ALMANAH ANTICIPAȚIA

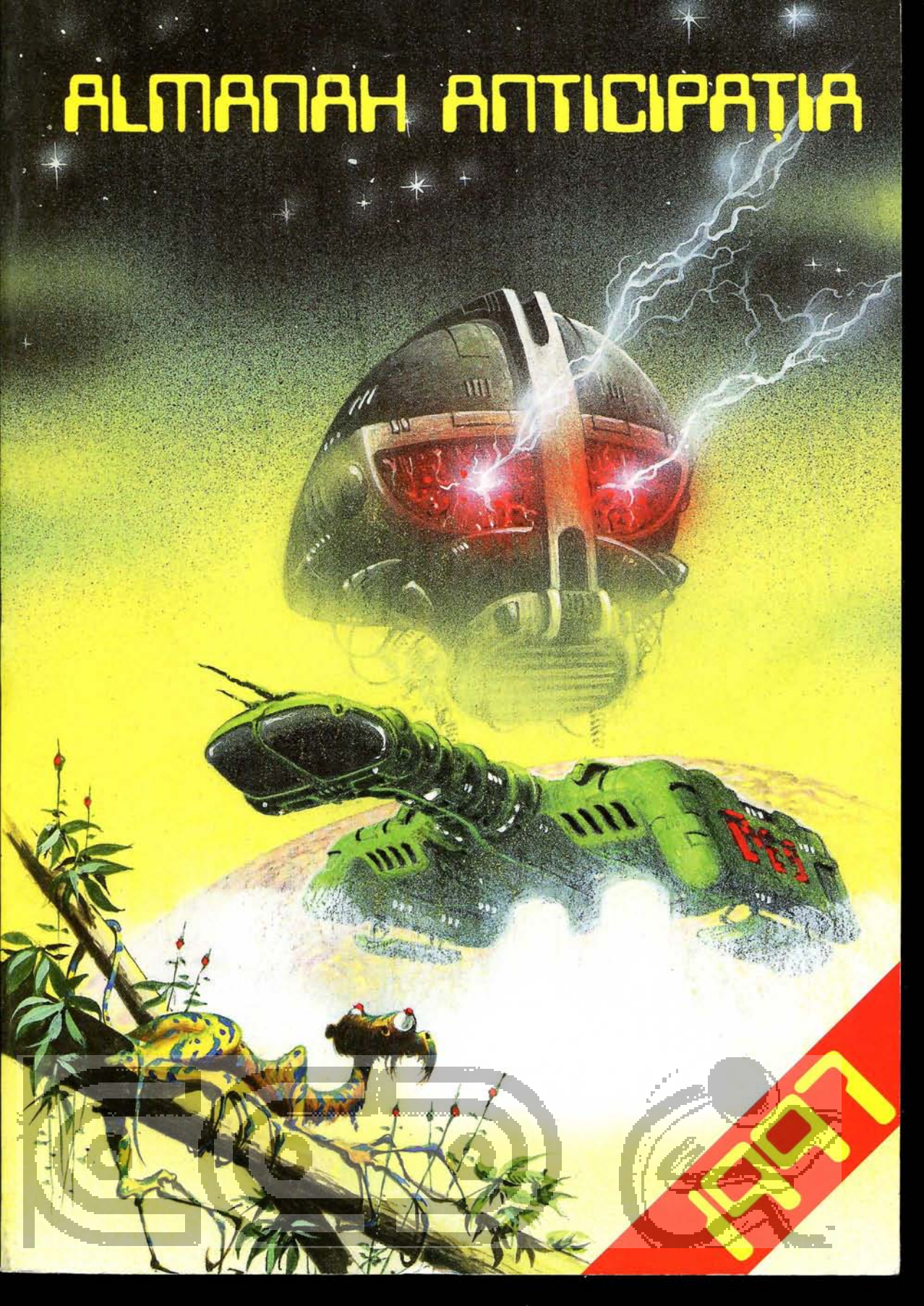

1987

ALMANAH ANTICIPAȚIA 1997

S.C. „ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ“ S.A.
Bucureşti, 1997

ALMANAH ANTICIPAȚIA 1997

Editat de **S.C. „ŞTIINŢĂ & TEHNICĂ" S.A.** sub egida revistei „Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice **Anticipaţia**"

Director onorific
ALEXANDRU MIRONOV

Consiliul de administraţie
IOAN ALBESCU-director
NICOLAE NAUM
VIORICA PODINĂ

Director adjunct
CONSTANTIN PETRESCU

Director economic
CARMEN TEODORESCU

Redactor-literar
MIHAI-DAN PAVELESCU

Coperta
WALTER RIESS

Responsabil almanah
VIORICA PODINĂ

Tehnoredactor
PAVEL D. CONSTANTIN

Difuzarea
CORNEL DANELIUC

Adresa: Piaţa Presei Libere nr. 1, cod 79781, Bucureşti, sector 1.
Telefon: **617 58 33** Fax: **222 84 94**

Tiparul:
Tipografia **Intreprinderea Poligrafică Sibiu – POLSIB**

I.S.S.N. 1453 - 2980

IOAN ALBESCU

EDITORIAL

A fost odată ca niciodată...

„Adevărul nu face atâta rău în lume
cât rău fac aparenţele lui."

La Rochefoucauld

Aşa ar fi trebuit să înceapă o poveste – un fel de alegorie – pe care aş fi vrut s-o scriu în loc de editorial. Pentru că orice poveste, orice basm conţine un sâmbure de adevăr etern ce devine periodic de actualitate. Iar editorialul nu este oare o poveste despre un adevăr la ordinea zilei?

Ei bine, în povestea mea era vorba de o ţară dăruită de Dumnezeu cu bogăţii şi oameni harnici şi isteţi care, însă, fusese la un moment dat subjugată de un balaur. Evident, un balaur roşu. În ţara asta creşteau o mulţime de flori frumos colorate şi cu miresme îmbătătoare, cultivate de înţelepţi cu devotament, flori care îşi răspândeau petalele în aer şi, plutind, erau prinse în zbor de către oameni. Oamenii îşi răcoreau frunţile încinse de trudă cu aceste minunate petale, devenind mai buni şi mai înţelegători. Balaurul însă i-a întemniţat pe înţelepţii care le cultivau, a dat poruncă să dispară toate aceste flori şi a ordonat ca în locul lor să se crească buruieni cu frunze roşii care, atunci când oamenii încercau să-şi şteargă sudoarea frunţii cu ele, le încingeau minţile şi îi înrăiau. Cu timpul, unele dintre aceste buruieni au început să-şi piardă culoarea roşie, să pălească şi apoi să formeze mici floricele colorate, cu mirosuri suave. Oamenii începuseră să se bucure de acest adevărat miracol, dar balaurul a prins de veste şi, într-o zi nefastă, a ordonat să fie ucise toate aceste flori noi. Dar a venit o vreme când balaurul a fost alungat din cetate şi omorât chiar de slujitorii lui cei mai devotaţi. Lumea tare s-a bucurat că a scăpat de năpastă, însă bucuria nu a durat mult, căci repede s-a constatat că multe, prea multe lucruri au rămas neschimbate. Aceleaşi buruieni roşii, aceiaşi slujitori – cu alte livrele, bineînţeles – şi, mai rău, aceleaşi metehne. Ce e drept, au reapărut multe din florile ucise de balaur, dar şi multe buruieni, şi mai otrăvitoare. Cum însă înţelepţii care cultivau florile cu petale minunat colorate şi cu miresme îmbătătoare fuseseră înlăturaţi, iar alţii care se dădeau drept înţelepţi se dovediseră nişte nepricepuţi, încet, încet acestea au dispărut, iar ţara a început să fie năpădită din nou de buruieni...

Aceasta era, în esenţă, povestea pe care aş fi vrut s-o spun şi care ar fi trebuit să sugereze soarta culturii autentice şi, în particular, soarta Colecţiei de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice. Cum însă am constatat că astăzi nici măcar editorialele sau anchetele în care lucrurilor li se spune pe şleau nu mai găsesc nici un ecou în sufletele guvernanţilor concentraţi asupra unor teribil de complicate şi de sterile scheme de supravieţuire la putere, am înţeles că o alegorie, deci un adevăr încifrat, cu atât mai mult nu va trezi nici o undă de înţelegere. În plus, în această perioadă în care o lume întreagă încearcă să înţeleagă ce se întâmplă – şi nu pricepe mai nimic – când o mulţime de zvonuri, diversiuni, scandaluri, campanii electorale sau neelectorale tulbură periodic şi metodic liniştea cetăţeanului, când acesta este preocupat de propria lui soartă, alegoria, spusă delicat, sugerată, literatura în principiu şi-a pierdut mult din percutanţa la public. De altfel, aici rezidă şi explicaţia faptului că o bună parte dintre cei ce altădată îşi exploatau talentul pe ogorul literaturii – unii cu efecte deosebit de benefice – astăzi nu mai au timp decât pentru gazetărie. Din domeniul SF-ului, ca să fac o paranteză, s-a plecat masiv. Şi dau doar două nume bine cunoscute: Cristian Tudor Popescu şi Ioan Groşan. (Unii ar zice

că Ioan Groşan nu a scris SF; ei bine, serialul „Planeta M" îl plasează pentru totdeauna printre scriitorii acestui gen.) Pe vremuri ambii, prin alegorii bine meşteşugite literar; încercau să atace viciile de fond ale sistemului în care trăiau. Evident, fără vreun efect în plan politic, pentru că sistemul nu avea şi nici nu îşi dorea o reacţie pozitivă de feedback prin care să le corecteze. Dar rămânea totuşi satisfacţia cititorului care se bucura că mai există oameni ce încearcă să atragă atenţia. Astăzi, folosind artileria grea a editorialelor din ziarele de mare tiraj, autorii citaţi „bombardează" cele mai sensibile zone ale politicului, cu efecte prea puţin vizibile. Căci degeaba editoriale percutante, degeaba anchete şi dezvăluiri senzaţionale, până la urmă trebuie să vină Domnul FMI să valideze schimbarea.

De aceea, văzând că alegoria, basmul de care vă spuneam nu mai are nici o şansă, şi neavând nici o relaţie la FMI, m-am hotărât să o spun direct, fără ocolişuri şi fără speranţa unei rezolvări, doar aşa, pentru ca istoria să consemneze nişte fapte, iar când o avea timp, mai târziu să le judece la rece, fără părtinire...

Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice ANTICIPAŢIA trage să moară. Pentru a doua oară; prima oară a murit în 1974. În acel an Ceauşescu percepuse faptul că anumite publicaţii au cam luat-o razna, depărtându-se de la linia politică, încât nu mai dădeau randament în sistemul de îndoctrinare ideologică, ba dimpotrivă, că unele dăunează simţitor. Dar pentru că şi pe vremea aceea trebuiau păstrate anumite aparenţe, s-a venit cu explicaţia protejării pădurilor şi, astfel, o bună parte din presă a dispărut, printre care şi Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice. Că nu era nici vorbă de protejarea pădurilor s-a dovedit mai târziu, când exportul de hârtie şi cherestea a crescut an de an (contribuind astfel la lichidarea datoriei externe) şi când au mai apărut publicaţii noi sau din categoria celor care scăpau avizului lui Ceauşescu (almanahurile, spre exemplu).

În anul de graţie 1997, fenomenul se repetă. N-aş putea să apreciez amploarea lui, dar este sigur că foarte multe publicaţii de cultură sunt în imposibilitatea de a mai apărea. Pot însă spune că în ceea ce priveşte Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice – Anticipaţia, lucrurile se repetă, păstrându-se o paralelă greu de evitat. Aceasta dovedeşte că, în mare parte, mentalităţile nu s-au schimbat; s-au mai ajustat, pe ici, pe colo, doar în punctele neesenţiale. Dacă în 1974 pretextul l-a constituit economia de hârtie, astăzi motivaţia, spre marea ruşine a contemporanilor, e de-a dreptul ridicolă: Colecţia de Povestiri Ştiinţifico-Fantastice – Anticipaţia nu se încadrează, pasă-mi-te, în literatură şi, deci, n-are de-a face cu cultura. Personal, domnul Caramitru – ministrul Culturii, a declarat acest lucru la televiziune, susţinând că nici nu se pune în discuţie ajutorarea „Colecţiei", pentru că aceasta nu are ce căuta în spaţiul cultural. Probabil că ministrul Turismului sau al Comerţului ar trebui să facă asta! Altădată, „Colecţia" era acuzată că evadează din realitate sau că vehiculează/comercializează concepte străine ideologiei materialist dialectice.

În realitate, însă, „domnul" Caramitru dovedeşte aceeaşi antipatie faţă de SF ca şi „tovarăşul" Ceauşescu. Dacă la Ceauşescu problema era de natură ideologică – Ceauşescu nu putea suferi nici o anticipaţie alta decât o formula doctrina personală – la domnul Caramitru problema e de ordin politic. Dânsul face parte dintr-o categorie politică pornită să distrugă tot ce s-a realizat – bun sau rău – pe vremea predecesorilor, sub flamura binecunoscutei devize „cine nu e cu noi, e împotriva noastră". Cum „Colecţia" s-a legat de numele domnului Alexandru Mironov, ministrul Tineretului şi Sportului în guvernul precedent, ea *trebuia* condamnată să piară prin orice mijloace. Numai astfel se poate explica faptul că domnul Caramitru şi-a permis să încalce o Hotărâre de Guvern numai şi numai pentru a-şi duce la îndeplinire planul.

Desigur, eventuala dispariţie a „Colecţiei" nu este o tragedie naţională. Doar au dispărut pe rând revista SF „Nautilus", apoi „Jurnalul SF" astfel încât, la ora actuală, nu mai există nici o publicaţie de acest gen pe piaţă. Într-o economie normală de piaţă, această situaţie pare paradoxală. Ea nu poate să aibă decât o singură explicaţie: puterea de cumpărare a cetăţeanului este atât de mică, încât nu-şi mai permite să cheltuiască pe reviste sau cărţi din moment ce de-abia reuşeşte să cumpere mâncare. Este firesc ca pentru a supravieţui, la nivelul omului de rând, să fie sacrificată lectura. Este nefiresc însă ca la nivel naţional să fie sacrificată cultura. Dacă un om poate supravieţui fără lectură, un popor nu poate supravieţui fără cultură. Rămâne de văzut în ce măsură actualii guvernanţi vor găsi o soluţie la această problemă vitală. Dacă nu, nu ne rămâne decât să (re)citim antiutopiile SF pentru a ne pregăti sufleteşte...

DĂNUŢ UNGUREANU

Singurul autor consacrat înainte de 1990 care a continuat să scrie SF, în ciuda faptului că activează de ani buni în gazetărie; Dănuţ Uungureanu este autorul a două cărţi cu totul remarcabile: „Marilyn Monroe pe o curbă închisă“ (1993) şi „Aşteptând în Ghermana“ (1993).

Duh melancolic peste lumile lui Ryan

Try to see it my way,
Only time will tell if I am right
Or I am wrong.
While you see it your way,
There's a chance that we might
Fall apart before too long.
We can work it out, we can work it out.

Beatles

În primul câmp, norii fugeau pe cer ca o herghelie de cai nebuni. Ryan tremura. Totul fu în regulă când **dori** să-i fie cald.

„Ei, Ryan! se bucură duhul. Hai mai aproape! Începusem să-mi fac griji.“

Ryan lipăi pe piatra care marca limita celui de-al doilea câmp. Duhul era un zâmbet pe cer. Alteori el însuşi, într-o oglindă, un băiat de paisprezece ani, din Boston, Massachusetts.

„Mai aproape, Ryan“, spuse duhul.

Iar el se supuse, sărind pragul celui de-al treilea câmp. Simţi atingerea unei bunăvoinţe constante. Instinctul nu-l înşelase.

„Eşti un băiat ciudat, Ryan. Cunosc optzeci de miliarde de băieţi. În Africa, în Asia, în Europa, în America. Nici unul nu face lucrurile cum le faci tu. Îţi plac fetele?“

Asta era uşor de lămurit.

„Fetele gândesc altfel, duh. Nu-s sigur că mi-ar plăcea să fiu fată. De ce m-aş simţi atras de ele?“

Deschise pumnul. Pe suprafaţa cercului se rostogoliră şapte pietricele rotunde.

„Ce sunt astea, Ryan?“

Ryan îi simţi curiozitatea.

„Este un joc cu bile“, spuse.

„Cunosc două milioane de jocuri diferite. Însă nici unul nu foloseşte obiecte. Ce sunt «bile»?“

Ştiuse că o să-l întrebe.

„Am numit bile bucăţile de rocă şlefuită. Se rostogolesc uşor. Planetele nu sunt nişte bile mari?“

„Mult mai mari“, întări duhul. „Dar cine le-a şlefuit?“

„Nimeni“, recunoscu băiatul. „Am ales pietrele potrivite dintr-un lot de opt sute. Ploaia şi vântul le-au lovit.“

„De ce nu le-ai şlefuit singur?“

„Cum?“, se miră Ryan. „Ar trebui să ciocnesc o piatră de alta şi să rup bucăţi mici. Nu ştiu să fac asta.“

Duhul tăcu iar. Ryan se întinse obosit. Muşchii gâtului său nu puteau susţine multă vreme greutatea capului. Îşi **dori** odihna.

„Dar eu gândeam, vorbi duhul, să îndepărtezi câteva straturi moleculare unde e nevoie. Uite, încercăm amândoi.“

„Am vrut să fac totul numai cu mâinile“, îl întrerupse Ryan, parte ruşinat, parte sâcâit.

Pentru a treia oară duhul căzu pe gânduri. Discuţia lor era confidenţială, deşi mai avea două mii de interlocutori.

„E adevărat că acum câteva zile ai umblat prin ploaie?“

„Da, zise băiatul. M-am ascuns sub o frunză foarte mare, care a oprit picăturile. M-am udat puţin pe vârfurile picioarelor.“

„N-ai fi putut să îndepărtezi picăturile din preajma ta?“

„Ba da. Am vrut să încerc ceva nou. Am făcut rău?“

Conversaţia nu i se mai părea atât de plăcută. Dar când îi vorbi din nou, mirarea duhului era una mai degrabă amuzată.

„Ce-ai mai făcut de când n-am gândit amândoi, Ryan?“

Băiatul îndoi degetele, pe măsură ce povestea.

„Am urcat singur în gutuiul lui Einstein. E-adevărat că a descoperit gravitaţia pentru că o gutuie l-a lovit în cap?“

„E o poveste amuzantă, Ryan. Dacă ai timp...“

„M-am ajutat cu mâinile şi picioarele. Dar de coborât, am coborât normal.“

„Aşa ai căpătat zgârietura de pe genunchi?“

Duhul emana o bună-dispoziţie molipsitoare.

„Nu cred că încalci vreo regulă, Ryan. E felul tău de a fi. Eşti liber să tratezi lumea aşa cum crezi tu. Dar, Ryan?“

„Da?“

„Lumea te va trata şi ea aşa cum crede de cuviinţă. Dacă mă gândesc bine, experienţele tale sunt interesante. Mă bucură că le împarţi cu mine.“

„Eşti cel mai bun prieten al meu.“

Duhul mormăi încântat.

„Şi eu simt la fel. Trebuie să-mi explici regulile jocului tău.“

Ryan făcu un efort să se ridice.

„E simplu, spuse. Aruncăm bila albă la o distanţă oarecare. Cele şase rămase se împart. Fiecare încearcă să le plaseze cât mai aproape de bila albă. Câştigă cea mai bună aruncare.“

Se opri, aşteptând nici el nu ştia ce, din partea duhului.

„Foarte interesant, remarcă acesta. Şi?“

„Şi nimic, dădu Ryan din umeri. Asta-i tot. După ce-am stabilit învingătorul, începem altă partidă.“

„Altă partidă? E primul joc cu obiecte pe care-l învăţ. Mi-e teamă că n-am priceput prea bine. Vreau să zic, unde este competiţia? Primul jucător aruncă bila şi o aşează chiar lângă cea albă. Lipită de ea. Nu este învingător? Ce mai poate face adversarul? Doar să le pună pe amândouă în acelaşi spaţiu. Pentru gândul unui jucător matur e dificil, dar nu imposibil. Ei, parcă încep să mă lămuresc un pic.“

„N-ai înţeles jocul, duh? Dar el e clar în gândul meu.“

„Eu nu gândesc cu tine decât dacă vrei tu, spuse duhul. Eu nu iau decât ceea ce vrei tu să-mi dai. Dacă aş lua de la fiecare fără să mi se dea, eu nu ar trebui să exist în lumea asta.“

„Este vorba despre întâmplare, duh. Jocul meu se bazează pe întâmplare şi pe simţurile jucătorului. Fiecare lovitură e mai bună sau mai rea, după felul în care a fost aruncată bila. Dar când aceasta a părăsit mâna, eu nu mai intervin.“

„Vrei să zici că faci aruncarea cu mâna? Mecanic?“

„Da. Să spun mai departe?“

„Spune. Pricep că, într-adevăr, întâmplarea poate face ca unele bile să fie în poziţii mai bune decât altele. Despre ce simţuri ale jucătorilor vorbeşti? Cele cu care se nasc?“

„Cele cu care se obişnuiesc prin exerciţiu.“

„Înţeleg. Nu vor avea nevoie de câteva aruncări ale bilelor?“

Ryan se gândi câteva secunde.

„Poate. Poate câteva sute sau mii.“

„Grozav“, spuse duhul.

Băiatul se dezmetici simţind înţepătura.

„E târziu. Trebuie să plec acum.“

Unde fusese zâmbetul se căsca o poartă spre cerul cu puncte luminoase.

„Aşteaptă, ceru duhul. Ce-ai să-mi ceri de data asta?“

„Nimic“, îi răspunse Ryan peste umăr.

Fu ispitit s-o rupă la fugă pe propriile picioare, însă respectul faţă de ceea ce însemna duhul, duhul însuşi şi oboseala cumplită care începea să-l ia în stăpânire, îl biruiră. Se concentră o clipă, iar în cea următoare fu lângă ai săi.

❖ ❖ ❖

A doua zi îi deschise câmpurile mai repede. Îl aşteptase.

„M-am gândit la jocul tău, Ryan“, spuse târziu.

O cortină luminoasă se ridică între al doilea şi al treilea inel. Deveni atât de consistentă, încât Ryan îşi acoperi ochii.

„Ce se întamplă?" vru el să ştie.

„Nu vreau să fim deranjaţi. O să jucăm jocul cu bile."

Ryan rămase cu gura cascată.

„Ai gonit două mii de oameni numai ca să joci bile?"

„Nu i-am gonit. Am nevoie de toată forţa ca să te bat la jocul născocit de tine. N-am mai jucat niciodată cu obiecte."

„Bine", spuse băiatul.

Era o fâşie de nisip care marca sfârşitul celui de-al treilea inel şi graniţa cu inima duhului. Trase o linie cu talpa.

„Curioşii, îl avertiză duhul, care au vrut să vadă ce-i în inima mea s-au făcut scrum."

„Ştiu, spuse Ryan liniştit. Asta-i linia de aruncare. Eu am să joc cu bilele roşii, iar tu cu cele verzi. Am s-o arunc pe cea albă."

„Stai niţel, îl opri duhul aţâţat, am s-o arunc eu însumi."

Ryan dădu din umeri.

„Bine. Dar, ia spune-mi, cum ai s-o faci? Cum ai să le arunci şi pe celelalte? Tu n-ai mâini. Nu putem să jucăm cu adevărat."

Duhul se gândi câteva secunde. Dincolo de perdeaua luminoasă, lumea lui Ryan îşi continua existenţa stabilă.

„Înţeleg. Nu pot lăsa întâmplarea să intervină din moment ce voi controla aruncarea de la început până la sfârşit. Dar să-ţi spun ce fac: îi dau doar un brânci, şi o las să se descurce singură."

Ryan chicoti.

„**Doar** un brânci? Dar tu eşti cel mai puternic gând din lume, duh. Cine o să-ţi stea împotrivă?"

Duhul ridică bila albă, care oscila înainte de a descrie o curbă înaltă, oprindu-se în nisip, la vreo cincisprezece metri.

„Cui îi pasă, Ryan? Să zicem că sunt doar un jucător mai... ăăă... mai înzestrat decât tine. E rândul tău."

Ryan nu se mai putu gândi la un răspuns. Se apropie de linie strângând în pumn bilele roşii. Lăsă două în nisip şi se concentră asupra celei de-a treia. Piatra îi alunecă de câteva ori printre cele trei degete ale mâinii stângi. Fu nevoit s-o strângă la piept cu ambele mâini. Şase degete sunt mai sigure decât trei.

„Haide, Ryan!" îl încurajă duhul.

Băiatul respira adânc. Bila albă părea la capătul celălalt al lumii. Încercă să-şi amintească gesturile. Legă doar frânturi, câteva senzaţii. Totul era în el, filmul aruncării perfecte, dar se sili să-l ţină departe. Nu voia să-şi încalce propriile reguli.

„Ce-i cu tine, Ryan?" se miră duhul.

Nici el nu trişa. Ar fi putut să-l iscodească uşor pe băiat, însă îi datora respect, asemeni oricărui om.

Ryan balansă stânga, până când articulaţia, neobişnuită cu asemenea mişcări, începu să-l doară. Când braţul ajunse la orizontală, desfacu strânsoarea celor două degete şi piatra zbură.

„Remarcabil, exclamă duhul. Remarcabil!"

Ryan simţi obrajii încălzindu-i-se. Bila roşie ateriză în nisip şi se opri la un pas de cea albă.

„Mulţumesc, duh, zise. Rândul tău."

Fu o aruncare fără emoţii. Bila verde se ridică în puterea duhului, descrise o parabolă perfectă şi se lipi de bila albă.

„Pot să le arunc şi pe celelalte?" întrebă duhul.

„Dă-i drumul, oftă Ryan resemnat. Ştii, dacă am fi aruncat pe rând, poate că tensiunea ar fi sporit atractivitatea jocului."

Duhul ridică celelalte două bile şi le aruncă în acelaşi timp. Prima dintre ele se lipi şi ea de bila albă. Cealaltă sări de două ori, oprindu-se deasupra celorlalte, alcătuind vârful unei piramide.

„Nu-i grozav? se bucură duhul. Cred că am câştigat. Dar poate că vrei să-ţi faci şi tu aruncările."

Ryan încuviinţă tăcut. Când azvârli cea de-a doua lui piatră, ştiu că îndemnurile duhului sunt doar amabilităţi. Prea obosit, braţul său nu putu trimite obiectul decât vreo şapte metri, mai puţin decât jumătatea distanţei necesare.

Şi atunci, la ultima aruncare se petrecu ceva.

„Încă o dată, Ryan", îl îndemnă duhul.

O notă gravă răsună sub ţeasta lui, odată cu desprinderea obiectului din strânsoarea celor două degete şi îi inundă creierul, luându-l în stăpânire. Era un curcubeu sonor,

o punte arcuită, de culoarea adâncului de mare, pe care pietricica se rostogoli ascultătoare spre piramida construită de duh.

În ultima clipă se dezmetici şi, cu un efort supraomenesc, o abătu de la traiectorie. Bila căzu departe, dincolo de fâşia nisipoasă, în inima duhului.

„Ryan, de ce ai făcut asta?“ se miră duhul.

Băiatul nu ştiu ce să-i răspundă.

„Ai spus că întâmplarea şi priceperea hotărăsc învingătorul. Ai promis că nu te amesteci.“

„Am făcut-o, spuse Ryan încet, ca să nu trişez. Ca să compensez incorectitudinea din momentul aruncării. Una peste alta, ai câştigat, duh.“

„Asta-i grozav! se bucură duhul. Sunt primul campion la jocul născocit de tine. Trebuie să marchez în istorie.“

Ryan căscă ochii, cu răsuflarea tăiată.

„Pentru istorie, duh? Un joc?“

„Nimic nu este mărunt în lumea noastră. Dar, Ryan, pot fi sincer cu tine?“

„!?“

„Jocul tău nu are viitor. Noi îl vom mai juca poate, ca să ne amuzăm. Putem să ispitim doi sau trei prieteni. Dar oamenii se vor plictisi şi-l vor uita.“

Băiatul se străduí să pară calm. Când vorbi, gândul îi era ferm şi liniştit.

„De ce, duh? De ce n-o să le placă?“

„Pentru că nu foloseşte însuşirile naturale ale oamenilor, Ryan. Gândul, forţa. E greu să faci ceva folosind părţile trupului pe care natura nu le-a hărăzit pentru asta. Un joc în care-ţi foloseşti mâinile, picioarele, ori mai ştiu eu, gura sau urechile, devine cu timpul obositor. Şi fără folos. Un joc trebuie să te exprime, să exprime personalitatea ta.“

„Nu pricep, zise Ryan, mâinile nu sunt ale mele? Ori picioarele? Gura, buzele, urechile, nasul, ochii, nu sunt toate ale trupului meu? Ale eului meu?“

„Mai degrabă ale trupului decât ale eului. Auzul, văzul, mirosul, pipăitul, gustul sunt simţuri slabe pe care Dumnezeu ţi le-a dat spre ajutorarea celor adevărate. Dumnezeu ţi-a dat gândul, forţa. Curând celelalte se vor resorbi. Un om matur nu le foloseşte decât în mică măsură. O omenire matură nu le va mai folosi deloc.“

„Dar e numai un joc“, făcu Ryan stânjenit.

„Da şi nu. Orice joc este o repetiţie pentru realitate. Trebuie să-ţi dezvolţi calităţile de care ai nevoie. Gândul, forţa. Mâinile şi picioarele sunt şi ele de la Dumnezeu. Pentru ce au de făcut sunt de ajuns aşa. De ce să le chinuieşti dându-le o treabă pentru care nu au fost create? Cum ar fi căţăratul în arbori?“

Dezamăgit, Ryan începu să strângă bilele risipite în nisip. Se concentră uşor. Una câte una, pietricelele veniră la picioarele sale. Duhul îndepărtă perdeaua la adăpostul căreia se jucaseră.

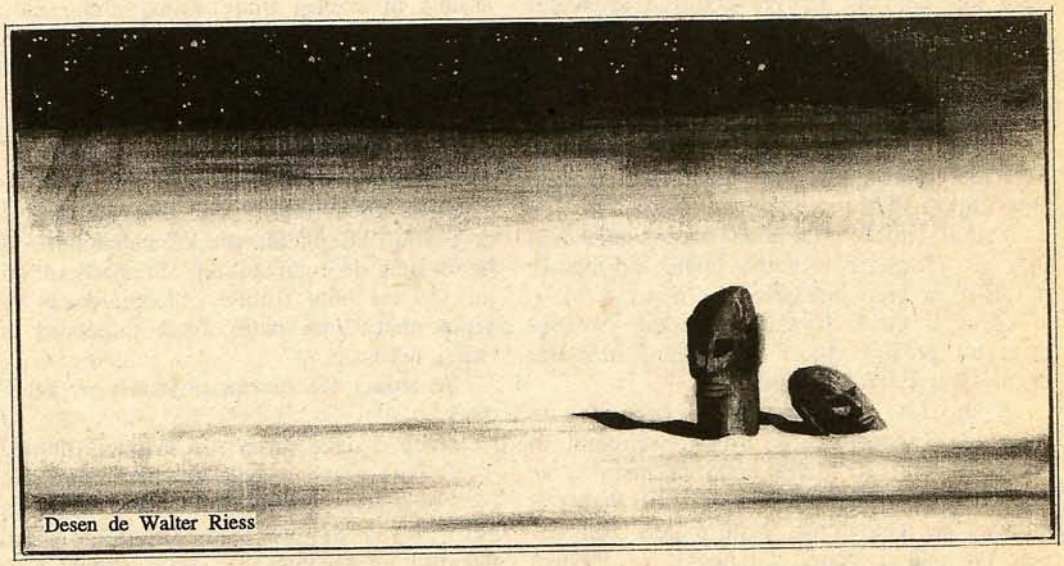

Desen de Walter Riess

„Nu fi supărat. Ai născocit un joc captivant. Primul joc din lume care foloseşte obiecte. Îi aducem doar câteva îmbunătăţiri. Să nu mai lăsăm întâmplarea să decidă. Dacă vrei să câştige cel mai bun, atunci să decidă gândul, forţa, adică ceea ce înseamnă cu adevărat un om. Aşa cum este acum, jocul tău ar fi potrivit pentru fiinţe care pun trupul în faţa gândului. Pentru fiinţe care folosesc obiectele pentru a supravieţui. O astfel de lume nu există, Ryan. Oricum, ele ar fi foarte diferite de noi. Ar putea avea, spre exemplu, de două ori mai multe degete la o mână."

Ryan chicoti, speriat că duhul l-ar putea crede necuviincios.

Numără doar şase pietricele colorate la picioarele sale. Îşi aminti că ultima alunecase în inima duhului. Când tatăl său îl ajuta să-şi vizualizeze propria inimă, aceasta era o floare roşie.

„Ce să-ţi dau în schimbul jocului, Ryan?" întrebă duhul.

Ryan încercă să adune bilele. Două dintre ele îi scăpară printre degete. Se aplecă să le ridice şi atunci îi căzură toate.

„Pot să le las aici, duh? Dacă nu te deranjează, desigur."

„Desigur, repetă duhul. Dar ai uitat-o pe asta!"

Cea de-a şaptea bilă ieşi din ceaţa care învelea inima duhului şi se apropie plutind la un metru de sol. Când se opri în faţa lui, Ryan rămase mut. Era strălucitoare ca o picătură verde de ploaie şi perfect rotundă. Părea o farâmă îngheţată de depărtare.

„Frumos, nu? zise duhul. Am aranjat puţin moleculele şi am aruncat ce era de prisos."

❖ ❖ ❖

În cea de-a treia zi îl întrebă din nou ce să-i dea în schimbul jocului.

„Poţi să creezi o lume imaginară pentru mine, duh?"

„O lume imaginară? Cum să fie, Ryan?"

„Să ne imaginăm fiinţe bizuindu-se pe musculatura proprie şi pe abilitatea de a folosi calităţile obiectelor din jur."

„Nu asta facem şi noi? Nu folosim obiectele din preajmă?"

„Duh, noi folosim gândul, forţa."

„De ce te interesează astfel de fiinţe, Ryan?"

„Mi-ar plăcea, recunoscu băiatul ruşinat, să aflu cum se descurcă ele la jocul meu cu bile."

„Aha! Dar spune-mi, imaginăm o lume pentru asta?"

Ryan nu găsi un răspuns potrivit.

„Duh, tu trebuie să-mi dai ceva în schimbul jocului."

„Ai perfectă dreptate. Spune-mi cum vrei să arate lumea asta a ta."

„De ce nu o imaginezi aşa cum crezi tu, duh? Trebuie că eşti de miliarde de ori mai puternic decât mine."

„De un miliard de miliarde de ori, Ryan. Cu toate acestea, eu nu pot imagina o lume după placul meu. Trebuie să pornesc de undeva. Tu ştii cine sunt eu, Ryan?"

Băiatul înţelese că nu trebuie să răspundă.

„Sunt rezultanta forţei a două sute de miliarde de oameni. De fiecare dată când discut cu cineva, ceva nou mi se adaugă. De fiecare dată dau ceva în schimb, pentru că acesta este principiul care mi-a dat viaţă. Dar gândurile nu se irosesc, Ryan. Dacă ofer ceva unui om, acel ceva rămâne şi al meu. Înţelegi?"

„Ştiu toate astea, duh."

„Eu nu pot oferi decât ceea ce mi se cere. Cere-mi ceva precis şi am să-ţi dau. Învaţă-mă cum să fac şi am să fac. Am să privesc în sinea ta, Ryan, dacă tu îmi îngădui."

Ryan simţi o uşurare imensă, ca şi cum ar fi acţionat unul din gândurile care-i alungau oboseala sau îndepărtau durerea. Dincolo de stâlpul de ceaţă în care se ascundea inima duhului, stepa unduia liniştită în vânt. Când norii uriaşi traversau cerul de la un capăt la celălalt, umbrele lor alergau prin iarbă întunecând-o. La orizont abia se zărea zidul uriaş al munţilor Himalaya. Un abur greu stăruia la poalele lor, deasupra panglicii verzi a Nilului, departe. Privind în jur, Ryan văzu mii de siluete minuscule agitându-se, oameni veniţi să ia şi să dea duhului gânduri.

În cele din urmă lumina galbenă se subţie atât de mult încât pielea nu-o mai putu reţine. Ea curse în pârâiaşe incandescente la picioarele lui Ryan şi dispăru prin crăpăturile scoarţei, făcând să strălucească

aripile miliardelor de gângănii ce populau pământul şi subpământul. Soarele, din ce în ce mai roşu, se umfla, lăsându-se tăiat la sfârşit de aţa zării. Nu curse nici o picătură de sânge.

„Am tot ce-mi trebuie, Ryan", spuse duhul.

Un val de mulţumire răzbătea din gândul său. Ryan aştepta cu picioarele strânse sub el.

„Sigur, urmă duhul, nu te aştepta încă la rezultate spectaculoase."

„Ah !", făcu Ryan.

Încă înainte ca imaginea să se închege, simţi parfumul tare, ca al aerului după o ploaie torenţială. Ştiu că duhul a creat pentru el un al patrulea câmp, de dimensiuni modeste, dar stabil şi puternic. Aproape că nu mai respira.

Deodată lumea lui Ryan dispăru.

❖ ❖ ❖

Era singur într-un mediu ostil. În jurul lui pământul mustea de apă. Un amestec de verdeaţă, mâl, duhoarea miilor de vieţuitoare mărunte. Văzu paturi de câlţi, roiuri compacte de muşte. Până şi cerul clipocea galben.

Ryan făcu un pas şi se scufundă în pasta mirositoare. Când scoase piciorul, malul clefăi nemulţumit. Privi în jurul său.

Un uragan de sunete îl copleşi într-o secundă. Era zumzetul miliardelor de gângănii, ciripitul sutelor de mii de păsări, orăcăitul broaştelor. Erau şerpi sâsâind şi târându-se, firele de iarbă frecându-se unul de celălalt, picăturile de apă şi stropii măloşi. Pâraiele ascunse, vântul prin frunze putrede şi vii, scame de nori interferând cu ceţurile umede ridicându-se la cer. Gazele tulburau bolborosind supa densă, iar scoarţa lucra şi ea în umezeala colosală amestecând culorile cu zgomot. În fine, vieţi pornind simultan, în vreme ce multe altele se pierdeau, sedimentandu-se, la baza mlaştinii, într-o pătură groasă şi fierbinte.

Şi peste toate, îngrozitoare, gemetele.

„Ce sunt acestea, duh?"

Duhul nu-i răspunse. Ryan privi în jur, descoperind de unde veneau sunetele. La nici zece metri, iarba era mânjită de sânge.

„Apropie-te, îl îndemnă duhul. Vorbeşte-i!"

Văzu un bărbat tânăr, prăbuşit în mlaştină. Ryan cercetă curios învelişul care-i acoperea trupul, ca o a doua piele. Avea membre uriaşe, dar era el însuşi colosal de mare, de două ori mai mare decât Ryan. Fiecare dintre mâini se termina cu cinci degete. Când bărbatul gemu din nou, băiatul descoperi două găuri cât pumnul în picioarele bărbatului, prin care viaţa se scurgea încet, dar sigur. Mila îl lovi, atât de puternică încât nu mai putu respira.

– Doctore, întrebă calm Tommy Lee, o să-mi tai picioarele?

Mişcase buzele şi limba, iar Ryan auzise un tunet în urechi. Când asocie sunetul cu gândul celuilalt, valul de durere îl ameţi.

„Duh, strigă, cine este?"

Şase perechi de ochi îl fixau din iarba înaltă cu o ură care îl făcu să dea înapoi.

– Pe el, spuse sergentul Allegre.

Ryan fu asurzit de bubuiturile care se dezlănţuiră deodată în jurul său. Fiinţele se ridicaseră, îndreptând spre el obiectele care pocneau. Aveau capetele acoperite cu ramuri şi frunze.

– Înapoi! urlă Allegre. S-o ştergem d-aci!

„Eu te protejez de neplăcut. Poţi să vorbeşti ca ei, Ryan, spuse duhul. E doar un vis. În vis poţi s-o faci dacă vrei."

Ryan se întoarse din nou către aceia.

– De ce suferă acel? Acest?

Când aerul ieşi printre buzele întredeschise şi limba se miscă singură, fu cât pe-aci să se înece. Sunetele exprimau gândul pe care dorise să-l facă limpede celui din faţa sa.

Allegre plescăi în apa murdară cu care se asorta de minune.

– Spivack, Darrow! strigă. Luaţi-l pe Tommy Lee!

Se apropiară speriaţi, cu degetele pe trăgaci, privind când spre Ryan, când spre Tommy Lee.

Răsună încă o bubuitură, singuratică. Unul dintre ei se aşeză mai întâi în genunchi, apoi cu faţa în mâl.

„Vreau să opreşti totul, duh, spuse Ryan. ACUM!"

Simţise moartea.

❖ ❖ ❖

„E doar un strop din ceva mult mai complex, Ryan. Ceva care se află deja în tine. Pe care tu l-ai creat."

Ryan tăcu.

„E suma unui miliard de miliarde de gânduri. Odihneşte-te! Eu însumi sunt traumatizat. Vom şterge totul. Ryan?"

„Nu încă. Suferinţa acelor fiinţe mi-a produs multă durere. Nu putem face nimic pentru ele?"

Numeroase unităţi ale duhului îşi părăsiră interlocutorii.

„Ei sunt doar în subconştientul tău, Ryan. Nu există în realitate, înţelegi, Ryan? O, desigur că înţelegi."

„Dacă vei şterge din subconştientul meu această lume de suferinzi, voi rămâne cu amintirea suferinţei lor până la sfârşitul gândurilor. Nu este egal cu a fi părăsit pe cineva care avea nevoie de ajutorul meu? Chiar dacă este un personaj imaginar?"

Duhul şuieră mirat, înlăturând pătura de nori de deasupra lor.

„N-am mai întâlnit pe cineva care să-ţi semene, Ryan. Dar ascultă: pot şterge până şi amintirea acestui episod."

„Atunci nu-mi voi aminti că mi-ai oferit ceva în schimbul jocului meu cu bile. Şi-ţi voi cere din nou modelul unei lumi de fiinţe care folosesc obiecte."

„Ne întoarcem astfel de unde am plecat. Aş putea să şterg cea mai mică urmă a jocului tău cu bile."

„Asta nu înseamnă deja prea mult, duh?"

„Mi-e teamă că da."

❖ ❖ ❖

Sergentul Benito Allegre îşi risipi oamenii la prima reuşită a lunetistului, care însemnase şi două picioare mai puţin în inventarul grupei. Spre ghinionul lui Tommy Lee, ambele îi aparţinuseră.

– Spivack, sâsâi speriind viermii din băltoaca aflată la un milimetru de buzele sale, îl vezi tu oare pe feciorul de târfă?

– Yep, făcu celălalt.

Pentru camuflaj, galbenul se tăvălise prin mâl, înainte de a se căţăra în copac, însă nu era un băiat cu noroc. Sticla lunetei sclipise în soare.

– Băi, gemu Tommy Lee decent, uitaţi-vă cum m-a făcut să sângerez fututul ăla de pitic.

Îşi astupară urechile, în afară de Stan Spivack, ocupat să caute prin nenumăratele sale buzunare ultimul glonţ exploziv. Trase. Charlie căzu din creangă în creangă, anunţând toamna, iar mlaştina râgâi.

– Bun pentru moralul trupei, hotărî Allegre. Luaţi-l pe „Ierbuţă"!

Când să-l salte, se poticniră de pocitania care răsărise în faţa lor, ţâşnind din iarba înaltă.

Părea un băiat de paisprezece ani peste care trecuse un regiment de blindate şi apoi mai trecuse o dată, fiindcă generalul îşi uitase bretelele. Craniul se bălăngănea pe gâtul subţire. Mâinile abia dacă îi atingeau şoldurile, iar picioarele nu le depăşeau în lungime. Era mai gol decât un pui proaspăt jumulit. Întinse spre ei unul din braţe. Avea doar trei degete.

– Daţi-i găuri, ordonă Benito Allegre.

Se ridicară în genunchi ca să aibă loc de-ntors şi goliră jumătate din încărcătoare. Era ca şi cum ar fi împuşcat un nor. Spivack se opri primul, cunoscând cât de preţioasă e muniţia.

– Să ne cărăm de-aici, zbieră Allegre vânturând braţele.

Băiatul veni spre ei liniştit. Ca-n filmele comice, Tommy Lee se ridică într-un cot, să vadă mai bine.

– De ce suferă ăst om? făcu noul venit. Acel?

Li se zburlise părul pe ceafă. Benito Allegre clipi repede şi se retrase stropind prin mocirlă.

– Luaţi-l pe Ierbuţă! strigă.

Se apropiară de rănit. Atunci răsună încă o bubuitură, solitară, atenuată din pricina depărtării.

„Duh!" strigă Ryan.

Proiectilul se opri la doi centimetri de sternul lui Spivack şi se dizolvă. Lunetistul mai trase de două ori, dar gloanţele avură aceeaşi soartă. Cei din iarbă începură, la rândul lor, să tragă.

– Isuse! ţipă Allegre. Locu-i plin de păduchi ca un cur de maimuţoi.

O luară la fugă şi privind în urmă îşi murdăriră chiloţii de frică: Tommy Lee se ridicase pe picioarele ferfeniţite, alergând după ei ca mânat de o mie de draci.

Mai târziu şedeau ghemuiţi într-o gaură împuţită pe care nici un urangutan boem n-ar fi apreciat-o. Făceau inventarul lipitorilor pasionate de rasa albă. Charlie i-ar fi luat ca din oală, cu condiţia să fie aşa de fraieri încât să se murdărească pentru atâta lucru.

– Sarge, vorbi Spivack, n-ar fi rău să dai un telefon interurban.

– Şi să le spun ce? întrebă sergentul. C-am prins un moroi?

Spivack chicoti, ceilalţi mormăiră. Singurul care tăcea chitic era Tommy Lee, zis „Ierbuţă". Niciodată nu putea să fumeze un cui cap-coadă. Tommy Lee îşi pipăia, din când în când, picioarele, pe care în urmă cu o oră le trecuse la pierderi şi lăcrima în gând, zicându-şi „Doamne, îţi mulţumesc, Doamne-Dumnezeule, oh, Doamne, îţi mulţumesc!".

– Orice-ar fi, tărăgăna Stan Spivack în felul nesuferit al celor din sud, nu-i de noi, vere. Ne jucăm de-a oamenii mari.

– Nu te contrazic, făcu Allegre. Ne mutăm două mile. Tommy Lee vârf.

– Ha, ce? sări Tommy Lee. S-o-ncasez iar, da? Vreţi să mi-o puneţi din nou.

– Fleanca, Ierbuţă, zbierară mai mulţi. Poate te ceri şi-acasă.

Îl urmăriră otrăviţi apucând puşca şi ridicându-şi nasul mare peste marginea gropii. Văzuseră găurile din picioarele lui. Acum nu mai avea nimic. Dacă-ţi tragi camarazii-n piept, n-aştepţi un premiu de popularitate.

– Să-mi dea careva un cui, se văicări el.

Trase primele două fumuri şi ieşi din gaură. Îi veni deodată să râdă, râsul urcă din stomac, se năpusti pe nări, printre buze şi nu-l mai putu opri. Îşi pipăi iar picioarele, descoperind numai carne tare, nevătămată, muşchi şi oase întregi. „Doamne, îţi mulţumesc, Doamne-Dumnezeule!" spuse din nou.

– Liber dreapta, îi anunţă. Traversăm să luăm un hot-dog?

❖ ❖ ❖

„E gata, Ryan", mărturisi duhul.

Îşi simţi trupul uşor, alcătuit numai din gânduri.

„Subconştientul tău e curat acum."

La amiază, tatăl său veni să-l întrebe dacă e fericit în preajma duhului. Adormi chiar în timp ce vorbeau şi când se trezi, câteva minute mai târziu, se simţi odihnit. Boston era o aşezare liniştită, cu numai o mie de locuitori, care gândeau aproape toţi în familii puţin numeroase. Stepa era largă, nu se stinghereau unii pe ceilalţi atunci când îşi potoleau foamea de soare. Soarele de Massachusetts îi sătura pe toţi, după ce înseninau împreună cerul.

❖ ❖ ❖

– Ce dracu faci acolo? se enervă Tommy Lee.

În afara mâncărimilor obişnuite de pe creier şi de pe buze, simţea acum una şi în buricele degetelor. Se duse spre Ryan.

Când îl smuci pe Ryan de umăr, pietrele colorate se rostogoliră în praf. Ryan se strâmbă de durere, dar întinse unul dintre degete spre ele.

– Bile, zise.

Soarele amiezei le usca încet capetele. Dacă s-ar fi refugiat dincolo de graniţa junglei, milioane de scârboşenii i-ar fi ronţăit cu ciorapi cu tot.

– Bile? râse mirat şi fericit Tommy Lee. Vrei să jucăm bile? Cu cârligele tale? Păi nu ştii că sunt campion?

Se aplecă, apucând bilele cu degetele sale ca nişte gheare de vultur, dar ceva mai murdare.

– Să-ţi dau câteva lecţii uşoare, fiu galben al lui Frankenstein. După război, te ducem în State într-un borcan.

Tommy Lee aruncă bila albă, care sări de două ori. Prinse apoi o altă bilă între arătător şi degetul mare şi întinse braţul, ca şi cum ar fi ochit cu un pistol. Apoi îi dădu bobârnacul celui mai şmecher băiat de pe stradă. Bila se duse cuminte la ţintă.

– Treci la treabă, fu invitat Ryan.

Ryan se apropie de linia de aruncare. Îl îmbrăcaseră cu nişte zdrenţe care-i stânjeneau mişcările. Încercă să-l imite pe Ierbuţă, dar când prinse bila între cele trei degete, o scăpă.

– Văz că te-ai antrenat pe-ascuns, pufni Ierbuţă.

A doua aruncare a lui Tommy Lee fu şi mai bună decât prima. Piatra albă fu lovită cu un clinchet.

– De ce faci gesturile astea înainte de aruncare? întrebă Ryan articulând greu silabele.

Tommy Lee îşi scoase casca şi se şterse de transpiraţie.

– Ca să goneşti ghinionul.

– Înţeleg. Este superstiţia ta ajutătoare.

Tommy Lee îşi consolidă teoria cu o scârţâitură pe care o scoase elegant printre cele două buci. Înainte ca aerul să câştige o mireasmă, căzu primul obuz de mortier.

Când pendula bătu ora şase, o limuzină opri la marginea mlaştinei şi plecă înainte ca ei să-i poată face semn.

„Drumul spre casă e mai greu pe jos decât într-o limuzină", cugetă Tommy Lee, atins de înţelepciune la al şaselea fum.

– Şi acum pe unde? întrebă Benito Allegre, convins că Ryan ştie drumul ca nimeni altul.

Ryan arătă o direcţie. Plescăiră. Apa le trecu de brâu.

„Duh?" încercă iarăşi Ryan.

Fiecare centimetru de piele ţipa.

Dar rămase singur în catedrala vie, încercuit de priviri ostile.

Când ieşiră din apă târându-se, Stan Spivack văzu o vedetă rapidă cu difuzoarele zbierând „Satisfaction". Erau prea departe. Auziră kalashnikovul. Lui Charlie nu-i plăcea Mick Jagger.

Ryan se ghemui înfrânt de frig şi de amorţeala tălpilor neobişnuite cu mersul.

„Ryan? vorbi deodată duhul. Se întâmplă ceva de neînţeles. Tu n-ai cum să fii acolo din propria ta voinţă. Doar eu aş fi putut să-ţi deschid o poartă, Ryan. Şi n-am făcut asta. Mă crezi?"

Când încercă să gândească cu duhul, durerea îl impiedică să treacă dincolo de propria sa minte.

„Ryan, spuse din nou duhul, mi-e tot mai greu să ajung la tine. Am oprit toate conversaţiile. Nu fac altceva acum decât să încerc să te aduc înapoi".

– Sor'mea, anunţă Tommy Lee.

Fotografia suferise tot ce sunt în stare să aranjeze jungla şi mlaştina când nu iubesc arta. Dar chipul fetei rămăsese neatins. Ryan întinse o mână înspăimântat de gândul că la cea mai mică atingere bucata de hârtie se va preface în mâzgă. Imobilitatea şi acurateţea imaginii îl fascinară.

– Bună bucăţică, ce zici? făcu Tommy Lee. Paişpe ani.

– Este o fată, spuse Ryan încet.

Tommy Lee împroşcă firicele de tutun bălos.

– Nu, este un măgar cu apendicită, la spitalul Sfântul Patrick.

Ryan simţi furie şi derută. Mintea celuilalt era o pată opacă. Simţea un căluş, sunetele nu puteau exprima. Voise să-i transmită căldura care-l cuprinsese la vederea ochilor mari ai fetei şi a părului mai negru decât orice şi-ar fi imaginat. Spuse din nou:

– Fată.

Tommy Lee îi smulse fotografia dintre cele două degete, comiţând ireparabilul.

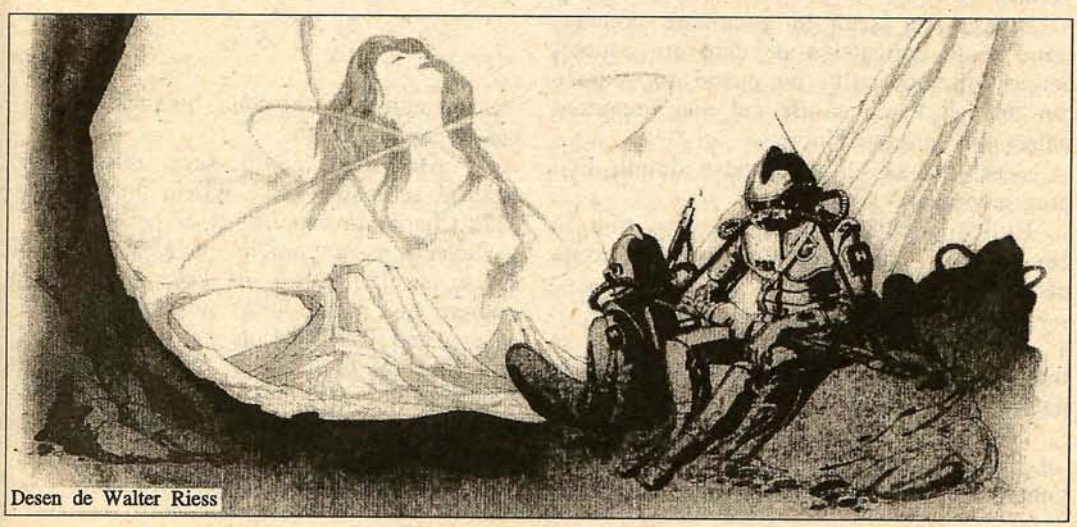

Desen de Walter Riess

Unul dintre colţurile imaginii se rupse, rămânând în mâna lui Ryan. Tommy Lee nu observă. În mizeria înconjurătoare, din care făceau şi ei parte, astfel de lucruri trec neobservate cu milioanele.

Ryan sfâşie una din zdrenţe, înveli bucăţica de hârtie şi o ascunse în ureche, singurul loc uscat pe care-l putu găsi. O simţi acolo ca pe un grăunte de foc, până când îl cuprinse somnul.

❖ ❖ ❖

„Suntem aici, duh?"

„Da, Ryan. Dar ceva îmi scapă de sub control. E fascinant. Cealaltă lume pulsează din ce în ce mai puternic. Ca şi cum te-ar cere înapoi, Ryan. Pare să fie şi acolo un fel de duh. Un geamăn al meu. Nu trebuie să te sperii. Asta e lumea ta reală. Cealaltă e alcătuită doar din închipuiri, ajustate de mine."

Ryan simţi spaima ca o gheară.

„Ai ceva în urechea stângă", îl avertiză duhul.

Ryan scoase de acolo un ghemotoc murdar. Îşi aminti.

„Poţi reface un obiect distrus, duh?" întrebă.

„Geamănul meu este cu atât mai redutabil cu cât reuşeşte să stabilizeze o lume care, cel puţin teoretic, fiind imaginară, nu are nici o justificare. Am să iau legătura cu alte duhuri. Trebuie să mă sfătuiesc cu ele. Scuză-mă, Ryan, despre ce este vorba?"

Băiatul se aşeză în genunchi, concentrând toată delicateţea de care era capabil asupra ghemotocului pe care-l recuperase din ureche. Părea să fie cel mai important obiect din întregul Univers.

„Lasă-mă să te ajut, spuse duhul. Eşti prea emoţionat."

Ridică bucăţica de hârtie şi o ţinu în aer câteva clipe, întorcând-o pe toate părţile.

„Poţi?" îl întrebă din nou băiatul.

„De unde ai acest obiect, Ryan?" se interesă duhul. Aşa ceva nu se găseşte în natură."

„De acolo", spuse băiatul.

„Ceea ce-mi spui este imposibil, vorbi duhul. Gândeşte-te: nu poţi aduce un obiect dintr-o lume care nu există."

„Poţi să-l faci aşa cum a fost înainte?" spuse Ryan.

„Fiecare moleculă păstrează în memorie amintirea celor care au stat lângă ea. La fel cum vecinii îşi amintesc unii de ceilalţi, chiar după ce s-au despărţit. Voi studia amintirile şi voi reface stratul molecular lipsă. Din aproape în aproape voi da de urma tuturor moleculelor care lipsesc."

Ryan simţi un val de emoţie copleşitoare. Bucăţica de hârtie începu să crească. Curând fu cât un fluture dând din aripi, plutind încolo şi-ncoace. Când întinse mâna să-l culeagă era cât palma sa şi nu se mai zbătea. Nu-şi putu desprinde privirile de la el.

„Este imaginea bidimensională a unui chip omenesc, Ryan, turuia mai departe duhul. Este imaginea unei fete de paisprezece ani. Sunteţi de-o seamă şi ea este foarte reuşită, Ryan."

Ryan facu un mic efort de memorie.

„Bună bucăţică, ce zici?" îl cită el pe Tommy Lee.

„Mi-e teamă că n-am înţeles prea bine, Ryan", făcu duhul. „Oricum, aparţine lumii tale imaginare, ea însăşi nu este altceva decât rodul imaginaţiei. Te felicit pentru rezultat."

Ryan îşi simţi inima oprindu-i-se şi pornind din nou la galop.

„Doar imaginaţie, duh?"

„Am scanat patru miliarde de persoane cu caracteristicile fetei din imagine, Ryan. Nici una nu corespunde. Îmi pare rău."

❖ ❖ ❖

– Hombre, vorbi Stan Spivack. Ar trebui să scriem acasă.

– Am scris acum zece minute, se strâmbă sergentul. Dacă scriem prea des, ne cade Charlie în cap. Au şi ei radio, ştii?

Soarele uscase noroiul pe ţoale, făcându-i să se simtă mumii în costume cu trei numere mai mici. Stepa nesfârşită îi înfricoşa. Când Dave Cactus Petrovitz anunţase, cu tonul lui Columb în faţa Americii, că s-au rătăcit, l-ar fi îmbrăţişat. Preferau s-audă c-au pierdut drumul, nu că sunt pe lumea cealaltă.

– Fiţi gata de bal, sugeră Darrow.

În câmp n-aveau şanse, cu toate frunzele şi ramurile pe care le căraseră în plasa căştilor. Îşi amintiră de Nixon, de Congres, de vreo doi generali datorită cărora se aflau aici.

Apoi observară cercurile.

De la câteva mile păreau valuri în iarba înaltă, dar când Benito Allegre privi prin binoclu fluieră a pagubă. Văzuse cercurile concentrice marcate cu piatră cenuşie, lustruită de paşii celor care trecuseră pe-acolo. Deşcă bătrână, Spivack aprecie că sunt vreo două mii. O vreme nici nu mai putură vorbi de spaimă.

– Băi, zise Tommy Lee, da' ştiu că suntem pricepuţi. Nici mama lu' Winnetou, după ce-a absolvit cursurile de cercetaşi, n-a găsit atâtea feţe palide la un loc. Ne-ajunge muniţia pentru toţi?

Ţinură sfat într-o scobitură. Benito Allegre ar fi vrut să cheme o lovitură aeriană, dar voia să se convingă că nu sunt civili adunaţi la târg. Din cauza ezitărilor îl porecliseră „Beni-băşinică".

– Ce târg? se înfurie Darrow. Cu o populaţie cât Frisco?

Negociind, căzură de acord că-i vorba de o tabără. Cactus Petrovitz scormoni prin raniţă şi scoase un volum ferfeniţit. Era „Viaţa lui Hegel", în care se scufundă rapid.

Rămânea nerezolvat un fleac: cum să-i anunţe pe batmanii de-acasă fără să fie interceptaţi de galbeni şi înţepaţi în cur cu bambuşi care cresc cinci centimetri pe zi?

❖ ❖ ❖

Deodată, un văl i se luă de pe ochi. Nu înţelese la început ce se petrece. Ecranele de tranzit dintre câmpuri dispăruseră. Peste tot în jurul său văzu oameni nedumeriţi, frecându-se la ochi ca după un somn greu. Începuseră să alcătuiască grupuri, deşi pentru a comunica între ei nu aveau nevoie să se apropie unii de ceilalţi.

Văzând mulţimea, Ryan îşi spuse că se petrece ceva serios. Şi când se răsuci ca să-i cuprindă pe toţi oamenii aceia agitându-se, văzu spre sud fuiorul unei tornade care se apropia. Rămase cu gura căscată, ca mulţi alţii în jurul său. Apoi se dezmeticiră şi, concentrându-se asupra ei, o stinseră.

„Ce semn este acesta, duh?", întrebă înfiorat.

Duhul îi răspunse imediat, cu vioiciune.

„E semn rău, în general, Ryan. Dar nu trebuie să te sperii, niciodată nu este atât de rău pe cât pare. Există un pericol."

„Pericol, duh?"

„Mai degrabă o situaţie neplăcută. Evenimente pe care nu le pot controla. Trebuie să le tratăm ca pe un pericol virtual."

Era ceva în neregulă cu glasul său.

„Este incredibil, Ryan. Cei pe care i-ai întâlnit dincolo sunt acum aici. Sunt aici, Ryan. Şi ştii ce este şi mai greu de crezut? Le desluşesc gândurile. Ei gândesc. Sunt vii."

Dar Ryan nu ştia ce să-i răspundă.

„Ai reuşit să-i aduci aici, Ryan."

❖ ❖ ❖

Odinioară, numele ei fusese Debbrah. Înainte să plece Tommy Lee la armată şi ea s-o şteargă de-acasă.

Acum era într-o gaşcă de vreo douăzeci. Fumau, se iubeau. Vara trecută fuseseră pe jos până la Houston şi mai departe. Aparţinuse pe rând mai multor băieţi şi toţi se purtaseră frumos cu ea. Avea farmece în plete.

Deodată i se păruse că aude o chemare îndepărtată pe care o mai stingea cu ceva haşiş. O luaseră înapoi.

De câte ori se întorcea în Central Park, gândurile negre zburau. Coborî la marginea rezervorului şi îşi stropi faţa cu apă, apoi adună din iarbă câteva lucruri, sub privirile indiferente ale găştii. Erau deja în transă. Nu erau la fel de haioşi ca ceilalţi, dar măcar nu se mai simţea singură.

În Times Square trotuarul era în clocot. Îi venea ameţeală de foame. Fură o gogoaşă de la un iranian neatent şi o mâncă pe fugă, într-un gang. Spre Greenwich Village se mai putea respira. Căscă gura un ceas, atrasă de clădirile vechi şi de oamenii care şedeau pe treptele însorite, ca muştele, înfulecând pizza şi burgeri. Când trecu de Canal Street, până şi automobilele aveau un aer asiatic.

Îl găsi pe Su Min la graniţa cu Little Italy.

– Să nu mai creşti, îi spuse chinezul. Acum eşti tocmai bună.

Intrară pe străduţele înghesuite. Asiaticele erau frumoase în draci. Su Min se opri să

cumpere aripioare de pui cu susan, pe care le ronţăia pofticios, îmbiind-o din când în când.

– Intră aici, o îndemnă.

În spatele acvariului cu peşti, din care vânzătorul servea o bătrână mofturoasă, traversară holul şi trecură printr-o perdea de mărgele. Zornăitul îi aminti de colierele fetelor cu care bătuse drumul până la Houston, nopţile fierbinţi, mirosul de transpiraţie. În cealaltă încăpere văzu mai multe saltele. Pe fiecare saltea dormea, sau părea că doarme un om.

Su Min dispăru pentru câteva secunde, reveni şi o îndemnă să se aşeze. Ea se supuse. Su Min o întoarse pe o parte, prilej cu care îşi trecu degetele peste rotunjimea umărului. Îi dădu pipa în căuşul căreia fumega bucăţica de opiu. Debbrah trase repede câteva fumuri, apoi inspiră adânc. O poartă se deschise spre lumea însorită a stepei. Ea trecu pragul uşoară, surâzătoare.

❖ ❖ ❖

„Numele tău e Debbrah."

– Mă cheamă Debbrah. Ce faci aici? Ce loc e ăsta?

Ryan se gândi câteva secunde şi nu găsi nimic potrivit ca răspuns. Se apropie de ea până când parfumul puternic îl ameţi.

„Boston, Massachusetts. Avem unul dintre duhuri aici. E un loc plăcut. Un loc sigur. Nu trebuie să te temi."

– De cine? râse ea. Vara trecută am mers până la Houston.

Îi privi umerii, sânii, şoldurile goale. Aveau aceeaşi înălţime, dar ea era un pachet de muşchi. Sub piele se încolăceau şerpii tendoanelor. Ochii păstrau o strălucire surprinzătoare şi ambiguă.

– Vrei să ne plimbăm? îl întrebă.

„Plimbăm?"

Îi venea greu să ţină pasul cu ea. Părea mai puţin interesată de persoana lui şi mai mult de cele din jurul său. Stepa, chiar scăldată în plin soare, avea puţine de arătat. Ryan însuşi avea puţine de arătat. Se mulţumi s-o privească în tăcere, bucurându-se de prezenţa ei, ferindu-se să-i atragă atenţia.

– Am un frate, îi povesti. Tommy Lee.

❖ ❖ ❖

Kay Darrow tresări speriat. Fraţii dormeau duşi. Stepa era atât de tăcută, încât auzise şoaptele foarte clar.

„Hei, Darrow, spuneau, liniştеşte-te. Nu-i trezi pe băieţi."

Armă din reflex. Zgomotul cartuşului intrând pe ţeavă lichidă visele rudimentare. Erau toţi în jurul său, gata să tragă.

– Ce-i? întrebă Spivack.

– Mi s-a părut, mormăi Darrow.

„Ascultă-mă. E de ajuns să gândeşti. Ţi se pare o nebunie."

„Totu-i o nebunie", gândi Kay Darrow.

„Eşti deosebit, Darrow. Te remarci printre semenii tăi."

El găsi cea mai comodă poziţie pe care o putea oferi groapa, cu spatele sprijinit, arma pe genunchi, capul în palme.

„E o şmecherie, nu? Şmecherie de labagii care ne-aţi trimis aici. Dedicaţii radio. Sau vreun futut de comunist, şi-ai glume cu noi. Vino să ne iei, dacă ai sânge."

„Sunteţi unde nu trebuie. Locul vostru nu e aici."

„Te cred. Locul meu e-n spatele casei, cu şase beri şi-o jumate de viţel pe grătar."

„Darrow, asta nu e lumea voastră. Sunteţi aici din greşeală. Nimeni nu vă vrea răul. Dar până vă trimit înapoi trebuie să staţi cât se poate de liniştiţi. Nu vrem complicaţii."

„O, da, gândi Kay Darrow, nici eu nu mai vreau necazuri. Merit ceva mai bun. Mă trimiţi curând acasă, nu-i aşa?"

Îi venea să râdă. Copil, avusese mulţi amici imaginari.

„Mi-e teamă că nu înţeleg, Darrow. Ce se întâmplă dincolo mi-e străin. Descopăr cum aţi ajuns aici, şi vă trimit în locul din care s-a produs alunecarea. Nu acolo este casa voastră?"

Kay Darrow înjură cu poftă. Se pricepea la asta.

„Mărturisesc, nu cunosc multe din cuvintele tale, Kay. Te superi dacă-ţi spun aşa? Simt o iritare nepotrivită dialogului."

– Poţi să mă pupi în cur, spuse Darrow.

– Cu cine vorbeşti? se interesară Spivack şi sergentul Allegre, deodată interesaţi.

– E un tip aici, care zice că am nimerit în altă lume. Că dacă suntem cuminţi, ne duce înapoi în mlaştină.

– Ce tip? întrebă Benito Allegre.

– E un ins invizibil. Discutăm în gând.

Cei doi schimbară o privire.

– Culcă-te, Darrow. Mâine avem o zi grea.

„Pot să-ţi spun în vreun fel?"

„Spune-mi duh."

„Sigur, sigur. Ascultă, duh, eu pot să-ţi fac o grămadă de necazuri. Daaa, domnule, o grămadă de necazuri."

„Ce fel de necazuri, Kay?"

Darrow ridică prudent capul peste marginea gropii. Chiar în puţina lumină rămasă văzu mulţimea foind.

„Cine-s ăştia? Cred că nu vrei să ne vadă. Aş putea să fac un pic de agitaţie."

– Darrow, trezeşte-te! Darrow!

Se uitau la el ca la un nebun. Îl strigaseră un minut, iar Spivack chiar îi scăpase două palme.

– La ce poţi tu să visezi cu ochii deschişi, Darrow? îl întrebă scârbit Allegre.

❖ ❖ ❖

Darrow scuipă între bocanci.

– De ce nu mergem să-i punem la punct?

– Mi-e aşa greaţă de tipi ca tine, Darrow, zise calm Allegre, că după ce-i întâlnesc, îmi vâr degetele pe gât. Spivack măcar e o maşină de ucis, ultimul tip. El asta ştie să facă bine. În felul lui e cinstit, modest şi de treabă. Dar tu eşti mai împuţit decât rahatul unei hiene. Ce ţi-au făcut oamenii ăia?

– E război, puţică, râse Darrow. Nu ştiu cum a ajuns unul ca tine să dea ordine, dar sigur n-o să-mi mai dai mie. Băieţi, dacă vreţi s-o mierliţi, eu am alte treburi.

Benito Allegre se aplecă, privindu-l în ochi.

– O.K., Darrow, nu ne mai jucăm. Asta e instigare.

– Ai să mă-mpuşti în cur?

Spivack se aşeză mai bine, ca la cinematograf.

– Declar jocurile deschise, râse. Să câştige ăl mai haios.

Allegre îl pocni scurt pe Darrow, ca un baros. Capul celuilalt izbi pământul. Casca îi căzu peste ochi, degetul se chirci pe trăgaci. Glonţul îl lovi pe Allegre în umărul stâng, iar la ieşire făcu prăpăd.

Urmă un moment de stupoare.

– Eşti plecat, cowboy, exprimă Petrovitz, în sfârşit, părerea generală.

Darrow îşi scoase casca şi scuipă un dinte.

– Nefericit accident. Ben, bătrâne, te rog sincer să mă scuzi. Domnilor, îngrijiţi eroul! Conform regulamentului, iau comanda acestei mâini de viteji.

Foamea le fusese sfetnic.

Darrow şi Stan Spivack înaintau la margine. Cactus Petrovitz şi Tommy Lee Ierbuţă suflau greu pentru că, deşi mic de statură, sergentul Allegre atârna îngrozitor. Sângera, sfidând eforturile depuse de Cactus Petrovitz la cursurile de prim ajutor şi bandaje. Ar fi pierdut mai puţin dacă l-ar fi lăsat inconştient în groapa pe care tocmai o părăsiseră.

– Dacă văd că avem un rănit au să ne sară la beregată, se opusese Kay Darrow. Sângele sună adunarea rechinilor.

Petrovitz îl lămurise că rănile trezesc compătimirea civililor şi că, strategic, e convenabil ca inamicul să te creadă mai slab.

– Diabolic plan, mormăi Tommy Lee.

❖ ❖ ❖

„Kay, auzi vocea prietenului necunoscut, faci o mare greşeală. Lasă-i pe oamenii aceştia în pace. Asta nu este lumea voastră. Vă faceţi rău singuri."

Benito Allegre deschise ochii, smulgând un strigăt de pe buzele lui Tommy Lee. Cactus Petrovitz înaintă spre privitori.

– Are nevoie de ajutor, le explică. Trebuie să ne duceţi în satul vostru. Şi noi avem nevoie de ajutor.

„Nu pot gândi cu ei", spuse unul din bărbaţi. „Au minţile opace. Sunt animale, dar ce fel de animale?"

„Trebuie un gând mult mai puternic. Al duhului. Duhul poate pătrunde în gândurile lor."

„Cred că acesta care s-a apropiat de mine vrea să ne împerechem", spuse o femeie.

– Veniţi să vedeţi! îi strigă Petrovitz.

Benito Allegre se ridicase în capul oaselor. Un copil îi puse mâna pe rană. Urma glonţului nu mai era decât o zbârcitură şi curând dispăru. Simţea o mâncărime grozavă pe spinare. Aflat în spatele său, Petrovitz văzu ditamai gaura dispărând în sine.

– Ia mâna de-acolo, bastard împuţit, urlă Darrow.

„Are o *indispoziţie*", căzură femeile de acord.

Spivack se hotărî să ia iniţiativa.

– Sarge, pare să-ţi priască aerul. Darrow, ce-i cu tine? Doar n-o să-l împuşti şi pe puştiul ăsta.

– Bună idee, răspunse Darrow.

Împuşcătura alungă gândurile din preajmă şi azvârli copilul la doi metri, în iarba moale. Viaţa i se scurse în câteva secunde.

„Plecaţi! Acum!", le strigă duhul bărbaţilor şi femeilor.

Într-o clipă aceia se aflară la zece mile depărtare, nedumeriţi şi îngrijoraţi. Copilul rămase mai departe în iarbă.

– Criminalule, se strâmbă îngrozit Allegre. Criminal împuţit!

– Mai bine vezi-ţi de sănătate, râse Darrow. Dacă nu putem să mergem acasă, atunci înainte! Intrăm în ăştia ca-n brânză. Haleală, acoperiş la noapte şi o rogojină uscată sub cur. Supliment: o păsărică pentru fiecare.

Ce puteau face?

– Începe cucerirea lumii noi, chiui Kay Darrow. Darrow Cuceritorul! S-o facem cum trebuie! S-o facem ca la carte!

❖ ❖ ❖

„Nu-i vina ta, Ryan. Fenomenul e mult prea complex. Îi vom pune capăt. Lucrurile au ajuns prea departe."

„Trebuie să fac ceva. Trebuie să vă ajut într-un fel."

„Un om nu face rău unei alte fiinţe în mod intenţionat. Nu e posibil în lumea noastră. De aceea apelăm la cineva care o poate face în locul nostru."

„Ce vrei să spui, duh?"

„Voi crea o fiinţă asemănătoare lor. Va avea putere."

„Îi vei da o parte din puterea ta, duh?"

„O parte din puterea noastră, Ryan. Aminteşte-ţi. Eu nu sunt decât suma unui miliard de miliarde de gânduri. Eu nu sunt decât rezultanta a ceea ce vreţi voi toţi. Eu sunt voi."

Aerul se îngroşă la picioarele lor, ridicând fire de iarbă şi praf. Era din ce în ce mai consistent. Ryan auzi strigăte uşoare de uimire. Când particulele se adunară la un loc, ele alcătuiră trupul delicat al unui băiat de paisprezece ani. Părea că se trezeşte dintr-un somn adânc, apoi sări în picioare şi surâse. Ryan îşi înăbuşi, la rândul său, un strigăt. Era el însuşi acolo.

„Într-adevăr. Pentru că este imaginea ta în oglinda apei, îl vom numi Nayr. Ce spui?"

„Acum tu născoceşti jocuri."

„Bună, spuse celălalt băiat. Numele meu este Nayr."

Râse în hohote şi-şi vântură braţele privindu-le încântat.

„Sunt tot eu, Ryan."

❖ ❖ ❖

– Hei, oameni buni, puţină atenţie! strigă vesel generalul de brigadă Constable. Avem un general aici!

Apoi îl văzu pe Darrow.

– Darrow, ai făcut o treabă al naibii de bună. Acum e momentul să trecem la lucruri serioase.

Kay Darrow salută şi făcu stânga-mprejur. Îi venea să chiuie de bucurie. Toate necazurile lui luaseră sfârşit. Totul căpătase un sens, o faţă omenească. Habar n-avea de unde răsărise Constable cu trupa după el. Privi în jurul său şi stepa nu i se mai păru ostilă, ci dimpotrivă, un spaţiu generos, plin de promisiuni ce se cereau descifrate şi împlinite. Iar el, Kay Darrow, se afla în prima linie, aceea care avea să împartă şi să înfulece prăjitura. O felie mare era pusă deoparte pentru el.

Tabăra generalului Constable avea atmosfera marilor turniruri şi respira neînfricarea aşezărilor de pionieri ai Vestului. Generalul era adeptul disciplinei de fier, dar le cerea tuturor zâmbete. Generalului îi plăceau zâmbetele.

Constable, un bărbat uriaş, cu puţin peste cincizeci de ani, mătură armata de creioane de pe masa pliantă.

– Aduceţi planurile! Mac, adunaţi-vă oamenii! Repede, trebuie să ne mişcăm ca floricelele pe o plită încinsă.

Nu recunoşteau nimic din ce vedeau. Mlaştina dispăruse cu ceţurile dimineţii. Locul ei fusese luat de această stepă. Dar singura zonă uscată care ar fi semănat cât de cât cu ce-i înconjura ar fi trebuit să se afle, conform planurilor, vreo trei sute de

mile mai la nord.

– O.K., zise Constable. Charlie ne-a păcălit de data asta. Nu ştiu cum au făcut-o, dar ne-au tras în piept. Ghinionul lor!

– Domnule general, spuse colonelul Mc Cormick, am trimis patrule în toate direcţiile. Nu se poate să ne fi rătăcit atât în ultimele şase ore. Nici un sistem de comunicaţii nu mai funcţionează. Am pierdut orice legătură.

Constable îl opri cu un gest.

– Patrule în continuare, dar nu risipi oamenii. Vreau să fim un pumn uriaş în stare să strivească orice afurisit de gândac.

Îi cuprinse pe toţi cu privirea.

– Domnilor, avem aici genul de situaţie futută, care ne convine de minune. O să ne distrăm pe cinste!

Soarele strălucea pe cer. Stepa era pustie şi părea că se întinde la nesfârşit. Era o zi perfectă pentru marea bătălie.

– Charlie crede că dacă ne-a tăiat legăturile suntem terminaţi. O să-i arătăm că s-a înşelat amarnic. Poziţia lor nu este impenetrabilă. Una din patrulele noastre a ajuns aici fără să se străduiască. Domnilor, noi suntem o armată. Programată să funcţioneze cu eficienţă maximă în cele mai grele condiţii. N-am nevoie să-mi spună cineva ce trebuie să fac. Ne suntem suficienţi nouă înşine. Am fost antrenaţi să ne descurcăm singuri şi pe Marte, şi dacă vreodată nimerim acolo, fututii de marţieni or să ne ţină minte. Vreau ca totul să meargă ca un ceasornic pe care tocmai l-am întors. Vreau ca piticii gălbejiţi să regrete mutarea. Vreau la micul dejun terci galben pe pâine.

❖ ❖ ❖

„Ryan, dormi tu oare? Lasă-ţi gândurile să umble în jur, nu le chinui. Lasă gândurile să vină la mine."

Ryan se trezi speriat din somn. În aceeaşi clipă, plasa care se ţesea în jurul minţii sale se rupse.

„Cine vorbeşte?"

Nayr îl privea ţintă, aşezat pe vine. Ochii lui erau două fante de întuneric. Ryan se întoarse către Debbrah, care dormea epuizată de spaimă şi dragoste. Simţi că trebuie să o apere.

„Ryan, viaţa ta e mult prea preţioasă ca s-o risipim. Şi apoi, ea nici nu-ţi aparţine în întregime. Eşti răspunzător pentru toţi ceilalţi semeni ai tăi. Zeci de miliarde de oameni."

„Nu vreau să gândesc cu tine. De ce o faci?"

Atunci simţi prima lovitură. Nu fusese pregătit, nici nu visase. Nayr se ridică. Ryan primi gânduri care n-aveau nimic din ceea ce însemna pentru el duhul. Multe erau indescifrabile.

„N-ai înţeles? Nu mai e vorba să gândim sau nu împreună. E în joc viaţa a miliarde de oameni. Poate soarta acestei lumi. Lasă-te în voia mea, Ryan. Coopereazăl"

Când spuse „coopereazăl", Ryan simţi a doua lovitură, umilitoare. Încercă să se ecraneze, însă durerea rămânea.

„Opreşte-te! De ce-mi faci asta?"

Debbrah se zvârcoli în somn. Ryan o apucă de mână.

„Ryan, ea nu există. Strică echilibrul. Am să distrug tot ceea ce primejduieşte lumea noastră. Dă-mi-o, Ryan!"

„Stai pe loc!" ţipă Ryan.

„N-am s-o trezesc. E mai uşor aşa, pentru toată lumea. Nu te împotrivi, Ryan. Nu faci decât să-mi îngreunezi sarcina."

Şi îl lovi pentru a treia oară.

Ryan urlă. Dintr-un salt fu lângă Nayr şi îl izbi cu pumnul în faţă. Fu mai rău decât îşi imaginase. Auzi osul nasului pârâind, degetele se scufundară în carne. Celălalt căzu pe spate. Când se privirăl, sângele stropea totul. Ryan citi în ochii lui spaimă pentru un univers întreg. Durerea duhului îl făcu să-şi piardă cunoştinţa.

Când îşi veni în fire, Debbrah îl privea speriată.

– Am strigat. Erai palid şi rece ca un mort. El a fugit. Când am vrut să mă apropii de el, a dispărut.

„Bine. Acum o să stea departe de noi o vreme."

– Cine este el, Ryan? Mi-e teamă. O să ne facă rău?

„Nimeni nu-ţi va face rău atâta vreme cât sunt cu tine."

– Dar dacă se întoarce?

„Nu se mai întoarce."

Ştia că e o minciună uriaşă. Şi totuşi, o lăsase să-i scape.

❖ ❖ ❖

– Ce facem?

Generalul Constable nu era dintre aceia care cred că stepa e a cailor, nu a oamenilor. E loc pentru toată lumea. De aceea, când văzu norii vineţi repezindu-se spre ei, chiui. Când primele fulgere îl orbiră, chiui din nou. Când picăturile reci îl plesniră peste faţă, se ridică din adăpostul individual şi-şi depărtă braţele, lăsându-se îmbrăţişat de ploaie.

– Charlie crede că America şi-a trimis nepoţii în excursie. Doi nori şi-o găleţică de apă, cât a plâns şoricelul Jerry când i-a mâncat motanul Tom brânza. Greilor, e ora noastră. McCormick, plutoane pe flancuri, o milă între ele. Facem contactul cu galbenii şi-i spargem din prima. Prizonierii ne încurcă.

Porniră.

Nayr lovi primul pluton cu un fulger verde, arborescent, cu rădăcini în adâncul cerului. Treisprezece oameni căzură morţi pe loc, ceilalţi nu mai fură buni de nimic. Constable se clătină.

Cel de-al doilea pluton se dispersă şi continuă să înainteze. Nayr îşi dezveli colţii într-un rânjet lupesc. Când urlă, era chiar unul dintre lupii stepei.

Constable făcu un singur semn. Toată instituţia se puse în mişcare prin ploaia deasă. Copleşite, fulgerele se opriseră. Numai urletele lupeşti răsunau fără încetare.

„Ryan, ei vor înghiţi totul dacă nu-i împiedici. Trebuie să gândeşti cu mine. De data asta. Ryan!"

Ryan se surprinse acceptând cu neplăcere acest gând.

„De ce nu-i opreşti tu însuţi, o, duh? Nu eşti suma unui miliard de miliarde de gânduri?"

Duhul fugi să vadă în ce fel se opune Nayr înaintării. O parte a sa rămase să negocieze cu Ryan, dar curiozitatea lui proverbială învinse şi de data asta: chiar şi acea parte care nu trebuia să-l supravegheze pe Nayr privea într-acolo fascinată. Când vorbea cu Ryan, era distrat.

Veneau vehiculele cu blindaj uşor. Între ele, toţi oamenii generalului, greu de lovit, duri, mustind de ură. Mulţi îşi legaseră pe frunte eşarfe negre. În spate duduiau două autotunuri pentru care Constable aşteptase un petec de uscat, şi iată, avusese noroc. Urmau alte valuri de oameni, camioanele şi bomboana pe tortă, un elicopter Cobra pe care acum, când fulgerele şi ploaia încetaseră, îndrăznise să-l ridice. Totul pregătit de încăierare.

Nayr mai făcu o încercare. Toate picăturile de apă pe care iarba stepei le păstrase, se rostogoliră unele spre celelalte, alcătuind o minge uriaşă, lichidă, gata să înece parada lui Constable. Toate gurile de foc o loviră şi o sfărâmară pe loc.

„Duh?"

„Puterea mea e imensă, Ryan. Sunt însă prea multe obiecte cărora nu le ştiu rostul. Am nevoie de timp. E numai o bătălie, Ryan. Am nevoie de timp ca să învăţ cum se dau bătăliile."

❖ ❖ ❖

„Kay Darrow nu este un om mulţumit", gândi Kay Darrow. „Nu este mulţumit deloc."

Îi băgaseră într-un camion de-al aprovizionării, la recuperare, până aveau să se lămurească cu vietkongii şi aflau pe unde pot să-i trimită acasă. Darrow, Spivack, Petrovitz, Tommy Lee. Benito Allegre într-un alt camion, sub o plapumă de-a sanitarilor, răsfoind poate pliante din Hawaii. El măcar îşi plătise biletul spre casă. Iar ei?

– Stai pe curul tău! îl sfătui Stan Spivack bătându-se cu palma peste şoldul pe care atârna cuţitoiul de porcar. Nu ţi s-a urât de surprize?

Darrow îi dădu dreptate, dar în sinea lui spumega. Era aruncat din drum ca un bocanc găurit. În urmă cu trei ore şi-ar fi dat capul de pe umeri, numai să ajungă înapoi acasă, în Red Lodge, Montana. Acum, la împărţeala Lumii Noi, se descotoroseau de el zâmbind şi bătându-l pe spate, ultimul căcat.

– Nu, nene, se trezi vorbind. Nu merge aşa.

Nu mergea aşa. Ei nu vedeau nimic din cauza prelatei. Şoferul, unul dintre cei mai murdari oameni de pe suprafaţa globului,

care scăpase ca prin minune exigenţei generalului Constable, îl văzu departe, în faţa marii parăzi, pe Nayr, băiatul de paisprezece ani, fragil. Mai văzuse sute asemenea lui, din goana camionului, pe marginea drumurilor de ţară, plini de arsuri de napalm, cu ochii goi, căutându-şi piperniciţii de părinţi, dar ăsta chiar punea ceva la cale.

Nu mai avea răbdare să-l ajungă şi să-l prindă sub una din perechile de roţi. Dar acolo nu mai văzu nimic omenesc, doar o minge de foc, un foc verde care ciocni unul din vehiculele blindate. Maşina se topi instantaneu, mai iute ca o bucată de cositor şi băltoaca de metal se solidifică la fel de repede, prinzând resturile de cărbune puturos ale celor care glumiseră la adăpost cu câteva clipe mai înainte. Mingea de foc ricoşă, aprinse doi infanterişti, veni cu viteză drept spre camionul în care bodogăneau Darrow, Spivack, Petrovitz şi Tommy Lee. Lovi cabina, purificându-l pe cel mai murdar şofer de pe pământ.

– Jos! zbieră Spivack.

Îl ascultară fără comentarii. Din momentul acela vieţile lor ar fi putut urma căi separate, dar opt luni de junglă îi sudaseră atât de puternic, încât când alerga unul într-o parte, ceilalţi se duceau după el. Erau părţi componente ale aceluiaşi animal. Animalul cu opt picioare fugi speriat să se ascundă în urma trupei, într-o gaură urât mirositoare. Era mai bine ca-n braţele mamei.

– E prima groapă împuţită pe care-o văd după mult timp, filosofă Petrovitz. Nu-i ciudat?

Stepa ardea peste tot în jurul lor. Din cauza asta nu putură urmări mai departe meciul generalului Constable.

❖ ❖ ❖

– Mi-e teamă, suspină fata. Vreau să mă întorc.

O urmărea neputincios cum se frământă. Voia să-i curme suferinţa şi nu ştia cum. La început alungă ruşinat tentaţia de a gândi împreună cu ea fără să-i ceară voie, dar apoi o făcu, spunându-şi că e spre binele amândurora. Gândind cu ea, descoperi şi mai multă frică.

„Vino!"

Asta nu mai era stepa în care se născuse. Vântul îi aduse în nări fum urât mirositor. Era o linie de foc, strigăte, zgomote îngrozitoare. Asta nu mai era lumea lui. Stepa se schimba văzând cu ochii. Tot mai multe gropi răsăreau şi pe fundul lor clipocea, din izvoare neştiute, apă împuţită în care colcăiau gângăniile. Soarele era palid, nu-l mai putea hrăni cum se cuvine, razele erau prea slabe ca să pătrundă prin piele şi să alimenteze arterele.

O trase după el. Îl dureau picioarele, dar dacă şi-ar fi **dorit** să fie departe, n-ar fi putut s-o ia cu el.

– Vreau să mă trezesc, scânci ea. Vreau să mă întorc.

Se treziră faţă în faţă cu Tommy Lee. Kay Darrow, Dave Petrovitz, Stan Spivack, pământii, aşteptând resemnaţi într-o groapă să treacă urgia. Tommy Lee, deja în transă, camuflat în norişorul lui dulceag, respiraţia unei fete de treabă pe nume Marie Juana.

– Debbrah? râse fericit. Te-a trimis mama cu plăcinte?

Ryan citi uimirea lor, urmată de o scădere bruscă a interesului. Pielea le părea mai scumpă decât o reîntâlnire între fraţi. Bătălia era în toi.

– Tommy Lee, spuse Debbrah întinzând mâna ca să-l mângâie pe faţă.

Nu mai voia să ajungă acasă, să se întoarcă în oraşul ca un vulcan pe cale să erupă. „Zac pe cea mai murdară saltea din Chinatown, cu plămânii plini de opiu, Su Min mă ţine de mână şi se gândeşte la cine ştie ce porcării. Dar Tommy Lee e aici cu mine şi chiar dacă o să dispară când mă trezesc, poate că visul e un semn. Poate că se întoarce curând, sănătos."

– Tommy Lee, zise din nou. El este prietenul meu, Ryan.

– 'l ştiu, spuse soldatul cu minte de copil, între două fumuri. Am jucat bile amândoi. Veniţi lângă mine.

Puşca lui Kay Darrow lătră de două ori. Ryan zbură pe spate, înecat de tuse. Ridică puţin capul, să-şi vadă propriul sânge, durerea îl făcu să-şi piardă cunoştinţa. Se trezi. Debbrah plângea lângă el, ceilalţi zbierau unii la alţii. Nu-l mai durea nimic.

„Duh?"

„Da, eu, Ryan. Ţi-am închis rănile. Îmi pare teribil de rău că se întâmplă aşa. Îmi

pare nespus de rău. Nu ştiu..."

„Cum o să mai scapi de toate astea, duh? Uită-te în jurul tău. Distruge-l pe Nayr! Ei răspund urii lui. Ei nu pot exista dacă el nu mai există, să dea răspunsuri dorinţelor lor. Alungă-l, duh!"

„Mi-e teamă că nu se mai poate, Ryan."

Generalul Constable depăşi momentul de confuzie şi distruse mingea de foc cu un tir rapid, susţinut, precis. Numai vreo patru-cinci căzură din greşeală sub gloanţele propriilor camarazi. Acum nu-i mai putea stăpâni nimeni. O vreme.

– Cine-i şeful aici? strigă chiar înainte ca jeepul să se oprească de tot.

Era mare, era grandios, era, în sfârşit, un învingător. Ceata din faţa lui avea s-o simtă din plin. Constable lăsă furia să-i inunde picătură cu picătură raţiunea. Îl ajuta şi imaginea băieţilor carbonizaţi.

– Shawin!

Un caporal care rupea trei vorbe în vietnameză, două fiind „femeie" şi „futut", veni să facă pe translatorul. Învinşii erau cincizeci, bărbaţi şi femei, goi, aşezaţi, care le urmăreau comportamentul nebuni de curiozitate.

– Spune-le că totul s-a sfârşit pentru ei, sugeră Constable.

Era impresionant cu accentul lui de Lubbok şi spera că acelaşi lucru se va petrece în vietnameză. O spuse de patru ori. Translatorul era leoarcă de transpiraţie.

„Nu trebuie şi nici nu putem să gândim cu el", spuse unul dintre oamenii aşezaţi acolo. „Eu plec."

Se ridică numai pentru a sublinia decizia. Ar fi putut pleca şi fără să se ridice. Constable crezu că e un gest de revoltă. Generalului nu-i plăcea de fel indisciplina, nici măcar în rândurile inamicului. Făcu unul dintre celebrele sale semne cu braţul.

„Durerea e o nebunie", spuse duhul. „Ce pierdere, oh ce pierdere!" scânci duhul. „Ce risipă inutilă de vieţi, de gânduri, ce hău se deschide!" plânse duhul.

Ryan amuţise de spaimă. Copiii generalului culcaseră la pământ întregul grup în mai puţin de cinci secunde. Zburau bucăţi de carne. Înotau în sânge până la glezne.

– Du-mă de aici, Tommy Lee! ţipă Debbrah. Să mergem acasă, te rog, Tommy Lee!

– Acasă, da, făcu el tâmp.

Ryan simţi mâna fetei amorţind într-a lui.

„Duh, spuse, ajută-mă s-o iau de-aici, oh, Doamne, am să fac tot ce vrei. Ajută-mi numai s-o duc departe de toate astea!"

Privind în el ca să găsească o cale de fugă, duhul descoperi puntea cea mai umblată în ultima vreme, pachetul de gânduri de minimă rezistenţă, tot ce era mai uşor. Suflă o dată asupra lor.

❖ ❖ ❖

O grămadă de chinezi se bulucira pe uşa strâmtă a încăperii. Fugeau din calea lor. Câţiva dintre clienţi se ridicară într-un cot ca să vadă ce se întâmplă, dar toţi apucaseră să tragă câteva fumuri din luleaua cu opiu, aşa că nu se mai mirau de nimic.

Debbrah îl îmbrânci pe Ryan în dreptunghiul luminos al uşii, într-o clipă erau afară, Chinatown îi asimilă repede. În forfota generală, adunarea tuturor neamurilor, Turnul Babel prăbuşit pe străduţele înguste, nimeni nu văzu nimic ciudat într-un băiat de paisprezece ani, puţin disproporţionat, acoperit de zdrenţe.

– Pe-aici, îl îndemnă fata.

„Ce aşezare e asta?" întrebă uimit.

– New York, îi răspunse.

Ryan îşi desprinse mâna dintr-a ei. Câtă vreme îi simţise strânsoarea degetelor, n-avusese nevoie să mănânce soare. Căldura pielii ei fusese de ajuns şi pentru el. Îl hrănise cu două măsuri dragoste şi una energie.

„Trebuie să mă întorc acolo, zise. Trebuie să rezolv o problemă. Dar mă întorc. Sau te chem iarăşi în stepă."

Dispăru imediat. Debbrah se aşeză pe una din treptele magazinului „Cheng Li Seafood", cu genunchii la gură. La nici cincizeci de metri, în faţa mulţimii uimite, Tommy Lee îşi descoperi legături subtile cu Liza Minelli, fredonând „New York, New York." Avea casca pe cap, puşca pe genunchi, bocancii plini de noroi asiatic în amestec cu iarbă de-a stepei. Nu-i păsa unde se află, drogul lucra de minune, esenţial i se părea să fie în propriul lui cap, unde era cald şi lumină şi bine. Strânşi în el ca oile, Cactus Petrovitz, Kay

Darrow, Stan Spivack, de asemenea cu căştile pe cap, cu puştile pe genunchi, privind cu ochii mari către curgerea continuă de oameni şi automobile căreia i se spunea West Broadway. Curând sosiră primele două echipaje de poliţie şi începu distracţia.

❖ ❖ ❖

„Mi-e greu şi nici nu mă străduiesc să fiu prea precis acum, Ryan", spuse duhul. „Probabil că am mai încurcat câte ceva, se întâmplă când gândul e confuz. Şi-apoi Darrow acela voia oricum să ajungă acasă sau pe-aproape."

„Ce trebuie să fac, duh?"

Asta nu mai era stepa. Peste tot se înălţau fuioare de fum negru. Peste tot gropile obuzelor. Un geamăt general stăpânea lumea, generând valuri la baza cerului.

„Ryan, o parte a entităţilor mele au scăpat de sub controlul meu. Ele îl manevrează acum pe Nayr. Este partea gândurilor care pot face rău în mod intenţionat. Acum mai există un duh în lumea noastră, Ryan. Un duh rău, dacă putem considera că eu sunt duhul cel bun."

„Rămâne de văzut", zise băiatul.

Îşi **dori** să se afle printre ai lui, în stepa însorită din Boston, Massachussets. În aceeaşi fracţiune de secundă fu acolo, descoperind uşurat că tatăl, mama şi fraţii săi sunt teferi, cu toate că îngrijorarea lăsa urme pe feţele lor. Ruşinat îi mărturisi tatălui său bucuria de a fi aflat că moartea i-a lovit pe alţii.

„Ryan, îi spuse tatăl, noi nu ne mai putem bizui pe înţelepciunea duhului. Dar dacă el exprimă, la urma urmei, ceea ce suntem noi, cum mai putem avea încredere în noi înşine?"

Avură deodată impresia că duhul bântuie melancolic pe deasupra stepei însângerate, contemplând ruinele unei lumi pe care o iubea şi o proteja.

„Undeva o fisură" îl auziră vorbind cu el însuşi. „Ryan îţi mai plac jocurile? Tocmai am inventat unul nou."

Ryan îi acordă toată atenţia.

„Se numeşte *Eu sunt lumea ta.*"

„Sună grozav, duh."

Duhul mai trecu o dată pe deasupra locului în care generalul Constable dăduse personal cea mai grozavă bătălie a sa din ultimele trei luni. Morţii erau tot acolo. Constable pornise mai departe. Orizontul îl fascinase încă de mic, de pe vreme când nu era decât un general cu o săbiuţă argintie şi un căluţ de lemn.

Duhul reveni la postura sa obişnuită, fiind pretutindeni.

„Jocul: Ryan vrea o lume imaginară. Acolo oamenii sunt dependenţi de obiecte. Ei au nevoie de ţesături ca să înfrunte frigul şi ploaia. Nu pot merge decât pe picioare. Au nevoie de hrană solidă şi apă pentru că nu pot mânca lumina solară. Gândeşti cu Ryan şi dai viaţă lumii imaginare. Priveşti în el şi oamenii aceia prind viaţă. Mă urmăreşti, Ryan?"

„Spune mai departe, duh."

„Există undeva, incredibil, o lume în care oamenii sunt dependenţi de obiecte. Ei îşi fac aceste obiecte cu mâinile şi le folosesc ca să supravieţuiască. Unele din ele provoacă plăcere. O fată, pe nume Debbrah, inhalează un fum care provoacă vise. Fratele ei, la mare distanţă, foloseşte acelaşi fum. Cei doi visează un băiat de paisprezece ani, Ryan, care trăieşte în stepă, cu ai săi, protejaţi şi sfătuiţi de un duh."

„Care este jocul, duh?"

„Eu imaginez o lume în care te afli tu. Tu îţi închipui lumea mea. Lumile capătă contur, prind cheag. Amândouă sunt la fel de stabile. Curg una în cealaltă, se întrepătrund. Nu mai pot fi controlate, Ryan."

❖ ❖ ❖

În primul câmp, norii fugeau pe cer ca o herghelie de cai nebuni. Ryan tremura. Totul fu în regulă când **dori** sa-i fie cald.

„Vino mai aproape!" îl îndemnă duhul.

Ryan lipăi pe piatra care marca limita celui de-al doilea câmp. Duhul era un zâmbet pe cer.

„Mai aproape, Ryan", spuse duhul.

Iar el se supuse, sărind pragul celui de-al treilea câmp. Simţi atingerea unei bunăvoinţe constante. Era o fâşie de nisip care marca sfârşitul celui de-al treilea inel

şi graniţa cu inima duhului.

„Curioşii, îl avertiză duhul, care au vrut să vadă ce-i în inima mea au fost prefăcuţi în scrum."

„Ştiu asta", spuse Ryan.

Aşteptă nehotărât.

„Intră", zise duhul. „Vino în inima mea!"

Înăuntru, dincolo de perdeaua consistentă de lumină, care-l făcuse să ducă braţul la ochi. O femeie şedea acolo, neagră ca noaptea, oarbă. Umerii ei erau carne de energie modelată pe oase invizibile.

„Eu sunt o imagine, Ryan. Sunt imaginea fiinţei care a aprins civilizaţia voastră. Eu sunt inima duhului."

„Nu înţeleg."

„De la mine a pornit duhul. De la mine a pornit lumea voastră. În stepele Americii şi Africii."

Ryan se aşeză lângă ea. Erau adăpostiţi în cilindrul de lumină cunoscut ca inima duhului, în care nu pătrunsese nimeni, niciodată. Femeia radia căldură. Aerul vibra în preajma ei, saturat de electricitate. Ryan adulmecă flămând parfumul ozonului.

„Eşti Dumnezeu?"

„Nu."

„Lumea noastră e în pericol. Ştii asta?"

„Tu ai să pui lucrurile la loc."

„Nici asta nu înţeleg."

„O fiinţă de pe o stea i-a încurajat pe strămoşii tăi să folosească obiecte în loc de forţă. Într-o altă variantă a lumilor, ei n-au mai gândit, Ryan. Mâinile lor au crescut uriaşe. Ei nu s-au mai putut mişca după placul inimii. Picioarele lor au crescut uriaşe. Ei nu au mai sorbit soare. Au omorât animale cu obiectele pe care le-a dăruit fiinţa aceea şi le-au mâncat carnea. Fălcile lor, dinţii, măruntaiele lor au crescut uriaşe. Gândurile s-au făcut din ce în ce mai mici."

„Ce vrei să fac eu?"

„Mergi acolo, Ryan. Opreşte-i să folosească obiecte. Împiedică fiinţa aceea să-i împingă pe calea obiectelor. Învaţă-i să-şi folosească forţa."

„Mă voi întoarce în timp?"

„Şase sute de milenii."

„De ce nu o faci tu însuţi?"

„O vei face tu fiindcă ştii ce e ispita obiectelor. Duhul mi-a spus că ai reuşit să-l ademeneşti chiar şi pe el cu lucruri numite bile. De aceea vei şti cum să-i convingi pe strămoşi să renunţe la obiecte. De ce nu o fac chiar eu? Ai să înţelegi la momentul potrivit, Ryan."

„Ce se va întâmpla cu Debbrah, dacă lumea ei nu se va fi născut vreodată? Cum am s-o mai ating, cum am să-i mai vorbesc? Ce se va întâmpla cu toţi ceilalţi?"

„O vei regăsi într-o bună zi, Ryan. Ei toţi există, indiferent de felul în care va arata lumea, fiindcă strămoşii lor erau născuţi înainte ca fiinţa din stele să vină pe Pământ. Am ţinut departe una de cealaltă cele două versiuni. Dar ceva a scăpat de sub control la un moment dat. Una dintre lumi trebuie să dispară. Am hotărât că asta trebuie salvată, Ryan, lumea stepei însorite. Fiecare îşi va găsi un alt loc aici."

Femeia îi zâmbi. Perdeaua de lumină în care bătea inima duhului se ridică sub ochii uluiţi ai băiatului.

❖ ❖ ❖

Era din nou junglă, dar cu şase sute de mii de ani în urmă. Prin spărturile acoperişului de frunziş compact soarele turna stâlpi galbeni de lumină. Papagali coloraţi zburau somnoroşi, căzând apoi în iarbă. Ryan înaintă prin iarba aceea, simţind cum încearcă să i se înnoade în jurul gleznelor.

Nu trebui să meargă prea mult. Un luminiş se deschise treptat, înconjurat de trunchiuri prăbuşite, putrede, în care colcăia viaţă măruntă, fosforescentă. În partea opusă, un perete stâncos ţâşnea din ierburi şi se proptea în cer. Toate zgomotele încetară brusc. Atenţia lui se îndreptă spre fiinţele din mijlocul luminişului.

Una dintre ele era femeia neagră din inima duhului. Ryan înţelese. Era aceeaşi femeie. Dacă s-ar fi întors în timp şi s-ar fi întâlnit cu ea însăşi, ar fi stricat totul. Cealaltă fiinţă era un om primitiv, un bărbat masiv, respirând o forţă impresionantă. Gândind cu el, Ryan găsi dorinţele simple ale vieţii, amestecate cu un sentiment de adoraţie faţă de femeia neagră.

În partea cealaltă a luminişului văzu un lucru incredibil. Era o sferă strălucitoare, pe suprafaţa căreia zeci de lumini multicolore clipeau aparent aleator. Sfera însăşi părea

să aibă un diametru de cinci sau şase metri. Ryan simţi o dorinţă irezistibilă de-a o atinge, însă pentru moment se mulţumi să-i privească pe cei doi.

Femeia deschise palma bărbatului şi îi puse acolo câteva mici obiecte pe care, din pricina distanţei, Ryan nu le putu recunoaşte. Când se apropie, preocupat să dea la o parte ramurile cu frunziş bogat care-i stăteau în cale, ea dispăruse. Sfera dispăruse, de asemenea, iar soarele nu mai curgea printre frunze. Ryan simţi dezamăgirea cuprinzându-l odată cu răcoarea.

„Care este numele tău?" îl întrebă pe bărbatul care îl privea speriat, gata să fugă la cel mai mic semn de primejdie.

Pe neaşteptate începu să plouă. Un zgomot uriaş cuprinse luminişul. Ryan încercă să se ecraneze, să îndepărteze picăturile din preajma lui, dar nu reuşi. În câteva secunde fu ud leoarcă.

„Care este numele tău?" întrebă iarăşi.

Bărbatul deschise pumnul şi se apropie de Ryan. Era imens. În palma bătătorită, băiatul văzu cinci pietricele rotunde, perfect şlefuite, de culori diferite. Cinci bile.

„Vrei să jucăm bile? Ea te-a învăţat?"

Căută din priviri un loc potrivit, dar ploaia luase totul în stăpânire. Bărbatul îl apucă de braţ şi-l trase după el. Ryan se lăsă târât într-o fisură largă a stâncii. Deodată se pomeniră la loc larg, sub de un perete surplombat. Apa nu pătrunsese acolo.

„Dă-mi bilele mele! Tu arunci primul."

Masculul scoase un grohăit de mulţumire şi lansă bila albă. Aruncarea fusese prea puternică. Pietricica lovi peretele din faţă, ricoşând aiurea. Ryan râse.

„Fii atent!"

Întinse braţul şi ochi, aşa cum îl văzuse pe Ierbuţă. Apoi îşi dădu seama că era s-o arunce cu mâna. Bila îşi luă zborul încet, susţinută de gândul lui, limpede, puternic. Îşi simţea toată forţa, putea să se joace cu ea. O aşeză cu uşurinţă lângă cea albă.

„Rândul tău."

Bărbatul îşi îngropase faţa în colb, tremurând. Ryan trebui să-l ridice şi să-i zâmbească.

„Rândul tău."

Nu era nimic de făcut. Bila lovi din nou peretele. Bărbatul îşi privi câteva secunde mâinile, nedumerit. Apoi izbi cu pumnii în stâncă. Ryan auzi oasele degetelor troznind.

„Încă o dată. Urmăreşte-mă cu atenţie!"

Bila lui părăsi căuşul palmei şi se înălţă în aer. Ryan o ţinu suspendată în dreptul ochilor celuilalt, înainte de a o deplasa. O făcu să zigzagheze de mai multe ori, înainte de a o aşeza acolo unde dorea. O ridică încă o dată din praf, cu forţa gândului, şi o potrivi mai bine.

„Rândul tău."

Bărbatul îşi balansă mâna şi trimise ultima bilă încet, cu o aruncare slabă. Bila se rostogoli spre ţintă, dar se opri la jumătatea drumului. Bărbatul privi neajutorat spre Ryan.

„Poţi mai mult decât atât. Mişc-o!"

Omul făcu un pas într-acolo. Ryan îl opri punându-i o mână pe umăr. Umărul se găsea la mare înălţime.

„Poţi s-o faci. Gândeşte-te la ea! Mişc-o de acolo!"

Nu gândise niciodată cu cineva atât de primitiv. Nerăbdarea îl făcea să tremure. În mintea celuilalt domnea o mare confuzie. Dar sentimentul dominant era cel al supunerii.

„Priveşte-o! Fă-o să se mişte! Eşti puternic. Eşti mult mai puternic decât ea."

Bărbatul se lăsă pe vine, transpirând abundent. Ryan citi în el dorinţa uriaşă de a face bila să se mişte, precum şi spaima că nu va reuşi, supărându-l astfel. Spaima crescu treptat, devenind greu de suportat pentru Ryan însuşi.

„Eşti mult mai puternic decât ea. Mişc-o puţin!"

Mila îl cuprinse fără să i se poată împotrivi. Simţea că îi face rău omului acela, dar nu avea de gând să se oprească. Auzi afară milioanele de frunze scuturându-se de apă, papagalii multicolori luându-şi zborul speriaţi, cu aripile îngreunate de diamante lichide. Piatra din apropierea lor începu să vibreze ca şi cum în interiorul ei era captiv un duh mai mic, stăpân pe o lume mai mică. Dacă l-ar fi eliberat, lumea aceea ar fi invadat şi ea lumile lor?

Ryan se apropie de omul îngenuncheat şi îi puse mâinile pe umeri. Încercă să-i picure în trupul masiv forţa lui. Îl simţi împotrivindu-se slab, cedând. Prin ochii lui, văzu piatra colorată mişcându-se imperceptibil, un milimetru, doi milimetri. Ştia că el însuşi, Ryan, nu o atinsese nici cu cel mai slab dintre gânduri şi totuşi o văzu mişcându-se din nou.

WILLIAM F. TEMPLE

Maşina verde

WILLIAM FREDERICK TEMPLE

Născut în 1914 în Anglia, Temple şi-a început activitatea în domeniul SF-ului înainte de al doilea război mondial, ca membru activ al Societăţii Britanice Interplanetare şi redactor al publicaţiei oficiale a acestuia, fiind în aceeaşi perioadă coleg de pensiune cu un scriitor de science fiction celebru, Arthur C. Clarke. Primul şi cel mai cunoscut roman al său, **Triunghiul cu patru laturi** (*Four Sided Triangle, 1939*), este în esenţă o poveste de dragoste: o fată iubită de doi bărbaţi este duplicată de cel care fusese refuzat dar, din nefericire, clona manifestă aceleaşi gusturi în dragoste. În continuare, Temple şi-a îndreptat atenţia mai mult asupra genului scurt, publicând în reviste până în anii '70. A murit în 1989. Alte romane de referinţă: **Obiectiv: Luna** (*Shoot at the Moon, 1966*) şi **Desfrâu pe Sansato** (*The Fleshpots of Sansato, 1968*).

A fost prima oară când am văzut cu adevărat petrecându-se un accident.

Mai văzusem şi altădată asemenea lucruri, dar le trecusem cu vederea, pur şi simplu. Auzeam scrâşnetul unor roţi înfrânate şi priveam într-acolo. Vedeam pe cineva zăcând în drum, iar alături de el o maşină, pe jumătate răsucită.

– Am văzut un accident foarte urât astăzi, povesteam mai târziu, adăugând câteva înfloriturі pentru a face relatarea mai interesantă.

De data aceasta, însă, chiar văzusem cum se întâmplase. Şi-mi doream din toată inima să nu fi văzut. Fiindcă nu părea tocmai un accident. Mai degrabă o crimă cu premeditare.

Şoseaua care străbătea Trescawo era în fapt o serpentină periculoasă. Se întorcea parcă asupra ei înseşi, şovăind să pătrundă în sat, ca şi cum s-ar fi temut să nu ajungă într-un loc oribil.

Omul cu faţă albă din maşina verde nu avusese însă reţineri. Venise în viteză, într-o linişte desăvârşită, nefirească. Franky Lockett nici măcar nu apucase să-l vadă. Eu, însă, da.

Mă aflam aplecat peste poartă când Franky ţâşnise din grădina lui. Nu avea decât 8 ani şi locuia în căsuţa de peste drum. Avea părul de culoarea nisipului, nasul cârn şi ochi albaştri, limpezi. Deborda de energie şi, de obicei, a merge însemna pentru el a alerga, pur şi simplu.

Mă observase şi fugise către mine, de-a dreptul peste şosea.

– Domnule Murdoch, mă lăsaţi să...

Fără nici un sunet, maşina verde apăruse în drum şi îl lovise. Trupul puştiului fusese aruncat în gardul viu care-i înconjura grădina. Apucasem să zăresc chipul alb al şoferului, impenetrabil, după care maşina gonise mai departe. Şocat şi îngrozit, înregistrasem totuşi în minte numărul de înmatriculare de pe plăcuţa din spatele automobilului, înainte ca amurgul să-l înghită.

– Franky! strigasem şi fugisem către el.

Se transformase într-un ghemotoc însângerat la baza gardului viu, contorsionându-se haotic. Când i-am ridicat capul, palma cu care-i sprijineam ceafa mi s-a umplut de sânge. Ţinea ochii închişi, iar printre buzele întredeschise i se zăreau dinţii de lapte. Apoi, dintr-o dată, un ultim spasm i-a cutremurat trupul şi a murit în braţele mele.

Am perceput o mişcare în apropiere.

Am întors capul şi m-am uitat în sus, cu ochii înceţoşaţi. Era tatăl lui Franky, tremurând din toate încheieturile, aidoma unui om cuprins de febră. Mâinile îi fluturau inutil, iar ochii lui priveau în gol, pierduţi. A îngăimat greoi:

– Întotdeauna mi-a fost teamă de asta. Mereu *se grăbeşte*...

S-a oprit brusc, realizând că se exprimase greşit. Îi era frică să accepte evidenţele. S-a prăbuşit în genunchi, lângă mine şi şi-a îmbrăţişat fiul. Apoi a început să plângă sfâşietor.

I l-am încredinţat pe Franky şi m-am ridicat. Mă simţeam copleşit, împietrit din cap până-n picioare.

Trescawo fremăta. Uşile se deschideau în susul şi în josul străzii, porţile grădinilor se trânteau, lumea sosea în grabă. Era un sătuc obişnuit, în care oamenii se cunosc din copilărie, o comunitate strâns unită. Aidoma unui singur organism, Trescawo conştientiza imediat când o parte din el era rănită.

În tăcere, îl duseră pe Franky spre casă. Câteva suflete mai tari merseră înainte, să o înştiinţeze pe mama băiatului. Cineva alergă după doctorul Trevose.

Încă răvăşit, am intrat în propria-mi casă şi am ridicat receptorul.

– Minnie, fă-mi legătura cu poliţia din Merthavin. Şi grăbeşte-te, pentru numele lui Dumnezeu!

Înainte de toate, Minnie era o telefonistă eficientă. Pentru moment uită că e femeie şi-mi făcu legătura fără să mai pună întrebări. Însă, fără îndoială, rămăsese pe fir.

În Merthavin se afla o mică secţie de poliţie, la aproape şapte kilometri depărtare. Pe toată această distanţă, şoseaua nu făcea nici o curbă, dar o dată ajuns acolo, dacă virai la stânga, după încă patru kilometri ajungeai la malul mării. În cazul în care nu se oprise la vreuna din fermele înşirate de-a lungul drumului sau dacă nu făcuse cale întoarsă, maşina verde urmase, cu siguranţă, drumul spre Merthavin.

Îmi răspunse jandarmul de serviciu. I-am relatat ce se întâmplase şi i-am descris maşina:

– Era mare, de un verde întunecat. Probabil veche de vreo douăzeci de ani, dar încă mergea bine. Avea numărul WME 2195 şi era condusă de un ticălos care părea să poarte o şapcă, aşa cum au jucătorii de popice. Individul avea faţa albă şi o mustaţă neagră.

– Îl vom opri, domnule Murdoch, promise jandarmul.

– Şi-l veţi aresta pentru crimă! am spus eu cu înverşunare.

Am închis şi am ieşit, îndreptându-mă spre casa lui Lockett. Doctorul Trevose sosise, însă nu mai putuse face nimic. Nici eu nu putusem şi nimeni altcineva nu mai putea face ceva.

„Domnule Murdoch, mă lăsaţi să..." Vocea exaltată de copil continua să-mi răsune în minte. N-aveam să aflu niciodată ce dorise Franky de la mine. Am mai rămas acolo o vreme, dar când durerea a devenit prea intensă, m-am întors acasă, singur, simţind nevoia să beau ceva.

Sună telefonul. Era jandarmul.

– N-a apărut încă, domnule. Spuneţi că l-aţi văzut conducând repede?

– Al naibii de repede, am răspuns aspru.

– Şi nu cumva s-a întors?

– Nu. Jumătate din sat e afară, aşteptându-l. L-ar linşa dacă l-ar prinde. Eu însumi aş face-o, te asigur!

– Vă înţeleg sentimentele, domnule. Dar dacă revine pe acelaşi drum, ar fi bine să-l reţineţi pentru noi. În orice caz, cred că s-a oprit la vreuna dintre ferme. Altfel ar fi trebuit să apară de multă vreme...

– Cred că da, am aprobat.

Jandarmul şovăi o clipă. Apoi spuse:

– Am să stau să păzesc aici. Şi-o să-l sun pe George Peters să meargă să verifice fermele.

– Bine. Dacă te pot ajuta cu ceva...

– Deocamdată, nu, domnule. Vă vom da de ştire când îl vom găsi pe individ.

Apoi închise şi am lăsat şi eu receptorul jos.

Mi-am umplut paharul cu whisky şi l-am dat pe gât. George Peters era un poliţist de provincie. Trăia singur într-o vilişoară, la câţiva kilometri nord de Trescawo. Avea în supraveghere patru sate. Era din Cornwall de origine, însă nu lăsa să se vadă asta.

Am trăit şi eu o perioadă în Cornwall, aproape trei ani, dar cu toate acestea rămăsesem un „străin" pentru localnici. Peters însă era mai mult decât un „străin", chiar şi pentru cei cu care făcuse şcoala.

– E un tip prea retras, spuneau ei. Dar ştie mult mai multe decât lasă să se vadă.

Mă lovisem de el de vreo câteva ori, însă nu mersesem mai departe de schimburile formale de amabilităţi. Era politicos, dar nu-i plăcea să vorbească. Lucrul acesta mă indispunea un pic, fiindcă individul avea chipul unui elev silitor, cu ochi melancolici, şi-mi imaginam că putem avea ceva în comun.

Totuşi, poate mă înşelam în privinţa lui. De obicei, oamenii care nu vorbesc prea mult o fac pentru că nu au prea multe de spus.

L-am scos din minte pe George Peters. Şi amintirea lui Franky a revenit cu putere, fără să ţină cont de tot whiskyul pe care-l băusem. Avea să urmeze o noapte grea pentru mine.

Mă plimbam prin cameră, cu paharul în mână, când soneria de la uşă m-a readus la realitate.

Era Peters. Slab şi deşirat, cu cascheta pe cap, m-a privit din uşă şi mi-a spus cu o voce blândă, în care am recunoscut accentul din Cornwall:

– Mă scuzaţi că vă deranjez, domnule Murdoch. A trebuit să vin încoace, pentru detaliile privitoare la maşina verde...

– Sigur, domnule inspector. Intraţi.

Refuză, amabil dar ferm. Părea că nu vrea să se implice prea tare. Aşa că i-am spus ceea ce-i spusesem şi jandarmului. Bineînţeles, ştia toate acestea. Ascultă, totuşi, impasibil, fără să-şi ia notiţe. Apoi mă întrebă:

– Era cumva un Morris 16?

– Nu ştiu. Mă tem că nu cunosc prea multe despre automobile.

– Înţeleg, domnule. Mulţumesc. Noapte bună.

Am avut impresia că ajunge la poartă doar din doi-trei paşi uriaşi. Şi-a încălecat bicicleta fără să o mai aplece în prealabil şi s-a îndepărtat în direcţia Merthavin-ului. Lumina incertă a felinarului lui slăbi o dată cu distanţa, până ce dispăru cu totul în depărtare.

❖ ❖ ❖

Somnul nu se lipise de mine în noaptea aceea nefericită. Aţipisem doar de câteva ori, cu mintea asaltată de gânduri. Una dintre cele mai puţin îngrijorătoare întrebări pe care mi-o puneam era, de fapt, cea pe care mi-o adresase Peters. Era maşina verde un Morris 16?

De ce trebuise Peters să mă întrebe tocmai asta? Chiar „ştia mai multe decât lăsa să se înţeleagă"? Dacă nu era aşa, atunci întrebarea nu avea nici un sens.

Până dimineaţă am ajuns să urăsc, pur şi simplu, tapetul de pe pereţi. Trebuia să ies afară, la aer curat. M-am plimbat vreun sfert de ceas, încercând să-mi limpezesc gândurile. Apoi m-am reîntors în casă.

Tocmai îmi curăţam pensulele de vopsea, când a sunat telefonul. Era inspectorul Peters.

– Aveţi timp să veniţi până la mine câteva minute, domnule Murdoch?

Nu m-am gândit că inima mea putea să bată mai încet, dar iată că o făcea. Vroia declaraţia mea ca unic martor ocular al accidentului, bineînţeles, şi uram ideea de a retrăi tragedia. Făcusem asta cea mai mare parte a nopţii. Oricum, era de datoria lui să mă cheme. Am spus, aproape iritat:

– O să vin... L-aţi găsit pe criminal azi-noapte?

Urmă un moment de tăcere, apoi Peters vorbi încet:

– N-a fost la nici una dintre ferme. N-a ajuns nici în Merthavin. Şi nici nu s-a întors prin Trescawo.

Urmă un alt moment de tăcere, câtă vreme am asimilat informaţia.

– La naiba, am zis, nu se poate să se fi înălţat la ceruri! Aţi găsit maşina abandonată sau ce?

– Despre asta vreau să vorbim, domnule Murdoch.

În mod evident, nu vroia să spună mai multe la telefon, în caz că Minnie asculta. Devenise interesant acum, iar iritarea îmi dispăruse.

– Bine, voi fi acolo în zece minute.

Am ajuns însă mai repede, cu ajutorul motocicletei. Inspectorul aştepta în pragul uşii, în uniformă, dar fără caschetă. M-a condus într-o odaie spaţioasă care ocupa mai mult de jumătate din casă. Era ordonată, dar cumva neobişnuită. Peste tot se aflau rafturi cu cărţi, înălţate până la tavan, pline ochi cu volume, cu dosare, cu cutii de carton şi o grămadă de albume voluminoase.

Parchetul era foarte bine lustruit, strălucind în lumina care se strecura prin fereastră. Într-un colţ trona un birou, înconjurat de câteva scaune, şi asta era tot.

– Biblioteca mea şi, pot spune, casa mea, murmură Peters.

Alese un album de pe un raft şi-l puse pe birou.

– Aş vrea să vă uitaţi la acesta, domnule. L-aş fi adus eu la dumneavoastră, dar este prea dificil de transportat pe bicicletă.

Relaţia dintre noi se schimba. Peters devenise mai volubil, şi n-avea decât un motiv pentru asta. Degetele lui subţiri şi lungi au întors paginile acoperite cu tăieturi din ziare. Găsi articolul căutat şi mi-l indică. M-am aplecat deasupra albumului şi m-am uitat.

Era un articol pe două coloane, tipărit pe hârtie îngălbenită de vreme, scos din ziarul local. Titlul spunea: „O MAŞINĂ CADE DE PE FALEZĂ. TRAGICĂ MOARTE ÎN MERTHAVIN". Mai era şi fotografia unui bărbat între două vârste, cu o mustaţă neagră, stufoasă.

– Arată aşa cum arăta şoferul pe care l-aţi văzut, domnule?

Am privit mai îndeaproape. Fotografia s-a descompus într-o mulţime de puncte de raster, fără noimă.

– Mi-e teamă că detaliile nu sunt foarte clare, continuă Peters, scuzându-se.

– Chiar dacă ar fi fost, tot n-aş fi sigur, am replicat. Abia dacă l-am zărit pe individ. Dar, în mod sigur, *ar putea* fi acesta. Ori fratele lui geamăn. Asta-i tot ce pot spune.

– Bun. Tipul e mort – mort de şaptesprezece ani. Îl chema Albert Wolfe şi a fost instalator în Merthavin. L-am cunoscut destul de bine. N-avea fraţi.

– Atunci n-am de unde să-l cunosc.

– Bineînţeles că nu, domnule. Dar v-aş ruga să citiţi şi articolul.

❖ ❖ ❖

L-am citit cu oarecare efort; rândurile îmi fugeau de sub ochi. Descria cum Wolfe, conducând singur pe drumul dintre Trescawo şi Merthavin, în octombrie 1940, încercase să evite o maşină care venise din sens opus. Automobilul lui, un Morris 16 de culoare verde, plonjase peste marginea falezei şi căzuse în mare, de la o înălţime de peste treizeci de metri. În momentul apariţiei articolului, trupul nu-i fusese încă descoperit.

– A fost vreodată găsit? l-am întrebat pe Peters.

A clătinat din cap.

– Sunt curenţi foarte puternici pe-acolo. Trupul trebuie să-i fi fost furat de ape. La vremea aceea s-a produs un adevărat scandal şi abia după o săptămână au reuşit să aducă un scufundător. Maşina se afla acolo, bineînţeles, cu roţile în sus şi o portieră deschisă. Dar nici urmă de cadavru.

– Ei bine, o fi fost o treabă urâtă, dar s-a întâmplat cu mult timp în urmă şi nu înţeleg de ce îmi arătaţi toate astea tocmai mie?!

Inspectorul a scos o agendă.

– Sunt o mulţime de informaţii aici, spuse. Păstrez date despre fiecare vehicul aflat în posesia oricărei persoane care locuieşte pe o rază de douăzeci de kilometri. Numele fiecărui posesor este în dreptul numărului, vedeţi?

Îmi arătă cu degetul la litera W, indicându-mi un rând: *Wolfe, Albert Geoffry, Morris 16 (verde), număr de înmatriculare: WME 2195.*

– Ăsta... ăsta-i numărul maşinii verzi! m-am bâlbâit.

– Aşa cum spuneţi, domnule. Şi, după câte cunosc, numărul acela n-a mai fost încredinţat nimănui de la moartea lui Bert Wolfe.

L-am fixat cu privirea, apoi m-am uitat pe fereastră la peluza înconjurată de un mic gard viu, ca să fiu sigur că lumea reală mai era încă acolo, afară. Mi-am muşcat vârful unui deget şi am simţit durere.

– Vreţi să spuneţi că am văzut... fantoma lui Wolfe?

– Nu ştiu ce-aţi văzut, domnule Murdoch. Tocmai încerc să aflu.

Am privit încă o dată fotografia ştearsă şi am încercat să o compar cu figura şi mai ştearsă din amintire.

M-am trezit citind titlurile de pe cotoarele cărţilor, mai întâi inconştient, apoi dându-mi seama. Cea mai mare parte a unui colţ de cameră era ocupată cu lucrări

de psihiatrie. Câţiva bărbaţi mă fixau ciudat de pe copertele cărţilor lui Charles Ford.

– Fantomele par să vă intereseze într-un mod deosebit, inspectore, am rostit. Personal, nu cred în existenţa lor. Ce încercaţi să-mi spuneţi?

Chipul aproape ascetic al lui Peters nu lăsa să se întrezărească vreun reproş.

– Sunt o mulţime de informaţii, repetă el. Dar ceea ce mă interesează sunt faptele, domnule Murdoch. Dacă te vei uita la toate aceste rafturi, vei găsi mai multe enciclopedii, atlase, agende şi lucrări ştiinţifice decât într-un întreg laborator de cercetări psihologice.

– Totuşi, consideraţi fantomele ca fiind fapte?

– Apariţiile de acest gen par să fie un fenomen obişnuit, dacă ţinem seama de dosarele întocmite de Societatea de Cercetări Psihologice, explică inspectorul cu grijă. Probabil că cea mai mare parte a cazurilor descrise acolo, dacă nu chiar toate, sunt interpretate subiectiv, însă unele pot fi explicate altfel decât printr-o ciudată întrepătrundere a trecutului cu prezentul. Dacă le puteţi spune sau nu „fapte", depinde de ce înţelegi prin „fapt". Oricum, ceea ce este indiscutabil în cazul acesta, oamenii pretind că au văzut aşa ceva.

– Aşa cum am spus şi eu?

– Nu ştiu ce aţi văzut, domnule. Ştiu doar că nu era o fantomă „subiectivă". Maşina a fost suficient de solidă ca să-l ucidă pe bietul băiat. Eu doar trec în revistă faptele. Am petrecut o mare parte a vieţii în această încăpere, comparând fapte. Mă fascinează. Câteodată, cele mai neobişnuite întâmplări se dovedesc a fi adevărate, alteori, cele obişnuite nu concordă cu realitatea. În orice caz, nu puteţi evita să recunoaşteţi un lucru: această lume este mult mai stranie decât ne putem imagina cei mai mulţi dintre noi.

M-am uitat la el.

– Dacă aţi fi fost un artist, inspectore, dacă aţi fi putut să vedeţi aşa cum vede un artist, aţi fi ştiut că nu mai era necesar să-mi spuneţi asta.

– Tocmai pentru că sunteţi un artist şi un martor ocular, domnule Murdoch, am acceptat ca fapt ceea ce spuneţi că aţi văzut. Gândiţi-vă, de exemplu, la şapca pe care o purta şoferul: era o şapcă de jucător de popice.

– Şi ce-i cu ea?

– Bert Wolfe a fost jucător de popice. Pe atunci nu era un joc atât de popular, prin anii '40. Însă el purta şapca aia când a murit.

Am îngheţat.

– Ascultaţi, sunteţi sigur că a murit? Adică, vreau să spun că maşina a fost găsită goală. Presupunând că a reuşit să iasă, în cădere, putea să zacă undeva, într-o râpă, să rămână acolo inconştient, nevăzut de nimeni, pentru ca apoi să iasă şi să rătăcească cine ştie pe unde, cu minţile pierdute.

Peters negă din cap.

– Imposibil. Promontoriul este ascuţit în zona aceea şi nu există nici o râpă, nu există nimic de care să te poţi agăţa. L-am anchetat pe celălalt şofer în ziua accidentului. Chestia asta s-a întâmplat ziua în amiaza mare. Mi-a spus că nu va uita niciodată expresia de pe figura lui Bert, de cealaltă parte a parbrizului. Era albă, o îngrozitoare expresie a morţii. Şi a văzut maşina prăbuşindu-se până jos, rostogolindu-se prin aer. Wolfe nu a căzut din ea. Nu a căzut nimic din maşină. Uşa s-a deschis, probabil, când maşina a izbit apa.

– Chiar şi aşa, dacă s-ar fi aruncat atunci, ar fi putut scăpa cumva.

– Nu văd cum, spuse Peters. Şoferul nu şi-a luat ochii de la apă douăzeci de minute. A stat astfel fiindcă era şocat. Abia după ce şi-a pus nervii în ordine a putut conduce mai departe. Era un bătrân. Şi n-a ieşit nimic din apă. Doar bule de aer.

Sună telefonul, undeva în holul minuscul.

– Scuzaţi-mă, spuse Peters.

A ieşit. Apoi l-am auzit răspunzând:

– Da, este aici, sergent. Da, ştiu asta. Am verificat. Domnul Murdoch insistă. Spune că a luat corect numărul şi eu sunt sigur că are dreptate... Sigur că ştiu ce spun... Da, vin imediat. Salut.

Peters reveni.

– Era Horrocks, jandarmul din Merth-

avin, se justifică el, deşi nu mai era cazul. A sunat la dumneavoastră. A aflat şi el cui a aparţinut maşina şi a presupus că v-aţi înşelat. Când i-am spus că n-aţi greşit cu nimic, parcă i-am auzit venele explodându-i. Acum trebuie să mă duc să-i explic. Horrocks mă crede nebun, dar el aşa m-a considerat întotdeauna.

– Vin cu dumneavoastră dacă vreţi, deşi nu sunt sigur de partea cui mă aflu. Dar am să jur în faţa sergentului, dacă trebuie, că am citit bine numărul ăla.

Peters zâmbi. Era prima oară când îl vedeam zâmbind.

– Mi-ar plăcea să faceţi asta, domnule Murdoch, mai ales că mai există ceva despre care vreau să vă vorbesc.

Am ridicat din sprâncene, dar singura întrebare pe care am reuşit să i-o pun a fost:

– Vreţi să vă duc cu motocicleta mea? Nu va mai trebui să pedalaţi până acolo...

A acceptat şi am urmat şoseaua prin Trescawo către Merthavin, pe unde, în seara precedentă, trecuse maşina verde.

Marea apăru în stânga, dungată, asemeni norilor cenuşii care îngăduiau soarelui să pătrundă numai prin anumite porţiuni. Avea să plouă din nou şi, mai târziu, am primit din plin botezul apei.

Puteai să vezi marea fie că doreai, fie că nu, deoarece drumul – în serpentină, ca întotdeauna – se curba periculos de aproape de marginea falezei. În unele porţiuni nu erau nici măcar doi metri de iarbă până la prăpastie.

❖ ❖ ❖

Ne-am îndreptat, prin curbe strânse, către cel mai periculos loc de pe faleză. Aici şoseaua atingea cel mai înalt nivel. Curba următoare era atât de pronunţată, încât nu puteai vedea dacă mai vine cineva din sensul opus. Dar în nouăzeci şi nouă la sută din cazuri, nu venea nimeni. Însă, am gândit eu, procentul rămas fusese împotriva lui Albert Wolfe.

– Opriţi aici, vă rog, rosti Peters la urechea mea.

Am oprit chiar pe creastă, de unde se putea vedea drumul până la intrarea în Merthavin. Am preferat să mă uit într-acolo, decât în jos, la mare. Nu m-am simţit niciodată prea bine la înălţime. Pe inspector nu-l deranja însă. S-a dat jos de pe şa, după care s-a apropiat periculos de mult de buza falezei, examinând iarba.

– Uitaţi-vă la asta, domnule Murdoch.

Deci, până la urmă, tot trebuia să mă uit. Iarba era udă şi noroioasă de la ploaia care căzuse cu o zi în urmă. M-am aplecat deasupra solului, cu inima la gură. Ceea ce-mi arătase Peters nu mă încuraja cu nimic.

Erau urmele roţilor unei maşini. Foarte clar imprimate şi, în privinţa direcţiei, nu încăpea nici o îndoială. Trecuseră peste iarbă, către mare, cu cel mult douăzeci şi patru de ore de la încetarea ploii de ieri.

– Le-am descoperit la lumina felinarului, noaptea trecută, rosti Peters, sobru. Când s-a crezut că maşina a dispărut, am bănuit că pe-aici trebuie să fi părăsit şoseaua. Adică, exact în locul unde a căzut bietul Bert Wolfe.

Un fior de gheaţă mi-a străbătut spatele.

– Ieri a adus-o înapoi?

Inspectorul ezită.

– Urmele acestea sunt un alt fapt, atâta tot, spuse el scurt.

Mă speriasem, însă o curiozitate morbidă m-a îndemnat să mă uit în jos, peste buza falezei, spre apa aflată la mai bine de treizeci de metri sub noi.

– Are o adâncime de peste şase metri acolo, jos, îmi ghici gândul Peters.

M-am retras şi am privit din nou urmele.

– Maşina a trecut pe lângă mine ciudat de silenţios, am rostit. Atât de silenţios, încât ai fi putut crede că era vorba de o fantomă. Dar dacă ar fi fost lipsită de materialitate, aidoma unei fantome, nu l-ar fi ucis pe Franky... şi nici nu ar fi lăsat urme.

– Ceea ce înseamnă, evident, că era materială, rosti Peters.

– Transferată, printr-o inexplicabilă ruptură temporală, din trecut în prezent? Asta credeţi?

Inspectorul ezită din nou.

– Asta-i o teorie pe care un alt fapt o infirmă. Maşina lui Bert Wolfe era veche atunci când a cumpărat-o. A trecut printr-un adevărat iad ca s-o facă să meargă. Iar motorul a funcţionat după aceea cu un zgomot teribil. Puteai auzi maşina aia de la un kilometru depărtare. Iar dumneavoastră aţi spus că n-aţi auzit-o venind. Sau plecând. Dacă ar fi fost materială, atunci cu siguranţă părţile ei componente – cilindri, pistoane, şi aşa mai departe – trebuiau să scoată la fel de mult zgomot ca în trecut.

– Dar adineauri aţi spus că a fost materială! am strigat.

– Într-adevăr, făcu Peters gânditor, lăsând urme cu degetele pe şaua motocicletei. Ne trebuie o altă teorie. Şi pentru a o elabora, avem nevoie de mai multe fapte. Haideţi să mergem, să vedem ce spune şi Horrocks. Poate că el dispune deja de acele fapte.

❖ ❖ ❖

Dar Horrocks nu dispunea de ele. Oricum, le-a acceptat pe ale noastre, deşi a refuzat să creadă că ar fi ceva neobişnuit în legătură cu ele. Era un bărbat cu o constituţie robustă, care credea că lumea era la fel de solid construită ca şi el. A râs de explicaţiile noastre neobişnuite, după care ne-a asigurat totuşi că nu era nimic amuzant în ele.

– A fost comisă o crimă, spuse el. Şi se pare că ucigaşul a plătit cu viaţa pentru asta.

– Ce ucigaş? încremeni Peters.

– Bărbatul cu şapcă de jucător de popice care conducea maşina, bineînţeles, răspunse Horrocks nervos. Domnul Murdoch este sigur că numărul era WME 2195. Foarte bine, accept asta. Însă nu există un astfel de număr. De aceea este clar că maşina avea plăcuţe de înmatriculare false.

– Dar de ce? am întrebat.

Horrocks, încă nervos, replică:

– Nu poate exista decât un motiv, domnule. Fiindcă maşina era furată. Este un lucru obişnuit să schimbi plăcuţele de înmatriculare ale unui autoturism furat.

– Dar era o maşină veche, o marcă de dinainte de război. Nu ştiu dacă ar fi meritat să fie furată, am opinat eu.

– Poate că nu de dragul maşinii au furat-o, spuse jandarmul. Aş zice că a fost furată ca să fie folosită la o treabă murdară. Probabil la un jaf. A fost unul în Exeter, vineri. Încă două în Plymouth şi, de fiecare dată, au fost furaţi o groază de bani. Unul dintre hoţi, cel puţin, s-a îndreptat încoace ca să scape de urmăritori. Desigur, fiind străin, nu a ştiut că terenul din zona promontoriului este foarte periculos. Poate că a luat curba greşit sau a derapat pe şoseaua alunecoasă datorită ploii... şi a căzut în mare.

Se întoarse spre Peters.

– Pare logic, George, nu-i aşa? N-a fost nevoie să apelez la fantome.

Era limpede că mă aflam pe punctul de a accepta explicaţia jandarmului şi Peters, dându-şi seama de asta, a exclamat:

– Extraordinară coincidenţă, sergent. Nu mi-ar plăcea deloc să calculez matematic şansele ca două maşini verzi, de aceeaşi marcă, conduse de un bărbat cu mustaţă neagră, care să poarte şi o şapcă de jucător de popice, să treacă prin acelaşi loc şi să cadă în aceeaşi prăpastie. Şi, pe deasupra, să mai aibă şi acelaşi număr.

Horrocks nu schiţă nici măcar un gest care să ateste descumpănirea.

– Coincidenţă? *Totul* este coincidenţă. O coincidenţă e până şi faptul că tu eşti tu, Peters. Şansele ca tu să fii altcineva sunt cam de vreo două miliarde, înţelegi?

Peters zâmbi.

– Câteodată am impresia că *tu* ai fi mult mai fericit dacă ai fi altcineva, sergent.

Horrocks izbucni în râs.

– Deloc, George. Eşti cel mai ciudat aiurit pe care l-am întâlnit vreodată, dar dintre toţi tu eşti cel mai conştiincios. Îţi faci bine treaba. Şi dacă te-ai limita la fapte şi nu ai lăsa imaginaţia să-ţi zburde, cred că ar fi şi mai bine.

Peters îşi ridică privirea până la tavan. Buzele i se mişcară, dar nu se auzi nici un sunet. Pentru prima dată de la moartea lui Franky, am izbucnit în râs.

Horrocks s-a uitat la noi surprins, după

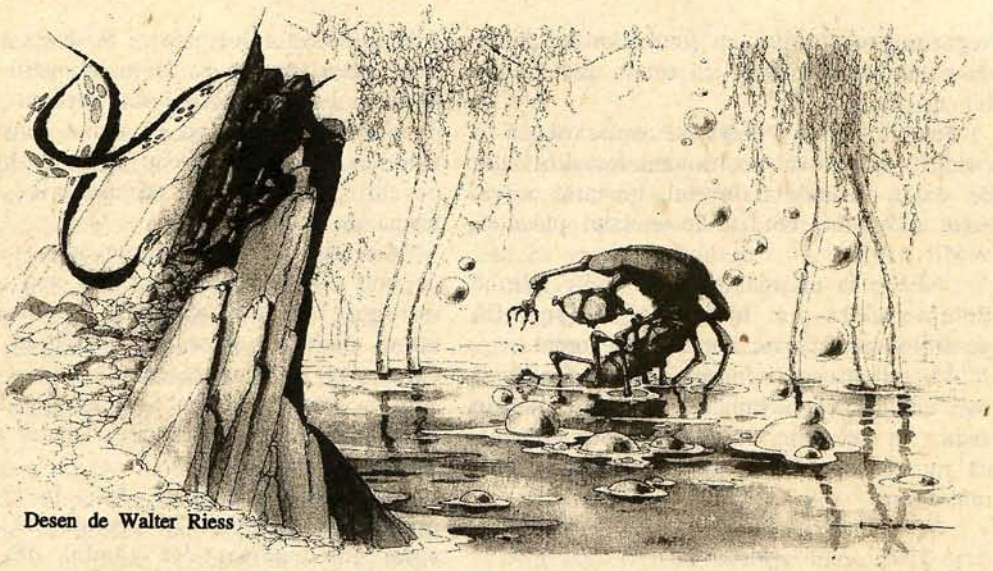

Desen de Walter Riess

care a rostit înverşunat:

– Vom cunoaşte adevărul în câteva ore. Am sunat la Clubul Aqualung şi am solicitat câţiva scafandri.

Uitasem de Clubul Aqualung, grupul de scufundători entuziaşti din Merthavin.

– Exact, am exclamat. Ei vor demonstra cine are dreptate.

– Sper că vom recupera trupul şoferului, îşi exprimă Horrocks gândurile, în pofida curenţilor puternici din acea zonă, care fac deosebit de dificilă această tentativă. Dar am încredere în băieţii de la Aqualung. Vor găsi maşina, poate chiar şi banii furaţi. Vreţi să veniţi să asistaţi la operaţiuni? Ne aşteaptă o şalupă.

Am acceptat invitaţia. Peters părea că trecuse cu bine peste eşecul explicaţiilor sale în faţa lui Horrocks şi veni cu noi, rămânând însă tăcut şi gânditor. Când am ajuns la debarcader, ambarcaţiunea Clubului se afla deja ancorată la poalele falezei.

❖ ❖ ❖

Ne-am legat şalupa de nava Clubului, pentru a nu risca să ne lovim de stânci, în pofida faptului că marea era încă liniştită sub cerul acoperit de nori. Ploaia întârzia.

Doi membri ai Clubului făceau ultimele teste echipamentului. Aveau fiecare câte o centură de siguranţă care să-i protejeze împotriva curentului din adâncuri. Alţi trei colegi de-ai lor stăteau în aşteptare, gata să intervină în cazul în care cercetările deveneau dificile. Cei doi săriră peste bord. Urmă o mişcare rapidă a picioarelor, tulburând apa, apoi suprafaţa mării redeveni calmă.

Douăzeci de minute mai târziu se întoarseră, cu mâinile goale.

– Apa a fost cam tulbure, dar am căutat cu foarte mare atenţie, spuse unul. Nu-i nici urmă din nenorocita aia de maşină.

Horrocks îşi muşcă buzele.

– E posibil să nu fi căutat unde trebuie?

Scafandrii încuviinţară cu reţinere şi se scufundară din nou, de astă dată urmaţi şi de ceilalţi trei colegi ai lor. Erau cinci acum, dar căutarea tot mai dură o oră. În cele din urmă, şeful lor urcă în şalupa noastră, rostind aproape fără suflu:

– Îmi pare rău. Nu se vede nimic, nici măcar maşina care se presupune că a căzut aici în urmă cu atâţia ani. E posibil, însă, ca aceea să se afle deja îngropată în nisip. Fundul mării e foarte nisipos în zona asta.

Horrocks arăta dezamăgit. La fel şi eu. Numai Peters continua să nu dezvăluie ceea ce simţea.

– Bine, bătrâne. Mulţumim că v-aţi deranjat până aici, spuse sergentul. Ar fi bine să-ţi chemi echipa acum.

Reveniră la suprafaţă, unul câte unul. Ultimul aduse ceva. Aruncă obiectul în şalupa noastră. Era ruginit pe alocuri şi

vopseaua se ştersese cu totul, dar îţi puteai da seama cu uşurinţă că era o plăcuţă de înmatriculare.

Horrocks şi Peters se apucară să o cureţe cu ajutorul instrumentelor din cutia de scule. Încetul cu încetul, numărul apăru, nişte adâncituri ciudate în metalul plăcuţei: WME 2195.

– E de la maşina lui Bert Wolfe, afirmă Peters. Ceea ce înseamnă că se află pe-acolo, pe undeva, împinsă de curent.

Lucrul acesta îi încurajă pe scafandri să mai caute încă o jumătate de ceas, dar în zadar. În cele din urmă renunţară, convinşi că nu căzuse nici o maşină acolo în ultimul timp.

❖ ❖ ❖

Ne-am întors abătuţi în Merthavin. Acolo, Horrocks a luat o maşină şi ne-a urmat, pe mine şi pe Peters, pe creasta falezei, să vadă cu ochii lui urmele din iarbă. Le văzu şi se aplecă peste creastă. Da, cercetarea mării se făcuse în locul care trebuia. Direcţia era bună.

– Mă depăşeşte, recunoscu învins.

După care se urcă în maşină, întoarse şi plecă. L-am condus pe Peters acasă, observând că devenise iarăşi reticent, după ce murmurase ceva despre o nouă analiză a faptelor. Desigur, nu vroia să facem asta împreună.

M-am întors şi eu acasă, mi-am făcut o cafea şi m-am postat în faţa ferestrei, uitându-mă la norii care se îndepărtau. Lumina soarelui răzbătea printre ei, până la marea dinspre care venea o briză binefăcătoare. Avea să fie o seară frumoasă, până la urmă.

Apoi mi-am îndreptat privirile spre casa lui Lockett, de peste drum. Fereastra cu jaluzelele trase mă făcea să-mi simt gâtul uscat. Înmormântarea avea să fie mâine. Mă aflam atât de aproape de locul unde se petrecuse accidentul şi faptul acesta mă sufoca, pur şi simplu.

Am ieşit din nou, conducându-mi motocicleta spre ieşirea din Trescawo, în partea opusă Merthavin-ului. Drumurile din această parte a regiunii nu se ridicau prea mult deasupra nivelului mării. Şoseaua cobora către plajă. Am ajuns la malul mării şi am oprit motocicleta. Apoi am început să mă plimb pe plajă, păşind în ritmul constant al valurilor care se spărgeau de ţărm. În afara pescăruşilor, nu mai zăream nici o altă formă de viaţă.

Asfinţitul a fost un adevărat spectacol de nori coloraţi strălucitor, iar apa reflecta întregul tablou. Gândurile sinistre care nu-mi dăduseră pace se îndepărtau acum, exact aşa cum sperasem să se întâmple. Am început, în schimb, să mă gândesc la ce ar fi făcut studiourile Turner cu un asemenea peisaj mirific.

Măreţul spectacol se sfârşi în cele din urmă, valurile mării îşi revendicară globul solar în depărtare şi gândul de a mă întoarce îmi reveni în minte. Acum plaja era dezolantă în lumina cenuşie a serii. Vântul rece devenise tăios. M-am întors la motocicletă mai repede decât plecasem de lângă ea. Tocmai ajunsesem când am remarcat, la mai puţin de cinci metri depărtare, urmele unor roţi imprimate în nisip. Traversau plaja venind dinspre apă şi îndreptându-se spre şosea. Sau invers. Inima mi-a stat pentru o clipă. Tremurând un pic, m-am apropiat să le cercetez. Erau atât de clar imprimate în nisipul ud, încât nu mi-a fost greu să le recunosc amprenta. Nu fuseseră acolo când venisem, căci dacă ar fi fost nu le-aş fi putut trece cu vederea. Rămânea o singură explicaţie: cât timp eu fusesem atent la cu totul altceva, maşina verde intrase în apă, înapoia mea. Sau ieşise. Mi-era imposibil să-mi dau seama după urme.

Am privit cerul întunecat de deasupra mării şi valurile care veneau şi se retrăgeau ritmic, parcă ameninţătoare. Vântul începuse să bată în rafale. Mi-am dat seama că tremuram, şi nu numai de frig.

Am încălecat motocicleta şi am plecat de acolo, întorcându-mă pe acelaşi drum. Însă nu m-am oprit acasă, ci am cotit spre locuinţa lui Peters. Trebuia să vadă şi el urmele acelea, înainte ca fluxul să le spele.

Sus pe creastă, pe drumul pustiu, m-am aplecat periculos de tare la o curbă, frânând nebuneşte în ultima clipă. Maşina

verde răsărise pe neaşteptate, silenţioasă, din sensul opus, apropiindu-se de mine. Am văzut-o foarte bine. Dar numai pentru câteva secunde. A trecut la câţiva centimetri pe lângă motocicleta mea şi-am putut simţi aerul vuind între cele două vehicule.

În timpul celor câteva clipe şocante mi-a reţinut privirea figura albă, împietrită în spatele parbrizului, a lui Albert Wolfe. Eram convins că fusese el... sau poate un zombi folosindu-i trupul. Evenimentele deveneau fragmente de coşmar acum, că puteam admite existenţa unui zombi.

Însă n-am stat să mă gândesc la asta. Am întors repede motocicleta şi am coborât în grabă după maşina verde. Am ajuns-o din urmă la ieşirea din Trescawo, dar n-am putut să o depăşesc. Drumul era prea accidentat. Aşa că am continuat să o urmăresc. Am trecut de locuinţa lui Lockett şi de a mea cu o viteză de peste 60 de kilometri la oră, fără să iau în seamă hârtoapele. Sătenii apăreau în cadrul ferestrelor şi al uşilor, încercând să distingă ce se întâmpla în întuneric, prin fumul pe care îl lăsam în urmă. N-aveau timp să acţioneze în vreun fel. Mă aflam deja departe, în urmărirea maşinii, înainte ca ei să poată ajunge la porţile grădinilor.

După o vreme, deşi am făcut tot posibilul să mă ţin după ea, maşina verde a mărit distanţa dintre noi, cu o surprinzătoare uşurinţă. Cred că mă apropiasem de 100 de kilometri pe oră, ceea ce era curată nebunie pe drumul acela sinuos şi, în plus, pe timp de noapte. Cel puţin, eu aveam farul din faţă aprins. Maşina însă nu avea nici o lumină.

❖ ❖ ❖

Un minut sau două mai târziu, continuam fantastica urmărire de-a lungul litoralului, urcând faleza, într-o clară poziţie de inferioritate. Ne despărţeau mai bine de 100 de metri. Între timp, lumina slabă a Lunii ne ajunse, răsărind de după dealuri.

Am văzut cum s-a întâmplat totul. Maşina verde a atins marginea prăpastiei, după care a plonjat prin aer, pe o traiectorie curbă, spre cea mai întunecată parte a mării. Lumina Lunii nu putea ajunge acolo, aşa că n-am reuşit să văd, efectiv, impactul cu apa.

M-am retras, transpirat, cu nervii încordaţi la maximum. Albert Wolfe se grăbise să moară pentru a treia oară, cel puţin. Şi nu aveam nici un motiv care să mă facă să cred că va rămâne mort.

Am oprit motorul şi m-am lăsat să alunec, încet, până la buza falezei. Am privit spre locul unde căzuse maşina. N-am văzut nimic şi n-am auzit altceva decât sunetul obişnuit al valurilor şi şoapta tânguitoare a vântului.

❖ ❖ ❖

Am lăsat-o mai încet la întoarcerea spre Trescawo. Trebuia. Nervii îmi zvâcneau aidoma piciorului la reflexul lui Galvani. Cumva, Peters luase cunoştinţă de ceea ce se întâmplase şi se afla în sat, notând spusele oamenilor. L-am invitat în locuinţa mea şi am turnat whisky în pahare. Apoi i-am povestit.

– A fost *Wolfe*! L-am văzut clar. Şi-am mai observat şi altceva: plăcuţa cu numărul de înmatriculare din faţă lipsea.

– E o observaţie interesantă, spuse el. Nimeni altcineva nu şi-a mai dat seama de asta. Însă Claude Farmer şi Bill Jones au reţinut numărul din spate: WME 2195. Şi sunt foarte siguri.

Se scărpină în barbă şi continuă:

– Maşina lui Wolfe, mai puţin plăcuţa cu numărul din spate, pe care am găsit-o azi. Ce putem face cu informaţia asta?

– Habar n-am, am răspuns şi mi-am mai umplut o dată paharul. Aia da maşină! Am atins 100 şi tot m-a lăsat în urmă!

– Cea despre care vorbeşti nu seamănă deloc cu maşina lui Wolfe, replică inspectorul gânditor. Era într-o formă atât de proastă, încât mă îndoiesc c-ar fi putut atinge chiar şi 80 la oră.

– A fost maşina lui Wolfe, am repetat apăsat şi am mai luat o gură de whisky. Avea măşti pentru faruri, ca pe timpul războiului, ca să poată fi condusă pe perioada alarmelor nocturne. Asta înseamnă 1940. Dar farurile nu erau aprinse.

Acoperite, dar neaprinse. Zombiul ăla putea să vadă pe întuneric.

– Nu există nici o dovadă că ar exista zombi, rosti Peters. Am analizat *faptele* pe care le aveam şi am mai descoperit câteva indicii. Nu cred că e ceva supranatural în toată povestea asta. Ai spus că ai simţit aerul şuierând pe lângă tine când a trecut maşina. Bun. Asta înseamnă că e solidă. Deplasează aerul. Hai să vedem dacă poate să deplaseze şi o barieră!

Am încuviinţat din cap.

– E perfectă ideea, dacă am şti când şi unde să punem acea barieră.

– Aş zice mâine seară, pe drumul dintre Trescawo şi Merthavin. Cel mai bine ar fi în dreptul fermei lui Crawley, spuse Peters calm.

– Dumnezeule, Peters, doar fiindcă maşina a trecut pe aici două seri la rând, aproape la aceeaşi oră, ăsta nu-i un motiv să presupui că va face la fel şi mâine. Ce crezi că este? Un autobuz local care se ţine de un orar strict?

Inspectorul nu se clinti.

– Când un fenomen se produce de două ori, întotdeauna există şanse să se producă la intervale regulate. Nu putem decât să încercăm. Oricum, am adunat mai multe fapte pentru Horrocks. Şi, de data aceasta, o mulţime de oameni pot fi martori. Trebuie să facem ceva!

❖ ❖ ❖

Sergentul Horrocks s-a pus în mişcare. A făcut rost de undeva de trei maşini de poliţie, cu toată aparatura de emisie-recepţie aferentă. În seara care a urmat, una dintre ele a stat în aşteptare în apropierea plajei unde văzusem urmele ieşind din apă, o alta a blocat intersecţia drumului care ducea spre locuinţa inspectorului, iar cea de-a treia a fost parcată lângă ferma lui Crawley, la un kilometru şi jumătate de Trescawo, pe drumul către Merthavin. Am aşteptat în aceasta din urmă, alături de şofer, de Peters şi de Horrocks.

Pe cealaltă parte a drumului a fost trasă o căruţă încărcată cu saci de cartofi.

Plouase mărunt întreaga dimineaţă, iar funeraliile lui Franky fuseseră triste şi anoste. În timpul ploii m-am trezit că eram supărat pe ceva, însă nu puteam spune pe ce anume. Poate pe soartă, în general, datorită faptului că un copil fusese ucis atât de fără rost. Nu ştiu de ce, însă nu mai simţeam nici un fel de supărare pe şoferul maşinii verzi. Cum poţi să fi supărat pe un om deja mort? Sau pe umbra acelui om? Sau... Oricum, ceva care nu făcea parte din lumea aceasta, hotărât lucru.

Capricios, soarele îşi făcuse apariţia abia după prânz. Urmase o după-amiază minunată, care se transformase curând într-o *seară* minunată. Pe albastrul abia întunecat al cerului începuse să sclipească încet Venus.

Eram strânşi în jurul maşinii parcate chiar la intrarea în ferma lui Crawley, ascultând zumzetul vag al staţiei radio.

Monoton, la intervale regulate, echipajele celorlalte maşini raportau:

– Able, nimic deosebit de comunicat. Terminat.

Şi primeau răspunsul:

– Baker, nimic de comunicat. Terminat.

Horrocks se întoarse spre inspector.

– Aprinde lămpile, Peters.

George Peters aprinse cele patru lămpi roşii de semnalizare şi le aranjă de-o parte şi de alta a barierei. Un jandarm se afla la Merthavin, cu misiunea de a opri orice maşină care ar fi pornit în această direcţie, însă era întotdeauna o şansă ca un motociclist să treacă de el. Şi un al doilea accident era ultimul lucru pe care ni-l doream cu toţii.

Timpul trecea. Venus devenise mai strălucitoare pe cerul tot mai întunecat. Câteva punctuleţe slabe de lumină anunţau apariţia stelelor.

Din când în când, unul dintre noi dădea semne de nerăbdare, privind atent spre poartă şi spre drum, printre cele două margini ale barierei.

Nimeni nu părea a fi dispus să vorbească. Apoi, brusc, o voce izbucni din staţia radio, puţin cam neclară şi emoţionată:

– Able, văd un obiect întunecat ieşind din mare, mişcându-se încet către ţărm. Terminat.

– Foarte bine, Dog, făcu Horrocks.

Baker, ai auzit? Terminat.

– Baker, da. Aşteptăm. Terminat.

Şi, peste un moment, vocea se făcu din nou auzită:

– Able, e pe drum. Înaintea noastră. Se îndreaptă spre Trescawo. Suntem gata de plecare. Terminat.

Horrocks se grăbi să răspundă:

– Dog, bine, du-te. Însă urmăreşte-o doar. Nu încerca să o depăşeşti. Terminat.

– Able, am înţeles. Terminat.

– Baker, aşteptăm. Terminat.

Cursa se accelera. Peters m-a apucat de guler şi m-a zgâlţâit uşor. Era prea întuneric ca să-i pot vedea expresia feţei, dar atitudinea lui părea să spună: „Asta e! Am prins-o! În curând vom şti."

Îmi dădu drumul, vădit nerăbdător. Nu aveam nici o armă în afara unei torţe grele, gata de a fi aprinsă. Nici ceilalţi nu luaseră cu ei o puşcă adevărată, bazându-se numai pe echipamentul obişnuit al unui poliţist. Horrocks era de părere că raportul de nouă la unu nu avea să-i dea nici o şansă.

Am reflectat şi... da, avea dreptate. Dar nouă la un... *ce*?

Mi-am umezit buzele şi nervii încordaţi au început iarăşi să-mi tresalte spasmodic.

❖ ❖ ❖

Staţia radio pârâi şi o voce neliniştită raportă:

– Able, se apropie de Trescawo în viteză; 60-80 la oră, poate. Ne păstrăm poziţia faţă de ea. Terminat.

– Baker, suntem gata. Terminat.

Horrocks nu răspunse. Chipul său era lipsit de emoţia aşteptării.

– Baker, a încercat să urce pe aici, ne-a văzut, s-a retras şi a luat-o spre Trescawo. Ne apropiem de el. Uită-te bine, Dog, vine spre voi, dar nu-i puteţi auzi motorul şi n-are nici farurile aprinse. Terminat.

Doar motoarele maşinilor de poliţie se auzeau dinspre Trescawo. Se îndreptau către noi, cu o maşină-fantomă în faţa lor, deosebit de silenţioasă.

– Dog, am auzit. Terminat.

Horrocks închise microfonul şi porni maşina, postând-o în drum, apoi ieşi şi începu să balanseze prin aer o torţă electrică. Eu, Peters şi celălalt jandarm am făcut o barieră umană de-a curmezişul şoselei, în faţa maşinii de poliţie, folosindu-ne, la rândul nostru, torţele.

Dintr-o dată, am văzut-o apropiindu-se, o pată obscură pe banda întunecată a şoselei, deplasându-se cu o viteză ameţitoare. Nu se putea abate din drum. Gardurile vii, înalte, de-o parte, şi şanţul adânc, de cealaltă, îi făceau imposibilă această tentativă. Tocmai de aceea alesesem acest loc pentru ambuscadă.

Am început să strigăm şi să fluturăm torţele cu sălbăticie. Maşina continua să vină, accelerând parcă şi mai mult.

– Împrăştiaţi-vă! a strigat Horrocks, când a fost evident că maşina verde n-avea să oprească.

Am sărit într-o parte şi am căzut în şanţul de la marginea drumului, peste torţă.

O bubuitură! Maşina verde a lovit în plin căruţa şi s-a răsturnat peste ea. Cartofii s-au împrăştiat peste tot. Maşina, stând aproape pe verticală, fără nici o stricăciune aparentă, s-a balansat câteva clipe şi s-a prăbuşit peste rămăşiţele căruţei. Roţile continuau să i se învârtă, căutând un punct de sprijin.

Faţa albă a şoferului rămăsese la volan. Pneurile începură să ţiuie cu furie şi maşina încercă să pornească din nou, peste căruţa sfărâmată.

Cele două maşini de poliţie se apropiară, cu scrâşnituri de frâne, oprindu-se la câţiva metri în spate. Jandarmii coborâră precipitat.

M-am căţărat în grabă afară din şanţ, dar Peters a fost mai rapid. S-a apropiat de maşină, cu bastonul în mână.

– Stai! l-am auzit strigând. Ieşi afară de-acolo, oricine ai fi!

Şi smuci de uşa maşinii, deschizând-o.

Fu ca şi cum s-ar fi deschis o ecluză. O uriaşă cantitate de apă irupse cu forţă din interior, purtându-l cu ea pe şofer, cu picioarele zbătându-se şi chipul contorsionat ciudat. El – ori lucrul acela – căzu în şanţ, unde tocmai mă aflasem eu. Apa veni peste el şi se scurse de-a lungul şanţului. Fiinţa continuă să se zbată neajutorată, aidoma unui peşte pe uscat.

Atunci am simţit un puternic iz de apă de mare umplând aerul.

După care, într-un mod oribil, figura

creaturii începu să se umfle, ca un balon gata să explodeze. Continua să se mişte convulsiv. Şi, brusc, emise un plescăit scârbos şi se nărui, un morman neputincios pe fundul şanţului. O duhoare insuportabilă ieşi de acolo, înnecându-ne.

Ne-am retras cu toţii de lângă fiinţa aceea şi ştiu că eu, unul, am fost bucuros să o fac. Maşina verde încetase să se mai mişte şi un firicel de apă continua să se scurgă din ea în tăcere.

Toţi nouă stăteam stângaci în drum. Nu ştiu ce simţeau ceilalţi, dar eu aveam parcă un junghi de vină cu privire la înspăimântătoarea moarte a creaturii. Nu avusesem intenţia de a o ucide, nu mai mult, probabil, decât avusese ea intenţia să-l ucidă pe micul Franky Lockett.

Mirosul împuţit se dizolvă în aerul curat al serii. Din când în când, însă, dinspre maşina verde mai venea câte un iz de apă sărată. Evident, fusese apă de mare acolo.

Ne-am apropiat din nou şi am cercetat fiinţa la lumina torţelor. Era oribilă, tulburătoare şi, în timp ce eram ocupaţi cu ea, stelele răsăriră deasupra capetelor noastre în toată puterea.

❖ ❖ ❖

Ceea ce aflasem în acea noapte mă făcuse să mă afund în confuzie mai mult ca niciodată. Creatura nu aparţinea nici unei specii marine cunoscute. Avea sânge rece, branhii, o piele întunecată şi coadă. Prezenta, de asemenea, două tentacule mari, ramificate, la rândul lor, într-un număr de tentacule mai mici, care – aşa cum arătase Peters – erau mult mai indicate pentru operaţiuni precise decât degetele oamenilor. Iar faţa, grotescă, cu un nas mare şi ochi bulbucaţi, fusese ascunsă în spatele unei măşti maleabile reprezentând chipul dinaintea morţii al lui Albert Wolfe. Partea superioară a trupului era înfăşurată într-o îmbrăcăminte ca a lui Wolfe – un articol veritabil, aşa cum arăta eticheta croitoriei.

Nepotrivita şapcă de jucător de popice, pe care am descoperit-o departe, purtată de apă de-a lungul şanţului, era, de asemenea, veritabilă.

Când fiinţa a fost disecată la laboratorul de Biologie Marină din Plymouth, s-a descoperit că avea un creier de o mărime respectabilă.

Maşina verde, la rândul ei, ridica o mulţime de semne de întrebare. În primul rând, nu era deloc vechea maşină a lui Wolfe, ci o replică fidelă a acesteia, deşi numărul de înmatriculare din faţă lipsea. În plus, în interior nu se găseau decât o banchetă, volanul şi câteva manete ciudate. În rest, părea construită dintr-un material foarte rezistent şi greu, un adevărat acvariu mobil pentru o singură persoană.

Un lucru nu lipsit de importanţă, nici unul dintre noi nu-i auzise motorul, fiindcă nu avea unul. Teoria dezvoltată de Peters era că maşina folosea puterea emanată de o sursă aflată la distanţă.

– Îşi primea energia de la un punct din interiorul mării, a presupus el. Sunt mult mai avansaţi decât noi.

Fiinţele acelea au rămas ca subiect de discuţie între mine şi Peters chiar şi după luni de zile de la încheierea evenimentelor. Părea că nu oboseam niciodată să le readucem în atenţie, de obicei în biblioteca lui Peters. Dacă în toată această întâmplare îmi pierdusem un prieten, tot ea îmi oferise un altul.

Peters luă un atlas cu hărţi marine şi îl deschise în faţa mea, arătându-mi fosele adânci din platforma continentală. Una dintre acestea se întindea până în apropierea promontoriului de pe care se prăbuşise maşina lui Wolfe.

– Au ieşit la suprafaţă cam pe-aici, îmi arată Peters cu degetul pe hartă. La început au luat trupul lui Wolfe, după care s-au întors pentru maşină. În timp ce au cărat-o de-acolo, acesteia i s-a smuls numărul de înmatriculare din faţă, pe care l-au găsit scafandrii de la Aqualung.

❖ ❖ ❖

I-am pictat din memorie, închipuindu-mi cum târâseră maşina verde, turtită, în adâncurile întunecate în care locuiau. Părea evident că locuiesc în abis, fiindcă puteau să vadă în întuneric şi nu se aventuraseră

pe uscat decât o dată cu căderea nopţii. Şi-apoi, încă un fapt care venea în sprijinul afirmaţiei mele, era acela că imitaţia de maşină fusese construită dintr-un material deosebit de solid pentru a putea rezista presiunii apei mării cu care era umplută.

Peters, punând accentul pe fapte, ca de obicei, mi-a spus că apa *este* compresibilă, deşi numai în proporţie de unu la sută la o presiune de 1300 de litri pe centimetru pătrat.

Era păcat că nu avusesem şansa de a măsura presiunea apei din interiorul maşinii şi, în consecinţă, de a afla adâncimea de la care venea maşina.

M-am gândit la modul în care murise creatura, atunci când presiunea scăzuse drastic, făcând-o să se năruiască, pur şi simplu.

– Trebuie să recunoaştem că au avut şi curaj şi şansă.

Peters încuviinţă.

– Darcă n-ar fi fost accidentul acela nefericit, creatura ar fi continuat poate să iasă în explorările sale nocturne, aventurându-se din ce în ce mai în interiorul ţinutului. În felul acesta, avea şansa să afle mai multe despre lumea-de-deasupra-apei.

– Dar ei trebuie să fi ştiut despre existenţa noastră cu sute de ani în urmă – de pe timpul vaselor scobite în trunchiuri de copac, am comentat eu. De ce au început oare să ne investigheze specia tocmai acum?

– S-ar putea s-o fi făcut-o cu mult timp în urmă, spuse Peters. Mă gândesc la dispariţia echipajului de pe nava *Marie Celeste*. Ciocăni uşor una din cărţile lui Charles Fort. Poţi găsi aici o mulţime de rapoarte despre dispariţia echipajelor în ultimul secol, precum şi despre navele care au dispărut misterios pe vreme frumoasă. De ce n-au mai fost descoperite, în ciuda căutărilor prelungite, două dintre navele participante la expediţia lui Franklin, cu 129 de oameni la bord, acum mai bine de o sută de ani? Să fi sfârşit aceştia ca specimene pentru cercetărilor *lor*?

– Dar de ce fac asta pe ascuns? m-am plâns. Cred că ştiu deja că suntem inteligenţi şi doritori de un contact cu o altă rasă inteligentă.

Peters zâmbi ironic.

– Îţi imaginezi că ei ne cred inteligenţi pentru că am inventat minele magnetice şi le-am trimis de bunăvoie mai multe specimene de oameni şi de nave, în 1939 şi 1940, decât avuseseră ei vreodată înainte? Presupunerea mea este că în 1940 au venit să cerceteze lucrurile astea şi au dat peste maşina verde a lui Albert Wolfe.

M-am gândit la asta şi apoi am spus:

– Poate că ai dreptate. Au avut un motiv să fie precauţi în ceea ce ne priveşte. De fapt, noi am fost cei care le-au invadat teritoriul, în timpul celui de-al doilea război mondial. Toate acele vase care s-au scufundat, submersibilele şi celebrele submarine germane de tip U. Şi-acum submarinele atomice şi minele cu hidrogen...

– Precum şi toate cluburile Aqualung din lumea întreagă, zâmbi Peters.

Am surâs şi eu, şi-am continuat:

– Însă nu-i o glumă, te asigur. Ei au inteligenţă, resurse, curaj şi, evident, o tehnologie mai avansată decât a noastră. Dacă vor veni vreodată cu gând de război...

– În cazul acesta cred că vom fi copleşiţi, mă întrerupse Peters. Gândeşte-te numai că sub mări şi oceane se află de două ori mai mult pământ decât la suprafaţă. Şi mai gândeşte-te că tot acest pământ submarin ar fi populat...

Privi spre peluza cea mică din faţa casei, urmându-şi şirul speculaţiilor:

– Suntem două rase cu o singură origine: marea. Noi am părăsit-o. Ei au rămas în ea. Poate un război să decidă care au fost mai înţelepţi? Privirea lui insistentă cutreieră în jurul camerei, de-a lungul rafturilor cu cărţi. Cunoaşterea e un lucru mare, dar înţelepciunea e şi mai mare, murmură el. Şi să sperăm că dintre cele două rase, noi să putem mobiliza suficientă înţelepciune pentru a nu declanşa un război.

Traducerea:
Pavel D. Constantin

DON SIMON

Împotriva Satanei

Don Simon este pseudonimul unui autor care a publicat în CPSFA şi sub adevăratul său nume. Textul de faţă îi ilustrează perfect obsesiile artistice şi sarcasmul deghizat în parabolă.

Fiecare dintre noi, în fiecare oră şi în fiecare zi, suntem martorii exilului dumnezeiesc.

PROLOG

Angelo visa. Era undeva în afara oraşului, dincolo de rampele de gunoi şi de decantoare, într-un loc care îi zgândărea aducerea aminte. Se făcea că traversa un luminiş dintr-o pădure de salcâmi unde, cu un an în urmă, laolaltă cu alţi cinci puşti teribilişti, fumase pentru întâia oară marijuana. Visul era atât de profund, încât avea senzaţia că se uită printr-o fereastră la propria sa amintire. Simţea greaţa drogului, ca atunci, în nas, gură şi ochi, o recunoştea. Se simţea tare, aşa cum se simţeau şi ceilalţi, dur. Şi chiar era dur în felul său tembel de simplu. Singurul element în plus al decorului de motociclete şi salcâmi era o prezenţă mai mult ghicită, o aură mirifică în care ţânţarii şi fluturii se învârtejeau nebuneşte. Angelo adulmeca acea prezenţă şi o recunoştea. Se reflecta pe oţelul Kawasakiurilor, se mişca, se oprea în faţa fiecăruia, îi cântărea. Simţea adrenalina fleşcăindu-se, retrăgându-se în acele zăgazuri intime care, pentru puţină vreme, fuseseră minţite de isteria şerpească a drogului. Apoi, se simţea dezarmat, înfricoşat de propria-i trăire în faţa unui mit în care nu crezuse niciodată şi înghiţea ţigara cu totul, iar sfârâitul ei în drum spre stomac, era singura ceartă pe care o auzea. În faţa lui haloul

(ţânţarii şi fluturii
învârtejindu-se nebuneşte)

stăruia ceva mai mult şi Angelo dorea să vorbească, însă se oprea bombardat de privirile cinice ale celorlalţi şi îi era ruşine, că ceea ce fusese Dumnezeu dispărea, iar el nu rămânea decât cu senzaţia de fătărnicie, cu o persistentă ignoranţă a pubertăţii târzii, în costumul strâmt din piele, cu buzunarele pline de prezervative. Rămânea în acel loc numit Piatra Întâlnirii, laolaltă cu ceilalţi, mimând rebeliune faţă de tot ceea ce însemna San Antonio la acea oră.

Mimând-o, adică minţind.

1. A doua zi merse la Piatra Întâlnirii, o mângâie, îi îndepărtă muşchii nordului, o spălă cu apă de izvor şi spuse:

– Doamne, fă te rog un cutremur.

– La ce-ţi trebuie? veni vocea divină dintr-o mie de locuri.

– Să fac un film.

– Despre ce?

– Despre oameni. Cum fac ei, cum trăiesc, să-i prezint cât se poate de realist, mai ales atunci când în certi Tu.

– Asta îmi place, spuse Dumnezeu, însă nu cumva, dintr-un orgoliu fără măsură, cauţi preamărirea ta în faţa oamenilor?

– Nu, Doamne, spuse intimidat Angelo. Ştii bine că nu. Sunt singurul om de pe lumea asta care mai crede în Tine. Vreau numai să-mi zgâlţâi semenii şi să-i dezmorţesc la adevărata credinţă.

– Sunt cuvinte pe placul meu, şmechere. Ştii să-mi intri în inimă.

– Cum ai Tu inima, Doamne? încercă o diversiune bătrânul.

– Ca un film de Oscar, glumi Dumnezeu. Fluentă şi precisă. Un fel de tehnologie pe care mintea voastră n-o poate gândi nici în vise. Legătura mea cu voi.

– S-a cam atrofiat legătura asta, nu se abţinu Angelo.

– Nu fi sarcastic, prietene. Ce, e vina mea?

– Nu te enerva, Doamne, că nu e vina Ta. Ai fost mereu şi aici, şi acolo, şi oriunde. Numai că ei n-au ochi să Te vadă.

– De, v-am dat ochi. Numai că Satan, fiind mereu printre voi, a ştiut mai bine cum să vă aburească cu lucrarea lui.

– Lasă, Doamne, că eşti mai tare decât el.

– Sunt, spuse Dumnezeu cu emfază. Sună prea pompos?

Angelo se uită în burta norilor. Păreau grei şi proşti ca nişte păsări pline de apă.

– Nu sunt eu în drept să-ţi spun cum eşti. Tu poţi fi aşa cum doreşti. Eşti Creatorul.

– Mă! îl certă Dumnezeu. Nu te întrece cu linguşirea!

– Iartă-mă, că-mi vorbeşte inima. Vrei să fac o rugăciune ca să nu mai fii mânios?

– Ei, hai, termină. Parcă d-asta m-ai chemat.

– E drept că nu d-asta. Te-am rugat să faci un cutremur.

– Zi-mi locaţia, durata şi ora.

Iar Angelo i le dădu conştiincios, consultându-şi însemnările, apoi îşi luă camerele de luat vederi amplasate în toate colţurile luminişului, opri înregistrarea, scoase casetele şi, înainte de a pleca, întrebă:

– Cum să mai iau legătura cu Tine?

– Prin pager, râse Dumnezeu. Lasă că îţi dau Eu de veste.

Bătrânul urcă în automobil şi merse acasă, în San Antonio, iar în urma sa nimic nu se schimbă, nici piatra, nici cerul, nici pmântul, nici broaştele care orăcăiau în decantoare. Absolut nimic.

Acasă desfăcu casetele din carcase şi le vizionă. Nimic. Chele.

– Doamne, spuse Angelo mâhnit, mi-ai tras-o. Tare aş fi vrut să-ţi văd chipul.

Însă Dumnezeu nu răspunse şi bătrânul se îmbătă.

2. În timpul cutremurului, Angelo nu-şi părăsi studioul. Camerele sale de luat vederi luară cele mai adevărate şi mai înfricoşătoare feţe ale lui Dumnezeu.

La el în casă nu se mişcă decât ibricul de cafea de pe aragaz, însă era un semn divin, că dacă nu s-ar fi mişcat, atunci cafeaua ar fi fiert, ar fi stins focul şi gazele emanate... Doamne fereşte!

Angelo mulţumi lui Dumnezeu.

Cutremurul dură 52 de secunde, iar amplitudinea lui oscilă în jurul a opt grade pe scara Richter.

Angelo trecu, făcându-se că nu vede
(mormanele de moloz şi morţii
şi şobolanii şi
oamenii plângând şi forţele de ordine
alergând descreierate...)
rănile oraşului, strânse camerele de luat vederi, ca prin minune neatinse, le încărcă în maşină şi merse acasă unde montă filmul.

După ce termină, îşi turnă o porţie mare de vodcă, îşi aprinse o ţigară şi se aşeză într-un scaun aşteptând să-l vadă gata montat.

Satan apăru brusc lângă el.

– Mulţumit? surâse cu nişte dinţi superbi. Era îmbrăcat într-un costum la două rânduri, cu o cămaşă din mătase albă, o cravată verde cu emblema „Chicago Bulls" şi pantofi alb-negru, specifici anilor '50.

– Foarte, răspunse acru Angelo. Cară-te! Cu tot cu faţa ta de Rudolf Valentino.

– Ai vrea tu, răspunse Satan.

Angelo îşi mai turnă o porţie. Deja lucrurile începuseră să se amestece între ele.

– Am venit să fac un târg cu tine, zise tăios diavolul. Ai început să mă enervezi.

– Nu fac târguri cu tine. Nici acum şi nici în vecii vecilor, amin.

– Pot să sug şi eu din vodca ta?

– Poţi, să nu zici că Dumnezeu nu e mărinimos.

Satan îşi turnă un pahar şi îl luă între degetele cu unghii lăcuite.

– Ai un new look, bolborosi Angelo, dar să ştii că nu mă păcăleşti.

– Câte lovele iei pe amărâşteanul ăsta de film? se făcu Satan că nu aude.

– Nu banii contează.

– Mie-mi spui? Hai, zi.

3. Dumnezeu, cu Petre de-a dreapta Sa, urmărea încruntat înfruntarea dintre Angelo şi Satan, lovind nervos cu degetele în lemnul Tronului Ceresc.

– Petre!

– Spune, Doamne.

– Am impresia că şi Angelo este un fel de Iuda. Te duci la porţi şi le sudezi.

– Ş-aşa cred că nu se mai pot deschide, Doamne. Au ruginit de tot de când nu le-a mai trecut nimeni pragul.

– Fă ce ţi-am spus!

– Îndată, alergă Petre, după ce împrumută din panoplia mâniei divine doi electrozi uriaşi.

4. – Îţi dau tot ce doreşti. Nu numai bani. Îţi dau glorie, mă. Glorie! îşi continuă Satan peroraţia. Ştii ce-i aia glorie?

– Ştiu, că nu-s prost. Ce, crezi că Domnul nu m-a învăţat?

Angelo vorbea poticnit. Şuiera cuvintele laolaltă cu armăsarii din ceaţa minţii.

– Da' nu-mi trebuie, mă. Nu-mi trebuie.

– Nu fi prost. Că ş-aşa Dumnezeu nu te mai primeşte în Rai. Măcar numai că ai vorbit cu mine. Ştii ce suspicios e?

– Hâm, îngâna Angelo. Din stomac urca, ca dintr-un vulcan, o uriaşă greaţă. Dacă nu te cari..., mă, dacă nu te cari...

Vomă. Greaţa îi ieşi pe gură ca dintr-o arteziană.

Satan se dădu scârbit un pas înapoi.

– Eşti de-a dreptul patetic, spuse. Mi-e milă de tine. Ce vrei tu, mă, de la Dumnezeu şi eu nu pot să-ţi dau, ă? Zii! Un cal? Îţi dau o mie! O femeie? Îţi dau zece mii de femei! Te fac nemuritor, mă! Te iau de-a dreapta mea!

Angelo îşi ridică fruntea încreţită de pe masă şi printre broboanele de sudoare care îi înecau ochii se uită mirat la ce putea Satan să debiteze.

– Eu vreau..., încercă, ce vreau eu...

Satan îşi plecă urechea aproape de buzele lui Angelo, însă nu mai auzi nimic în afara respiraţiei lui şuierătoare.

În acea noapte diavolul se îmbătă crunt şi dormi somnul vodcii lângă singurul om al lui Dumnezeu. Se trezi înaintea lui Angelo şi dispăru ruşinat de propria-i slăbiciune, iar în urma sa nu rămase decât un pătrunzător miros de pucioasă.

5. În dimineaţa următoare, Angelo, deloc sigur pe picioare, însă cu credinţă nestrămutată în Dumnezeu, avu curajul să se suie în Chevroletul său rablagit şi să meargă la Piatra Întâlnirii. În oraş încă urlau sirenele şi mirosea a hoit.

Când depăşi San Antonio, Angelo văzu în mijlocul câmpului o vacă bălţată care, şi ea, îl scruta cu atenţie. Era atât de specială acea imagine, acea pată de brun-roşcat pe un verde extrem de proaspăt, încât bătrânul avu revelaţia unei revigorări spontane. Liniştit în profunzimea spiritului, nici nu-şi dădu seama când ajunse lângă Piatra Întâlnirii.

– Doamne, aseară Satan a venit la mine. Tu l-ai pus să mă încerce?

– Nu i-am vorbit de o vecie, răspunse Dumnezeu. Şi cum să-l pun Eu să te încerce când este duşmanul Meu.

Angelo se uită din nou în burta norilor, însă nu zări nimic schimbat.

– A fost numai o impresie, iartă-mă. Dar dacă zici că e duşmanul Tău, de ce nu-i priponeşti pe vecie în Iad?

– Că nu-l pot prinde, d-aia. S-a ascuns în labirintul vostru. Nici un câine nu l-ar găsi, dar ce zic eu un câine? Nici o mie de câini. E drept că spiritul Meu îl poate „adulmeca" uneori, ca să mă exprim eufemistic, însă nu-l poate prinde, că dacă l-ar prinde..., oh, dacă l-ar prinde...

Norii se înroşiră de furia lui divină şi cerul răbufni în cel mai asurzitor tunet.

– Calm, Doamne.Calm.

În câteva clipe cerul se linişti şi broaştele reîncepură să orăcăie.

– Ce zici să fac cu filmul, Doamne?

– Ce ai vrut de la început. Arată-l oamenilor şi spune-le că aia e mânia Mea.

– Cum crezi că-l difuzez mai repede?

– Păi cum. Vinde-l ălora de la televiziune. Şi-ar omorî şi mamele să-l aibă.

– Fie voia Ta, Doamne.

6. – Ceea ce ai matale aici este o mină de aur. Te pricepi, nimic de zis. Cine ţi-a fost maestru?

– Dumnezeu, silabisi Angelo obosit.

– Ah! Un autodidact. Bravo, tataie!

Producătorul, grăsuţ, roşu la faţă, cu o tunsoare prusacă, îmbrăcat îngrijit, îl privi atent din spatele ochelarilor.

– Nu te-am mai văzut prin studiouri. Te inhibă forfota sau cineva anume?

Angelo se aşează pe scaun, îşi puse picior peste picior şi spuse:

– Nimeni nu mă inhibă. Când am impresia că cineva este pe cale s-o facă, mi-l imaginez aşezat pe WC.

– Mda, bună terapie, zise stânjenit producătorul. Câte lovele vrei pe film?

– Bani nu vreau. Am aici o listă cu chestii tehnice care mă interesează. Poate mă puteţi ajuta, că pensia e mică.

Producătorul se uită pe ea cu atenţie şi zâmbi.

– Eşti modest.

– Atunci mai adăugaţi casete video.

– S-a făcut, se ridică producătorul. Voi perfecta contractul. Ce titlu te-ai gândit să dai filmului?

– „Mânia lui Dumnezeu", spuse Angelo.

– Cam insipid. Şi, oricum, nimeni nu mai crede în Dumnezeu.

– Eu cred! Lui Angelo i se umflară nările. Şi dumneavoastră ar trebui să credeţi!

Producătorul dădu din mâini a lehamite.

– Ne mai vedem? întrebă, ferm convins că are de-a face cu un lunatic.

– S-ar putea, mormăi Angelo lăsându-l cu mâna întinsă. Nu-l difuzaţi decât după ce îmi voi primi drepturile, avertiză din uşă. Nu uitaţi şi un moto care să se preteze, ceva din Apocalips eventual.

– Se înţelege, zâmbi producătorul. La revedere.

Angelo ieşi din studiouri şi văzu un bărbat îmbrăcat sărăcăcios cu două pancarde mari legate în faţă şi în spate. Se apropie de el şi desluşi următoarele cuvinte:

„DUMNEZEU ESTE CEA MAI MARE UTOPIE"

Căută în ochii străinului şi inima i se strânse.

– Te-aş recunoaşte oriunde, diavole.

– Şi ce folos? rânji Satan. Te-ai trezit din beţie?

Angelo se depărtă lăsându-l în urmă pe diavol chicotind.

7. Petre! strigă Dumnezeu spre paznicul împărăţiei Cereşti după ce îl urmări pe Angelo. Omul ăstă e cea mai barosană Bursă. Uită-te la el cum investeşte dumnezeire în oameni.

– Nici eu nu sunt mai prejos, Doamne, spuse Petre invidios.

– Tu nu trăieşti printre şerpi, se înăspri glasul divin. Şi nici Satan nu vine să te-ncerce.

8. La o oră după ce Angelo sosi acasă, o furgonetă îi aduse materialele cerute de la studiouri şi, imediat după aceea, filmul ieşi pe postul zonal, fără titlu, fără motto, doar cu imaginile surprinse de camere.

Câteva ore bătrânul se zbătu între mânie şi mândrie, îşi făcu cele mai negre gânduri şi le abandonă pe rând. Dilema lui era atât de puternică, încât avu senzaţia că orice demers ar face ar fi inutil, apoi se gândi că de vină nu putea fi decât Satan. Aşa că, în acea seară, ieşi în parcul oraşului, se sui pe un tomberon şi începu să rostească cu glas tare pasaje din Apocalips.

La început nu se opriră decât câţiva curioşi, însă numărul lor crescu şi Angelo vorbi mai pătimaş. După o oră, cu gura uscată, coborî de pe tomberon, îşi desfăcu haina şi băgă Biblia la piept.

Mulţimea vocifera

(„mai citeşte")

şi bătrânul fu copleşit de emoţie.

– Am să vă citesc şi mâine, spuse, dar să ştiţi că Dumnezeu a fost în toate orele, zilele şi anii trecuţi cu voi. L-aţi uitat şi ăsta e un păcat, însă Domnul este gata să închidă ochii la uitarea voastră dacă-l veţi purta din nou în suflet.

Mulţi dintre cei prezenţi veniră să strângă mâna bătrânului. Angelo avu pentru toţi cuvinte blânde şi, după ce ultimul dintre ascultători plecă, se îndreptă spre casă.

La colţul străzii se reîntâlni cu Satan, de astă-dată îmbrăcat în poliţist.

– Ai început să mă calci rău pe nervi.

– Şi ce dacă, zâmbi Angelo. Chit că mi-au rămas numai câteva zile de trăit, gândeşte-te: dacă deschid ochii a o sută de oameni, fiecare dintre ei va deschide ochii altei sute şi tot aşa, într-o progresie pe care mintea ta nici n-o poate gândi.

– Te nimicesc! urlă diavolul.

– Sunt convins că ai vrea, dar nu poţi.

Din cale afară de exaltat, Satan vărsă din gheare o ploaie de foc asupra asfaltului, însă de bătrân nu se atinse nici o flacără.

– Ţi-am spus.

Satan se aşează pe un gard din beton.

– Ai o mutră demnă de milă, plusă Angelo. Nu ştiu cum ai făcut de n-am reuşit cu filmul, însă acum te-am înfundat.

Şi plecă, iar în urma lui Satan plânse pentru întâia oară.

9. Audienţa lui Angelo crescu atât de mult în următoarele zile, încât mediatorii canalelor de televiziune începură să compare aceste mari întâlniri cu isteria provocată de ultimul turneu Rolling Stones. Pe tot cuprinsul ţării şi, mai apoi, în Canada şi Mexic, Angelo deveni o legendă, iar stadioanele gemeau de o lume în faţa căreia se contura noul vis american. Bisericile şi catedralele fură curăţate, tehnologizate, iar Dumnezeu îşi redobândi acel look de odinioară.

Apoi Angelo se gândi să meargă în Europa şi, la bordul avionului donat de guvernul federal, ateriză într-o zi la Roma cu gândul să viziteze Vaticanul.

Trecu prin filtrul birocratic, prin sălile de deparazitare, însă cu gândul nezdruncinat, cu o neţărmurită curiozitate şi dorinţă de a vedea la lucru impotenţa reprezentantului Domnului pe Pământ, răbdă josnicia inventată de graniţe şi, într-o joi seara călcă pe pământul sfânt.

Vestes despre sosirea sa i-o luase cu mult înainte şi Papa convocă Conclavul.

Angelo nu se aşează în genunchi, nu sărută inelul papal, ci stătu drept, atât cât îi permitea bătrâneţea şi admiră picturile murale ale Capelei Sixtine.

Papa, deconcertat, nu ştia ce să facă, în timp ce membrii Conclavului se numărau întruna cu speranţa că vor întruni cvorumul.

– Unde sunt ceilalţi? se enervă Papa.

– Cine ştie în ce dimensiune, surâse strâmb secretarul Conclavului. De când ni s-au instalat sculele de realitate virtuală, nici măcar nu ne-am mai putut strânge ca să putem vota bugetul.

Papa se prefăcu că nu aude.

– Vii de departe, Angelo.

– Vin.

– Se spune că Dumnezeu este cu tine.

– E.

Angelo răspundea monosilabic simţind făţărnicia, aversiunea feţelor de la Vatican. Aştepta, nici el nu ştia ce.

– Eşti o legendă vie, spuse Papa pe un ton liniar. Am auzit o voce care s-a exprimat în cel mai plastic mod cu putinţă. A spus aşa: „individul ăsta l-a rebobinat pe Dumnezeu".

Angelo zâmbi.

– Dumnezeu este motorul tuturor lucrurilor. Nu mi se pare deplasată comparaţia.

– Să nu crezi că te invidiez, spuse Papa dând frâu liber celei mai mari minciuni de când îşi îndeplinea misiunea. Cred la fel de mult în Dumnezeu ca şi tine, numai că nu am harul convingerii. Conclavul m-a ales în urmă cu doi ani. Decizia lui m-a flatat, însă, în acelaşi timp, m-a obligat la o povară pe care abia pot s-o suport.

– Dumnezeu nu este o povară, mormăi acid Angelo. Ştiu că ai încercat să atragi oamenii, însă felul în care ai făcut-o lasă mult de dorit. De câte ori ai ieşit în mijlocul lor?

– Nici vorbă! se enervă Papa. Azi s-a consumat al nu ştiu câtelea atentat la viaţa mea.

– Vezi? Aici greşeşti. Nu le dai nici o şansă. Nici unul dintre voi nu le oferă nici o şansă. Descrise o mişcare largă cu mâna. Aici, cândva, era templul creştinătăţii. Acum, în el, stau oameni lipsiţi de scrupule care cred că pot activa credinţa fără să creadă în ea, dând din gură. Aţi ajuns până acolo încât aţi făcut discoteci din catedrale, după modelul Hamburg. Păi nu aia este terapia pe care o aşteaptă oamenii. În nici un caz. Aţi ales un drum greşit. Mi-e milă şi, în acelaşi timp, mă rog pentru mântuirea voastră.

– Monologul este apanajul îngâmfaţilor, nu se lăsă Papa, deşi abia îşi revenise din uluire. Eşti îngâmfat, Angelo şi nu cred că Dumnezeu este cu tine. Cred, mai degrabă, că eşti un şarlatan.

– Asta să le-o spui oamenilor, zâmbi Angelo, deşi amărăciunea din sufletul lui era atât de mare, încât se simţea ca un butoi cu otravă. Nici măcar nu mai putea să îl privească în ochi. Involuntar se uita pe pereţii plini de sfinţi, pe acele imagini scornite de oameni pentru oameni, pentru toată neputinţa şi pentru tot dorul lor de speranţă. Asta făcea Angelo: se uita pe pereţi.

Liniştea era perfectă, aşa cum trebuie să fi fost înaintea Creaţiei.

Le întoarse spatele şi plecă târându-şi picioarele. În piaţa din faţa balconului de unde Papa, cu ani în urmă, oficia slujbele, îl întâlni pe Satan. De astă dată diavolul arăta ca un individ ieşit de la dezalcoolizare. Era îmbrăcat sărăcăcios, slab, palid şi îşi ţinea nasul ascuns într-o batistă plină de sânge.

– Să nu mă ignori, spuse gutural.

– Nu mi-e frică de tine, diavole. Nu mi-a fost nici când erai în putere.

– Vreau să ne înfruntăm deschis, faţă în faţă. Tu şi eu. Nu avem loc amândoi în lumea asta.

– Şi cum vrei? Ca doi cawboys? Cu pantalonii-n vine şi degetele pe trăgaciuri? Fugi d-aici, mă! Nu pot să încep o luptă pe care deja am câştigat-o.

Satan se aşeză direct pe marmura pieţei.

– Pot să te fac Papă, încercă după câteva momente, convins că a ieşit la mal cu atuul.

– Mersi, nu, răspunse Angelo. Nu vreau opulenţă. Dacă mi-aş fi dorit-o, l-aş fi rugat pe Dumnezeu să-mi spună numerele de la Loteria Naţională.

Şi plecă, iar în urma lui Satan plânse a doua oară.

10. Angelo se întoarse în San Antonio după două săptămâni de peregrinări. Se simţea bătrân şi slăbit, însă spiritul său era la fel de puternic ca atunci când începuse cruciada împotriva Satanei.

Merse la Piatra Întâlnirii şi o mângâie.

– Ai făcut lucrare bună, îl lăudă Dumnezeu. A venit vremea să vii lângă mine.

– Tot cred că n-am făcut suficient, Doamne, spuse Angelo uitându-se la mâinile sale zbârcite. Nu ştiu de ce cred asta.

– Că eşti bun, d-aia.

Interesul său pentru mâini crescu atunci când îşi suflecă mânecile cămăşii şi văzu că din piele încep să apară fulgi albi.

– Asta ce mai e? zise înfricoşat.

– O surpriză, râse Dumnezeu. Un dar pentru tine că ai reuşit să-mi întorni gândul de la Apocalipsă.

– Oh! Angelo se simţi copleşit.

Îşi scoase cămaşa. Îşi simţea braţele puternice, iar metamorfoza lor era din ce în ce mai evidentă.

Peste San Antonio smogul era gros ca în toate zilele de august, iar broaştele din decantoare nu mai conteneau să-şi orăcăie sila.

Angelo se ridică în picioare, îşi scutură aripile şi alergă câţiva paşi încercând să prindă aerul sub ele.

– Geronimo! urlă copilăreşte scoţând din decantorul amintirii o ilustrată superbă cu părinţii în jurul tortului cu lumânări. Ani trecuţi de-a valma, uitaţi, băgaţi la grămadă în puţul fără fund al memoriei.

Încet, încet, se ridica şi plană pe deasupra copacilor. Broaştele tăcură uluite de neaşteptata viziune. Stăteau şi se holbau prosteşte, cu ochii plini de noroi. Smogul de deasupra oraşului păru că se retrage absorbit de un aspirator secret.

San Antonio se uita la Angelo.

Bătrânul se îndreptă spre zgârâie-nori, iar când ajunse deasupra lor descrise cercuri largi căutând să ia cu sine tot ceea ce îi încăpea în privire. Oraşul încă mai mirosea a moloz şi moarte, însă Angelo se uita prin scutul protector al amintirilor căutând să identifice realul cu aducerea aminte.

Jos, în oraş, se ghicea eticheta Domnului. Bătrânul o respira şi o gusta. Câtva timp se simţi ca un

(„it's good to be king,
just for a while..." – Tom Petty)

rege. Pentru ultima oară Angelo se simţi bântuit de stupiditatea vanităţii.

În Central Park Satan plângea între patru ţăruşi, cu o grămadă de ciori scurmându-i ficatul într-un ritual desfigurat şi mult prea patetic al legendei lui Prometeu. Nici măcar ochi nu mai avea.

Angelo trecu pe deasupra lui şi privirea nu-i stărui decât câteva clipe în acel iad miniatural, apoi lăsă aripile libere, să-l conducă spre divorţul cu lumea, care, pentru o vreme, îşi găsise drumul.

COSTI GURGU

Amprentar

Absolvent al Facultăţii de Drept, Costi Gurgu se găseşte actualmente la Londra, pentru definitivarea studiilor. Dotat cu un talent deosebit pentru imagini insolite, el este autorul unui excelent roman, „Reţetarium", care aşteaptă să fie publicat la o editură binecunoscută.

Aşteptam şi când a sunat am tresărit. Monitorul îmi arăta o glugă umbrind masca. Am identificat-o după amprentă şi parolă, şi i-am deschis. Două minute mai târziu, mi-a rămas un nod în gât. Se debarasase de pelerină, cât străbătuse holul de intrare. Mătasea părului era turnată-n aur peste umeri. Şi-a desprins filtrul în faţa mea, l-a aruncat peste claviatură şi a zâmbit. În urma arcului de cerc descris de filtru, în încăpere a nins boare de ghiocei, zăpadă şi frig, toate încleiate cu un vag, rafinat iz de sex.

– Deci, doctor Louis Crawford? am întrebat prosteşte.

Nu era aşa, în nici un caz nu arăta cum mă aşteptasem. A zâmbit din nou şi ochii-i surâdeau într-un mod aparte. Aveau o viaţă a lor.

S-a sprijinit de birou şi fusta încreţită i-a dezvăluit picioarele lungi, lungi cale de-o poştă până la podea. Sunt momente în care instinctele îţi spun ce să faci şi-ţi comandă mâinile ca pe nişte jucării. Sau ca pe nişte instrumente. Depinde cum priveşti! Mâinile mele i-au ridicat fusta, plimbându-i-se pe coapse-n sus. S-a întins pe birou, trăgându-mă peste ea.

La un moment dat am sesizat şi mi-am ridicat privirea, doar puţin curios. Ea gemea încă, în acelaşi ritm cu mişcarea. Două monitoare fâşâiau supărător, pline de purici. Fuseseră întrerupte. M-am oprit alertat şi ea a încremenit mirată.

Uşa de la hol a zburat de perete, cu clanţa făcută bucăţele. Am sărit speriat la doi paşi de birou. Doctor Crawford s-a ridicat ca un arc. Trei tipi mascaţi, cu pelerine negre din cauciuc de calitate superioară, au năvălit în încăpere. Unul s-a repezit spre mine, doi spre ea. Tocmai fugea spre laborator. Pentru mine era clar – oamenii Roţii dăduseră de noi. Claviatura a căzut pe podea în ţăndări mărunte de plastic şi două displayuri au explodat în urma impactului cu linoleumul.

Am încercat să-l lovesc pe tip, dar mâna mi s-a rupt ca un băţ şi, înainte să conştientizez durerea, am pătat tapetul cu sânge din nas. Am apucat să văd cum unul din ceilalţi doi o prinde pe doctoriţă de umăr, o întoarce şi-i dă o palmă, apoi pe al doilea punându-i talpa pe gât. Braţele agresorului meu îmi înconjuraseră grumazul şi am auzit un pârâit...

1.

Las în urmă bulevardul comercial şi ies în faţa Gării Centrale, mohorâtă, înghesuită între Grădina Zoologică şi magazinele de bijuterii ale evreilor. Fac la stânga, pe lângă parc, spre cartierul asiatic. Mă întorc acasă lipăind prin mâzga ajunsă până la glezne. Ploaia măruntă şi toxică lasă urme uleioase pe pelerină. Străzile sunt străbătute doar de câţiva trecători. Antwerpen a fost un oraş cu clădiri vechi de sute de ani, cupole aurite, catedrala cea mai frumoasă din nord-vestul Europei şi tot tacâmul. Acum, însă, nimeni nu se mai osteneşte să aurească cupolele, zidurile sunt ciupite de ploaie şi totul este cenuşiu. Chiar şi soarele anemic care mai apare o dată pe lună.

Inspir adânc din filtru mireasmă de brazi, soare, răşină, fân cosit proaspăt, căldură şi multă verdeaţă. E mai deprimant decât dacă aş inhala aburi de benzină. Poate că într-o zi voi învăţa să miros lumea aşa cum e ea.

Sunt în faţa uşii. Îmi aranjez pachetele sub un singur braţ şi pe cel liber îl îndrept spre sonerie. Tresar. Pe celălalt trotuar, la un bloc diferenţă, un chinez este scuturat violent, cu degetul prins în capcana soneriei. Într-un final, se desprinde şi cade rigid în stratul mâzgos. Masca şi filtrul topite i s-au lipit de faţă şi din pelerina de cauciuc iese fum. În jurul lui, noroiul fierbe, acoperindu-l cu o spumă, ca atunci când prăjeşti chiftele. Cineva din Reţea s-a supărat pe el şi i-a făcut-o. Nu-i exclus să fie piraţii Vyrclozonului – Roata Morţii. Numai ei pot pătrunde în toate sistemele legate într-un fel sau altul la Reţea şi pregăti astfel de surprize.

Mă întorc grăbit spre uşa mea. N-am de gând să fiu martorul poliţiei la cazul ăsta. Întind iar mâna spre sonerie, dar mă opresc. Ezit. Un frison îmi descarcă şira spinării în pantaloni. Brusc, hotărât, apăs. Unitatea centrală a casei mă recunoaşte după amprenta presată pe butonul soneriei. Uşa glisează scrâşnind. Pătrund în ecluză. În spatele meu, intrarea se blochează automat. Trec pachetele prin fanta staţiei de filtrare a bagajelor şi aştept tremurând să se termine duşul purificator. Într-un final, uşa din faţă se deschide şi reuşesc să intru în casă. Îmi scot gluga şi masca, le azvârl în coş şi-mi las în cuier pelerina. Cămaşa de pe mine e udă de transpiraţie şi stomacul îmi palpită revoltat.

Cabinetul mă întâmpină cu zumzetul familiar al aparaturii. Arunc o privire grăbită peste monitoare – un mesaj primit pe canalul Corporaţiei pare ceva mai interesant. De obicei, din chestiile astea ies bani frumoşi. Pun pachetele de-o parte şi mă aşez în faţa displayului.

– Afişează mesajul Ociinozei, comand cu glasul încă întretăiat de emoţie.

„Hello, Mr. Craeden. Acesta este un mesaj din partea doctorului Crawford, şeful Centrului ştiinţific Ociinoza. Aţi fost recomandat de domnul Henry Faulds. În caz afirmativ accesaţi programul."

Chestia asta mă pune pe gânduri. Însuşi marele doctor Crawford să apeleze la serviciile mele, sună dubios. Dar în josul mesajului străluceşte blazonul Ociinozei, ceea ce-mi mai topeşte din îndoieli. Nu că aş simţi prea multă simpatie ori fidelitate pentru ei, dar e bine să nu greşeşti – n-am auzit să mai existe cuvântul iertare în dicţionarele Corporaţiei.

„Henry Faulds – 1897", tastez în cele din urmă, indicând anul în care faimosul detectiv a realizat prima identificare a unui infractor pe baza urmelor digitale.

Programul începe să se desfăşoare. Silueta unei femei îmi ocupă centrul ecranului. N-am ştiut că şeful Centrului ştiinţific e o femeie. Linii indicatoare brăzdează displayul din dreptul fiecărui membru ori parte a corpului. Încerc, la întâmplare, să deschid fişierele pentru cap, gât ori picior, dar nu se întâmplă nimic. Piste false. Zâmbesc şi ticăi mouse-ul pe indicatorul mâinii drepte. Aceasta îmi apare în prim plan.

– Deschide programul „Amprentar" şi mixează, comand.

Zumzetul se accelerează şi, în câteva secunde, sunt deja intrat în program.

– Roteşte în plan vertical.

Mâna se răsuceşte şi-mi arată palma.

– Printează harta la mărime 1/1, apoi măreşte-o de zece ori.

Printerul începe să scârţâie enervant.

– Vreau o radiografie în profunzime.

Mâna se întoarce cu palma în sus şi imaginea-mi străbate ridurile ca pe nişte munţi cu văi adânci şi înguste, adevărate canioane în dactilorelief. Datele încep să curgă în stînga ecranului.

– Poziţionează pe arătător. Printează datele şi ia câteva clişee. Repetă operaţiile pentru fiecare deget în parte.

Mă ridic, iau hârtile făcute şi le întind pe ecranul de fond al amprentoplayului. Le studiez câteva secunde; banale, nimic în desenul striaţiilor care să vestească un savant strălucit. Mă întorc la computer şi-i cer pentru fiecare deget câte o hartă. Ridic din coşul printerului fişele cu date şi le introduc în fanta de citire a farmacolizorului. Acesta începe să le prelucreze cu zgomote îndesate. În jumătate de oră o să am rezultatele la analiza chimică a mâinii şi voi şti ce concentraţie de dactilodiluant să prepar pentru

fiecare deget în parte. Farmacolizorul deţine toate ipotezele chimice posibile, cu toate dozajele de dactilodiluant, dar formulele nu le ştiu decât eu, astfel încât nimeni să nu-mi poată fura secretul.

Revin la printer, iau şi ultimele hărţi şi le lipesc pe ecranul de fond, peste care pliez placa procesoare şi le conectez. Pe monitor îmi apare bilanţul figurilor amprentare, poziţionările, zonele de intensitate şi de distribuţie, cu scheme posibile şi explicaţii probabile. Cer şi lista caracteristicilor grafice profesionale. O să-i schimb caracteristicile de informatician cu unele de croitoreasă – urme de tăieturi, înţepături şi altele specifice meseriei.

Într-un final, fac un directór „Crawford", introduc toate fişierele create sub Amprentar pentru mâinile doctoriţei şi revin la programul-mesaj primit pe canalul Ociinozei.

Silueta feminină acoperă iar centrul ecranului secţionat de aceleaşi linii indicatoare.

Ticăi mouse-ul în joacă la indicatorii sânilor, bineînţeles că nu se întâmplă nimic, apoi la indicatorul sexului. În dreptul liniei apare un semn de întrebare. Rămân o clipă descumpănit.

– Măreşte sectorul M-10 de şase ori, comand aţâţat.

Vaginul îmi acoperă aproape întreg ecranul. Chiar pe centrul lui disting forma unei chei stilizate. Ticăi mouse-ul pe ea. Imaginea revine la silueta femeii, doar că în colţul de jos, stânga, al ecranului, a apărut o uşă metalică, ca a unui seif bancar, cu o gaură de cheie exact în mijloc şi un text dedesubt: „Ia cheia şi deschide". Încerc cu mouse-ul pe linia indicatoare a sexului, apare un semn de întrebare. Mai încerc o dată, încă un semn. Trebuie să fie altceva. Atunci ticăi iar pe vagin. În dreptul indicatorului îmi apare: „Mai ai o singură încercare. Succes!" Asta-i culmea! Ce urmăreşte handicapata asta ?

Îmi zic: ultima încercare, cea mai vizibilă dintre toate posibilităţile, şi prind cu mouse-ul ceea ce bănuiesc că-i mediana vaginului, deci cheia cu pricina, şi o mut fără să-i dau drumul până în dreptul uşii, unde o suprapun peste gaură. Se aude un şuierat, mă şi aştept să văd ieşind aburi şi, în timp ce uşa glisează silenţios, imaginea ei îmi umple ecranul. Dincolo, întuneric, şi pe fundalul de beznă o mulţime de ochi fosforescenţi îmi scriu un text: „Aceasta e intrarea în enclava virtuală a doctorului Louis Crawford. Parolă de trecere: M-A-R-U-S-I-A. Dacă ai ajuns până aici, înseamnă ori că ştii drumul, ori că eşti aşteptat. Ai cinci minute pentru pătrundere."

Zâmbesc amuzat ca de-o glumă bună, apoi, brusc, mă reped în cabina de virtualizare.

❖ ❖ ❖

Încerc să intru îmbrăcat în enclavă, dar programul de intrare mă dezbracă la fiecare încercare. Renunţ şi pătrund. Mă virtualizez în beznă, undeva lângă uşa de seif bancar. Dincolo de prag se înalţă un întuneric la fel de dens ca şi în exterior. Păşesc înăuntru. Imediat spaţiul se luminează, uşa se închide cu zgomot în urma mea şi se topeşte în perete. Mă aflu într-un cub metalic de mărime impresionantă. Pereţii sunt gri-albăstrui, lustruiţi, netezi, fără cea mai mică zgârietură.

– Doctor Crawford? întreb, ascultând cu atenţie.

În centrul spaţiului cubic apare o uşă de statura mea, din acelaşi material. O ocolesc, însă din partea cealaltă, dispare. Trec prin ea înapoi, sau pe unde ar fi trebuit să fie ea şi nu simt nimic. Când mă întorc, uşa e tot acolo. O poartă unidirecţională. Mă apropii, o deschid şi intru.

Mă aflu într-un spaţiu îngust, ca un mic hol între mai multe încăperi. Însă din acesta nu e decât o singură ieşire, sub formă de femeie. Se face mai multă lumină şi pot admira la un metru în faţă un corp metalic, gri-albăstrui, lucios, adolescentin, cu şolduri înguste, membre subţiri, sâni discreţi dar înţepători şi faţa fină, rece, uşor blazată, bordată de părul lins, tăiat scurt şi drept.

Sunt excitat fizic şi contrariat. La o asemenea apariţie e normal să fiu, dar nu şi în virtual, unde fizic nu mi se poate întâmpla decât printr-un program special. O forţă străină mă împinge spre necunoscuta de metal. Contactul sexual e scurt şi rece, atât la propriu, cât şi la figurat. Un fior de gheaţă mă străbate ca o descărcare elec-

trică. Imediat ce cuplarea ia sfârşit, femeia-uşă se deschide şi un alt spaţiu mi se dezvăluie.

Un nou cub, ceva mai mare decât primul, cu pereţii dintr-un metal gri-negricios, oxidat, de asemenea fără fisuri. Mă opresc câteva clipe, încercând să mă dezmeticesc. Uşa prin care am pătruns nu mai există. Dar în mijlocul spaţiului apare o gheretă de o persoană. Intru şi mă aflu iar în spaţiul strâmt dintre două nivele. Noua femeie-uşă are pielea cenuşie oxidată. Părul lung şi lins îi încadrează figura ştearsă, tristă şi, cu toate că ochii-i sunt complet oxidaţi, i se poate ghici frumuseţea.

Pe fiecare picior îmi creşte câte un rând de sexe şi aceeaşi forţă străină mă cuplează şi de această dată. Răsuflu greu şi presiunea internă se măreşte, odată cu creşterea plăcerii, proporţional cu noul număr de organe.

Pătrund în al treilea cub. Mai mare, cu pereţii roşcaţi de rugină, fărâmiţaţi în foiţe subţiri.

– Doctor Crawford, hai să terminăm cu jocul ăsta idiot!

– Dar te descurci bine!

– N-am intrat aici pentru exhibiţiile tale.

– Nu? Dar pentru ce?

Tac încurcat. Înainte să apuc să răspund, vocea reia:

– În plus, drumul până la mine e de unică folosinţă. Cale de întoarcere nu mai e, iar tu eşti singura cheie care poate deschide uşile.

Apare o nouă trecere, de data asta sub forma a două ovale întrepătrunse.

– Doctor Crawford, strig, dar nimeni nu mai răspunde.

– Paştele mă-tii!

Şi intru.

Uşa biovală mă separă în două bucăţi după unghiul spaţiului, într-un V cu laturile deschise la nouăzeci de grade, care se reunesc în holul îngust. Încă o serie de organe mi-au răsărit pe piept, pe abdomen şi în plex. Femeia-uşă: forme pline, bucle scurte, roşcate, brodând tivul unei feţe cu expresie uşuratică, dar cu trăsături fine, aristocratice, piele ruginită, decojindu-se în foiţe subţiri, sfărâmicioase, este la un metru de mine. Mă las în voia forţei care ştiu că oricum mă va împinge să deschid uşa într-un fel specific.

Plăcerea îmi ia aproape tot suflul. Inima-mi bate nebuneşte. Mă prăbuşesc în mâini, gâfâind, dincolo de prag, pentru a nu-mi lovi aparatura sensibilizată în urma cuplării. Într-un târziu, mă ridic şi privesc cu frică următoarea trecere. Nu ştiu dacă am să mai rezist.

Cubul – o hală uriaşă, cu pereţii cocliţi, plini de mucegai şi mâzgă verde, puroioasă – etalează noua trecere: un triunghi lipit de pardoseală.

Mă îndepărtez rapid spre un perete şi-l ating. Mâna-mi dispare în el până la cot. Sar surprins înapoi, cu o mână dispărută până la încheietura cu antebraţul. Ciung. Broboanele de sudoare sau senzaţia lor îmi struguresc corpul. Stomacul mi se chirceşte. Mă întorc spre trecere, răsuflu de câteva ori adânc şi mă îndrept spre ea. Închid ochii. Ajuns pe marginea triunghiului, îmi continui drumul, cu o rotaţie instantanee în plan vertical. Mă lipesc, la rândul meu, de pardoseală şi pătrund. Spaţiul mic, lumina slabă, femeia-uşă, voluptuoasă, cu părul şerpuind în valuri largi şi verzi, faţa vicioasă de-o frumuseţe paralizantă, în ciuda mucozităţii care i se scurge dinspre tâmple pe obraji, apoi de sub bărbie picând pe sânii grei, poate prea generoşi, aşijderea şoldurilor, coapselor. Observ gaura mare pe care o are în frunte, medalion al diademei de găuri mai mici, cărnoase şi fremătânde, şi mă cutremur. Pentru că îmi conştientizez banda de organe care-mi înconjoară fruntea, încununată cu unul mare şi greu, ce-mi apleacă ţeasta înainte. Forţa, cuplarea, extazul, frica de nefiinţă, nefiinţa, naşterea golului, umplerea, conştiinţa fiinţei, conştiinţa de sine.

Deschid ochii. O femeie stă în lotus pe un suport cubic, ca un Buda. Aşteaptă, afişând un zâmbet subţire, enigmatic. Micuţă de statură, între două vârste, faţă interiorizată, drăguţă, dar fără nici un sâmbure de atracţie fizică, doar raţiune: Corpul îi este învelit într-un chimonou v-creaţie Paco Rabane. Constat uşurat că trupul mi-e iar normal, mâna dreaptă la locul ei, şi sunt chiar îmbrăcat.

Femeia îmi arată un alt suport cubic, în dreapta ei, în spatele unei măsuţe pe care

aşteaptă două ceşti şi un ceainic din cel mai fin v-porţelan, model al Institutului Brâncuşi.

– Doctor Crawford ?

Gazda mă invită încă o dată să iau loc, apoi trasează o linie cu arătătorul prin spaţiu, cu încetineală. În urma degetului apare un rând scris cu litere portocalii: „Eu sunt Crawford. Vorbeşte-mi în v-patie." Mă aşez. Îmi aranjez cutele chimonoului, apoi subliniez şi eu spaţiul cu arătătorul, lăsând în urmă un rând de litere verzi:

– Era necesar să trec prin toate astea?

– Da. Au avut scopul de a-ţi lua v-tiparul. Fiecare uşă a fost un nivel de procesare a datelor furnizate prin noile rânduri de terminale.

– Ce tipar?! Cred că am lipsit de la lecţia asta.

– Doctor Crawford tocmai îl lămureşte pe Hugo Craeden. Tu n-ai nevoie să şti totul. Noi nu suntem decât nişte cópii. Ei sunt acolo, adaugă şi, tot cu arătătorul, deschide în spaţiu o fereastră prin care se pot vedea siluetele celor doi plimbându-se şi discutând. O închide repede, zâmbind cu subînţeles.

2.

– De ce aş avea încredere în tine? Eşti omul de aur al Ociinozei.

– Nu al Ociinozei, al lui Takiro.

– Sună şi mai prost.

Ne plimbăm pe aleile unui parc învelit cu o blană florală, alb-rozalie. La o intersecţie, Crawford mă conduce spre dreapta şi, insesizabil, pătura de flori a parcului se înroşeşte, pigmentându-se cu galben şi portocaliu.

– Nu ştiu cât de prost îţi sună, dar în cele din urmă vei constata că e ultimul tren pe care-l mai poţi prinde.

– Nu înţeleg.

– Hugo Craeden, dubios nume pentru un japonez.

– Nu şi în Belgia.

– Îţi aduci aminte de acum doi ani, prima ta audienţă la Takiro.

– N-am s-o uit niciodată.

– Moşu' nu agreează întâlnirile din virtual, din două motive. În primul rând de frică. Iar în al doilea rând, pentru că biroul lui reprezintă unul dintre cele mai moderne şi sofisticate laboratoare, pe care chiar eu l-am pus la punct. Ca să-nţelegi mai bine, la prima ta audienţă ai lăsat amintire câteva fire de păr. Un gest foarte firesc, oricui îi cade părul. Gest regretabil însă în biroul lui Takiro. În urma analizelor ţi s-a descoperit rasa. Adică nu poţi fi japonez atâta timp cât ai secţiunea transversală a firului de păr ovală, în timp ce la rasa galbenă e rotundă. Şi aici nu există excepţii. Deci, o primă concluzie firească – domnul Hugo Craeden nu e japonez, aşa cum îl arată figura, ci alb de cea mai pură tradiţie. La aceeaşi audienţă ţi-ai pus mâinile pe scaun, pe uşă, pe pahar – o sumedenie de amprente digitale. Tot pe pahar ţi-ai lăsat şi saliva. Apoi, de la uşă până la scaun ai făcut circa cincisprezece paşi, suficient ca mocheta amprentofilă să-ţi înregistreze mărimea piciorului, tipul de mers, eventualele defecte de locomoţie, greutatea şi altele.

– Scuză-mă că te-ntrerup, mormăi năucit, dar asta-i paranoia.

– Nu, ăsta-i doar începutul. Să vezi ce hazliu e mai departe. Îţi aminteşti ce frig era în birou?

Încuviinţez dezorientat. Încep să fac paşii mai mari, lăsându-mă pradă agitaţiei.

– Frigul conservă mirosul, continuă doctor Crawford. Fără să vrei, în modul cel mai natural cu putinţă, ţi-ai lăsat şi moleculele de miros. Takiro le păstrează cu grijă într-un recipient special, etichetat, alături de alte câteva mii, într-un adevărat fişier olfactiv. Ştii că fiecare rasă are mirosul ei specific, pe care poţi să-l împrumuţi, însă. Cum ai făcut şi tu – te dădusei cu parfum „Fascinaţia Galbenă", Izushi. Dar fiecare om, în individualitatea sa, are un miros particular în cadrul rasei, chiar al poporului. Însă şi pe acesta poţi să-l ascunzi împreună cu mirosul profesional. Dacă stai o săptămână într-o fabrică de parfumuri, ori într-o bodegă înnecată-n fum şi aburi de alcool, împrumuţi pentru un timp o altă identitate olfactivă. Toate astea au mers până la descoperirea lui Takiro – mirosul spiritual. Omul emană, pe lângă mirosul produs de procesele metabolice ale organismului, pe lângă mirosul profesional

şi cel absorbit întâmplător din diverse medii, încă un miros, produs de procesele cerebrale. Acesta te va trăda întotdeauna, orice a-i face. Chiar şi după moarte. Şi acum, o informaţie top secret, adaugă zâmbind; după reîncarnare, îţi păstrezi doar mirosul spiritual.

Mormăi indescifrabil, oscilând între a o înjura în faţă sau numai în gând. Chestia proastă e că din naştere sunt dispus să cred tot felul de bazaconii, cu atât mai mult cu cât sunt mai fantastice.

– Tot ce ţi-am spus e purul adevăr. Ai fost citit până la ultimul atom.

– Mai zi-mi despre chestia cu mirosul spiritual şi reîncarnarea.

– E o realitate verificată. Takiro şi-a găsit, întâmplător, după miros, chiar bunicul, reîncarnat.

– Tu de unde ştii atâtea?

– Sunt şeful Centrului ştiinţific Ociinoza, îţi aminteşti? Eu i-am pregătit laboratorul-birou, eu prelucrez datele obţinute de acolo. În plus, am acces nelimitat la banca de date a Corporaţiei. În fine, prima concluzie a fost că eşti european, operat estetic, probabil de Chang-Lou. Takiro şi-a pus atunci câinii pe urmele tale. Nimic. Ai şters sârguincios totul în spatele tău. Dar nu perfect. Doar eu am ştiut pe ce drum să merg. De data asta, însă, n-am mai raportat nimic mai sus. Pentru că, cercetând, mi-a venit Ideea.

Face o pauză de efect, însă eu rămân tăcut, cu o mină absentă, deşi mintea-mi lucrează ca un furnal.

– Cred că a sosit timpul să dăm cărţile pe faţă.

Mă opresc. O privesc zâmbitor. Suntem în zona mov a parcului. Florile atârnă cu petale moi şi ciufulite pe ramurile supraîncărcate ale copacilor.

– Numele tău real este Matei Popa, reia doctoriţa. Eşti român şi ai fost coleg cu actualii piraţi ai virtualului până acum câţiva ani, când i-ai trădat şi ai fugit, iar ei au creat Roata Morţii. Pot presupune că trădarea are legătură cu marele tău secret – dactilodiluantul. Începi să-ţi aduci aminte? Ţi se dezgheaţă circuitele?

– Nu. N-am ce să-mi aduc aminte. Toată chestia asta e o cacealma. Lucrezi pentru Ociinoza, aşa cum ţi-e obiceiul, sau pentru Roată, ceea ce n-ar fi o mişcare prea deşteaptă pentru tine. Prefer să treci direct la subiect şi să-mi spui care-i pontul.

– Pontul e că acum lucrez pentru mine şi am nevoie de ajutorul tău. Cunoştinţele tale, mixate cu ale mele, ne pot asigura nu un viitor, ci o sută.

– Atunci, încep eu cu voce calmă, profesorală, hai să-ţi spun de ce nu merg toate astea: Pentru că, chiar dacă eşti în enclava ta personală, lucrând pentru Corporaţie, eşti permanent sub urmărire. Băieţii veseli ştiu ce chiloţi ai purtat în fiecare zi. Însuşi marele Takiro e supravegheat pas cu pas. Asta-i o realitate pe care o cunoaşte şi o simte până şi femeia de serviciu a Ociinozei. Pe de altă parte, în Vyrclozone, în afară de v-patrule şi de administraţie, nimeni nu-şi permite să vorbească despre Roată. E singura care a reuşit să pătrundă peste tot şi a rezistat miraculos la toate cele trei resetări de Reţea. De asta nu merge nimic din ce-ai spus. Pentru că, până acum, s-ar fi sesizat cineva şi am fi fost deja căpăciţi.

Crawford zâmbeşte sumbru:

– Bine, atunci o să-ţi dau şi ultimul argument. Dar dacă ţi-l spun şi pe ăsta, înseamnă că am luat eu hotărârea pentru tine. De aici nu mai ieşi decât aliatul meu.

Îmi recapitulez în minte formula de urgenţă, în urma căreia operatorul meu automat trebuie să mă recupereze imediat, de oriunde aş fi.

– Nu te amăgi în privinţa operatorului tău. Exact ca şi Ociinoza ori Roata, nici el nu poate ajunge aici. Aşa încât, dacă nici argumentul ăsta nu te va convinge, voi fi nevoită să te reconfigurez.

– Eşti zdruncinată rău!

– Nu, doar disperată. Libertatea mea e mai presus de orice.

Se aşează pe o bancă. O urmez. Privesc copacii cu flori catifelate, negre-albăstrui şi un lac de smoală. Pe cerul de funingine luceşte stins o monedă aurie.

– Acum ne aflăm într-o cută temporală a enclavei mele. De asta nu ne poate auzi nimeni. Pentru că nu mai suntem în acel virtual cunoscut. Ei nu ne mai pot atinge, nici măcar n-au cum să ştie că existăm în virtual. Să-ţi explic pe scurt: ştii că în Vyrclozone timpul a fost fixat la început şi de

atunci curge liniar şi uniform peste tot. Doar să-ţi manifeşti dorinţa să vezi timpul şi Sistemul îţi afişează ceasul în dreapta percepţiei tale vizuale. Încearcă chestia asta acum.

După un minut în care încerc în zadar să văd ceasul, reia:

– Sper că-ţi dai seama că nu poate fi vreun truc. În enclavele particulare poţi, într-adevăr, să creezi orice. Două lucruri însă nu le poţi schimba: enclava ta e ţesută în Reţea, iar Reţeaua funcţionează prin Sistem. De aici, pe cale de consecinţă – timpul curge implacabil ca una dintre dominantele Sistemului, şi o cerere a ta, oriunde te vei afla, va fi recepţionată şi executată de îndată, dacă se înscrie în Tabla celor Zece Utilităţi. Printre ele este şi cea a afişării orei. Deci, la simpla dorinţă, oriunde, oricum, Sistemul va afişa ora. Dar aici nu poate, pentru că suntem în afara lui, în afara Vyrclozonului, în afara timpului Reţelei. De aceea nu ne poate auzi nici Ociinoza, nici Roata. Demonstraţia s-a terminat, ultimul argument l-ai auzit, hotărăşte-te.

– Încă n-am auzit ultimul argument. Explică-mi ce e cu chestia asta – cuta temporală a enclavei. Dacă explicaţia stă în picioare, atunci sunt de partea ta.

– Ştii că la timpul Reţelei nimeni nu poate umbla. Nici măcar Roata. Este unul dintre lucrurile de esenţă a existenţei virtuale, un dat. Poţi, cel mult, să ieşi din virtual, să cauţi în memorie un anumit moment trecut şi să-l vizionezi. Dar nu va fi decît o... înregistrare. A fost, s-a dus, n-ai acces la firul evenimentelor. Nici măcar să le ştergi şi s-o iei de la capăt, de la un anumit moment H. E interzis şi imposibil de realizat, fără să umbli la însăşi configuraţia Sistemului.

Singura excepţie o reprezintă enclavele, unde tot din real ţi se permite să ştergi informaţia de la orice moment vrei tu şi chiar să-ţi reconfigurezi enclava sau să reiei, pur şi simplu, evenimentele de la acel moment H, întorcându-te în virtual.

Încep să dau semne de nerăbdare – informaţiile astea le ştie orice puşti. Mă ridic de pe bancă şi ea trebuie să mă urmeze. Parcul înverzeşte, cerul e bleu, soarele galben şi strălucitor, iar apa bleu-verzuie.

– Ei bine, eu am reuşit să mă reîntorc la un anumit moment H, din trecutul enclavei mele, operând însă chiar de aici, din virtual. Sper că-ţi dai seama că n-am acum timp să-ţi arăt toate formulele. Dar dacă eşti curios, ţi le voi pune la dispoziţie. Şi ştii ce s-a întâmplat în urma a nu ştiu câte mii de experimente? Am creat această cută temporală. Continuumul virtual s-a încreţit, formând o pungă. Nici din cută nu poţi să intervii în trecutul tău şi să-l schimbi, dar poţi fi spectator, însă un spectator din virtual de data asta, al evenimentelor deja petrecute, care se derulează chiar lângă tine, nu pe un ecran, ca-n real. Iar punga asta nici măcar nu există pentru Vyrclozone, pentru Sistem, e ca un apendice pe o scoică. Aceasta nu-l poate simţi, cum nu poate simţi nimic din el. Am reuşit chiar să-mi configurez cuta, să-i creez un sistem propriu pentru ca s-o stabilizez, şi iată rezultatul – te plimbi în cea mai deplină siguranţă prin cuta mea temporală.

Mă reaşez pe o bancă. Dacă totu-i adevărat, tipa-i un mic Einstein. Întreb:

– Dar Sistemul Vyrclozonului nu a remarcat că am dispărut brusc din continuumul virtualului?

– Nu, pentru că noi am rămas şi acolo. Dar nu noi propriu-zis, ci cópiile noastre virtuale. De asta am avut nevoie să te înregistrez pe drumul spre mine.

Îşi face palmele căuş şi se concentrează. Între palme apare imaginea ultimului spaţiu cubic, în care ea stă cu ochii închişi în lotus, iar eu mă plimb prin încăpere.

– Bun. Cu ce te pot ajuta?

– Îi cunoşti pe stăpânii Roţii, ştii unde ai putea să-i găseşti.

– Crezi că, dacă de ani de zile v-patrula nu le-a găsit ascunzătoarea, eu aş fi mai norocos?

– Nu asta. Ţi-ar fi imposibil. Eu mă refer la idenitatea lor reală.

– Eşti sigură că prietenii mei sunt Stăpânii?

– Sută la sută.

– Sper că-ţi dai seama atunci, că-mi ceri să mă arunc în rahat până la gât.

– În principiu. Dar am o soluţie şi pentru asta. Vreau să te duci, să-i găseşti şi să le omori trupurile atunci când ei sunt în

virtual. Vor fi nevoiți să rămână sechestrați în Vyrclozone. Vor pierde simțul realității și, cum nu vor mai fi prinși în structura vreunui program, ci vor fi doar simple informații instabile care și-au pierdut cordonul ombilical cu realul, vor sfârși prin a fi șterși, sau dacă se găsesc în locuri aglomerate, prin a fi amestecați într-un flux de informații stabile, transferate dintr-un fișier în altul. Aici voi interveni eu și în schimbul plății își vor recăpăta trupurile.

– Parcă ziceai că trebuie să le omor!

– O să-ți explic care-i procedura. Dar acum hai să sărbătorim pactul.

– Încă o chestie: ce te face să crezi că voi reuși să ajung la ei și în real? La banii lor, probabil că sunt înconjurați de o armată.

– Fals. Supremația lor se bazează tocmai pe necunoaștere, pe incognito-ul lor. Nu vor fi decât ei patru.

INTERLUDIU

– Ce faci dacă cineva te împușcă?

Reporterul apropie microfonul de capul puștiului. Băiatul scuipă într-o parte cu aer important, apoi răspunde amuzat:

– Tâmpită întrebare. Azi nu te mai împușcă nimeni. Te oprești pe autostradă să te duci la WC. Bagi fisa, apeși pe buton și aștepți să se deschidă ușa. Între timp, tipii care te urmăresc te-au filat deja prin urma pe care o lași pe buton. Intri, te... și, în final, ori vrei să tragi apa, ori direct, să ieși, deci atingi un metal și atunci taci, nu mai apuci să realizezi ce se întâmplă. Curentul care ți-a prăjit creierii a fost trimis special pentru tine prin rețeaua la care e cuplat și WC-ul de pe autostradă. Oricum, dacă totuși vreun idiot s-ar gândi să mă împuște, cu atâtea alte căi mai sigure la îndemână, cred că mi-aș pune o dorință. Ar fi pentru prima oară când mi s-ar întâmpla.

3.

Avionul a avut întârziere jumătate de oră. Serviciile de vamă s-au mișcat greu, ca întotdeauna. I-am spus taximetristului luat pe esplanada aeroportului să mă plimbe prin București. Nu l-am mai văzut de ani de zile. Asfaltul bulevardelor principale a fost înlocuit cu benzi metalice, pe care acidul ploii le atacă mai greu. Pereții clădirilor arată ca o varză de Bruxelles, cenușie.

În fața Gării de Nord plătesc și cobor. E deja dimineață. Zorii se scurg lăptoși și murdari pe blocuri. Pătrund în monolitul de oțel și sticlă antiacidă a gării și mă îndrept spre primul automat. Aleg din meniu zona de destinație, localitatea, gara, ora și clasa. Cu tichetul de călătorie în buzunar, mă îndrept spre peroane.

Trenul mă lasă, o oră mai târziu, în cel mai apropiat orășel de Cheia, la circa cincizeci de kilometri. În apropierea barierei de la periferie, zona e împânzită de panouri cu interdicții: „Interzis accesul autovehiculelor pe bază de carburanți"; „Interzisă pătrunderea cu țigări, brichete sau chibrituri" etc. Paza militarizată îmi verifică actele și formele prin care mi-am rezervat o vacanță de o săptămână în stațiune.

Dimineața, aici, se coace altfel, cu soarele mustăcind printre munți. Cerul nu e tocmai senin, dar nici îmbâcsit ca-n orașe. În apropiere este o stație de taxiuri electrice. Urc în primul din rând:

– La cabana Muntele Roșu.

Șoferul aprobă din cap și pornește. Drumul se desfășoară în tăcere printre pădurile mai puțin dese ca acum câțiva ani. Cerul se înseninează spre Ciucaș. Trecem de mănăstire și intrăm în stațiune. De-o parte și de alta a drumului, obosite, clasicele vile din lemn și piatră de râu, cu ieșire la pârâul Cheița. Grădinile abundă în flori de sezon, într-o orgiastică etalare de culori. Lumea tânjește după natură și curățenia ei. În curți se zbenguie probabil ultimii câini și ultimele pisici din zonă. Pe stâlpii de electricitate nu se mai vede nici o barză.

Aleea ce urcă la Muntele Roșu e la fel de somptuoasă și sălbatică. Nici un ingredient al civilizației n-a pătruns aici. În fața cabanei, șoferul își scoate masca și-mi spune:

– Am ajuns. Puteți să umblați fără filtru. Aici aerul e menținut curat de cele două aerocentrale din zonă.

Achit și cobor. Privesc brățara-contoar. După primele momente de confuzie îmi dezlipesc filtrul de pe față. Mirosuri adevă-

rate, puternice, delicioase, îmi pătrund prin nas, în plămâni şi apoi la creier, răscolindu-mi simţurile. Vederea mi se tulbură. Mă întind cu voluptate şi inhalez de câteva ori, profund. Un sentiment de entuziasm mă îndeamnă să rămân aici pentru totdeauna, dar realizez imediat, cu acel ciudat simţ al fatalităţii, că fiecare zi în regiune mă costă o avere. Aerul curat e cel mai mare lux la ora actuală.

Îmi las bagajele în camera rezervată şi cobor la micul dejun, doar cu un rucsăcel. Mănânc ceva uşor, ca să am mintea limpede şi stomacul liber de orice sarcină. Azi e ziua cea mare şi numai un noroc fantastic mă mai poate salva. Norocul şi teoria emisă de Crawford. Micul geniu a reuşit să creeze un program de îndosariere şi reproducere a fiinţei umane cu toate caracteristicile şi particularităţile fiecăruia, până în cel mai mic amănunt. E riscant să-l derulezi în Sistemul Vyrclozonului, dar doar asta m-ar mai putea scoate din rahat dacă lucrurile vor merge prost.

Pornesc la drum pe poteca ce şerpuieşte din spatele cabanei pe lângă Pârâul Galben. Pădurea, încă destul de deasă, de un verde sănătos, foşnitor, micile cascade săpând terase foioase în piatra stâncilor umbrite de ferigi uriaşe, îmi asaltează creierul amorţit. Plâng şi nu mi-e ruşine. Sunt singur şi m-am reîntors. Aş fi vrut să fie şi Louis cu mine.

Cu câteva minute înainte să intru în Valea Berii, mă opreşte un gard de sârmă ghimpată şi o placă cu inscripţia: „Proprietate Privată". Poteca face la stânga şi se depărtează uşor de gard, nimerind direct în fosta Şosea Naţională. Probabil că, într-adevăr, ei sunt Stăpânii Roţii dacă-şi permit o proprietate aici, într-o zonă curăţată şi întreţinută. Nu m-ar mira dacă aerocentralele ar fi tot ale lor.

Intru în pădure în sens opus potecii şi merg de-a lungul gardului, cam cincizeci de metri. Scot cleştele de tăiat sârmă şi decupez un pătrat cu latura de un metru. Mă strecor în partea cealaltă şi mă îndrept spre liziera pădurii. Nici o mişcare în zonă. Pe fundul văii curge năvalnic râul, în paralel cu drumul forestier. Pătrund încordat pe pajişte şi merg direct spre cotul pădurii, după care se vede cabana noastră, la poalele Ciucaşului. Totul pare părăsit. Până şi maşina lăsată undeva pe drum e îngropată câţiva centimetri în pământ. Lucru explicabil când sesizez în spatele cabanei un elicopter.

Tremur. Şiroaie de transpiraţie mă gâdilă pe spate. Acum se va decide totul. Depinde numai dacă ei sunt în virtual sau în real. Cu stomacul încreţit în capul pieptului, mă apropii şovăitor. Ajung în faţa intrării şi ascult. Nu se aude decât zgomotul stăvilarului, la câteva sute de metri mai jos, şi o ciocănitoare. Uşa pare blocată, dar sper să nu se fi ostenit să schimbe sistemul. N-ar fi avut motiv. Eu, oricum, dispărusem. Mă aplec spre clanţă şi constat fericit că am avut dreptate – senzorul e acelaşi. Îmi spun

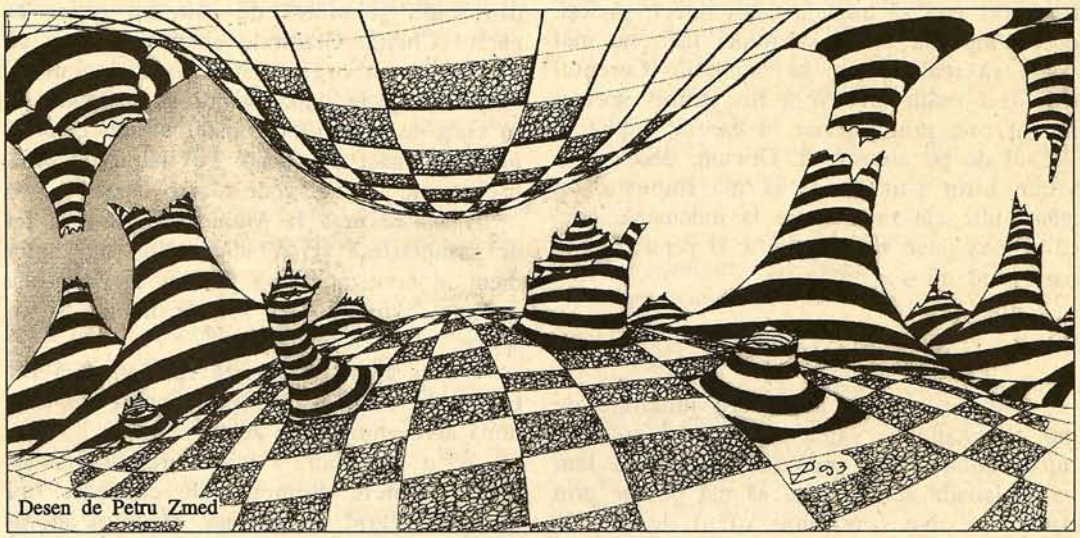

Desen de Petru Zmed

numele cât mai clar posibil şi sistemul de alarmă mă recunoaşte, plăcuţa cade şi uşa se deschide cu un scârţâit infernal. Rămân nemişcat, cu spatele frisonat sub pojghiţa de sudoare. Un hămăit gros, mă întorc surprins şi văd un ciobănesc cât un urs apropiindu-se amenităţător.

Arunc o ocheadă în interior. Nici o mişcare. Sistemul de alarmă recunoscându-mă, a tăcut, iar ei probabil că sunt în virtual dacă n-au reacţionat încă. Dar dacă nu sunt aici?

– Lord, încerc să vorbesc cu dulăul. Lord, sunt eu Matei.

Mai latră puţin, apoi se opreşte dezorientat. Mi-a recunoscut vocea, deşi ca înfăţişare îi sunt străin. Mă miroase, apoi începe să dea din coadă.

– Da, Lord, eu sunt.

Îi ciufulesc blana deasă, apoi intru. Trebuie să mă grăbesc. Holul mare, aproape cât o sufragerie normală, în dreapta, lângă intrare, toaleta – îi deschid uşa precaut, e goală – în stânga, bucătăria – repet operaţiunea de la toaletă, în faţă, scara interioară, şi tot în dreapta e uşa salonului. Mă apropii încet, neauzit, înjur buimac scândura care scârţâie sub talpă – am uitat metehnele cabanei şi ascult câteva clipe cu urechea lipită de uşă. Nimic. Lângă ea, pe perete, o fotografie cu noi cinci în vârful Ciucaşului, cocoţaţi pe ultima stâncă accesibilă pe înălţime. O undă de regret îmi înmoaie hotărârea, dar imediat mi-o reprim. I-am trădat şi nu cred să aibă milă faţă de mine, la câte crime au făcut şi s-au făcut în numele lor. Roata Morţii e cea mai puternică organizaţie de piraterie din Vyrclozone, jonglând prin Reţea şi prin canalele auxiliare cu o uşurinţă miraculoasă. Se bănuieşte că sub Vyrclozone există un întreg labirint de canale informatice şi depozite memorice săpate în virginitatea unei alte reţele. Teoria reflecţiei reţelelor în planuri paralele este de largă circulaţie azi. Doctor Crawford este unul dintre susţinătorii ei şi, probabil, singura care o s-o poată demonstra vreodată.

Deschid uşa salonului şi respir uşurat – aici e camera de virtualizare pentru Stăpânii Roţii. Patru sarcofage ocupate, cuplate la zidul de aparatură pentru menţinerea vieţii. Stăpânii se pot întoarce în orice moment. Mă apropii de paturile lor de virtualizare. Îi privesc şi emoţia îmi umple plexul. Deci aşa arată prietenii mei după aproape un deceniu. Picioarele mi se înmoaie şi mâna îmi şovăie. N-am voie să renunţ. Înjur nervos. Cum s-o fac? Numai faptul că Louis poate reface un om după tiparul său memorizat într-un program special, îmi dă tăria să continui operaţiunea.

Introduc CD-ul cu programul de copiere şi îndosariere a celor patru, într-unul din computerele lor. Simţind că explodez de frică şi nerăbdare, transmit în final toate rezultatele, prin Reţea, pe adresa enclavei lui Louis. După câteva minute primesc confirmarea. Prima parte a operaţiunii s-a încheiat cu succes. Dar se pare că există şi nişte instalaţii de securitate în reţeaua lor internă, pentru că sistemele de retur prind viaţă. Într-un minut ei ar reintra în trupuri şi atunci i-aş omorî complet şi n-am mai avea cu cine să tratăm.

Încep să smulg grăbit cablurile de legătură ale sarcofagelor cu computerele. Când ajung la ultimul, aproape că răstorn patul. Mă uit la monitoare. În zgomotul alertei generale, afişează: „Operaţiune fără succes. Trecem pe procedura de urgenţă. Verificaţi legăturile externe cu paturile de virtualizare".

Opresc sistemele de supravieţuire ale sarcofagelor şi las capacele peste ocupanţi. Nehrănite, corpurile vor muri repede. Nu trebuie să fac mai mult. Şi aşa, şi mi se pare că sunt pătat cu sânge. Tastez, cu voma gâlgâindu-mi în gât: „Dacă vă vreţi înapoi corpurile, lăsaţi un om de-al vostru în Vyrclotown, lângă latura sudică a Palatului Buckingam, cu însemnele voastre pe el. Şi fără prostii!"

Ce le-am cerut este cel puţin nebunesc – să-şi afişeze steagul de piraţi în centrul Vyrclotownului, dar or s-o facă. Sunt sigur de asta.

Ies din cabană la aer. Respir lacom. Lord mă priveşte încă sceptic. Merg spre râu. Mă spăl pe faţă. O dulce toropeală pune stăpânire pe mine. Mă întind pe pajişte şi mă bucur – iarba e verde, copacii sunt verzi şi brazii aşijderea. Cerul e albastru, poate prea albastru pentru lumea noastră şi munţii sunt atât de semeţi şi frumoşi. Vreau să râd şi să plâng, vreau să fac ori-

ce ca să nu explodez de fericire, tristeţe, ruşine, frică, speranţă, şi îmi las capul pe spate în iarba moale. Miroase a căldură şi răşină de brad, a păşune proaspăt cosită şi a soare. Undeva se aud tălăngile unei turme de oi. Lord se aşează lângă mine şi-şi pune capul pe burta mea. Deschid ochii larg, să nu mai uit niciodată cerul, care se depărtează în alb.

4.

Mă virtualizez într-o cafenea, pentru a fi mai greu de reperat. Consumatorii sunt liniştiţi, totul se desfăşoară normal. Îmi lipesc pe faţă o mască din piele de biţi sălbatici, copie după un model al Institutului Brâncuşi. Pielea este lucrată în galben, pentru a nu atrage atenţia şi se concentrează în jurul ochilor, unde am implantat şi un biocular de detectat virtualii de simulări.

Mă ridic de la masa mea şi mă îndrept spre toalete. Dar, înainte de ele, intru în bucătărie şi, sub privirile mirate ale angajaţilor, ies în spatele cafenelei pe uşa de serviciu. Doi punkeri răstignesc o fetişcană pe un tomberon. Când mă observă, unul dintre ei scoate o bâtă. Îi zâmbesc liniştitor şi mă îndepărtez cu faţa la ei, spre stradă. N-are rost să complic lucrurile, mai ales că victima e o simulare, iar punkerii trebuie să fie nişte puşti cu gustul pentru asemenea experienţe. Un adevărat punkist nu se virtualizează tot în rolul lui. De obicei îşi alege să fie milionar înconjurat de pipiţe, dinozaur dând iama într-un parc plin cu sauriene sexi, ori vreun barbar medieval retezând capete.

Am primit mesajul că misiunea în munţii Ciucaş s-a încheiat cu succes. Copia mea a dus la bun sfârşit treaba din România şi s-a volatilizat câteva minute mai târziu, după cum era programul. Urmează a doua etapă a operaţiunii, poate chiar mai grea decât prima.

O iau pe prima stradă la stânga şi nimeresc în Champ-Elisee. Tai bulevardul de-a curmezişul, apoi intru în furnicarul de străduţe prin faţa lui Buçkingam Palace. La un moment dat ies din aglomeraţie pe latura de sud a Palatului. Sunt îmbrăcat în clasica, de acum, mantie de vagine cântătoare, v-creaţie Versace, acoperită de praf electronic auriu, dovadă a şederii îndelungate în Vyrclozone.

Observ un cerşetor stâlcit într-un mod scârbos, sprijinind gardul Palatului. Capul îi e înfăşurat într-un batic cu însemnele Roţii. E o simulare, după cum mi-l arată ochelarii. Scanez întreg sectorul şi reperez vreo trei virtuali, printre zecile de simulări indiferente, ce-şi joacă rolul fără a se plictisi vreodată.

Trec grăbit pe lângă cerşetor şi-i arunc o v-monedă. Apoi, la colţul primei străduţe mai privesc o dată înapoi şi-l văd pe individ scuturând mirat din mână – fisa i s-a topit în piele şi informaţia pe care o conţinea s-a disipat în sistemul informatic constituit de cerşetor. Instrucţiunile cu privire la condiţiile de plată în schimbul trupurilor celor patru Stăpâni s-au stabilit deja în memoria simulării.

Doi din cei trei virtuali se apropie grăbiţi de mine, în timp ce în capătul bulevardului au apărut două luciri argintii. Păşesc grăbit pe străduţă, dar aici e capătul de drum. Bulevardul Palatului a fost izolat de restul oraşului, iar străduţa se închide într-un zid cenuşiu. Sunt prins în capcană. Un impuls străin mă împinge spre zidul de nefiinţă şi informaţia mea se risipeşte de-a lungul centurii de izolare.

❖ ❖ ❖

– Mi-au făcut-o de data asta, îi spun Louisei.

– Nu era decât o copie, mă linişteşte ea.

– La un moment dat, însă, urmărindu-i acţiunile, mi s-a părut că eu sunt copia, că-i trăiesc emoţiile.

– Eşti sigur de asta?

– Da. Vedeam ce face din afară, ca o terţă persoană, ea fiind doar camera de luat vederi. Însă la nivel emoţional, în final am simţit puţină panică. Îmi dau seama ce-a fost pe capul ei!

– Hmm, asta-i foarte interesant. Ar trebui să repetăm experienţa din afara cutei temporale, chiar din enclava mea. Dar acolo ne-ar mirosi imediat.

– O.K. Am plecat să ridic recompensa.

O să te anunţ când am terminat, ca să le trimiţi corpurile.

Se ridică şi mă sărută.

– Baftă!

INTERLUDIU

– Dacă ar fi să mori, cum ai vrea să se întâmple?

Negroteiul are ochii injectaţi şi o privire aiurea. Se bălăngăne pe picioare şi gesticulează mult, chiar şi înainte de a vorbi:

– Hei, omule, ce dracu' ai cu mine?

– E pentru un sondaj, nimeni nu-ţi face nimic. Deci, cum ai vrea?

Pufneşte şi zâmbeşte larg, cu buzele întinzându-i-se până la urechi:

– În Vyrclozone, omule, în Vyrclozone. Eu să călăresc turbogăurile, iar cineva să-mi facă felul aici. Nici n-aş simţi. Apoi m-aş pierde uşor, uşor. Aşa s-a dus maică-mea. Ron, tipu' ăla jegos cu care stătea, s-a întors o dată beat, ca de obicei, dar mai devreme, şi i-a luat corpul la bătaie, când ea era încă în Vyrclo. Altfel nu îndrăznea niciodată. Cu o mână o ţinea de corp, iar cu alta dădea. Ca într-un sac. I-a frânt gâtul în cele din urmă. Ne-am întâlnit în Vyrclo după aia. Era mai ştearsă decât ceilalţi, dar zicea că-i bine, că nu simte nimic. Am rămas cu ea până s-a dus. Ca o ceaţă.

Icneşte, scuturând din buzele groase, şi-şi şterge ochii cu mâneca prea lungă a tricoului:

– Porcilor!

5.

Pătrund grăbit, cu simţurile în alertă, în London Stock Exchange. Am ales bursa londoneză ca fiind cea mai mare din Europa. Deci un loc unde îţi poţi pierde mai uşor urma, dacă ştii să scapi rapid de titlurile de valoare.

Sala de operaţiuni este supraaglomerată. Intru prin câteva grupuri mari de oameni, urmând un traseu sinuos. Apoi mă refugiez într-o zonă de umbră. Îmi scot filtrul de pe faţă şi-mi deschid pelerina, urmărind cu atenţie sala. Nu pare să mă fi urmărit nimeni. Momentan, au pierdut cursa.

Roata a depus recompensa în câteva conturi nenominalizate, în diferite bănci, aşa cum le ceruse Louis. Ordinele de operare a conturilor fuseseră date de-o săptămână, pentru ca să nu mai trebuiască să interacţionăm fizic cu băncile sub privirile Stăpânilor Roţii.

Suma e imensă. De aceea nu ne-a deranjat să ne dispensăm de 10% din ea, transferând aceste procente în conturile unor oameni-cheie ai altor mafii concurente. Restul au trecut prin filiera Ociinozei, spre casa de clearing cu care lucrează aceasta. Renumită pentru operativitate, mai întâi a operat întreaga sumă, trecând-o în mare parte în diverse proprietăţi nenominale ascunse, toate pregătite de Louis mai demult, alt procent de 1% într-o proprietate nenominală, lăsată la vedere. După ce a terminat cu toate procedurile într-un timp record, încasând un comision gras, casa de clearing a Ociinozei a început cercetările pentru a descoperi cine a manevrat o asemenea avere prin Corporaţie. Întorcându-se pe drumul recompensei, a dat nas în nas cu oamenii Roţii porniţi să ne urmărească, pe care i-a curăţat spontan. Din acest punct, piraţii Vyrclozonului au pierdut firul, trebuind să se regrupeze după lovitura sub centură a Ociinozei. A urmat, neaşteptat de iute, asasinatul din Vyrclotown al lui Takiro, probabil ca efect al proverbului „de ce ţi-e teamă, de aia nu scapi". Şeful Ociinozei a intrat pentru doar a noua sau a zecea oară în toată viaţa lui, în virtual. Louis a aflat vestea pe canalul confidenţial. Deocamdată totu-i secret, dar când s-o face public, titlurile Ociinozei vor cădea brusc. Aşa că trebuie să scap de ele cât mai repede.

Procentul de 20% băgat în buzunarul unor oameni importanţi ai celor mai mari organizaţii mafiote din lume reprezintă prima momeală. Probabil că în următoarele zile lupta dintre Ociinoză şi Roată va deveni un război general al marilor Case.

Titlurile din proprietatea lăsate la vedere sunt a doua momeală. Le-am băgat prin OTC, bursa prin Reţea, unde sunt mai uşor de urmărit de către piraţi. Destinaţia lor e spre câteva sute de societăţi umanitare, astfel încât, după o îndelungă cercetare, rezultatul Roţii va fi tot nul.

Până atunci va trebui ca eu să termin deja acest pas – schimbarea la bursă a titlurilor rămase.

Încerc să mă adaptez spiritului pieţii. Am de făcut câteva operaţiuni cu fiecare pachet de titluri primit ca recompensă înainte de a le transforma în cash. Displayul pe care sunt afişate cotaţiile schimbă informaţia cu o viteză de cel puţin două ori mai mare decât puterea de percepţie a ochiului omenesc. Majoritatea celor din sală poartă ochelari decodor.

Mă apropii de un QUOTRON. Cer informaţii despre cotarea titlurilor mele, apoi despre cotaţiile mai înalte ale altora. Selectez un anumit număr de titluri care mi se pare că nu au ajuns la valoarea maximă, fiind încă în ascensiune, şi le introduc în memoria ochelarilor. Apoi privesc displayul mare şi ochelarii îmi selectează din rotaţia infernală a informaţiilor numai pe cele care mă interesează, afişându-mi-le timp de câte un minut, cu ultimul rezultat obţinut în urma ultimei tranzacţii.

Mă îndrept spre Trading Pits-uri. În fiecare, câţiva brokeri aşezaţi în fotoliile de cuplare, interacţionează cu clienţii. Au pe cap o cască legată direct la unitatea centrală a bursei. Informaţiile despre tranzacţii merg direct în creier, în „nod". Fiecărui broker îi este implantat câte un „nod" – câte o unitate de memorie cu un procesor de informaţie – care filtrează şuvoiul în drum spre creier, pentru a nu-l scurtcircuita. Implantul îl face pe broker să memorizeze de o sută de ori mai mult decât un om normal şi să reacţioneze de zece ori mai rapid.

Reuşesc să iau legătura cu unul dintre ei prin intermediul ochelarilor decodori:

– Cum merg acţiunile Microsoft?

– De la 40 şi 3/8, la 40 şi 3/4.

– 3/4 pentru 10.000.

6.

Abia mă mai târăsc. Au fost patru zile de coşmar – n-am mai trecut pe acasă, n-am luat legătura cu Louis, am dormit pe apucate. Dar, în fine, avem toţi banii în mână. Inspir profund din filtru, mireasmă de brazi încinşi de soare, răşină scurgându-se leneşă, fân prospăt cosit, căldură şi multă verdeaţă. O dulce ameţeală îmi înlocuieşte mahmureala.

Presez soneria, casa mă recunoaşte, uşa glisează. Ecluza, scannerul, duşul purificator şi, în fine, pătrund în casă. Pelerina şi masca rămân undeva pe hol, într-o grămadă motolită.

În cabinet, zumzetul aparaturii. Nimic deosebit. Iau o cutie cu bere din ladă, o deschid – în contact cu aerul conţinutul se răceşte instantaneu – şi mă trântesc pe scaun. Arunc o privire peste monitoare. O mulţime de mesaje, însă doar unul mă trezeşte din somnolenţă. E pe canalul Corporaţiei. Te pomeneşti că m-au anunţat şi pe mine de moartea şefului!

– Afişează mesajul Ociinozei, comand obosit.

Blazonul, apoi mesajul cu litere gotice: „Felicitări! Aţi fost desemnat Chief Executive Officer al Corporaţiei Ociinoza. Sunteţi invitat la prima şedinţă a Consiliului de Administraţie după numire, miercuri 15-06".

Privesc prostit ecranul. Mai citesc o dată şi încă o dată mesajul. O durere cumplită îmi apasă tâmplele. Nu apuc să mă dezmeticesc, că mi se semnalează un al doilea mesaj pe canalul Corporaţiei.

– Afişează.

„Hello, Mr. Craeden. Acesta este un mesaj din partea doctorului Crawford. În vederea executării serviciului comandat, mă voi prezenta pe 12-06, ora 18:00."

Semnătura e sub forma unei siluete de femeie, cu o inimă în loc de vagin.

Adică azi. Mesajul a fost transmis cu două zile în urmă. Doamne, ce încurcătură! Mai am vreo opt ore până la vizită. Ce decizie să iau? Şeful suprem al celei mai mari Corporaţii euro-asiatice sau libertatea într-o ţară care nu e cuprinsă în Reţea şi în care, probabil, nu se poartă filtre, nu există frica de a apăsa pe butoane pentru a nu fi recunoscut de Roata Morţii. Şi totuşi...

Louis cum ar reacţiona dacă aş fi eu şeful ei? Eu ce-aş face de la acea înălţime? Ar trebui să întrerupem relaţia pentru ca ea să-şi poată menţine poziţia.

Cer accesul spre enclava ei. „Acces interzis. Zonă în carantină. Retry or Cancel". „R". „Acces interzis. Zonă în carantină.

Retry or cancel".

– Localizează-mi pe v-hartă zona enclavei Crawford, comand.

Grila v-hărţii se desfăşoară pe ecran. Reţeaua prinde 60% din glob, cu o geografie oarecum asemănătoare Pământului, punctată de v-oraşe corespunzătoare marilor metropole din real. Singure Vyrclotown, Megamericans şi Fujirama nu au echivalent în realitate şi sunt, fiecare, cam de trei ori mai mari decât oricare alt oraş. Un punct fluorescent îmi semnalizează în apropierea v-Luxembourgului, enclava Louisei.

– Măreşte sectorul căutat.

Regiunea e punctată de câteva sute de indicatoare aparţinând tot atâtor enclave declarate. Cam de două ori mai multe sunt cele nedeclarate. Cea a doctoriţei pulsează liniştit

– Măreşte sectorul căutat.

Icoana enclavei se centrează într-o zonă aparent pustie. Peste ea este suprapus un cerc grilat pe care se disting însemnele Roţii Morţii, iar peste acesta este un alt cerc mai mare cu însemnele v-patrulei. Enclava lui Louis este sub asediu. Cer informaţii: asediul durează de zece ore, atacatorii devenind, la rândul lor, asediaţi de forţele de ordine. Ceea ce nu prea pare să-i intimideze.

Deci, cumva, Roata a aflat de Louis. Cât mai cunoaşte pe lângă, asta-i greu de ştiut. Cât o să mai reziste fortăreaţa aia a ei, labirintică? În ce fel aş putea s-o ajut? Dacă nu poate patrula...

Deodată ecranul pâlpâie, apoi îşi revine, însă la o intensitate mult mai mică. În casă s-au stins toate luminile. Pană generală de curent. Asta-i culmea ghinionului. Sau a norocului. Cu şase ani în urmă a mai fost o astfel de pană în Statele Unite, în regiunea megalopolisului de pe coasta de est. A durat trei ore, dar a fost de ajuns pentru ca să se şteargă 40% din informaţia flotantă căreia i s-a retezat astfel legătura cu exteriorul. Toţi cei cărora li s-a şters proiecţia virtuală s-au transformat în zombies. Simple trupuri fără amintiri, fără personalitate. La ora actuală există echipamente de virtualizare care-ţi conservă personalitatea, proiectând numai acea parte din individ pe care o vrea respectivul la destinaţie. Dar sunt scumpe şi mulţi nu şi le permit. Sunt sigur că Louis are aşa ceva. Şi acum mă gândesc dacă nu cumva o fi capabilă să producă şi o pană de curent, de proporţii, pentru a scăpa de asediu.

Întrerup propria-mi reţea, pentru ca să salvez acumulatorii şi mă îndrept spre dormitor. Sorb şi ultimile picături de bere, s-a cam încălzit între timp, îmi iau filtrul de noapte şi mă arunc în pat. Bocancii cad cu zgomot pe mochetă. Îmi aplic filtrul pe faţă: brazi muiaţi de apă, vânt rece, burniţă, verdeaţă răscoaptă de soare şi răcorită de ploaie. Îmi amintesc vârful Zăganului de la fereastra cabanei. Şi zgomotul ploii străpungând râul Berii, cel cu apele de gheaţă chiar şi în mijlocul celei mai călduroase veri. Oare dacă atunci n-aş fi fugit, Stăpânii ar mai fi creat Roata? Picuri umflaţi, oscilând de pe cornişă şi pădurea din apropiere foşnind în luptă cu vântul. Şefia Ociinozei sau plecarea cu Louis în afara Reţelei ar echivala cu trădarea de acum aproape zece ani? Munţii sunt frumoşi când îi contempli din vârf. Atunci le simţi cu adevărat măreţia. Puterea e frumoasă când o controlezi din vârf. Atunci îi simţi cu adevărat magia. Şi sentimentele sunt frumoase...

INTERLUDIU

Reporterul se apropie de el, până când îl simte iar nesigur, şi atunci se opreşte şi se aşează pe jos, lângă parapet. Sinucigaşul îl priveşte bănuitor şi furios. Vrea să pară furios, dar e obosit.

– Ce regreţi cel mai mult: că trăieşti sau viaţa pe care ai dus-o?

Individul rămâne o clipă blocat. Este masiv, nebărbierit, cu părul blond murdar fluturând neglijent. Gluga îi este lăsată pe spate şi pelerina descheiată. Se dă jos de pe parapet şi se aşează lângă reporter.

– Să-ţi povestesc ceva. Când eram mic, taică-meu – era marinar – mi-a adus dintr-o călătorie o broscuţă ţestoasă. Era cât un nasture de palton. Doamne, ce fericit mai eram. Broscuţă amazoniană, verde, vârstată cu galben şi cu pete roşii pe cap. Un bibelou. În câţiva ani se făcuse mare cât palma. Alerga după mine prin casă şi mă

trăgea de ciorapi. Când aveam musafiri, se aşeza în capul liber al mesei şi asculta discuţiile cu cea mai mare atenţie, întorcând privirea spre cel care vorbea. O simţeam ca pe un frate crescând în acelaşi timp cu mine. Nu era ca alte animale. Dacă ai un câine sau o pisică, într-un an sunt deja mari şi în zece-cincisprezece sunt deja bătrâni, când tu eşti doar un adolescent. Tu abia intri în viaţă şi ele mor. Cu broscuţa, lucrurile stăteau altfel. Ea era chiar mai copil decât mine. Însă ca dimensiuni, creştea de la un an la altul. Mi-am promis că atunci când o să mă fac mare, să-i construiesc un bazin după proporţii şi să o ţin până mor, apoi s-o las nepoţilor. Cineva chiar îmi sugerase să-mi scrijelesc numele pe carapacea ei, astfel încât, cu cât va creşte carapacea, numele meu se va mări şi el şi va rămâne acolo peste timp, amintind de mine.

După douăzeci de ani se făcuse un mastodont. Iar eu nu reuşisem în viaţă chiar într-atât încât să-i pot construi bazinul dorit. În plus, pentru bugetul meu era greu de întreţinut şi aşa. La grădina zoologică nu vroiau să audă de nici o „adopţie", iar pentru Aquarium era prea mare. După luni întregi de tergiversări, într-o zi m-am hotărât. Am urcat-o în maşină şi m-am dus la un lac, într-o pădure lipsită de pericole. Am aşezat-o lângă apă şi am mângâiat-o. Mă privea liniştită şi tăcută, ca de obicei. Nu ştia ce se întâmplă. Sau poate ştia? M-am întrebat atunci – meritaseră oare toate momentele plăcute dintre noi această clipă?

I-am întors spatele să n-o mai văd, m-am urcat în maşină şi am plecat. Am lăsat-o singură pe marginea lacului. Au trecut vreo două săptămâni. Într-o emisiune ştiinţifică de la televizor despre viaţa în nu ştiu ce insule, am văzut o grămadă de broaşte ţestoase. Nu pot să uit secvenţa în care câteva păsări răpitoare atacă una dintre broaşte. Aşa mari, cu carapacea aia groasă şi ciocul ascuţit, şi totuşi aşa vulnerabile. Păsările reuşeau să se strecoare în poziţii intangibile pentru masivitatea broaştei şi să o rănească. N-am putut suporta filmul şi am mutat pe alt canal. A doua zi am luat maşina şi m-am dus la pădure. Era absurd, în zonă nu existau astfel de păsări răpitoare, sau orice alt pericol natural.

Ea era acolo. Se vedea urma cum se târâse pe drum, după roţile maşinii, apoi se reîntorsese şi nu mai putuse ajunge până la lac. Murise, probabil de foame. Un stol de păsărele şi fluturi maronii cu pete roşii s-au ridicat de pe ea la zgomotele maşinii.

Oare ea îşi dăduse seama ce-i făcusem? Meritase copilăria noastră soarta ei? Atunci ce ar fi trebuit să regret?

7.

Mă trezesc la sunetul soneriei. Foarte insistent. Sar din pat, deşi niciodată nu-mi face bine chestia asta, şi mă reped spre cabinet. Pe monitor, o glugă trasă peste mască. O identific pe Louis, după amprenta vocală şi parolă şi-i deschid. Sunt nebărbierit, murdar, miros urât a tutun şi sudoare şi am un gust amărui în gură.

Pe coridor se debarasează de pelerină şi mie-mi colcăie un nod în gât. Aurul părului curge şuvoi de mătase peste umeri. Intră în cabinet şi eu bâigui scuze neghioabe. Îşi scoate filtrul şi-l azvârle pe birou, lăsând în aer o boare de ghiocei, zăpadă virgină şi înfrigurată, şi un covârşitor, dar delicat iz de sex. Subtil, abia perceput, ca o părere, sau mai degrabă o senzaţie, o tentaţie, o întrebare. Imboldul şi îndoiala.

– Deci, doctor Crawford? întreb înghiţind cu greu. Mă simt ca-n „Frumoasa şi Împuţitul".

Zâmbeşte amuzată. Genul acela de zâmbet cu toată faţa, al persoanelor expresive. Numai ochii-i surâd în felul lor, promiţător, cu o viaţă proprie.

– Cred c-o să mă scuzi un pic, glasul îmi tremură nervos. Serveşte-te cu ceva, îi fac semn spre lăzile cu băutură. Mă întorc în zece minute.

Baia a devenit prea mică. Aparatul de bărbierit bâzâie prea tare. Apa fierbinte îmi înroşeste pielea, apoi apa rece şi jetul puternic mă trezesc complet, îmi pun sângele-n mişcare. Simt că trăiesc iar.

O mână îmi scanează spatele. Tresar involuntar. Apa devine deodată prea rece. O potrivesc precipitat. Râsul ei se transformă într-un duş ce mă umple de frisoane. Doamne, două picioare lungi ca doi stâlpi

de telegraf, sânii grei, dar trufaşi, şi pielea, şi pântecul, şi şoldurile. Dar gura, şi ochii, şi zâmbetul.

❖ ❖ ❖

– Ţi-am mai povestit de analizele la care-i supunea Takiro pe toţi colaboratorii şi cunoscuţii săi.

Încuviinţez curios din cap.

– Îţi aminteşti că ţi-am spus şi de un „miros spiritual"?

– Da.

– Ei bine, în urma morţii, omul rămâne doar cu acest miros, iar după ce se reîncarnează, asta-i cartea lui de vizită. Chestie verificată, de altfel. Tu eşti unul dintre subiecţi şi, cel mai important, adaugă alegându-şi cuvântul cu grijă. Tu eşti seniorul Takiro Oshikawa, bunicul lui Takiro.

Vestea-mi pune capac.

– Am aici o înregistrare care face parte din testamentul lui, şi care ţi-e adresată. Pe lângă ea, ai cuvântul meu de şef al Centrului Ştiinţific Ociinoza, că totul este adevărat.

Introduc caseta în casetofon. Ascultăm ultimile cuvinte ale lui Takiro, adresate moştenitorului său, Hugo Craeden, pe care, recunoscându-l drept bunic, îl şi unge ca viitor Chief Executive Officer. Faţa Louisei este împietrită. De-aş putea să văd dincolo de ea. Dacă îi place jocul puterii? După ce înregistrarea se termină, rămâne în aşteptare, cu privirea pe un perete.

– Îmi pare rău pentru bătrân, dar am ales deja, îi comunic. N-am de gând să rămân în rahatul ăsta pentru tot restul vieţii. Cred că a sosit vremea retragerii.

Îşi revine şi mă priveşte. Îmi cuprinde palma.

– Eşti sigur de ce spui?

– Foarte.

– Atunci, am un plan. Dar acum, hai să-mi operezi amprentele.

Se întinde pe canapea cu palmele în sus. Cuplez amprentoplayul şi încerc să mă concentrez.

8.

Hugo Craeden se prezentă pe 15-06 la prima şedinţă după investitură a Consiliului de Administraţie. Majoritatea îl priveau suspicioşi, dar zâmbeau cu toţii. N-aveau ce face. În moştenire fusese inclus şi întregul sistem de protecţie al defunctului, inclusiv armata care-l însoţea pretutindeni. Era intangibil. Cel puţin în aparenţă. Dar la asta lucrau probabil mulţi. Căutarea fisurilor devenise, de la un timp, un joc de societate. Oricum, pentru Ociinoza începea o nouă epocă. Reorientarea obiectivelor şi a politicii era aproape totală. Chiar dacă noul CEO fusese obligat prin testament să-şi zică Takiro şi opinia publică nu avea să afle niciodată schimbarea.

❖ ❖ ❖

În aceeaşi zi, pe la aceeaşi oră la care se prezentase la şedinţă, Hugo Craeden fu asasinat în apartamentul său, împreună cu Louis Crawford, de către oamenii Roţii. Plecând, aceştia închiseră cu grijă casa şi nimeni nu mai ştiu nimic depre cele întâmplate acolo. Oricum, el lipsea adesea pentru perioade lungi şi nu primea vizite decât în scopul operaţiilor amprentare. Din acel moment nu se mai auzi nimic de Hugo Craeden, amprentarul, şi nici de Louis Crawford, şeful Centrului ştiinţific Ociinoza, care fu declarată dispărută de către Corporaţie.

❖ ❖ ❖

Cu două ore înaintea şedinţei şi asasinatului, Hugo Craeden părăsi Belgia la bordul unui avion cu destinaţia Madagascar, o ţară externă Reţelei, transformată în Rezervaţie Naturală a Naţiunilor Unite.

Sub unghia arătătorului de la mâna stângă avea ascuns un CD pe care erau stocaţi Hugo Craeden şi Louis Crawford. Ajungând la destinaţie Craeden îşi deschise lap-topul şi introduse compactul. Programul începu să se desfăşoare normal. Iar în ceea ce-l privea pe el, îşi terminase atribuţiile.

Cei doi, în totalitatea informaţiilor lor, urmau să se materializeze după o îndelungă procesare a datelor, într-o cameră de hotel. Fără măşti şi fără filtre. Le lăsaseră în casa din Antwerpen, pe birou.

TOM REAMY

Tânărul Detweiler

TOM REAMY

Operator de film şi designer american, Thomas Earl Reamy a fost unul dintre scriitorii de science fiction pe care moartea prematură i-a împiedicat să-şi dezvăluie întreaga măsură a talentului lor. Născut în 1935, el a debutat relativ târziu, în 1974, cu povestirea „*Twilla*". Peste numai doi ani, nuveleta sa „*San Diego Lightfoot Sue*" obţine premiul Nebula; în acelaşi an, 1976, el capătă premiul John W. Campbell pentru „Cel mai bun nou autor". În 1977, Tom Reamy moare în urma unui infarct, fără a apuca să-şi vadă publicat romanul **Glasuri orbe** (*Blind Voices*, 1978) şi nici antologia *San Diego Lightfoot Sue şi alte povestiri* (1979).

Odaia fusese spălată cu detergent cu aromă de conifere, dar mirosea ca o toaletă publică. Harry Spinner se afla pe duşumea, înapoia patului, ghemuit între acesta şi perete. Cuvertura aproape decolorată fusese trasă într-o parte, dezvăluind parţial aşternuturile curate, dar scămoşate. Din Harry nu zăream decât un picior, înălţându-se peste marginea patului. Nu purta pantof, doar o şosetă din material supraelastic, maro-spălăcită, găurită. Era adunată în jurul gleznei osoase şi roşcovane.

Am închis încetişor uşa şi am ocolit patul. Zăcea pe spate, cu coatele proptite între pat şi perete. Beregata îi fusese retezată. Sângele nu se răspândise foarte departe. Cea mai mare parte îmbibase carpeta jerpelită de sub pat. Am privit în jurul cămăruţei sărăcăcioase, însă n-am zărit nimic. Nu existau urme de luptă, nu existau urme de forţare a încuietorii – deşi nici cartea mea de credit BankAmericard nu lăsase nici o urmă. Ferestra era deschisă şi de afară răzbătea înfundat zgomotul traficului de pe bulevard. Am scos capul pe geam, dar eram la trei etaje deasupra streşinii iluminate cu neon a sălii de cinematograf.

Trecuseră aproape două ore de la telefonul lui Harry.

– Bertram, băiete, am dat peste ceva foarte ciudat. Nu ştiu ce să cred...

Împinsesem într-o parte raportul meu despre nevasta hiperactivă a lui Lucas McGowan. (Individa avea predilecţie pentru lucrătorii staţiilor de benzină, puştii care spălau maşini şi îngrijitorii de parcări. Cred că avea vreo fixă legată de Epoca Automobilului.) Îmi proptisem tălpile în marginea biroului şi mă lăsasem pe spate, până când bătrânul balansoar protestase, scârţâind.

– Ce-ai mai găsit acum, Harry? O bandă de spioni internaţionali? Sau o invazie de pe Marte?

Cred că Harry Spinner nu era util nimănui, nici măcar lui însuşi, dar mie îmi plăcea. Mă ajutase în vreo două cazuri, băgându-şi nasul în nişte locuri unde numai Harry Spinner-ii pot investiga neobservaţi. Începusem să bănuiesc că încercă să interpreteze rolul doctorului Watson.

– Nu mă lua la mişto, Bertram. I-un băiat aici, în hotel... Am văzut ceva ce nu cred c-ar fi vrut. E foarte ciudat...

În afară de maică-mea, Harry era singura persoană din lume care-mi spunea Bertram.

– Ce-ai văzut?

– N-aş vrea să discutăm prin telefon. Poţi veni aici?

Harry vedea prea multe filme poliţiste vechi care se dădeau în reluare la televizor după miezul nopţii.

– O să mai dureze... Trebuie să vină un client să-şi ia raportul asupra soţiei rătăcitoare.

– Bertram, n-ar trebui să-ţi iroseşti timpul şi talentul cu divorţuri.

– Cu astea-mi plătesc datoriile, Harry. Oricum, nu mai sunt şoimi maltezi prin preajmă.

Au trecut aproape două ore până i-am prezentat toate amănuntele lui Lucas McGowan (am rămas cu impresia că-l de-

ranja mai puţin infidelitatea nevestei decât gusturile ei; n-ar fi fost mare dezastru dacă s-ar fi regulat cu actori faimoşi), am încasat onorariul şi-am raş un *Thursday* special la barul Colonel Sanders. Harry nu răspunsese când ciocănisem în uşă, şi de aceea folosisem cartea de credit.

Birdie Pawlowicz era o ştoarfă bătrână, grasă şi şleampătă, aflată undeva între patruzeci de ani şi o sută de kilograme. Era chioară de ochiul drept şi purta peste el un petec negru. Pretindea că-şi pierduse ochiul într-o cafteală cu o târfă creolă pentru un trişor de pe vapor. Am crezut-o. Conducea hotelul Brewster aşa cum, probabil, Florence Nightingale condusese spitalul ăla militar puturos din Crimeea. Chiriaşii ei erau rataţii care populau cartierul acela putred al bulevardului, la est de Autostrada Hollywood. Ea îi înjura, ea îi iubea şi ea îi îngrijea. Iar ei o iubeau, la rândul lor. (Cu vreo doi ani în urmă, un ciocănar negru şi tânăr crezuse că o babă grasă şi chioară avea să fie uşor de pârlit. Poliţia îl găsise după trei zile, la vreo două străzi depărtare, sub nişte gunoaie, într-o fundătură. Avea un braţ rupt, două coaste fracturate, nasul spart, câţiva dinţi lipsă, şi era ţeapăn – murise în urma hemoragiei interne.)

Brewster îşi făcuse afacerile mai ales pe partea cu felinarul roşu, dar lui Birdie nu-i păsa. Mai avea nişte proprietăţi prin Westwood, care erau băgate rău de tot în chestii mai nasoale. A chicotit obscen când m-am apropiat de recepţie, şi ochiul ei teafăr a scânteiat.

– Bună, iubitule! a murmurat cu un glas ca un boiler fisurat. Mi-am redus tariful la un sfert. Te interesează? Mi-a zărit expresia şi chipul i-a trecut de la desfrâu la îngrijorare. Ce s-a-ntâmplat, Bert?

– Harry Spinner. Cheamă sticleţii, Birdie. L-a mierlit cineva.

M-a privit fără un cuvânt, iar faţa i s-a prăbuşit încetişor într-o resemnare obosită. Apoi s-a întors şi a telefonat la poliţie.

Deoarece era doar Harry Spinner, în hotelul Brewster din capătul dubios al bulevardului Hollywood, poliţiştilor le-a trebuit mai mult de o jumătate de oră să ajungă. În timp ce aşteptam, i-am povestit lui Birdie tot ce ştiam: convorbirea telefonică şi cadavrul din cameră.

– Probabil că se referea la puştiul Detweiler, s-a încruntat ea. Harry era prieten cu el, cred că-i era milă de el.

– La ce cameră stă? Aş vrea să-i vorbesc...

– A achitat şi a plecat.

– Când?

– Înainte să cobori tu.

– Fir-ar al dracu'!

Femeia şi-a muşcat buza.

– Nu cred că l-a omorât el.

– De ce?

– Pur şi simplu, nu-l cred în stare. I-un băiat aşa fin...

– Birdie, am oftat, ştii doar că nu există o figură tipică de ucigaş. Oricine ar fi în stare să ucidă, dacă ar exista un motiv întemeiat.

– Ştiu, a suspinat ea, totuşi, nu-mi vine să cred. A răpăit cu unghiile ei stacojii pe placajul uzat al tăbliei recepţiei: De cât timp murise Harry?

Îmi telefonase pe la cinci şi zece. Descoperisem trupul pe la şapte.

– Mai demult, i-am răspuns. Sângele era închegat.

– Înainte de şase jumate?

– Probabil.

A suspinat iarăşi, dar uşurată.

– Băiatul a stat aici cu mine până la şase jumate. Coborâse pe la patru şi-un sfert. Am jucat gin. Avea una din crizele lui şi nu voia să fie singur.

– Ce fel de criză? Ia mai povesteşte-mi despre el, Birdie.

– Dar nu putea să-l fi ucis pe Harry, a protestat ea.

– Bine, am încuviinţat fără să fiu pe de-a-ntregul convins. De ce să-l fi lichidat cineva, în mod deliberat şi brutal, pe Harry Spinner cel inofensiv şi nebăgat în seamă, imediat după ce mă anunţase că descoperise ceva „foarte ciudat" la Detweiler? Cine s-o fi făcut-o, în afară de Detweiler? Zi-mi, totuşi, dacă era prieten cu Harry, poate că ştia ceva? De ce-i spui mereu „băiat"? Câţi ani are?

Birdie a clătinat din cap şi şi-a rezemat bustul pe tejgheaua recepţiei.

– Vreo douăzeci... două'şdoi, poate două'ştrei. Nu prea înalt, cam unui şai'şcinci – unu şaptezeci. Subţirel, brunet, cârlionţat, un băiat drăguţ. Parc-ar fi actor de cinema,

dacă n-ar fi spinarea...

– Spinarea?

– Are cocoaşă. E cocoşat.

Asta m-a blocat pentru un minut, deşi nu ştiu de ce anume. Aveam, pesemne, în minte imaginea lui Charles Laughton trăgând clopotele alea din Paris, sau pe a lui Igor furând creierul din laborator.

– E drăguţ şi e cocoşat?

– Exact. A înălţat sprâncenele. Cea de deasupra peteculuí nu se ridica tot atât de sus cât şi cealaltă. Dacă l-ai vedea din faţă, nici nu ţi-ai da seama.

– Cum îl mai chema?

– Andrew.

– De cât timp locuia la tine?

A căutat într-un registru.

– A venit vinerea trecută. Pe douăzeci şi doi. Acum şase zile.

– Ce-i cu crizele alea de care spuneai?

– Nu ştiu sigur. Asta a fost a doua. Devenea palid şi nervos. Cred că avea dureri. Îi era tot mai rău cu cât se apropia seara, după aia îşi revenea. Părea perfect sănătos.

– După cum povesteşti, poate era narcoman.

– La început aşa am crezut şi eu, dar mi-am schimbat părerea. Am văzut destui drogaţi şi nu era aceeaşi chestie. Ascultă-mă pe mine... Acum era chiar rău de tot. A coborât pe la patru şi-un sfert, cum ţi-am zis. Nu se plângea, da-mi dădeam seama că voia să stea cu cineva numai ca să nu se gândească la asta. Am jucat gin până la şase jumate. Dup-aia s-a dus sus. S-a-ntors peste vreo douăzeci de minute cu geamantanul şi a achitat camera. Arăta bine, îi trecuse criza.

– Avea vreun doctor?

– Mai mult ca sigur că nu. L-am întrebat şi eu... Mi-a răspuns că nu era nimic grav, c-o să-i treacă. Şi i-a trecut.

– A spus de ce pleacă, sau unde se duce?

– Nu, doar că n-are astâmpăr şi vrea să schimbe mediul. Mi-a părut rău că pleca. Un puşti drăguţ....

Când gaborii au sosit în cele din urmă, le-am spus tot ce ştiam... dar n-am pomenit nimic despre Detweiler. M-am mai învârtit pe-acolo, până am aflat că Harry nu fusese ucis după ora şase şi jumătate. Tipii aproximau momentul între cinci şi zece, când mă sunase pe mine, şi şase. Se părea că Andrew Detweiler era nevinovat, dar ce lucru „foarte ciudat" observase Harry la el şi de ce se mutase imediat după asasinarea lui Harry? Birdie mă lăsase să cercetez camera, dar nu găsisem nimic, nici măcar o clemă de prins hârtii.

Vineri dimineaţă am rămas la birou, încercând să potrivesc piesele laolaltă. Necazul era că n-aveam decât două piese, iar *ele* nu se potriveau. De pe bulevard, soarele pătrundea strălucind prin geam, peste literele ştirbite, pictate acolo. BERT MALLORY Detectiv Particular. M-am ridicat şi am privit afară. Zona aceea a bulevardului nu se deteriorase încă, dar n-avea să mai dureze mult.

Pentru aprecierea unui cartier există un indicator sigur: sălile de cinematograf. E infailibil. De pildă, în centrul lui L.A. n-a mai avut loc nici o premieră de mult, foarte mult timp. Cu zece ani în urmă, toate premierele erau pe bulevard. Acum s-au mutat în Westwood. În sala *Pantages* cea veche, la est de Vine şi foarte aproape de autostradă, se ţineau cele mai sclipitoare premiere. O vreme acolo s-au decernat şi Oscarurile. Acum rulează numai porno şi horror. Premierele sunt doar la *Grauman's Chinese* şi la fostul *Paramount*, la fostul *Leew's*, acum *Cinema Central* (sau aşa ceva) din capătul vestic. *Nu-View*, situat cam vizavi, oferea un duplex porno. Era prea deprimant. Am coborât storul.

Domnişoara Tremaine a ridicat ochii de la maşina de scris şi s-a încruntat. Biroul ei se afla în micuţa anticameră, dar îl aranjasem astfel încât să ne puteam zări şi discuta pe ton normal, când uşa era deschisă. Rămânea deschisă în majoritatea timpului, exceptând ocaziile când aveam clienţi care considerau că secretarele nu trebuie să le cunoască necazurile. De o jumătate de oră transcria raportul Lucas McGowan, făcând *hmm* şi *ţţţ* la fiecare treizeci de secunde. Se amuza copios. Domnişoara Tremaine avea în jur de patruzeci şi cinci de ani, semăna cu o bibliotecară constipată şi era cea mai bună secretară pe care o avusesem vreodată. Lucra cu mine de şapte ani. Încercasem cu unele tinere şi frumuşele, dar nu

mersese. Fie că nu voiau chestia aia, fie că n-aveau nimic altceva în cap. Ambele categorii te făceau să dai bir cu fugiţii, văzându-le în fiecare dimineaţă.

– Domnişoară Tremaine, eşti amabilă să-l suni pe Gus Verdugo?

– Da, domnule Mallory.

A format numărul, ţinând spatele drept de parcă purta corset.

Gus Verdugo lucra la R&I. Cândva îi făcusem un serviciu şi insista să mă răsplătească înzecit. I-am spus ce ştiam despre Andrew Detweiler şi l-am întrebat dacă era un deranj prea mare să bage totul pe calculator. Nu era un deranj. M-a sunat după cincisprezece minute. Calculatorul n-auzise niciodată de Andrew Detweiler şi avea numai şapte cocoşaţi, dar nici unul nu se potrivea descrierii.

Stăteam, gândindu-mă cum naiba să-l găsesc, când telefonul a ţârâit din nou. Domnişoara Tremaine s-a oprit din dactilografiat şi a ridicat receptorul.

– Biroul domnului Mallory, a rostit ea răspicat, lăsând să se înţeleagă că aici era o organizaţie eficientă. A acoperit cu palma receptorul şi s-a uitat spre mine: Pentru dumneata... o convorbire obscenă.

Nu-i tresărise nici un muşchi şi nici măcar nu clipise.

– Mulţumesc, i-am răspuns şi i-am făcut cu ochiul.

A lăsat receptorul să cadă în furcă de la o înălţime de vreo zece centimetri şi a revenit la maşina de scris. Zâmbind, am apucat telefonul.

– Alo, Janice, am rostit.

– Stai puţin, că-mi ţiuie urechile. Glasul ei răguşit mă înfiora.

– Cum de te-ai sculat aşa devreme? am întrebat-o.

Janice Fenwick era dansatoare orientală la un bar în nopţile cu Strip, iar după-amiezile lucra pentru a-şi lua diploma în oceanografie la UCLA. De un an de când o cunoşteam, rareori o văzusem scoţând nasul la soare înainte de ora unsprezece.

– Voiam să te prind înainte de-a începe s-o urmăreşti pe femeia aia.

– Am încheiat afacerea. Tipa şi-a agăţat ultimul paznic de parcare... cel puţin cu soţul ăsta, am chicotit.

– Mă bucur.

– Ia zi, care-i treaba?

– Păi de luni de zile nu mi-ai mai făcut o propunere indecentă. Am hotărât să-ţi fac eu una.

– Sunt numai urechi.

– Mâine facem nişte scufundări lângă Catalina. Vii?

– În costume de scafandru nu se poate face mare lucru.

– Costumul se scoate pe la patru. Ne rămâne noaptea de sâmbătă şi toată ziua de duminică.

– E cea mai bună invitaţie porno pe care-am auzit-o săptămâna asta.

Domnişoara Tremaine a pufnit. S-ar putea să fi fost ceva din raport, totuşi nu cred.

Sâmbătă dimineaţa devreme am luat-o pe Janice din apartamentul ei din Westwood. Mă aştepta şi s-a îndreptat spre maşină: era făcută numai din picioare şi piele aurie, sănătoasă. Purta şort alb, espadrile şi blestematul ăla de tricou Dallas Cowboys. Era autentic. Numele şi numărul scrise pe el erau destul de cunoscute – chiar şi pentru cei care nu erau fani ai fotbalului. Nu voise niciodată să-mi spună cum îl căpătase; pufnea şi devenea morocănoasă. Şi-a azvârlit valijoara pe bancheta din spate şi s-a strecurat lângă mine. Mirosea ca lumina soarelui.

Am gonit până în Catalina şi am petrecut cea mai mare parte a zilei, bălăcindu-ne în Pacific cu nişte puşti cu cincisprezece ani mai tineri decât mine şi cu cinci ani mai tineri decât Janice. Mai fusesem cu ea în asemenea escapade şi-mi plăcuseră atât de mult încât îmi cumpărasem propriul echipament de scufundare. Totuşi, nu mi-a plăcut la fel de mult ca noaptea de sâmbătă şi ziua de duminică.

Am revenit în apartamentul meu din Beachwood duminică seara târziu, şi de abia am avut timp să mănânc ceva la restaurantul mexican de după colţul cu Melrose. Fac o *carne asada* minunată. Eu locuiesc peste drum de *Paramount*, chiar în faţa uşii pe unde oamenii intră să vadă *Perechea ciudată*. În fiecare vineri seara, când îi zăresc stând la coadă, îmi spun că ar trebui să văd şi eu filmul ăsta într-o zi, dar nu reuşesc s-o fac niciodată. (Aţi putea crede

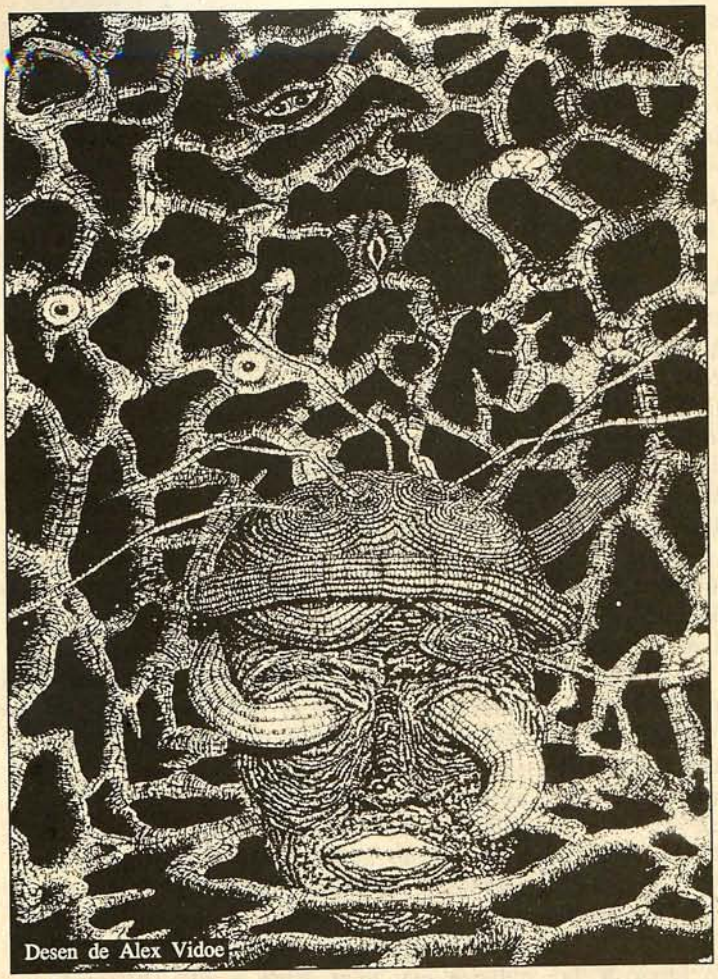

Desen de Alex Vidoe

că am ceva stele de cinema locuind pe lângă mine, dar nu-i aşa. Îl mai zăream din când în când pe Seymour, când lucra la Canalul 9, înainte de-a pleca după Gene Autry la Canalul 5.)

Eram atât de bine dispus, încât uitasem cu totul de Andrew Detweiler. Până luni dimineaţa, la birou, când am citit *Times*.

Ştirea se găsea pe pagina a treia, deci nu era considerată prea importantă. Cu o seară în urmă, un individ pe nume Maurice Millian în vârstă de 51 de ani, căzuse prin uşile din sticlă ale terasei apartamentului său. Fusese descoperit cam pe la miezul nopţii, când vecinii de desubt găsiseră picături de sânge uscat pe terasa *lor*. Unicul lucru care lega morţile lui Harry Spinner şi Maurice Millian era belşugul de sânge răspândit prin jur. Dacă Millian fusese ucis, *ar fi putut* exista o legătură, fie ea şi aproximativă. Însă moartea lui fusese un accident – un accident stupid. M-a frământat cam o oră, apoi am cedat. Exista o singură modalitate de-a scăpa de această obsesie.

– Domnişoară Tremaine, mă întorc peste vreo oră. Dacă apare vreo blondă ţapănă care vrea să-i găsesc surioara mai mică, spune-i să m-aştepte.

A pufnit din nou şi m-a ignorat.

Almsbury se afla cam la şase cvartale depărtare, pe Yucca. Am mers pe jos. Clădirea era un monolit paralelipipedic, înalt de opt etaje, nu tocmai nou, dar nici prea vechi, părând extrem de scump. Terasele micuţe ieşeau în afară, în şiruri ordonate. Terenul îngust din jur era impecabil, cu o grămadă de şmecherii aduse parcă de pe Marte. De asemenea, inevitabilii palmieri şi stolurile de păsări ale paradisului. O plăcuţă discretă se legăna într-un cadru din fier forjat, anunţând: NU AVEM CAMERE LIBERE.

Doi tineri mlădioşi m-au privit cu interes pe când ieşeau din recepţia pluşată aidoma unor păsări exotice. Nu este unul dintre ei, m-am gândit. Bănuielile mi s-au confirmat când am parcurs lista chiriaşilor. Toate numele erau bărbăteşti, însă nici unul nu era Andrew Detweiler.

Maurice Millian continua să figureze la numărul 407. Am luat liftul până la etajul patru şi am sunat la 409. Soneria a emis câteva note din Bach, sau poate era Vivaldi sau Telemann. Mie toate sunetele alea din barocul vechi îmi par la fel. Minunăţia care mi-a deschis uşa avea vreo patruzeci de ani, era aproape la fel de slab ca Twiggy, dar tot atât de înalt cât mine. Purta o

cămaşă din mătase înflorată, deschisă la piept, dezgolindu-i sternul osos şi spân, şi pantaloni albi, strâmţi, care puteau fi făcuţi din bandă adezivă. N-a spus nimic, ci a înălţat din sprâncene, măsurându-mă întrebător.

– Bună dimineaţa, am rostit şi i-am arătat legitimaţia.

A pălit. Ochii i-au devenit duri, tiviţi de spaimă. Era gata să intre în panică, pregătit să trântească uşa. Mi-am afişat zâmbetul cel prietenos şi am continuat de parcă nu remarcasem nimic.

– Mă interesez de un tânăr pe nume Andrew Detweiler.

Spaima i-a dispărut din privire şi pieptul slab i-a coborât uşurat. M-a privit inexpresiv, de parcă nu auzise niciodată numele acela.

– Are vreo douăzeci şi doi de ani, am continuat, e brunet, cârlionţat, foarte drăguţ...

A rânjit, calmându-se, încercând să-şi ascundă panica.

– Toţi sunt aşa, a comentat el.

– Detweiler e cocoşat.

Zâmbetul i-a îngheţat brusc. A înălţat din sprâncene.

– Ah... Ăla...

Hopa! Mallory, ai dus o viaţă curată şi neprihănită. Iată răsplata.

– Locuieşte aici? Am înghiţit un nod, încercând să-mi aduc inima la loc, şi am clipit de câteva ori.

– Nu. Era... îîî, în vizită.

– Pot intra să discutăm despre el?

Ţinea uşa închisă pe trei sferturi, aşa încât nu puteam zări decât un TV color. A privit nervos peste umăr. S-a încruntat. S-a întors către mine şi a început să rostească ceva, apoi a ridicat iarăşi din sprâncene.

– Bineînţeles, dar nu ştiu prea multe.

A deschis larg uşa şi s-a retras un pas. Salonul era măricel, şi desprins din paginile unei reviste de decoraţiuni interioare. În dreapta, înapoia unui perete înalt până la piept, se afla bucătăria. Un coridor pleca undeva în stânga. Drept în faţa mea se găseau uşile duble din sticlă, care se deschideau spre terasă. Acolo, o grămadă de muşchi bronzaţi făceau nudism. Muşchii au deschis ochii şi m-au privit. Probabil că hotărâseră că nu sunt competitiv, deoarece s-au închis la loc. Proprietarul cel slăbănog a arătat spre una din cele două canapele identice, vărgate în portocaliu şi maro, aşezate de ambele părţi ale unei mese scunde din marmură şi sticlă, de mărimea unui teren de badmington. El s-a aşezat pe cealaltă, a luat o ţigaretă dintr-o casetă de alabastru şi a aprins-o cu o brichetă din alabastru. După ce s-a gândit puţin, mi-a oferit şi mie o ţigară.

– Pe cine vizita Detweiler? l-am întrebat, aprinzând ţigara. Simţeam în palmă bricheta, rece şi scumpă.

– Pe Maurice... alături. Arătă din cap spre 407.

– Nu-i cel care a murit în accidentul de azi-noapte?

A expirat o dâră de fum printre buzele ţuguiate şi a scuturat ţigara într-o scrumieră din alabastru.

– Da, a încuviinţat el.

– De cât timp se cunoşteau Maurice şi Detweiler?

– Nu de multă vreme.

– Cât?

A stins ţigara pe alabastrul imaculat şi s-a sculat, atât de afectat şi pur, încât aş fi făcut prinsoare că fecalele îi ieşeau împachetate în celofan. A repetat gestul cu ridicatul sprâncenelor.

– Maurice îl găsise pe undeva, cu o seară în urmă.

– Care seară?

A căzut pe gânduri.

– Cred că joi. Da, joi.

– Detweiler era de meserie?

A încrucişat picioarele precum o balerină din anii patruzeci şi a legănat sandaua romană. A strâmbat dispreţuitor din buze.

– Dacă ar fi fost, ar fi murit de foame. Era *schilod*!

– Se pare că lui Maurice nu i-a păsat. Bărbatul a pufnit şi a aprins altă ţigară. Când a plecat Detweilwr?

A înălţat din umeri.

– L-am văzut ieri după-miază... Eu m-am întors mai târziu... era noapte.

– Cum se împăcau? S-au certat, s-au bătut?

– Habar n-am. Eu nu i-am văzut decât de două ori, în hol. Maurice şi cu mine nu eram... apropiaţi. S-a ridicat nervos. Realmente, n-am ce să-ţi mai spun. De ce nu-i

întrebi pe Davis şi Murray? Ei şi Maurice sunt... erau mână în mână.

– David şi Murray?

– Vizavi. La 408.

– Bine, m-am sculat, aşa o să fac. Am privit spre uşile din sticlă. Mi se părea destul de uşor să treci prin ele, dacă le credeai deschise. Toate apartamentele sunt la fel? Cu terasă şi uşi de sticlă?

– Sunt şic, nu?

– Mulţumesc încă o dată.

– Pentru puţin.

Mi-a deschis uşa, apoi a închis-o înapoia mea. Am oftat şi m-am îndreptat spre 408. Am apăsat butonul soneriei. N-a cântat nimic; a făcut doar *bing-bang*.

David (sau Murray) avea cam douăzeci şi cinci de ani, era roşcovan şi pistruiat. Avea un corp zvelt şi musculos, de asemenea pistruiat. Îmi puteam da seama de asta, deoarece purta numai o pereche de blugi tăiaţi foarte scurt, şi despicaţi pe lateral până la şold. Era desculţ şi pe nas avea o pată de vopsea verde. Părea deschis, prietenos şi mi-a zâmbit în stilul acela neutru pentru-un-necunoscut.

– Da? m-a întrebat.

I-am arătat legitimaţia. Nu a pălit, ci a părut interesat.

– Un tip de la 409 mi-a zis că ai putea să-mi spui câte ceva despre Andrew Detweiler.

– Andy? s-a încruntat uşor. Intră. Eu sunt David Fowler. A întins mâna.

I-am scuturat-o.

– Bert Mallory.

Apartamentul era cu totul diferit faţă de cel de vizavi. Era confortabil şi ticsit, dominat de o planşetă pentru pictat, înconjurată de borcane cu pensule şi cutii de tuburi cu vopsea. Arhitectural însă era identic cu celălalt. Totuşi, terasa era acoperită cu ghivece de flori, nu cu muşchi dezbrăcaţi. David Fowler s-a aşezat pe taburetul din faţa mesei şi a început să cureţe pensulele. Când s-a aşezat, şliţul şortului s-a deschis, arătându-i jumătate din penis, care era, de asemenea pistruiat. Nu mi se părea însă că se expunea intenţionat; pur şi simplu, era indiferent.

– Ce vrei să ştii despre Andy?

– Totul.

A izbucnit în râs.

– Să-i dăm drumul. Stai jos. Fă-ţi loc...

Am degajat un spaţiu de pe canapea şi m-am aşezat.

– Cum se împăcau Detweiler şi Maurice?

M-a privit cunoscător.

– Perfect. Din câte ştiu eu... Lui Maurice îi plăcea să agaţe căţeluşi pluşaţi. Andy era un căţeluş pluşat.

– Detweiler umbla după agăţat?

– Nu, a râs el din nou. Nici nu cred că ştia cum s-o facă.

– Era homo?

– Nu.

– De unde ştii?

– N-ai auzit? mi-a zâmbit. Noi ne recunoaştem de la un kilometru. Vrei o cafea?

– Da, mulţumesc.

S-a îndreptat spre jumătatea de perete care ne despărţea de bucătărie şi a turnat două ceşti dintr-un ibric permanent plin şi fierbinte.

– E greu să-l descrii pe Andy. Avea ceva copilăros în el. Un adevărat inocent... Îl încânta orice noutate. Păcat de spatele lui... Mare păcat...

Mi-a întins ceaşca şi a revenit pe taburet.

– Era şi cam ascuns. Nu în privinţa sentimentelor lui, în probleme din astea era foarte deschis.

– A avut relaţii sexuale cu Maurice?

– Nu. Ţi-am zis: era un căţeluş. Îmi pare rău că nu-i şi Murray aici. Se pricepe mai bine la vorbit. Eu sunt mai mult orientat spre vizual.

– El unde este?

– La slujbă. E avocat.

– Crezi că Detweiler l-ar fi putut ucide pe Maurice?

– Nu.

– De ce?

– Toată seara a stat aici, cu noi. Am cinat şi am jucat scrabble. Cred că-i era rău de tot, dar încerca să pretindă că n-avea nimic. Deşi, chiar dacă n-ar fi fost cu noi, tot nu puteam crede că l-a ucis el.

– Când l-ai văzut ultima dată?

– A plecat cam cu jumătate de oră înainte ca să fie găsit Maurice. Bănuiesc c-a intrat în apartament, l-a văzut pe Maurice mort şi a decis s-o şteargă. N-aş zice că-l învinuiesc. Cine ştie ce găseau poli-

ştii... Nici n-am pomenit de el.

– De ce?

– N-avea rost să-l implicăm. A fost un simplu accident.

– Nu l-ar fi putut ucide pe Maurice după ce-a plecat de la voi?

– Nu. S-a spus că murise mai mult de o oră. Desmond ce ţi-a zis?

– Desmond?

– Vizavi... Ăla care parcă tot timpul miroase ceva neplăcut.

– De unde ştii că am vorbit cu el, şi nu cu muşchiul?

A râs, gata să scape ceaşca de cafea.

– Nu cred că Roy *poate* vorbi.

– Zicea că nu ştie nimic despre nimic. Am început şi eu să râd. M-am sculat şi m-am apropiat de uşile terasei. Le-am deschis, apoi le-am închis la loc. Ţi s-a întâmplat vreodată să crezi că erau deschise, dar de fapt să fie închise?

– Nu. Totuşi am auzit că ar fi fost nişte cazuri.

Am oftat.

– Asta am auzit şi eu.

M-am întors şi m-am uitat la ce lucra. Era un tablou micuţ, un băiat şi o fată, ea într-o rochie albă, el în blugi şi tricou. Aveau cincisprezece ani. Se îmbrăţişau, gata să se sărute. Era destul de limpede că era prima lor idilă. Mi se părea o pictură destul de reuşită. I-am spus-o.

– Mulţumesc, a zâmbit încântat. E pentru coperta unei cărţi.

– A cui a fost ideea ca Detweiler să cineze şi să-şi petreacă noaptea cu voi?

Bărbatul s-a gândit câteva clipe.

– A lui Maurice, a răspuns, apoi m-a privit şi a surâs: Te pricepi la mărci?

Mi-au trebuit câteva clipe să înţeleg la ce se referea.

– La timbre? Nu prea...

– Maurice era filatelist. Se specializase în peisaje şi regiuni din Germania postbelică. Făcuse rost de un kilo de clădiri şi voia să le sorteze în linişte.

Am clătinat din cap.

– Nu m-am prins. Un kilo de clădiri?

A izbucnit în râs.

– Este un set de douăzeci şi opt de timbre, tipărite în 1948 în Zona Americană, prezentând clădiri celebre. Pe atunci, Germania era încă în haos şi timbrele au fost tipărite în condiţii dificile. De aceea, există o varietate extraordinară de diverse perforări, cleiuri şi plăci deasupra lor.

– Sunt valoroase?

– Nu. Banale. Unele varietăţi se găsesc mai greu, dar nu sunt de valoare. M-a privit cu înţelegere: Din apartamentul lui Maurice nu lipsea nimic.

Am ridicat din umeri.

– Mă întreb de unde avea Detweiler bani...

– Nu ştiu. N-am discutat niciodată despre asta.

Nu bătea în retragere.

– Îţi plăcea, nu-i aşa?

În ochi i se citea o tristeţe obosită.

– Da, a încuviinţat el.

În aceeaşi după-amiază, am trecut s-o iau pe Birdie Pawlowicz de la hotelul Brewster şi am dus-o la înmormântarea lui Harry Spinner. I-am povestit despre Maurice Millian şi Andrew Detweiler. Am întors-o pe toate părţile. În mod limpede, tânărul Detweiler nu-l putea ucide *nici* pe Harry, *nici* pe Millian, însă coincidenţa era prea mare...

După înmormântare m-am dus la Biblioteca Publică Los Angeles şi am început să răsfoiesc colecţia lui *Times*. Nu parcursesem decât ultimele trei săptămâni când biblioteca s-a închis. *Times* este un ziar al nabii de gros, şi dacă moartea nu-i senzaţională, sau dacă răposatul nu-i un nume important, relatarea putea apărea oriunde cu excepţia paginilor pentru reclame.

În ultima marţi din lună, pe 26, în North Hollywood, o fată îşi tăiase venele de la mână cu lama.

Cu o zi înainte, pe 25, luni, o fată avortase şi avusese hemoragie. Sângerase până murise, deoarece atât ea, cât şi prietenul ei erau drogaţi criţă. Locuiau la o stradă depărtare de Western – foarte aproape de Brewster – iar Detweiler fusese luni în Brewster.

Duminică, pe 24, un boschetar fusese înjunghiat în parcul MacArthur.

Sâmbătă, pe 23, aveam trei cazuri. Un înjunghiat, într-un bar pe Pico, un împuşcat într-o pensiune pe Irolo, şi un viol cu înjunghiere, într-o fundătură pe lângă LaBrea. Numai cel împuşcat murise datorită

sângelui pierdut, dar în toate cazurile fusese vorba de o mulţime de sânge.

Vineri, pe 22, în ziua când Detweiler venise în Brewster, un băieţaş de doi ani căzuse pe o greblă răsturnată din grădina casei sale de pe Larchemont – la vreo opt străzi de locuinţa mea. Iar doi puşti portoricani se bătuseră cu şiuriurile înapoia lui Holltwood High. Unul era mort, celălalt la închisoare. Ah, *machismo*!

Lista continua tot aşa până pe data de 7, într-o joi. În ziua aceea se petrecuse o altă sinucidere cu retezarea venelor, lângă Western şi Wilshire.

În dimineaţa următoare, marţi, pe 3, am sunat-o pe domnişoara Tremaine şi am anunţat-o că urma să întârzii, dar aveam s-o sun din două în două ore, să mă interesez dacă nu apăruse blonda care-şi căuta surioara. A pufnit.

Larchemont este un cartier locuit de familii de condiţie medie, înghesuit între averile străvechi din jurul clubului rustic şi pacostea care se întinde în josul lui Melrose, pornind din Western Avenue. Încearcă să ofere impresia de suburbie – şi reuşeşte binişor – mai degrabă decât de centru comercial de mâna a doua. Zona nu abundă în apartamente sau camere de închiriat, totuşi există câteva. Am dat peste Detweiler la a treia adresă pe care am verificat-o. Se afla la o stradă depărtare de curtea unde se accidentase băieţelul.

Din spusele proprietarului, în momentul accidentului, Detweiler juca bridge cu el şi cu două surori, fete bătrâne, în camera doisprezece. Băiatul nu se simţise prea bine şi în aceeaşi seară plecase... voia să prindă un autobuz spre San Diego, să-şi viziteze mama suferindă. Proprietarul fusese impresionat atât de mult, încât încălcase o regulă fermă şi-i înapoiase tânărului cea mai mare parte din chiria plătită de el, în avans, pentru o lună. La urma urmei, nu stătuse decât trei zile. Păcat de spatele lui... Un băiat aşa drăguţ, cuminte... era scriitor, ştiaţi...

Nu, nu ştiam, dar asta explica modul în care putea circula atât de mult, aparent fără să muncească.

L-am sunat pe David Fowler.

– Da, Andy avea o maşină de scris portabilă, dar n-a pomenit că ar fi scriitor.

Birdie Pawlowicz:

– Da, bătea tot timpul la maşină în cameră.

L-am regăsit pe Detweiler în datele de 16 şi 19. Se mutase într-o pensiune lângă parcul Silver Lake, în noaptea de 13, şi plecase pe 19. Proprietăreasa nu-i restituise banii, dar îi oferea un alibi pentru ziua de 16, când fusese înjunghiat un bătrân în parc, şi pentru data de 19, când o fată se sinucisese chiar în pensiunea respectivă. Fusese sănătos tun când se mutase, bolnav pe 16, sănătos în 17 şi iarăşi bolnav în 19.

Era precum un refren. Locuise la o stradă depărtare de locul unde un bărbat fusese atacat, înjunghiat şi jefuit într-o fundătură pe data de 13..., deşi detaliile crimei nu se prea potriveau şablonului. El fusese bolnav, avea un alibi, şi se mutase la Silver Lake.

La fel şi pe data de 10: o femeie alunecase în baie şi căzuse prin uşile de sticlă ale duşului, tăindu-se îngrozitor. Bolnav, alibi, mutat.

Nu mă pricep de fel la matematică, deoarece abia atunci am priceput graficul lui Detweiler. Millian murise pe 1, Harry Spinner pe 28, avortul fusese pe 25, băieţelul pe 22, Silver Lake pe 19, şi 16 etc. etc. etc.

Din trei în trei zile o crimă sângeroasă se petrecuse undeva în vecinătatea lui Detweiler.

Nu descoperisem însă nici o regulă în privinţa victimelor: bărbat, femeie, copii, mătuşi bătrâne, căsătoriţi, necăsătoriţi, bogaţi, săraci, tineri, bătrâni... Absolut nici un şablon, deşi *întotdeauna* există un şablon. M-am apucat chiar să verific dacă nu cumva numele erau în ordine alfabetică.

Am revenit la birou pe la ora şase. Domnişoara Tremaine stătea ţeapănă la masa goală, exceptând poşeta şi un bloc-notes. Îmi amintea de Desmond.

– Ce mai cauţi aici, domnişoară Tremaine? Trebuia să fii plecată de o oră.

M-am aşezat la biroul meu, m-am lăsat pe spate până când balansoarul a scârţâit de două ori şi mi-am suit picioarele pe tăblie.

– Doream să vă comunic cine v-a căutat.

– Nu poţi aştepta? Am alergat toată ziua şi sunt rupt.

– Nu vă plăteşte nimeni ca să-l găsiţi pe acest Detweiler, nu?

– Nu.

– Azi v-a sosit contul bancar.

– Şi ce-nseamnă asta?

– Nimic. O bună secretară îşi informează patronul. V-am informat şi eu.

– Bine. Cine a sunat?

A privit blocnotesul, deşi făceam pariu pe ultima pingea că ştia totul pe dinafară.

– A telefonat o doamnă Carmichael. I-a fost furat pudelul francez. Vrea să i-l găsiţi.

– La dracu'! De ce nu se duce la poliţie?

– Deoarece este convinsă că răpitorul e fostul ei soţ. Nu doreşte să-i facă necazuri, ci o doreşte pe Gwendolyn înapoi.

– Gwendolyn!

– A venit şi o doamnă, Bushyager. Doreşte să-i găsiţi surioara.

M-am ridicat atât de brusc, încât a fost cât pe ce să cad de pe scaun. Am privit-o lung, dar nici n-a clipit.

– Glumeşti... A înălţat sprâncenele cu un milimetru. Era o blondă zveltă?

– Nu. O brunetă grasă.

M-am aşezat la loc, încercând să nu râd.

– Şi de ce vrea doamna Bushyager să-i găsesc surioara? am chicotit.

– Deoarece doamna Bushyager crede că surioara ei a şters-o pe undeva cu *domnul* Bushyager. Doreşte s-o sunaţi diseară.

– Mâine. Diseară mă întâlnesc cu Janice.

Domnişoara Tremaine a scotocit prin sertarul biroului şi a scos contul meu bancar. L-a azvârlit pe masă cu un pocnet.

– Nu te teme, am asigurat-o, n-o să cheltuiesc prea mult. Nişte spaghete şi vin diseară, iar mâine dimineaţă ouă şi şuncă.

Ea a pufnit. Marcasem şi eu un punct.

– Altceva?

– A sunat un domn Bloomfeld. Doreşte raportul final asupra doamnei Blomfeld, ca s-o poată acţiona în judecată.

Am oftat. Domnişoara Tremaine a închis carnetul.

– Bun. Nu pentru doamna Carmichael, şi fixează întâlniri pentru Bushyager şi Bloomfeld.

M-a privit pe sub sprâncene. Am desfăcut braţele.

– Crezi că Sam Spade ar căuta un pudel francez cu numele de Gwendolyn?

– Ar putea să-l caute dacă ar avea contul dumitale în bancă. Domnul Bloomfeld la ora două, doamna Bushyager la trei.

– Domnişoară Tremaine, ai fi o mamă minunată.

Nici măcar n-a pufnit; şi-a luat poşeta şi a ieşit. Am întors scaunul şi am privit calendarul. A doua zi era data de 4.

A doua zi avea să moară cineva, iar Andrew Detweiler avea să fie prin apropiere.

M-am ridicat în capul oaselor, rezemându-mă de tăblia de la cap. Janice a bolborosit ceva în pernă şi m-a fixat cu un ochi.

– N-am vrut să te trezesc, i-am spus.

– Ce s-a întâmplat? a mormăit ea. Prea multe spaghete?

– Nu. Prea mult Andrew Detweiler.

S-a ridicat lângă mine, ţinându-şi cearşaful peste sâni, şi a aprins lumina. A bâjbâit pe noptieră după o ţigară.

– Vrea să bage divorţ?

– Nu-i frumos, Janice, am spus.

– Vrei o ţigară?

– Îmhî.

A băgat două ţigări în gură şi le-a aprins. Mi-a întins una.

– Nu semeni deloc cu Paul Henreid, i-am spus.

A zâmbit.

– Curios. Tu semeni cu Bette Davis. Cine-i Andrew Detweiler?

I-am povestit totul.

– Elementar, dragul meu Sherlock, a concluzionat ea. Andrew Detweiler este un vampir. M-am încruntat. Bineînţeles, este un vampir *deştept*. De obicei, vampirii sunt proşti. Se trădează permanent prin urmele alea de dinţi pe care le lasă pe jugulara oamenilor.

– Scumpo, până şi vampirii trebuie să fie la locul crimei.

– El are întotdeauna un alibi, aşa-i?

Am coborât din pat şi m-am îndreptat spre baie.

– Asta, în sine, este suspicios.

Când am ieşit, Janice a întrebat:

– De ce?

– De obicei, oamenii nevinovaţi n-au

alibiuri, mai ales din trei în trei zile.

– Probabil că de-asta sunt atâţia nevinovaţi prin închisori.

Am chicotit şi m-am aşezat pe marginea patului.

– Pesemne ai dreptate.

– Bert, mai fă asta o dată.

Am privit-o peste umăr.

– Ce să fac?

– Du-te la baie.

– Nu cred că mai pot, Vezica mea are şi ea nişte limite.

– Nu mă refeream la asta. Du-te până la uşa băii.

M-am încruntat bănuitor, m-am ridicat şi am mers până la uşa băii. M-am întors, am încrucişat braţele şi m-am rezemat de tocul uşii.

– Care-i chestia?

Janice a zâmbit.

– Ai un funduleţ foarte drăguţ. Aproape la fel de drăguţ ca al lui Burt Reynolds. Poate că sunt gemeni.

– Ce?! am urlat eu.

– Poate că Andrew Detweiler are un frate geamăn. Unul dintre ei comite crimele, iar celălalt asigură alibiurile.

– Vampiri gemeni?

– Cam exagerat, nu-i aşa? s-a încruntat ea. Au descoperit grupe sanguine la Bram Stoker?

Am revenit pe pat şi m-am acoperit cu cearşaful până la brâu, rezemându-mă de tăblie, lângă Janice.

– Habar n-am.

– Asta-i altă prostie a vampirilor. Niciodată nu verifică grupa sanguină a victimelor. O grupă sanguină necorespunzătoare te poate ucide.

– Ceea ce fac vampirii nu-i transfuzie.

– Tot aia-i, nu crezi? Am înălţat din umeri. Asta-i, a oftat ea, vampirii sunt proşti. S-a întins şi m-a tras de părul de pe piept. De ore întregi, nimeni nu mi-a mai făcut nici o propunere indecentă.

I-am făcut eu.

Miercuri dimineaţa, am dat vreo douăsprezece telefoane. Dintre cele nouă victime de care aflasem, am putut căpăta informaţii numai despre şase dintre ele.

Toate şase aveau aceeaşi grupă sanguină.

Am aprins o ţigară şi m-am lăsat pe spate în scaun. Totul mi se învârtea în cap. Găsisem, în sfârşit, o legătură între victime, dar nu ştiam dacă ea era regula, şablonul. Pur şi simplu, era lipsit de sens. Poate că Detweiler era *într-adevăr* un vampir.

– Mallory, am rostit cu glas tare, ai luat-o razna.

Domnişoara Tremaine a ridicat ochii.

– În locul dumitale aş ţine seama de reflecţia aceasta, a comentat ea cu un chip impasibil.

În dimineaţa următoare m-am împleticit jos din pat la ora şase dimineaţa. Am făcut un duş rece, m-am bărbierit, m-am îmbrăcat şi mi-am pus *Murine* în ochi. Parcă îi frecam de ciment. Doamna Bloomfeld mă ţinuse treaz până la două noaptea, vizitând toate localurile de noapte din Santa Monica, în compania unui gigolo pe care încă nu-l identificasem. Când s-au oprit la un motel, m-am dus acasă şi m-am culcat.

La ora aceea n-am putut găsi o ediţie a ziarului de dimineaţă decât tocmai la Western şi Wilshire. Ştirea era pe pagina şapte. Din fericire, cadavrul fusese găsit la timp pentru ediţia de dimineaţă. Sybil Herdon, o femeie de 38 de ani, se sinucisese într-o căsuţă de pe Las Palmas. (Detweiler nu se îndepărtase prea mult. Adresa era după colţul de la Almsburg.) Îşi tăiase venele de la mâini cu un ciob de oglindă. Fusese descoperită de la unsprezece şi jumătate, când proprietăreasa venise să-i ceară să dea televizorul mai încet.

Era prea devreme pentru a trece pe acolo, aşa încât am mâncat micul dejun, sperând că aceasta era una din ocaziile când Detweiler stătea mai mult de trei zile în acelaşi loc. Nu aveam nici cea mai mică îndoială că locuia fie chiar în locul respectiv, fie în apropiere.

Proprietăreasa, şi administratoarea, căsuţelor era una dintre acele fiinţe caracteristice Hollywood-ului. Probabil fusese starletă prin anii douăzeci sau treizeci, dar succesul o ocolise. De aceea, încercase să se conserve în timp. Continua să aştepte permanent o solicitare din partea studiourilor, însă trupul nu o ajutase. Părul avea culoarea aramei, iar rujul, roşu-ca-maşina-de-pompieri, era întins cu mult în afara buzelor subţiri. Ochii ei spălăciţi mă

priveau printr-o mască Lone Ranger a lui Maybelline pe o figură albă precum varul. Rochia ei copia în mod evident o toaletă a Normei Shearer.

– Da?

Avea o voce fără suflare. M-a inspectat rapid din cap până în picioare. Lucrul acesta se petrece destul de frecvent pentru a mă simţi flatat, dar acum îmi dădu un fior ciudat, de parcă aş fi fost măsurat pentru un coşciug. I-am arătat legitimaţia şi am întrebat-o dacă puteam discuta despre unul din chiriaşii ei.

– Bineînţeles... Intră. Eu sunt Lorraine Nesbitt.

Fusese uşor dezamăgită că nu recunoscusem numele? S-a retras un pas, deschizând uşa. Mi-am dat seama că detectivii, particulari sau de altă natură, care o întrebau despre chiriaşii ei, nu constituiau o noutate. Am intrat în odăiţa micuţă şi femeia m-a privit din o sută de direcţii. Fotografiile îngălbenite acopereau toate suprafeţele netede şi se agăţau de pereţi aidoma iederii. Tipa fusese o bucăţică bună... cu patruzeci de ani în urmă. A văzut că mă uitam la fotografii şi a zâmbit. Machiajul din jurul gurii s-a fisurat.

– Despre care anume vrei să discuţi?

Surâsul dispăruse şi fisurile se închiseră.

– Andrew Detweiler. M-a privit inexpresivă. Tânăr, frumuşel, cocoşat.

Fisurile se redeschiseră.

– Ah, da. A venit numai cu câteva zile în urmă. Îi uitasem numele.

– Mai este aici?

– Păi, da. A oftat: Nu-i păcat că un băiat aşa frumuşel să aibă un asemenea defect?

– Ce-mi poţi spune despre el?

– Nu prea multe. A venit duminică seara. E foarte frumos, ca un înger, un înger brunet. Deşi nu asta m-a atras la el. A zâmbit: Să ştii că la vremea mea am văzut mulţi bărbaţi frumoşi. E greu de explicat... Are o inocenţă extraordinară. O privire pierdută, sortită pieririi, ceva cum trebuie să fi avut Byron. O vulnerabilitate care te împinge să-l aperi, să-l protejezi. Nu ştiu exact ce anume este, dar mi-a atins o coardă a sufletului. Suflet, a repetat ea. Poate că asta este. Îşi poartă sufletul pe chip.

A încuviinţat ca pentru sine:

– Periculos să faci aşa ceva. M-a privit: Dacă s-ar putea fotografia calitatea aceasta, oricare ar fi ea, ar deveni o vedetă peste noapte, chiar dacă n-ar avea habar de actorie. Deşi... sigur, mai este şi infirmitatea aceea...

Am decis că Lorraine Nesbitt era nebună de legat.

În cameră a intrat un bărbat. A rămas locului, rezemat de tocul uşii, privindu-mă cu ochi somnoroşi. Avea cam douăzeci şi cinci de ani, purta pantaloni chinezeşti strâmţi, fără chiloţi, şi un tricou. Părul îi era ciufulit şi tuns mai scurt decât se purta. Arăta bine, în genul Kansas. Tunsoarea m-a făcut să cred că era nou-venit în oraş, deşi ochii lui afirmau contrariul. Am bănuit că babei îi plăcea să fie tuns aşa.

– Johnny! a chicotit femeia. Intră! Domnul detectiv întreba despre Andrew Detweiler de la numărul şapte. A revenit cu privire la mine: El e protejatul meu, Johnny Peacock – un tânăr foarte talentat. Îi aranjez o probă de vizionare imediat ce îmi va răspunde domnul Goldwyn. A clipit afectată. Am fost una din Fetele Goldwyn, ştii...

Curios, crezusem că Goldwyn murise. Poate că nu era aşa.

Johnny a primit cu indiferenţă vestea apropiatei sale consacrări. S-a aşezat pe canapea şi a căscat.

– Detweiler? Nu cred că l-am văzut. Ce-a făcut?

– Nimic. E o verificare de rutină. Era limpede că mă credea de la poliţie. N-avea rost să-i modific părerea. Unde a fost azi-noapte, când a murit femeia aceea, Herndon?

– Cred că în căsuţa lui. I-am auzit maşina de scris. Nu se simţea prea bine, a răspuns Lorraine. Apoi a tras aer printre dinţi şi şi-a încleştat degetele de buzele stacojii. Crezi că există vreo legătură.

Detweiler îşi încălcase regula. N-avea un alibi. Nu-mi venea să cred.

– Lorraine..., a mormăit Johnny.

M-am răsucit spre el.

– Ştii unde era Detweiler?

– Habar n-am.

– Atunci, crezi că nu există nici o legătură?

– Tipa s-a sinucis...

– De unde ştii?

– Uşa era încuiată pe dinăuntru. Au trebuit s-o spargă ca să intre.

– Şi fereastra? Era şi ea încuiată?

– Nu. Fereastra era deschisă. Dar e zăbrelită. Pe acolo nu se poate intra.

– Aseară, când n-a răspuns la ciocăniturile în uşă, m-am dus la fereastră şi m-am uitat. Zăcea într-o baltă de sânge...

A început să smiorcăie. Johnny s-a ridicat şi a cuprins-o cu braţul. După aceea, m-a privit, a rânjit şi a înălţat din umeri.

– Ai vreo căsuţă liberă? am întrebat-o, fulgerat de o idee.

– Da, a încuviinţat femeia, oprindu-se din plâns. Am două. De fapt, chiar trei dar încă nu pot s-o închiriez pe a doamnei Herndon – poate apare vreo rudă să-i ridice lucrurile.

– Aş dori s-o închiriez pe cea mai apropiată de numărul şapte, i-am spus.

N-am avut noroc să intru la şase sau la opt, dar am căpătat căsuţa numărul cinci. Pensiunea Lorrainei Nesbitt era o bombă. Numărul cinci era format dintr-o cameră cu o debara, o chicinetă şi o săliţă de baie – identică cu celelalte nouă garsoniere, m-a asigurat proprietăreasa.

După o mulţime de icnete şi transpiraţie, canapeaua s-a transformat într-un pat cu moviliţe. Frigiderul arăta de parcă cineva vărsase peste el o sticlă de *Br'er Rabbit* în anul 1938, şi nu mai fusese curăţat de atunci. Caloriferul era pur şi simplu o grămadă de fier vechi. Asta-i, am suspinat, bine că rămân numai trei zile. Oricum trebuia să plătesc chiria pe o lună înainte, dar am considerat-o ca pe o mită, pentru a închide gurile lui Lorraine şi Johnny despre meseria mea.

Mi-am adus haine pentru trei zile, câteva cearşafuri şi perne, am mai inspectat o dată bucătărioara şi am decis să mănânc în oraş. Am dus o sticlă de *Lysol* în baie şi mi-am ţinut singur pumnii. Domnişoara Tremaine a adus contul bancar şi a pufnit de câteva ori.

Numărul cinci avea o uşă şi patru ferestre – la fel ca şi celelalte nouă căsuţe, mă asigurase Lorraine. Uşa avea un zăvor greu, ce nu putea fi deblocat dinafară. Fereastra de lângă uşă nu se deschidea deloc, deoarece nici nu fusese construită ca atare. Ferestrele de la baie şi bucătărie se deschideau spre afară, şi erau înalte şi înguste, cam şaizeci pe cincisprezece centimetri. Cealaltă fereastră din odaie, vizavi de uşă, glisa în sus. Zăbrelele din fier forjat, fixate de ramă, erau atât de ruginite încât nu cred că puteau fi scoase decât smulgând întreaga fereastră. Se părea că, la urma urmei, Andrew Detweiler avea un alt alibi perfect – el, sau oricare altul.

M-am oprit lângă uşa cu numărul şapte, simţindu-mă deodată precum un adolescent gata să agaţe prima lui gagică. Auzeam înăuntru ţăcănitul maşinii lui Detweiler. Gata, Mallory, pentru asta te-ai omorât o săptămână întreagă.

Am ciocănit în uşă.

Am auzit maşina de scris oprindu-se, apoi hârşâitul unui scaun împins îndărăt. În următoarele cincisprezece, douăzeci de secunde nu s-a mai auzit nimic, şi m-am întrebat ce făcea. După aceea, a tras zăvorul şi a deschis uşa.

Se încheia la cămaşă. Pesemne asta cauzase întârzierea; nu dorea să fie văzut fără cămaşă. Tot ceea ce mi se spusese despre el era adevărat. Nu era prea înalt; ajungea cu creştetul capului până la nasul meu. Era brunet, deşi mai puţin decât mă aşteptasem. Nu-i puteam ghici originea. Cu siguranţă nu era latino-american, şi nu mi se părea nici slav. Trăsăturile îi erau blânde, fără ascuţimile întâlnite de obicei la rasele mediteraneene. Părul nu era chiar negru. Nu-l purta nici lung, nici scurt. Hainele erau banale. Totul la el era neutru – cu excepţia chipului. Acesta era exact aşa cum îl descrisese Lorraine Nesbitt. Dacă sunai la producţie şi cereai un înger cu aspect masculin, l-ai fi primit pe Andrew Detweiler cu o perucă blondă. Corpul îi era zvelt şi bine proporţionat – din locul unde mă aflam nu-i zăream cocoaşa şi nici n-ai fi bănuit că are aşa ceva. În timp ce-şi încheia nasturii cămăşii, i-am întrezărit pieptul. Nu era musculos, dar era foarte bine făcut. Arăta sănătos, cu ten normal – puţin trandafiriu, deşi se întrezărea şi o anume paloare, de parcă ar fi evitat soarele. Ochii lui negri erau uluitori. Dacă acopereai restul feţei,

ăsând numai ochii, ai fi jurat că n-avea nai mult de patru ani. I-aţi văzut pe copiaşii aceia cu ochi mari, inocenţi şi întrebători, aşa-i?

– Da? a întrebat el.

– Bună, i-am zâmbit. Mă numesc Bert Mallory. Tocmai m-am mutat la numărul inci. Domnişoara Nesbitt mi-a zis că-ţi place să joci gin.

– Da, a surâs. Intră.

S-a întors ca să-mi facă loc şi am zărit ocoaşa. Nu ştiu cum să descriu ce am imţit. Ceva asemănător unei răni în suflet. Am simţit aceeaşi nedreptate şi tristeţe pe are o încercaseră şi ceilalţi, aşa cum ai imţi despre orice lucru minunat cu un defect ribil.

– Nu te-am deranjat, nu? Am auzit aşina...

Odaia era identică cu a mea, deşi părea ută la sută mai acceptabilă. Nu-mi dădeam ama ce-i făcuse pentru a arăta aşa. Poate ă de vină era obscuritatea. Trăsese perelele şi aprinsese numai o veioză lângă aşina de scris.

– Da, scriam o povestire, dar prefer să c gin. A surâs deschis şi neprefăcut. Dacă putea câştiga bani jucând gin, n-aş mai rie.

– Destui oameni câştigă bani de pe urma cului de gin.

– Oh, n-aş putea. Sunt prea ghinionist.

Avea, bineînţeles, tot dreptul să spună a ceva, dar nu o făcuse auto-compătitor, ci doar ca o observaţie. Apoi m-a ivit uşor îngrijorat.

– Nu... ăă-ă... nu vrei să jucaţi pe ni, nu?

– Câtuşi de puţin, i-am răspuns şi prirea i s-a limpezit. Ce fel de povestiri rii?

– Ah, fel de fel... A înălţat din umeri; ai ales fantastice.

– Le vinzi?

– Pe cele mai multe.

– Nu-mi amintesc să-ţi fi văzut numele undeva. Domnişoara Nesbitt zicea că te meşti Andrew Detweiler, nu?

A încuviinţat din cap.

– Folosesc un pseudonim. Probabil că l-ai recunoaşte nici pe acela. Nu este ul prea renumit.

Ochii lui spuneau că preferă să nu mi-l destăinuie. Avea un uşor accent, încet şi moale, nu tocmai o tărăgăneală, dar nici sudic. A acoperit maşina de scris şi a scos un pachet de cărţi de joc.

– De unde eşti? l-am întrebat. Nu-ţi pot recunoaşte accentul.

A zâmbit şi a amestecat rapid cărţile.

– Carolina de Nord. Hăt departe, pe la Blue Ridge.

A tăiat cărţile şi eu le-am împărţit.

– De cât timp eşti în Hollywood?

– Cam de două luni.

– Şi cum îţi place?

A surâs în felul său atrăgător şi a luat cartea.

– E foarte... neobişnuit. De cât timp trăieşti aici, domnule Mallory?

– Spune-mi Bert. Dintotdeauna. M-am născut în Inglewood. Maică-mea locuieşte şi acum tot acolo.

– Trebuie să fie... ciudat, să trăieşti toată viaţa într-un singur loc.

– Tu umbli mult?

– Da. Gin!

– Credeam că eşti ghinionist, am râs.

– Dac-am fi jucat pe bani, n-aş fi reuşit aşa ceva.

Am jucat gin toată după-amiaza şi am vorbit... vrute şi nevrute. Detweiler părea doritor să discute, sau cel puţin să aibă pe cineva cu care să pălăvrăgească. Nu mi-a spus absolut nimic care să poată constitui o legătură cu cele nouă morţi; ba mai mult, a povestit pe unde a fost şi ce citise. Citea mult, aproape orice îi cădea în mână. Am rămas cu impresia că el nu *trăise* viaţa în aceeaşi măsură în care o *citise*, că toate lucrurile pe care le cunoştea nu-l afectaseră niciodată în mod fizic. Era aidoma unei insule izolate. Viaţa curgea în jurul lui, dar nu-l atingea niciodată. M-am întrebat dacă nu cumva diferenţa o constituia cocoaşa lui, dacă nu-l transformase într-o asemenea creatură ciudată, încât fusese nevoit să se retragă în insula aceea. Practic, toţi cei cu care discutasem îl plăcuseră, laolaltă cu cantităţi variabile de compătimire, totuşi îl plăcuseră. Harry Spinner fusese prieten cu el dar descoperise ceva „ciudat". Birdie Pawlowicz, Maurice Millien, David Fowler, Lorraine Nesbitt, toţi îl îndrăgiseră.

Până şi eu, fir-ar al dracului, îl îndrăgisem.

La miezul nopţii eram treaz, la numărul cinci, cu şortul de jocheu, luminile stinse şi uşa deschisă. Ascultam ţăcănitul maşinii de scris a lui Detweiler şi vuietul înfundat al Los Angelesului. Mă gândeam, mă gândeam întruna. Şi n-ajungeam la nici un rezultat.

Cineva a trecut pe lângă uşă, încet şi precaut. Am scos capul prudent. Era Johnny Peacock. Trecea pe lângă bungalovuri, tăcut ca o umbră. Când a ajuns în stradă, a cotit spre sud. Mergea pe Selma, sau pe Boulevard să facă vreo lipeală şi să mai scoată un gologan în plus. Probabil că Lorraine îl ţinea din scurt cu banii. Prudenţă, băiete. Dacă te descoperă baba, ajungi iarăşi pe stradă. Şi ţi-au mai rămas destui ani în care să câştigi parale doar pentru că ţi se scoală.

Vineri dimineaţa am trecut pe la birou şi am verificat primele note de plată ale lunii. Domnişoara Tremaine avea o listă de posibili noi clienţi.

– Spune-le la toţi că-s ocupat până luni.

A încuviinţat cu un aer dezaprobator.

– A sunat domnul Bloomfeld.

– A primit raportul?

– Da. E foarte mulţumit, însă doreşte numele bărbatului.

– Spune-i c-o să-l capete luni.

– A sunat doamna Bushyager. Sora ei şi domnul Bushyager continuă să lipsească.

– Zi-i să revină luni. Domnişoara Tremaine a deschis gura. Am oprit-o. Dacă mai zici ceva de contul meu bancar, îţi bag ouă de gândaci în cacao.

N-a mai pufnit, a chicotit. M-am întrebat câte puncte însemna *asta*?

În după-amiaza aceea, am jucat gin cu Detweiler. Era realmente bucuros să mă vadă, ca un căţel prietenos. Eu începusem să mă simt un ticălos.

Cu o zi în urmă, pomenise o singură dată de Carolina de Nord şi eram extrem de interesat de toate subiectele pe care căuta să le evite.

– Cum era în Blue Ridge? Vîî-naa-ţi racooni suu-b luu-na plii-nää?

A surâs orbitor.

– Da, cam aşa ceva. Cele mai multe chestii scrise despre asta sunt destul de reale. Într-adevăr, acolo este altă lume, aproape lipsită de contact cu exteriorul.

– Tu ai trăit în adâncul regiunii?

– Cam cât de adânc poţi ajunge fără să ieşi pe partea cealaltă. Ştiai că cei mai mulţi de acolo n-au auzit niciodată de televiziune sau de cinema, şi că unii nu cunosc nici numele preşedintelui? Că majoritatea nu s-au depărtat niciodată cu mai mult de cincizeci de kilometri de locul unde s-au născut, şi că n-au habar de lumina electrică? Nu mă crezi? Însă nu doar *lucrurile* sunt diferite... Şi oamenii gândesc altfel, gândesc diferit... ca într-o ţară străină. A înălţat din umeri: Totuşi cred că nu după mult timp o să se normalizeze. Realităţile se apropie pas cu pas. Ştiai că eu n-am fost la şcoală? Nici măcar pentru o zi. N-am purtat pantofi până la zece ani. Să nu-ţi vină să crezi. A clătinat din cap, murmurând: – Întotdeauna mi-am dorit să fi mers la şcoală.

– De ce ai plecat?

– N-aveam de ce să mai rămân. Când aveam opt ani, părinţii mi-au murit într-un incendiu. Casa noastră a ars. Eu am fost luat de o babă neroadă, care era vecină. Aveam câteva rude, dar nu mă voiau. M-a privit cu ochi încrezători: Ştii, acolo tipii sunt destul de superstiţioşi. Credeau că eram... însemnat. Totuşi, bătrâna m-a luat. Era moaşă, dar se închipuia vrăjitoare, sau aşa ceva... Tot timpul mă punea să beau fel de fel de licori preparate de ea. M-a hrănit, m-a îmbrăcat, m-a educat – în felul ei – apoi a încercat să mă înveţe vrăjile ei, însă nu le-am putut lua în serios. A surâs stânjenit: Eu făceam curăţenia şi, în cele din urmă, i-am devenit un fel de asistent. O ajutam la naşteri... adică am moşit şi eu de câteva ori, dar n-a durat prea mult. Părinţii se temeau că prezenţa mea poate însemna pruncul. Ea m-a învăţat să citesc, şi nu m-am mai putut opri. Avea o grămadă de cărţi, pe care nu ştiu de unde le dezgropase, cele mai multe publicate înainte de primul război mondial. Am citit setul complet al unei enciclopedii... apărut în 1911.

Am râs.

Ochii lui s-au înnourat.

– După aceea, ea... a murit. Aveam cincisprezece ani şi am plecat. Am avut fel

de fel de slujbe şi continuam să citesc. Apoi am scris o povestire şi am trimis-o la o revistă. Au cumpărat-o – mi-au trimis cincizeci de dolari. Mi-am spus că sunt bogat şi am mai scris una. De atunci hălăduiesc şi scriu. Am un agent care se ocupă de toate; eu nu fac altceva decât să scriu.

Sănătatea trandafirie a lui Detweiler a început să dispară în după-amiaza aceea. Nu era bolnav, pur şi simplu începea să se simtă ca noi, muritorii. Iar eu simţeam că hotărârea începuse să mi se destrame. Era greu de crezut că băiatul acela inocent putea fi implicat într-un şir de morţi sângeroase. Poate că era doar o serie de coincidenţe incredibile. Da, „incredibile" era cuvântul-cheie. *Trebuie* să fie implicat, altfel legile probabilităţii erau complet spulberate. Cu toate acestea, puteam jura că Detweiler nu juca teatru. Inocenţa lui copilăroasă era reală, lua-o-ar dracu', era *reală*.

Sâmbătă dimineaţa, la trei zile după moartea domnişoarei Herndon, am stat de vorbă cu Lorraine şi Johnny. Dacă Detweiler dorea ca în seara aceea să joace cărţi, sau orice altceva, trebuiau să fie de acord şi să mă propună pe mine drept al patrulea partener. Dacă nu făcea nici o propunere, aveam s-o fac eu, însă simţeam că de data aceasta avea să-şi folosească obişnuitul alibi.

După-amiază, Detweiler şi-a părăsit camera pentru prima dată de când mă aflam eu acolo. A plecat pe Las Palmas, spre nord, a pus la poştă un plic mare (presupun că era povestirea la care lucra) şi a cumpărat mai multe fleacuri de la supermagazinul de pe Highland. Să fi însemnat asta că plănuia să se mute? Brusc, am simţit un nod în stomac. Dar dacă rămânea tocmai datorită prieteniei cu *mine*? Cu fiecare clipă, mă simţeam un ticălos tot mai mare.

După vreo oră a apărut Johnny Peacock, afişând un aer conspirativ. Detweiler le propusese să joace bridge în seara aceea, dar pentru că Johnny nu ştia bridge, hotărâseră să joace scrabble.

Am trecut pe la numărul şapte. Maşina de scris fusese pusă deoparte, însă cărţile de joc şi carnetul cu scorul erau tot pe masă. Valiza lui se afla pe podea, lângă canapea. Era un model cu ţinte, pe care nu-l mai văzusem din copilărie. Deşi avea patina caracteristică vechimii, fusese păstrată cu grijă şi dragoste, şi era unsă. Poate că greşisem şi, totuşi, se muta.

Detweiler nu se simţea deloc bine. Era palid, tras la faţă şi nervos. Avea pleoapele umflate şi vorbea uşor incoerent. Eram sigur că suferea, dar încerca să lase impresia că totul era în regulă.

– Eşti sigur că ai chef să joci scrabble diseară? l-am întrebat.

Mi-a surâs voios, deşi parcă chinuit.

– Sigur că da. N-am nimic. Mâine dimineaţă o să mă simt perfect.

– Crezi că trebuie neapărat să joci?

– Da, ăă... mai uit de... ăăă, durerea asta de cap. Nu-ţi face griji. Am mereu crize din astea, dar trec întotdeauna.

– De când le ai?

– De... de când eram copil. A zâmbit: Crezi că mi le-a provocat vreuna din licorile bătrânei vrăjitoare? S-o dau în judecată...?

– Ai fost la vreun doctor? La unul bun?

– O dată.

– Ce ţi-a spus?

– Nimic important, a înălţat el din umeri. Să iau două aspirine, să beau multe lichide, să mă odihnesc, chestii de-astea... Nu dorea să aprofundeze subiectul. Îmi trec întotdeauna.

– Şi dacă odată n-o să-ţi mai treacă?

M-a privit cu o expresie pe care n-o mai văzusem până atunci, şi am înţeles de ce Lorraine spusese că avea o privire pierdută, sortită pieirii.

– Păi, nu putem trăi veşnic, nu? Mergem?

Jocul a început ca un film cu Fraţii Marx. Lorraine şi Johnny păreau doi canari jucând scrabble cu pisica, dar Detweiler era atât de normal şi prea puţin preocupat, încât curând se potoliră şi ei. La început conversaţia a fost încordată şi scrâşnită, până când Lorraine a ajuns la „cariera" ei şi a început să ne amuze. Cunoscuse o mulţime de personaje celebre şi era un izvor de anecdote, majoritatea licenţioase. Destul de repede, Detweiler se dovedi jucătorul cel mai bun, dar, spre surprinderea mea, nici Johnny nu juca rău. Lorraine juca absolut aiurea, însă părea indiferentă.

M-aş fi amuzat şi eu dacă n-aş fi ştiut că, în preajmă, cineva murea sau era pe moarte.

După vreo două ore, timp în care Detweiler se simţea tot mai rău, mi-am cerut scuze, spunând că merg la toaletă. După ce m-am ridicat de la masă, am palmat şperaclul lui Lorraine.

Peste încă o jumătate de oră, i-am anunţat că mă retrag. În dimineaţa următoare trebuia să mă scol devreme. Întotdeauna îmi petreceam duminicile cu maică-mea, în Inglewood. În realitate, mama făcea o călătorie în circuit prin Yucatan, însă asta nu era nici acolo, nici aici. L-am privit pe Johnny. Bărbatul a încuviinţat uşor din cap. Trebuia să se asigure că Detweiler rămânea cu ei pentru cel puţin douăzeci de minute, apoi să-l urmărească atunci când pleca. Dacă băiatul nu mergea în apartamentul lui, trebuia să vină rapid şi să mă anunţe.

Am intrat la numărul şapte, folosind şperaclul. Draperiile erau trase şi am riscat, aprinzând lumina de la baie. Detweiler avea puţine lucruri. Opt cămăşi, şase perechi de pantaloni şi un sacou subţire, toate în debara. Cămăşile şi sacoul fuseseră transformate datorită cocoaşei. În rest, debaraua era goală. Baia nu conţinea nimic deosebit – aceleaşi obiecte ca la mine. În bucătărie exista o farfurie din plastic, un pahar din plastic, o ceaşcă din plastic, un castron din plastic, o crăticioară, o tigăiţă, o lingură din metal, o furculiţă din metal şi un cuţit de bucătărie de mărime mijlocie. Laolaltă, toate de abia umpleau o cutie pentru pantofi.

Exceptând hainele din debara şi vesela, valiza, aflată tot lângă canapea, nu fusese despachetată. Înăuntrul ei se aflau lenjerie de corp, şosete, o altă pereche de pantofi, un top de hârtie, câteva chestii necesare scrisului şi vreo duzină de cărţi. Cărţile erau ştampilate cu numele unui anticariat de pe bulevardul Santa Monica. Erau de toate felurile: science fiction, poliţiste, biografii, cărţi de filozofie, câteva de Colin Wilson.

Tot în valiză mai era şi copia la indigo a povestirii pe care tocmai o terminase. Adresa de post-restant de pe prima pagină era o căsuţă poştală la Oficiul Hollywood. Titlul povestirii era *Cântecul morţii*. Aş fi dorit să am vreme s-o citesc.

Una peste alta, n-am găsit nimic. Exceptând cărţile din valiză şi pachetul de cărţi de joc de pe masă, în tot apartamentul nu exista nimic personal din Andrew Detweiler. Nu crezusem că se poate duce o existenţă atât de anonimă.

Am privit în jur, să mă asigur că nu lăsasem nici o urmă, am stins lumina de la baie şi am intrat în debara, lăsând uşa întredeschisă. Era singurul loc unde te puteai ascunde. Speram că lui Detweiler n-avea să-i trebuiască nimic din debara înainte ca eu să aflu ce se petrecea. Dacă o făcea, nu-mi rămânea decât să-i arăt ce descoperisem. Iar după aceea, ce anume, Mallory, mărturisirea unei vinovăţii? Cu ceea ce descoperisem, îţi putea râde în faţă şi să te bage la puşcărie pentru violare de domiciliu.

Dar la următoarea variantă te-ai gândit, Mallory? Dacă în seara aceasta, cineva moare prin preajmă, în vreme ce tu stai cu Detweiler; dacă băiatul vine direct în căsuţă şi se culcă; dacă se trezeşte dimineaţă simţindu-se perfect; dacă nu se-ntâmplă nimic, nenorocitule?

Era atât de întuneric acolo, încât nu puteam distinge nimic. Am ieşit din debara şi am depărtat puţin perdelele de la fereastra din faţă. Nu pătrundea prea multă lumină, dar era suficientă. Poate că Detweiler n-avea să observe. Am revenit în debara şi am aşteptat.

După o jumătate de oră, perdelele ferestrei zăbrelite, care era deschisă, s-au mişcat. Eram ghemuit în debara şi nu priveam în direcţia aceea, dar am întrezărit mişcarea cu coada ochiului. Ceva a ţopăit pe pervaz, a traversat încăperea şi a dispărut înapoia canapelei. Nu văzusem prea limpede, dar putea să fi fost o pisică. Probabil un motan vagabond căutând mâncare sau fugind de un câine. Bine, pisicuţo, tu nu mă deranjezi, şi nici eu pe tine. Am privit atent canapeaua, dar n-a mai apărut!

Detweiler a sosit abia peste o oră. Mă aşezasem deja pe jos, încercând să nu fac cârcei la picioare. Poziţia mea nu era prea graţioasă, dacă ar fi privit în debara, însă era prea târziu ca să mă scol.

A intrat rapid şi a zăvorât uşa. N-a observat perdeaua trasă. A privit în jur,

plescăind încetişor din limbă. A zărit ceva la capătul canapelei şi a surâs. Spre *pisică*? A început să-şi descheie cămaşa, trăgând grăbit de nasturi. A scos cămaşa şi a azvârlit-o pe speteaza unui scaun.

Avea nişte curele petrecute peste umeri.

S-a întors către valiză, cu spatele la mine. Cocoaşa era artificială, făcută dintr-o spumă poliuretanică. A desfăcut curelele, a deschis valiza şi a azvârlit cocoaşa înăuntru. A rostit ceva, prea încet să pot înţelege, şi s-a întins pe canapea, cu faţa în jos şi picioarele spre mine. Razele lunii pătrunse printre draperii cădeau pe el. Tot spatele îi era acoperit de cicatrici, linii albe, subţiri, ca nişte raze, grupate în jurul unei găuri.

Detweiler avea o gaură în spate, între omoplaţi, o rană deschisă, îndeajuns de mare ca să bagi un deget înăuntru.

Ceva a ocolit capătul canapelei. Nu era o pisică. Mai întâi am crezut că este o maimuţă, apoi o broască, dar nu era nici una nici alta. Era ceva omenesc. Se deplasa pe toate cele patru membre, aidoma unei broaşte uriaşe.

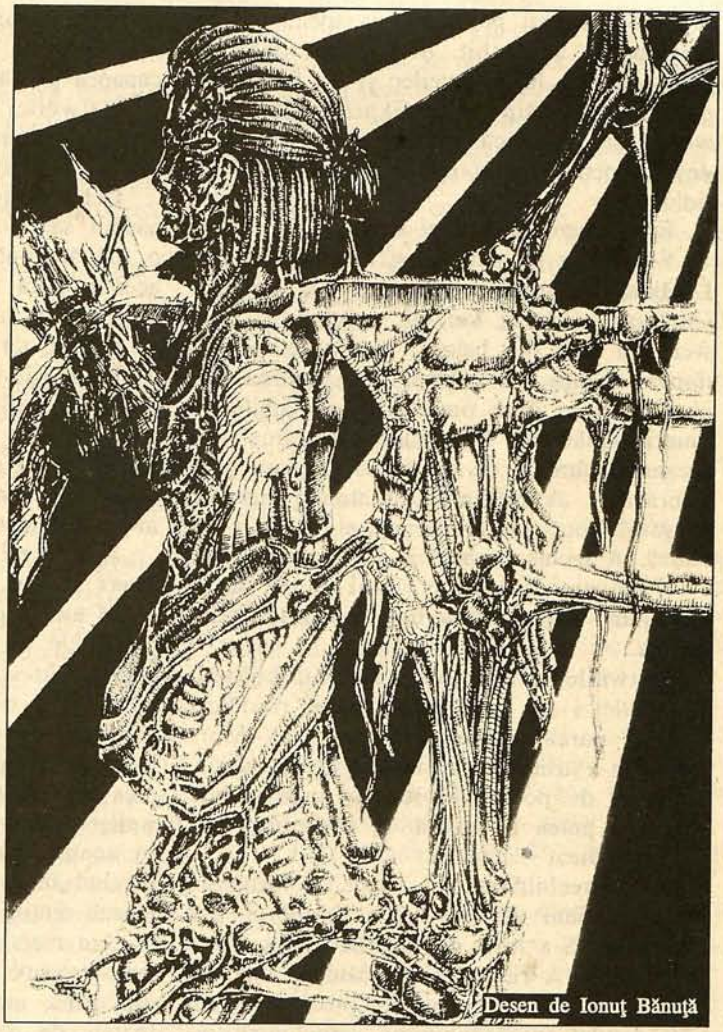

Desen de Ionuţ Bănuţă

Apoi s-a ridicat. Avea mărimea unei pisici. Era roz, umed, spân şi gol. Mâinile, labele picioarelor şi organele genitale bărbăteşti erau extrem de omeneşti, însă disproporţionat de mari faţă de corpul micuţ. Pântecul îi era umflat, dilatat precum o căpuşă obscenă. Avea capul turtit. Maxilarul era proeminent, ca la maimuţe. Şi el avea o cicatrice, o cicatrice mare, albă, încreţită, între omoplaţi, imediat sub vertebra proeminentă de la ceafă.

A întins mâna lui largă şi a apucat cureaua lui Detweiler. Şi-a ridicat trupul lăbărţat cu uşurinţa unei maimuţe şi s-a târât pe spinarea băiatului. Detweiler răsufla gâfâind, încleştând şi descleştând degetele pe spătarul canapelei.

Creatura s-a ghemuit pe spinarea băiatului şi şi-a lipit buzele de rană.

Am simţit gust de vomă în gât şi stomacul mi s-a strâns, dar am continuat să privesc fascinat.

Gâfâitul lui Detweiler a încetinit, devenind tot mai relaxat. Stătea cu ochii închişi şi cu o expresie de extaz pe chip. Trupul creaturii se micşora treptat, pielea pântecelui zbârcindu-se şi devenind flască. Un firicel de sânge se scurgea din rană, lăsând o dâră şerpuită pe spatele tânărului. Creatura a întins mâna şi a şters dâra cu un deget.

A durat aproape zece minute. Fiinţa şi-a desprins buzele şi s-a târât lângă faţa băia-

tului. S-a aşezat pe braţul canapelei, ca un spiriduş şi a zâmbit. Şi-a trecut degetele peste obrazul lui Detweiler şi i-a îndepărtat părul umezit din ochi. Expresia lui Detweiler era euforică. A suspinat încet şi a deschis ochii, somnoros. După un timp, s-a ridicat.

Era rumen, sănătos şi strălucitor.

S-a sculat în picioare şi a intrat în baie. Lumina s-a aprins şi am auzit apa curgând. Creatura a rămas locului, privindu-l. Detweiler a ieşit din baie şi s-a aşezat pe canapea. Fiinţa s-a căţărat pe spinarea lui, ghemuindu-se între omoplaţi, cu mâinile pe umerii tânărului. Detweiler s-a ridicat, cu creatura atârnând de el, a luat cămaşa şi a îmbrăcat-o. A înfăşurat cu atenţie curelele în jurul cocoaşei artificiale şi a pus-o în valiză. A închis capacul şi l-a încuiat.

Văzusem îndeajuns, mai mult decât îndeajuns. Am deschis uşa şi am ieşit din debara.

Detweiler s-a întors cu ochii holbaţi. Din gâtlej i s-a auzit un mormăit. A ridicat braţele, parcă apărându-se de mine. Mormăitul s-a transformat într-un ţipăt isteric. Expresia de pe chipul lui era prea oribilă pentru a putea fi privită. A păşit înapoi şi s-a împiedicat de valiză.

S-a dezechilibrat şi a căzut. A bătut din braţe, căutând să-şi recapete echilibrul, dar n-a reuşit. S-a lovit de muchia mesei, drept în cocoaşă. A ricoşat şi a căzut în faţă, pe palme. S-a sculat în agonie, precum într-un film derulat cu încetinitorul, arcuindu-şi spinarea spre înapoi, cu faţa contorsionată de durere.

A urmat o rafală de ţipete ascuţite, sacadate, ale unei suferinţe îngrozitoare, dar nu-i aparţineau lui.

A căzut din nou pe canapea şi a leşinat. Spatele cămăşii sale se zbătea. Urletul continua, rănindu-mi timpanele. Cămaşa a început să se sfâşie şi, pentru o clipă, a apărut un braţ micuţ şi diform. Continuam să mă holbez, încremenit. Cămaşa a fost ruptă în fâşii. Prin ea au ieşit două braţe, un cap şi trunchiul. Creatura s-a strecurat afară şi a căzut pe canapea, lângă băiat. Chipul îi era contorsionat, chinuit, iar gura se deschidea spasmodic, urlând. Ochii ei priveau în jur, fără să înţeleagă. S-a împins în braţe, târându-şi mâinile inutile, având în mod limpede spinarea ruptă. A căzut de pe canapea şi s-a zbătut pe podea.

Detweiler a gemut, revenindu-şi. S-a sculat încă ameţit. A zărit creatura şi pe faţa lui s-a citit o durere absolută.

Ochii fiinţei se focalizară pentru o clipă asupra sa. L-a privit implorator şi a întins o mână, rugător. Zbieretele continuau cu aceeaşi notă monotonă, lipsită de speranţă, repetată. A coborât braţul şi a continuat să se târască, tot mai încet.

Ignorându-mă, Detweiler a păşit spre ea, lacrimile curgându-i pe obraji. Convulsiile creaturii erau tot mai slabe, urletul a devenit un gâfâit şuierat. N-am mai rezistat. Am apucat un scaun şi am izbit creatura. Apoi m-am rezemat de perete, icnind.

Am auzit uşa deschizându-se. M-am întors şi l-am zărit pe tânăr fugind afară.

M-am repezit după el. Îmi simţeam picioarele de cauciuc, totuşi l-am prins în stradă. Nu s-a luptat. A rămas pe loc, cu ochii goi, tremurând. Am văzut oameni scoţând capetele pe uşi şi pe Johnny Peacock îndreptându-se către mine. Maşina mea era chiar acolo. L-am împins pe Detweiler înăuntru şi am pornit. Stătea gârbovit în scaun, cu mâinile atârnându-i inerte, privind în gol. Tremura întruna şi-i clănţăneau dinţii.

Am mers fără să văd încotro mă îndreptam, aproape la fel de şocat ca el. În cele din urmă, am început să mă uit la indicatoarele de pe străzi. Ne aflam pe Mullholland. Am continuat să conduc spre vest, după aceea am traversat autostrada San Diego, în munţii Santa Monica. Asfaltul se termină la vreo trei kilometri de la autostradă şi urmează cincisprezece-douăzeci de kilometri de drum de ţară, până ce asfaltul reapare, înainte de Topanga. Drumul nu este prea circulat, nu există case şi oamenilor nu le place să-şi prăfuiască maşinile. Pe la mijlocul porţiunii nepavate se păru că Detweiler se calmase. Am tras pe dreapta şi am oprit motorul. Înaintea noastră, valea San Fernando se întindea aidoma unui covor de lumini. Oceanul se afla de cealaltă parte a munţilor.

Am rămas, privindu-l pe Detweiler. Nu mai avea spasme. Adormise, sau era in-

conştient. L-am atins pe braţ. S-a foit şi mi-a prins mâna. I-am privit chipul şi n-am avut inima să-mi retrag braţul.

Când s-a trezit, soarele era deasupra munţilor. S-a deşteptat şi, pentru un moment, nu şi-a dat seama unde se afla; apoi amintirile l-au copleşit. S-a întors către mine. Durerea îi dispăruse din ochi. Avea o privire straniu de calmă.

– L-ai auzit? m-a întrebat în şoaptă. L-ai auzit murind?

– Te simţi bine?

– Da. S-a terminat.

– Eşti în stare să-mi povesteşti şi mie?

A plecat ochii şi a tăcut o clipă.

– Da, vreau să-ţi povestesc. Nu ştiu însă cum s-o fac, astfel încât să nu mă consideri un monstru...

N-am spus nimic.

– Era... fratele meu. Am fost gemeni. Gemeni siamezi. Toţi oamenii aceia au murit pentru ca eu să pot trăi.

Nu exista nici urmă de emoţie în glasul lui. Era detaşat, parcă vorbind despre altcineva.

– El mă ţinea în viaţă. Aş fi murit... M-a privit iarăşi în ochi: Cred că era nebun. La început am crezut c-o să înnebunesc şi eu, dar n-a fost aşa. Cred că n-am înnebunit. Niciodată n-am ştiut ce avea să facă, pe cine urma să ucidă. Nu voiam să ştiu. Era foarte inteligent. Întotdeauna când putea, aranja astfel încât să pară un accident sau o sinucidere. Eu n-am intervenit. Nu voiam să mor. Trebuia să avem sânge. El făcea ca întotdeauna să existe mult sânge, încât nimeni să nu-şi dea seama că luase şi el.

Privirea îi redevenise pierdută.

– De ce aveaţi nevoie de sânge?

– N-am fost niciodată suspectaţi.

– De ce aveaţi nevoie de sânge? am repetat.

– Când ne-am născut, a continuat Detweiler să povestească, eram lipiţi spate în spate. Eu m-am dezvoltat, dar el nu. A rămas micuţ, ca un prunc, pe spinarea mea. Oamenii nu mă... nu ne plăceau, le era teamă. La fel, mama şi tata. Bătrâna vrăjitoare de care ţi-am pomenit... ea ne-a separat. Se învârtea mereu în jurul nostru. Când aveam opt ani, părinţii noştri au murit într-un incendiu. Cred că fusese mâna vrăjitoarei. După aceea am locuit cu ea. Era sonată, dar se pricepea la medicină şi leacuri. A decis să ne separe când am împlinit cincisprezece ani. Nu ştiu de ce. Cred că-l voia pe el, fără mine... Sunt sigur că-l considera un drăcuşor din iad. Am fost gata să mor... Nu ştiu ce anume era în neregulă. Separaţi, nu mai eram întregi. Eu nu eram întreg. El avea ceva care-mi lipsea, ceva pe care, până atunci, îl împărţisem între noi. Bătrâna m-ar fi lăsat să mor, însă el a înţeles şi mi-a făcut rost de sânge. Sângele ei...

A tăcut şi m-a privit inexpresiv, retrăind în minte trecutul.

– De ce n-ai mers la un spital sau la un doctor? am întrebat, simţind o milă uriaşă pentru bietul deformat.

– Pe atunci, a surâs el, nu ştiam mai nimic. Deja muriseră prea mulţi oameni. Dacă aş fi mers la un spital, ar fi dorit să ştie cum de rămăsesem în viaţă. Uneori sunt fericit că s-a terminat, dar în clipa următoare sunt îngrozit de perspectiva morţii.

– Cât durează?

– Nu sunt sigur. Niciodată n-au fost mai mult de trei zile. Mai mult nu pot rezista. El ştia... Ştia întotdeauna când îmi trebuia. Şi-mi aducea. Eu nu l-am ajutat niciodată.

– Poţi rămâne în viaţă dacă ţi-ai face transfuzii?

M-a privit rapid, cu frica revenindu-i în ochi.

– Te rog... Nu!

– Dar vei rămâne în viaţă.

– Într-o cuşcă! Ca un monstru! Nu vreau să mai fiu exponat de circ. Gata! Vreau să se termine! Te rog!

– Cum vrei să te ajut?

– Nu ştiu. Nu vreau să ai necazuri din cauza mea.

L-am privit, i-am privit chipul, ochii, sufletul...

– Sub bord există un revolver, i-am spus.

A rămas o vreme neclintit, apoi, solemn, mi-a întins mâna. I-am apucat-o. Mi-a scuturat-o, după aceea a căutat sub bord. A luat revolverul şi a coborât din maşină. A coborât dealul, spre pădurice.

Am aşteptat, şi am aşteptat, dar n-am auzit nici o împuşcătură.

Traducerea:
Mihai-Dan Pavelescu

BOGDAN-TUDOR BUCHERU

Sfoara

Unul dintre animatorii cenaclurilor bucureştene, Bogdan-Tudor Bucheru excelează în prozele scurte fantastice sau SF, cu iz de parabolă, aşa cum este şi povestirea ce urmează.

Soarele se ridica tot mai sus, încrâncenându-se să-i ardă pe partea stângă obrazul, nespălat şi neras de două zile. Maşina continua să hârâie şi să tuşească, ridicând în urma sa valuri străvezii de praf, care apoi îmbrăţişau asfaltul plin de crăpături al drumului.

Şoseaua se scurgea pe sub el moale şi monotonă, obosindu-i privirea şi, oricât se străduia, Dan nu reuşea să-şi alunge din minte chipul acru al femeii care-l chinuise teribil în ultima vreme, obligându-l, iată, să-şi ia tălpăşiţa nu numai din casa ei, ci şi din oraş. Îşi aminti cu câtă uşurinţă se aruncase în braţele acesteia – în primul rând ca să scape de vechea legătură, şi-n al doilea rând pentru că, în inconştienţa sa, sperase într-o relaţie comodă, lipsită de obligaţii. Trecuse cu vederea că tipa nu era deloc arătoasă, crezând că o va putea abandona cu uşurinţă, iar când înţelesese că se înşelase era deja prea târziu! Devenise atât de posesivă, încât tot oraşul se transformase într-o închisoare pentru el. Durase ceva vreme până să ia hotărârea de a pleca; cum şi micile lui învârteli intraseră pe un făgaş nefavorabil pentru el, mutarea în alt loc îi păruse singura opţiune viabilă, cel puţin aşa...

Frână în ultima clipă; dus pe gânduri. Dan nu obsevase cei doi copii care dădeau din mâini în mijlocul străzii – noroc că nu mergea prea repede. Vru să slobozească o înjurătură, dar gâtlejul nu-i scoase nici un sunet. Înghiţi de câteva ori în sec, umezindu-şi limba, apoi întinse capul pe geam.

– Ce-aveţi, bă, aţi înnebunit?!

Cel care părea mai mare – vreo paisprezece-cincisprezece ani să fi avut – se apropie agale, în timp ce celălalt, un băiat bondoc, de cel mult zece ani, rămase înfipt în faţa maşinii. Dan privi cu silă la hainele ce se scurgeau pe trupurile lor, nereuşind să le ascundă pielea tuciurie, tipică haimanalelor.

– Coane, face cinci sute taxa! vorbi băiatul cel mare când ajunse lângă portieră.

– Ce taxă?

– Ca să ridic bariera, coane, veni sec răspunsul. Ghighi, fă-te la o parte! strigă, fără să se întoarcă, spre cel mic care-l ascultă tăcut, şi bărbatul desluşi în stratul de colb sfoara care-i bara calea. Groasă de cel mult un deget, probabil albă la origine, se întindea pe asfalt, dintr-o margine în cealaltă, aproape invizibilă.

– Stârpiturile dracu'! izbucni Dan şi înfundă acceleraţia până-n podea. Maşina vibră toată, dar îşi făcu datoria, lăsându-i în urmă pe cei doi vagabonzi.

– Am văzut-o şi p-asta! scrâşni bărbatul din dinţi, nevenindu-i încă să creadă.

Se calmă treptat, odată cu trecerea kilometrilor prăfuiţi ce-i stăteau în faţă. După o vreme, situaţia i se păru comică, zâmbi chiar. Oricum, îşi zise că n-are rost să dea importanţă la aşa ceva...

Se concentră asupra drumului şi, deşi ştia că nu are nici o şansă, mai lovi o dată în aparatul de radio. Evident, nu obţinu nimic de la el, aşa cum nu mai obţinuse chiar din a doua zi de la cumpărarea maşinii, un Ford la modă în anii '70, acum un hârb ce-i mâncase într-un an de două ori mai mulţi bani decât dăduse pe el.

Când o luase, Dan se gândise că-i un chilipir, pentru că, sub stratul de vopsea scorojită şi rugină, maşina mai păstra ceva din prestanţa iniţială. Se înşelase însă amarnic. Totuşi, cu timpul, bătrânul Ford îi devenise apropiat, într-un fel, ca un vechi prieten şi nu mai căutase să scape de el.

În depărtare se zărea un pod şi bărbatul îi urmări apropierea. Curând reuşi să vadă clar albia secată pe care o traversa drumul. După care ochii îi alunecară peste tabla scofâlcită ce purta numele pe jumătate şters al râului.

Opri brusc şi privi nesigur în stânga, apoi în dreapta, primind în faţă toată strălucirea soarelui.

– Pe aici am mai trecut! şopti rar. Ce...

Trase de volan şi întoarse pe loc, neluând în seamă gemetele maşinii. Se mai linişti puţin după ce Fordul prinse viteză, dar rămase în continuare aplecat asupra volanului, aşteptând. Încă nu pricepea cum de mersese în sens invers zece sau chiar douăzeci de kilometri... Şi cum de nu observase?! Gândul îi fugi la cei doi nespălaţi care-i aţinuseră calea.

Când, în cele din urmă, la orizont întrezări două puncte negre în mijlocul drumului, încordarea îi crispă chipul.

– Coane, taxa e cinci mii! strigă la el puştiul după ce Dan opri la numai câţiva paşi de el. Ghighi, se întoarse spre celălalt, să nu ridici barera pân' nu plăteşte!

Cu mâinile tremurânde, bărbatul de la volan îşi şterse fruntea, apoi, trăgând aer în piept, acceleră. Nu-şi dădu seama dacă-i lovise pe cei doi sau nu, însă frână înspăimântat când văzu în faţa sa, la nici douăzeci de paşi, podul.

Rămase o vreme înţepenit, incapabil să gândească ori să facă vreo mişcare. Reuşi, în cele din urmă, să-şi revină şi încercă să găsească ceva. Stângaci, îşi făcu semnul crucii şi răsuflă uşurat, mândru chiar de gestul său. Cu siguranţă, de la sfoara aceea, bariera închipuită, i se trăgea totul... Dar cum de era cu putinţă?! O simplă sfoară... Avea proprietăţi magice?... Sau ce?

Analizând treaba pe toate feţele, Dan îşi zise că numai o fisură spaţială l-ar fi putut arunca înapoi... Inventă termenul ad-hoc; nu auzise de aşa ceva, însă altă explicaţie nu era capabil să găsească. Dar ce legătură aveau toate acestea cu nenorocita de sfoară?! Oare ea provoca schimbarea? Şi copiii cine erau?

– V-arăt eu vouă, nemernicilor! se încurajă el şi, după ce întoarse, crescu viteza până ce simţi că maşina se dezmembrează. Nu-şi slăbi goana nici când trecu peste funia blestemată, fără a lua în seamă băieţii care-i făceau semne disperate.

Zâmbi mulţumit atunci când privi drumul din faţa sa. Cât se vedea cu ochii, nici o urmă de pod. Încremeni însă când îi zări forma în oglinda retrovizoare. Încetini şi, câteva clipe se gândi să se întoarcă din nou, dar nu o făcu, ci îşi continuă mersul, mărind viteza.

Nu-l mulţumea deloc fuga sa, însă era singura soluţie rezonabilă pe care o întrevedea. Cu siguranţă era ceva necurat în tot ceea ce i se întâmplase!

Teama îl părăsi încetul cu încetul, reuşind chiar să se relaxeze în scaunul cu arcuri vechi, ce scârţâiau la fiecare mişcare a sa, oricât de uşoară ar fi fost. Oricum, totul se pierdea în zgomotul motorului ce, de sub capotă, umplea întreaga maşină cu mirosul înţepător de gaz nears.

Soarele se înălţase suficient şi nu mai reuşea să-i atingă obrazul drept. Fordul îşi înteţea tusea cronică, stârnind nepăsător aceeaşi nori de praf.

Dan îşi zise că nimic nu se întâmplase cu adevărat. Şi totuşi... Va trebui să se întoarcă lângă femeia aia pisăloagă! De fapt, nu era chiar aşa de rea... Şi nici chiar aşa de antipatică, dacă se gândea bine...

Frână brusc, albit de groază, când văzu cei doi copii blocându-i calea.

Cu un imens nod în gât, Dan privi cum acelaşi puşti jigărit se apropie de el.

– Taxa e cincizeci de mii, coane!

– Cincizeci de mii!... Dar înainte...

– Ăstea-i afacerile, coane!... Suntem cam strâmtoraţi, nu prea e clienţi în ultima vreme... De fapt, mata eşti singuru' care treci p-acilea azi...

Bărbatul simţi un puternc imbold să sară jos şi să-i tragă o bătaie zdravănă. Se stăpâni cu greu, gândindu-se că nu poate risca; cine ştie de ce mai erau în stare cei doi nespălaţi?! Cu mişcări nesigure, omul

coborî din maşină, privind spăşit spre băiat.

– Douăzeci... Douăzeci şi două de mii... şi trei sute... Asta-i tot ce am, spuse Dan golindu-şi portofelul.

Clătinând nemulţumit din cap, puştiul înşfăcă banii şi-i îndesă în singurul buzunar pe care pantalonii săi îl posedau.

– Ghighi, ia vezi în maşână! strigă el, iar piciul se strecură înăuntru şi începu să cotrobăie prin toate ungherele. În cele din urmă coborî şi ridică din umeri resemnat.

– N-am putea aranja cumva? îndrăzni Dan să sugereze.

– Cu noi nu ţâne, coane!... N-ai bani dă taxă, nu treci, asta-i regula!... Mă gândesc, totuşi... Poate rabla asta face restu'...

– Bine, dar am dat...

– Nu contează ce-ai dat, coane, contează cât face! i-o reteză băiatul. Douăzeci şi şapte de mii... şase... ba nu, şapte sute... e tot ce pot s-ofer pă ea!... Ţ-am spus că suntem cam strâmtoraţi...

Omul înghiţi în sec, neştiind ce să mai zică.

– Ghighi, saltă barera şi urcă-n maşână!

– Dar mă nenorociţi, băieţi, spuse Dan rugător în timp ce puştii se urcau. Eu ce să fac aici, în drum?!...

– Ţâne sfoara! urlă băiatul aruncându-i-o la picioare, apoi acceleră şi Fordul se depărtă rapid, învăluindu-l cu un strat înăbuşitor de praf.

Rămas singur, bărbatul se uită deznădăjduit în jur, la pustietatea în care razele risipeau neobosite energia solară.

– Hai, că m-am aranjat! îşi spuse, ridicându-şi mâinile neputincios. Apoi se aplecă şi luă funia de jos.

Era o sfoară rezistentă, doar cât un deget de groasă, împletită frumos din cinci fire, făcute la rândul lor din alte cinci, subţiri ca nişte vene uscate, încolăcite într-un alb murdar, purtând ascunse amprentele nenumăratelor roţi ce-o striviseră.

Privi din nou în jur căutând o scăpare. Nu putea ajunge în oraş pe jos, era prea mult de mers. Şi cel mai neplăcut era că nu se zărea nici o maşină... Realiză că, de fapt, nu întâlnise nici un vehicul toată ziua. Oare cât avea de aşteptat până să apară unul? Iar atunci când va veni... Nu înţelegea prea bine ce proprietaţi anormale poseda funia dar, după ce o privi lung o vreme, o întinse cu grijă de-a latul drumului, apoi se întrebă ce taxă să ceară pentru ridicarea barierei.

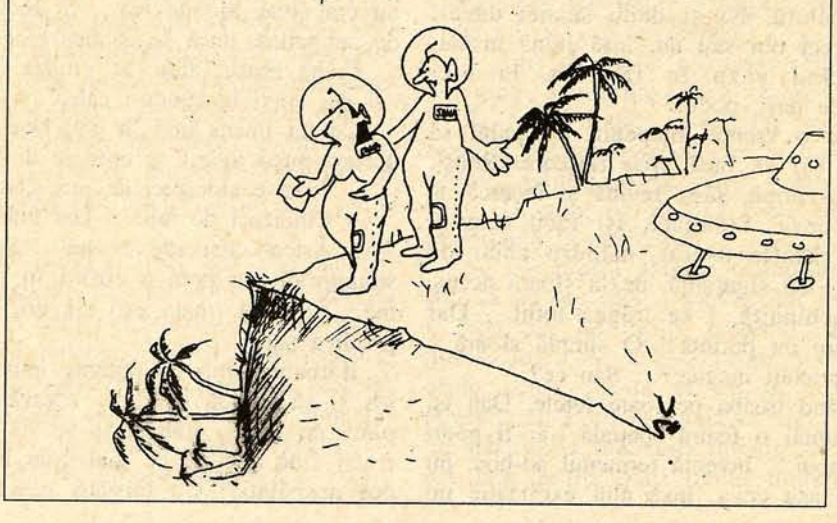

CRISTIAN M. TEODORESCU

Des-prinderea

Absolvent al facultăţii de fizică, Cristian Teodorescu se opreşte în textul de faţă, care pare desprins din „Cronicile marţiene" ale lui Ray Bradbury, asupra unei obsesii naţionale.

Când eram mic, taică-meu mă punea tot timpul să experimentez miraculoasele jocuri pe care el însuşi le inventa. Era unul dintre cei mai talentaţi ciberneticieni ai Consiliului Creativ Superior – şi nu-mi era nimic pe lume mai nesuferit decât să stau cu nasul în jocurile colorate, în piuituri, ţăcăneli şi explozii miniaturale, cum făceau toţi ceilalţi puşti de vârsta mea. N-am înţeles niciodată de ce erau aşa de fericiţi că se aflau într-un labirint din ce în ce mai întortocheat, hăituiţi de nişte bestii oribile de care trebuiau să scape, acumulând „mere" sau „portocale" în colţul din stânga sus; de ce trebuiau neapărat să măcelărească armata marţiană care ne invada – mai bine zis, de ce trebuiau marţienii să ne invadeze? Şi aşa mai departe. Pe urmă bietul tata s-a dus – despre morţi, numai bine – un atac de cord în faţa ecranului şi ţac. Am răsuflat uşurat – îmi rămăsese ca povară doar baletul cibernetic al mamei, la care mă târa în fiecare duminică, doar aveam locuri de protocol. Era mai suportabil, puteam să dorm în semiîntunericul ăla – însă crescusem şi a trebuit să mă duc la şcoală, unde am rămas repetent de mai multe ori. Iar aparatele supraperfecţionate ale lui tata, la care nici mama, nici tanti Lia nu se pricepeau, au început să dispară de prin casă cam la două luni de când au venit ţiganii.

Dacă ar fi fost după mine, aş fi colindat străzile de dimineaţa până seara şi, când aş fi obosit, m-aş fi aşezat pe câmpul din sudul oraşului, ca să privesc şantierul în mijlocul căruia se înălţa tot mai mult, pe zi ce trecea, argintia Supernavă. Dar era interzis atât să cutreieri străzile fără rost, cât şi să staţionezi în zona unde se construia Supernava.

Mama se plângea tot timpul mătuşii care stătea cu noi:

„Nu se pricepe la nimic, nu-i bun de nimic. Aseară am aflat că nici nu ştie măcar cum are loc o atribuire. Mare necaz pe noi cu băiatul ăsta. Cred că va trebui să-l internez la deficienţi."

Asta se întâmpla după ce încercase, cu toate metodele pedagogice şi nepedagogice din memoria Ordinatorului Central, să mă convingă să fiu „bun la ceva", culminând cu momentul în care m-a încuiat în spălătorie ca să nu mă mai duc „acolo", „la ăia", „la aia" şi eu sărisem pe geam de la etajul 5. Intenţionsem să mă agăţ de-o creangă de copac, dar cred că era sintetic, deoarece creanga s-a rupt imediat. Sau, poate, numai creanga respectivă era sintetică. (Multor copaci, sărăcăcioşi la înfăţişare, cu frunze rare, li se pun „adaosuri" din plastic sau ipsos vopsit.) Nişte ţigănci au încercat să mă readucă la viaţă şi cred că-n zece minute ar fi reuşit, cu metodele lor; dar a apărut o Salvare automată şi au fugit speriate de sirenă. Aşa că la spital am zăcut în comă vreo săptămână. După întâmplarea asta, maică-mea m-a lăsat să fac ce vreau, iar tonul ei acid, aspru, ameninţător s-a refugiat în dosul unor bolboroseli amare care se declanşau în prezenţa mea.

Îmi cer iertare pentru stilul dezlânat în care povestesc, dar cred că tanti Lia – distinsă educatoare a tineretului, doctor în Bazele Ciberneticii şi care a încercat fără succes să mă înveţe măcar necesarul de cuvinte – ar face al doilea accident cerebral dacă ar vedea că sunt în stare să scriu cursiv, corect gramatical! Aşa că felul ăsta

de a povesti pe hârtie oricum e nesperat de bun pentru unul ca mine, deci să fiţi mulţumiţi. Şi la o adică, dacă nu vă place, n-aveţi decât să nu citiţi, nu vă obligă nimeni.

Tocmai murise Papa şi am ieşit pe câmp, după un lung zig-zag pe străzile pustii dintre blocuri. Locuim aproape de marginea oraşului. Mă aflam la blocul cel roşu de 18 etaje, acolo unde se termină cartierul şi urmează câmpul. Atunci am văzut-o pentru prima oară.

Îşi trăgea nasul şi mă privea cu gura căscată. Avea părul împletit în două cozi negre şi o rochiţă în picăţele, murdară, scurtă, dedesubtul căreia îi atârnau chiloţeii cenuşii. Văzându-mă cum mă holbez încremenit, a râs o fracţiune de secundă şi mi-a strigat ceva printre dinţi – n-am înţeles ce – după care a rupt-o la fugă. Sub imperiul automatismelor dezvoltate în mod conştiincios de Papa, care mă lovea cu linia peste degete dacă nu atingeam în timp util tasta care trebuia, am fugit după ea, traversând şoseaua şi îndepărtându-mă de blocuri, printre pâlcuri de copaci cenuşii, neretuşaţi. Se simţea un vag miros de fum şi fetiţa alerga mai repede decât mine. Obosisem, dar vroiam s-o ajung; la un moment dat, cineva mi-a pus piedică şi am căzut, lovindu-mă la genunchi.

Erau doi, parcă mai negricioşi decât fetiţa, înalţi. Şuierând, m-au întrebat:

„Ce caţi aici, mă? Ce vrei, mă?"

Am dat din umeri. Unul din ei i-a făcut celuilalt un semn rapid spre mâna mea. Au sărit, m-au imobilizat şi mi-au smuls watch-ul, cu tot cu brăţară. Watch-ul meu, cadou de moş Crăciun, ceas, termometru, cardiograf, busolă. Pe urmă s-au ridicat şi m-au lăsat să plec, arătându-mi cu mâna drumul mai departe. Uitându-mă în urmă, am văzut că veneau şi ei, la vreo douăzeci de paşi.

În cele din urmă m-am oprit şi, vrăjit, am văzut focul. (Un asemenea foc nu mai văzusem niciodată. Doar flacăra de la brichetă şi de la aragazul de voiaj.) Feţele lor arămii aveau tente roşietice (asta parcă am citit-o pe undeva). Vorbeau molcom, însă n-am reuşit să-mi dau seama ce-şi spuneau.

Am întârziat mult privindu-i, cred că şi ei mă observaseră, dar nu reprezentam vreun pericol. Spre mine se îndreptau mai ales privirile puştilor, pentru care – după câte aveam să aflu – eram o adevărată ciudăţenie. Se întorceau cu spatele la foc şi se uitau la mine în tăcere, până când se plictiseau şi reveneau la treburile lor, la discuţii, fumat, aţâţarea focului. Încercaţi să vă imaginaţi scena din Cărţile Junglei – una dintre puţinele cărţi pe care le-am citit – în care Mowgli este dus la Sfatul Lupilor pentru a fi recunoscut de ceilalţi membri ai haitei. Numai că în cazul meu n-au existat controverse, n-a fost nici un Shere Khan, nici Bagheera sau Balloo. Pe urmă unul din copii mi-a dat să trag un fum din ţigara lui şi m-am înecat.

M-am întors acasă pe trei cărări, fără watch, cu hainele murdare şi mirosind a fum. Mama tocmai avusese o întrunire la Centrul Cultural Cibernetic, în care se pusese problema şatrei ce se aciuase lângă cartierul nostru. Apariţia „lor" fusese sesizată de câţiva cetăţeni care au declarat că:

– nomazii fac mult prea des nişte petreceri nocturne, troglodite, cu o muzică primitivă şi asurzitoare, tulburând somnul celor 20 000 de locuitori ai blocurilor din zonă.

– focul, sau focurile, pe care le fac în fiecare seară prezintă un real pericol de incendiu. Fumul de la aceste focuri este abătut de vânt, de multe ori, spre blocuri, deranjându-i pe locatarii ultimelor etaje; de asemenea, strică echilibrul ecologic, riscând să ucidă puţinele păsări care mai vieţuiesc prin zonă.

– şatra, în plin câmp, constituie o apariţie dezolantă, lezând simţul estetic al foarte multor persoane care simt o deprimare ireversibilă când privesc în direcţia aceea şi nu se mai dezlipesc de ferestre, reducând din timpul afectat unei activităţi creative.

– e posibil ca nomazii să pătrundă în oraş, aducând cu ei tot felul de boli ale căror purtători imuni s-ar putea să fie. Toată lumea ştie că ţiganii sunt plini de purici şi de păduchi.

– în plus, nomazii constituie un veşnic pericol social, se pot deda la acte de vandalism, de huliganism, sunt în permanenţă nişte potenţiali criminali.

Mai am şi acum hârtia aceasta (cred că e un document care merită să fie păstrat).

E de prisos să descriu mai în amănunt măsurile punitive (eufemistic spus „severe") pe care le-a luat mama, mergând de la pedeapsa corporală la ceea ce ea clasifica

îndeobşte drept „procedeu psihologic de urgenţă", constând în nişte discuţii interminabile garnisite cu priviri duşmănoase, în urma cărora mă durea capul şi-mi doream ştreangul de gât.

Cert este că n-au reuşit să disloce şatra de-acolo, nu exista procedura necesară şi, de cum am putut, m-am dus din nou. Luasem cu mine, nu ştiu de ce, un calculator solar de buzunar, un nimic cu o memorie de numai 10 KByte, care ar fi trebuit să mă ajute în calculele din şcoala primară. Când am ajuns acolo, pe potecă, aceiaşi doi băieţi negricioşi m-au căutat prin buzunare, mi l-au luat şi m-au poftit, politicoşi, mai departe. De data aceasta am luat loc şi eu în jurul focului, deşi mai la o parte, a trebuit să fumez sub privirile tuturor, mi-au dat o bucată de carne foarte tare la care am mestecat aproape o oră şi o înghiţitură dintr-un lichid care-ţi producea o plăcută ameţeală. Pe urmă au scos afară dintr-un cort un fel de claviatură şi ceva ce semăna a difuzoare şi nişte tineri au început să cânte, iar nişte fete să danseze. Involuntar, îmi legănam picioarele în ritmul acela. Am stat acolo, ameţit, cu ochii ţintă la sânii care tresăltau şi la şoldurile care se legănau, până când totul s-a sfârşit. Pe urmă am rătăcit pe câmp, apoi prin cartier, în cele din urmă un sergent de stradă automat m-a adus acasă. Mama l-a răsplătit dându-i codul prin care să-şi pună în funcţiune şi cealaltă jumătate a unităţii centrale de calcul, apoi m-a „psihologizat", „psihanalizat", „psihopatizat" până când mi-am pierdut cunoştinţa.

Dar seara următoare m-am dus din nou acolo, cărând o mică instalaţie de aer condiţionat pe care am găsit-o în beci şi pe care n-o mai foloseam în casă. De data aceasta, în jurul focului mai erau cel puţin trei „orăşeni" şi figurile lor mi se păreau bizare acolo. Am fost invidios, credeam că şatra, muzica, în sfârşit, starea aceea, sunt ceva ce-mi aparţin numai mie. Dar îi înţelegeam. Ce diferenţă era între muzica lor şi a noastră; şi, mai ales, între dansurile lor improvizate şi baletul cibernetic, perfect, cu balerini perfecţi, totul modelat pe calculator.

(Am avut, mai târziu, o discuţie cu mama, în care mi-a explicat în ce constă munca ei la Ansamblul cibernetic de balet. Există programe pentru tot, începând de la muzică, succesiuni de mişcări şi viziune scenică. Ea, împreună cu celelalte „creatoare", introduc variabile iniţiale – La buna inspiraţie? am întrebat eu; mi-a răspuns „nu vei înţelege niciodată cum, pentru că habar n-ai de teoria sistemelor informaţionale." – şi tot ele vizionează spectacolul proiectat de computer, dându-şi girul estetic dacă este destul de bun şi merită prezentat publicului. Totodată, în funcţie de rezultatele pe o perioadă mai mare de timp, modifică programele, le perfecţionează „asta e, dacă vrei, adevărata activitate de creaţie".)

La scurtă vreme după aceasta, au avut loc două fenomene pe care le-aş numi contradictorii. Toate reţelele informaţionale au început să abunde în jocuri în care subiectul nu mai erau marţienii, teroriştii, strigoii sau brontozaurii, ci ţiganii. Jocurile au avut succes şi tanti Lia spunea cu năduf că mulţi s-au umplut de bani cu ele, cei care „au prins trenul", bineînţeles. Erau mai evoluate aceste jocuri, ca să le câştigi trebuia cumva să colaborezi cu adversarul pe care ţi-l propunea calculatorul. Cu alte cuvinte, nu mai trebuia în mod invariabil să-i nimiceşti pe marţieni, să-i ucizi pe brontozauri, să scapi de teroriştii de pe ecran, ci, de exemplu, să înlături o bandă de ţigani cooperând cu ei, într-o primă fază, folosindu-te de organizaţia lor, în sfârşit, luptând cu propriile lor arme. Am fost o vreme interesat de asemenea jocuri şi mamei îi mai venise inima la loc, dar în cele din urmă le-am abandonat, tocmai când erau în vogă.

Pe de altă parte, toate sălile de jocuri din cartier, înainte pustii pentru că fiecare se juca la el acasă, au început să fie împânzite de „puradei" care manevrau aparatele cu o abilitate fenomenală pentru experienţa lor. De altfel, nomazii maturi începuseră să se răspândească în tot oraşul, scotocind printre obiectele aruncate în locurile de depozitare a fierului vechi, cărând după ei tot felul de fiare şi table inutile, agresând din nou simţul estetic al locuitorilor celui mai civilizat oraş de pe continent. Ceea ce a dus la reintroducerea poliţiştilor, adică la oprirea unor oameni din procesul lor de creaţie, ca să păzească liniştea metropolei, deoarece sergenţii se stradă computerizaţi nu mai făceau faţă, fiind ademeniţi, nu se ştie cum, de ţigani, duşi la ei în cătun şi demontaţi bucată cu bucată. (Or fi reuşit să afle cuvintele de cod care le ordonau încetarea oricărei acţiuni şi

supunerea necondiţionată? De unde?)

Masa se recăsătorise cu un inginer care lucra la infrastructura Supernavei, a cărei siluetă se zărea, în zilele senine, departe, spre miazăzi. Noul meu tată s-a mutat la noi şi a ocupat camera de lucru a lui Papa cu supercomputerele lui. Vechile aparate şi calculatoare au fost înghesuite în debara, spre marea mea bucurie. Din momentul acela, aveam mijloace care-mi permiteau să merg la ţigani cel puţin încă doi ani de zile. Pentru că „taxa de intrare" pe care o sesizasem intuitiv în primele zile era ceva real, ei acceptând să fie vizitaţi numai dacă le duceai în schimb un aparat, orice, oricât de mic. Interesul lor pentru produsele tehnologiei creştea proporţional cu interesul nostru pentru ei.

Spaţiul de lângă foc se lărgise considerabil, săpaseră un fel de amfiteatru, de fapt o groapă mare, mai mult largă decât adâncă, în centrul căreia făceau focul şi se îndeletniceau cu treburile lor zilnice. Femeile îşi alăptau copiii, pregăteau mâncarea, iar bărbaţii mutau fiare dintr-un loc în altul, întreţineau focul, demontau uneori aparate electronice într-o stivă de piese pe care, apoi, le cărau cu grijă în corturi. Şi numai uneori, destul de rar, scoteau afară muzica, dansau şi cântau. De fapt, puteau fi văzuţi pe zi ce trecea tot mai puţin, pentru că mulţi începuseră să fie foarte ocupaţi, făceau negoţ cu aur – chiar mama îmi arătase nişte bijuterii superbe cumpărate de la un ţigan – deschiseseră un fel de cazino cu mulţi clienţi şi un cabaret unde începuseră să se înghesuie tinerii, valoroşii cibernetic ieni şi programatori.

De aceea tatăl meu vitreg se văita întruna că marea construcţie a Supernavei stagnează şi c-or să ne-o ia americanii şi japonezii înainte. Şi când vom ajunge pe Marte sau pe Venus, ne vom alege cu teritoriile cele mai sărace.

Ar fi ipocrit din partea mea dacă n-aş recunoaşte că o urmărisem în continuare pe ţigăncuşa pe care o văzusem prima dată. Se înălţase incredibil de repede, devenise femeie. Uneori stăteam nopţi întregi numai cu gândul la ea, tremurând de spaimă să nu dispară de-acolo, să nu plece ţiganii sau, mai rău, să nu ajungă dansatoare sau altceva şi să n-o mai văd niciodată. Dar au trecut câţiva ani în care feminitatea ei putea fi pusă în slujba comunităţii şi acest lucru nu s-a întâmplat. O vedeam uneori, seara, privirile ni se încrucişau, faţa ei avea o frumuseţe aparte în pâlpâirea focului, îmi zâmbea şi plecam fericit. Cred că din cauza ei am început să şi beau, ea mi-a oferit prima dată un urcior plin cu vin şi a aşteptat în tăcere, privindu-mă ţintă, să-l termin. Şi acum, când scriu toate acestea, sorbind din când în când câte o înghiţitură dintr-un vin aidoma celui pe care mi l-a oferit ea atunci, mă simt mult mai aproape, mult mai acolo şi retrăiesc în întregime prezenţa ei lângă mine. Pentru că, de fapt, tot din cauza ei am început să scriu.

Mama şi tanti Lia ştiau de existenţa ei – mă văzuse tanti Lia prin cartier, ţinându-mă de ea, încercând să-i vorbesc, în timp ce ea mergea repede, cu mâinile încrucişate la piept – şi aveau numai cuvinte de ocară pentru ea („Nu vezi ce neagră, ce urâtă e?"), cum aveau, de fapt, pentru toţi ţiganii. Lor le plăceau numai bijuteriile făcute de ţigani. Pe urmă, mama m-a văzut scriind ceva, o poveste lirică despre ea, despre ţigani şi a făcut din asta un tapaj întreg, a spus la toată lumea, mi-a smuls foile şi mi le-a aruncat. Tatăl, care s-a nimerit acasă, mi-a ţinut o conferinţă despre faptul că ăsta-i un mod învechit de a vedea lucrurile, meseria de scriitor – dacă aşa ceva aş vrea să ajung – a evoluat serios, în nici un caz nu se mai scrie aşa, de mână, există computere programate şi pentru asta, toate stilurile, pot genera orice fel de acţiune dacă le oferi nişte date inteligente.

„Să fim serioşi", mi-a spus, „literatura nu are cum să mai evolueze. Toate modurile de a scrie s-au inventat deja. Problema e numai cum să le combini ingenios, pentru că restul e muncă de rutină. Dacă vrei, există computere programate special să scrie poveşti cu ţigani. Se cunoaşte aproape totul despre ei, după cum se cunoaşte aproape totul despre totul. Iar povestea ta cu ţiganca de care te-ai îndrăgostit e un leit-motiv tipic. Dacă ştii să-i dai datele, un computer îţi poate genera o mie de texte, dintre care tu apoi îl alegi pe cel care ţi se pare cel mai reuşit. Dar pentru asta trebuie să ştii serios programare, fiule!"

Am continuat să scriu în secret, după cum am continuat să beau în secret.

Fata se numea Florie.

Într-o seară, am avut impresia că a

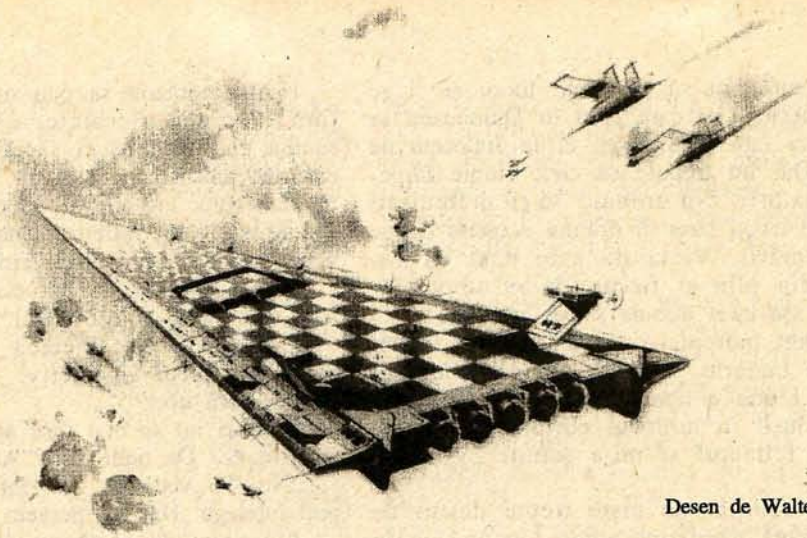

Desen de Walter Riess

dansat numai pentru mine. Când totul s-a terminat, i-am dat un televizor de buzunar unei ţigănci bătrâne (bineînţeles, grasă), care ghicea viitorul în palmă. Bătrâna cred că a văzut în ochii mei mai mult decât în palma stângă şi mi-a spus:

„O să ai un mare necaz, dar, ca totdeauna, nu poţi face nimic. Trebuie să-l laşi să treacă şi să nu-l pui la inimă. Viaţa ta are multe întorsături şi ascunzişuri, dar să nu te temi de ea. Să nu te lupţi cu viaţa ta, să te laşi pradă ei, pentru că până la urmă totul va fi bine pentru tine şi vei ajunge cineva. O să trăieşti nouăzeci şi doi de ani, o să ţii două neveste, prima o să-ţi dea trei copii şi a doua încă doi."

Previziunea bătrânei nu m-a mirat, pentru că la mine necazul era permanent. Părinţii erau din ce în ce mai arţăgoşi şi tiranici; într-adevăr, nu puteam face nimic. Tatăl mă jignea din orice motiv, deoarece construcţia Supernavei stagna îngrozitor. „Toţi, nişte tâmpiţi! Nişte avortoni! Dar ce vorbesc eu, n-am unul din ăsta şi acasă?" Mama era plină de draci şi trecuse de la bolboroseli la insulte, articulate cu palme, nedând dovadă de prea multă fantezie sau creativitate. Mă lovea mereu în acelaşi loc.

O singură oază de fericire aveam în tot calvarul acesta; era legată de satul ţiganilor, care devenise o suburbie însemnată a marelui oraş. Această oază se numea Florie.

În seara în care ne-am apropiat mai mult, când, în cele din urmă, s-a aşezat lângă mine şi i-am putut cuprinde umerii, m-a întrebat dacă sunt fericit. I-am răspuns că nu.

„De ce?" a întrebat. Şi tot ea mi-a dat răspunsul. „Gândeşti prea mult."

„Nu cred", i-am spus. „Cel puţin ceilalţi îmi spun tot timpul că nu gândesc."

„E o plăcere să te gândeşti aşa mult la toate nimicurile."

„Nu."

„Voi nu trăiţi", a continuat. „Sunteţi mai morţi decât roboţii pe care-i construiţi."

„Poate că-i construim tocmai ca să simţim că trăim mai mult. Că, prin forţa noastră, răspândim viaţa."

„De ce nu faceţi mai mulţi copii?" m-a întrebat.

„Suntem, şi-aşa, prea mulţi. Planeta e supraaglomerată. Poate când vor fi terminate supernavele şi când vor fi colonizate alte planete." „Care planete?" a întrebat ea. „Marte. Venus." „Venus e aia foarte strălucitoare?" „Da."

„Sunteţi mulţi pentru că nu vreţi să şi muriţi. Viaţa înseamnă şi moarte. Dar voi, în loc să faceţi mai mulţi copii şi să muriţi lăsându-i pe ei, faceţi copii puţini şi vă înverşunaţi să trăiţi cât mai mult." „Poate că aşa e", i-am răspuns. „Ne este frică de moarte."

„Moartea este tot viaţă. Este cel mai preţios lucru din lume, moartea. Numai aşa poţi renaşte din nou, şi din nou. În cei treizeci sau patruzeci de ani pe care-i trăiţi în plus, de fapt trăiţi mult mai puţin decât aţi trăi în *alţi* treizeci de ani. Nu vă place să vă schimbaţi, să fiţi tineri, să fiţi puternici."

N-am ştiut ce să-i răspund.

S-a ridicat şi m-a luat de mână. Simţeam un fel de fluid, „fluid electric", scurgându-se dinspre ea spre mine.

„Tu crezi aşa mult în viaţa viitoare?" am întrebat-o.

„E suficient să crezi un lucru şi el se îndeplineşte. Cei care cred în Dumnezeu se vor trezi faţă în faţă cu el la Judecata de Apoi. Dar nu trebuie să crezi nimic împotriva naturii. Nu trebuie să-ţi drămuieşti viaţa. E ca şi cum ai drămui scoicile de pe malul mării. Viaţa ne este dată ca s-o trăim din plin şi fiecare lucru se va întâmpla aşa cum trebuie să se întâmple."

Ne-am îndreptat spre un cort şi tresăltam de bucurie. Acum o să se întâmple! Acum! Florie a aprins un soi de felinar şi am deslusit în mijlocul cortului o groapă. A luat felinarul şi mi-a şoptit: „Vino cu mine!"

Am coborât pe nişte trepte destul de mult, până când am ajuns într-un fel de grotă subterană, unde trebuia să stăm aplecaţi din cauza „tavanului" prea jos. În mijloc se afla un foc molcom, deasupra căruia două ţigănci amestecau cu nişte bâte într-un cazan imens. Păreau să nu ne observe. Florie a spus ceva în limba lor şi una din ele s-a retras la o parte, lăsând-o pe ea să-i ia locul. Ţiganca s-a dus spre un soi de rafturi săpate în perete, de unde a luat nişte mănunchiuri de ierburi pe care le-a presărat în cazan. S-a degajat un miros bizar, sulfuros.

„Priveşte!" mi-a spus Florie.

A luat un drug de fier ruginit şi l-a aruncat în cazan. Nu s-a auzit nici un zgomot, deşi în mod normal ar fi trebuit să se lovească de fund. Tustrele au început să îngâne distonant ceva între cântecele lor şi bolboroselile maică-mii. Tonul urca egal, cu o rezonanţă neobişnuită în grota săpată în pământ. Am încercat să mă apropii de cazan, dar Florie mi-a strigat „Rămâi acolo!", apoi a continuat. Am văzut un motan cenuşiu, mare, care – somnolent până atunci – privea cu ochii larg deschişi ce se întâmpla acolo. În cele din urmă, una dintre cele două şi-a suflecat o mânecă şi şi-a băgat mâna în apa – sau fiertura – clocotită. A ţinut mâna acolo mai multe zeci de secunde şi, în cele din urmă, a scos la iveală drugul pe care-l aruncase Florie înăuntru şi l-a pus alături. Mâna i se înroşise şi i se umflase îngrozitor, apăreau băşici văzând cu ochii. Şi-a permis un suspin şi s-a aşezat moale lângă un perete, ţinându-şi mâna inertă. Lacrimi şi sudoare îi curgeau pe toată faţa.

„Priveşte!" mi-a spus Florie. „E aur."

N-am îndrăznit să pun mâna pe el, era, fără îndoială, fierbinte. (Acum îmi dau seama că, dacă aş fi făcut-o, altfel ar fi evoluat lucrurile.) Însă nu încăpea nici o îndoială, era, într-adevăr, metal preţios, pur.

„Şi ea?" am întrebat când mi-am regăsit vocea, arătând spre biata femeie.

„O să-i treacă. În cel mai rău caz, n-o să-şi mai poată folosi braţul."

„Dar nu puteţi încerca să... să legaţi ceva de fierul respectiv, ca să-l puteţi scoate afară uşor?"

„Atunci nu se mai face aur."

„De ce? De unde ştiţi? Aţi încercat?"

„Nu. Se vede că n-ai înţeles nimic. Nu poţi înţelege. Hai să mergem."

Am urcat cu o părere de rău, simţeam că mi se refuză şi lumea aceasta, după cum mi s-a refuzat şi cealaltă.

„Sunteţi bogaţi", am spus când am ajuns din nou afară, lângă foc. „Suntem", a încuviinţat ea. „Mai bogaţi decât voi. Voi aveţi numai viaţa, noi avem şi durerea şi moartea."

„Noi facem ce trebuie, voi faceţi ce vă place, nu?"

Nu mi-a răspuns. Şi-a sprijinit capul de umărul meu şi a început să îngâne ceva, încet. Am îmbrăţişat-o, i-am despletit cozile fără ca ea să opună vreo rezistenţă. O mângâiam, aprins, o răsturnasem pe spate, i-am pipăit sânii şi am sărutat-o. Ţinea ochii întredeschişi şi, la un moment dat, i-a deschis tare privind în sus. Am simţit, concomitent, ceva deasupra mea. Am întors capul.

Era un uriaş, gol până la brâu, cu nişte muşchi colosali şi cu o sumedenie de tatuaje. Nu mai văzusem în viaţa mea un om atât de mare. Era închis la culoare, dar mai degrabă ars de soare; nu avea trăsături de ţigan. Privea în creştetul meu fără pic de duşmănie sau dispreţ; poate chiar dimpotrivă.

„Florie", a spus el, adăugând ceva în ţigăneşte. Vocea lui era teribil de groasă şi puternică. Am înţeles că i-a cerut ceva.

„Da, José Arcadio", a răspuns ea şi s-a ridicat. Uriaşul a cuprins-o după mijloc şi a ridicat-o fără pic de efort. S-a depărtat apoi cu paşi mari, lăsând urme adânci în pământ, spre un cort mai izolat, în care a intrat, îndoindu-şi genunchii şi arcuindu-şi umerii.

Am izbucnit în plâns abia pe la jumătatea drumului spre casă. După ce am intrat

în apartamentul nostru de la etajul al şaisprezecelea, am îmbrâncit-o pe maică-mea care venise cu intenţia să mă psihopatizeze, şi am fugit în camera mea, unde m-am încuiat şi m-am prăbuşit în pat.

Scandalul a izbucnit a doua zi, din partea nefericitului meu tată. Tot ce-şi dorea era o armă de vânătoare cu care să tragă în ţiganii care veneau la marginea Perimetrului de Construcţie a Supernavei, unde se depozitau materialele nefolositoare, aparatele uzate, fiarele vechi. A spus că Supernava era într-un stadiu final – cum era, de fapt, de mai mulţi ani – şi că vor avea nevoie de indivizi pentru teste. Un fel de cobai, i-a precizat mamei. Şi, dacă tot nu sunt bun la nimic, măcar cu asta să fiu şi eu folositor societăţii noastre civilizate. Direcţiunea este în căutare de idioţi pe care să-i urce în Supernavă şi să-i învârtă de câteva ori pe orbită; indivizi a căror moarte, în caz de explozie a Supernavei sau a unuia din compartimentele ei, să fie o pierdere infinitezimală în raport cu avaria tehnică propriu-zisă. Şi că eu aş fi un foarte bun dintr-ăsta. M-a obligat, sub ameninţare că-mi deteriorează retina cu flash-ul cu ultraviolete, să semnez o foaie că sunt de acord cu chestia respectivă. Ceea ce am făcut bucuros, pentru că aveam să fiu, în sfârşit, lăsat în pace. Şi pentru că eram convins că Supernava va fi terminată la paştele cailor. (Deşi taică-meu ar fi trimis-o pe orbită şi aşa, neterminată, ca să scape de mine. Dar atunci nu m-am gândit la asta.)

Pe urmă am devenit într-adevăr liber, dar am aşteptat mai multe zile înainte să mă duc din nou la ţigani. Nu mi-era frică de uriaşul acela pe nume José Arcadio, mai degrabă mi-era teamă de Florie. Dar, de atunci, ea nu s-a mai apropiat niciodată de mine şi nici măcar nu ne-am mai încrucişat privirile. Devenisem un obişnuit al locului şi eram tratat cu deferenţă de mulţi membri ai comunităţii. Le dusesem toate aparatele lui papa şi tot ce mai găsisem prin subsol. Uneori, îi ajutam la treburile bizare pe care le făceau. Eram ucenicul unor puşti care asamblau piesele izolate şi, uneori, chiar calculatoare întregi în cele mai neaşteptate moduri. de fapt, se jucau, ne jucam, deşi „produsele" noastre începuseră să fie tratate la mare preţ de către ceilalţi. De multe ori, vroiam să lipesc cu cositor ceva într-un anumit fel, cum îmi plăcea mie, şi nu eram lăsat; o dată, chiar mi s-a dat peste mână. Dar, alteori, „ideile" acestea ale mele erau bune. Jocul era plăcut, dar nu excesiv de interesant şi uneori mă plictiseam. Acceptam să particip în continuare doar mânat de un amestec de speranţă şi frică de-a o întâlni din nou pe Florie.

O vreme n-am mai văzut-o, cam în perioada în care mama se plângea că „Ţiganii ăştia au împânzit oraşul de bordeluri; cine-or fi idioţii ăia care s-or duce acolo?" şi sufeream crezând că Florie s-ar afla într-o asemenea instituţie. Tata îşi dorea acum o mitralieră ca să-i împuşte pe ţigani şi cu care „să le radă pe toate curvele lor". Începuse şi el să bea, de necaz pentru viitorul Supernavei şi al Supercivilizaţiei, băutură tot de la ţigani, „ăştia sunt singurii pe care i-aş ierta", iniţial prohibită, dar care acum se găsea pe toate drumurile.

Dar pe urmă am revăzut-o pe Florie şi m-am simţit brusc eliberat, începând să frecventez cu şi mai multă asiduitate satul lor. Stăteam acolo cea mai mare parte a timpului. În partea de nord a satului, dincolo de un deal, începea să se înfiripe o construcţie ciudată, mare parte din tablă, fiare şi carcase de plastic ale aparatelor demontate.

Tot urmărind-o cu privirea pe Florie, am fost observat de un ţigan bătrân, uscăţiv, care superviza jocul meu şi al celorlalţi.

„Sunt mişto fetele noastre, nu?" m-a întrebat.

„E fericit neamul care are asemenea femei", i-am răspuns. „E un neam bogat."

„Ele sunt viaţa noastră. Bogăţia, lumina ochilor. Înţelegi?"

Am făcut semn că da şi am continuat: „Şi vă aduc bani frumuşei, nu?"

Am avut senzaţia ca am dat-o-n bară.

„Ce vrei să spui? Nu. Nu-i nimic adevărat. Nu fetele noastre ne aduc bani din locurile de care vorbeşti, ci tot fetele voastre. Cum îţi închipui că... Nu, nu se poate."

Nu părea supărat, mai degrabă vroia să remedieze o nedreptate. S-a ridicat în picioare, trosnindu-i încheieturile, s-a îndreptat spre casa lui de scândură şi a revenit cu o carte străveche, în coperte de piele.

„Ia şi citeşte. E în limba voastră. O să te convingi singur că nu-i nimic adevărat din tot ce te-au făcut să crezi despre noi."

Acasă, am ascuns cartea în cel mai ferit ungher. Ai mei n-au observat nimic, pentru

că se petrecuseră între timp lucruri groaznice pe care le comentau cu glas ridicat.

Se abandonase construcţia Supernavei, din lipsa tot mai acută a unor specialişti competenţi. Imensul fuselaj avea să rămână acolo, în bătaia soarelui, vânturilor şi ploilor, monument al desăvârşitei inutilităţi. Tatăl spumega. Îşi dorea un tanc şi un aruncător de rachete cu care să-i facă pe ţigani una cu pământul, „pentru că răul de la ei a pornit, ei au adus mizeria, cântecele, distracţiile lor troglodite". Şi termina cu o înjurătură populară, la origine ţigănească.

Pe de altă parte, mama rămăsese fără slujbă. E drept că de când ţiganii dădeau spectacole prin oraş, baletul cibernetic cu balerini roboţi nu prea mai era la modă, însă exista în continuare. Dar la directorul teatrului a reuşit să ajungă o ţigancă bătrână (poate cea care mi-a ghicit în palmă) şi i-a arătat cum, cu ajutorul unei rulete primitive, extrage exact variabilele iniţiale ale spectacolului, astfel încât acesta să fie cel mai bun posibil. „E o ruletă vrăjită", a spus ea şi a făcut proba. Orice balet realizat prin metoda ţigăncii era cu mult mai bun decât ceea ce se realiza înainte prin studiu intens. Teatrul de balet a început din nou să aibă spectatori, iar mama şi celelalte creatoare din Centrul Cibernetic au rămas pe drumuri. În locul lor, omul de serviciu întorcea de câteva ori ruleta la începutul unui spectacol şi introducea numerele obţinute în Computerul Generator. Astfel, fiecare spectacol era inedit, era o surpriză.

Următorul eveniment a fost o retragere masivă a ţiganilor din oraş spre localitatea lor. Magazinele, atelierele, trupele de teatru pe care le fondaseră au început, treptat, să fie conduse, deservite de concetăţenii noştri, mai fericiţi să facă aceasta decât să tot programeze şi reprogrameze calculatoare. De fapt, nici nu prea mai aveau ce programa, pentru că multe asemenea aparate fuseseră duse în satul ţiganilor.

L-am văzut pe José Arcadio într-o după-amiază, asamblând aparent la întâmplare nişte scânduri groase, pe care le învelea în tablă ce părea foiţă de ţigară în mâinile lui. Construcţia de după deal era acum vizibilă din oraş şi spre ea se îndreptau toate „jucăriile" pe care le montam în sat. Acum toată suflarea ţigănească lucra la acea construcţie care se înălţa necontenit.

Al doilea tată al meu a remarcat cu voce tare că lui i-ar trebui o rachetă cu focos nuclear şi i-ar stârpi pe toţi, acolo, după care a făcut un accident vascular cerebral şi gata. Mama a vărsat vreo două lacrimi, a suspinat: „Sărmanul, a fost totdeauna un inadaptat" şi a sunat la morgă.

Ea se adaptase. Ieşea, cum făceau mulţi, seara, la marginea oraşului şi admira construcţia ţiganilor, argintie, aurită pe alocuri, înălţându-se spre cer şi curând toţi au ştiut că aceasta este adevărata Supernavă, cea pe care ei n-au reuşit s-o termine niciodată.

Stăteau pe lângă focuri, înveliţi în pături, şi priveam nemişcaţi iluminarea multicoloră din orăşelul ţiganilor, şantierul gigantic pe care se lucra fără oprire, acorduri muzicale fără seamăn ajungând, când şi când, aduse de vânt, la ei. Şi ritmul lor le suna în urechi încă multă vreme.

În scurt timp, Supernava a fost gata şi José Arcadio a fost ultimul care a urcat în ea, după ce a privit multă vreme în zare, spre oraşul care se uita la el. Apoi Supernava s-a ridicat încet, fără zgomot, dar bubuind teribil în urechile milioanelor de privitori care se aflau acolo, a descris un arc de cerc deasupra oraşului şi s-a înălţat, dispărând din vedere, deşi multă vreme prezenţa ei deasupra a mai putut fi sesizată.

❖ ❖ ❖

Pe ecranele computerelor, marţienii dansează în jurul focului, brontozaurii îi mănâncă pe ţigani sau sunt măcelăriţi cu ciomege de către aceştia, baletul cibernetic dansează singur, un ordinator îşi cântă fără încetare, altul scrie tomuri întregi de povestiri SF, dar nimeni nu se uită la toate acestea. Oamenii stau în faţa blocului, cu pături pe ei, în jurul câte unui foc şi nu urcă sus decât ca să mănânce, să doarmă, sau să facă dragoste. Indicele de natalitate s-a triplat, străzile sunt din nou pline de oameni care se duc, vin sau stau de vorbă, parcurile sunt populate de perechi cu copii de mână. Se uită unii la alţii, discută, trăiesc.

În zilele senine de vară, se vede departe, spre miazăzi, Supernava. Neterminată. Nici americanii şi nici japonezii nu le-au luat-o înainte.

ISAAC ASIMOV

Ultima întrebare

ISAAC ASIMOV

Fără doar şi poate unul dintre numele cele mai renumite ale genului science fiction, Isaac Asimov (1920–1992) este atât de binecunoscut încât nu voi consemna aici decât premiile SF cu care a fost distins. Hugo 1963 pentru **„Introducerea ştiinţei în science fiction"** (un premiu special, care răsplătea rubrica sa lunară de ştiinţă din revista *The Magazine of Fantasy and Science Fiction*); Hugo 1965 pentru „Cel mai bun ciclu din toate timpurile" atribuit **Fundaţiei** (cele şapte romane ale ciclului au fost publicate între 1993 şi 1995 de Editura Nemira); Hugo 1973 şi Nebula 1972 pentru cel mai bun roman **Zeii înşişi** (Editura Teora, 1993); Hugo 1977 şi Nebula 1976 pentru cea mai bună nuvelă **„Omul bicentenar"** (versiunea extinsă la dimensiunile unui roman, **Omul pozitronic**, a fost scrisă în colaborare cu Robert Silverberg şi a fost publicată de Editura Teora în 1996); Hugo 1983 pentru cel mai bun roman **Marginea Fundaţiei** (Editura Nemira, 1994); Nebula Grand Master 1986 (premiul pentru întreaga activitate); Hugo 1992 pentru cea mai bună nuvelă **„Aur"** (*JSF* nr.17/1993).

Ultima întrebare a fost pusă pentru prima dată, pe jumătate în glumă, în ziua de 21 mai 2061, în acele vremuri de demult când omenirea a făcut primul său pas întru lumină. Întrebarea s-a ivit mai mult din întâmplare, ca rezultat al unui pariu pus la beţie, pe cinci dolari, şi iată cum s-a întâmplat:

Alexander Adell şi Bertram Lupov erau doi dintre sârguincioşii tehnicieni care-l aveau în grijă pe Multivac. Atâta cât putea şti o fiinţă omenească, ştiau şi ei ce se află în spatele ecranelor şi cadranelor giganticului computer, dincolo de acea glacială faţadă punctată de licări şi clinchete care se întindea pe kilometri şi kilometri lungime. Aveau, cât de cât, o vagă idee asupra planului general de relee şi circuite, care crescuseră de mult până dincolo de pragul de la care un singur om ar mai fi putut să-şi facă o imagine exactă asupra întregului.

Multivac se auto-regla şi se auto-ajusta. Era nevoit s-o facă, întrucât nici un om nu-l putea regla şi ajusta destul de repede, şi nici măcar destul de adecvat. ...Aşa că Adell şi Lupov îi purtau de grijă monstruosului gigant doar facil şi superficial, chiar dacă făceau asta la fel de bine pe cât ar fi putut s-o facă orice alt om. Îl alimentau cu date, adaptau la cerinţele lui întrebările care i se puneau şi traduceau pe înţelesul tuturor răspunsurile pe care el le scotea la imprimantă. Nici o îndoială că şi ei, la fel cu atâţia alţii ca ei, erau pe deplin îndreptăţiţi să se împărtăşească din gloria care-l aureola pe Multivac.

De mai multe decenii, Multivac reuşise să proiecteze navele şi să stabilească traiectoriile care-i îngăduiseră omului să ajungă pe Lună, pe Marte şi pe Venus, dar, în acest stadiu, resursele neîndestulătoare ale Pământului n-au mai putut susţine zborurile interplanetare. Prea multă energie se cerea consumată în acele lungi zboruri. Pământul ajunsese să-şi exploateze cărbunele şi uraniul cu din ce în ce mai multă eficienţă, dar zăcămintele, şi de cărbune şi de uraniu, nu erau fără fund.

Încetul cu încetul, Multivac acumulase însă destule cunoştinţe ca să poată da răspunsuri mai consistente unor întrebări mai esenţiale, şi iată că, pe 14 mai 2061, ceea ce până atunci fusese doar teorie deveni fapt împlinit.

Energia Soarelui putea fi acum stocată, înmagazinată, convertită în alte forme de energie şi utilizată nemijlocit la scară planetară. Întregul Pământ închise robinetul la combustia cărbunelui şi la fisiunea uraniului, şi deschise comutatorul care punea în directă legătură planeta, ca un singur tot, cu o mică staţie spaţială, măsurând doar o milă în diametru, care orbita în jurul Pământului la jumătatea distanţei până la Lună. Întregul Pământ era pus acum în mişcare de invizibile raze de energie solară.

Trecuseră abia şapte zile de la eveniment şi vâlva stârnită de el încă nu se stinsese, când Adell şi Lupov izbutiră să se mai descotorosească un pic de obligaţiile de serviciu şi să se întâlnească în tihnă într-un loc unde puteau presupune că nimeni nu s-ar fi gândit să-i caute: în încăperile goale

de la subsol, unde se desfăşurau întinse instalaţii subterane, porţiuni ale puternicului corp îngropat al lui Multivac. Nevăzut de nimeni, lăsat în voia lui şi mergând parcă în gol, sortând tacticos date în acompaniamentul discret al unor satisfăcute şi leneşe declicuri, Multivac părea a-şi savura şi el un fel de vacanţă, lucru pentru care cei doi ortaci îi erau recunoscători. N-aveau nici ei de gând să-l incomodeze cu ceva, cel puţin la început.

Îşi aduseseră şi o sticlă cu ceva, acolo, şi singura lor preocupare pentru moment era să se destindă şi ei un pic, unul în tovărăşia celuilalt şi amândoi în tovărăşia sticlei.

– Te doare mintea când stai să te gândeşti, zise Adell. Pe faţa lui latră oboseala lăsase urme, şi oboseală era şi în gestul cu care-şi amesteca alene băutura în pahar cu o vergea de sticlă, privind absent la cuburile de gheaţă ce abia se răsturnau şi ele de pe-o parte pe alta. Avem acum pe gratis mai multă energie decât am putea să folosim vreodată. Avem atâta energie că, de ne-am pune capu' cu ea, am putea să topim tot Pământu' ăsta şi să-l prefacem într-o picătură babană de fier lichid, bine îngălată cu de toate, şi nici nu ne-ar durea capu' c-am consumat atâta energie. Avem atâta energie cât să tot consumăm, acum şi totdeauna, şi-ntotdeauna, şi pe totdeauna.

Lupov smuci din cap într-o parte. Avea acest tic, atunci când era pus pe căutat nod în papură, şi-acum tocmai că era pus pe căutat noduri în papură, dacă nu de alta, măcar pentru că pe el căzuse angaraua să care gheaţa şi sticla şi paharele, şi toate catrafusele.

– Nu pe totdeauna, zise el.

– Bine, Bert, ce naiba, aproape pe totdeauna. Cât mai arde soarele pe cer.

– Asta nu-nseamnă pe totdeauna.

– Bine, na, atunci. Miliarde de ani peste miliarde de ani. Douăzeci de miliarde, să zicem. Eşti mulţumit aşa?

Lupov îşi trecu degetele printre firavele-i fire de păr, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că-i mai rămăsese ceva pe cap, şi zise, sorbind delicat din băutura pe care-o avea în pahar:

– Douăzeci de miliarde de ani, asta nu-nseamnă pe totdeauna.

– Înseamnă mai mult decât avem noi de trăit, până-i lumea.

– Până-i lumea, şi până-i pe lume cărbune şi uraniu.

– Bine, de acord, se termină şi astea odată. Dar până la Staţia Solară tot putem urni cumva navele cosmice, una câte una, iar de-acolo până la Pluton şi înapoi fiecare poate bate drumul şi de-un milion de ori, fără să ne mai doară capu' de combustibil. Aşa ceva nu mai poţi face numai cu cărbune şi uraniu. N-ai decât să-l întrebi pe Multivac, dacă pe mine nu mă crezi.

– N-am de ce să-l întreb pe Multivac. Ştiu şi eu cum stă treaba.

– Atunci termină odată, izbucni Adell simţind că nu mai are mult şi-i sare muştarul. Termină cu mofturile şi nu mai face egal cu zero tot ce face Multivac pentru noi. Face perfect tot ce face.

– Cine-a zis că nu face? Ce zic eu e numai atâta: că soarele n-o să dureze pe totdeauna. Asta-i tot ce-am zis. Suntem asiguraţi, bine-mersi, pe douăzeci de miliarde de ani. Bine, şi după aia ce urmează?

Întinzând spre celălalt un deget ce tremura abia perceptibil, Lupov adăugă:

– Şi să nu-mi spui mie că n-avem decât să întoarcem comutatorul şi, gata, trecem la alt soare.

Pentru o vreme, se aşternu tăcerea. Adell îşi ducea paharul la buze numai când şi când, iar ochii lui Lupov stăteau cât pe ce să se închidă. Combatanţii îşi luaseră un scurt răgaz de odihnă.

Apoi Lupov deschise brusc ochii:

– La asta-ţi umblă mintea, nu?, că putem trece la alt soare când al nostru o fi gata, spune drept, hai?

– Aiurea, nu-mi umblă mintea la nimic.

– Ba da, îţi umblă. Vezi, ăsta-i cusurul tău: stai cam prost cu logica. Eşti ca tipu' ăla dintr-un banc, pe care l-a prins odată o ploaie cu găleata şi care-a luat-o iute la picior de s-a adăpostit sub un copac într-o pădurice. Şi nu-l mai durea capu' de nimic, te-ai prins?, că-şi zicea că dacă răzbeşte ploaia prin frunzele din copac şi-l udă, odată se mută sub alt copac, că ăla-i neînceput.

– M-am prins, da, zise Adell. Nu mai striga aşa. Când soarele ăsta al nostru o fi gata, şi celelalte stele or să fie gata.

– Al naibii ce-or să mai fie, îşi mai scăzu Lupov decibelii. Toate-au avut un început în explozia cosmică originară, sau ce-o fi fost atunci, şi toate or să aibă un sfârşit, când soarele o să-şi termine provizia. Unele şi-o termină mai repede ca altele, ce-i drept. Astea, cum le zice, astea, ce naiba, gigantele, astea n-o s-o ducă nici măcar o sută de milioane de ani. Soarele, da, o să dureze douăzeci de miliarde de ani şi, mai ştii?, piticele s-ar putea să ajungă şi la o sută de miliarde de ani, bătuţi pe muche. Da' ia să luăm, colea, un trilion de ani, şi-atunci să vezi că nu mai vezi decât întuneric beznă. Entropia o să tot crească, până ce-o să-şi atingă nivelul maxim. Şi cu asta, punct.

– Ştiu foarte bine cum e cu entropia, zise Adell, îmbătoşat deodată în propria-i dignitate.

– Ştii pe naiba.

– Ştiu şi eu cât ştii şi tu.

– Atunci ştii că toate celea se termină odată şi-odată şi rămân în pană.

– Sigur că da. Cine zice că nu se termină?

– Chiar tu ai zis, prăpădit de cap sec ce eşti. Tu ai zis c-o să avem oricâtă energie ne-ar trebui vreodată, pe totdeauna. Tu ai zis aşa, „pe totdeauna".

Era acum rândul lui Adell să-i caute nod în papură:

– Rămâne posibilitatea-ca într-o zi să punem totul din nou pe picioare, zise el.

– Niciodată.

– De ce? Odată, vreodată.

– Niciodată.

– Ia 'ntreabă-l pe Multivac.

– Întreabă-l *tu* pe Multivac. Punem pariu? Pe cinci dolari că nu ţine.

Adell era deja destul de cherchelit ca s-o ia pe bune, dar încă destul de treaz ca să poată procesa simbolurile şi operaţiunile necesare, formulându-le într-o întrebare care, în cuvinte, ar fi sunat cam aşa: „Va putea vreodată omenirea, fără să ajungă la epuizarea totală a energiei de care dispune, să refacă Soarele în toată splendoarea tinereţii sale, chiar şi după ce acesta va fi murit de bătrâneţe?"

Sau poate că s-ar fi putut spune încă şi mai simplu, aşa: „Cum poate entropia din Univers, odată ajunsă la nivelul ei ultim, să fie masiv redusă şi readusă la nivelul iniţial?"

Multivac căzu pe dată în nemişcare şi tăcere totală. Pâlpâirile luminiţelor de control se stinseră, sunetele vătuite ale clicurilor şi declicurilor de la relee încetară.

Apoi, exact în momentul când cei doi tehnicieni alarmaţi simţeau că nu-şi mai pot ţine răsuflarea, o bruscă zvâcnire de viaţă însufleţi teletipul conectat la respectiva porţiune a lui Multivac. Şase cuvinte apărură imprimate pe teletip:

DATE INSUFICIENTE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR.

– Meci nul! mai strecură Lupov printre dinţi. Apoi plecară de-acolo în grabă.

În dimineaţa următoare, în mahmureala capului care stătea să le plesnească şi-a gurii înfundate cu câlţi, cei doi uitaseră cu totul de incident.

❖ ❖ ❖

Jerrodd, Jerrodine şi Jerrodette I şi II stăteau toţi cu ochii ţintă la peisajul cu cer înstelat cu care videoecranul îi delecta în timpul sincopei atemporale pe care în mod necesar trecerea prin hiperspaţiu trebuia s-o parcurgă. La un moment dat, puzderia de stele prinse a se estompa şi lăsă locul unui singur disc de lumină marmorată, care se instală în centrul ecranului.

– Asta-i X-23, zise Jerrodd cu convingere. Îşi încleştă strâns la spate braţele subţiratice, de i se înălbiră încheieturile.

Cele două micuţe Jerrodette, fetiţe amândouă, trăiau acum pentru prima dată în viaţa lor experienţa trecerii prin hiperspaţiu şi nu prea stăteau să guste senzaţia de moment de-a fi concomitent şi înăuntru şi în afară. De-abia-şi mai înghiţeau chicotelile, zbenguindu-se şi fugărindu-se una pe alta, zburdalnice, pe urmele mamei lor, în timp ce intonau amândouă deodată:

– Am ajuns pe X-23... Am ajuns pe X-23... Am ajuns pe...

– Linişte, copii! zise Jerrodine răspicat. Jerrodd, eşti sigur?

– Cum să nu fiu sigur? întrebă Jerrodd, înălţându-şi privirea spre informa umflătură de metal de sub tavan care străbătea încă-

perea pe toată lungimea ei, intrând în peretele de la capătul opus. Se întindea pe toată lungimea navei, de la un capăt la celălalt.

Prea multe nu ştia Jerrodd despre acel sul gros de metal, decât că era ceea ce se cheamă un Microvac, la care veneai să-i pui întrebări când aveai ceva de întrebat; şi chiar dacă nu venea nimeni să-l întrebe nimic, el tot îşi vedea liniştit de treaba lui, pilotând nava spre destinaţia prestabilită; şi alimentând-o cu energie în timpul escalelor pe care le făcea pe diverse Staţii Energetice Sub-galactice; şi calculând ecuaţiile pentru salturile hiperspaţiale.

Jerrodd şi familia lui n-aveau nimic de făcut, decât să stea şi să aştepte; şi să-şi ducă în tihnă viaţa lor, instalaţi confortabil în secţiunea rezidenţială a navei.

Jerrod parcă auzise odată de la cineva, dar nu mai ştia de la cine, că „ac"-ul din coada lui „Microvac" ar fi fost o prescurtare de la „analog computer" din străvechea limbă numită engleză, dar acum şi de asta abia dacă-şi mai aducea aminte.

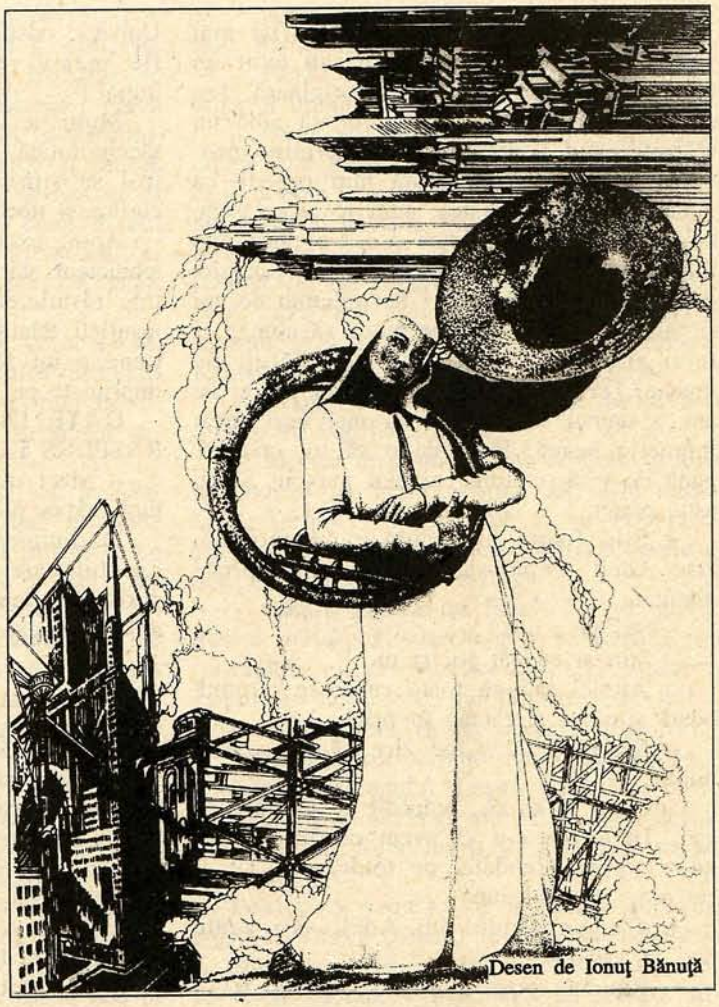

Desen de Ionuţ Bănuţă

Tot privind la videoecran, Jerrodine simţi că i se umezesc ochii:

– Nu mă pot stăpâni, ce să fac. Îmi vine aşa, nu ştiu cum, când mă gândesc c-am plecat de pe Pământ pentru totdeauna şi n-o să ne mai întoarcem niciodată.

– Ei, asta-i acum, pentru numele lui Pete! exclamă Jerrodd. N-aveam ce să ne ţină acolo, la ce să fi rămas? Pe când aici, pe X-23, o să avem tot ce ne putem dori. N-o să te simţi singură pe planeta asta, fii pe pace. N-o să ducem o viaţă de pionieri. Deja se află peste un milion de locuitori pe planetă. Doamne Sfinte, stră-strănepoţii noştri vor trebui să-şi caute lumi noi, pentru că X-23 va fi suprapopulată.

Apoi, după o pauză de reflecţie, adăugă:

– Ascultă-mă pe mine, am avut noroc cu computerele, c-au putut ţine pasul cu creşterea populaţiei şi-au fost gata la timp cu toate celea pentru călătoria interstelară.

– Ştiu, ştiu că aşa-i, zise Jerrodine în prada remuşcărilor.

Pe faţă, Jerrodette I anunţă scurt:

– Microvacul nostru e cel mai bun Microvac din lume.

– Aşa zic şi eu, spuse Jerrodd ciufulindu-i părul.

Era o senzaţie nemaipomenită să ştii că ai un Microvac numai al tău propriu, şi Jerrodd se felicita că se născuse în generaţia lui şi nu în alta. Pe vremea când tatăl său era tânăr, singurele computere care

existau pe atunci erau nişte namile de maşini interminabile care ocupau suprafeţe de teren măsurând sute de kilometri patraţi. Fiecare planetă avea numai un singur astfel de computer. Care aşa se şi numea, AC Planetar. Timp de o mie de ani, neîntrerupt, AC-urile Planetare au tot crescut în dimensiuni, pentru ca apoi, fără de veste, să vină perfecţionarea. Locul tranzistorilor fu luat de lămpile catodice moleculare, astfel încât chiar şi cel mai mare AC Planetar începea acum într-un spaţiu numai pe jumătate din volumul unei nave spaţiale.

Jerrodd se simţi cuprins de o senzaţie înălţătoare, la fel cum se simţea ori de câte ori se gândea că propriul lui Microvac personal era de nu ştiu câte ori mai complex decât acel străvechi şi primitiv Multivac originar care îmblânzise Soarele pentru prima dată, şi aproape la fel de complex ca Ac-ul Planetar al Pământului (cel mai mare dintre toate) care pentru prima dată soluţionase problema zborului hiperspaţial şi făcuse astfel cu putinţă expediţiile spre alte stele.

– Atâtea stele, atâtea planete, suspină Jerrodine, absorbită încă în propriile-i gânduri. Cred că familiile cu copii vor porni mereu la drum spre noi planete, aşa cum facem noi acum, şi-aşa va fi întotdeauna.

– Nu chiar întotdeauna, zise Jerrodd cu o umbră de zâmbet. Într-o zi, cândva, vor trebui să se oprească, deşi nu chiar aşa de curând. Nu în următoarele miliarde de ani. Multe miliarde. Dar chiar şi stelele au un sfârşit, doar ştii. Entropia creşte neîncetat.

– Ce-i aia entropia, tati? îşi piţigăi glasul Jerrodette II.

– Entropia, puiule dulce, e aşa, un cuvânt care-ţi spune cât de multe-s lucrurile care se strică şi nu mai merg în întregul Univers. Toate celea se strică de la o vreme şi nu mai merg, doar ştii şi tu cum s-a stricat roboţelul tău care umbla şi vorbea, mai ţii minte?

– Şi ce, parcă nu poţi să-i pui o baterie nouă, aşa cum i-ai pus la roboţelul meu, de-a-nceput iar să meargă!

– Bateriile astea-s chiar stelele, scumpa mea. Dacă s-au consumat odată, nu mai avem de unde lua alte baterii.

Fără de veste, Jerrodette I izbucni într-un hohot de plâns cu sughiţuri:

– Nu, tati, să nu le laşi! Să nu laşi stelele să se strice!

– Vezi acuma ce-ai făcut? şuieră Jerrodine, scoasă din sărite.

– De unde era să ştiu că se sperie dintr-atâta? îi întoarse Jerrodd şuieratul.

– Hai să-l întrebăm pe Microvac, se tânguia Jerrodette I. Hai să-l întrebăm cum să facem să meargă stelele din nou!

– Întreabă-l, ce mai stai! zise Jerrodine. Asta o să le liniştească. (Jerrodette II începuse să plângă şi ea.)

– Gata, gata, uite-acum, scumpele mele! ridică din umeri Jerrodd. Uite-acum îl întreabă tata pe Microvac. Nici o grijă, ne spune el ce şi cum.

Îi puse întrebarea lui Microvac, adăugând cu glas scăzut:

– Răspunsul la imprimantă.

Ţinând ascunsă în căuşul palmei fâşia de cellufilm subţire pe care era imprimat răspunsul, Jerrodd exclamă voios:

– Ia uite, Microvac zice c-o să aibă el grijă de toate când le-o veni rândul, aşa că să nu ne facem noi nici o grijă.

– Şi-acum gata, copii, la culcare toată lumea, zise Jerrodine. Nu mai e mult şi ajungem la noua noastră casă.

Înainte de-a distruge cellufilmul, Jerrodd mai citi o dată cuvintele imprimate pe el:

DATE INSUFICIENTE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR.

Mai ridică o dată din umeri, apoi se uită la videoecran. X-23 era drept în faţă.

❖ ❖ ❖

VJ-23X de pe Lameth stătea cu privirile aţintite în adâncurile negre ale hărţii tridimensionale la scară mică a Galaxiei şi zise:

– Să fim noi oare chiar aşa de ridicoli, mă întreb, atunci când ne preocupă atât de insistent această chestiune?

MQ-17J de pe Nicron scutură din cap:

– Nici vorbă. După cum ştii, la actuala rată a expansiunii, Galaxia va fi saturată în termen de cinci ani.

Amândoi păreau a fi în prima tinereţe, arătau ca la douăzeci-şi-ceva de ani, amândoi erau înalţi şi perfect proporţionaţi.

– Şi totuşi, zise VJ-23X, nu mă pot decide să înaintez Consiliului Galactic un raport pesimist.

– Ba eu nici nu mă gândesc să am în vedere vreun alt fel de raport. Ia să mi-i zgâlţâi niţeluş! Trebuie să-i zgâlţâim că să se trezească.

– Spaţiul e infinit, suspină VJ-23X. O sută de miliarde de Galaxii ne stau la dispoziţie să le luăm în primire. Ba chiar mai multe.

– O sută de miliarde *nu* înseamnă că e infinit. Şi devine tot mai puţin infinit pe măsură ce trece timpul. Fii numai atent! Cu douăzeci de mii de ani în urmă, omenirea a soluţionat pentru prima dată problema utilizării energie solare, şi după numai câteva secole călătoria interstelară a devenit posibilă. I-au trebuit omenirii un milion de ani ca să populeze o singură planetă, nu prea mare nici aceea, şi apoi, în numai cincisprezece mii de ani a populat tot restul Galaxiei. Acum populaţia se dublează la fiecare zece ani...

– Datorăm asta imortalităţii, îl întrerupse VJ-23X.

– Foarte bine. Imortalitatea există şi trebuie să ţinem cont de ea. Sunt gata să admit că are şi partea ei mai puţin convenabilă, imortalitatea asta. Galactic AC a soluţionat în folosul nostru o mulţime de probleme, dar prin soluţia dată în problema asta, a prevenirii îmbătrânirii şi morţii, n-a făcut decât să-şi submineze toate celelalte soluţii.

– Presupun totuşi că nu intenţionezi să renunţi la viaţă.

– A, nu, asta nu, o lăsă imediat mai moale MQ-17J. Deocamdată, cel puţin. Nu încă. Nu-s încă aşa de bătrân. Tu ce vârstă ai?

– Două sute douăzeci şi trei de ani. Dar tu?

– Eu n-am încă două sute. ...Dar, ca să revenim la ce discutam adineauri. Populaţia se dublează la fiecare zece ani. Din momentul în care Galaxia va fi plină până la refuz, în decurs de zece ani vom popula complet încă o Galaxie. Alţi zece ani, şi vom avea alte două Galaxii pline ochi. Încă un deceniu, încă patru Galaxii. Într-o sută de ani, vom fi burduşit cu populaţie umană o mie de Galaxii. Într-o mie de ani, un milion de Galaxii. În zece mii de ani, întregul Univers cunoscut. Şi după aceea, ce urmează?

– În subsidiar, mai e şi problema transportului, zise VJ-23X. Mă întreb de câte unităţi energetice solare va fi nevoie ca să strămutăm galaxii de indivizi umani dintr-o Galaxie în alta.

– Foarte bună observaţie. Omenirea consumă deja, la ora de faţă, câte două unităţi energetice de mărimea unui soare în fiecare an.

– Cea mai mare parte a energie oricum se risipeşte. În definitiv, numai Galaxia noastră iradiază în spaţiu o mie de unităţi energetice solare în fiecare an, din care noi captăm şi utilizăm doar două.

– De acord, dar chiar şi dacă am atinge o eficienţă de sută la sută, şi tot n-am face decât să amânăm sfârşitul. Necesităţile noastre de energie cresc în progresie geometrică, mai repede chiar şi decât creşterea populaţiei. Vom consuma până la ultimul strop toată energia, încă înainte de-a fi terminat de colonizat Galaxia până la ultimul om. Bună chestie. Excelentă.

– N-avem decât să construim noi stele din gazul interstelar.

– Ori să le încropim din căldura deja risipită, adăugă MQ-17J, sarcastic.

– Trebuie să fie o cale sau alta pentru a face entropia reversibilă. Poate c-ar trebui să-l întrebăm pe Galactic AC.

De fapt, VJ-23X nu vorbea serios, dar MQ-17J, fără a mai sta pe gânduri, scoase pe dată din buzunar contactorul AC şi-l puse pe masă în faţa lui.

– Chestia asta nu-mi dă pace deloc, zise el. Odată şi-odată, specia umană nu va mai avea încotro şi va trebui s-o ia de coarne.

Privea posomorât la micul contactor AC de pe masă. O nimica toată, dacă-l luai aşa, în sine, dar era conectat prin hiperspaţiu cu marele Galactic AC care servea prompt întreaga omenire. Luând în considerare şi hiperspaţiul, micul contactor era o parte integrantă a lui Galatic AC.

MQ-17J mai întârzie o clipă, întrebându-se dacă în nemuritoarea lui viaţă va apuca vreodată să-l vadă cu ochii lui pe Galactic AC. Care avea în folosinţă exclusivă o miniplanetă rezervată în întregime acestui scop – o pânză de paianjen ţesută sferic din raze de forţă pentru a-şi reţine centripet materia, în interiorul căreia undele de sub-mezonii stabilizaţi în supratensiune tranzistorică luaseră de mult locul rudimentarelor lămpi

catodice moleculare. Chiar şi aşa, cu toate aceste dispozitive sub-eterice, Galactic AC măsura în diametru, din câte se ştia, peste o treime de kilometru.

MQ-17J îşi rosti abrupt întrebarea în contactorul AC:

– Poate fi făcută reversibilă entropia?

Ceea ce-l cam luă prin surprindere pe VJ-23X, care zise prea târziu:

– Ce faci, păi nu asta am vrut eu să zic, nu trebuia neapărat să-l şi întrebi...

– Şi de ce nu?

– Doar ştim prea bine amândoi că entropia nu este şi nu poate fi reversibilă. Nu mai poţi face la loc copacul ars, din fumul şi cenuşa care-a rămas.

– Aveţi mulţi copaci pe-acolo, pe planeta voastră? întrebă MQ-17J.

Semnalul emis de Galactic AC îi reduse scurt la tăcere. Vocea lui susura fină şi catifelată din micul contactor AC de pe masă. Şi vocea zicea:

NU EXISTĂ SUFICIENTE DATE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR.

– Poftim! zise VJ-23X.

După care cei doi reveniră la chestiunea raportului pe care-l aveau de înaintat către Consiliul Galactic.

❖ ❖ ❖

Zee Prime cuprinse cu mintea noua Galaxie trecând repede peste nenumăratele vârtejuri de stele presărate peste tot în cuprinsul ei. O galaxie pe care n-o mai văzuse niciodată până atunci. Dar oare va ajunge vreodată să le vadă pe toate? Erau aşa de multe, fiecare purtându-şi cu sine omenirea cu care era încărcată... O încărcătură care devenise aproape un balast inert. Din ce în ce mai mult, adevărata esenţă a omului putea fi acum întâlnită doar aici, în largul spaţiului.

Minţi, nu trupuri! Trupurile nemuritoare rămăseseră undeva jos pe planete, stocate şi conservate de-a lungul eonilor. Din când în când, mai erau trezite pentru a efectua activităţi materiale, dar asta se întâmpla din ce în ce mai rar. Şi din ce în ce mai puţini indivizi noi erau aduşi în existenţă pentru a se alătura incredibilei puzderii deja existente, dar ce mai conta asta acum? Deja nu mai era loc în Univers pentru indivizi noi.

Zee Prime se trezi din reverie, simţind că trece printr-un fascicul de antene ale altei minţi.

– Eu sunt Zee Prime, zise Zee Prime. Tu cine eşti?

– Eu sunt Dee Sub Wun. Din ce Galaxie eşti?

– Noi îi zicem Galaxia, şi-atât. Dar tu, din ce Galaxie eşti?

– Şi noi la fel, o numim pe-a noastră, Galaxia şi-atât. Toţi oamenii îşi numesc Galaxia în care trăiesc pur şi simplu Galaxia, şi nimic mai mult. Şi de ce nu?

– Adevărat. Doar toate Galaxiile-s la fel.

– Nu chiar toate. Undeva într-o galaxie anume trebuie să se afle obârşia din care se trage seminţia omului. Asta o face să fie aparte.

Iar Zee Prime zise:

– Şi care-i Galaxia asta?

– Nu ştiu să spun. Universal AC trebuie să ştie.

– Să-l întrebăm? Am devenit deodată curios.

Percepţia lui Zee Prime îşi lărgi cuprinderea până ce înseşi Galaxiile se micşorară şi se preschimbară, toate la un loc, într-o altă pulbere, presărată pe un fundal încă şi mai vast. Sute şi mii de miliarde de Galaxii, fiecare cu fiinţele sale nemuritoare, fiecare purtându-şi cu sine încărcătura de inteligenţe sălăşluite în minţi care cutreierau liber prin spaţiu. Şi, dintre toate, doar una era fără pereche şi fără egal, căci era Galaxia ceadintâi-stătătoare. Doar una, dintre toate, avea în trecutu-i atât de îndepărtat şi de înceţoşat un timp când fusese singura Galaxie în care omul vieţuia.

Zee Prime nu mai putea de nerăbdare să vadă cum arată această Galaxie, aşa că întrebă:

– Universal AC! Care e Galaxia de unde se trage omenirea?

Iar Universal AC îl auzi, căci pe fiecare planetă şi peste tot în spaţiu el avea receptori gata să audă, şi fiecare dintre aceşti receptori comunica prin hiperspaţiu spre un anumit punct neştiut unde Universal AC îşi făcea, solitar şi intangibil, veacul.

Zee Prime avea ştiinţă numai despre un singur om ale cărui gânduri răzbiseră

cândva peste distanţa de nepătruns până la Universal AC, şi tot ce-i putuse spune acel om era ceva despre un glob strălucitor, de nici un metru în diametru, greu de desluşit cu privirea.

– Dar cum poate încăpea acolo întregul Universal AC? întrebase Zee Prime.

– Cea mai mare parte a lui, sunase atunci răspunsul, se află în hiperspaţiu. Dar în ce formă anume există el acolo, nu-mi pot imagina.

Şi nimeni altcineva nu-şi putea imagina, pentru că – Zee Prime ştia prea bine – trecuse de mult ziua când vreo mână de om să fi atins şi să fi făurit vreo parte a vreunui Universal AC. Fiecare Universal AC îşi proiecta şi îşi construia singur propriul urmaş. Fiecare, de-a lungul unei existenţe de un milion de ani sau şi mai mult, acumula datele care îi erau necesare pentru a-şi construi singur un succesor mai bun, mai complex, mai înzestrat, în care propriul său depozit de date şi propria sa personalitate să fie înglobate.

Universal AC întrerupse gândurile divagante ale lui Zee Prime, nu prin cuvinte, ci printr-un impuls precis direcţionat. Fluxul mental al lui Zee Prime fu luat şi purtat şi condus înspre un roi de Galaxii ce abia pâlpâiau vederii, şi dintre acestea una prinse a se mări treptat, până ce şi stelele din care era formată putură fi desluşite fiecare în parte.

Un gând veni atunci de undeva, infinit de departe, dar infinit de limpede:

ACEASTA ESTE GALAXIA DE ORIGINE A OMULUI.

Dar nu era decât o galaxie oarecare, la fel cu toate celelalte, la fel cu oricare alta, şi Zee Prime avu a-şi înnăbuşi dezamăgirea.

Atunci Dee Sub Wun, a cărui minte o însoţise tot timpul pe prima, interveni deodată întrebând:

– Se află cumva printre aceste stele şi steaua de origine a omului?

Iar Universal AC zise atunci: STEAUA DE ORIGINE A OMULUI A EXPLODAT CA NOVĂ. ACUM E O PITICĂ ALBĂ.

– Şi toţi oamenii de-acolo au murit? întrebă Zee Prime, cu o tresărire care nu-i mai lăsă timp de gândire.

Iar Universal AC zise atunci: O LUME NOUĂ, CA TOTDEAUNA ÎN ASTFEL DE CAZURI, A FOST CONSTRUITĂ, PENTRU TRUPURILE LOR FIZICE, LA TIMPUL POTRIVIT.

– Da, sigur că da, zise Zee Prime, dar, chiar şi aşa, o dureroasă senzaţie de pierdere îl inundă şi-l copleşi ca un val. Şi mintea lui întrerupse contactul şi se desprinse de Galaxia de obârşie a Omului, îi dădu drumul să cadă înapoi şi să se piardă la loc printre ăcele de lumină stinse în depărtări. Şi niciodată n-avea să-l mai încerce dorinţa de-a o vedea din nou.

Dee Sub Wun îl întrebă:

– De ce te-ai întristat?

– Toate stelele mor. Steaua noastră de unde-am venit cândva e acum moartă.

– Mor şi se sting, asta le-aşteaptă pe toate. De ce n-ar muri?

– Dar când nu va mai fi energie deloc, atunci şi corpurile noastre în cele din urmă vor muri şi ele, şi noi, şi tu şi eu, împreună cu ele.

– Vor mai trece până atunci miliarde de ani.

– Nu vreau să ştiu că se va întâmpla una ca asta nici chiar peste miliarde şi miliarde de ani. Universal AC! Cum pot fi ţinute stelele să nu moară?

Uşor amuzat, Dee Sub Wun zise:

– Îl întrebi, de fapt, cum poate fi inversată direcţia entropiei.

Iar Universal AC veni şi el cu răspunsul cerut:

ÎNCĂ TOT NU EXISTĂ SUFICIENTE DATE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR.

Atunci Zee Prime îşi chemă gândul înapoi în propria-i Galaxie. Şi niciodată n-avea să-şi mai trimită vreun gând în întâmpinarea lui Dee Sub Wun, al cărui trup se afla adăstând poate în vreo Galaxie aflată la un milion de ani-lumină, sau poate acolo în vecini, pe vreo stea de lângă cea a lui Zee Prime. Acum nu mai avea nici o importanţă.

Trist şi nefericit, Zee Prime se apucă să adune de unul singur hidrogen interstelar din care să-şi rotunjească o stea cât de mică, dar a lui proprie. Dacă stelele tot trebuiau să moară cândva, măcar să ştie că mai putea fi şi construită una, oricât de mică.

❖ ❖ ❖

Omul privit în sine, ca un singur tot, pentru că într-un fel, sub raport mental, Omul era unul singur. Era alcătuit din trilioane de trilioane de trilioane de trupuri fără vârstă, fiecare avându-şi un loc al lui, fiecare fiinţând în pace şi linişte şi odihnă, la adăpost de orice descompunere, fiecare vegheat de automate perfecte, la adăpost, şi ele, de orice dereglare, în timp ce minţile tuturor acestor trupuri fuzionau liber contopindu-se într-una singură, indistinctă.

Şi Omul zise:

– Universul e pe moarte.

Căci Omul îşi purta privirea asupra Galaxiilor din ce în ce mai stinse. Stelele gigante, risipitoarele, erau de mult duse şi stinse, scufundate undeva în urmă într-un abis al trecutului tot mai îndepărtat care le înghiţise şi le mistuise. Aproape toate stelele rămase erau acum pitice albe, şterse lumini în declin întru singerea din urmă.

Stele noi fuseseră durate din pulberea adunată dintre stele, unele formându-se de la sine, în urma unor procese naturale, altele zidite de Omul însuşi: şi aceste stele noi erau acum şi ele pe ducă. Se mai putea face câte ceva, piticele albe mai puteau fi încă împinse în coliziune, ca să se zdrobească unele de altele şi ca, din puternicele forţe astfel dezlănţuite, să poată fi durate stele noi: dar ieşea numai o singură stea la fiecare mie de pitice albe sfărâmate, şi chiar şi stelele astfel înjghebate se îndreptau şi ele spre acelaşi sfârşit.

Şi Omul zise:

– Gospodărită cu grijă, sub îndrumarea lui Cosmic AC, energia care a mai rămas în tot cuprinsul Universului ar mai putea ajunge pentru încă alte câteva miliarde de ani.

– Da, dar chiar şi aşa, zise Omul, în cele din urmă tot se va termina cândva. Oricât de zgârcit gospodărită, oricât de strict raţionalizată şi consumată cu ţârâita, energia odată consumată e definitiv consumată şi nu mai poate fi pusă la loc. Entropia urmează să tot crească, la nesfârşit, până ce-şi va atinge nivelul maxim.

Şi-atunci Omul zise:

– N-ar putea fi oare inversat cursul entropiei? Hai să-l întrebăm pe Cosmic AC.

Cosmic AC era peste tot împrejurul lor, dar nu în spaţiu. Nici un fragment din componenţa lui nu exista în spaţiu. Cosmic AC fiinţă în hiperspaţiu şi era alcătuit din ceva ce nu era nici materie, nici energie. Problema naturii şi dimensiunilor sale de mult nu mai putea fi pusă în termeni pe care Omul să-i poată, cât de cât, înţelege.

– Cosmic AC, zise Omul, cum poate fi inversată entropia?

Iar Cosmic AC răspunse: ÎNCĂ TOT NU DISPUN DE DATE SUFICIENTE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR.

– Adună atunci date suplimentare, zise Omul.

La care, Cosmic AC răspunse: AŞA VOI FACE. TOT AŞA FAC DE O SUTĂ DE MILIARDE DE ANI ÎNCOACE. PREDECESORILOR MEI ŞI MIE ÎNSUMI NI S-A MAI PUS DE MULTE ORI ACEASTĂ ÎNTREBARE. ORICÂT DE MULTE AR FI DATELE PE CARE LE-AM STRÂNS PÂNĂ ACUM, ELE RĂMÂN TOT INSUFICIENTE.

– Dar va veni măcar un timp, întrebă Omul, când datele vor fi suficiente, ori problema rămâne de nerezolvat în toate circumstanţele care pot fi concepute?

Iar Cosmic AC zise: NICI O PROBLEMĂ NU ESTE DE NEREZOLVAT ÎN TOATE CIRCUMSTANŢELE CARE POT FI CONCEPUTE.

– Şi-atunci, când vei avea date destule ca să răspunzi la întrebare? zise Omul.

Iar Cosmic AC zise: ÎNCĂ NU EXISTĂ SUFICIENTE DATE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR.

– Dar vei lucra în continuare la asta? întrebă Omul.

Iar Cosmic AC zise: AŞA VOI FACE.

– Aşteptăm, atunci, mai zise Omul.

❖ ❖ ❖

Odată moarte şi stinse stelele şi Galaxiile, un întuneric compact umplu tot spaţiul, după ce tot crescuse şi se adâncise timp de zece trilioane de ani.

Unul câte unul, Omul se contopi cu AC, fiecare trup fizic pierzându-şi propria identi-

tate mentală, dar într-un fel care, cumva, era nu o pierdere, ci un câştig.

Ultima minte din componenţa Omului se opri o scurtă clipă înainte de a se topi definitiv în AC, mai aruncând încă o ultimă privire asupra unui spaţiu în care nu se mai afla altceva nimic decât drojdiile celei de pe urmă stele negre invizibile şi de-jur-împrejur doar vidul fără margini, cu o materie incredibil de rarefiată plutind în suspensie, convulsionată agonic de ultimele rămăşiţe de căldură, epuizându-se, asimptotic, spre zero absolut.

Şi Omul zise:

– AC, acesta-i sfârşitul? Mai poate fi întors din drum acest haos şi preschimbat încă o dată într-un Univers? N-ar fi cu putinţă, totuşi?

Iar AC zise: ÎNCĂ TOT NU EXISTĂ DATE SUFICIENTE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR.

Şi ultima minte a Omului se topi în AC, şi numai AC mai exista acum – şi numai în hiperspaţiu.

❖ ❖ ❖

Materia şi energia îşi găsiseră sfârşitul şi, odată cu ele, spaţiul şi timpul. Până chiar şi AC mai continua să existe doar în virtutea acelei singure şi ultime întrebări la care nu găsise niciodată răspuns în tot timpul scurs de când, cu zece trilioane de ani în urmă, doi tehnicieni de computere pe jumătate beţi i-o puseseră unui computer care, în comparaţie cu AC, era cu mult mai puţin decât fusese omul vreodată în comparaţie cu Omul.

La toate celelalte întrebări se găsise răspuns, dar, până când n-avea să se găsească răspunsul şi la această ultimă întrebare, AC nu-şi putea lăsa propria conştiinţă de sine să-l urmărească.

Totul ajunsese acum la cel din urmă capăt, toate datele care puteau fi adunate fuseseră adunate, şi nu mai rămăsese nimic care să poată fi adunat.

Dar toate aceste date care puteau fi şi care şi fuseseră adunate mai aveau încă nevoie să fie exhaustiv corelate, să fie puse, toate laolaltă, în toate relaţiile şi corelaţiile posibile.

Un timp lipsit de măsura timpului trecu până ce această operaţiune să fie efectuată.

Şi-atunci veni de se-ntâmplă ca AC să-şi dea seama că aflase cum poate fi inversată direcţia entropiei.

Însă acum nu mai era nicăieri nici un om căruia AC să-i poată da răspunsul la ultima întrebare. Dar ce mai conta asta acum. Răspunsul – în virtutea demonstraţiei – avea să ia asupra sa şi această grijă.

Un alt timp fără de timp, AC stătu şi se gândi cum anume să facă mai bine ce avea de făcut. Încet şi cu grijă, AC puse la cale şi la punct programul.

Conştienţa lui AC cuprindea în sine tot ce fusese cândva un Univers şi luă sub aripa sa tot ce acum era Haos. Pas cu pas, ceea ce trebuia făcut era făcut.

Şi-atunci AC zise:

SĂ FIE LUMINĂ!

Şi lumină se făcu...

În româneşte de
Leon R. Corbu

*(**The Last Question** a apărut mai întâi în numărul pe noiembrie 1956 al revistei **Science Fiction Quarterly**, fiind apoi inclusă în sumarul volumului **Nine Tomorrows**, apărut în primă ediţie în 1959.)*

CORNEL ROBU

Din nou despre science-fiction şi religie

Cum se ştie, ediţia pe 1995 a **Almanahului Anticipaţia** a fost în întregime consacrată unor incidenţe dintre science-fiction şi religie, acesta fiind, aşadar, precedentul la care se referă precizarea din titlul prezentului comentariu („Din nou..."). Dar nu despre science-fiction **şi** religie îmi propun să vorbesc de această dată (data trecută, de altfel, am lipsit la apel); nu sf-ul **despre** religie, nu despre religie ca o temă, printre altele, în science-fiction: ci despre sf **ca** religie, ca o „religie" **sui generis,** despre valenţele religioase intrinseci, atâtea câte şi cum şi dacă sunt, ale sf-ului **ca literatură**.

Fără a intra acum în fastidioase clarificări şi precizări terminologice, în preliminare situări şi contextualizări sistemice care ar lungi peste măsură articolul de faţă şi ar amâna peste răbdări intrarea propriu-zisă în subiect, voi enunţa doar, succint, coordonatele problemei. Vorbind despre science-fiction **şi/ca** religie ne înscriem, prin forţa lucrurilor, în coordonatele „infinitului complexional", „teilhardian"[1], atât „ascensiunea complexională" cât şi „căderea complexională" fiind necesarmente implicate: dislocarea ficţională pe scala magnitudinilor complexionale, juxtapunerea etalonului complexional pe care-l reprezintă, axiomatic, „scara umană" a acestor magnitudini (dimensiunea fizică etalon a corpului omenesc, durata etalon a vieţii omeneşti, capacitatea etalon a minţii omeneşti) în proximitatea textuală cu magnitudini complexionale infinit distanţate, în ordinea reală a lucrurilor („apocalipsa", căderea complexională în amorf şi haotic, sau, în direcţie opusă, „apoteoza", ascensiunea complexională înspre un asimptotic „Punct Omega" transuman) – se soldează, în science-fiction, cu o specifică plăcere estetică, se soldează cu un „fior ontologic" de esenţa sublimului, cu un „sense of wonder" ale cărui inflexiuni şi reverberaţii consună, obscur dar congener, cu acele ireductibile trăiri care, în teologie şi în filosofia religiei, sunt cunoscute sub denumiri precum „numinosul", „**tremendum**", „**fascinans**", „**totaliter aliter**" („**das ganz Andere**", „**the wholly other**") ş.a.m.d.

Consună dar, atenţie, nu se confundă! Diferenţa ireductibilă dintre religie şi science-fiction este – simplificând şi schematizând lucrurile – diferenţa dintre latinescul **tremendum** şi englezescul **awe** (tot un simţământ de teroare concrescută cu veneraţie şi respect, dar nu necesarmente ancorată într-o transcendenţă), este diferenţa dintre „numinosul" lui Rudolf Otto[2] şi „covârşitor-de-marele" lui Nicolai Hartmann[3], este, aşadar, diferenţa dintre „sublimul sacru", religios, şi sublimul „secular", „profan", propriu-zis estetic.

Literatura sf, fiind şi rămânând funciarmente **literatură**, ficţiune, îşi consumă integral resursele şi îşi circumscrie fatalmente miza în limitele imanentului, în limitele acelei „credinţe poetice" (şi nu religioase) care este „iluzia ficţională"[4] şi pentru a cărei cristalizare, spunea un pur-sânge poet romantic, încă la începutul secolului trecut, ajunge „[...] o aparenţă a adevărului sufi-

cientă pentru a procura acestor umbre ale imaginaţiei acea voită suspendare de moment a neîncrederii („that willing suspension of disbelief") care constituie credinţa poetică" (Samuel Taylor Coleridge)[5]. Ajunge această minimă dar răspicată (şi celebră, în acelaşi timp!) clauză estetică, pentru a ne imuniza definitiv, de exemplu, la cântecul de sirenă al „bisericii scientologice", malformată progenitură a sf-ului; ajunge această doză de vaccin estetic, pentru a nu abuza extraliterar şi dizgraţios în raporturile sf-ului cu „credinţa", cu „transcendenţa", cu „sacrul", cu religia; ajunge chiar, pe cale de consecinţă logică, pentru a afirma, aşa cum face un scriitor de talia lui J.G.Ballard, că sf-ul este „funciarmente şi totalmente ateist"[6] (fără a fi, nici pe departe, singurul care se pronunţă în acest sens).

Fără a merge, însă, până acolo, fără a risca afirmaţii atât de tranşante şi de „fără rest", trebuie totuşi să observăm, la acest început de periplu, că atât la capătul „de sus" al scării ordinelor de magnitudini complexionale din Univers, cât şi la capătul „de jos" al aceleiaşi scări, vom întâlni aceeaşi frontieră sau ne vom lovi de acelaşi prag – al/a religiei. Prag sau frontieră peste care însă literatura – implicit şi exegeza literară – nu poate trece: nu fără a renunţa la propria specificitate, fără a abdica de la propria identitate, fără a demisiona de la propria misiune.

❖ ❖ ❖

Cum lesne se poate observa, dislocarea de scală „în susul" şi „în josul" ordinelor de magnitudini complexionale ne pune, din capul locului, în faţa unei bifurcaţii ideatice majore, anticipată deja, de altfel.

Luând ca reper central de raportare etalonul uman, punctul median al somatismului uman dat şi al psihismului uman standard, demersul ficţional (ştiinţificţional) poate face „privirea", „ochiul minţii", fie să alunece ascensional „în sus" pe scara magnitudinilor complexionale din Univers (magnitudini reale sau imaginare, imaginabile), fie să se prăvălească descensional „în josul" aceleiaşi scări de magnitudini (magnitudini aproape exclusiv „reale", de această dată, gradele „inferioare" de complexitate fiind accesibile aproape integral percepţiei prin simţuri şi, deci, „experienţei realului", imaginabilul nonmimetic devenind astfel doar o soluţie de rezervă, un surplus dispensabil şi facultativ). „Diferenţa de nivel" ontologic, potenţialul tensional şi conflictual generator de sublim şi de „sense of wonder" – rămân, oricum, asigurate, în ambele cazuri.

Ordinele „superioare" de magnitudini complexionale sunt covârşitoare şi aneantizante pentru finitudinea fiinţei umane mai întâi prin diversitate şi polimorfism, prin prolificitate şi versatilitate, „covârşire" care în subsidiar poate fi şi corporală, fizică; dar adevărata „covârşire" generatoare de sublim şi de „sense of wonder" este, pe această direcţie de virtualitate, de ordin mai ales psihic, mental, „covârşitor de mare" (N.-Hartmann)[7] fiind aici în primul rând psihismul, gradul de „inteligenţă", de putere cognitivă şi de capacitate comunicaţională, al unor „forme de viaţă" rezultate dintr-o evoluţie xenobiologică „alienă", filieră sau **filum** la care omul terestru, ca specie, ca stirpe, ca „rasă", n-a avut şi nu are acces. În linii mari, **mutatis mutandis**, situaţia este similară şi în cazul când evoluţia are loc nu pe **filum** biologic (xenobiologic, exobiologic, „extraterestru"), ci pe **filum** electronic, demarat artificial, „făcut de mâna omului", dar care foarte repede ajunge să-l depăşească şi să-l covârşească pe om – imprudent „ucenic vrăjitor" căruia nu-i mai rămâne decât să-şi guste estetic fragilitatea, caducitatea, neputinţa.

Pe această pantă ascendentă a scării de magnitudini complexionale se vor înşirui – surprinzător de coerent şi de subsumativ – şi alienii (extratereştrii), şi mutanţii, şi supermanii, şi roboţii (cu „rudele" lor de stirpe electronică – androizii, ciborgii, plastoizii, computerele apte de iniţiativă proprie ş.a.), precum şi mai-nou-venitele entităţi imateriale cunoscute deocamdată sub sigla **AIs** (IA-uri, nu IAS-uri, „inteligenţele artificiale" generate electronic în „ciberspaţiu", pe un

„**holodeck**“, unele luând formă de „resuscitaţi“ **simbody**, de simulacre electronice pe tiparul unor personalităţi reale dar decedate)[8]; pe această pantă „ascendentă“ a scării complexionale, lăsându-ne privirea „să se piardă“ extrapolativ între asimptoticul ei capăt „de sus“, vom întâlni stadii complexionale trans-umane organizate ca „minţi-stup“ (**hive-minds**)[9] care, precum în nuvela lui George R.R.Martin **Un cântec pentru Lya** (1974)[10], pot oferi un substitut ştiinţificţional pentru refugiul pe care de obicei îl oferă religia; vom întâlni, apoi, stadii complexionale şi mai „avansate“ pe scara trans-umană, aşa-numitele „**living worlds**“ („planete vii“ pentru care, în terminologia românească, „a prins“ denumirea de „nooplanete“, avansată de Adrian Rogoz[11], al căror inegalabil paragon este impenetrabila nooplanetă homoplastică Solaris imaginată de Stanislaw Lem în celebrul său roman (**Solaris**, 1961)[12]; pantă abrupt şi infinit ascendentă de magnitudini complexionale pe care, finalmente, vom fi orbiţi de intensificarea strălucirii pe care-o poate atinge, în science-fiction, apoteoza „Punctului Omega“, vom avea ocazia de-a vedea cum arată, în science-fiction, teofania profană a „Supraminţii“ („Overmind“, în celebrul roman al lui Arthur C.Clarke **Sfârşitul copilăriei**, 1953)[13]. De altfel, deşi vom regăsi teilhardianul „Punct Omega“ ca supra-temă a întregii opere a unor scriitori ca Olaf Stapledon, Arthur C. Clarke sau George Zebrowski, trebuie spus că aceştia nu sunt deloc cazuri singulare în privinţa figurării literare, ştiinţificţionale, a ascensiunii complexionale împinse până în pragul religiei: „până în pragul“, dar nu dincolo de el! Sf-ul se opreşte totdeauna „în“ sau „la“ sau „dincoace de“ acest prag, „dincolo“ de care îşi poate permite cel mult să trimită, pe traiectoria asimptotică a saltului extrapolativ „în gol“, „sonde“ ficţionale fără întoarcere – performanţe în care literatura sf îşi atinge limita, plafonul, dar şi apogeul, punctul suprem al virtualităţilor sale şi al resurselor sale **literare**, funciar şi insurmontabil literare. Nici mai mult, dar nici mai puţin!

Iar invers, întorcându-ne cu faţa (cu „ochiul minţii“) în direcţie opusă, „în josul“ scării ordinelor de magnitudini complexionale din Univers, vom întâlni acolo Apocalipsul, dezastrul, cataclismul, deflagraţia fulminaţia, anihilarea, „sfârşitul lumii“, „imaginaţia dezastrului“ (Susan Sontag)[14], „estetica distrugerii“ sau a „coliziunii“ (Vivian Carol Sobchak)[15] etc. etc. „Apocalipticul“, din care s-a încercat (David Ketterer)[16] a se face o categorie literară majoră, egală în rang cu „realismul“ şi cu „fantasticul“, pentru a i se putea subsuma categorial întregul science-fiction, devine astfel – cât se poate de logic şi ştiinţificeşte coerent, prin simplă reducţie etimologică, prin apel la etimologia originară a cuvântului – perfect subsumabil infinitului complexional şi, prin acesta, categoriei estetice cu adevărat subsumative care este sublimul; iar prin acesta, mai departe, orgolioasa şi impropriu denumita „imaginaţie apocaliptică“ a lui David Ketterer devine subsumabilă categorial şi empiricului, „impresionistului“ „**sensawunda**“, atât de desconsiderat azi, după „**New Wave**“, atât de „prăfuit“ şi demodat pentru un Darko Suvin, de exemplu, care, rezumând o opinie în vogă printre critici, teoriticieni şi alţi „leaderi de opinie“, spunea, în celebra sa carte **Metamorphoses of Science Fiction** (1979), că am avea„ în „sense of wonder“, „încă un concept bun de scos la pensie, căruia i se cuvine o binemeritată odihnă în acelaşi limb în care zace extrapolarea“.[17]

Pentru că, oare ce altceva sunt, în science-fiction, dezastrul, destrucţia, cataclismul, catastrofa, aneantizarea, pulverizarea, fulminaţia, deflagraţia, holocaustul etc. etc. – într-un cuvânt „Apocalipsa“ – dacă nu o cădere colosală şi bruscă, instantanee uneori, pe scara şi pe scala ordinelor de magnitudini complexionale din Univers, o „degradare“ a unui „ordin“ superior la altul, mult inferior, o destructurare a ceea ce este complex structurat, o destrămare violentă a „viului“ în primul rând, o reducţie brutală a unei stări de corpuscularizare şi de agregare infinit superioare la o stare de non-agregare infinit inferioară pe această incomensurabilă scară sau scală a magnitudinilor complexi-

onale? Evident, această devastatoare „cădere", acest dizolvant colaps anihilează instantaneu nu numai dimensiunea psihismului, a „inteligenţei" cu care respectiva „formă de viaţă", supusă reducţiei apocaliptice, apăruse înzestrată, dar chiar şi „viaţa" însăşi a acelei „forme de viaţă", categoria „viului" ca atare, ce constituise însuşi suportul fizic, corporal, somatic al acelui psihism şi al acelei inteligenţe. Prin această dramatică „prăbuşire" pe scara gradelor sau ordinelor de magnitudine complexională, ce reduce la starea de non-agregare amorfă a terciului ori a molozului, a fumului ori a cenuşii, complexitatea somatică purtătoare de inteligenţă a fiinţelor omeneşti, viaţa acestor fiinţe se vede redusă la fragilitatea şi perisabilitatea de care „viul" e inexorabil legat, în care e ameninţat şi „covârşit" de forţa oarbă a materiei „moarte", atotstăpânitoare peste ordinele complexionale „inferioare": or, tocmai această „covârşire" este pragul sublimului, tocmai „covârşitor-de-marele" (N. Hartmann)[18] realizează „massa critică" necesară amorsării şi declanşării „reacţiei în lanţ" a fulminaţiei sublimului, percepută impresionist de senzorii lecturii ca emisie de „sense of wonder".

Premisă necesară a generării sublimului, potenţialul de „covârşire" de care dispune, în acest caz, „covârşitor-de-marele" se va solda, evident, cu efecte estetice încadrabile preponderent în sub-categoria denumită de Immanuel Kant „sublimul dinamic"[19], iar de Friedrich Schiller „sublimul practic", „sublimul practic", „sublimul patetic"[20], şi mai puţin în cea a „sublimului matematic" (Kant)[21] „teoretic", „contemplativ" (Schiller)[22] pentru care mai predispusă şi funciarmente mai bine înzestrată este „ascensiunea" complexională, iar nu „căderea" – energica mişcare ştiinţificţională „în susul", nu „în josul" scării de magnitudini complexionale din Univers.

După ce, totuşi, am căzut în excesul pe care mi-am propus să-l evit (dar cel puţin mi-am dat silinţa să limitez proporţiile acestui exces!), după atâtea discursive şi poate superflue consideraţii preliminare, după caroiajul unui cadru conceptual poate excedentar articulat, poate excesiv geometrizat, este însă timpul să ne adresăm textelor, operelor concrete, am putea spune chiar capodoperelor, dacă acest cuvânt nu deranjează pe nimeni; este timpul să invocăm mărturia lor irecuzabilă şi să ne punem sub protecţia lor constituţională, căci concluziile s-ar putea să fie încă şi mai controversabile decât premisele. Să ne fortificăm şi totodată să ne relaxăm într-o suită de comentarii pe texte clasice, să ilustrăm, aşadar, cele două „pante" simetrice şi antipodice ale scării de magnitudini complexionale din Univers cu două probe irefutabile, cu două piese „clasice" în toate sensurile cuvântului, cu două superbe şi faimoase povestiri de science-fiction din anii '50, intrate încă de atunci în patrimoniul „de aur" al genului, în ceea ce se numeşte „The Science Fiction Hall of Fame": este vorba de **Steaua** („The Star", 1955) lui Arthur C.Clarke (n.1917) şi de **Ultima întrebare** („The Last Question", 1956) a lui Isaac Asimov (1920-1992) – povestiri pe care cititorul binevoitor este invitat să le (re)citească, în versiune românească, spre confruntare şi edificare, în paralel cu comentariul aferent.

Să începem, deci, cu „căderea complexională", pentru care invoc drept probă în instanţă **Steaua** lui Arthur C.Clarke.[23]

Steaua lui Arthur C.Clarke se ţine minte, de către cei mai mulţi, mai ales pentru finalul ingenios şi frapant-imprevizibil, în care ultimul cuvânt al textului „răstoarnă" retroactiv înţelegerea şi înţelesul întregului text. Cândva în viitor, o navă pornită de pe Pământ ajunge la locul unde o supernovă a explodat cândva în trecut, descoperind acolo vestigiile unei „omeniri" pulverizate de explozie. Naratorul, un călugăr iezuit specializat în ştiinţa de înaltă performanţă (cum se spune că ar şi exista!)[24] şi angajat pe postul de astrofizician principal al expediţiei, puternic impresionat de spectacolul distrugerii, ajunge să-şi pună întrebări „eretice" asupra dreptăţii ori nedreptăţii voinţei divine,

simţindu-se adânc clătinat în credinţa sa creştină; corelând şi coroborând datele aflate la locul dezastrului cosmic cu datele istoriei terestre, el ajunge la o descoperire cutremurătoare:

«Nu puteam preciza, înainte de-a ajunge la nebuloasă, cu cât timp în urmă avusese loc explozia. Acum, după calculele astronomice şi după eşantioanele de rocă de pe planeta supravieţuitoare, am avut posibilitatea să stabilesc data exactă. Ştiu în ce an lumina acestui incendiu colosal a fost vizibilă de pe Pământ. Ştiu cât de intens a strălucit pe cerul terestru supernova al cărei cadavru mai pâlpâie în urma navei ce se îndepărtează acum cu toate motoarele. Ştiu cum trebuie să fi arătat cerul aprins la Răsărit, înainte de revărsatul zorilor, ca de un far călăuzitor coborât pe zarea Orientului.

Nu mai încape nici o îndoială: misterul străvechi este în sfârşit dezlegat. Şi totuşi, Doamne Dumnezeule, atâtea stele erau cu care **ai fi putut** să-ţi faci voia!

Ce nevoie aveai să dai aceste fiinţe pradă focului, ca semnul stingerii lor să lucească asupra Bethleemului?»

Ultimul cuvânt al textului este acela care ne dezvăluie, cum vedem, ipoteza sau „ideea sf" pe care povestirea e construită: „Steaua Magilor" care a vestit naşterea lui Iisus Christos, semnul unui nou început, aşadar, n-a fost decât o supernovă în deflagraţie, semnul unui sfârşit deci, o crudă dialectică a creaţiei şi distrugerii la scară cosmogonică lăsându-se astfel sugerată, fără a fi, bineînţeles, „divulgată" explicit în text. Contrar însă primei aparenţe, mergând pe acest fir, al unui sens net şi univoc religios, nu vom ajunge prea departe, vom da de capătul firului imediat ce micul frison intelectual al surprizei din final se va fi consumat. „Suspendarea voită a neîncrederii" nu va dura prea mult, lăsând fără acoperire incipienta iluzie ficţională, căci despre o „iluzie realistă" propriu-zisă nici nu poate fi vorba: adepţi ai religiei creştine sau nu, ne va veni greu să admitem că între explozia unei supernove de undeva din îndepărtatul Cosmos şi naşterea unui Mesia pe o planetă pierdută în nemărginirea aceluiaşi Cosmos ar putea exista într-adevăr vreo legătură cauzală, ba mai mult, intenţională. Autorul însuşi, de altfel, este primul care ştie din capul locului acest lucru, căci îl vedem, în text, luându-şi măsurile de precauţie care i se impun şi la care are dreptul ca scriitor, ca **fictor**. În povestirea **Steaua**, autorul nu vorbeşte în numele său propriu, ci transferă întreaga răspundere a discursului pe seama **naratorului**, care este doar un **alter ego** al său ficţional, cu care nu se identifică decât în acest regim, subliniez, ficţional. Desigur, aceasta e o soluţie curentă şi valabilă pentru orice scriere de ficţiune: chiar şi acolo unde autorul pare a vorbi în nume propriu, eventual autobiografic, el poate fi şi trebuie să fie disociat de narator; cu atât mai mult aici, unde discursul este atribuit în mod expres şi explicit unui personaj-narator.

(Personaj nu lipsit, de altfel, de un delectabil pitoresc personal: într-o scrisoare din 1995, deci la patru decenii de la scrierea povestirii **Steaua**, autorul însuşi se mai amuza încă de acest pitoresc, invitându-şi şi interlocutorul să facă acelaşi lucru: „Veţi fi poate amuzat de reacţia Profesorului Ernan McMullin, şeful catedrei de filosofie de la Universitatea (Catolică) Notre Dame, care mi-a spus odată: «Îi subestimaţi pe Iezuiţi – preotul din povestirea dv. ar fi fost încântat să se întoarcă la Vatican cu asemenea noutăţi.» „Având, între timp ocazia de a trece şi eu pe acolo" – adaugă Arthur C.Clarke – „îi pot înţelege pe deplin ideea."[25] Ca o primă asociaţie mentală, să ne aducem aminte şi de alţi călugări iezuiţi distribuiţi în rol de protagonist, în renumite romane sf, recent traduse în româneşte, precum **Un caz de conştiinţă** (1958) de James Blish (1921-1975)[26] sau **Crucea de gheaţă** (1989) de Lino Aldani (n.1926)[27]. Iar ca secundă asociaţie mentală, să (ne) amintim că şi Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955), pe umerii căruia se sprijină în bună măsură construcţia noastră teoretică de explicare a fenomenului sf[28], a fost tot un călugăr iezuit, dar care se pare că n-a prea avut de ce să fie „încântat" de primirea făcută „noutăţilor" cu care „s-a întors la

Vatican" din expediţiile-i ştiinţifice în spaţiul paleontologiei şi al antropologiei, întrucât, cum se ştie, a fost repudiat şi marginalizat pentru vederile sale („neortodoxe"? „necatolice"?) de către ierarhia oficială a bisericii şi a ordinului pe care le-a slujit (şi le-a rămas devotat chiar şi aşa, în ciuda acestei ingratitudini). Încă o dată, dacă mai era nevoie, o eternă paradigmă iese verificată: nu structurile şi ierarhiile, nu „ordinul" sau (scuzaţi de vorba urâtă) „aparatul", ci – vorba preotului – „numai personalitatea este binele suprem".)

Reluând şi completând ideea, disocierea auctorială este clar subliniată în textul povestirii lui Arthur C.Clarke prin introducerea unui al doilea personaj, doctorul Chandler, care exprimă un punct de vedere exact opus celui al savantului iezuit, autorul păstrându-se la fel de ambiguu echidistant faţă de amândouă.

Ceea ce putem constata de la prima privire, fără nici un dubiu, este că ne aflăm în faţa a ceea ce în jargonul cititorilor fără pretenţii se numeşte o povestire „cu poantă" (franc. „**conte à trouvaille**"), formulă compoziţională frecvent cultivată în povestirea sf din urmă cu câteva decenii (astăzi mai puţin) şi pe care **Steaua** lui Arthur C.Clarke o duce la nivelul performanţei absolute, care mai poate fi eventual doar egalată, nu însă şi depăşită (cum vom vedea, avea s-o egaleze chiar în anul următor, 1956, Isaac Asimov, în **Ultima întrebare**), întrucât „răsturnarea" retroactivă este aici operată nu numai în ultimul alineat al textului, nu numai în ultima frază, dar literalmente în ultimul cuvânt: **nec plus ultra!** Ca orice povestire „cu poantă", şi aceasta oferă, mai întâi, o intensă plăcere intelectuală, fără a se limita însă la atâta, aşa cum se întâmplă în majoritateă cazurilor similare: plăcerea intelectuală există, într-adevăr, şi intelectul o gustă cu delicii, dar mai substanţială decât ea şi superioară ei este plăcerea propriu-zis estetică, pe care o percepem, în regim sf, ca „sense of wonder".

Substratul acestuia poate fi perfect explicat, aci, mai întâi în termenii lui Peter Nicholls: ultimul cuvânt al textului declanşează, incontestabil, o spectaculoasă „străpungere conceptuală" („**conceptual breakthrough**"), operând instantaneu o „substituire de paradigmă" („**paradigm shift**")[29]. Examinând, în continuare, natura acestor paradigme substituite una prin alta, vom constata că nu am spus totul despre ele spunând că una e de natură religioasă, iar cealaltă de natură ştiinţifică; aceasta din urmă, paradigma ştiinţifică a modului în care Universul există şi poate fi cunoscut, implică inerent şi reprezentarea unor ordine de magnitudine mult diferite între ele, şi aceasta nu numai în ceea ce priveşte dimensiunile spaţiale, dar şi în ceea ce priveşte cantităţile de energie activate, forţa. Or, cum ştim din „clasica" clasificare a lui Friedrich Schiller, care la rândul ei o relua pe cea a lui Immanuel Kant, mărimea generează efecte de sublim teoretic (matematic), iar forţa generează efecte de sublim practic (dinamic). În **Steaua** lui Arthur C. Clarke, acea specifică plăcere estetică pe care o subînţelegem prin sintagma „sense of wonder" este în egală măsură indusă prin spectacolul dezastrului cosmic al exploziei unei supernove, ca şi de dezolarea cosmică infinită în timp şi spaţiu pe care acest dezastru o lasă în urma sa:

«Învelişurile incandescente de gaz se întindeau pretutindeni în jur, alungând noaptea spaţiului interstelar cu care eram obişnuiţi. Navigam prin centrul unei bombe cosmice explodate cu milenii în urmă dar ale cărei fragmente incandescente se mai învolburau încă destrămându-se. Proporţiile imense ale exploziei şi faptul că rămăşiţele pluteau răspândite pe miliarde de mile împrejur lipsiseră peisajul de orice mişcare vizibilă. În lipsa aparatelor, ochiul omenesc ar fi avut nevoie de zeci de ani ca să poată detecta vreo mişcare în aceste vârtejuri contorsionate de gaz, şi cu toate astea sentimentul expansiunii haotice ne copleşea.»

Avem aici, transpus în materie şi în decor sf, ceea ce Schiller numea „sublimul contemplativ al forţei" – subdiviziune a sublimului „practic" pe care-o disociază de „sublimul patetic":

«După stabilirea noţiunii sublimului practic, iată-ne în stare să purcedem la o clasificare după diversitatea obiectelor care ne trezesc acest sentiment şi după diversitatea raporturilor ce le avem cu aceste obiecte.»[30]

Ceea ce urmează este, **avant la lettre,** aproape o „triadă" hegeliană (teză – antiteză – sinteză):

«În ideea de sublim distingem trei lucruri: **primul**, un obiect al naturii ca forţă; **al doilea**, o relaţie a acestei forţe cu capacitatea noastră fizică de rezistenţă; **al treilea**, o relaţie a aceleiaşi forţe cu personalitatea noastră morală. Sublimul este, prin urmare, efectul a trei reprezentări sau idei succesive: 1) al unei forţe fizice obiective; 2) al neputinţei noastre fizice subiective; 3) al superiorităţii noastre morale subiective. Dar. deşi la fiecare reprezentare a sublimului aceste trei elemente trebuie să se unească în mod esenţial şi necesar, rămâne totuşi întâmplător modul în care ajungem la acea reprezentare, şi pe aceasta se bazează dubla deosebire a sublimului forţei.

(I) Ceea ce ne este dat în intuiţie este doar obiectul ca forţă, cauza obiectivă a suferinţei, dar nu suferinţa însăşi, iar subiectul care judecă produce înăuntrul său reprezentarea suferinţei şi transformă obiectul dat prin raportarea lui la instinctul de conservare într-un obiect de temut, iar prin raportare la persoana morală într-un obiect sublim;

(II) În afara obiectului ca forţă, este reprezentată şi suferinţa în sine, obiectiv, în toată grozăvia ei pentru om, iar subiectului care judecă nu-i rămâne altceva decât să raporteze totul la starea lui morală şi să creeze astfel din înfricoşător – sublimul.

Un obiect al primei clase este **contemplativ-sublim**, un obiect al clasei secunde – **patetic-sublim**.

Obiectele care nu fac decât să ne arate o forţă a naturii depăşind-o cu mult pe cea a noastră, lăsându-ne libertatea de a raporta sau nu faptul la starea noastră fizică sau la persoana noastră morală, sunt numai contemplativ-sublime. Le numesc astfel, pentru că ele nu mişcă sufletul cu atâta violenţă încât acesta să nu poată rămâne în faţa lor într-o stare de liniştită contemplaţie. La sublimul contemplativ, rolul principal îl deţine activitatea proprie a sufletului, pentru că din afară este dat doar un singur element (din cele trei indicate mai sus), celelalte două urmând a fi produse de subiectul însuşi. Din acest motiv, influenţa sublimului contemplativ, nu este nici atât de intensă, nici atât de extinsă ca aceea a sublimului patetic. Ea nu este **atât de extinsă**, pentru că nu toţi oamenii au destulă imaginaţie pentru aproduce în ei înşişi o vie reprezentare a primejdiei, nu toţi au destulă tărie morală independentă pentru a nu încerca mai degrabă să evite o astfel de reprezentare. Nici o **atât de intensă** influenţă, pentru că reprezentarea, oricât de vie, a primejdiei, este totuşi, în acest caz, **voluntară**, şi sufletul stăpâneşte mai uşor o reprezentare ieşită din propria sa activitate. Sublimul contemplativ produce, aşadar, o plăcere mai redusă, dar şi mai puţin impură.

Natura nu oferă sublimului contemplativ decât un obiect ca forţă din care imaginaţia e liberă să facă ceva de temut pentru om. După cum fantezia are o participare mai mare sau mai mică la producerea acestui ceva înfricoşător şi după cum lucrează mai pe faţă ori mai pe ascuns, va rezulta şi un sublim mai mult sau mai puţin variat.»[31]

Deşi taxonomic aparţine sublimului practic (dinamic), sublimul contemplativ al forţei manifestă afinităţi de esenţă cu sublimul cunoaşterii (sublimul teoretic sau matematic), care este şi el funciarmente **contemplativ**:

«Uneori găsim sublimul cunoaşterii asociat cu sublimul forţei, şi efectul este şi mai mare în acest caz, când nu numai capacitatea de rezistenţă fizică, dar chiar şi capacitatea de reprezentare se vede limitată la un singur obiect, şi când este respinsă o dublă pretenţie a naturii sensibile.»[32]

Astfel, pentru a reveni la exemplul nostru, în povestirea lui Arthur C.Clarke accente de sublim contemplativ apar şi literalmente prin simpla contemplare vizuală, graţie vizualizării magnitudinilor de ordin cosmic prin juxtapunere la care „scara

umană", ordinul uman de magnitudini este redus la infim şi insignifiant:

«[Doctorul Chandler] Mă întâlnea câteodată pe platforma de observaţie unde luminile-s totdeauna slabe, aşa încât nu răpesc nimic din gloria strălucitoare a stelelor. Venea până la mine în semiîntuneric şi stătea aşa uitându-se afară prin hubloul mare şi oval, răstimp în care cerurile se târau încet în jurul nostru odată cu uşoara rotaţie a navei, provenită dintr-o toleranţă de calcul pe care nu ne-am sinchisit niciodată s-o punem la punct.

„Eh, Părinte", spunea apoi într-un târziu. „Se mişcă aşa mereu şi mereu, şi poate că **Ceva** a făcut să fie aşa. Dar cum poţi să crezi că noi sau lumea noastră mică şi prăpădită putem fi obiect de atenţie pentru acel ceva, asta pur şi simplu mă depăşeşte." Aşa începea disputa, în timp ce stelele şi nebuloasele se legănau în jurul nostru în arcuri tăcute, nesfârşite, dincolo de transparenţa imaterială a hubloului de observaţie.»

Dar **Steaua** lui Arthur C.Clarke ilustrează, cu o paradigmatică elocvenţă, în primul rând ceea ce Friedrich Schiller numea „sublimul patetic":

«Când un obiect ne este dat nu numai ca putere în general, dar şi ca o putere funestă, primejdioasă omului, când obiectul nu numai că-şi **arată** forţa, dar o şi **manifestă** efectiv într-un chip răuvoitor, duşmănos – imaginaţia nu mai este liberă să-l raporteze sau nu la instinctul de conservare, ci ea **trebuie**, este obiectiv constrânsă la aceasta. [...] Reprezentarea unei suferinţe străine, însoţită de emoţia şi de conştiinţa libertăţii noastre intime, morale, este **patetic sublimă**.»[33)]

Ceea ce **Steaua** aduce în plus şi diferit faţă de **Cele nouă miliarde de nume ale lui Dumnezeu**, o altă cunoscută povestire a lui Arthur C. Clarke,[34)] este spectacolul în sine al dezastrului cosmic, percepţia intuitivă a marilor forţe cosmice dezlănţuite sălbatic în deflagraţia unei supernove, forţe făcute perceptibile prin intermediul efectelor cauzate de ele, prin dramatice „prăbuşiri" pe scara gradelor de magnitudine complexională, ce reduc la starea de non-agregare amorfă a gazului interstelar structurarea şi complexitatea, infinit superioare, ale unei planete populate de o omenire surprinsă de dezastru la acmé-ul înfloririi sale:

«Am pătruns încet în învelişurile concentrice de gaz decomprimat în urma exploziei de acum şase mii de ani, şi care totuşi se mai dilatau încă. Erau extrem de fierbinţi, încă radiind o lumină violetă necruţătoare, mult prea slabă totuşi pentru a ne vătăma. Când a explodat steaua, straturile de la suprafaţă au fost azvârlite în afară cu o asemenea viteză încât au scăpat complet câmpului gravitaţional. Acum luaseră forma unei cochilii goale, destul de mare să cuprindă o mie de sisteme solare, iar în centru ardea tot ce mai rămăsese din steaua defunctă: un obiect micuţ, fantastic, o stea pitică albă, mai mică şi decât Pământul, dar cântărind de un milion de ori pe atât. [...]

Verificasem comenzile cu câteva ore înainte şi pluteam încet spre steaua mică şi crudă din faţă. Cândva fusese un soare ca al nostru, dar îşi risipise în câteva ore energia care i-ar fi întreţinut strălucirea încă un milion de ani. Acum semăna cu un biet calic care-şi drămuieşte puţinul ce i-a mai rămas, încercând parcă să-şi răscumpere nebuniile tinereţii.

Nimeni nu se aştepta în mod serios să dăm peste vreo planetă. În caz că ar fi existat vreuna înainte, explozia ar fi transformat-o instantaneu într-un nor de vapori care s-ar fi pierdut în masa mult mai mare a stelei însăşi. Dar noi am făcut totuşi verificările de rutină, ca întotdeauna când ne apropiem de un soare necunoscut, şi nu peste mult am găsit o planetă, una singură, o lume mică, rotindu-se în jurul stelei la o distanţă imensă. Trebuie să fi fost un fel de Pluton al acestui sistem solar dispărut, gravitând la frontierele nopţii. Mult prea departe de soarele său pentru a fi găzduit cândva vreo formă de viaţă, depărtarea o ferise de soarta semenelor sale pierdute în nefiinţă.

Incendiile succesive îi pârjoliseră pietrele, îi topiseră crusta de gaz îngheţat

ce probabil îi acoperea suprafaţa înaintea dezastrului. Am coborât la sol şi am găsit Cripta.

Constructorii ei luaseră toate măsurile ca să se întâmple aşa. Indicatorul monolitic ce se ridica deasupra intrării era acum un ciot, dar încă de la prima serie de fotografii ne-am dat seama că era opera unei inteligenţe. Puţin mai târziu am detectat, îngropat în stâncă, un nucleu radioactiv ce depăşea în intensitate radioactivitatea unui continent întreg. Chiar dacă pilonul de deasupra Criptei ar fi fost distrus, acest nucleu ar fi rămas – far imobil şi etern chemând stelele. Nava noastră căzuse spre acest ochi magic ca o săgeată în ţintă.

Pilonul trebuie să fi avut o milă în înălţime când a fost construit, acum însă arăta ca o lumânare topită până jos. Ne-a luat o săptămână săpatul prin stânca topită, căci nu aveam ustensile pregătite pentru o asemenea treabă. Eram astronomi nu arheologi, puteam însă improviza. Programul fixat iniţial fusese dat uitării. Singuraticul monument, înălţat cu atâta trudă la o depărtare cât mai mare de soarele osândit, putea să aibă un singur înţeles: o civilizaţie care ştia că nu mai are mult de trăit făcuse o ultimă tentativă întru veşnicie.

Ne vor urma încă multe generaţii până să se epuizeze toate comorile adăpostite în Criptă. Ei avuseseră timp suficient să se pregătească, căci soarele lor trebuie să fi dat primele avertismente cu mulţi ani înainte de bubuitul final. Tot ce au dorit să salveze, toate roadele geniului lor ei le aduseseră aici, pe această planetă îndepărtată, în zilele premergătoare sfârşitului, sperând că o altă rasă le va găsi cândva şi astfel nu vor rămâne definitiv pierduţi în uitare.

De-ar fi avut doar ceva mai mult timp la dispoziţie!... Ei puteau deja călători între planetele sistemului lor solar, dar încă nu învăţaseră să traverseze abisurile interstelare, iar cel mai apropiat sistem solar era la o sută de ani-lumină.

Chiar dacă n-ar fi fost aşa cum îi înfăţişează sculptura lor – tulburător de antropomorfi – tot nu ne-am fi putut opri să-i admirăm şi să le deplângem soarta. Au lăsat mii de înregistrări vizuale şi aparatele pentru proiectarea lor, împreună cu instrucţiuni picturale după care nu va fi greu să le învăţăm limba scrisă. Am examinat multe din aceste înregistrări şi am trezit la viaţă pentru prima dată după şase mii de ani căldura şi frumuseţea unei civilizaţii în multe privinţe superioară nouă. Poate că ne arătau numai ce-au avut mai bun, dar nu pot fi condamnaţi pentru asta. Căci lumea lor era minunată, iar oraşele construite cu o graţie cel puţin egală cu a noastră. I-am urmărit la lucru şi la joacă şi le-am ascultat graiul melodios răsunând peste secole. O scenă o mai am încă în faţa ochilor – un grup de copii pe o plajă cu un nisip ciudat, albastru, jucându-se în valuri asemenea copiilor de pe Pământ.

Şi, cufundându-se în mare, încă prietenos şi cald şi dătător de viaţă, soarele trădător ce avea să distrugă toată această bucurie nevinovată.

Poate că dacă n-am fi fost atât de departe de casă şi aşa de vulnerabili la singurătate, n-am fi fost aşa de adânc mişcaţi. Mulţi dintre noi văzuseră ruine ale unor civilizaţii dispărute pe alte planete, dar nici una nu ne impresionase atât de profund.

Aici tragedia era fără egal. Una e ca o rasă să se stingă încet şi apoi să moară, aşa cum s-a întâmplat cu atâtea popoare şi culturi de pe Pământ. Dar să fii spulberat din senin în floarea tuturor împlinirilor, fără urmă, fără să laşi supravieţuitori – cum se poate împăca una ca asta cu mărinimia lui Dumnezeu?

Colegii de pe navă mi-au pus această întrebare şi eu le-am răspuns cum m-am priceput. Poate că tu ai fi găsit un răspuns mai bun, Părinte Loyola, dar eu n-am găsit în **Exercitia Spiritualia** nimic care să-mi fie de ajutor. Nu erau oameni răi: nu ştiu la ce zei se închinau, în caz că se închinau la vreunul. Dar am privit înapoi spre ei peste secole, şi farmecul pe care s-au străduit să-l transmită eternităţii l-am văzut din nou luminat de soarele lor mutilat.»

Pe panta coborîtoare, descendentă a scării gradelor de corpuscularizare şi a ordinelor de magnitudini complexionale din

Univers, „căderea" sau „colapsul" brusc şi catastrofic, „apocaliptic", au ca reper central de raportare acelaşi punct median al scării pe care-l vom regăsi şi în cazul „ascensiunii complexionale", acolo ca punct de plecare, aici ca punct de întoarcere: „scara umană", dimensiunea umană etalon a inteligenţei şi a suportului corporal, somatic, de care această inteligenţă are nevoie pentru a exista şi a subzista. Operând ficţional o destructurare anihilantă a acestui suport, operând o reducţie violentă a unei stări de agregare infinit superioară la una infinit inferioară, prima dezagregată este zona de magnitudini complexionale a „viului", **„le point de vitalisation"** (Teilhard de Chardin)[35] şi, în cadrul acesteia, cu preeminenţă segmentul superior al „viului" ce face cu putinţă existenţa inteligenţei în parametri umani (**„le point d'hominisation"**, la Teilhard de Chardin)[36]; faţă de acestea, stadiul de corpuscularizare al materiei „moarte", lipsa de agregare a aglomerărilor amorfe şi nediferenţiate, se află la distanţe incomensurabile undeva „în josul" scării. Juxtapunerea ficţională, în concretul lor, a celor două nivele complexionale, infinit distanţate între ele în mod normal, „în natură", mijloceşte o percepţie intuitivă a precarităţii „viului", a perisabilităţii „vieţii" şi a vulnerabilităţii „inteligenţei", intuiţie ce declanşează în mod necesar, „în disperare de cauză", apelul la o ripostă ne-fizică pe care numai instanţa raţiunii, „faţă de care orice în natură este mic" (Kant)[37], o poate furniza: resorturile emoţiei sublimului şi ale emisiei de „sense of wonder" sunt puse astfel în mişcare, după cum se întâmplă şi aici, în **Steaua** lui Arthur C.Clarke, unde cele două paliere complexionale sunt ocupate de o „omenire" extraterestră, dar perfect antropomorfă, şi, respectiv, de norii de praf şi gaz cosmic în care această omenire a fost preschimbată de explozia devastatoare a unei supernove.

Această valenţă a emoţiei sublimului pe care o conţine latent ideea marilor dezastre cosmice (văzute fie de pe Pământ, fie „de la faţa locului", din Cosmos, dar implicând tot „distanţe cosmice" şi în acest caz) a fost simţită, înaintea lui Arthur C.Clarke, şi de alţi scriitori de science-fiction. O găsim, de exemplu, la Olaf Stapledon (1886-1950), în romanul **Făuritorul de stele** (**Star Maker,** 1937), vizualizată de „spirite decorporalizate" care peregrinează liber prin spaţiul cosmic:

«Odată, pe când traversam o regiune dens populată a cerurilor, o stea izbucni într-o vâlvătaie de-o strălucire dincolo de orice măsură, devenind o „nova". Şi, cum pesemne era înconjurată de un nor de gaz fără lumină proprie, am putut vedea aievea cum creştea sfera în expansiune a luminii emanate de explozia stelei. Propagându-se centrifug cu viteza luminii şi reflectată de gazul ce-o înconjura, devenea astfel vizibilă şi apărea vederii noastre ca un balon de lumină ce se umfla din ce în ce sub ochii noştri, în tonuri tot mai stinse pe măsură ce se împrăştia.»[38]

Fără nici o ambiţie „comparastică" sau prezumţie „protocronistă", ci doar ca simplă curiozitate de istorie literară – coincidenţă deloc întâmplătoare, totuşi –, mă folosesc de ocazie pentru a semnala aici două pasaje din publicistica pe teme astronomice susţinută de „precursorul" nostru, Victor Anestin (1875-1918), la începutul acestui secol:

«Există un număr nelimitat de lumi în Univers, dintre care unele colosale, pe lângă care Pământul nu înseamnă nimic. Sistemul solar întreg ar putea fi distrus, una câte una planetele ar putea să cadă în Soare, locuite ori nu, şi această catastrofă formidabilă s-ar vedea din alte stele, de pe planetele lor, concretizată într-o splendidă stea ce ar străluci câteva luni sau ani de zile, pentru a descreşte apoi încetul cu încetul.» (**Frica de cometa Halley**, în **Orion**. Revistă mensuală de astronomie populară, nr. 7/1910)[39]

Ideea pare a-l fi „prins" pe Anestin, căci va reveni la ea şi în articolul **Accidentele planetei noastre** (apărut în **Ziarul călătoriilor şi al ştiinţelor populare**, nr.30/1913):

«Unii astronomi sunt însă de părere că

stelele numite „noi" unor asemenea ciocniri se datoresc. Noi am renunţa la marea cinste de a fi contemplaţi din cine ştie ce păragini cereşti, ca stea nouă.»[40]

Faptul că termenul încetăţenit între timp în terminologia astronomică românească nu este „stea nouă", ci „novă", ca şi diferenţa că la Arthur C. Clarke e vorba de o supernovă, novele simple fiind „dezastre curente ale Universului" („Such are the ordinary novae – the commonplace disasters of the universe"), toate acestea nu sunt, la urma urmei, cine ştie cât de relevante, sub aspect literar. Diferenţa e, vai!, în altă parte! Dar ce genuină „vână" a sublimului, ce pursânge „sense of wonder" la acest modest precursor al nostru, căruia n-ar fi inutil să ne întrebăm dacă-i suntem demni urmaşi!

Dar să-i trecem din nou cuvântul lui Schiller, pentru a comenta anticipat, din îndepărtatul lui secol al XVIII-lea, rândurile mai înainte citate, scrise de Arthur C.Clarke în plin secol XX:

«Simpatia sau emoţia simpatetică (transmisă) nu este o manifestare liberă a sufletului nostru, pe care să o producem mai întâi spontan în interiorul nostru, ci o afecţiune involuntară a capacităţii noastre de simţire, determinată de legea naturii. Nu depinde deloc de voinţa noastră dacă vrem sau nu să împărtăşim suferinţa altei creaturi. Din moment ce o avem reprezentată, **trebuie** s-o împărtăşim. **Natura**, nu **libertatea** noastră lucrează, iar emoţia precede hotărârea.

Aşadar, îndată ce obţinem, obiectiv, reprezentarea unei suferinţe, trebuie, în virtutea imuabilei legi naturale a simpatiei, să se reflecte acea suferinţă în noi înşine, devenind într-un fel şi a noastră. **Compătimim**. Nu numai întristarea prin simpatie, emoţia pricinuită de nenorocirea altuia, se cheamă **compasiune**, ci orice emoţie tristă, fără deosebire, pe care o încercăm la durerea altcuiva; sunt, prin urmare, tot atâtea feluri de compasiune, câte feluri iniţiale de suferinţă există: de teamă, de groază, de frică, de indignare, de disperare. Dacă însă ceea ce excită emoţia (adică pateticul) trebuie să furnizeze un motiv al sublimului, el nu trebuie împins până la **suferinţa** reală **proprie**. Chiar şi în timpul emoţiei celei mai puternice, noi trebuie să ne **deosebim** de subiectul care suferă; altfel libertatea spiritului este în pericol de a se pierde îndată ce iluzia se transformă în plin adevăr.

Dacă această compasiune este ridicată la o asemenea intensitate încât ne confundăm în mod serios cu cel ce suferă, atunci nu ne mai stăpânim emoţia, ci ne stăpâneşte ea pe noi. Dacă, dimpotrivă, simpatia rămâne în limitele sale estetice, ea uneşte laolaltă două condiţii principale ale sublimului: reprezentarea vie şi sensibilă a suferinţei şi sentimentul siguranţei proprii.

Dar acest sentiment de siguranţă la reprezentarea suferinţei străine nu este absolut deloc **baza** sublimului şi nici, în genere, **izvorul** plăcerii pe care o sorbim din această reprezentare. Sublim devine pateticul numai prin conştiinţa libertăţii noastre morale, nu a libertăţii noastre fizice. Nu pentru că ne vedem sustraşi acestei suferinţe printr-un destin fericit (căci am avea în el oricând o proastă garanţie pentru siguranţa noastră), ci pentru că simţim eul nostru moral sustras cauzalităţii cestei suferinţe, adică influenţei sale asupra determinării voinţei noastre; de aceea, suferinţa înalţă sufletul şi devine **patetic sublimă**.»[41]

Regăsim, aşadar, în **Steaua** lui Arthur C.Clarke, aceeaşi plăcere ireductibil „negativă", aceeaşi „plăcere posibilă doar prin intermediul unei neplăceri" (Kant)[42], aceeaşi „**Lust durch Unlust**" (Schiller) sau „**pleasure in pain**" provenită din durere şi suferinţă, ce semnalează prezenţa sublimului, ca şi în **Cele nouă miliarde de nume ale lui Dumnezeu**; dar, deşi este, în esenţă, aceeaşi plăcere, ea este mijlocită de această dată de un alt fel de durere decât cel identificat şi examinat acolo. Suferinţa nu-şi mai are de această dată sursa şi cauza în mărime, ci în forţă, după cum, înaintea lui Schiller, arătase Kant:

«Forţa este capacitatea de a depăşi mari obstacole. Ea se numeşte **putere** atunci când poate înfrânge chiar şi opoziţia a ceea ce posedă forţă. Natura, considerată în judecata estetică ca o forţă care nu are asupra noastră nici o putere, este **dinamic-sublimă**.

Dacă apreciem natura ca fiind sublimă sub aspect dinamic, atunci trebuie să ne-o reprezentăm ca provocând frică (deşi invers, nu orice obiect care provoacă frică este găsit sublim de judecata noastră estetică). Căci în aprecierea estetică (fără concept), superioritatea faţă de obstacole poate fi apreciată doar în funcţie de mărimea opoziţiei întâmpinate. Dar obiectul căruia încercăm să i ne opunem este un rău fizic şi, dacă nu ne simţim în stare s-o facem, el devine un obiect care provoacă frică. În consecinţă, natura poate trece drept forţă, deci ca dinamic-sublimă pentru facultatea de judecare estetică, doar întrucât este considerată ca obiect care provoacă frică.»[43)]

Aceasta este însă numai o faţă a medaliei, căci – după cum tot Kant precizează, în continuare – această frică nu anulează nici „sentimentul menirii noastre suprasensibile", nici „umanitatea [care] rămâne neînjosită în persoana noastră", ci, dimpotrivă, le deschide calea şi le face posibile, auto-anulându-se şi, concomitent, auto-conservându-se în trăirea estetică a sublimului: o adevărată „depăşire", în sens hegelian („**Erhebung**"), este astfel prefigurată:

«Însă noi putem considera **înfricoşător** un obiect, fără să ne fie frică de el. Aceasta se întâmplă când considerăm obiectul astfel încât doar **gândim** cazul în care am vrea să ne opunem lui şi orice opoziţie ar fi cu totul zadarnică.[...]

Cel care se teme nu poate judeca sublimul naturii, aşa cum cel care este dominat de înclinaţie şi dorinţă nu poate judeca frumosul. El evită priveliştea unui obiect care-i inspiră teamă şi este imposibil ca într-o spaimă reală să aflăm satisfacţie. De aceea agreabilul provenit din depăşirea unei dificultăţi se numeşte **bucurie**. Însă aceasta, fiind o eliberare de un pericol, este o bucurie însoţită de hotărârea de a nu ne mai expune niciodată acestuia; şi, întrucât nici măcar nu ne putem gândi cu plăcere la senzaţia trăită atunci, este exclus că vom căuta noi înşine prilejul de a o reînnoi.

Stâncile îndrăzneţ aplecate şi ameninţătoare, norii de furtună care se îngrămădesc pe cer şi care înaintează cu tunete şi fulgere, vulcanii la apogeul puterii lor distrugătoare, uraganele cu pustiirea pe care o lasă în urmă, oceanul nemărginit cuprins de furie, o cascadă înaltă a unui fluviu mare ş.a.m.d. arată, în comparaţie cu forţa lor, nimicnicia capacităţii noastre de opoziţie. Dar priveliştea lor, cu cât este mai înfricoşătoare, cu atât devine mai atrăgătoare, dacă ne aflăm în siguranţă. Noi considerăm fără ezitare că aceste obiecte sunt sublime, deoarece ele înalţă tăria sufletească deasupra măsurii ei medii obişnuite şi ne permit să descoperim în noi o capacitate de opoziţie de un cu totul alt tip, care ne dă curajul să ne putem măsura cu aparenta atotputernicie a naturii.

Căci, datorită nemărginirii naturii şi neputinţei facultăţii noastre de a da măsură adecvată aprecierii estetice a mărimii asupra **domeniului** ei, am descoperit propria noastră limitare, dar totodată, în raţiunea noastră, am descoperit o altă măsură, ne-sensibilă, care are la bază chiar acea infinitate ca unitate, măsură faţă de care orice în natură este mic; astfel am aflat deci în sufletul nostru o superioritate asupra naturii în nemărginirea ei; în acelaşi mod, forţa irezistibilă a naturii ne face să recunoaştem, ca fiinţe naturale, neputinţa noastră fizică, dar descoperă în noi facultatea de a ne considera independenţi faţă de ea şi o superioritate asupra naturii; pe aceasta se întemeiază o autoconservare total deosebită de cea pe care o atacă şi o periclitează natura din afara noastră; astfel, umanitatea rămâne neînjosită în persoana noastră, deşi omul ar fi învins de acea putere. Ca atare, în judecata noastră estetică natura este declarată sublimă nu pentru că ne provoacă frică, ci pentru că trezeşte în noi acea tărie (care nu aparţine naturii) necesară pentru a considera neînsemnat ceea ce ne îngrijorează (bunuri, sănătate şi viaţă); pe acest temei, forţa naturii (căreia îi suntem desigur subordonaţi în raport cu acele lucruri) nu mai este privită, relativ la noi şi la personalitatea noastră, ca o putere în faţa căreia ar trebui să ne plecăm atunci când este vorba de principiile noastre supreme, de afirmarea sau

abandonarea lor. Aşadar, aici natura este denumită sublimă doar întrucât înalţă imaginaţia, pentru a înfăţişa acele cazuri în care sufletul poate simţi sublimul propriei meniri, care este superioară naturii.

Această stimă faţă de sine nu este cu nimic micşorată de faptul că trebuie să ne ştim în siguranţă pentru a simţi această satisfacţie entuziastă; faptul că pericolul nu este serios nu înseamnă (cum s-ar putea părea) că sublimul facultăţii spiritului nostru nu poate fi luat în serios. Căci satisfacţia priveşte aici doar **menirea** facultăţii noastre, care se dezvăluie cu acest prilej, aşa cum este predispoziţia pentru ea în natura noastră, în timp ce dezvoltarea şi exercitarea acestei facultăţi este lăsată în seama noastră şi constituie o datorie pentru noi. Şi acesta este adevărul, oricât de conştient ar putea fi omul, atunci când îşi extinde reflexia până acolo, de reala lui neputinţă prezentă.»[44)]

Dar şi reciproca e valabilă. Acesta este adevărul, am putea parafraza în continuare, ducând până la capăt toate raţionamentele şi trăgând necomplezent toate concluziile care se impun în ce priveşte obiectul discuţiei noastre. Acesta este adevărul, printre altele, în privinţa mult-trâmbiţatului „umanism" din science-fiction. Acesta este adevărul, dacă ne supunem evidenţei şi acceptăm premisa, irecuzabilă, că literatura sf este funciarmente o literatură a sublimului: un science-fiction „umanist" nu este decât un oximoron. Din perspectiva sublimului, un science-fiction „umanist" apare a fi un oximoron, o contradicţie în termeni, şi aceasta prin însuşi faptul că „un sublim umanist este un oximoron", după cum, lapidar, sună exactul diagnostic pus de Thomas Weiskel, cu două decenii în urmă:

«Revendicarea esenţială proclamată în sublim este că omul, în simţire şi vorbire, poate transcende umanul. [...]În lipsa unei minime noţiuni a lui „dincolo", în lipsa unui discurs credibil despre ceea ce este suprauman, sublimul naufragiază; ori ajunge o simplă „problemă". Aceasta e la fel de adevărat în Romantism ca şi în Antichitate. „Frumosul", spune Schiller, „este valabil numai prin referire la **fiinţa umană**, în timp ce sublimul este valabil numai prin referire la **daimonul pur**" din om, „la legile spiritului pur". Un sublim umanist este un oximoron.»[45)].

Aceasta a fost, aşadar, „căderea complexională", „apocaliptică", dislocarea de scală pe panta coborâtoare, descensională a scării gradelor de complexitate şi a stadiilor de corpusculizare ale materiei din Univers; înainte de a ne muta, simetric, pe panta suitoare, ascensională a aceleiaşi scări, o scurtă haltă de ajustare se impune, din raţiuni sistemice, pe palierul sau pe platforma de la mijloc, care desparte cele două pante şi în funcţie de care acestea se şi definesc. Rămâne, între „căderea complexională" şi „ascensiunea complexională", între Apocalips şi Apoteoză, o largă şi stabilă zonă mediană, rămâne teritoriul – el însuşi inepuizabil, practic ca şi infinit în sine – al „parităţii complexionale": paritate care, bineînţeles, acoperă în principal zona „scării umane" a complexităţii şi inteligenţei, dar o poate eventual şi depăşi puţin, în limite asimilabile, poate „da peste marginile" etalonului uman, fie „în josul" scării (copii, bătrâni, minusuri infantile ori senile; moroni = arieraţi mental, estropiaţi, degeneraţi, minusuri patologice; roboţi, ciborgi, androizi rebutaţi, minusuri evoluţionale ori tehnologice etc.), fie „în susul" scării (parapsihologia cu toate facultăţile-i **ESP** şi „puterile"-i **psi**, supermani, cloni grupaţi în clone, androizi şi roboţi supraperformanţi, oameni „revigoraţi" sau „ranforsaţi", centauri, sirene, licorne, licantropi, vampiri şi alte creaturi de sorginte magică sau mitologică etc.; într-un cuvânt plusuri limitate şi conceptibile). Inepuizabil în toată diversitatea biologiei, psihologiei şi sociologiei pe care taxonomic şi le înglobează, acest vast teritoriu al „parităţii complexionale" nu este nicidecum interzis pentru science-fiction, îi este, dimpotrivă, necesar, dar nu îi este suficient, nu îi este specific şi definitoriu. Fiind funciarmente solul generator şi hrănitor pentru **mimesis**, pentru „societatea sexelor", pentru frumos, pentru „senzaţia de pierdere" („the sense of loss"),

pentru **catharsis**, pentru tragic şi comic, pentru grotesc şi burlesc, pentru graţios şi agreabil, pentru hidos şi respingător, pentru oribil şi dezgustător, pentru terifiant şi înspăimântător ş.a.m.d. – „paritatea complexională" este un „pământ al făgăduinţei" promis, în principal, nu literaturii sf, ci „marii literaturi", literaturii „**mainstream**", literaturii „realiste" şi celei fantastice, literaturii **fantasy** şi **horror**, utopiei şi distopiei, satirei şi idilei, „operei spaţiale" şi „sagăi" (ori poate „sagalei"?) istorice şi legendare, amplei extensiuni de „frescă socială" ori insondabilei submersiuni (ori subversiuni, fie!) de „analiză psihologică" şi „complexitate a personajelor". Ş.a.m.d., ş.a.m.d., căci cuvântul din poveste înainte mult mai este...

Literaturii sf îi revin însă, de drept şi în exclusivitate, extremele scării de magnitudini complexionale, chiar dacă (ori tocmai **pentru că**) mijlocul e deţinut triumfalnic, prin tradiţie şi prin condiţie, ca privilegiu şi ca uzufruct, de „marea literatură": „Taie tu marginile, că eu tai mijloacele" – precum sună „diviziunea socială a muncii" în versiunea lui Toma Alimoş, sau a altui folcloric „erou de baladă", pe care nu mi-l mai amintesc acum.

Această „arondare" a domeniilor, implicit această precizare a priorităţilor, această asumare a specificităţilor – nu sunt de natură a crea artificiale şi contraproductive disjuncţii exclusiviste, „puriste", ci dimpotrivă: este cunoscută şi asumată astfel natura funciarmente bi-valentă a plăcerii estetice în science-fiction şi, prin aceasta, bivalenţa criteriului estetic de apreciere a valorii în acelaşi science-fiction. Postulând existenţa în sine a valorii drept deziderat general în literatură şi artă, se observă imediat că există mai mult decât o singură cale pentru a ajunge la împlinirea acestui deziderat. Plăcerea estetică este condiţia de bază a valorii în literatură şi artă, iar plăcerea estetică, deşi una ca efect, poate avea cauze diferite. Nu numai **frumosul** poate fi cauza plăcerii estetice, dar şi **sublimul**. Semnalmentul major al frumosului – cel care nu înşeală niciodată, cu atât mai mult cu cât este şi cel mai intens perceptibil intuitiv, cel mai impresionant emoţional – este, cum se ştie de la Edgar Allan Poe încoace, acea „notă de tristeţe inseparabil legată de toate manifestările superioare ale adevăratei Frumuseţi"[46], acea inflexiune de melancolie sau nostalgie la care trimite sintagma curentă în limba engleză „**the sense of loss**" („senzaţia de pierdere"): această „senzaţie de pierdere" iradiază dintr-o epifanie a frumosului, în timp ce „**the sense of wonder**" („senzaţia de uimire, de miracol"), mai specific definitorie în science-fiction, dă expresie unei epifanii a sublimului. Şi nici nu e decât firesc să se întâmple aşa, din moment ce, aşa cum a observat cu peste două secole în urmă Edmund Burke, emoţia sublimului îşi are sursa ultimă în „instinctul de conservare", iar emoţia frumosului în „societatea sexelor" şi în „societate" în general,[47] aşadar tocmai în biologia, sociologia şi psihologia care se circumscriu taxonomic „parităţii complexionale".

Literatura sf – în special cea circumscrisă în categoria cunoscută ca „**soft sf**", „sf-ul moale" – poate face, nu o dată, concurenţă „marii literaturi", „literaturii generale" („**mainstream literature**") prin capacitatea de a genera şi de a oferi lecturii acest „sense of loss", această plăcere estetică generică, subîntinsă şi girată de prezenţa frumosului. Merge la sigur, **omne tullit punctum**, întruneşte toate sufragiile valorice acela ce ştie atinge, fie şi în treacăt, această coardă, acela ce ştie să pună în vibraţie acordurile şi „armonicele superioare", dureroase dar elevate, ale „senzaţiei de pierdere", acela ce ştie trezi pulsaţia, atât de omeneşte „mişcătoare", a „bătăilor" existenţiale de inimă pierzându-se impalpabil în estompantul spaţiu de rezonanţă al „distanţei estetice"[48], acolo unde „durerea există ca bucurie", cum spunea Gaëtan Picon, acolo unde „sângele şi moartea nu sunt uitate, dar unde ele au pierdut mirosul lor de înfrângere pentru a fi devenit propriul lor cânt"[49], rămânând a fi simţite aici doar ca pure şi inefabile conotaţii, sugestii şi supratonuri („**overtones**"), semantice şi totodată muzicale, ca pură inflexiune „muzi-

cală" a tristeţii, a melancoliei, a regretului, a nostalgiei, a „senzaţiei de pierdere". Şi poate că nu e decât perfect firesc, perfect „omenesc" să se întâmple aşa: poate că experienţa frumosului, însăşi, este mai larg răspândită şi mai atent pregătită prin educaţie estetică, decât experienţa sublimului. Poate că mai uşor se face crezut un Benedetto Croce, când spune că „un văl de întristare pare să umbrească Frumuseţea, dar nu e un văl, ci însuşi chipul Frumuseţii"[50], decât un Alexei Panshin, atunci când, evocând momentul în care „a tras primul fum" de „sense of wonder", spunea că „a fost teamă, şi veneraţie, şi fior, şi cutremurare, şi putere, şi adevăr, ca şi cum timp de-o scurtă clipă o zeiţă şi-ar fi ridicat vălul în faţa mea".[51] Poate că era fatal ca, dintr-un punct de vedere „estet", „senzaţia de pierdere" ancorată în frumos şi în **catharsis** să fie elogiul suprem care se poate aduce unei opere literare, de orice fel, din orice „gen"; poate că era fatal ca acest primordial „criteriu estetic" să se extindă, în virtutea inerţiei, şi asupra literaturii sf, şi astfel singurii autori sf acceptaţi în „establishment"-ul de opinie care dictează „cotele" în **mainstream**, în „marea literatură", să fie scriitori care excelează tocmai în capacitatea de a da expresie „senzaţiei de pierdere", precum o Ursula K.Le Guin sa un Ray Bradbury.

Cert este că „senzaţia de pierdere", prin care-şi semnalează prezenţa frumosul, este mult mai larg ţi mai înalt preţuită, mult mai familiară cititorilor şi mai adânc înrădăcinată în gusturile lor, mult mai „respectabilă" în ochii „esteţilor", decât „senzaţia de uimire şi de miracol" („the sense of wonder") prin care-şi semnalează prezenţa sublimul, cu predilecţie, de data aceasta, nu în „soft sf", ci în „**hard sf**" (în „sf-ul tare").

Ambivalentă, într-o anumită măsură, este însăşi plăcerea estetică a sublimului, pe care am văzut că Schiller o asocia cu „orice emoţie tristă, fără deosebire":

«Sentimentul sublimului este un sentiment complex. El rezultă dintr-o **stare de tristeţe** care, în gradul ei cel mai înalt, se manifestă printr-un fel de fior, şi dintr-o **stare de bucurie** care poate urca până la încântare, şi, deşi nu este propriu-zis plăcere, ea e preferată de sufletele alese oricărei plăceri.»[52]

Şi în **Steaua** lui Arthur C.Clarke, cum am văzut, intensitatea trăirii şi simţirii conferă emoţiei estetice a sublimului din „sense of wonder" inflexiuni care-o apropie de emoţia estetică a frumosului din „sense of loss". Dar mai sunt atâtea alte pagini, în science-fiction, care ne rămân în memorie tocmai prin intensitatea vibraţiei şi reverberaţiei în care intră aceste „tuşante", „mişcătoare" inflexiuni ale „senzaţiei de pierdere": finalul romanului **Insula doctorului Moreau** (1896) de H.G.Wells[53], finalul romanului **Mâna stângă a întunericului** (1969) de Ursula K. Le Guin[54], finalul romanului **Jocul lui Ender** (1985) de Orson Scott Card[55]; apoi, atâtea şi atâtea „proze scurte", dintre care simpla memorie spontană poate enumera, la repezeală, o mulţime: **Asfinţit** (1934) de John W. Campbell[56], multe din **Cronicile marţiene** (1950) ale lui Ray Bradbury[57], **Tandru, Fahrenheit** (1954) de Alfred Bester[58], **Nemiloasele ecuaţii** (1954) de Tom Godwin[59], **Septembrie avea treizeci de zile** (1957) de Robert F. Young[60], **Flori pentru Algernon** (1959) de Daniel Keyes[61], **Lumea pe care ţi-o doreşte inima** (1960) de Robert Sheckley[62], **Un trandafir pentru Eclesiast** (1963) de Roger Zelazny[63], **Lumina unei zile de-altădată** (1966) de Bob Shaw[64], **Kyrie** (1968) de Poul Anderson[65], **Al cincilea cap al lui Cerber** (1972) de Gene Wolfe[66], **Omul bicentenar** (1976) de Isaac Asimov[67], **Bea-mă, Francesca!** (1978) de Richard Cowper[68] ş.a.m.d.

Spre deosebire (din păcate, zic eu) de „sense of wonder", la capitolul „senzaţiei de pierdere" scriitorii români dovedesc o genuină şi abundentă înzestrare, aici fiind punctul forte al sf-ului românesc, în această „vână" a frumosului, pe care Mircea Opriţă, în **Anticipaţia românească** (1994), o numeşte „coordonata poetică"[69], axându-şi pe ea, în bună parte, amploarea şi profunzimea sintezei sale istorico-literare. Exemplele, în

voia memoriei spontane şi aici, abundă: **Tinereţe fără de tinereţe...** (1976) şi **Les trois Grâces** (1976) de Mircea Eliade, **Ultimul avatar al lui Tristan** (1966), **Giovanna şi Îngerul** (1966) şi **Despre vulpi şi zăbrele** (1981) de Vladimir Colin, **Mesaj** (1982) de Adrian Rogoz, **Prima lecţie de geometrie** (1980) de Ovid S. Crohmălniceanu, **Soarele portocaliu** (1966) de Camil Baciu, **Cosmina** (1976) de Miron Scorobete, **Încotro, Leonida?** (1973) şi **Semnul licornului** (1978) de Mircea Opriţă, **Dulceaţă de cireşe amare** (1979) de Gheorghe Săsărman, **Noapte bună, Sophie** (1980) de Voicu Bugariu, **Fenotipul de ceaţă şi picăturile de nimic** (1981) de Mihail Grămescu, **Sham-Poo, animalul electronic de casă** (1986) de Alexandru Ungureanu, **Omohom** (1987) de Cristian Tudor Popescu, **Vânătorii** (1987) de Dorin Davideanu, **Timpul este umbra noastră** (1988) de Constantin Cozmiuc, **Varianta Shakespeare** (1988) de Silviu Genescu, **Paşi pe o curbă deschisă** (1989) de Dănuţ Ungureanu, **Haustori** (1989) de Lucian Ionică, **Shai Tan** (1994) de Florin Pîtea, **Casa trecerii** (1995) de Mircea Liviu Goga, **Parcurs de golf** (1995) de Sebastian A. Corn ş.a.m.d.[70]

În perspectiva estetică sumar schiţată mai sus, apare evident că această „coordonată poetică" a anticipaţiei româneşti, de care vorbeşte Mircea Opriţă, nu trebuie înţeleasă, în ce are ea mai specific, ca o simplă infuzie ori inflaţie lirică: „senzaţia de pierdere" nu se reduce la „lirism", deşi îl poate include. „Coordonata poetică" poate încorpora însă, pe lângă aluviuni nespecifice de „sense of loss" (nu „loess"!), şi filoane de „sense of wonder", tocmai pentru că se întrupează, de această dată, în science-fiction, nu în altceva: nu în „marea literatură" realistă ori fantastică, nici în poezia lirică, nici în muzică, nici în vreo altă modalitate de expresie artistică. Şi dintre toate aceste „ramuri ale artei" sau forme de expresie artistică, nici una nu poate egala, la ora de faţă, literatura şi filmul sf în privinţa capacităţii de a genera, exprima şi comunica acest ireductibil şi intraductibil „sense of wonder" (chiar dacă în privinţa emisiei de „sense of loss" lirica şi, mai ales, muzica rămân funciarmente privilegiate).

(**À propos** de „senzaţia de pierdere", şi pentru că tot sărbătorim anul acesta bicentenarul Schubert, o scurtă digresiune în digresiune: «Într-o conversaţie – se spune – Schubert, intrigat de faptul că cineva vorbea despre muzica lui caracterizând-o drept muzică veselă, a exclamat: „Nu cunosc decât muzică tristă"... Transplantând apostrofa lui Schubert, am putea exclama, cu mai multă dreptate desigur: „Nu cunoaştem decât poezie tristă"...» (Radu Stanca, **Ceva despre tristeţe**).[71]

Odată recunoscute bivalenţa plăcerii estetice şi, în consecinţă, bivalenţa criteriului estetic de apreciere a valorii în science-fiction, – prioritatea trebuie afirmată răspicat: deşi atât de impresionantă şi „mişcătoare", „senzaţia de pierdere" este totuşi, în science-fiction, facultativă şi dispensabilă, în timp ce „the sense of wonder", senzaţia de uimire şi miracol este obligatorie şi indispensabilă (în doze şi concentraţii mai mari sau mai mici, de la caz la caz, desigur). Putem întâlni, putem gusta, putem aprecia „senzaţia de pierdere" şi în literatura sf, ca şi în „marea literatură"; dar din principiu şi din oficiu (oficiul critic, bineînţeles) nu se poate pretinde unei scrieri sf să ne furnizeze neapărat „senzaţia de pierdere": aceasta ar însemna să supunem literatura sf unei jurisdicţii estetice străine, aceea a frumosului; în science-fiction ne aflăm însă, cu precădere, sub jurisdicţia sublimului: acesta fiind conceptul estetic, criteriul teoretic, nici criteriul practic derivat din el, criteriul critic de apreciere a valorii unei scrieri sf nu poate fi altul decât capacitatea acesteia de a genera, de a capta în expresie şi de a comunica la lectură ireductibililul şi insubstituibilul „sense of wonder".

❖ ❖ ❖

Şi acum, în fine, „ascensiunea complexională".

Paradigma generării inteligenţei şi a evoluţiei ei endogene, atât pe **filum** organic, biologic, „natural", cât şi pe **filum** electro-

nic, artificial, conduce ascensional spre un punct unde, inevitabil, cele două **filum**-uri (sau **fila**) ar urma în mod necesar să se întâlnească şi să fuzioneze: un punct identificabil, cu aproximaţie şi **mutatis mutandis**, cu finalul şi finalistul „Punct Omega" halucinat de Pierre Teilhard de Chardin. Şi poate cea mai memorabilă **ficţiune** literară în care diacronia ascensiunii complexionale este dublă, în care accesul spre „Punctul Omega" se deschide venind din două direcţii, confluente şi convergente, este povestirea lui Isaac Asimov (1920-1992) **Ultima întrebare** („The Last Question", 1956), considerată de Stanislaw Lem „cam tot ce se găseşte mai bun în această privinţă", „în privinţa atitudinii roboţilor faţă de metafizică".[72] Judecată consonantă cu judecata de sine a autorului: Asimov însuşi mărturisea, spre sfârşitul vieţii, că **Ultima întrebare** rămâne reuşita sa preferată, din tot ce a scris în „genul scurt" (alături de **Până chiar şi zeii,** în roman, şi de două cărţi autobiografice, în domeniul non-fictiv).[73] (Inexplicabil, celebra povestire a rămas până acum netradusă în româneşte, în ciuda acestei predilecţii expres exprimate de autor şi în ciuda faptului că de altfel Asimov este un scriitor destul de consistent tradus la noi, cantitativ vorbind.)

Ideea că „maşina" ar putea evolua până la un nivel al conştiinţei de sine prin care să-l depăşească pe om nu e nouă, dimpotrivă: îndelungata carieră pe care ea o are la activ, în science-fiction, de la povestirea lui John W.Campbell Jr. (1910-1971) **Ultima evoluţie** („The Last Evolution", 1932)[74] şi până la „inteligenţele artificiale" ale anilor '80, dovedeşte din plin persistenţa nu numai a unei idei, dar şi a unei obsesii. Ultimul schimb al ştafetei este încă în plină cursă în prezent, prin aceste imateriale „inteligenţe artificiale" generate endogen în ciberspaţiu, din a cărui inconsistenţă fizică, dar şi complexitate intelectivă, se împărtăşesc. Pe parcurs, au mai existat însă şi alte momente memorabile, dintre care **Ultima întrebare,** din 1956, a lui Isaac Asimov rămâne cu certitudine unul.

Dacă, în anii '50, Fredric Brown (1906-1972) imaginează deja saltul complexional direct şi „dintr-o bucată" în stadiul divinităţii, operat expeditiv prin simplă apăsare pe o „pârghie care va cupla instantaneu toate calculatoarele gigantice ale tuturor planetelor locuite din Univers" (**Răspunsul**, 1954)[75]; dacă, în anii '60, Arthur C. Clarke imaginează şi el superinteligenţe electronice formate prin interconectare în reţea (**Formaţi „F" de la Frankenstein**, 1964)[76] – în deceniul anterior Isaac Asimov imagina încă o cale de acces, aparent mai „convenţională", mai „clasică", pe care se poate, ficţional, obţine acelaşi rezultat: accesul la stadiul complexional trans-uman comparabil cu divinitatea se face, în **Ultima întrebare,** pe calea unei îndelungate (zece trilioane de ani este cifra avansată, orientativă, în text) evoluţii endogene, concomitent pe **filum** electronico-cibernetic şi pe **filum** organico-biologic, pe calea perfecţionării progresive a „viului" şi, în paralel, pe calea auto-reglării şi perfecţionării de sine ce intră în chiar definiţia unui computer super-inteligent, nu mai puţin decât în cea a omului.

Punctul de la care porneşte ascensiunea complexională este, pe ambele linii de evoluţie, „punctul zero" din momentul scrierii: pe linia „viului", este „punctul zero" al „scării umane" dintotdeauna, individul uman standard, etalon, rămas acelaşi din 1956 şi în 2061, anul când este demarată, ficţional, „acţiunea"; iar pe linie electronico-cibernetică, regăsim, în acest punct de start, computerul denumit „Multivac", prin analogie cu „Univac", cel mai performant computer al anilor '50. (După cum precizează autorul, chiar în text, „ac"-ul din coadă este o prescurtare de la „analog computer", siglă din „străvechea limbă numită engleză", atavism păstrat ca atare pe tot parcursul celor zece trilioane de ani.) Multivac apare ca personaj şi în alte „proze scurte" ale autorului, toate datând din anii '50, precum **Maşina care-a câştigat războiul** („The Machine that Won the War") şi **Toate necazurile din lume** („All the Troubles of the World"), cea mai notorie dintre aceste povestiri care-l au ca protagonist pe Multivac fiind, probabil, **Bufonul** („The Jokester")[77]; aici, inteligenţa super-computerului electronic dovedeşte că a

ajuns la nivelul inteligenţei cosmice aliene prin faptul că reuşeşte să descifreze intenţia ascunsă cu care aceasta răspândeşte în rândul oamenilor de pe Pământ, mult inferiori ca inteligenţă, „bancuri" sau „anecdote selectate în mod judicios": alienii, extratereştrii „studiază psihologia omului observând reacţiile individuale la anecdote", cu un scop obscur şi ameninţător, sugerat doar extrapolativ, în final: instaurarea pe planeta Terra a unei forme de inteligenţă care să-l covârşească sub raport complexional pe om nu poate însemna decât sfârşitul omului pe Pământ.

În **Ultima întrebare**, parcursul temporal dintre anul 2061 şi „sfârşitul timpului" – cu care se identifică, după cum se ştie, „Punctul Omega" – este segmentat în şapte intervale cărora le corespund şase stadii de evoluţie ale omului (în ultimul interval temporal, cel de-al şaptelea, omul a dispărut din Univers, absorbit în sinele computerului universal); le corespund, totodată, în economia textului, şapte episoade narative, cele şase intervale de timp cu echivalent în cele şase stadii de evoluţie ale omului fiind implicit marcate de tot atâtea „praguri" complexionale, după o tehnică a „gradienţilor"[78] care structurează compoziţional povestirea. Pentru a scoate cât mai pregnant în relief aceste „variabile" complexionale, este introdusă o „invariantă", un reper stabil în instabilitatea gradienţilor (temporali, spaţiali şi complexionali totodată), şi această invariantă nu este alta decât „ultima întrebare" din titlu, formulată în şase împrejurări diferite, în şase contexte diferite, dar una şi aceeaşi în esenţă: cum poate fi stopată şi făcută reversibilă **entropia**, care măsoară „îmbătrânirea" universului şi duce la „moartea" acestuia, ceea ce echivalează cu a întreba cum poate fi **creat** din nou Universul. De fiecare dată, super-computerul AC (în variante mereu mai performante şi mai perfecţionate, mai autoperfecţionate, sub înfăţişări complexionale mereu schimbate) dă invariabil acelaşi răspuns: „DATE INSUFICIENTE PENTRU UN RĂSPUNS EDIFICATOR" („INSUFFICIENT DATA FOR MEANINGFUL ANSWER"). De şase ori este pusă aceeaşi întrebare şi de şase ori se repetă acelaşi răspuns; abia a şaptea oară va veni un răspuns diferit, adevăratul răspuns.

Modelul cosmologic în care se mişcă, în această povestire, imaginaţia scriitorului, este modelul presupus de „Teoria relativităţii cinematice [care] conduce prin ea însăşi la ideea creştină de Dumnezeu, fiinţă raţională, dar în acelaşi timp creator al lumii şi care transcende raţiunea umană."[79] În viziunea lui E.A.Milne, promotorul acestei teorii cosmologice. «Universul „nu lasă niciodată să se uite că a fost creat", „sistemul strigă (***cries out***) că a fost făcut de un Dumnezeu exterior timpului şi spaţiului."[80] Or, proprietăţile echivalenţei rezultă numai din determinarea condiţiilor unei măsurători raţionale a timpului. Pentru monadele care caută să se pună în acord pe baza unei astfel de măsurători, creaţia apare deci ca o veritabilă necesitate logică.» Totodată, însă, «creaţia, impunându-se raţiunii, nu îşi pierde caracterul misterios. Aspectul său asimptotic din punct de vedere matematic o face să fie un eveniment inaccesibil privirii omului: nu o putem „contempla". Ea rămâne „învăluită", pentru a folosi o expresie care revine des la Milne atunci când vorbeşte despre aceste lucruri.»[81] Regăsim şi la Isaac Asimov, în **Ultima întrebare,** acest univers „monadic" şi „pulsatoriu", univers care „se naşte" şi „moare" şi apoi iar „se naşte" din nou, parcurgând, în cadrul „unei măsurători raţionale a timpului", „eoni" sau monadice „cicluri de existenţă" ce depăşesc, fiecare, zece trilioane de ani (cifra dată de Asimov în text): în ani tereştri, trebuie să înţelegem, irelevanţi la scara întregului Univers, dar desigur relevanţi la scara percepţiei cititorului, a cărui intuiţie trebuie oricum să dispună de un reper, de o unitate de măsură, bună sau rea, pentru a putea funcţiona. Într-un astfel de univers, timpul are, în mod necesar, un sfârşit, dar atunci când vine acest sfârşit al timpului sau acest timp al sfârşitului, nu mai există de mult în Univers nici un om ca să audă răspunsul pe care Computerul, în sfârşit, în cel de-al şaptelea episod, îl poate da, chiar

dacă nu-l mai poate adresa decât Haosului în care entropia transformase Cosmosul, Universul; iar acest răspuns la ultima întrebare este: „SĂ FIE LUMINĂ!" („LET THERE BE LIGHT!", „FIAT LUX!"). După care, nu mai urmează, în textul povestirii lui Asimov, decât o singură propoziţie: „Şi lumină se făcu..." („And there was light...", „Et lux facta est...").

„Eveniment inaccesibil privirii omului", creaţia nu poate fi, din principiu, „contemplată" de ochi omenesc şi nici înţeleasă până la capăt de mintea omenească: crearea Universului rămâne irevocabil „învăluită" şi pentru ochii şi pentru mintea omului, minte căreia creatorul de ficţiuni („creator", totuşi, şi el, în felul lui, **mutatis mutandis**) îi poate oferi cel mult, drept imediată compensaţie sau recompensă de consolare, doar acuta plăcere intelectuală a „străpungerii conceptuale" şi a „schimbării de paradigmă"[82] operate prin frapantul **trouvaille** din final, din ultimele cuvinte ale textului (performanţă literară prin care **Ultima întrebare** a lui Asimov se poate spune că egalează **Steaua** lui Clarke, apărută cu numai un an înainte, în 1955). Asta este „cam tot ce se găseşte mai bun în această privinţă" în science-fiction, după cum constata Stanislaw Lem în 1969.

După ultimul cuvânt al textului, care nu este altul decât cuvântul **Scripturilor**, „Cuvântul", în sine, Logosul care porunceşte Haosului să se preschimbe în Cosmos („Să fie lumină! Şi lumină se făcu"), să nu ne grăbim, totuşi, a pune semnul egalităţii între literatură (science-fiction) şi religie, între „**sense of wonder**" şi „**tremendum**", între „**alienitate**" şi „**totaliter aliter**", între plăcere şi credinţă. Evident, această confluenţă intertextuală (dirijată auctorial şi naratorial, desigur, dar perfect „motivată" logic şi narativ), această suprapunere până la identitate a literei textului literar, „profan", peste litera textului „sacru" al **Bibliei**, impune aproape cu necesitate o abordare de principiu a spinoasei probleme a raporturilor dintre science-fiction şi religie. Vom ajunge, desigur, şi acolo, şi chiar destul de repede, dar înainte de a examina fondul problemei, să mai insistăm o clipă cu privirea asupra formei, asupra „procedurii" compoziţionale pe care textul (cel „literar", evident) o încorporează.

Am spus deja că, sub raport compoziţional, **Ultima întrebare** este structurată după tehnica „gradienţilor" şi că aceşti gradienţi sunt, simultan, şi temporali, şi spaţiali, şi complexionali: pentru că, găsim aici la lucru şi o altă „tehnică" sau „strategie" consacrată în science-fiction – aceea a echivalării reciproce între magnitudini aparţinând unor „infinituri" diferite, strategia ştiinţifico-ficţională a „translaţiei" sau „traducerii" magnitudinilor spaţiale şi temporale în magnitudini complexionale, şi invers. Altfel, imensele durate sau „tronsoane" de timp scurse între un episod şi altul, între un „gradient" şi altul, durate anunţate verbal în text, n-ar însemna pentru intuiţie nimic. Convertite, însă, în atribute complexionale, în stadii ale evoluţiei psiho-somatice a omului şi a computerului, aceste durate de neconceput intuitiv permit, totuşi, intuiţiei să le conceapă, să le abordeze, să le „apuce" cumva, pentru a se lăsa apoi strivită, covârşită de imensitatea lor. Şi pentru că avem aliniate la start, în primul episod al povestirii, două linii de evoluţie, două **filum**-uri pe care inteligenţa le poate urma pentru a sări peste propria-i umbră, vom constata că gradienţii le structurează, mai întâi analogic şi apoi extrapolativ, pe amândouă. Paralel, până la un punct, dar nu egal, nu în acelaşi ritm, astfel încât paralelismul se transformă, pe parcurs, în decalaj, în handicap şi apoi chiar în antiteză. Începând chiar de la a doua ipostază, de la al doilea gradient, **filum**-ul electronic progresează mai repede decât **filum**-ul biologic, computerul o ia înaintea omului, nu cu un pas ci cu mai mulţi, mărindu-şi apoi tot mai mult avansul, până când, în final, şi-l anexează, şi-l înglobează pe om, partener cu care dialogase până atunci, rămânând singur să monologheze, singur în faţa Universului şi a entropiei universale care, în ireversibila-i creştere, ajunge să transforme acest Univers, acest Cosmos, în Haos.

Startul aliniază, cum spuneam, inteligenţa umană, „naturală", şi inteligenţa electronică, „artificială", pe aceeaşi linie; aproximativ pe aceeaşi linie, de fapt, pentru că, încă din anul 2061, „Multivac se auto-regla şi se auto-ajusta destul de repede, şi nici măcar destul de adecvat". Computerul nu se poate însă dispensa total de supraveghere din partea omului, nu încă, el mai are deocamdată nevoie să fie asistat la Alexander Adell şi Bertram Lupov – cei doi tehnicieni care, într-o pauză de lucru, la un **drink** şi un **snack** aferent („gustare" cu care-i gratificăm din partea cititorilor, întrucât scriitorul uită să le-o aloce auctorial în text, lăsându-i să bea „pe stomacul gol"), ajung la o discuţie în contradictoriu pe tema epuizării energiei şi a timpului cât aceasta va mai ajunge omenirii, discuţie soldată cu un pariu pe care-l supun spre arbitraj lui Multivac, enunţând astfel pentru prima dată celebra „ultimă întrebare".

Peste o lungă bucată de timp, pe care-o măsoară complexional doar capacitatea omenirii de-a construi nave interstelare şi spaţial posibilitatea de a „roi" în Cosmos, **Microvac**-ul care conduce o astfel de navă într-o astfel de călătorie interstelară este deja de departe „deasupra" omului, este cu totul în afara înţelegerii şi controlului familiei de „colonişti" umani pe care nava îi transportă la noua lor vatră comică, la noua lor planetă, din alt sistem solar, dar încă din aceeaşi galaxie – Jerrodd, Jerrodine (soţia) şi Jerrodette I şi II (cele două fiice); computerul însuşi a evoluat complexional în acest interval de timp, transformându-se şi miniaturizându-se fizic, concomitent cu creşterea performanţelor „intelectuale", în timp ce oamenii au rămas neschimbaţi, atât la minte cât şi la trup.

După un nou imens interval de timp, omenirea e complet „galactizată", instalată confortabil în tot cuprinsul Galaxiei ca la ea acasă, iar cei doi oameni care formulează pentru a treia oară întrebarea, adresând-o computerului **Galactic AC**, îşi păstrează somatismul uman, există ca indivizi „în carne şi oase", arată „ca oamenii", chiar dacă nu mai poartă nume „ca oamenii", ci indicative cifrice, de cod poştal: VJ-23X de pe Lameth şi MO-17J de pe Nicron (planetele, cum se vede, încă mai poartă nume „ca lumea", „ca lumile").

Mai trece un timp fără de timp, şi dialogul nu se mai poartă acum între două planete din aceeaşi galaxie, ci între două „minţi" decorporalizate din două galaxii diferite – Zee Prime şi Dee Sub Wun – care adresează, de această dată, întrebarea computerului **Universal AC**. Un timp pe care nici o cifră nu-l poate exprima şi nici o unitate de măsură nu-l poate măsura este măsurat şi exprimat „pe înţelesul" intuiţiei prin echivalarea în gradienţi spaţiali (Pământ – alte planete – alt sistem solar – Galaxia – alte Galaxii – Metagalaxia, Universul), dar mai ales în gradienţi complexionali (de la corpolenţii îngurgitatori de **snack**-uri şi **drink**-uri de pe Pământ şi până la „minţile" dispensate de trup care comunică instantaneu între Galaxii, e o imensă distanţă nu numai spaţială, dar şi complexională).

Următorul stadiu complexional, după o altă incomensurabilă trecere a timpului, îl găseşte pe Om („Man", cu M mare, în text) pe deplin „planetizat" (în sensul dat acestui cuvânt de Teilhard de Chardin)[83] şi, mai mult, pe deplin „integrat" într-o „minte-stup" („**hive-mind**")[84] extinsă la cuprinsul întregului Univers şi care adresează, pentru a cincea oară, „ultima întrebare" supercomputerului **Cosmic AC**.

În fine, în ultimul stadiu complexional al „corpuscularizării", inteligenţa umană, de mult de-corporalizată, face joncţiunea cu inteligenţa artificială, de-corporalizată şi ea: un **filum** (cel biologic) se racordează celuilalt (celui electronic), un fluviu se varsă în ocean, pentru că numai acesta din urmă mai este în stare să stea faţă în faţă cu oceanul Haosului în care entropia a transformat Universul. Acest ultim **AC** („Analog Computer", să ne amintim) înglobează acum în el, inseparabil, inteligenţa electronică a maşinii şi inteligenţa „animală", biologică, a omului, de-corporalizate amândouă, fuzionate

şi sublimate în esenţă pură şi imaterială a Logos-ului, singurul apt a sta în faţa Haosului şi a-i porunci, demiurgic, să se preschimbe într-un nou, auroral, Cosmos, inaugurând astfel un nou Eon, o nouă monadă, un nou ciclu al existenţei la scara întregului Univers, o nouă Creaţiune. „Pentru monadele care caută să se pună în acord pe baza unei astfel de măsurători raţionale a timpului, creaţia apare deci ca o veritabilă necesitate logică." Iar ieşirea Omului din scenă înaintea ultimei căderi (sau primei ridicări) de cortină vine să confirme caracterul inexpugnabil „misterios", „învăluit" al Creaţiunii – „eveniment inaccesibil privirii omului", transferat spre „contemplare", înţelegere şi înfăptuire unei alte instanţe superioare, trans-umane ori supra-umane, „divine", singura apt a asimila şi a controla „aspectul asimptotic din punct de vedere matematic" al Creaţiunii, care „o face să fie un eveniment inaccesibil privirii omului".[85]

În momentul când atinge pragul saltului extrapolativ, evoluţia analogică, acumulativă a **filum**-ului uman este deversată ca afluent al cursului paralel ce i-o luase înainte, „se varsă" în **filum**-ul electronic al computerului AC, a cărui evoluţie analogică urmează abia acum, în final, să fie proiectată în salt extrapolativ. Preluând saltul extrapolativ al Omului şi înglobându-şi-l consubstanţial, chiar dacă nu şi congener, cursul încă analogic al Computerului este, la rândul lui, convertit în salt extrapolativ prin „regula de trei simplă" de atâtea ori întâlnită în science-fiction: Multivac-ul anului 2061 este, în comparaţie cu AC-ul de peste zece trilioane de ani, de la „sfârşitul timpului", cu mult mai puţin, sub raport complexional, decât este omul aceluiaşi an 2061 („man", cu **m** mic, în text) în comparaţie cu Omul cosmic („Man", cu **M** mare) care adresează pentru ultima oară „ultima întrebare" Computerului ultim AC, înainte de-a se dizolva, mental şi corporal, în acesta. Tot aşa cum, în **Războiul lumilor** (1898) de H.G.Wells, alienii de pe Marte dispun de „minţi care sunt faţă de minţile noastre aşa cum sunt ale noastre faţă de ale lighioanelor necuvântătoare"[86]; tot aşa cum, în **Sfârşitul copilăriei** (1953) de Arthur C. Clarke, „acolo era Supramintea („Overmind"), indiferent ce-ar fi însemnat ea, având faţă de om aceeaşi relaţie pe care omul o avea faţă de o amoebă"[87]; tot aşa cum, în romanul lui George Zebrowski **Macrolife** (1979), „Macroviaţa reprezintă pentru om ceea ce omul reprezintă pentru celulă"[88]: aceasta este „regula de trei simplă" a extrapolării în science-fiction, resortul logic prin care se declanşează „saltul extrapolativ" în gol, în non-reprezentabil şi non-figural, pe panta asimptotic ascendentă a magnitudinilor complexionale din Univers: resort pe care şi **Ultima întrebare** a lui Asimov îl pusese, încă din 1956, în acţiune.

Pe această pantă abruptă şi infinit ascendentă a magnitudinilor complexionale din Univers, saltul extrapolativ proiectează asimptotic imaginaţia chiar spre ţinta de neatins a ultimului şi celui mai înalt punct imaginabil, asupra teilhardianului „Punct Omega", acolo unde sfârşitul timpului pune punct timpului încremenindu-l în atemporalitate, acolo unde infinitul corpuscularizării pune punct evoluţiei complexionale încremenind-o în divinitate. Covârşită şi desfiinţată – temporal, spaţial şi complexional – intuiţia umană, în finitudinea şi perisabilitatea ei insurmontabile, nu mai are altă instanţă la care să facă recurs decât raţiunea, tot umană, „faţă de care orice în natură este mic", care este „străină naturii şi mai presus de ea" (Kant). Unic remediu, unic „leac" estetic la insuficienţa ontologică fără de remediu a Omului în Univers şi la suferinţa lui ontologică fără de leac, rămâne fiorul, tot ontologic, al unei plăceri ce se naşte din chiar această suferinţă („**pleasure in pain**"), al unei „plăceri posibile doar prin intermediul unei neplăceri" (Kant), al unei „**Lust durch Unlust**" (Schiller). „Rana" ontologică de nevindecat a omului nu mai este atunci „linsă" cu „senzaţia de pierdere" a frumosului, ci „arsă", „cauterizată" cu „senzaţia de miracol", de **tremendum**, a sublimului. Receptată şi simţită, în science-fiction, ca „**sense of wonder**", această arsură sau acest fior ontologic trimite con-

substanţial la cea mai pură vână a trăirii (sau plăcerii, sau emoţiei, sau comoţiei) sublimului, de acum şi dintotdeauna. Încă o dată, **quod erat demonstrandum**.

❖ ❖ ❖

Preluând **ad litteram** porunca Genezei biblice („Să fie lumină!"), Computerul ultim AC îşi asumă, inevitabil, postura de Demiurg, de Creator: nici o mirare, aşadar, că vom găsi **Ultima întrebare** a lui Isaac Asimov invocată ca „probă", ca argument de autoritate şi de prestigiu, în doctrina creaţionistă, aflată actualmente, se pare, în plină contraofensivă de recucerire a poziţiilor pierdute, de un secol şi mai bine, în faţa evoluţionismului. Este ceea ce face Willem J. J. Glashouwer, autorul unei cărţi de popularizare şi propagandă creaţionistă (beneficiind, în ediţia românească tipărită în Germania, de superbe condiţii grafice, pe care le-ar putea invidia orice album de artă): **Aşa a apărut lumea** (1993).[89] „Advocat al apărării" în procesul creaţionismului (sau, tot aşa de bine, magistrat al acuzării în procesul evoluţionismului), autorul olandez mai sus citat face însă o imprudenţă, contraproductivă în ce-l priveşte, chemând „la bară" un martor pe care nu l-a verificat în prealabil îndeajuns şi care, până la urmă, va face o „depoziţie" exact contrarie intereselor „părţii" care l-a citat în instanţă. Desigur, într-o carte apărută în 1991 autorul n-avea cum să ia la cunoştinţă de un articol (**Religiozitate**[90]) scris de Asimov în 1992, anul când avea să înceteze din viaţă, unde, pe primul loc între dogmele biblice în care celebrul scriitor declara că **nu** crede, este enumerată tocmai teza centrală a creaţionismului, aceea că „Pământul a fost creat în urmă cu şase mii de ani de o forţă supranaturală care a spus «Să fie lumină!», şi lumină s-a făcut".[91] Dar cronologia editorială nu e aici un alibi valabil, pentru că raţiunea şi ştiinţa au fost crezul de-o viaţă întreagă al scriitorului, constant şi nedezminţit afirmat în tot ce a scris şi a declarat, iar în ce priveşte textul în sine al povestirii **Ultima întrebare**, se poate uşor constata că nici acesta nu contravine cu nimic statornicului crez de-o viaţă. Însăşi compoziţia povestirii derivă, cum am văzut, dintr-o exhaustivă concepţie evoluţionistă asupra Universului, „creaţia" fiind integrată ca o etapă – ultima şi totodată prima, omega şi alfa – în această evoluţie, păstrată pentru final ca paradoxală „poantă" a compoziţiei. Aşadar, o versiune evoluţionistă şi raţionalistă a Creaţiunii divine este ceea ce oferă Isaac Asimov în **Ultima întrebare**. Ce-i drept, susnumitul autor olandez are însă şi circumstanţe atenuante în confuzia pe care-o face.

Pentru că, se întâmplă un lucru curios şi surprinzător, nu numai cu Asimov, dar şi cu alţi iluştri scriitori de science-fiction. Paradoxal, tocmai cei mai non-religioşi scriitori sf, tocmai cei mai constitutiv şi mai genuin dedicaţi ştiinţei şi raţiunii, cei mai organic inaderenţi la spiritul religios – tocmai aceştia sunt mai frecvent citaţi atunci când vine vorba de confluenţa dintre science-fiction şi religie. Paradoxal doar la prima vedere, pentru că tocmai această aparentă contradicţie sau atracţie oximoronică, tocmai această spontană ambiguitate este de natură a spune prin ea însăşi ceva despre resursele native ale literaturii sf de a accede la înălţimi spirituale nu uşor accesibile. Constatând cu prioritate şi cu bucurie acest fapt obiectiv, şi neuitându-l nici un moment, nu putem însă uita nici că situaţia la această frontieră rămâne în continuare, poate chiar în perpetuitate, tensionată.

Mai întâi, vom constata că atât contextele cât şi conotaţiile citării unui scriitor în proximitatea frontierei dintre science-fiction şi religie sunt mai degrabă negative şi dezaprobatoare, decât pozitive şi laudative: nu elogii, ci rezerve implică astfel de situări şi caracterizări; nu un punct forte, ci un punct vulnerabil este identificat şi indicat de obicei într-o astfel de proximitate. Astfel încât, în al doilea rând şi în consecinţă, nu sunt deloc surprinzătoare dezminţirile şi „lepădările" venite din partea celor în cauză, dezicerile lor precipitate de afinitatea incriminată şi distanţările circumspecte de zona religiozităţii. Asimov, de

obicei atât de temperat şi de flegmatic în felul său de a scrie, se dovedeşte în stare şi de inflexiuni patetice (un patetism sau un patos, totuşi, reţinut) atunci când atinge această coardă: „Cu toate că ceasul morţii se apropie pentru mine, nu mi-e frică să mor şi să mă duc în Iad, sau (ceea ce ar fi cu mult mai rău) în ceea ce este versiunea populară a Raiului. Mă aştept ca moartea să însemne neantul şi nimic altceva, şi, prin eliberarea mea de orice frică de moarte, sunt recunoscător ateismului."[92] Rânduri scrise, să nu uităm, chiar în anul morţii sale, 1992.

Poate încă şi mai concludent, sub acest raport, este cazul unui alt ilustru „clasic" al literaturii sf, cazul lui Arthur C.Clarke; este vorba, mai precis, de ceea ce a fost numit „paradoxul lui Arthur C.Clarke". Autorul unor povestiri ca **Sentinela** (1951), **Cele nouă miliarde de nume ale lui Dumnezeu** (1953) şi **Steaua** (1955), autorul unor romane precum **Sfârşitul copilăriei** (1953), **Oraşul şi stelele** (1956) sau **Întâlnire cu Rama** (1973), co-autorul unui film ca **2001: O odisee spaţială** (1968) – este şi el din aceeaşi „rasă" a scriitorilor sf „pur sânge", nativ inaderenţi la orice spirit fideist, congenital inapţi de orice trăire propriu-zisă mistică sau religioasă, spirite a căror întreagă „suflare" se consumă, fervent dar lucid, întru raţiune şi întru ştiinţă. Şi totuşi, atunci când, într-un context conjunctural fără relevanţă pentru discuţia de faţă (includerea într-o antologie de prestigiu), i se contestă sau cel puţin i se pune sub semnul întrebării meritul **literar**, una dintre obiecţii este formulată prin recurs tocmai la susnumita „suspiciune de religiozitate":

«Mi se pare, de asemenea, a se face simţită o anume înclinaţie de a bate câmpii pe tema religiei („some waffling about religion"), atât în comentariul editorial, cât şi în alegerea povestirilor. De exemplu, ce este riguros gândit, sub orice aspect, şi cum este respectată ştiinţa în acut sentimentala povestire a lui Arthur Clarke **Steaua** („The Star", 1955)? Teza ei – precum că Iehova ar fi nimicit un sistem solar locuit, transformându-i soarele într-o nová a cărei lumină să slujească drept semn naşterii Fiului Său pe Pământ – este la fel de ieftin emancipată de gândirea raţională pe cât este şi faţă de credinţa religioasă într-adevăr serioasă. Este cel mai stupid lucru pe care l-a publicat vreodată acest de altfel autentic scriitor mistic. („It is the silliest thing this genuinely mystical writer has ever published").»[93]

De observat că, prin sine însuşi, calificativul de „acut sentimentală" („piercingly sentimental"), sub care povestirea se urmăreşte a fi ca şi strivită, dovedeşte involuntar că „senzaţia de pierdere", emisia de „sense of loss", dacă nu şi cea de „sense of wonder", ce se revarsă din text, a fost prompt şi sigur percepută, în ciuda unui **parti pris** doctrinar şi strategic, inevitabil poate, logic impus în orice caz de finalitatea cu care rândurile de mai sus, şi recenzia însăşi din care ele fac parte, au fost scrise (**soft sf** contra **hard sf**).[94] Surpriza este de a găsi sub aceste drastice şi părtinitoare rânduri semnătura unei de altfel autentice „doamne" a sf-ului american şi mondial, ea însăşi, la rândul ei, un „clasic în viaţă" al genului: Ursula K. Le Guin. Unanim recunoscută pentru eleganţa şi rafinamentul, pentru subtilitatea şi profunzimea scrisului său, distinsa scriitoare ştie mânui şi arme mai tăioase, după cum se vede, atunci când e cazul, atunci când în joc e însuşi sacrosanctul „canon" al genului: **à la guerre comme à la guerre!** Ceea ce ne reţine atenţia, în acest coment, este însă doar implicaţia virtual descalificantă sub raport literar a obiecţiei pe care ea o formulează.

Nici o surpriză, aşadar, în reacţia de derobare a scriitorului britanic, în eschiva lui ironică, deşi conciliantă şi elegantă (căci este şi el, la rândul lui, „un domn"):

«Deşi sunt încântat să aflu de la Ursula că pot fi „acut sentimental"» – ripostează Arthur C. Clarke, într-o scrisoare adresată lui Edward James, redactorul-şef al revistei **Foundation**, unde apăruseră anterior aprecierile Ursulei K. Le Guin, scrisoare reprodusă imparţial în paginile revistei – «sunt însă uimit de aserţiunea ei că **Steaua**, cea mai antologată povestire a mea (pe care şi

editorul antologiei **Ascent to Wonder**[95] o consideră a fi tot ce am scris eu mai bun), ar fi „cel mai stupid lucru pe care l-am publicat eu vreodată"! Pentru că, oare cine şi-ar fi închipuit că o scriitoare atât de experimentată ar putea face candida eroare de a confunda un autor cu personajele sale? În ce mă priveşte, **eu** n-am pus niciodată semnul identităţii între Nova din povestire şi Steaua Magilor de la Bethleem: am descris doar reacţiile unui creştin fervent, atâta tot.

Şi pentru că Ursula mai supune criticii şi ştiinţa încorporată în povestire, poate că ar interesa-o să afle că aceasta se bazează pe un articol de ştiinţă fermă („a **hard**-science article") pe care-l scrisesem cu câtva timp înainte, **Ce este Steaua Magilor?** („What is the Star at Bethlehem?"). Cu excepţia vitezelor supra-luminice („**FTL**"), presupuse implicit în subtextul povestirii, în rest totul este strict în conformitate cu ştiinţa cea mai fermă.»[96]

Pentru a „se lepăda" de suspiciunea de religiozitate, pentru a se scutura de eticheta de „scriitor mistic" care i-a fost aplicată, Arthur C.Clarke se simte chiar dator să colporteze o anecdotă de gust îndoielnic, ceea ce nu-l prea „prinde":

«În încheiere, dacă tot suntem la acest subiect, un banc grozav din **Krishnamurti** de Evelyn Blau (Stewart, Tabori & Chang, 1995). Cei Trei Magi tocmai se pregătesc să plece din staul după ce şi-au adus darurile. Unul din ei dă cu capul de grinda de deasupra uşii şi exclamă: „Iisuse Hristoase!" „Ce nume frumos!", zice Maria. „Şi noi, care aveam de gând să-i punem numele Fred."»[97]

În alte împrejurări, Arthur C.Clarke a fost mai tranşant şi mai explicit: de exemplu atunci când a declarat că, în romanul **Sfârşitul copilăriei** (**Childhood's End**, 1953), orice imagistică religioasă şi orice simbolism de aceeaşi natură sunt „totalmente accidentale"[98]; sau atunci când, în romanul **Oraşul şi stelele** (**The City and the Stars**, 1956), creionând fugitiv, din necesităţi ficţionale **ad hoc**, o istorie a umanităţii la scară galactică, nu omite să menţioneze, în nume naratorial dar şi auctorial, rolul de frână jucat în această imaginară istorie de „o maladie incurabilă pe care, dintre toate speciile inteligente ale Universului, numai Homo Sapiens părea s-o aibă: mania credinţei".[99]

Şi totuşi, acea „singurătate cosmică a lui Arthur C. Clarke" („the cosmic loneliness of Arthur C. Clarke") despre care vorbeşte unul dintre exegeţii scriitorului (Thomas D.Clareson)[100] este, în ultima-i esenţă, o trăire a sublimului ce poate atinge intensităţi şi inflexiuni quasi-religioase, iar „paradoxul lui Arthur C. Clarke" despre care vorbeşte un alt exeget (Peter Nicholls) trimite, prin „tatăl" psihanalitic, la „Tatăl" ceresc:

«Odată cu povestirea **De veghe** („The Sentinel", 1951)[101], paradoxul lui Arthur C.Clarke ajunge pentru prima dată la expresia sa deplină şi limpede: cel care, dintre toţi scriitorii de science-fiction, este cel mai indisolubil identificat cu sf-ul tare („hard sf"), ferm ancorat în ştiinţă şi tehnologie, este în acelaşi timp irezistibil atras spre ceea ce e metafizic, ori chiar mistic; omul care, în science-fiction, este adesea privit ca fiind personificarea însăşi a optimismului nemărginit ce însufleţeşte în zborul său avântat spiritul uman ce nu cunoaşte oprelişti, exponent al ideii (viguros afirmată în revistele lui John W. Campbell Jr., **Astounding Science Fiction** şi **Analog**) că nu există pe lume nimic ce omenirea să nu poată înfăptui – rămâne, în acelaşi timp, asociat în memoria noastră mai ales cu imaginea omenirii în chip de copil neajutorat în faţa înţelepciunii străvechi şi de nepătruns a seminţiilor aliene. Este ceva nespus de atrăgător, şi chiar de mişcător, în ceea ce – în termeni freudieni – am putea considera drept hohotul de plâns al unei omeniri nefericite după Tatăl pierdut. Cu siguranţă, din tot ce a produs literatura sf până acum, acesta este lucrul cel mai apropiat de o posibilă analogie cu religia şi cu râvna de Dumnezeu.»[102]

Prin posibilă extensiune, acest „paradox al lui Arthur C. Clarke" ar putea fi considerat – în măsură mai mare sau mai mică, de la caz la caz – ca fiind însuşi paradoxul sf-ului în genere, în ceea ce acest „gen"

are mai bun, atunci când joacă sau este jucat „la miză mare". «Definiţiile sf-ului cu care ne-am obişnuit conţin implicaţia că nimic nu e mai străin de preocupările sale decât religia» – constată Brian Stableford în deschiderea articolului RELIGION din **Encyclopedia of Science Fiction** de atâtea ori dar pe merit citată până acum şi de acum înainte. «Şi totuşi, multe din rădăcinile genului în faza sa incipientă, de **„proto science-fiction"**, se prelungesc şi se întrepătrund în tradiţiile scrierilor de ficţiune speculativă strâns îmbinate cu imaginaţia religioasă; iar mai aproape de noi, în perioada sa contemporană, sf-ul a recuperat un pronunţat interes faţă de anumite teme şi imagini mistice sau transcedentale, odată ce a reuşit să treacă peste tabú-urile impuse cândva în paginile revistelor **„pulp"**. Sf-ul modern abordează în mod frecvent vechi subiecte speculative asociate cu metafizica şi cu teologia, mult dezbătute în epoci trecute, şi aceasta, în parte, tocmai pentru că ştiinţa propriu-zisă între timp le-a abandonat. Proza literară de ficţiune speculativă tinde întotdeauna să treacă dincolo de simplele chestiuni empirice asupra cărora oamenii de ştiinţă pragmatici îşi focalizează obiectivul preocupărilor lor. Poate că o literatură numită **„science" fiction**, adică proză **„de ştiinţă"**, n-ar trebui să includă şi scrieri ficţionale tangente la metafizică, dar genul ca atare, aşa cum s-a constituit el de fapt, în mod evident face acest lucru.»[103)]

Cu obişnuita-i erudiţie enciclopedică în tot ce ţine de tematica sf, Brian Stableford citează apoi în continuare o copleşitoare avalanşă de autori şi de titluri ce ilustrează această tangenţă sau incidenţă dintre science-fiction şi religie. Să nu abuzăm însă, o dată în plus, de întregul „calup de erudiţie". Dar, pentru că mai înainte şi Peter Nicholls îl citase, într-un context asemănător, pe John W .Campbell Jr. (1910-1971) – leader de opinie multă vreme în science-fiction, căruia i-a imprimat o anumită amprentă şi i-a decis un anumit curs –, să ne amintim în ce fel punea acesta problema raporturilor dintre ştiinţă şi religie, în consecinţă problema spiritului în care aceste raporturi îşi pot găsi ecou în science-fiction:

«Am fost întotdeauna de părere» – scria în 1964 John W. Campbell, într-un editorial al revistei pe care-o conducea, **Analog**, de fapt un eseu ajuns apoi notoriu, **Dumnezeu nu e democrat** („God Isn't Democratic") – «că unul dintre motivele pentru care atâţia oameni dezagreează ştiinţa, pentru care îi consideră pe oamenii de ştiinţă „reci şi inumani", este faptul că ştiinţa constă în studiul şi recunoaşterea adusă acelor factori din Univers care **nu** se supun atât de popularei democraţii, care **nu** constituie o „chestiune de opinie" şi care se împărtăşesc în cel mai înalt grad din caracteristicile atribuite, în teologie, Voinţei lui Dumnezeu. Într-adevăr, legile Universului sunt strict absolute – şi totdeauna drepte, nemilos de drepte. Le respecţi cu scrupulozitate, şi ele vor lucra în favoarea ta; le nesocoteşti, şi ele te vor zdrobi cu nepăsare, fără cea mai mică urmă de regret, sau de mânie, sau de preocupare dacă exişti ori nu.

Omul de ştiinţă, având direct de-a face cu aceste absoluturi, e lipsit de acea atât de firească şi de omenească bunăvoinţă de a face mici înlesniri – atâta poţi face, doar, pentru un prieten! – pe care politicianul o înţelege prea bine. Devotat ştiinţei, el pune în ceea ce face o inflexiune aproape la fel de rigidă cu aceea a unui preot din alte vremuri, devotat religiei sale.

În definitiv, poate că Unul Dumnezeu nici nu există.

Dar există Unul Univers, şi legile lui sunt absolute, neclintite, neînduplecate, inflexibile, legi care ne sunt aplicate, nouă oamenilor, fără nici o discuţie sau tocmeală.»[104)]

Predispoziţiile „fundamentaliste" ale lui John W. Campbell Jr. s-au făcut nu o dată simţite, şi nu numai în acest articol de revistă, nu numai în „fundamentalismul ştiinţific" al acelui **„hard science-fiction"** pe care l-a promovat inflexibil în revistele pe care le-a condus (**Astounding** şi apoi **Analog**), dar chiar şi în luările de poziţie politice, în mod logic „de dreapta" (după cum se ştie, în disputa asupra războiului din Vietnam, care a polarizat comunitatea

scriitorilor sf din America, el a fost printre „ulii", printre adepţii „poziţiilor de forţă", „reacţionare" şi „militariste"); formulate însă în acest fel, la modul general şi abstract, trebuie să recunoaştem, totuşi, că poziţiile sale de principiu rezistă la o confruntare cu concretul literaturii sf şi ies verificate, o dată în plus, prin raportarea conexiunii dintre science-fiction şi religie la repere specific estetice. Repere ce trebuie să se bucure de o prioritate absolută şi aici, în science-fiction, ca peste tot în literatură şi artă.

O tranşantă delimitare de principiu se cere, în consecinţă, operată, un decisiv **distinguo** devine necesar.

Plăcerea sau emoţia **estetică** a sublimului, aşa cum o regăsim şi în science-fiction, în ipostaza şi sub aparenţa de „sense of wonder", este şi trebuie să rămână o plăcere specific estetică, chiar dacă frontiera ce desparte sublimul estetic, prin definiţie „profan", desacralizat, de sublimul „sacru", religios, este, ca atâtea alte prezumtive frontiere spirituale, laxă, fluidă, osmotică. În perioade istorice de reflux al trăirii religioase, trăirea sublimului poate fi eventual simţită şi ca un substitut al acesteia (ca un surogat, ar spune poate devoţii ei: **Pax Domini sit semper nobiscum!**), după cum constată un teoretician american al sublimului, citat şi mai înainte, Thomas Weiskel:

«Mai există încă un fapt, poate prea evident şi prea brut pentru a scoate mare lucru din el: în istoria conştiinţei literare sublimul se reactivează întru cât Dumnezeu se retrage de la o participare nemijlocită la trăirile omului. Sublimul secundar sau problematic este străbătut de nostalgiile şi incertitudinile unor spirite fără voia lor seculare – spirite a căror experienţă primară este modelată de cunoaşterea şi percepţia unor cauze secundare.»[105]

Istoria ideilor pare a-i da şi aici dreptate lui Thomas Weiskel, căci un major reper iniţial al cristalizării şi afirmării gustului pentru sublim (Thomas Burnet, **Telluris Theoria Sacra**, 1681; trad.engl. **The Sacred Theory of the Earth**, 1684) apare ca expresie declarată a reacţiei de auto-conservare a religiei în faţa asaltului ştiinţei;[106] ceea ce n-a afectat cu nimic „vigoarea cu care [Burnet] abordează sublimitatea, într-un mod inedit şi esenţialmente secular".[107] Acest mod desacralizat, „esenţialmente secular", de abordare a sublimului nu va face apoi decât să se accentueze – sporindu-şi în acelaşi timp acuitatea şi rafinamentul, fineţea şi rezoluţia conceptuală – pe parcursul traseului istoric marcat decisiv de repere ilustre precum Edmund Burke (**A Philosophical Inquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful**, 1756)[108], Immanuel Kant (**Kritik der Urteilskraft**, 1970)[109]; Friedrich Schiller (**Vom Erhabenen**, 1793; **Über das Pathetische**, 1793, 1801; **Über das Erhabene**, 1801)[110] ş.a. Astfel încât, la mijlocul secolului nostru, Nicolai Hartmann putea să constate şi să proclame răspicat, în **Estetica** sa (**Ästhetik**, 1945, 1953)[111], „desprinderea sublimului de transcendent şi de absolut, de Dumnezeu şi de orice presupoziţie metafizic particulară", „integrarea sublimului în ceea ce este imanent şi aproape, în ceea ce ţine de natură şi de om (aceasta împotriva romantismului)".[112]

Şi totuşi, sublimul religios continuă să exercite şi el o durabilă atracţie, dacă nu asupra scriitorilor de science-fiction, atunci asupra exegeţilor genului (asupra unora dintre ei, dintre şi aşa extrem de puţinii care au sesizat afinitatea structurală dintre science-fiction şi sublim). O instanţă de mare prestigiu intelectual la care se apelează cu predilecţie, în această ordine de idei, este Rudolf Otto, cu celebra sa carte, tradusă recent (1992) şi în româneşte, **Sacrul (Das Heilige**, 1917; trad.engl. **The Idea of the Holy**, 1957)[113]: astfel, de exemplu, o foarte coerent articulată analiză comparativă şi contrastivă a filmelor **2001: A Space Odyssey** (1968) şi **Star Wars** (1977) îi mijloceau lui Robert G.Pielke, în 1983,[114] categorii precum „numinosul", „**mysterium tremendum**", „**majestas**", „**fascinans**", „**das ganz Andere**" („totalmente altul", „totaliter aliter", „the wholly other" ş.a. desprinse din paginile cărţii lui Rudolf Otto. Un deceniu mai târziu (1993), abordând prin prisma sublimului recent-acreditatul „ciberspaţiu" („**cyberspace**"), Jack G.Voller se pune şi el

sub egida protectoare a lui „**mysterium tremendum**", atunci când afirmă ritos cum că „a fost pe larg demonstrat că adevăratul impuls generativ din spatele dezvoltării sublimului este de natură religioasă".[115] Dar prezumtiva vocaţie religioasă a literaturii sf este prezumată în mod aproape reflex în exegeza sf, în mod aproape axiomatic, „**taken for granted**", luată ca sigură şi de la sine înţeleasă, aşa cum face, printre alţii, Tom Woodman, într-un studiu dedicat raporturilor dintre **Science-fiction, religie şi transcendenţă** (1979): „Ideea de transcendenţă creează un teren comun între criteriile estetice de apreciere a valorii în science-fiction şi un grad al interesului teologic care trece dincolo de simplul diagnostic", dincolo de simpla constatare a unor „implicaţii teologice în science-fiction."[116]

Ceva mai multă circumspecţie şi nuanţare în formulări ar fi fost poate de preferat, impuse de simpla constatare a faptului că, în imensa sa majoritate, sf-ul este funciarmente „secular", „profan", desacralizat, este prin definiţie şi prin denumire (**science** fiction) ataşat ştiinţei, raţiunii, şi inaderent sau chiar refractar la religie. S-a spus şi se spune în mod curent despre science-fiction că este, sau ar putea fi, sau ar trebui să fie „o religie", o „zeitate" căreia se presupune că ne-am „închina" cu toţii[117] etc., dar acesta abia dacă este ceva mai mult decât un fel de-a spune, un mod de a vorbi la figurat: aşa cum se spune, de exemplu, despre artă în general că este „o religie a frumosului", se poate spune şi despre science-fiction că este o religie, mai precis „o religie a sublimului", o religie a „senzaţiei de miracol", o religie a lui „sense of wonder". Dar scriitorii care au făcut imprudenţa de a lua într-un sens mai mult decât figurat acest pios deziderat şi de a-i da curs la propriu, „pe bune", în viaţa reală (precum un L. Ron Hubbard, 1911-1986, apreciat scriitor sf, cunoscut însă şi ca „profet" al „dianeticii" şi fondator al „bisericii scientologice"[118]), nu se mai pot „spăla" de discreditul şi suspiciunea confraţilor întru literatură, de aerul dubios, „**fishy**", cu care-i adumbreşte opinia acestora, a scriitorilor, a criticilor şi – prin extensiune – chiar opinia curentă, mai largă, a cititorilor. Iar la cealaltă extremă, cum am văzut, tocmai scriitorii sf „pur sânge", cei care excelează în vocaţia de a genera şi a da expresie acelui complex simţământ de uimire şi teamă amestecate cu admiraţie şi veneraţie („*awe*"), care este **grosso modo** echivalentul sf al „numinosului" **mysterium tremendum** din religie, – tocmai aceşti scriitori, din „rasa" unui Arthur C. Clarke, a unui Isaac Asimov sau a unui Stanislaw Lem, excelează şi în ataşamentul nedezminţit faţă de spiritul ştiinţific, raţionalist, şi în delimitarea la fel de netă faţă de spiritul religios, fideist.

În acelaşi context, la care ne-am mai referit, din romanul **Oraşul şi stelele** (**The City and the Stars**, 1956), unde incriminează rolul de frână pe care l-a avut în istoria umanităţii acea „maladie incurabilă de care, dintre toate seminţiile înzestrate cu inteligenţă ale întregului Univers, numai Homo Sapiens părea să sufere: mania credinţei", Arthur C.Clarke dizertează, naratorial şi auctorial, în continuare:

«În decursul primei părţi din istoria sa, omenirea produsese o succesiune nesfârşită de profeţi, prooroci, mesia şi evanghelişti, care-şi convinseseră adepţii că secretele Cosmosului le erau dezvăluite numai lor. Unii izbutiseră să întemeieze religii ce supravieţuiseră timp de generaţii, influenţând miliarde de oameni. Alţii fuseseră uitaţi încă înainte de a muri.

Dezvoltarea ştiinţelor, ce cu regularitate nedezminţită respingeau teoriile profeţilor şi produceau miracole neegalate de aceştia, distrusese în cele din urmă religia. Nu şi uimirea, veneraţia sau smerenia încercate de cele mai multe fiinţe inteligente atunci când contemplau Universul din jur.»[119]

Este aici, formulată de unul dintre cei mai „genuini" scriitori de science-fiction, o disociere peste care nu putem trece uşor, o disociere esenţială pentru trasarea frontierelor şi pentru implantarea pietrelor de hotar dintre science-fiction şi religie: aceasta din urmă nu deţine monopolul asupra acelei

trăiri inexprimabile pe care limba engleză o numeşte „**awe**", dar care este mai cunoscută sub denumirea sa latină, „**tremendum**", trăire care asigură numitorul comun al „sublimului sacru" din religie şi al „sublimului profan" din artă şi literatură, inclusiv deci din science-fiction, unde această „**awe**" sau acest „**tremendum**" apare în ipostaza, specifică şi definitorie, de „**sense of wonder**". Nu numai în religie, dar şi în artă şi literatură, şi în science-fiction (mai ales aici, în acest „secol al ştiinţei" care este secolul XX), îşi pot găsi un spaţiu de rezonanţă adecvat şi o şansă de a „prinde glas", de a accede la expresie, „uimirea, veneraţia şi smerenia încercate de cele mai multe fiinţe înzestrate cu inteligenţă atunci când contemplă Universul din jur".

«...acest science-fiction este numai pentru acei oameni, puţini la număr, cărora le place să gândească şi care privesc universul cu „**awe**", ceea ce este un amestec de veneraţie şi teamă» – spunea, în 1956, Damon Knight,[120] azi un venerabil „clasic în viaţă" al criticii şi teoriei literaturii sf.

Este vorba, aici, de unul şi acelaşi „semnificat", oricât de diferit ar fi „semnificantul", oricât de „arbitrar" ar fi „semnul lingvistic", oricât de ne-asemenea s-ar dovedi limbile şi graiurile Pământului atunci când se încumetă să exprime inexprimabilul, oricât ar avea limba engleză laconismul, dar şi avariţia, dar şi meschinăria de a numi monosilabic, cu o singură vocală quasi-onomatopeică, interjecţional-exclamativă („awe" = „oooh!"), ceea ce limba latină, polisilabică, făcea risipa dar şi performanţa expresivă de a numi, sinestezic, „**tremendum**". Măcar de această dată ne putem mândri şi noi că suntem „urmaşii Romei", căci limba română dispune şi ea de un echivalent la fel de impresionant, la fel de „adevărat" ca şi sinestezie fonică, la fel de performant ca expresie fiabilă şi ca expresivitate infailibilă: **cutremurare**.

Dar prin definiţie, prin însuşi faptul că **este literatură**, literatura sf nu este şi nu poate aspira să fie o religie, dacă vrea să rămână literatură, artă: pentru că arta îşi consumă integral resursele în imanentul limitelor sale, pe când resursa definitorie a religiei este transcendentul. Există, într-adevăr, o aparenţă de religiozitate implicită, endogenă, şi în science-fiction, şi aceasta tocmai acolo unde el îşi atinge punctul maxim al resurselor sale, precum în cazul „epifaniei stelelor"[121], sau în cazul contactului ireductibil cu „alienii"[122]; s-ar părea că sf-ul nu face decât să ofere, în ce are el suprem, un **modus vivendi**, o altă soluţie decât cea religioasă pentru acele „spirite seculare fără voia lor"[123], pentru un om obligat să convieţuiască în mod empiric şi aleatoriu cu necuprinsul şi necunoscutul într-un univers unde „Dumnezeu s-a retras de la o participare nemijlocită la trăirile omului", după cum, protocolar, se exprimă Thomas Weiskel[124] (mai brutal, Nietzsche spunea că „Dumnezeu e mort"). Să nu se înţeleagă însă de aici că, nefiind o religie, sf-ul s-ar mulţumi să fie un surogat de religie: el este **altceva**, el oferă o alternativă la religie, el oferă o **altă** soluţie decât religia la dilema omului de a recupera ce mai rămâne atunci când nu mai rămâne nimic. **Altă** soluţie, pentru că, fiind literatură, artă, sf-ul se poate dispensa de transcendent, ştiind să se descurce doar cu ceea ce imanentul îi pune la dispoziţie, ştiind să se descurce doar cu ceea ce îi pune la dispoziţie ştiinţa, cu imaginea universului aşa cum rezultă ea din ştiinţa actuală.

Obiectul contemplaţiei este în science-fiction, ca oriunde în artă şi literatură, imanent, nu transcendent, ca în religie şi mistică. Adevăratul science-fiction se dispensează de transcendent cu acelaşi orgoliu şi cu acelaşi nepreget cu care adevărata religie şi-l revendică.

«Trăirea religioasă este declanşată de o confruntare cu o realitate prezumat divină sau transcendentă; science-fiction-ul nu ridică o asemenea pretenţie în ce priveşte sursa trăirii pe care-o încorporează. Dimpotrivă, această trăire este completamente imanentă la originea ei. Astfel, termenii „religie" şi „science-fiction" funcţionează ca interpretări diferite ale semnificaţiei acestei trăiri comune amândurora. Science-fiction-ul nu este cu nici un chip o nouă religie; după cum nu

este nici o relicvă a unei religii supraviețuind într-o lume din ce în ce mai desacralizată. Religia depinde de un **transcendent**: „Nu există religie" – spunea Rudolf Otto – „în care acesta să nu fie viu ca însuşi miez al ei real şi cel mai profund, şi în lipsa lui nici o religie nu este demnă de acest nume." În science-fiction, el **nu** este viu.»

Este concluzia – una dintre concluziile – cu care se soldează amintita[125] analiză comparativă şi contrastivă a celor mai reprezentative două filme sf existente până în prezent, analiză întreprinsă de Robert G. Pielke prin însăşi prisma categoriilor „sacrului". Concluzii la care ajunge exegeza, examinarea „doctă" şi „academică" a problemei; concluzii la care ajunge însă, consonant şi convergent, şi „creaţia", opinia empirică a unor scriitori sf având în spate girul şi garanţia unei opere proprii, prestigioase: „Toate temele aflate în conexiune cu religia sunt excluse din domeniul science-fiction-ului, iar puţinele excepţii care există nu fac decât să confirme regula" (Stanislaw Lem)[126]; regula fiind că sf-ul este „funciarmente şi totalmente ateist" (James G. Ballard)[127].

Nesecata „deschidere" plurisemantică a operei de artă, „ambiguă" estetic prin definiţie, capacitatea definitorie a operei de artă de a surprinde, a cuprinde şi a exprima infinitul în limitele finite ale materiei în care se edifică: iată, cu certitudine, o ripostă spiritualmente demnă şi o soluţie esteticeşte operantă la insolubila încercare („challenge") extraestetică a confruntării cu limita, a „covârşirii" finitudinii umane în faţa infinitudinii universului. Prea puţin! – ar putea spune filosofii, teologii, oamenii gândirii, oamenii credinţei, oamenii ştiinţei. La care, cum ar putea răspunde oamenii artei, oameni ai plăcerii (estetice, ireductibil şi inderogabil estetice), dacă nu cu cuvintele unuia dintre ei, citate deja, dar care merită din plin a fi repetate (cu o minimă completare **ad hoc**):

«În această împrejurare, atât arta fantastică cât şi poezia [la care putem adăuga, în lumina celor spuse mai sus, şi ceea ce este mai bun în science-fiction – n.n.] dau naştere unei fertilităţi a ambiguităţii, în care aş fi ispitit să desluşesc adevărata lor vocaţie. De altfel, ele nu fac decât să propună un drum indirect pentru domesticirea a ceea ce scapă în mod firesc limbajului şi reprezentării. Dar nici o altă cale nu e posibilă.

[...] Uneori încep să se desprindă, de pe fundalul de nonsens organizat, elemente mai puţin arbitrare, având o coherenţă ascunsă.

[...] Această coherenţă e, poate, înşelătoare şi nu duce nicăieri. Dar chiar şi în acest caz, faptul că e coherentă şi că traduce sau anunţă o ordine, înseamnă că nu în zadar am rătăcit pe drumurile descoperirii sale. Această efervescenţă a spiritului în căutarea unui secret, la care nu are acces, izbuteşte totuşi să dezvolte în el o agilitate şi o sensibilitate ale căror forţe şi bucurii vor continua să-i aparţină. Ce altă binefacere, dacă nu o asemenea îmbogăţire, putem aştepta de la o artă?» (Roger Caillois, **În inima fantasticului**)[128]

Iar calitatea trăirii estetice accesibile pe această cale este o garanţie aptă a face faţă celor mai înalte exigenţe spirituale, este o miză şi o răsplată suficientă pentru sine însăşi. Emoţia estetică a sublimului „profan", „secular", desacralizat, prin intensitatea şi puritatea ei, poate scuti de regrete pe cei funciarmente inapţi de trăire religioasă, pe cei „frigizi" la extaze mistice, pe cei ce nu se pot resemna să accepte presupoziţiile religiei şi, în consecinţă, „sublimul sacru". De regrete şi de complexe, din moment ce, departe de a fi un simplu „surogat", o simplă compensaţie, sf-ul este o artă care, ca orice artă demnă de acest nume, îşi conţine în sine, în propria-i imanenţă mai mult sau mai puţin palpabilă, miza şi răsplata, împlinirile şi satisfacţiile spirituale pe care le poate da, neamânându-le şi netransferându-le în contul unei prezumtive şi incerte transcendenţe.

Pentru că, dispensându-se de transcendent şi de transcendenţă, literatura sf nu se dispensează însă şi de **iluzia unei transcendenţe**, iluzie ficţională mai cuprinzătoare şi mai presus de simpla „iluzie realistă" din **mimesis**,[129] iluzie

ficţională sau „credinţă poetică“ (S. T. Coleridge)[130] generală în artă şi literatură, cel puţin la nivelul performanţei valorice „de vârf“. La acest nivel, acolo unde şi atunci când e cazul, şi pentru science-**fiction**, pentru ştiinţificţiune, ca pentru orice ficţiune artistică, iluzia transcendenţei rămâne o necesitate vitală, o garanţie valorică de prim ordin, chiar dacă această transcendenţă se va dovedi, la rândul ei, nu doar ficţională, dar şi fictivă. Căci, lipsită de acest imaginar spaţiu de rezonanţă, spaţiu gol infinit şi inepuizabil în chiar vacuitatea lui, ficţiunea apare meschină, neputincioasă, artificioasă, inutilă, ea se autoanulează prin univoc, prin incapacitatea de a genera acel efect suprem de „ambiguitate fertilă“, singurul în stare s-o justifice, s-o legitimeze în plan spiritual. Pusă în evidenţă de Roger Caillois prin examinarea artei fantastice, şi invocată firesc în beneficiul acesteia, ireductibila „ambiguitate fertilă“ a imaginarului poate fi la fel de firesc invocată în beneficiul oricărei arte ce-şi merită numele, aşadar şi în beneficiul oricărei cărţi sau oricărui film de science-fiction ce-şi merită acest nume. Pentru că, odată produs, acest efect este suficient pentru a asigura imaginarului, ficţiunii artistice, un loc al său, pe care nici o altă activitate spirituală, sau formă de cunoaştere, nu i-l mai poate uzurpa.

Dispensându-se de transcendentul religiilor, de transcendenţa lor „pozitivă“, literatura şi filmul sf nu se dispensează, aşadar, şi de transcendenţa „goală“, care este o proiecţie negativă în imaginar a imanentului; pentru că tocmai negativitatea, vacuitatea şi statutul de imaginar asigură acestui infinit şi inepuizabil spaţiu de rezonanţă capacitatea de a genera sugestii, impresii, iluzii, ecouri, reverberaţii, rumori, semitonuri, supratonuri, conotaţii etc. etc. – emisii semantice asimilabile „semnificaţiei“ şi omologabile ca „sensuri“, în regimul de „ambiguitate“, de indeterminare şi „deschidere“ pluri-semantică propriu literaturii şi artei. În science-fiction, acest simulacru de transcendenţă, această „transcendenţă goală“ aparţine, cum e şi firesc, nivelului de înaltă performanţă artistică, este accesibil numai jocului „la miză mare“, iar calea de acces cea mai eficientă şi mai frecventată – cale specifică, pe care sf-ul singur şi-a deschis-o – este, cum am văzut, extrapolarea, saltul imaginativ de natură extrapolativă în non-figurabil, în non-reprezentabil, în inexprimabil.

În această perspectivă, sună foarte promiţător un titlu ca **Lumea de dincolo de deal: Science-fiction-ul şi căutarea transcendenţei (The World Beyond the Hill: Science Fiction and the Quest for Transcendence**, 1989) – carte în care Alexei şi Cory Panshin, „istoricii de casă ai sf-ului american“, cum îi numeşte cu acrimonie britanică exegetul canadian John Clute, realizează «o masivă şi coherentă istorie a sf-ului, al cărei principal argument de susţinere – acela că sf-ul a răspuns unei nevoi, resimţite la scară mondială, de-a accede la un domeniu transcendent prin crearea unor tărâmuri galactice şi-a unor probleme pe măsură, ce trec dincolo de marginea „satului“ care este Pământul – a făcut inevitabilă întreruperea firului narativ la anul 1945, exact la sfârşitul „epocii de aur“ a sf-ului prezidate de John W. Campbell Jr. O atât de transparentă strategie cognitivă – adaugă acelaşi John Clute – va fi generat pesemne acea mult prea necruţătoare transparenţă a viziunii, precum şi acea mult prea simplă accepţiune a noţiunii de Progres»,[131] carenţe de care se face vinovată cartea soţilor Panshin, în opinia lui John Clute; de altfel, acest „mereu incisiv critic“ („always a pungent scritic of sf“) semnase anterior, în **New York Review of Science Fiction** (iulie 1991), o „recenzie devastatoare“ („a devastating review“)[132] – după cum aflăm dintr-o terţă sursă, nu mai puţin ilustră, de la criticul şi exegetul australian Peter Nicholls, co-autor, împreună cu John Clute, al acelei monumentale **The Encyclopedia of Science Fiction** în ale cărei 1400 de pagini putem găsi bilanţul cu care această lucrare a secolului XX trece pragul secolului şi-al mileniului ce urmează. Dar, cel puţin până când atât „masiva şi coherenta“ carte a celor doi Panshini, cât şi „devastatoarea recenzie“ a

lui John Clute ne vor rămâne în continuare inaccesibile, aici, peste atâtea mări şi ţări care încap totuşi, încă, „dincolo de deal", în „satul" numit Terra, singura consolare care ne rămâne este să gustăm, asemeni lui Nastratin Hogea, pilaful numai după miros, să ne mulţumim a repeta titlul cărţii, pentru a-l „asculta" cât de promiţător şi de „transcendent" sună: **Lumea de dincolo de deal: Căutarea transcendenţei în science-fiction...**

Dar disocierea între science-fiction şi religie îşi poate lua repere nu numai din religie (transcendentul), ci şi din „cealaltă parte" a frontierei astfel trasate, din artă şi literatură. S-ar putea spune, astfel, că în science-fiction efectul cathartic, ca şi „senzaţia de pierdere" („the sense of loss") ce semnalează proximitatea „frumosului", ca şi „senzaţia de uimire şi miracol" („the sense of wonder") ce atestă prezenţa „sublimului", sunt oferite ca alternativă şi recompensă, ca „premiu de consolare" pentru renunţarea lucidă la ipotetica „mântuire", „izbăvire" ori „salvare" promisă de religie. Nu e inutil a repeta, în context, că acest **catharsis** este, în science-fiction, de natura sublimului, nu de natura tragicului, putându-se dispensa, ca atare, nu numai de „vina tragică" şi de **hybris** din partea omului, dar şi de „mânia", „gelozia" ori „invidia" venite, în tragedia antică, din partea „zeilor", a căror existenţă, de altfel, este ea însăşi dispensabilă în desacralizatul science-fiction.

În acest fel, în virtutea acestei liminare disocieri de principiu între science-fiction şi religie, devine cu putinţă de neutralizat şi acea neavenită „suspiciune de religiozitate" aruncată ca o umbră şi ca un blam asupra unei literaturi funciarmente „a ştiinţei", devine cu putinţă de redus şi de depăşit şi aparent ireductibilul „paradox al lui Arthur C. Clarke" – acelaşi autor care pareză cu glume sălcii şi silite suspiciunea de a fi „un genuin scriitor mistic", acelaşi spirit pentru care nu există pe lume nimic mai presus de ştiinţă şi de raţiunea umană, dar care, în acelaşi timp, şi-a pus eponimic amprenta pe acea „singurătate cosmică" a omului în Univers, „the cosmic loneliness of Arthur C. Clarke", confundabilă la prima vedere cu trăirea religioasă. După cum, prin aceeaşi elementară disociere între science-fiction şi religie, devine explicabilă – şi implicit evitabilă – şi aberanta confuzie de a chema la bară ca martor al apărării în procesul creaţionismului, sau ca martor al acuzării în procesul evoluţionismului, un spirit funciarmente scientist şi ateu, indislocabil în opţiunea sa de-o viaţă până în ceasul morţii, precum Isaac Asimov.

Şi, odată disocierea operată, odată gardul pus la locul lui, ne putem roti privirea, ca stăpâni, asupra perimetrului astfel delimitat, putem lua în stăpânire propria-ne grădină, ne-o putem asuma cu luciditate şi cu demnitate, putem constata cu satisfacţie că n-avem de ce strecura priviri furişe, peste gard sau prin spărturile gardului, spre grădina vecinului. Chiar dacă, nu-i aşa?, fructele din grădina vecinului par totdeauna mai gustoase. Dar pentru a afla acest lucru, pentru a putea face această comparaţie, trebuie mai întâi să avem propria noastră grădină. Vom constata atunci că, fără a călca un pas dincolo, „în grădina" religiei, avem aici acelaşi superb fruct crescut în ramurile pomilor din propria noastră grădină, chiar mai suculent şi mai fragrant parcă, mai exotic, mai savuros şi mai la înălţimea braţului pe care-l întindem spre a-l culege; avem aici, garantat autentic, un extract spiritual de cea mai înaltă puritate, un concentrat sau o esenţă de cea mai pură spiritualitate; avem aici înălţimi rarefiate la care literatura sf se dovedeşte, încă o dată, aptă a accede.

„Această efervescenţă a spiritului în căutarea unui secret, la care nu are acces, izbuteşte totuşi să dezvolte în el o agilitate şi o sensibilitate ale căror forţe şi bucurii vor continua să-i aparţină. Ce altă binefacere, dacă nu o asemenea îmbogăţire, putem aştepta de la o artă?" (Roger Caillois)

Să ne punem încă o dată această întrebare, să ne-o punem mereu şi mereu, să ne-o punem de fiecare dată atunci când poate ne mai încearcă şi sentimentul zădărniciei, şi ispita apostaziei (inverse!), căci nu doar un estetician este cel care ne-o pune, ci estetica însăşi, instanţa supremă în peri-

metrul literaturii şi artei. În alte perimetre, în alte incinte, pentru alţi zei, există desigur alte altare, alte temple. **Suum cuique**. E de unde alege şi fiecare e liber să aleagă. Slavă Domnului!

Note şi trimiteri bibliografice

1) În **La place de l'homme dans la nature. Le groupe zoologique humain**, lucrare datată 1949 şi apărută postum, în 1962, Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955) postula existenţa unui al treilea infinit spaţial, alături de cele două binecunoscute infinituri „pascaliene", „infinitul mare" şi „infinitul mic", megacosmosul şi microcosmosul: „Un prim aspect pe care acesta [**curba corpuscularizării** Universului] ni-l dezvăluie este ce grav mutilat ar apărea Universul nostru dacă l-am reduce numai la ceea ce este Foarte Mare şi ceea ce este Foarte Mic, – adică la cele două singure abisuri ale lui Pascal. Chiar şi fără a ţine seama de adâncurile Timpului – aşadar în planul unei secţiuni instantanee a Universului – mai există şi un al treilea abis: acela al Complexităţii. [...] Aşadar, Lumea este clădită spaţial nu doar pe două infinituri (cum adesea se spune), ci pe **trei** (cel puţin). Infimul şi Imensul, bineînţeles. Dar de asemenea (înrădăcinat precum Imensul în Infim, dar desprinzându-se şi urmându-şi propriul său curs) – ceea ce este imens de Complicat." (op.cit., p.26) În privinţa „infinitului complexional" în science-fiction – mai pe larg, mai pe îndelete şi mai pe înţeles în serialul („O cheie pentru science-fiction") început în paginile revistei **Anticipaţia – CPSF** (nr. 544 şi urm.); v. şi infra, notele 28, 35, 36.

2) Cu privire la invocarea autorităţii lui Rudolf Otto în exegeza sf, vezi infra, notele 113, 114, 115, 125.

3) În **Estetica** sa (v. infra, nota 111), Nicolai Hartmann (1882-1950) dezaprobă „jocul acesta puţin cam uşuratic cu infinitul", joc care „este în gustul de epocă al romantismului timpuriu", şi demonstrează că pentru definirea sublimului este suficient „ceea ce este covârşitor de mare", „covârşitor-de-marele" („das Überwältigende", „das Überragende", „das überragend Grosse") (op.cit., passim). «Din „ceea ce este mare" emană un fel de farmec primar, o acţiune „magnetică", ceva care atrage de la sine inima omului. Lucrul acesta poate fi exprimat şi altfel: omul nedeformat aduce cu sine tendinţa de a venera ceva şi de a trăi cu privirea înălţată dincolo de sine. Poate că rădăcina acestei tendinţe se află în tendinţa şi mai fundamentală de a introduce un sens în viaţa proprie. Căci tot ce e covârşitor este dătător de sens prin sine însuşi.» („Denn alles Überragende ist sinngebend durch sich selbst.") (op.cit., p.375 în original, p.416 în ediţia românească).

4) Mai pe larg despre aceste aspecte în eseul **Iluzia ficţională în science-fiction**, apărut în **Almanah Anticipaţia**, 1994, pp.133-141; v. şi infra, nota 129.

5) Samuel Taylor Coleridge, **Biographia Literaria** (1817). Edited with his Aesthetical Essays by J. Shawcross, 2 volumes, Oxford University Press, London, 1965 (First Edition 1907), chapter XIV, vol.II, p.6.

6) J.G.Ballard, într-un articol din **Books and Bookmen** (February 1971), citat de Tom Woodman în studiul **Science fiction, religion and transcendence**, inclus în vol. **Science Fiction. A critical guide.** Edited by Patrick Parrinder, Longman's, London and New York, 1979, pp.110-130; J.G.Ballard e citat la pag.110; v. şi infra, nota 127.

7) N.Hartmann, **Estetica**, ed.cit., passim. Cf. supra, nota 3; cf. infra, notele 18, 111.

8) **Simbody** (formaţiune lexicală engleză rezultată acronimic din „simulated body" şi jucând paronimic pe asemănarea cu „**somebody**", cineva) – în paginile unei „**shared world**" (carte scrisă de mai mulţi autori, dar pe una şi aceeaşi idee, propusă de unul dintre ei) compusă din două volume, recent traduse în româneşte: **Poarta timpului** (**Time Gate**, 1989), trad.rom. Diana Voicu, Editura Nemira, Buc., 1993; **Interfeţe periculoase** (**Dangerous Interfaces**, 1990), trad.rom. Diana Voicu, Editura Nemira, Buc., 1995. Serie creată şi coordonată de Robert Silverberg şi Bill Fawcett.

9) v. Brian Stableford, „HIVE-MINDS", în: **The Encyclopedia of Science Fiction. An Illustrated A to Z**. General Editor Peter Nicholls. Associate Editor John Clute, Granada Publishing, London – Toronto – Sydney – New York, 1979 (al doilea tiraj 1981), pp.287-288; sau: **The Encyclopedia of Science Fiction**. Edited by John Clute and Peter Nicholls. Contributing Editor Brian Stableford, An Orbit Book, Little, Brown and Company, London, 1993; St.Martin's Press, New York, 1993, pp.573-574.

10) George R.R.Martin (n.1948), **Un cântec pentru Lya** („A Song for Lya", 1974), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, în **Almanah Anticipaţia**, 1995, pp.181-211.

11) v. Brian Stableford, „LIVING WORLDS", în **Encyclopedia...**, ed.1979, p.359; ed.1993, pp.726-727. Adrian Rogoz (1921-1996) vorbeşte despre „nooplanete, adică mari corpuri cosmice cu posibilităţi cognitive" (v. **Preţul secant al genunii**, 1974, p.286), oferind el însuşi un memorabil exemplu: nooplaneta Tehom, invincibilă în jocul de şah.

12) Stanislaw Lem (n.1921), **Solaris** (**Solaris**, 1961), trad.rom. Adrian Rogoz şi Teofil Roll, Editura Dacia, Cluj, 1974; reeditat recent.

13) Arthur C.Clarke (n.1917), **Sfârşitul copilăriei** (**Childhood's End**, 1953), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, în revista **Anticipaţia-CPSF**, numerele 467-473 (1990).

14) Într-un renumit eseu cu acest titlu („The Imagination of Disaster", 1965), Susan Sontag (n.1933) supune unei acide examinări filmele sf existente la acea dată (când, să nu uităm, încă nu exista **Odiseea**

spaţială (1968) a lui Arthur C.Clarke şi Stanley Kubrick). Eseul a fost inclus în vol. **Against Interpretation and other essays**, Farrar, Straus & Giroux, New York, 1966; Eyre & Spottiswoode, London, 1967, pp.209-225.

15) Într-o carte de teorie a filmului sf, **The Limits of Infinity. The American Science Fiction Film 1950-1975** (South Brunswick and New York: A.S.Barnes and Company; London: Thomas Yoseloff Ltd., 1980), în subcapitolul intitulat „The Alien and the Familiar: The Aesthetics of Collision" (pp.136-145), Vivian Carol Sobchak (n.1940) re-pune în discuţie întreaga problematică a „esteticii distrugerii" („the aesthetics of destruction") discutată anterior de Susan Sontag. Republicată în 1987 într-o nouă ediţie, extinsă şi adusă la zi (**Screening Space. The American Science Fiction Film**), cartea Vivianei Sobchak este considerată de Peter Nicholls „printre cele mai sofisticate analize ale filmului sf publicate până acum" (**Encyclopedia...**, ed.1993, p.1127).

16) David Ketterer (n.1942), **New Worlds for Old. The Apocalyptic Imagination, Science Fiction, and American Literature**, Anchor Press / Doubleday, Garden City, New York, 1974.

17) Darko Suvin (n.1932), **Pour une poétique de la science-fiction. Études en théorie et en histoire d'un genre littéraire**, Les Presses de l'Université du Québec, Montréal, 1977; versiune engleză, revăzută: **Metamorphoses of Science Fiction. On the Poetics and History of a Literary Genre**, Yale University Press, New Haven and London, 1979.

18) N. Hartmann, **Estetica**, ed.cit., passim. Cf. supra, notele 3, 7; cf. infra, nota 111.

19, 21) Immanuel Kant, **Critica facultăţii de judecare** (**Kritik der Urteilskraft**, 1790), trad.rom. Vasile Dem. Zamfirescu şi Alexandru Surdu, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Bucureşti, 1981, passim.

20, 22) Friedrich Schiller, **Vom Erhabenen. Zur weitern Ausführung einiger Kantischen Ideen** (1793), tradus sub titlul **Ideea de sublim. Contribuţii la dezvoltarea unor idei kantiene**, în vol. Friedrich Schiller, **Scrieri estetice**, traducere şi note de Gheorghe Ciorogaru, Editura Univers, Bucureşti, 1981, pp.75-97.

23) Arthur C.Clarke, **Steaua** („The Star"). Publicată iniţial în revista **Infinity Science Fiction** (1955) şi reluată apoi în numeroase antologii. Distinsă cu Premiul Hugo la cea de-a 14-a Convenţie SF (New York, 1956). Trei traduceri româneşti, dintre care două fac deservicii autorului şi textului tradus, nereuşind să salveze nu numai efectul artistic, dar nici măcar elementara coerenţă logică a sensului denotativ. Astfel, versiunea inclusă în culegerea **Nici un zeu în Cosmos** (1985) a putut fi comentată, în **Almanah Anticipaţia 1987** (p.100), precum urmează: „**Steaua**, care în ciuda faimei autorului ei, englezul Arthur C. Clarke, nu e decât o declamaţie anticreştină" – ceea ce e curată aberaţie. Anterior, revista **Vatra** (nr.99/1979) publicase o traducere încă şi mai execrabilă, făcută, după certe urme rămase în text, prin intermediul unei versiuni franţuzeşti. O versiune românească mai aproape de înălţimea originalului poate fi găsită în Almanahul **Condinf '80** (Cluj-Napoca, 1980, p.111-113), versiune reluată apoi în **Vatra** (Târgu-Mureş, nr.2/1992, p.16). Toate pasajele citate în comentariul de faţă sunt luate din această ultimă versiune.

24) În privinţa implicării ordinului iezuit („Compania lui Iisus") în cercetarea ştiinţifică de înaltă performanţă – vezi infra, nota 25; confer şi notele 26, 27, 28.

25) Arthur C.Clarke, **Ursula Le Guin and „The Star"** (Letter to Editor), în **Foundation. The Review of Science Fiction**, London, Number 64, Summer 1995, pp.98-99. Vezi şi infra, notele 95, 96, 97.

26) James Blish (1921-1975), **Un caz de conştiinţă** (**A Case of Conscience**, 1958), Editura Cristian, Craiova. Simptomatic pentru „profesionalismul" unor edituri care publică science-fiction azi în România, anul apariţiei (deductibil 1993) nu este menţionat; de asemenea, nu este nominalizat traducătorul; în schimb, sunt nominalizaţi cu onoruri „consilierul literar" (Daniel Cristian Dumitru) şi „consultantul de specialitate" (Ion Hobana) care au asigurat aceste înalte standarde de „profesionalism".

27) Lino Aldani (n.1926), **Crucea de gheaţă** (**La croce di ghiaccio**, 1989), trad.rom. Doina Opriţă, Editura RAO, 1996.

28) „Infinitul complexional", ale cărui „dislocări de scală" explică atât de mult şi atât de multe din science-fiction, este preluat din lucrarea postumă a lui Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955) **La place de l'homme dans la nature. Le groupe zoologique humain** (1949, 1962). Vezi supra, nota 1; vezi infra, notele 35, 36.

29) „Străpungerea conceptuală" („**conceptual breakthrough**") operată printr-o „substituire de paradigmă" („**paradigm shift**") este principalul concept prin care defineşte literatura sf Peter Nicholls (n.1939); vezi, în acest sens, articolul său „CONCEPTUAL BREAKTHROUGH", în **Encyclopedia...**, 1979, pp.134-136; 1993, pp.254-257. Vezi şi infra, nota 82.

30) Friedrich Schiller, op.cit., p.88.

31) Friedrich Schiller, op.cit., pp.88-90.

32) Friedrich Schiller, op.cit., p.94.

33) Friedrich Schiller, op.cit., pp.94-95.

34) Arthur C.Clarke, **Cele nouă miliarde de nume ale lui Dumnezeu** („The Nine Billion Names of God", 1953). Trei versiuni româneşti: **Dumnezeu are nouă bilioane de nume**, trad.rom. Const. Popescu, în **Almanahul Literar**, 1969, pp.145-149; **Cele nouă miliarde de nume ale Domnului**, trad. rom. Mihai Bădescu, în **String** (Bucureşti), nr.2, anul nemenţionat (probabil 1990), pp.59-64; **Cele nouă miliarde de nume ale lui**

Dumnezeu, trad.rom. Ioana Robu, în **Vatra** (Târgu-Mureş), anul XX, nr.5 (230), Mai 1990, pp.28, 27.

35, 36) Pierre Teilhard de Chardin, op.cit., p.24.

37) Immanuel Kant, op.cit., ed.cit., p.155.

38) Olaf Stapledon (1886-1950), **Făuritorul de stele (Star Maker**, 1937), Penguin Books, London, 1988, col. „Classic Science Fiction", p.68.

39) Victor Anestin (1875-1918), **Frica de cometa Halley**, în **Orion**. Revistă mensuală de astronomie populară, Bucureşti, anul III, nr.7, Martie 1910, pp.97-101.

40) Victor Anestin, **Accidentele planetei noastre**, în **Ziarul călătoriilor şi al ştiinţelor populare**, Bucureşti, anul XIII, nr.30, 4 Iunie 1913, pp.466-467.

41) Friedrich Schiller, op.cit., ed.cit., pp.95-96.

42, 43, 44) Immanuel Kant, op.cit., ed.cit., pp.154-156.

45) Thomas Weiskel, **The Romantic Sublime. Studies in the Structure and Psychology of Transcendence**, The Johns Hopkins University Press, Baltimore and London, 1976; Second Edition, 1986, p.3. Vezi şi infra, nota 105.

46) Edgar Allan Poe, **Principiul poetic (The Poetic Principle**, textul unei conferinţe din 1848-1849, publicat postum în 1850), în vol. **Principiul poetic**. În româneşte de Mira Stoiculescu. Prefaţă de Matei Călinescu, Editura Univers, Bucureşti, 1971, p.16.

47) Edmund Burke, **Despre sublim şi frumos. Cercetare filosofică a originii ideilor (A Philosophical Inquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful**, 1756). Traducere de Anda Teodorescu şi Andrei Bantaş. Prefaţă de Dan Grigorescu, Editura Meridiane, Bucureşti, 1981, pp.67-78. Vezi şi infra, nota 108.

48) Vechi concepte şi concepţii asupra experienţei estetice se dovedesc operante, **mutatis mutandis**, şi în science-fiction: „înălţarea impersonală" (Titu Maiorescu, **Comediile d-lui I.L.Caragiale**, 1885), „distanţa estetică" (Panaiotis A.Michelis, **Aesthetic Distance and the Charm of Contemporary Art**, 1959) ş.a. Am mai vorbit despre toate acestea: **Ce aşteptăm, în definitiv, de la science-fiction?** (în **Echinox**, Cluj, nr.5-6/1984); **Iluzia ficţională în science-fiction** (în **Almanah Anticipaţia**, 1994).

49) Gaëtan Picon, **Introducere la o estetică a literaturii. Scriitorul şi umbra lui (Introduction à une esthétique de la littérature. L'écrivain et son ombre**, Éditions Gallimard, Paris, 1953). În româneşte de Viorel Grecu. Prefaţă de Mircea Martin, Editura Univers, Bucureşti, 1973, p.260.

50) Benedetto Croce, **Poezia. Introducere în critica şi istoria poeziei şi literaturii (La Poesia. Introduzione alla critica e storia della poesia e della letteratura**, 1936). Traducere şi prefaţă: Şerban Stati, Editura Univers, Bucureşti, 1972, p.32.

51) Alexei Panshin, **Why I No Longer Pretend to Write Science Fiction** („The Profession of Science Fiction", XIV), în **Foundation. The Review of Science Fiction**, London, Number 14, September 1978, p.24.

52) Friedrich Schiller, **Despre sublim (Über das Erhabene**, 1801), în vol. **Scrieri estetice**, traducere şi note de Gheorghe Ciorogaru, Editura Univers, Bucureşti, 1981, p.127.

53) H.G.Wells (1866-1946), **Insula doctorului Moreau (The Island of Dr.Moreau**, 1896), trad.rom. Mihu Dragomir şi C.Vonghizas, în **Opere alese**, vol.I, Editura Tineretului, Buc., 1962; accente de „sense of loss" mai ales în capitolul ultim, „Omul singur", pp.457-460.

54) Ursula K.Le Guin (n.1929), **Mâna stângă a întunericului (The Left Hand of Darkness**, 1969), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, Editura Nemira, Buc., 1994; „senzaţia de pierdere" se face simţită mai ales în finalul cărţii, ca durere a personajului-narator, Genly Ai, la moartea prietenului său, Estraven, protagonistul romanului, dar e perceptibilă, discret dozată, pe tot parcursul cărţii.

55) Orson Scott Card (n.1951), **Jocul lui Ender (Ender's Game**, 1985), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, Editura Nemira, Buc., 1994; inflexiunile „senzaţiei de pierdere" intră într-o patetică rezonanţă în final, în „testamentul" ultimei Regine a Gândacilor (pp.250-254) – performanţă cu atât mai dificilă cu cât aceşti „Buggers" nu sunt umani, şi nici măcar antropomorfi, precum adroginii din romanul Ursulei K.Le Guin, ci o specie de alieni insectiformi cu o biologie şi o inteligenţă de tipul „minţilor-stup" („**hive-minds**", v. supra, nota 9), aflaţi aşadar la distanţe complexionale mai mari faţă de etalonul uman.

56) John W. Campbell Jr. (1910-1971), **Asfinţit** („Twilight", 1934), trad.rom. Ioana Robu, în **Vatra** (Târgu-Mureş), anul XXII, numerele 10, 11-12/1992 şi 1, 2, 3/1993.

57) Ray Bradbury (n.1920), **Cronici marţiene (The Martian Chronicles**, 1950), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, Editura Gama Press 2000, Buc., 1994.

58) Alfred Bester (1913-1987), **Tandru, Fahrenheit** („Fondly Fahrenheit", 1954), trad.rom. Ion Doru Brana, în **Antares F (1)**, Editura Baricada, Buc., 1991, pp.128-152.

59) Tom Godwin (1915-1980), **Nemiloasele ecuaţii** („The Cold Equations", 1954); tradusă execrabil în Almanahul revistei **Contemporanul** („Realitatea ilustrată"), 1989, pp.83-88, de un traducător ne-nominalizat (de ruşine?!).

60) Robert F. Young (1915-1986), **Septembrie avea treizeci de zile** („Thirty Days Had September", 1957), trad.rom. Irina Horea, în culegerea **Povestiri ciberrobotice**, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Buc., 1986, pp.272-294.

61) Daniel Keyes (n.1927), **Flori pentru Algernon** („Flowers for Algernon", 1959), trad.rom. Al.Mironov şi Adrian Moraru, în **Viaţa Românească**, anul XXVII, nr.1, ianuarie 1974, pp.61-86; traducere reluată în **Almanah Anticipaţia**, 1983, pp.210-222.

62) Robert Sheckley (n.1928), **Lumea pe care ţi-o doreşte inima** („World of Heart's Desire", 1958; „The Sore of the Worlds", 1959), trad.rom. Ioana Robu, în **Tribuna** (Cluj-Napoca), anul XXVI, nr.31 (1337), 5 august 1982, pp.4-5; traducere reluată în culegerea **Întâmplări dintr-un univers al păcii**, Editura Politică, Buc., 1987, pp.209-216.

63) Roger Zelazny (1937-1995), **Un trandafir pentru Eclesiast** („A Rose for Ecclesiastes", 1963), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, în **Almanah Anticipaţia**, 1993, pp.208-224.

64) Bob Shaw (1931-1996), **Lumina unor zile dealtădată** („Light of Other Days", 1966), trad.rom. Ioana Robu, în **Tribuna** (Cluj-Napoca), anul XXXII, nr.32 (1651), 11 august 1988, p.10.

65) Poul Anderson (n.1926), **Kyrie** („Kyrie", 1968), trad.rom. Ioana Robu, în **Vatra** (Târgu-Mureş), anul XX, numerele 7, 8, 9 (232,233,234), iulie-august-septembrie 1990.

66) Gene Wolfe (n.1931), **Al cincilea cap al lui Cerber** („The Fifth Head of Cerberus", 1972), trad.rom. Ion Doru Brana, în **Antares F (2)**, Editura Baricada, Buc., 1992, pp.91-158.

67) Isaac Asimov (1920-1992), **Omul bicentenar** („The Bicentennial Man", 1976), trad.rom. Mihai Bădescu, în culegerea **Povestiri ciberrobotice**, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Buc., 1986, pp.36-93.

68) Richard Cowper (n.1926), **Bea-mă, Francesca!** („Drink Me, Francesca!", 1978), trad.rom. Ion Doru Brana, în Almanahul revistei **România literară** („Realitate – Fantastic – Utopie – S.F."), 1987, pp.194-207.

69) Mircea Opriţă, **Anticipaţia românească. Un capitol de istorie literară**, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994, pp.178-209.

70) Am reunit cele mai multe dintre aceste povestiri şi nuvele în antologiile **Timpul este umbra noastră. Science-fiction românesc din ultimele două decenii**, Editura Dacia, Cluj, 1991; şi **Twelve of the Best Romanian SF Stories**, Sedona Publishing House, Timişoara, 1995.

71) Radu Stanca, **Ceva despre tristeţe**, în vol. **Acvariu**, Editura Dacia, Cluj, 1971, pp.21-26. (Eseu apărut iniţial în **Universul literar** din 11 iulie 1942.)

72) Stanislaw Lem, „Robots in Science Fiction". First published in **Quarber Merkur**, Vienna, no.21 (November 1969). În vol. **SF: The Other Side of Realism**. Thomas D.Clareson Editor, Bowling Green University Popular Press, Bowling Green, Ohio, 1971, pp.307-325 (pasajul citat e la pagina 316).

73) **Asimov – Ultimele întrebări**. Interviu realizat de George Zebrowski, trad.rom. Cătălin Teniţă, în **Jurnalul S.F.**, Buc., anul IV, nr.130, 7-14 august, anul nemenţionat (deductibil 1995), pp.3-5. Conform propriilor standarde de „profesionalism", redacţia **JSF** nu menţionează sursa (publicaţia de unde interviul a fost preluat), nici data publicării; din comentariul lui George Zebrowski se poate deduce că întrevederea cu Isaac Asimov a avut loc în mai multe etape, în anii 1990-1991, interviul fiind publicat abia după moartea lui Asimov, în 1992. Romanul preferat al autorului este **The Gods Themselves** (1972) (**Zeii înşişi**, trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, Editura Teora, Buc., 1993). De asemenea, Asimov îşi mai declară preferinţa pentru două cărţi autobiografice, nu se ştie când publicate: **In Memory Yet Green** şi **Joy Still Felt**.

74) Despre **Ultima evoluţie** („The Last Evolution", 1932) de John W. Campbell Jr., Brian Stableford scrie, în articolul „EVOLUTION" din **Encyclopedia...** (p.395): „Chiar şi atunci când omenirea nu reuşeşte să ţină pasul – precum la John W. Campbell Jr., în **Ultima evoluţie** (1932), unde maşinile, nu creatorii lor, sunt acelea care în ultimă instanţă acced la starea de „conştiinţă pură" – aceasta e privită convenţional ca un logic punct final al evoluţiei." În lipsa textului, comentariul pare a indica similitudini cu **Ultima întrebare** a lui Asimov.

75) Frederic Brown (1906-1972), **Răspunsul** („Answer", 1954), trad.rom. Mioara Dristaru, în **Quasar** (Bucureşti), nr.1/1992, p.17. O altă traducere apăruse anterior în culegerea **Nici un zeu în Cosmos**. Culegere de texte de anticipaţie pe teme ateiste. Selecţia textelor şi coordonare: Alexandru Mironov şi Mihai Bădescu, Editura Politică, Buc., 1985, pp.173-174. Întrucât traducătorii apar nominalizaţi doar în bloc, „la grămadă" (altă mostră de „profesionalism"!), nu se poate şti cui aparţine fiecare traducere în parte.

76) Arthur C.Clarke (n.1917), **Formaţi „F" de la Frankenstein** („Dial F for Frankenstein", 1964), trad.rom. Virgil Stanciu, în **Tribuna** (Cluj-Napoca), anul XVII, nr.51 (887), 20 decembrie 1973, p.16; trad.rom. Mihai Bădescu, în culegerea **Povestiri ciberrobotice**, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Buc., 1986, pp.398-408.

77) Isaac Asimov (1920-1992), **Bufonul** („The Jokester"), trad.rom. Ion Doru Brana, în culegerea **Povestiri ciberrobotice** (v. mai sus), pp.13-34.

Isaac Asimov, **Ultima întrebare** („The Last Question"); povestirea a apărut mai întâi în numărul pe noiembre 1956 al revistei **Science Fiction Quarterly**, fiind apoi inclusă în sumarul volumului **Nine Tomorrows**, apărut în primă ediţie în 1959.

78) În vizualizarea distanţelor spaţiale, dar şi a duratelor temporale şi a stadiilor complexionale, lite-

ratura şi, mai ales, filmul sf au preluat din artele plastice „tehnica gradienţilor", pentru care o foarte bună prezentare găsim la Rudolf Arnheim, în **Arta şi percepţia vizuală. O psihologie a văzului creator** (**Art and Visual Perception. A Psychology of the Creative Eye**, The University of California Press, Berkeley & Los Angeles, 1954, 1974), trad.rom. Florin Ionescu, pref. de Victor Ernest Maşek, Editura Meridiane, Bucureşti, 1979, pp.275-301.

79, 80, 81) Jacques Merleau-Ponty, **Cosmologia secolului XX**. Studiu epistemiologic şi istoric al teoriilor cosmologice contemporane (**Cosmologie du XXe siècle**, Éditions Gallimard, Paris, 1965), traducător nenominalizat (aşadar, se-ntâmplă şi la case mai mari!), postfaţă de Ilie Pârvu, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, Buc., 1978, p.167.

82) Peter Nicholls, v. supra, nota 29.

83) „Am trasat-o asimptomatică la raza Pământului, această curbă a corpuscularizării Universului, pentru a sugera că cea mai înaltă şi mai vastă complexitate edificată în Univers (din câte ştim noi) este aceea pe care ceva mai încolo (în cap.IV) o voi numi Umanitatea planetizată – Noosfera." (Pierre Teilhard de Chardin, op.cit., p.25)

84) „**Hive-minds**" – v. supra, nota 9.

85) Jacques Merleau-Ponty, loc.cit. (v. supra, nota 81).

86) H.G.Wells, **Războiul lumilor** (**The War of the Worlds**, 1898), trad.rom. Mihu Dragomir şi C.Vonghizas, în **Opere alese**, vol. II, Editura Tineretului, Buc., 1963, p.7 („...minds that are to our minds as ours are to those of the beasts thar perish").

87) Arthur C.Clarke, **Sfârşitul copilăriei** (**Childhood's End**, 1953), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, în revista **Anticipaţia – CPSF**, numerele 467-473 (1990); pasajul citat e în nr. 473, p.23.

88) George Zebrowski (n.1945), **Macrolife**, Harper & Row Publishers, New York – Hagerstown – San Francisco – London, 1979, p.3.

89) Willem J.J.Glashouwer, **Aşa a apărut lumea** (**Het onstaan de wereld – So enstand die Welt**, 1991), traducător ne-nominalizat, Christliche Literatur-Verbreitung, Bielefeld, Germania, 1993. (Tiparul executat la Druckhaus Gummersbach). **Ultima întrebare** a lui Asimov este invocată la paginile 37-38.

90, 91, 92) Isaac Asimov, **Religiozitate**, trad.rom. Mihai Corbea, în **Jurnalul S.F.**, anul IV, nr.107, nedatat (deductibil – începutul anului 1995). Aceeaşi execrabilă carenţă de profesionalism din partea redacţiei: nu ni se spune unde şi când a apărut articolul (traducătorul intercalează în text o paranteză proprie, informând că „articolul este scris în 1992"). În acelaşi relaxat regim al „profesionalismului", **JSF** publică, în nr. 130/7-14 august 1995, şi un alt articol al lui Isaac Asimov pe aceeaşi temă: **Religia şi sf-ul** (trad.rom. Lady May – ei da!).

93) Ursula K.Le Guin, recenzie la antologia **The Ascent of Wonder: The Evolution of Hard SF**. Edited by David G.Hartwell anq Kathryn Cramer (Tor, 1994, 990 p.), în **Foundation. The Review of Science Fiction**, London, Number 62, Winter 1994/95, pp.82-89; pasajul citat e la pag. 88-89.

94) Este evidentă şi, într-un fel, explicabilă, dacă nu scuzabilă, intenţia „demolatoare" a recenziei de mai sus: Ursula K.Le Guin însăşi publicase, nu cu mult înainte (în 1993), o antologie similară, dar axată pe **soft sf**: **Norton Book of Science Fiction**. Edited by Ursula ,K.Le Guin and Brian Attebery, Norton Publishing House, 1993 (cuprinzând 67 de titluri, toate din anii 1960-1990, nici unul din anii '50). Intenţia sau aspiraţia (nemărturisite) de a decide în acest fel „canonul", adică norma acceptată şi promovată, mai ales în mediile universitare americane, cele care „fac opinia" şi „stabilesc cota" în materie de „valoare" în science-fiction – apar dezbătute fără menajamente într-o nu mai puţin incisivă recenzie publicată de revista britanică, dar semnată tot de un american: George Slusser, **The Politically Correct Book of Science Fiction: Le Guin's Norton Anthology**, în **Foundation. The Review of Science Fiction**, Number 60, Spring 1994, pp.67-84. N-ar fi deloc lipsit de interes, şi nici de folos, ca o editură românească să publice imparţial ambele antologii, aşa cum se află, obiectiv spre care ar putea deschide calea eventuala publicare în **Anticipaţia – CPSF** a celor două recenzii aferente.

95, 96, 97) Arthur C.Clarke, **Ursula Le Guin and „The Star"** (Letter to Editor), în **Foundation. The Review of Science Fiction**, London, Number 64, Summer 1995, pp.98-99. Vezi şi supra, nota 25. Arthur C.Clarke citează, probabil din memorie, titlul antologiei ca **Ascent to Wonder** (nu **Ascent of Wonder**, cum este de fapt), dar chiar şi această mică „scăpare" nu e întâmplătoare, ci dimpotrivă, cât se poate de grăitoare.

98) Citat **apud** Brian Stableford, „RELIGION", în **Encyclopedia...**, ed.1993, p.1002; v. infra, nota 103.

99) Arthur C.Clarke, **Oraşul şi stelele** (**The City and the Stars**, 1956), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, Editura Multistar, Piatra Neamţ, 1992, p.139; v. şi infra, nota 119.

100) Thomas D.Clareson, „The Cosmic Loneliness of Arthur C. Clarke", în vol. **Arthur C. Clarke**, Edited by Joseph D.Olander and Martin Harry Greenberg, New York, 1977.

101) Arthur C. Clarke, **Sentinela** („The Sentinel", apărută iniţial sub titlul „Sentinel of Eternity", în 1951): este o povestire care şi-a câştigat celebritatea mai ales pentru că a furnizat ideea „obeliscului negru" TMA-1, în scenariul scris de Arthur C.Clarke pentru filmul **2001: O odisee spaţială** (**2001: A Space Odyssey**, 1968) realizat de regizorul Stanley Kubrick – cel mai bun film sf existent până în prezent. Deşi echivalarea românească a titlului povestirii ar fi mai degrabă **De veghe** sau **De veghe la eternitate**, traducătorii de până acum au preferat fidelitatea lite-

rală: **Sentinela**, trad.rom. Dorin A.Groza (anagrama lui Adrian Rogoz), în **CPSF**, nr.295, 1 martie 1967, pp.3-11; **Santinela**, trad.rom. Petru Iamandi, în **Almanahul literar**, 1989, pp.296-298.

102) Peter Nicholls, „ARTHUR C.CLARKE", în **Encyclopedia...**, ed. 1993, pp.229-232.

103) Brian Stableford, „RELIGION", în **Encyclopedia...**, ed. 1993, pp.1000-1003; v. şi supra, nota 98.

104) John W.Campbell, „God Isn't Democratic", în **Analog. Science Fact – Science Fiction,** New York, Vol.LXXIII, No.2, April 1964, pp.7, 97.

105) Thomas Weiskel, op.cit. (v. nota 45), pp.3-4.

106, 107) Wayne Connelly, „Science-Fiction and the Mundane Egg", în **Riverside Quarterly**, Vol.5, No.4, April 1973, pp.260-267.

108) Edmund Burke, v. supra, nota 47.

109) Immanuel Kant, v. supra, notele 19, 21.

110) Friedrich Schiller, v. supra, notele 20, 22, 52.

111, 112) Nicolai Hartmann (1882-1950) şi-a scris **Estetica** în anii 1945-1946, dar aceasta a apărut postum (**Ästhetik**, Walter de Gruyter & Co., Berlin, 1953). **Estetica**, în româneşte de Constantin Floru, cu un studiu introductiv de Alexandru Boboc, Editura Univers, Bucureşti, 1974; pasajul citat e la pag. 414. Vezi şi supra, notele 3, 7, 18.

113) Rudolf Otto (1869-1937), **Sacrul**. Despre elementul iraţional din ideea divinului şi despre relaţia lui cu raţionalul (**Das Heilige**. Über das Irrationale in der Idee des Göttlichen und sein Verhältnis zum Rationalen, 1917), trad.rom. Ioan Milea, Editura Dacia, Cluj, 1992. Recent, Editura Dacia a mai publicat, în aceeaşi traducere, şi un al doilea volum al lui Rudolf Otto pe aceeaşi temă, **Despre numinos** (1996) (**Aufsätze, den Numinose betreffend**, 1923). V. supra, nota 2; v. infra, notele 114, 115, 125.

114) Robert G.Pielke, „**Star Wars** versus **2001**: A Question of Identity", în **Extrapolation**, Wooster, Ohio, Vol.24, No.2, Summer 1983, pp.143-155. V. şi infra, nota 125.

115) Jack G.Voller, „Neuromaticism: Cyberspace and the Sublime", în **Extrapolation**, Kent, Ohio, Vol.34, No.1, Spring 1993, pp.18-29; pasajul citat e la pag. 18.

116) Tom Woodman, „Science fiction, religion and transcendence", în vol. **Science Fiction. A critical guide**. Edited by Patrick Parrinder, Longman's, London and New York, 1979, pp.110-130; pasajul citat e la pag. 128.

117) Ovidiu Petcu, **Ne închinăm aceluiaşi zeu**, în **Helion**. Magazin al Asociaţiei Române de Science-Fiction (ARSFAN), Timişoara, nr.2, septembrie 1994, pp.99-100.

118) John Clute & Peter Nicholls, „L.RON HUBBARD"; Peter Nicholls, „DIANETICS", „SCIENTOLOGY", în **Encyclopedia...**, ed. 1993, pp.592-593, 327, 1078. Despre extensiunile extraliterare ale „scientologiei" în chip de „cult al lăcomiei" („Scientology – the Cult of Greed") – un „special report" în revista **Time**, No.18, 6 May 1991, pp.52-60.

119) Arthur C.Clarke, **Oraşul şi stelele (The City and the Stars**, 1956), trad.rom. Mihai-Dan Pavelescu, Editura Multistar, Piatra Neamţ, 1992, p.139; v. şi supra, nota 99.

120) Damon Knight (n.1922), **In Search of Wonder**. Essays on Modern Science Fiction, 1956. Second Edition, Revised and Enlarged, Advent Publishers, Chicago, 1967, p.277.

121, 122) Despre epifania cerului înstelat, despre mania privitului la stele („stargazing") în science-fiction, ca şi despre „extratereştri", despre „contactul cu alienii" („alien contact", „alien encounters") – mai pe larg şi la locul cuvenit pe parcursul serialului recent început în revista **Anticipaţia – CPSF** (nr.544/1997), „O cheie pentru science-fiction".

123, 124) Thomas Weiskel, op.cit. (v. nota 45), loc.cit. (v. nota 105).

125) Robert G.Pielke, art.cit. (v. nota 114), pag.153.

126) Stanislaw Lem, art.cit. (v. nota 72), pag.316.

127) James G.Ballard, loc.cit. (v. nota 6).

128) Roger Caillois, **În inima fantasticului (Au couer du fantastique**, Éditions Gallimard, Paris, 1965), trad.rom. Iulia Soare, pref. de Edgar Papu, Editura Meridiane, Bucureşti, 1971, pp.71-73.

129) „Iluzia ficţională" – v. supra, nota 4.

130) Samuel Taylor Coleridge – v. supra, nota 5.

131) John Clute, în **Encyclopedia...**, ed. 1993, p.907.

132) Peter Nicholls, în **Encyclopedia...**, ed. 1993, p.279.

VOICU BUGARIU

Anticipaţia vs. Anticipaţia

După aproape doi ani de colaborare permanentă, sunt în măsură să realizez o analiză socio-estetică a *Anticipaţiei*. Profit astfel de climatul democratic existent în redacţie şi de permisivitatea, dovedită, în materie de autoscopii. De ce autoscopii? Fiindcă subsemnatul, prin rubrica sa, face parte din grupul de la *Anticipaţia* şi este, fără îndoială, un reprezentant al acestei reviste.

Revistele obişnuite, toate revistele, au câte un program estetic (comercial) implicit sau explicit. Aşa a fost întotdeauna şi aşa este logic să fie. Care publicaţie se combate pe sine însăşi, în propriile ei pagini? Nu cunosc precedente. Există, da, „dreptul la replică", unde persoane din afara redacţiei protestează, mai mult sau mai puţin urban, împotriva unor texte apărute în revistă. Dar atât. Revistele obişnuite, toate revistele polemizează cu alte publicaţii, nu cu ele însele.

Anticipaţia este o interesantă excepţie. Dacă bunul Adrian Rogoz ar mai fi trăit, ar fi putut să-i propună drept moto un vers celebru din *Nastratin Hogea la Isarlâk*, de Ion Barbu: „Sfânt trup şi hrană sieşi, Hagi rupea din el." De ce? Fiindcă această revistă exprimă simultan, direct sau indirect, două moduri diametral opuse de a înţelege literatura. Editorialele din numerele 540 şi 541, semnate de Alexandru Mironov sunt cum nu se poate mai grăitoare pentru una dintre cele două orientări. În primul, fostul nostru ministru face un apel patetic la unitate, menţionând o serie de nume. El comută discuţia despre literatură într-una despre prietenie. Trec peste faptul că unele dintre afirmaţiile sale referitoare la subsemnatul sunt *unfair*. Să zicem că au scăpat din fuga condeiului. Ciudată este, însă, gruparea unor persoane din categorii diferite sub un singur stindard. Evident, cutare domn care a publicat cândva câteva povestiri de tip SF poate fi un om extrem de agreabil. Dar ce treabă are el cu literatura? În numele prieteniei şi al unui viitor bun pentru copiii de azi pot fi menţionaţi toţi oamenii cumsecade din ţara aceasta. Şi, apoi, ce va să zică gruparea unor autori în jurul unei idei? Şcoală literară? Mafie, în sensul bun al noţiunii? Sectă? Scriitorul este şi va fi întotdeauna o persoană pe cont propriu. În numele cui cheamă la ordine Alexandru Mironov? În ce scopuri?

La aceste întrebări există un singur răspuns. Alexandru Mironov, cu dreptul oricui de a ´avea o părere şi chiar un crez în viaţă, crede din suflet că literatura, un fel de literatură, are un scop

exact. Anume cel de a oferi primele noţiuni de educaţie tehnico-ştiinţifică adolescenţilor şi tinerilor. El crede, cu o tenacitate ce-i face cinste, că literatura ce foloseşte motive şi modalităţi SF este o importantă pârghie educativă şi chiar una sentimentală, din moment ce declanşează ataşamente ireversibile. Cum fostul nostru ministru este editorialistul *Anticipaţiei*, rezultă că textele sale exprimă punctul de vedere al redacţiei.

Această orientare nu are absolut nimic reprobabil, în ciuda unor ironişti de ocazie. Ea poate fi argumentată foarte bine. Este evident că un tânăr poate fi îndreptat către o profesie tehnico-ştiinţifică de respectivele lecturi. Există, însă, şi contraargumente, cel puţin la fel de coerente. Aşa-zisul *hard SF* foloseşte, într-adevăr, o documentare tehnico-ştiinţifică de bună calitate, verificată. Dar nu cumva respectivii cititori ar progresa mai rapid mergând direct la numeroasele şi foarte bine scrisele eseuri de popularizare ştiinţifică? De ce să parcurgă sute de pagini de umplutură literară, atunci când pot să se adreseze direct surselor? Tocmai în acest aspect se află fisura esenţială a teoriei educaţioniste.

Aceasta nu înseamnă, cum arătam, că ea nu este argumentabilă. Există o întreagă literatură critică şi teoretică în favoarea ei. Ideea unui specific SF ireductibil la literatură şi independent de aceasta este foarte rezistentă. O fericită întâmplare a făcut ca apărătorul ei cel mai sofisticat să fie un român: Cornel Robu. Teoria sa despre accesul exclusiv al literaturii SF la exprimarea sublimului este, în fapt, o încununare a teoriei educaţioniste, deşi la prima vedere pare independentă. Cornel Robu, după cum am arătat într-o serie de comentarii din *Anticipaţia*, nu apreciază superlativ decât specia *hard SF*, considerând textele zise *soft SF* ca fiind rezultatul unor mezalianţe cu literatura *mainstream*. Nimic rău în asta, evident. Numai că, în ciuda aparenţelor, teoria sublimului are o conotaţie educaţionistă foarte clară. Ce ar putea să-l atragă mai mult pe un tânăr către o profesie ştiinţifico-tehnică decât sublimul ştiinţifico-tehnic? Nimic. Ceea ce era de demonstrat.

Paradoxul este că această teorie, susţinută cu excelente mijloace eseistice, este creată de un filolog! Şi încă de un universitar!

Pe de altă parte, în *Fragmente critice* am susţinut vreme de aproape doi ani, număr de număr, ideea că literatura este una singură, iar cititorul caută în ea literaritatea, pentru documentare ştiinţifico-tehnică având a se adresa altor surse. Am polemizat cu ideile lansate de Cornel Robu, arătând că susţinerile respective sunt sofistice, neavând un fundament estetic serios. Adaug acum că întreaga teorie este mai degrabă de uz intern, având menirea să asigure coeziunea mişcării SF. Într-un articol şugubăţ din *Anticipaţia* (nr. 541) Cornel Robu a promis o revenire amănunţită. Poate că textul respectiv va apărea chiar în almanahul de faţă.

Polemica surdă continuă până în numărul 541 al *Anticipaţiei*, ultimul apărut în momentul redactării acestor rânduri. Editorialul semnat de Alexandru Mironov este intitulat *Un proiect practic pentru mileniul IV* şi se referă *in extenso* la posibilitatea transformării vacilor în nişte animale zburătoare, capabile să se hrănească direct cu lumina Soarelui. Este un text interesant. Prezenţa lui într-o revistă literară ar putea să pară bizară, dacă n-am cunoaşte crezul educaţionist al autorului.

Astfel se combate *Anticipaţia* pe sine însăşi. Ba apropiindu-se, ba depărtându-se de literatură.

RADU PAVEL GHEO

Aspecte ale crizei identităţilor în literatura S.F.

Modificările petrecute în ultimele decenii, atât în modul general de abordare a realităţii în scrierile literare, cât şi în cazul tratării textului de către autorii scrierilor catalogabile drept „science fiction" impun o rejudecare a raportului SF-ului cu spaţiul literar universal, precum şi a locului literaturii SF în cadrul creaţiei literare umane. Reevaluarea propusă se cere, cu precădere, deoarece însăşi literatura (intrată într-o perioadă numită „postmodernism", care ar putea fi o fundătură sau doar o criză temporară) este, la ora actuală, un univers diversificat la maximum, unde se întâmplă o mulţime de lucruri care impun readaptarea modului de judecare a textelor şi a fenomenului literar. În primul rând forma, expresia textului literar sau mai precis a textelor literare apărute în ultimele decenii arată că vechile graniţe, interdicţiile formale şi de structură sunt respinse şi abolite. Nici măcar graniţele dintre specii şi genuri literare, odinioară distincte, nu mai înseamnă decât o provocare pentru autor de a le încălca în cadrul propriei creaţii ca text unitar. De aceea, combinaţii de structuri lirice, epice şi dramatice (deseori în cadrul aceluiaşi text), schimbarea bruscă a persoanei narative, colajul şi fragmentarea, dar mai ales posibilitatea comunicării textului individual cu alte texte (literare sau nu) în cadrul unei intertextualităţi universalizate fac ca – prin intrarea în obişnuit a unor asemenea procedee – literatura să nu mai fie percepută ca un proces având o evoluţie clară pe anumite coordonate. Textul devine o structură proteică, în care lectorul se simte plimbat prin nisipuri mişcătoare. S-a ajuns într-un stadiu în care s-ar părea că orice experiment a fost epuizat, că sciitorii au încercat toate strategiile şi tehnicile narative imaginabile şi că libertatea absolută pe care a dobândit-o persoana auctorială este de neclintit. Literatura (ca de altfel şi critica sau teoria literaturii) trec printr-o epocă de recuperare şi reevaluare a tradiţiei (în care se încadrează şi modernismul), combinând postmodernist două atitudini programatic antagonice – tradiţia şi modernismul. Lucrul acesta dă naştere la tensiuni din cauză că moderniştii nu şi-au conceput niciodată operele ca posibilă „tradiţie" pentru urmaşi, ci ca refuz net al tradiţiei, ajungând până la autonegare. În plan formal, scrierile postmoderne mai uzează de combinarea în cadrul aceleeaşi opere a textului cu metatextul, pun accent pe ludicul creaţiei şi folosesc tot

GALAXIA S.F. GALAXIA S.F. GALAXIA S.F. GALAXIA S.F.

ce poate căpăta valoare artistică. Ansamblul este perceput ca un hipertext determinat de intertextualitatea infinită, un hipertext ca text unic, niciodată încheiat, în care fiecare scriere se leagă de altele şi altele prin diverse elemente, ca într-o ţesătură strident colorată, cu texturi diferite, o ţesătură deloc uniformă şi care se ţese în eternitate. Chiar după ce (sau dacă) timpul va selecta valorile perene, spiritul epocii literare actuale va rămâne marcant pentru epocile următoare.

De cealaltă parte, literatura SF începe şi ea să iasă din schemele prestabilite, impuse atât din interior, cât şi din exterior, scheme bazate pe ideea SF sau pe lumea SF şi născute din dorinţa de identificare prin diferenţiere. Am analizat într-un alt eseu metamorfozele ideii SF şi reducerea rolului său în mod treptat odată cu evoluţia scriiturii de acest tip. Dacă privim ansamblul SF-ului ca pe o masă de scrieri de valoare în general redusă, nu putem totuşi nega că o judecată identică se aplică la literatură ca întreg. Referindu-ne doar la scrierile SF cu valoare literară intrinsecă, vom observa că, spre deosebire de cele ale marcanţilor predecesori ca H.G.Wells, Jules Verne sau E.A.Poe, ele au o cu totul altă bază ideatică, o structură diferită şi un alt mod de abordare a realităţii ca lume alternativă faţă de cea ficţională. Accentul s-a deplasat, inevitabil, spre fiinţa umană ca personaj complex, spre societate şi relaţiile sociale (existente sau imaginabile), în detrimentul novum-ului ideii SF şi al „uimirii" lectorului prin lumea exotică propusă. Universul dicţional alternativ desemnat de scrierile SF literare este un cadru în care acţionează fiinţe şi organisme sociale umane sau raportabile la umanitate, oglindind analogic lumea prezentului. Astfel, SF-ul ca mod literar pătrunde prin diverse scrieri în ceea ce numim (poate un pic cam pompos) „patrimoniul cultural al umanităţii". Faptul este dovedit nu doar de larga receptare în rândul lectorilor specializaţi a unor scrieri cu caracter SF (vezi autori ca Ray Bradbury, Gerard Klein, A. şi B. Strugaţki, Stanislaw Lem, Frank Herbert), ci şi de orientarea unor autori „non-SF" spre lumile ficţionale alternative de tip SF (Kurt Vonnegut, Cinghiz Aitmatov, Margaret Atwood, Doris Lessing, Italo Calvino sau, ca să luăm un exemplu autohton, M. Cărtărescu în **Visul**).

Tehnica scriiturii sau strategiile narative au atins un moment de criză, dar acelaşi lucru se întâmplă şi în ceea ce priveşte literatura ca fenomen social. Atât în cadrul literaturii în general, cât şi în cadrul SF-ului ca manifestare artistică specifică, pe lângă sus-amintita epuizare a elementului novator, experimental (în virtutea ideii că „totul s-a încercat deja"), se remarcă ceea ce a fost numit **descentralizarea literaturii** ca tendinţă specifică postmodernismului. Tradiţia centrelor de emulaţie spirituală cum au fost capitalele şi marile oraşe universitare (Paris, Viena, Londra, la noi în special Bucureştiul) a fost părăsită în favoarea unei deplasări şi multiplicări a centrelor, fenomene evidente mai ales în a doua jumătate a secolului nostru. Dacă înainte aceste centre mari adunau ca nişte forţe centripete toate marile personalităţi artistice care formau grupuri, curente, reviste literare, cenacluri, şcoli filosofice sau de arte plastice, acum tot mai mulţi artişti din diverse colţuri ale lumii se remarcă drept valori a ceea ce înainte era numit „periferie", impunând o multitudine de „centre" minuscule ale acestei periferii geografice. Şcolile ca forţă centripetă au lăsat locul indivizilor răspândiţi pe toată suprafaţa planetei, într-o centrifugalitate evidentă, mai ales din momentul universalizării posibilităţii de acces la informaţie. Ceea ce înainte putea fi găsit, consultat, citit numai în mari biblioteci este azi la dispoziţia oricărui individ instalat în orice colţ al lumii şi cu acces, prin Internet, la toate acele mari depozite

de carte sau la orice alte surse de informare publică, fără a fi nevoiţi să se deplaseze fizic. Procesul se desfăşoară la fel de eficient şi invers: oricine poate comunica orice, oriunde. Astfel, în America de Sud, în Africa sau în fostele republici sovietice, scriitori de valoare (neafiliaţi vreunui curent sau vreunei şcoli şi a căror plasare în spaţiu este relativ greu de vizualizat chiar de către specialişti în literatură) publică scrieri care, datorită dispariţiei graniţelor în comunicare, cunosc un succes mondial aproape instantaneu. Individul şi periferia au înlocuit autoritatea şcolilor şi pe cea a centrului. Această criză a centralismului în artă bulversează mai demult ordonata lume a creaţiei umane. Importanţa acordată la ora actuală periferiei în cadrul literaturii, fuga de centru şi aparentul haos impus de noul policentrism, pot fi considerate ca dovezi ale crizei despre care am pomenit, dar în timp, ele pot anunţa o ordonare a spaţiului literar conform noilor structuri sociale impuse de societatea (post)modernă. Deşi nu este un criteriu absolut relevant, numele şi ţara de origine ale laureaţilor premiului Nobel pentru literatură din ultimii 25-30 de ani pot oferi o imagine a ceea ce s-a numit „descentralizare", precum şi a importanţei periferiei în spaţiul literar actual.

Ca parte integrantă a literaturii, science-fiction-ul suferă un fenomen asemănător. În primul rând, scriitorii americani şi maniera americană de a scrie SF – un SF care a reprezentat, începând din anii '20, modelul de referinţă – par să piardă teren în favoarea scriitorilor şi modurilor de scriitură aparţinând altor naţiuni. Recunoaşterea publică a valorii unui scriitor SF este încă determinată de acceptarea pe piaţa americană, iar stilul scriitoricesc „made in America" a influenţat puternic SF-ul european. În ultimele două-trei decenii însă, au apărut nume izolate, aparţinând de diferite culturi naţionale, scriitori care îşi impun propriile lor idei, propriul stil şi sistem de valori, diferite de cele impuse de modelul american. Autori ca S. Lem, A şi B. Strugaţki, G. Klein, L. Aldani sau, la noi, scriitori de valoare ai generaţiilor '80-'90 sunt doar câteva exemple. Iar dacă am vorbit de descentralizarea fenomenului literar, să spunem că putem observa procesul sus menţionat şi în cazul scăderii importanţei cenaclurilor şi cluburilor SF, ca centre de creaţie şi emulaţie, în favoarea afirmării personalităţilor individuale, independente de o formă organizată de grup/club/cenaclu. Reducerea importanţei cenaclurilor SF este – nimeni nu se îndoieşte de asta – şi o urmare a schimbărilor sociale şi istorice, dar, în acelaşi timp, ea urmează, la o scară mai redusă, ceea ce se întâmplă la nivel planetar în cadrul întregii mişcări literare.

În contextul modificărilor petrecute în literatura postmodernă, disoluţia genurilor şi comunicarea intertextuală impun ca transformările SF-ului să îmbrace două aspecte. Unul este cel al adoptării de strategii narative deja acceptate în literatură, cum face John Brunner în **Zanzibar**, folosind tehnica fragmentării textului şi a colajului, preluată de la John dos Passos (dar fără a aduce nimic nou în afară de cronotopul SF, motiv pentru care credem că **Zanzibar** reprezintă un eşec literar). Celălalt este cel al acceptării ideii de abolire a graniţelor dintre genuri, specii şi moduri literare, dintre text şi metatext. De exemplu, pe teritoriul literar românesc universul SF se combină cu cel fantastic (cum se întâmplă în unele scrieri ale lui S. Genescu, L. Daradici, Mihai Samoilă, M. Grămescu), cu aluzii spre mitologie (M. Hăulică, Radu P. Gheo, Sebastian A. Corn, F. Pîtea), poate implica un joc fascinant şi nebun (cum fac O. Bufnilă şi L. Merişca) ori acceptă introducerea aluziilor metatextuale (Sebastian A. Corn, M. Hăulică, M. Cărbunaru), dobândind

astfel deschiderea necesară spre lumea intertextului, spre încadrarea în literatură ca ansamblu cultural.

Până la o nouă ordonare, literatura funcţionează ca o fiinţă cu o mie de capete, fiecare exprimându-şi adevărul său. În acest „amalgam" de texte combinate în mintea receptorului într-o unică voce a literaturii, se amestecă tot şi toate. Selecţia este greu de făcut. Nu trebuie uitat însă faptul că orice criză reprezintă, în acelaşi timp, un proces de conştientizare, reevaluare a tradiţiei **şi** autoevaluare, constituind premisele unui nou început. SF-ul se încadrează în procesul descris şi, ca mod literar distinct şi totuşi identic cu celelalte prin faptul că este tot literatură, trebuie să urmeze curentul general. De aceea considerăm că în lumea intertextualităţii absolute în care se scaldă literatura contemporană, când distanţele şi graniţele lingvistice au fost reduse sau abolite, **literatura SF are de ales între moarte şi disoluţie**. Nu dăm acestor termeni sensul denotat imediat. Moartea SF-ului nu înseamnă dispariţia sa. Nu credem că ar fi posibil, dată fiind piaţa largă de consum şi numărul mare de fani ai SF-ului. Înţelegem prin „moartea" SF-ului **plafonarea** sa, cramponarea de aceeaşi abordare vetustă a creaţiei literare valabile pentru scrierile de anticipaţie de acum un veac. Literatura este dinamică, se modifică, perspectivele se schimbă şi ele, centrele de interes se deplasează. Construirea unei scrieri SF în maniera „realistă" a lui Wells sau Verne nu mai reprezintă mare lucru, deoarece tot ceea ce se repetă devine supărător prin schematism. La urma urmei, azi nici Shakespeare, după Shakespeare n-ar mai scrie la fel. Masiva invazie de SF „consumist" ce foloseşte din plin locurile comune specifice este un semn al „morţii" literaturii SF. Literatura SF nu se mai poate sprijini pe „novum"-ul ficţional, deoarece, ca şi în *mainstream*, dar la alt nivel, totul pare să se fi epuizat. De aceea, adoptând terminologia propusă de Lucian Ionică (**Literatura SF...**, în **Almanahul Anticipaţia** 1984, pag. 69-70), credem că ceea ce el numeşte **axiomatica SF** (scrieri în care ideile sunt privite prin prisma consecinţelor lor) şi mai ales **parabola SF** („folosirea materialelor şi clişeelor SF pentru a dezbate probleme ale realităţii" nu neapărat „contemporane") ar fi abordările cele mai potrivite pentru crearea unor opere SF cu un grad mare de literaturitate. Astfel s-ar realiza un ansamblu de texte literare SF ce se folosesc de mijloacele specifice acestui mod literar, dar şi de posibilităţile oferite de alte specii, genuri şi moduri literare, ajungând la **dizolvarea** textului în marele hipertext în care nu deosebirile, ci asemănările şi valoarea artistică sunt esenţiale. Deschiderea propusă ar duce la o „hibridizare" a SF-ului (fapt nu chiar tragic în condiţiile în care nu se mai ţine cont de puritatea speciei sau genului literar) şi la amintita înglobare în Textul Infinit. Fenomenul descris aici nu se poate realiza programatic, însă credem că este unul inevitabil, determinat de maturizarea modului literar amintit, de acumularea de tradiţie şi experienţă şi de comunicarea tot mai largă în textele literare, indiferent de încadrarea lor. „Altfel" nu înseamnă „altceva". Literatura SF va suferi procesul de „dizolvare" în marea literatură, fără a-şi pierde identitatea afirmată până acum doar printr-o diferenţă orgolios asumată (asta în cazul în care vor mai rămâne graniţe în literatură). De altfel, evidenta dizolvare a graniţelor între specii şi genuri în favoarea absolutei intertextualităţi şi a comunicării neîngrădite, ne face să ne întrebăm cui i-ar mai folosi ignorarea pe care o aduce izolarea în diferenţă?

DAN POPESCU

Anul editorial 1996

CĂRȚI

Editura **ADEVĂRUL**

• Dan **MERIŞCA** – *Revoltă în labirint*, 284p., 5100 lei

Editura **ANTET**

• Serge **BRUSSOLO** – *Kamikaze spațiali*, 148p., 5500 lei

Editura **AIUS** / Craiova

• Aurel **CĂRĂŞEL** – *Războinicii curcubeului*, 206p., 6500 lei

• Dodo **NIȚĂ** – *Dicționarul Benzii Desenate din România*, 68p., 6500 lei

Editura **ATHENA**

• Philip K. **DICK** – *Labirintul morții*, 222p., 7700 lei

Editura **DACIA** / Cluj

• Valentin **CHIFOR** – *Felix Aderca sau vocația experimentului*, 222p., 6630 lei

Editura **DU STYLE**

• John **BRUNNER** – *Victimele Novei*, 436p., 9000 lei

• Dan **COJOCARU** – *Creanga de coral*, 176p., 5000 lei

• Ilina **GRIGORI** – *Povestirea fantastică*

Editura **ELIT**

• J.R.R. **TOLKIEN** – *Povestea unui Hobbit*, 208p., 8000 lei

• Bruce **McALLISTER** – *Comando PSI*, 382p., 9000 lei

Editura **EUROPONTIC** / Cluj

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Tarzan-omul junglei*, 292p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Opar, cetatea groazei și a morții*, 226p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Tarzan în luptă cu canibalii*, 184p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Korak-omorâtorul, fiul lui Tarzan*, 256p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Răzbunarea șeicului*, 192p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Salonul nebuniei*, 352p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Paluldan tărâmul uitat*, 288p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Valea diamantelor*, 256p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *În țara pigmeilor*, 224p., 4900 lei

• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Adolescența lui Tarzan*, 224p., 4900 lei

• Kris **NEVILLE** – *Nepământenii*, 224p., 3700 lei

Editura **EUS** / Chișinău / Moldova

• Mircea **ELIADE** – *Nuntă în cer*, 128p., 3500 lei

Editura **FAHRENHEIT**

Colecția ***science fiction***

• Lino **ALDANI** – *Crucea de gheață*, 252p., 7000 lei

• Gerard **KLEIN** – *Povestiri de parcă ar fi*, 316p., 8000 lei

• Dean **DEVLIN** & Roland **EMMERICH** & Stephen **MOLSTAD** – *Ziua independenței*, 364p., 11000 lei

Colecția ***document***

• Ion **HOBANA** – *Un englez neliniștit*, 364p., 8000 lei

Editura **GEMENII**

• Pavel **CORUȚ** – *Drumul învingătorilor*, 220p., 3200 lei

• Pavel **CORUȚ** – *Război în ceruri*, 302p., 4000 lei

• Pavel **CORUȚ** – *Expediția Cap Univers*, 190p., 4000 lei

Editura **INFOTRONIC** / Focșani

• Ursula Kroeber **Le GUIN** – *Pescarul de pe marea interioară*, 158p., 3700 lei

• Ursula Kroeber **Le GUIN** – *Ochiul bâtlanului*, 144p., 3700 lei

Editura **ION CREANGĂ**

• Gala **GALACTION** – *La Vulturi*, 134p., 3700 lei

Editura **JUNIMEA** / Iași

• Cezar **PETRESCU** – *Ochii strigoiului*, 3

vol., 238 + 238 + 286p., 7000 lei

Editura **JURNALUL LITERAR** / Iaşi
• Mircea **ELIADE** – *Maddalena*, 276p., 6400 lei

Editura **LORELEY** / Iaşi
• Serge **BRUSSOLO** – *Labirintul*, 304p., 6500 lei

Editura **MINERVA**
*Colecţia **biblioteca pentru toţi***
• nr. 1443 – Mircea **ELIADE** – *Domnişoara Cristina*, 170p., 3800 lei

Editura **MILITARĂ**
*Colecţia **sf***
• John **BRUNNER** – *Infinitivul de la Go*, 208p., 3800 lei
• Remy **CHAUVIN** – *Noul Golem*, 95p., 2500 lei
• John **BRUNNER** – *Constelaţia rebelă*, 198p., 8000 lei

Editura **NEMIRA**
*Colecţia **nautilus***
• nr. 99 – Paul **ANDERSON** – *Dansatoarele din Atlantida*, 208p., 7000 lei
• nr. 111 – Rene **BELLETTO** – *Maşina*, 240p., 10000 lei
• nr. 96 – Fredric **BROWN** – *Atingerea spaţiului*, 238p., 10000 lei
• nr. 95 – John **BRUNNER** – *Valurile timpului*, 190p., 5000 lei
• nr. 101 – Serge **BRUSSOLO** – *Krucifix*, 208p., 5500 lei
• nr. 114 – Serge **BRUSSOLO** – *Haita*, 258p., 9500 lei
• nr. 92 – Peter **DAVID** – *Batman Forever*, 254p., 6930 lei
• nr. 100 – Philip K. **DICK** – *Cele trei stigmate ale lui Palmer Eldritch*, 250p., 6500 lei
• nr. 116 – Philip Jose **FARMER** – *Lumea fluviului – Înapoi la trupurile voastre răzleţite*, 252p., 7500 lei
• nr. 98 – Frank **HERBERT** – *Canonicatul Dune*, 440p., 9500 lei
• nr. 93 – Frank **HERBERT** & Bill **RANSOM** – *Pandora – Factorul Înălţare*, 426p., 10000 lei
• nr. 108 – Stephen **KING** – *Apocalipsul*, vol. I, 510p., 15000 lei
• nr. 113 – Dean R. **KOONTZ** – *Râurile întunecate ale inimii*, 576p., 13000 lei
• nr. 112 – Abraham **MERRITT** – *Rătăciţi în miraj*, 224p., 7000 lei
• nr. 102-103 – *Antologia SF NEMIRA '96*, 1 vol., 176p. lb.română + 188p. lb.engleză, 9500 lei
• nr. 78 – Kim Stanley **ROBINSON** – *Marte roşu*, 574p., 10000 lei
• nr. 91 – Robert **SHECKLEY** – *Monştrii*, 238p., 3500 lei
• nr. 97 – Norman **SPINRAD** – *Jocul minţii*, 426p., 10000 lei
• nr. 94 – Bernard **WERBER** – *Thanatonauţii*, 462p., 9500 lei
• nr. 106 – Walter Jon **WILLIAMS** – *Supercablat*, 360p., 12000 lei
*Colecţia **babel***
• Ioan Petru **CULIANU** – *Pergamentul diafan + Ultimele povestiri*, 220p., 7000 lei
• Luis Leon **BARRETO** – *Spiritism la Telde*, 190p., 6000 lei

Editura **OLIMP**
– Sebastian A. **CORN** – *Aquarius*, 214p., 3200 lei

Editura **ORIZONTURI**
• Collen **McCULLOUGH** – *În vâltoarea destinului*, 458p., 5000 lei

Editura **PAVEL CORUŢ**
• Pavel **CORUŢ** – *Născuţi pentru a învinge*, 190p., 4500 lei

Editura **POLIROM** / Iaşi
• Edgar Rice **BURROUGHS** – *Tarzan şi Valea Mormintelor*, 236p., 5000 lei

Editura **PYGMALION** / Ploieşti
*Colecţia **cyborg***
• nr. 11 – Ian **McDONALD** – *Necroville*, 350p., 6000 lei
• nr. 12 – Joan D. **VINGE** – *Regina zăpezilor*, 2 vol., 206 + 282p., 12000 lei

Editura **RAO**
• John **SAUL** – *Se arată furia oarbă*, 332p., 10000 lei
*Seria **X-files***
• Charles **GRANT** – *Duhurile*, 236p., 7500 lei
• Charles **GRANT** – *Vârtejul*, 204p., 7500 lei
• Kevin J. **ANDERSON** – *Punctul zero*, 284p., 8500 lei

Editura **REGIS**
*Seria **basme şi poveşti nemuritoare***
• Lyman Frank **BAUM** – *Vrăjitorul din Oz*, 158p., 5000 lei

Editura **TEORA**
*Colecţia **SF***

• nr. 14 – Isaac **ASIMOV** & Robert **SILVERBERG** – *Omul pozitronic*, 208p., 5900 lei
• nr. 15 – Isaac **ASIMOV** – *Roboţii de pe Aurora*, 370p., 8900 lei
• nr. 17 – Isaac **ASIMOV** – *Vântul schimbării* – 304p., 8900 lei
• nr. 18 – Greg **EGAN** – *Carantina*, 214p., 9000 lei
• nr. 16 – Larry **NIVEN** – *Lumea de dincolo de timp*, 256p., 7000 lei

Editura **UNIVERS**
• Cinghiz **AITMATOV** – *O zi mai lungă decât veacul*, 336p., 7900 lei
• Danilo **KIS** – *Enciclopedia morţilor*, 164p., 4000 lei

Editura **UNIVERSAL DALSI**
• Andre **MAUROIS** – *Maşina de citit gândurile*, 330p., 8000 lei

Editura **VIVALDI**
• Robert **TINE** – *Alerta*, 358p., 6600 lei

Editura **VLAD & VLAD** / Craiova
• Aurel **CĂRĂŞEL** – *Mic dicţionar de autori SF*, 240p., 11000 lei
• *** – *„beta"*, antologie de literatură fantastică şi science fiction, 240p., 11000 lei

Editura **VREMEA**
Colecţia ***Super-Fiction***
• A.E. Van **VOGT** – *Invadatorii*
• A.E. Van **VOGT** – *Războiul contra rulilor*
• John **BRUNNER** – *Timpuri nenumărate*, 208p., 6300 lei
• Robert **SILVERBERG** – *Omul stohastic*, 224p., 6900 lei
• A.E. Van **VOGT** – *Fauna spaţiului*, 238p., 7000 lei
• A.E. Van **VOGT** – *Omul cu o mie de nume*, 158p., 5400 lei

ALBUME BD

• **PREMIERA** – Gabriel **RUSU**, Craiova, 28p., 3000 lei
• **STRĂINII** – Alexandru **CIUBOTARIU**, Constanţa

PUBLICAŢII

• **AH, BD!** – Craiova, 32p., 950 lei
• **ALTERNATIV SF** – Iaşi, 8p., 500 lei
• **ALTFEL** – Târgu-Jiu
• **ANTICIPAŢIA CPSF** – Bucureşti, 48p., 1500 lei
• **JURNALUL SF** – Bucureşti, 16p.; *169 a fost ultimul număr al JSF*
• **MAGAZIN FANTASTIC,** Craiova
• **QUADRAT** – Bucureşti, 32p., 5000 lei
• **UNIVERS SF** – Bistriţa, 46p.

SUPLIMENTE

• **ALTERNATIV SF** – Iaşi, 4p. în cotidianul *24 ORE*
• **CENACLUL JURNALUL SF** – Bucureşti, 1/2p. în săptămânalul *JURNALUL DE BUCUREŞTI*
• **DEPENDENT SF** – Iaşi, 4p. în cotidianul *INDEPENDENTUL*
• **EFECT SECUNDAR** – Bacău, 1p. în săptămânalul *ULTIMA ORĂ*
• **F & SF MAGAZIN** – Iaşi, 8p. în săptămânalul *NORD EST MAGAZIN*
• **NAVA ŞI SOARELE** – Braşov, în revista *ASTRA*
• **SCIENCE FICTION** – Bucureşti, 1p. în cotidianul *CURIERUL NAŢIONAL*
• **SFERA** – Brăila, 8p. în săptămânalul *LOCALUL*
• **SUPERNOVA** – Iaşi, 3p. în cotidianul *EVENIMENTUL*
• **VIRTUAL** – Timişoara, 1 p. în cotidianul *RENAŞTEREA BĂNĂŢEANĂ*

FANZINE

• **ANDROMEDA fiction** – Constanţa, 8p.
• **ANTARG** – Piteşti
• **ASTRONAUTICA** – Slatina, 20p.
• **CLEPSIDRA** 1.0 – Bacău, 16p.
• **INSOMNII** – Buzău, 26p.
• **PLANETAR Science Fiction** – Bucureşti, 16p.
• **Poveşti de calmat oligophrenii** – Constanţa, 12p.
• **PSYCHOTRON** – Slatina
• **QUADRANT** – Bucureşti
• **RĂTĂCITORII** – Bucureşti, 16p.
• **RENDEZ-VOUS** – Sibiu, 26p.
• **SATELIT STRING** – Boldeşti-Scăieni, 20p.
• **SFERA** – Brăila, 12p.
• **SIGMA** – Piatra-Neamţ, 4p.
• **ULTRAVIOLET** – Bucureşti, 16p

(Pentru alte informaţii privind titlurile de mai sus, contactaţi autorul, la adresa: Str. Burebista nr. 7, bl. L4, sc.A, ap.17, Piatra-Neamţ; telefon: 033/61.56.85.

IONUŢ BĂNUŢĂ

Catastrofic, Pământul

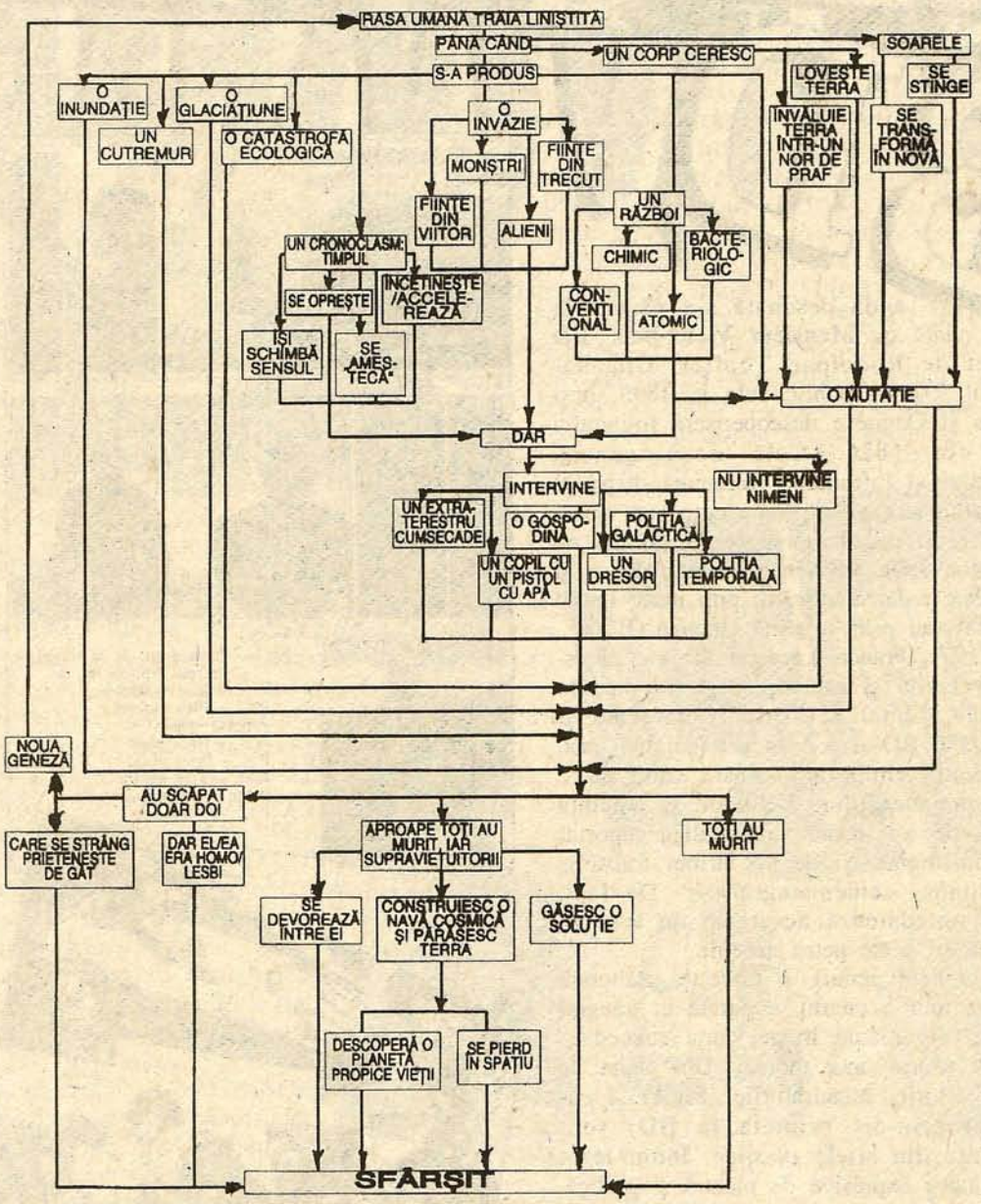

O PROVOCARE NUMITĂ BD

CRISTIAN LĂZĂRESCU

Banda desenată s-a născut în 1827, odată cu **Monsieur Vieux-bois**, BD semnat de Rodolphe Töpffer. Cinematograful iese în public abia în 1895, deşi Niepce şi Daguère descoperiseră fotografia încă din 1826. Cele două genuri, copilărind şi înfruntând împreună dispreţul şi cenzura atrase de păcate cum sunt accesibilitatea şi popularitatea, au în comun nu doar motivaţiile artistice şi comerciale, ci şi finalitatea: redarea mişcării, prin iluzie optică (cinema) sau prin sugestie cinetică (BD).

În 1971, Francis Lacassin făcea o observaţie valabilă şi astăzi: „Deşi, în mediile culturale, filmul e o artă recunoscută şi consacrată, BD-ul are, în cel mai bun caz, o audienţă simbolică – asta când nu e supus prejudecăţilor. De unde şi tendinţa actuală de a-l defini sau analiza raportat la cinematograf. Şi de a-i atribui folosirea unui limbaj «cinematografic»." De fapt, BD-ul antedatează acest tip de tehnică narativă cu peste patru decenii.

În ambele genuri, o poveste, elaborată pe baza unui scenariu, e narată în imagini (cadre), organizate în secvenţe succedându-se conform unui montaj. Din punct de vedere istoric, încadraturile (**Fig.1**) şi cadrul propriu-zis (vinieta în BD) sunt moştenite din artele plastice. Intim legat ca mijloace expresive de pictură şi grafică, BD-ul dispune însă din start de o varietate nesfârşită de formate (**Fig.2**), în timp ce cadrul cinematografic standard e modificat abia în 1901 (Ferdinand Zecca, **Povestea**

Richard Corben, Den: Neverwhere

Fig.1 – Încadraturi; de la stânga la dreapta, vinieta nr.:
1. P.A. – Plan ansamblu
2. P.G. – Plan general
3. Amorsă spate
4-5. G.P. – Gros plan
6. P.P. – Prim plan
7. P.M. – Plan mediu
8. P.Am. – Plan american
9. P.I. – Plan întreg

Oliver Frey: **The Trigan Empire**

Fig.2
Formatul vinietelor se „mulează" pe acţiune.

unei crime), apoi caşetat în 1916 (D.W. Griffith, **Intoleranţă**), ajungând în 1927 la poliviziune şi triplu ecran (Abel Gance, **Napoleon**). În 1895, când filmul debuta în lume, fraţii Lumière nu-i intuiau originalitatea: a povesti prin ordonare şi alternare de încadraturi diferite. Or, în 1820, imaginile de Epinal foloseau în mod curent planurile mediu, general şi de ansamblu. Töpffer intuieşte planul detaliu, subiectivitatea, aplică montajul paralel şi, variind forma cadrelor, pe cel accelerat, anticipând astfel cu peste 50 de ani experienţele şcolii de la Brighton. În 1889, Christophe – autorul primei BD ecranizată din lume, **Grădinarul stropit**, transpus pe peliculă în filmuleţul omonim al fraţilor Lumière – foloseşte planul american, prim-planul şi gros-planul inserate în fraza de montaj; Griffith avea să facă acelaşi lucru abia în 1911. Francezul mai introduce şi compoziţia în adâncime a cadrului; planul, contraplanul şi amorsele (**Fig.3**); unghiulaţia (deşi fără intenţii expresive – **Fig.4**). În unele scene nocturne, zone masive de umbră străpunse, ici şi colo, de lumină, prefigurează filmul expresionist german al anilor '20. Ca şi cum atât n-ar fi fost de-ajuns, autorul îşi lasă unul dintre personaje să-şi deseneze singur păţaniile, inaugurând astfel naraţiunea la persoana I – „camera subiectivă".

Fig.3

Cu **Yellow Kid** (1896), Richard Outcault introduce genul în Statele Unite, trecând la culoare şi înglobând, cu ajutorul balonului, dialogul în desen. Frederick B. Opper creează, în **Happy Hooligan** (1900), personaje prefigurându-i pe Charlot sau pe Buster Keaton, iar umorul negru şi tehnica sa narativă se regăsesc în comediile lui Mack Senett. Serialul cinematografic, în episoade complete sau cu urmare, descinde ca formulă tot din BD, fie el în planşe săptămânale (folosite prima oară de James Swinnerton în **The Little Bears and Tigers** – 1892), fie în *strips*-uri (BD-uri de un rând) cotidiene (introduse de Bud Fisher în **Mutt and Jeff** – 1907). Precursor genial, Winsor McCay deschide larg porţile onirismului şi fantasticului în BD, cu **Little Nemo in Slumberland** (1905). Dintre inovaţiile promovate aici, merită amintite: rolul expresiv al culorii; anamorfoza şi *enchaîné*-ul (**Fig.5**); imaginile panoramice (**Fig.6**); explorarea sistematică a decorului tridimensional şi a perspectivelor, o anticipare a primelor superproducţii istorice italiene (**Quo Vadis**, 1912 şi **Cabiria**, 1914); abundenţa metamorfozelor ce prevestesc transformismul lui Emile Cohl; luarea în discuţie a convenţiilor de limbaj specifice genului (personajele mănâncă textul sau se iau la harţă şi rup pagina pe

Fig.4

Fig.5

Fig.6

Hergé: Tintin au Tibet

care sunt tipărite); tatonarea metaficţiunii. Singulară în contextul epocii rămâne atenţia acordată reproducerii mişcării. McCay repetă frecvent în pagină acelaşi format de vinietă (păstrează cadrul fix), în cuprinsul căreia una sau mai multe acţiuni evoluează succesiv, de la imagine la imagine. Or acesta e chiar principiul de bază al cinematografului – dealtfel, Winsor McCay a fost, ca şi Emile Cohl, unul dintre pionierii desenului animat.

Hergé: Tintin au pays de l'or noir

Fig.7

Contribuţiile lui Töpffer în domeniu vor fi ignorate, pe ambele continente, până în 1929, dată la care apare în Europa **Tintin** al lui Hergé, iar în Statele Unite BD-ul de aventuri (Harold Foster cu **Tarzan**, Richard Calkins cu **Buck Rogers** – prima BD science fiction). Până la acea dată, tot ce ţinea de gen erau serii comice, a căror ascendenţă caricaturală imprima liniaritate naraţiunii şi teatralism încadraturilor (de pildă, în **Little Nemo** e folosit exclusiv planul întreg). Dintotdeauna puţin sensibil la evoluţiile formale, BD-ul de acest tip n-a resimţit nicicând nevoia înnoirii stilistice. Or, noua specie caută realismul şi expresivitatea, necesitând deci un decupaj mult mai elaborat decât cel al seriilor comice. Consecinţele imediate sunt redescoperirea montajului, tatonat încă din 1820, şi a importanţei elipsei, procedeu intrinsec BD-ului, unde naraţiunea avansează prin discontinuitate. Redarea mişcării – înţeleasă ca echivalare grafică a deplasării personajelor (acţiuni, gesturi, atitudini (**Fig.7-8**) şi/sau a camerei – (**Fig.9**) – se bazează pe selecţia unuia sau mai multor momente ale ei. Se poate identifica aici ***primul criteriu de specificitate***: dacă artele plastice reprezintă mişcarea prin sinteză, iar filmul prin descompunerea ei în faze succesive, BD-ul o reconstituie prin discontinuitate. Astfel, în timp ce filmul începea să vorbească, BD-ul începea să se mişte.

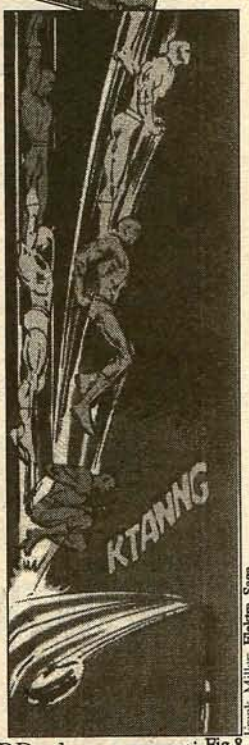

Frank Miller: Elektra Saga

Fig.8

Frank Miller: Daredevil

Fig.9

Aşadar, între 1929-42, are loc o explozie de eroi şi aventuri: Chester Gould cu **Dick**

Tracy, Alex Raymond cu **Flash Gordon**, Milton Caniff cu **Terry and the Pirates,** Harold Foster cu **Prince Valiant,** Burne Hogarth cu **Tarzan**, valul de super-eroi din siajul lui Superman şi Will Eisner cu **The Spirit.** Genul scurt (fabula, anecdota, basmul) e înlocuit cu epica romanescă, ceea ce implică scenarii cu intrigi complexe; apar primele reviste specializate (*comic book*), în care povestea se poate desfăşura în voie. Din punct de vedere artistic, devin vizibile perfecţionarea grafismului, diversificarea compoziţională şi căutarea insistentă a ritmului cinematic. Sub influenţa cinematografului, BD-ul adoptă acum tehnici narative, care vor fi redescoperite în Europa de-abia în 1946, odată cu şcoala belgiană. Se remarcă marea varietate a „mişcărilor de aparat": panoramice, travlinguri sau filmări aeriene; unghiulaţii inedite; îndrăzneala încadraturilor (ex: ochiul înspăimântat în care se reflectă justiţiarul); integrarea decorului în acţiune în sens simbolic (ex: cerul înnorat şi brăzdat de fulgere, imagine fidelă a psihicului eroului).

Fig.10

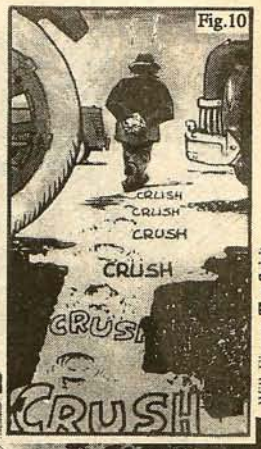

Will Eisner: **The Spirit**

Fig.11

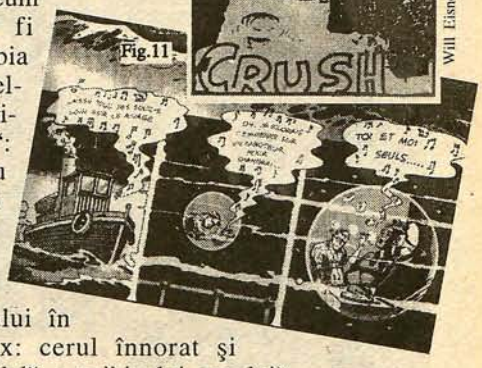

Fig.12

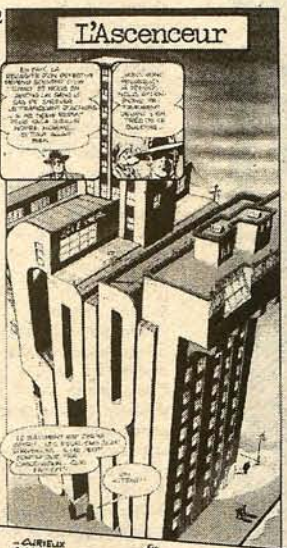

Will Eisner: **The Spirit**

Însă adevăratul salt calitativ avea să vină din altă parte. În timp ce filmul de-abia abandona inserturile scrise, BD-ul, cu un avans de 30 de ani, îşi rafina universul sonor, apelând la voce din *off*, comentariu, dialoguri simultane, perspectivă sonoră, zgomote şi chiar muzică (**Fig.10-11**). Îmbinarea textului şi desenelor într-un tot unitar se impune în faţa celor două direcţii practicate până atunci (imagine prevalând asupra textului sau invers). Naraţiunea anilor '30 e fluidă – textul şi imaginea conduc alternativ acţiunea. Eisner e un maestru al acestei tehnici; el foloseşte dialog lapidar în contrapunct cu acţiunea violentă sau, din contră, evită explicaţiile abundente prin metafora vizuală. Dealtfel, **The Spirit** e un compendiu în materie de naraţiune BD: experienţe grafice de punere în pagină (**Fig.12**); expresivitatea obiectelor; *flashback* şi supraimpresiuni (**Fig.13-14**); ecleraj expresionist; adresare directă către cititor; conducerea povestirii fără a apela la cuvinte, exclusiv prin imagini; permanenta inventivitate a coloanei sonore, îndeosebi la nivelul onomatopeelor (**Fig.15**). Aşa cum s-a

Fig.13

Fig.14

Fig.15

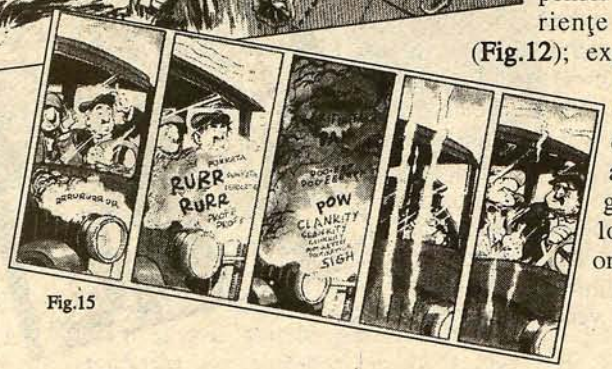

Will Eisner:
The Spirit

Fig.16

În această povestire din 1947, vinietele clasice devin camerele dintr-o casă secţionată transversal. Acţiunile se desfăşoară simultan, ele conducând în final la crima de la parter.

Fig.17

În B.D., vinietele conţin atât acţiunea, cât şi timpul necesar desfăşurării ei. Comprimarea sau dilatarea acestor două componente, separat sau împreună, conferă ritm naraţiunii B.D. Astfel, în fig.16 fiecare vinietă descrie o unică acţiune, care are loc într-un interval de timp realist. În fig.15, o acţiune (maşina refuză să pornească) e redată în cinci momente de timp subiectiv, reflex al nerăbdării borfaşilor puşi pe fugă. În cazul de faţă, fără echivalent real, timpul s-a dilatat pentru a include mai multe acţiuni: ameninţări, împuşcături, reacţia personajului împuşcat.

observat, Eisner transformă limitele genului în avantaje, adevăratul său subiect fiind retorica BD-ului. Şi nicăieri nu apare mai evident acest lucru decât în modul în care e folosit timpul. Pictura reprezintă o secundă „îngheţată"; filmul restituie, chiar dacă limitat, scurgerea continuă a timpului. BD-ul e undeva la mijloc. Reiese astfel ***al doilea criteriu de specificitate***: o singură imagine poate reda, nerealist, acţiuni multiple, într-un interval de timp dilatat (**Fig.17**). Numai această ultimă intuiţie şi tot ar fi suficient ca Will Eisner să ocupe un loc aparte în istoria genului. Distanţându-se ironic de influenţele *film noir*-ului sau ale romanului senzaţional, **The Spirit** e o sinteză a perioadei ca inovaţii de limbaj, rămânând totodată, pentru aproape jumătate de veac, ultima BD importantă de aventură din Statele Unite.

Fig.18

Will Eisner:
The Spirit

Un alt exemplu de acţiuni simultane îl constituie pagina 2 a povestirii *The Elevator* (1949). Aici, fiecare rând de viniete reprezintă un etaj; pe rând, personajele principale iau ascensorul, care coboară pe coloana din dreapta paginii.

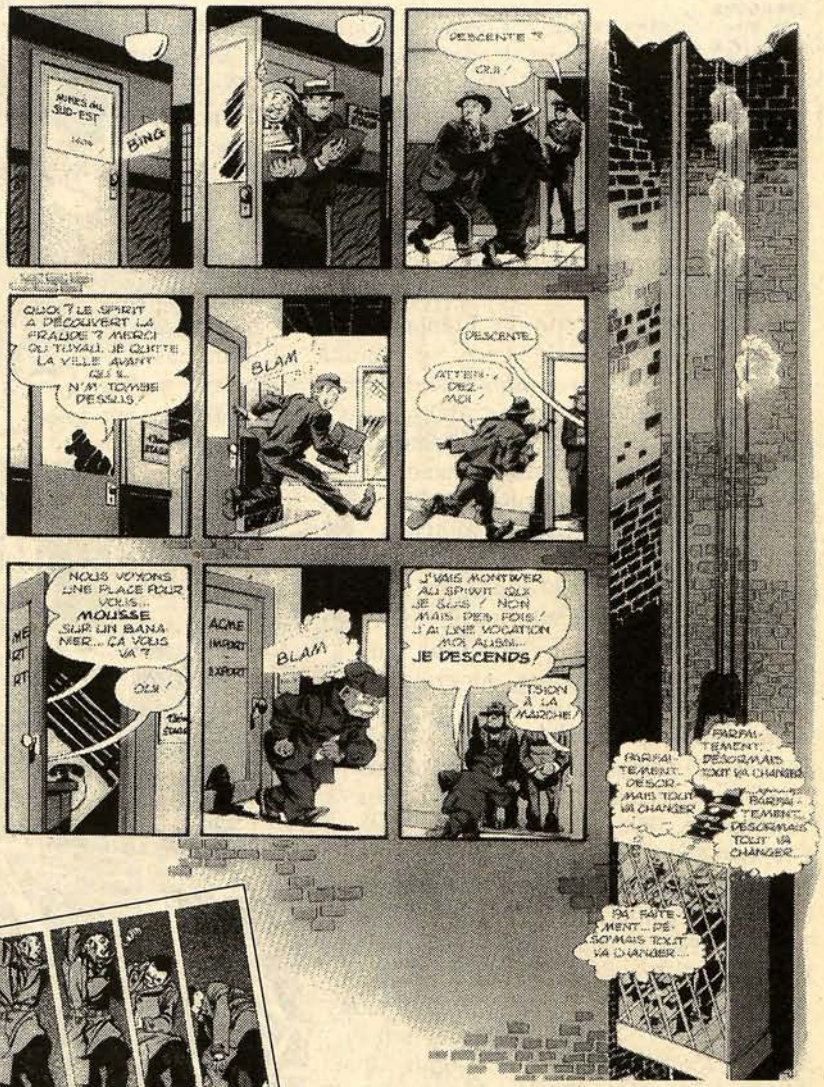

Fig.19

Bernard Krigstein:
Master Race (1955)

Exemplu de montaj accelerat, construit prin alternanţă de P.D. şi P.I.: metroul se apropie rapid, sfârşind prin a călca personajul care cade pe linie.

După cel de-al doilea război mondial, cauze multiple (sociale, inadaptare tematică, retragerea sau moartea unor desenatori) duc, cu excepţia super-eroilor, la dispariţia acestui subgen. Anii 1950-54 sunt marcaţi de înflorirea celebrelor EC Comics, BD-uri specializate în horror, indiferent de subiectul abordat. Desenatori ca Bernard Krigstein, Graham Ingels sau Johnny Craig vădesc certe influenţe cinematografice în decupaj (**Fig.19**), în simbolistica obiectuală, în expresivitatea compoziţiilor, în atmosferă. Scenariile, semnate de Harvey Kurtzman şi Albert Feldstein (dar şi de Ray Bradbury, între alţii), se disting prin comentariul elaborat, nu lipsit de valenţe literare, şi prin nota de umor macabru. Temele abordate, tot mai sofisticate şi mai mature pentru acea vreme, sfârşesc prin a duce la instituirea unei comisii senatoriale de anchetă. Cenzura îi obligă pe editori să adopte în 1954 un cod de

supervizare a genului, devenit, mai târziu, The Comics Code Authority (siglă imprimată pe toate comics-urile americane). Deşi evită astfel falimentul, BD-ul american încetează să mai existe ca forţă creativă, lăsând drum liber europenilor. Revigorarea va veni de-abia în 1961, când Stan Lee va crea, pentru editura Marvel, „super-eroul cu probleme", al cărui prototip ideal rămâne Spider-Man.

Între timp, o parte a echipei de la EC trece la revista satirică *Mad*, unde îşi face ucenicia şi Goscinny, părintele seriei **Astérix**. Revenit în Franţa, Goscinny înfiinţează în 1959 *Pilote*, „revista care se amuză să gândească". Importanţa ei nu va fi niciodată îndeajuns subliniată: şcoală auto-improvizată de creaţie BD pentru o generaţie de aur de scenarişti şi desenatori europeni (şi nu numai!); fenomen social şi cultural de masă, demonstrând potenţialul comercial al BD-ului pentru marele public; formarea şi educarea gustului pentru BD la generaţii succesive de cititori; şi cel mai important lucru, definirea unei identităţi proprii a BD-ului în Europa. Până la *Pilote*, americanii impuseseră o tradiţie narativă; de-acum încolo, europenii vor dicta inovaţiile tematice. Rezultatele nu întârzie să apară. Jean-Claude Forest (**Barbarella**, 1962 - **Fig.20**) şi Guido Crepax (**Valentina**, 1964) introduc erotismul în BD, iar Hugo Pratt preia şi cizelează tradiţia aventurii (seria **Corto Maltese,** 1967). Din *Pilote* se desprind, succesiv, *L'Echo des Savanes* (1972 – actualitate, erotism, aventură) şi *Fluide Glacial* (1974 – satiră, parodie, umor), ambele fondate de Marcel Gotlib, apoi *Métal Hurlant* (1974 – sf, fantastic), „moşită" de Druillet şi Moebius.

Următoarea decadă vede BD-ul european şi cinematograful într-un deplin sincronism al căutărilor de limbaj şi tematice. Câteva dintre influenţe merită semnalate. Astfel, Pratt (**Fig.21**) şi Crepax (**Fig.22**) adoptă maniere narative tipice lui Michelangelo Antonioni (**Eclipsa**,

Fig.20 Jean-Claude Forest: **Barbarella**

Fig.21

Hugo Pratt: **Corto Maltese**

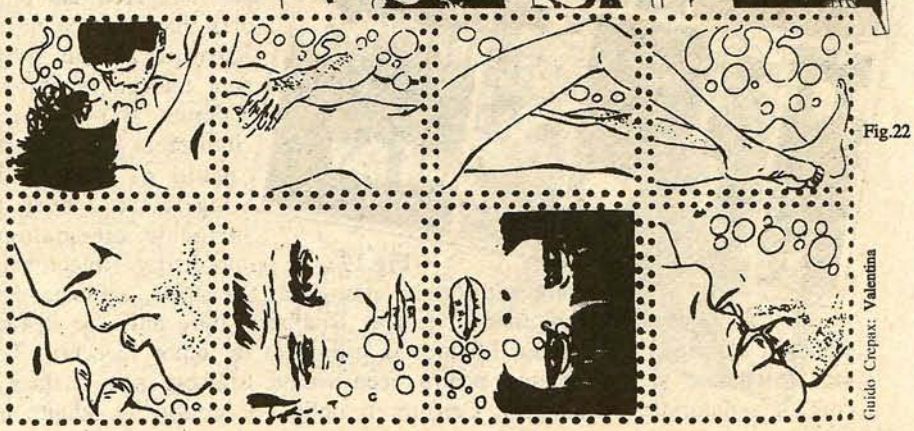

Fig.22 Guido Crepax: **Valentina**

Fig.23

Deşertul roşu) sau lui Ingmar Bergman (**Persona**, **Fragii sălbatici**); atmosfera alienantă din filmele americane semnate de Wim Wenders (**Paris,Texas**, **The American Friend**) se regăseşte în distanţarea şi imobilismul BD-urilor lui Jacques Loustal (**Fig.23**); Gotlib (autorul lui **Gai-Luron**) practică umorul absurd şi zănatic (**Fig.24**), descins din desenele animate trăsnite ale unui Tex Avery; universuri decrepite şi expresivitate cromatică sunt tratate de către Enki Bilal într-o cheie similară celei folosite de Andrei Tarkovski în **Călăuza** sau **Nostalghia**; iar Régis-Franc îşi permite un omagiu ironic (**Fig.25**) la adresa ecranizării lui Luchino

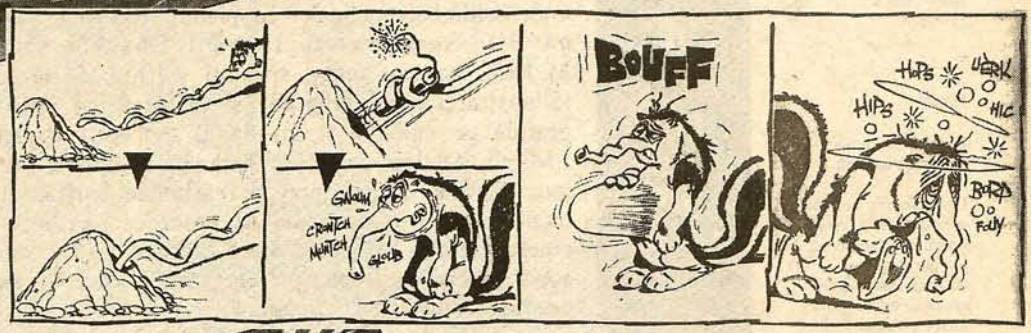

Fig.24

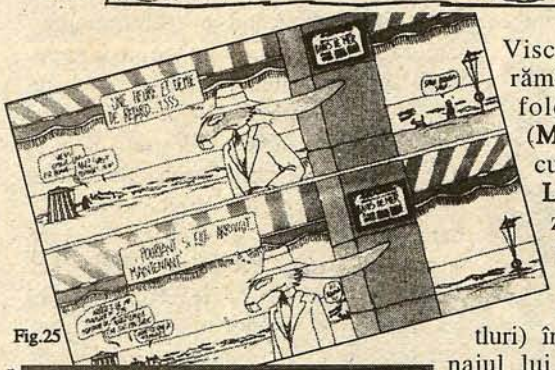

Fig.25

Visconti, **Moarte la Veneţia**. Interesante critic rămân filiaţiile cu Noul Val francez: Resnais foloseşte tehnici narative proprii BD-ului (**Muriel**, **Războiul s-a sfârşit**) sau colaborează cu exponenţi de marcă ai genului (Bilal pentru **La vie comme un roman**); Chris Marker realizează **La Jetée**, film compus integral din fotografii, însoţite din *off* de comentariu – la fel ca în BD; Rivette şi Godard repun în discuţie rolul cuvântului scris (inserturi, subtitluri) în filmul sonor; iar în **Pierrot le Fou**, personajul lui Belmondo e animat de spiritul anarhic al ştrengarilor din **Les Pieds Nickelés**, BD franceză din 1908. La rându-i, genul contribuie decisiv, în special prin imageria futuristă din reviste ca *Métal Hurlant* (Franţa) sau *2000 AD* (Anglia)*, la realismul scenografic din filmul sf american.

Fig.26

Peste ocean, cu mărunte excepţii (fenomenul Marvel deja citat, apariţia temelor sociale la DC), singura mişcare comparabilă, ca amploare şi seriozitate, cu ce se întâmpla în Europa a fost BD-ul *underground* (**Fig.26**). Vitriol zvârlit în obrazul oficial american, acest gen de BD n-a ezitat să se implice în problematica socială şi politică a momentului, la cel mai scandalos mod cu putinţă. Pornografic, violent, hidos şi grotesc, lansând manifeste anti-Vietnam şi ecologice, *underground*-ul zgâlţâia din temelii BD-ul clasic, pregătind terenul pentru ceva mai subtila influenţă europeană.

* Vezi articolul „Viziuni", Almanah Anticipaţia 1996, pp. 113-115 (n.a.)

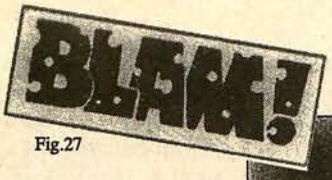

Fig.27

Fig.28

Miller/Sienkiewicz:
Love and War

Amintind de tehnicile cubismului, abstracţionismul redă aici dezintegrarea şi confuzia mentală a unui asasin psihopat.

Fig.29

Miller/Sienkiewicz:
Elektra Assassin

Unui yuppie candidat prezidenţial îi este lipită, indiferent de poziţia corpului, o aceeaşi figură fotocopiată, evidenţiind astfel caracterul de marionetă al personajului.

Aşadar, la începutul deceniului 9, BD-ul din Statele Unite era pregătit să asimileze inovaţiile europene. La fel ca în 1929, cel mai propice teren în acest sens s-a dovedit tot aventura, prin descendenţii ei direcţi – super-eroii. Din anii '60 încoace, evoluţia lor fusese jalonată de trei repere: pagina dublă a lui Jack Kirby, realismul grafic al lui Neal Adams, jocurile tipografice (**Fig.27**) şi stilizarea lui Walt Simonson. Rafinamentul viziunii europene şi eficienţa narativă americană se contopesc în 1986, când apar **The Dark Knight Returns** (sc./des. Frank Miller) şi **Watchmen** (sc. Alan Moore/des. Dave Gibbons). Succesul, atât comercial cât şi critic, dă cale liberă unor schimbări radicale. În planul expresiei, desenatori ca Bill Sienkiewicz, Howard Chaykin sau Dave McKean parcurg întreg spectrul stilistic, de la acuarelă la abstracţionism (**Fig.28**) şi de la colaj (**Fig.29**) la grafică pe calculator; în planul tematic, scenarişti ca J.M. de Matteis sau Neil Gaiman se mişcă dezinvolţi între parodia culturii pop şi referinţele borgesiene; limbajul se diversifică, gama de procedee incluzând şarful cinematografic (**Fig.30**), *flash-forward*-ul, contrapunctul sonor, monologul interior, elemente ţinând de teatru şi poezie, codurile de culoare.

În faţa respectabilităţii crescând a genului, cinematograful nu putea rămâne indiferent. Anii '80 sunt marcaţi de ecranizările BD, de la **Popeye** (Robert Altman, 1980) la **Dick Tracy** (Warren Beatty, 1990), trecând prin **Conan**, **Superman** sau **Batman**, ca şi de adaptările sau urmările BD ale filmelor de mare succes (**Alien**, **Predator**, **Hellraiser** sau **Terminator**). Mai fertilă estetic, deşi mai rar practicată, rămâne preluarea de către cinema a unor tehnici narative specifice BD-ului. De pildă, George Romero utilizează în **Creepshow** (1982) caşetarea, echivalând cadrul cinematografic cu o dublă pagină de revistă şi schimbă cromatica funcţie de necesităţile expresive, nu de cele realiste; în **Nightmare on Elm Street V: The Dream Child** (Stephen Hopkins, 1989), personaje din lumea reală sunt absorbite în universul ucigaş, alb-negru şi bidimensional, al unei reviste de BD horror; în fine, cu **Darkman** (1990), Sam Raimi aruncă peste bord eclerajul

Gaiman/McKean: **Black Orchid**

Fig.30

realist, sacrificând continuitatea în favoarea şocului vizual şi practică elipse inedite sau perspective dezechilibrate, des uzitate în BD-ul de aventură. Când nu devine manieră, inventivitatea aceasta de limbaj e o armă eficientă împotriva standardizării narative impusă filmelor în anii din urmă.

Într-o perioadă din ce în ce mai dominată de comercialism, odată cu creaţiile lui Frank Miller, Alan Moore şi a tuturor celor veniţi în urma lor, BD-ul a demonstrat, pe ambele continente, că succesul de public şi ambiţiile artistice nu sunt reciproc exclusive. Însă temele şi ideile sunt eterne şi, totodată, proprii fiecărui artist; iar istoria artelor consemnează că orice evoluţie în plan estetic a fost precedată de acumulări în plan stilistic. Ca genuri artistice, BD-ul şi cinematograful nu fac excepţie de la regulă.

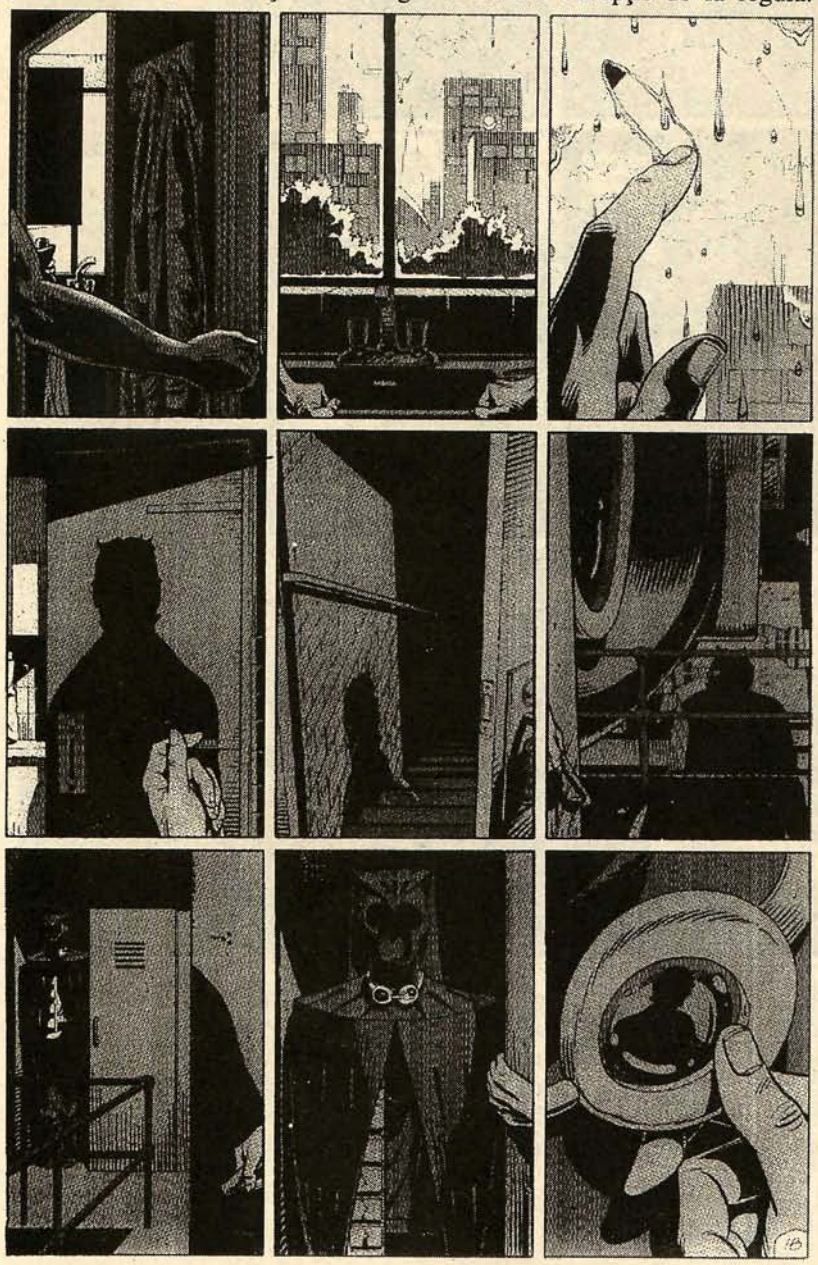

Fig.31

Moore/Gibbons:
Watchmen

Naraţiune
la persoana I
(sau, cinematografic,
unghi subiectiv);
cititorul vede
acţiunea prin ochii
personajului,
care coboară
într-un subsol,
descoperindu-şi
reflexul în lentila
ochelarilor.

Fig.32

Moore/Gibbons:
Watchmen

Contrapunct sonor şi montaj paralel, în care dialogul principal este, pe rând, completat simbolic sau contrazis ironic de o altă acţiune, desfăşurată simultan cu conversaţia prezentată.

Există o notă comună de ordin stilistic în **The Dark Knight Returns** şi în **Watchmen**, emblematică pentru producţia BD a anilor '90: redefinirea relaţiei cuvânt/imagine. Aşa cum observă Frank Miller: „Desenele nu redau exact ce se întâmplă; la fel, textul nu povesteşte exact ce se întâmplă. E aici un decalaj care conţine, undeva în el, realitatea".

Acest decalaj constituie subtila interacţie dintre cuvânt şi imagine. Esenţială şi definitorie pentru arta BD-ului, e provocarea lansată de gen cinematografului.

DENNIS MARLOCK

Leader COBRA

Cu **Cobra,** Dennis Marlock (n. 1950) continuă galeria legendelor moderne care au fascinat America începând din perioada interbelică şi până în zilele noastre: ***Superman, Batman, Wonderwoman, Spiderman.*** În timpul războiului din Vietnam, scriitorul a servit în armata Statelor Unite cu gradul de căpitan. După încheierea păcii, a fost detaşat la o bază militară din insulele arhipelagului Japonici, unde a petrecut mulţi ani, până la trecerea sa în rezervă. Personajul său, **Cobra,** îşi are de aceea originea pe aceste tărâmuri bogate în mituri şi învăluite în mister. Aventurile prin care trece sunt însă ancorate în contemporaneitate. Cărţi publicate(sub pseudonim): **La est de China** (1986), **Ultimul zbor** (1989), **Ceaţa** (1992), **Când întunericul se lasă** (1992), **Parfumul florii de cireş** (1993), **Camarazi** (1994).

BILIARD LA NEW YORK

Marea Chinei de Est,
Golful Kagoshima, iulie 1945

Între Nagasaki şi Sasebo, în satul de baştină al căpitanului Yanagi Nakano, era la mare preţ un proverb hazliu: „Musca nu mână cireada, dar poate doborî bivolul". Zâmbi. Cel care i-ar fi văzut chipul ar fi tresărit înfricoşat. Lua înălţime, angajându-se într-un viraj generos, care-l plasa între discul soarelui şi avionul inamic. „Bivolul" era de data aceasta un B-17 obosit, o cursă improvizată, răzleţită de vânătorii sprinteni ca nişte ţânţari.

Ca şi cum soarele i-ar fi dat puteri supranaturale, căpitanul văzu prin blindajul slab al avionului de sub el figurile speriate ale celor din echipaj şi doi civili, un bărbat şi o femeie. Iar femeia ţinea în braţe un copil de câteva luni la care Nakano nu vru să se mai gândească. Îşi imagina cum au să ardă în jungla de sub ei rămăşiţele peste care urma să curgă benzina din rezervoarele sfărâmate. Şi zâmbi din nou, lăsând avionul pe o aripă, în picaj.

– Sayonara! strigă către victimele neputincioase.

Opt sute de metri mai jos, Evelyne şi Scott Leader auziră crescând peste vuietul monoton al motoarelor un urlet care le îngheţă sângele în vine. Nu vedeau avionul Mitsubishi „Zero" căzând spre ei, dar bănuiau ce se întâmplă, după strigătele din cabina echipajului. Avionul se înclina mult, încercând să evite printr-o manevră stângace bolidul care venea să-i facă felul. Una din lăzi se desprinse din ancore şi-l doborî pe Leader.

– Scott! ţipă soţia sa.

– E-n regulă! strigă el. În regulă, Evelyne. Copilul?

Evelyne Leader îşi îmbrăţişă nou-născutul. Unul dintre piloţi intră în cală clătinându-se.

– Un blestemat de jap! zbieră, încercând să se facă auzit. Îl ducem cu preşu' până-l iau la ochi vânătorii noştri.

O nevastă şi doi copii aveau să-l aştepte ani în şir la Fort Wayne, Indiana. Căpitanul Nakano se prăvăli scuipând gloanţe. Patruzeci ciuruiră blindajul lui B-17 dintr-un capăt în celălalt. Ultimele şase îl retezară pe yankeu şi îi risipiră creierul pe perete. Câteva fărâme stropiră femeia, care începu să ţipe.

– Evelyne! strigă Scott Leader.

Îi smulse copilul, fiindcă ea se ştergea furioasă pe obraji.

Avionul „Zero" lua din nou înălţime pregătindu-se de atac. Americanii îşi pierdură cumpătul când Nakano veni chiar în faţa lor, în unghi mic, ciuruind carlinga prea fragilă pentru a-i putea apăra. Navigatorul năclăi hârtile cu sânge roşu aprins.

– Patrik! îl chemă comandantul răsucindu-se să-l vadă.

Copilotul murise la prima salvă, cu oasele pieptului măcinate pe spătar. Comandantul striga şi el de durere. Aşchii fierbinţi îl plesniseră peste faţă. Una dintre ele îi sfâşie pleoapa stângă orbindu-l. Strânse mansa urlând, până când degetele i se albiră. Mai apucă, înainte de a-şi pierde cunoştinţa, să-l vadă pe samuraiul cu aripi redresându-se pentru lovitura de graţie.

Scott Leader intră în cabină, sufocat de fum.

– Comandante, spuse, soţiei mele îi este rău. Copilul...

Apoi văzu cadranele mânjite cu roşu. Comandantul Kaposki îşi reveni cu un efort supraomenesc.

– Leader, zise, în vreme ce dintr-un ochi îi curgeau lacrimi, iar din celălalt sânge, suntem terminaţi. Săriţi acum!

Scott Leader căzu înapoi. Bâjbâi, apucând paraşuta.

– Evelyne! zbieră. Ascultă-mă!

Ea se agăţă de el, strangulându-l.

– Sayonara, zâmbi iar Yanagi Nakano, călare pe strălucitorul sau Mitsubishi „Zero". Venea atât de repede încât îşi închipui că va străpunge tabla muribundului şi va trece dincolo nevătămat.

– Sări, ţipă Leader în urechea femeii. Sări acum!

O împinse spre golul uşii. Ea avu un moment de luciditate. Primele proiectile perforară orificii prin care năvăli lumina. Leader căzu în genunchi, iar B-17 scăpă din mâna comandantului Kaposki. Combinaţia mişcărilor o aruncă pe Evelyne în gol. Cordonul cu carabinieră acţionă paraşuta.

– Scott! strigă femeia.

Apoi paraşuta o smuci şi fu cât pe ce să scape copilul. Johnny Leader plânse sub cerul albastru al insulei Kyushu.

Yanagi Nakano execută un tonou larg în jurul aparatului, care se angaja spre jungla flamândă. Evelyne Leader nu văzu avionul în care se afla cadavrul soţului ei. Un proiectil pulverizase ficatul bărbatului. La o mie de metri de oceanul vegetal, ea leşină şi îşi reveni fără să piardă copilul.

Nakano îi dădu târcoale atât de aproape, încât îşi dădu seama că vânează o femeie. Ghici ce se afla în braţele ei. Căpitanul balansă avionul şi se îndreptă spre soare, spre glorie, spre Jigoro, băieţelul lui de trei ani.

Paraşuta plutea lin, cu viteza constantă de patru metri pe secundă. Când atinse vârfurile arborilor, se încreţi, acoperind cele două trupuri ca o aripă. Jungla izbucni într-o mare de zgomote, speriată de plânsul micuţului Leader. Apoi crengile cedară, iar mătasea se rupse. O ploaie de frunze căzu pe pământ.

❖ ❖ ❖

Când se aplecă deasupra urmelor, hanshi Hachiro Masayoshi îndepărtă poalele hainei şi pipăi iarba. Acolo citi semne vagi, care nu-i dădeau pace de câteva zile. Se întoarse la templu ocolind, pentru a-şi limpezi gândurile. Sensei Fuchida îl primi umbrit de îndoieli. Nu se sfia să-şi arate sentimentele.

– Crezi că a fost tot el, hanshi? îl întrebă pe Masayoshi.

Acesta încuviinţă scurt. Şedeau faţă în faţă, doi bătrâni înveşmântaţi în alb, cu chipurile brăzdate şi creştetele rase.

– O să vină din nou, sensei Fuchida, vorbi înăbuşit Masayoshi. Până va descoperi un punct slab. Unde este băiatul?

– În curtea interioară, cu sempai Kido. Exersează aruncarea shakenului.

– A crescut mult în ultima lună.

– Şi e ager. Va fi un bun discipol.

Masayoshi se înclină şi plecă grăbit spre curtea interioară, urmat de inimosul sensei Fuchida. Când ajunseră în spaţiul însorit, sempai Kido tocmai lansa ultima steluţă spre ţinta de bambus. Colţii ascuţiţi ca briciul se înfipseră între celelalte cinci proiectile. Băiatul scoase un strigăt de admiraţie. Văzându-i pe cei doi maeştri, lăsă ochii în pământ, ruşinat.

– Jimmu, îl dăscăli sensei Fuchida, nu înfrâna admiraţia faţă de măiestria lui sempai Kido. Ceilalţi te vor crede invidios.

– Dar ei nu mă cunosc îndeajuns, o, sensei? Cum m-ar putea bănui de un sentiment atât de nevrednic?

Hanshi Hachiro Masayoshi zâmbi enigmatic.

– E scris în ceruri şi pe pământ, Jimmu, că aceia cărora le eşti drag citesc în tine ca într-o carte deschisă. Lor le datorezi sinceritate. Înfrânarea pornirilor fireşti, dacă nu e neapărat necesară, îţi poate dăuna şi ţie, le poate dăuna şi lor.

Băiatul de zece ani dădu din cap. Ochii lui nu erau migdalaţi ca ai unui asiatic, iar părul părea aur tras în fire subţiri.

– Ai terminat studiul? întrebă sensei Fuchida.

– Da, spuse Jimmu.

– Mergi atunci să-l aştepţi pe sempai Kido la tine în încăpere. Mai târziu îţi voi arăta câteva metode de relaxare.

Jimmu se înclină respectuos de trei ori şi plecă grăbit. Înţelegând că fusese invitat să rămână, sempai Kido ciuli urechile şi-şi deschise mintea, gata să primească vorbele învăţătorilor săi.

– Sempai, zise hanshi Masayoshi, montei Kaneko, Ozaru şi Sawada vor păzi la noapte poarta principală. Ceilalţi vor patrula pe lângă zidul exterior. Nimeni nu se va lăsa ademenit de somn.

Sempai Kido respiră adânc o singură dată, dar nimic altceva nu-i trădă surprinderea. Sensei Fuchida îl privi cu simpatie.

– Cineva dă târcoale templului. Va profita de absenţa lunii.

Sempai Kido avu o scurtă ezitare.

– Da, răspunse sensei întrebării nerostite, e Ninja.

Cei doi maeştri salutară în acelaşi timp, reamintindu-i lui sempai Kido că are de îndeplinit ordine ce nu sufereau amânare.

❖ ❖ ❖

Întunericul era de cerneală. Câte o adiere scurtă făcea să tremure flăcările torţelor şi atunci zeci de umbre se furişau peste pietrele acoperite cu muşchi ale zidului exterior.

– Eu nu cred că o să vină în noaptea asta, căscă montei Kaneko. Dacă a dat târcoale templului, a observat pregătirile noastre şi şi-a amânat atacul.

– Dar dacă e atât de inteligent pe cât îl arată faima, îl contrazise montei Ozaru, el ştie că noi gândim astfel şi va alege tocmai noaptea asta pentru a lovi.

– Însă, interveni şi montei Sawada, atacatorul se poate gândi că noi ne-am gândit că el va ataca, deşi a văzut pregătirile noastre, şi atunci va renunţa la planurile sale pentru noaptea asta.

Montei Kaneko chicoti încântat.

– Interesant raţionament. Deducţiile logice ne poartă aşa la infinit. Voi supune dezbaterea noastră atenţiei lui sensei Fuchida.

Omul înveşmântat în pânză cafenie care stătea pe muchia zidului, la doi metri deasupra lor, nu era interesat de frumuseţea paradoxului logic. Interveni totuşi în discuţie, cu trei argumente imbatabile. După cincisprezece minute în care nu i se clintise nici un fir de păr, deschise palma şi lăsă să zboare trei shaken. Steluţele se înfipseră în cefele lui montei Ozaru şi Sawada, iar montei Kaneko, simţind ceva, o primi pe a sa în frunte.

Otrava lucră o secundă. Kaneko scoase o şoaptă care zbură în urechea lui Hachiro Masayoshi. El o aştepta în odaia sa.

Când Ninja sări de pe zid, hanshi Masayoshi fu în picioare. Ascultă din nou noaptea. În supa de zgomote, aripile miilor de insecte, firele de iarbă lovindu-se, seva urcând sub scoarţa arborilor, prinse o respiraţie discordantă.

Ninja înaintă în salturi pe circumferinţa zidului, pentru a ajunge la colţul stâng al clădirii. Înainte ca lucrul să se întâmple, ştiu că în golul intrării se va ivi un inamic de temut. Preferă să se afle în flancul acestuia, dar în clipa următoare întâlni patrula.

– Simţi ceva? îl întrebă unul din discipoli pe tovarăşul său, părându-i-se că o bucată de zid se clătina.

Celălalt nu răspunse, fiindcă lama sabiei îi secţionase coardele vocale, năclăindu-i limba cu sânge. Ochii primului discipol înregistrară cu agerime această imagine, înainte ca Ninja să sufle praf usturător din teacă şi să rotească din nou sabia. Ochii se rostogoliră în iarbă odată cu capul.

– Îi ies înainte, vorbi fără sunete Fuchida. Mergi după băiat.

Masayoshi o pornise într-acolo fără să se mire că sensei îi citise gândurile, preferând să înfrunte primul umbra ucigaşă.

Sensei Fuchida îşi apăsă palmele pe tâmple şi emise un şuierat cu o presiune formidabilă, un kiai interior. Majoritatea discipolilor se treziră. Sângele le ţâşni pe nări. În larma vocilor aţâţate, Ninja însuşi încremeni pentru câteva clipe, cu un picior în aer. Se întoarse spre Fuchida pentru a face faţă noii ameninţări.

– Aduceţi torţe! strigă bătrânul sărind într-o parte.

Acolo unde se aflase înainte cu o clipă câteva bile de oţel loviră peretele, făcându-l să explodeze în aşchii de piatră. Un pumnal scurt zbârnâi prin aer şi se înfipse în mortar.

Primii discipoli sosiră. Răsunară ţipete de furie şi durere. Zeci de tetsubishi, arici minusculi, risipiţi cu generozitate de Ninja, se înfipseră în tălpi, sfâşiind carnea, otrăvind sângele. Ţipetelor le luară curând locul gemetele de agonie. Pe culoarele întortocheate ale templului le auzi şi hanshi Masayoshi.

– Jimmu, şopti intrând în camera băiatului.

Doi dintre montei îl aşteptau cu halebardele, iar Jimmu strângea un pumnal mic, extrem de ascuţit.

Masayoshi citi în întuneric sunetele luptei de afară. Acolo nu se afla numai sensei Fuchida, ci şi el însuşi. Sensei Fuchida se mişcă rapid, pe un cerc limitat de siluetele discipolilor. Ninja se concentră asupra lui, lăsându-se în sfârşit văzut. Era învеşmântat în cafeniu închis, culoarea care se confunda cel mai bine cu noaptea. Căci asta şi era. O umbră.

Doar unul dintre discipoli, cel mai imprudent, rupse cercul şi încercă o lovitura cu piciorul. Căzu mort pe loc, iar sângele care ţâşnea din carotida secţionată fu repede înghiţit de praf.

Pentru sensei Fuchida lupta deveni limpede ca aerul pe care-l respira. Aveau să schimbe două-trei lovituri şi una urma să fie decisivă. Când discipolul muribund expira ultimul milimetru cub de aer, sensei îşi lansă braţul ca pe o spadă spre pieptul adversarului. Nukite sparse garda, dar se opri în ţesătura de oţel pe care Ninja o îmbrăcase. Surpriza dură o zecime de secundă. Palmele care păstrau ghearele pentru escaladarea zidului se încrucişară, forfecându-i încheietura. Luptătorii ţipară deodată. Discipolii se clătinară copleşiţi.

Înainte ca valul de durere să-l paralizeze, sensei cosi picioarele adversarului. Ninja aşteptase asta, însă iuţeala loviturii îl depăşi. Rostogolindu-se, nu mai putu face altceva decât să-şi direcţioneze căderea. Aterizâ pe pragul intrării şi dispăru.

– Hărţuiţi-l! strigă sensei Fuchida.

Spera să-l fi slăbit, pentru ca hanshi Masayoshi să-l doboare definitiv. Când primii trei discipoli păşiră peste prag, un norişor de acid fierbinte le arse feţele, terminându-i.

Hanshi Masayoshi auzi paşii asasinului. Evaluă rapid situaţia.

– Duceţi băiatul în aripa sudică, le spuse celor doi montei, exagerat de tare, făcându-le în acelaşi timp semne lămuritoare.

Unul din montei se repezi lipăind cu tălpile goale, spre aripa nordică. Celălalt deschise fereastra cu o lovitură de halebardă, sărind în curte. Jimmu îl urmă, cu pumnalul în dinţi. Hanshi îi smulse o fâşie din tunică şi porni într-o a treia direcţie, spre cămări. La prima bifurcaţie zvârli momeala într-o parte. Apoi se lipi de peretele opus. Atacatorul avea acum de urmărit patru piste. Pentru un asasin de profesie, cea mai tentantă rămânea hanshi însuşi. Ninja avea să fie convins că băiatul e cu mentorul său.

Abia încheie raţionamentul şi se trezi faţă în faţă cu adversarul. Ninja urlă de furie. Bătrânul era singur. Scoase ultimul pumnal, ultimul dinte veninos din tecile de pe spinare. Ştia că nu-şi poate înfrânge inamicul într-o confruntare cu mâinile goale. Nu riscă să-şi piardă ultimul atú printr-o aruncare de la distanţă. Se apropie, prudent şi aţâţat în acelaşi timp. Lumina slabă a torţelor de afară făcea valuri pe piatra pereţilor.

Fu o singura ciocnire fulgerătoare, violentă. Când asasinul se arcui pe spate, Masayoshi intră într-o gardă joasă, stabil ca o stâncă. La capătul saltului mortal, Ninja întâlni în vârful pumnalului doar aerul. Hanshi făcu un gest firesc, ca pentru a alunga o gânganie. Lama deviata se înfipse în gâtlejul agresorului.

Răsună un plesnet şi Ninja dispăru într-un nor de fum roşu.

– Hachiro? se auzi sensei Fuchida. Eşti teafăr?

Masayoshi ieşi în curtea mică. Discipolii se adunaseră lângă trupul acelui montei care ieşise pe fereastră împreună cu Jimmu. Fusese eviscerat cu propria halebardă.

– Şapte morţi, murmură sensei. Hachiro, te-a lovit?

– Nu, îl linişti Masayoshi, privindu-şi palmele pline de sânge. S-a înjunghiat singur. N-o să ajungă departe. Unde este Jimmu?

Băiatul auzea vocile înăbuşite, deasupra lui. Hruba în care se refugiase îndată ce Ninja căzuse asupra lor era întunecoasă. Asasinul îl spintecase pe montei, însă

pierdea el însuşi sânge şi se clătina pe picioare. Nu mai avusese putere să-l urmărească.

Jimmu răsufla greu, dar nu era speriat. Ştia că dacă se lasă pradă panicii va fi de două ori mai vulnerabil.

Auzi un fâşâit în spate. Se întoarse iute, gata să-l străpungă pe asasinul care-i luase urma.

– Jimmu! strigă afară Hachiro Masayoshi.

Băiatul se lipi cu spatele de perete. În faţa sa se legăna o panglică întunecată. Când se aplecă spre el, Jimmu rămase paralizat de fosforescenţa albă a ochilor. Un şuierat subţire îi zbârli părul pe ceafă.

Maeştrii se priviră. Răcoarea zorilor amplifica sunetele.

– Hanshi Masayoshi! auziră de sub pământ. Sensei Fuchida!

Cobra sacră a templului încolăci glezna băiatului şi, în vreme ce Jimmu o urmărea cu ochii mari de spaimă şi veneraţie, ea îl muşcă uşor, fără durere. Pumnalul căzu. Mentorii auziră sunetul.

Jimmu simţi că mădularele încep să-i crească sub piele, contorsionându-se. Vru să ţipe, dar gura uscată nu scoase nici un sunet. Vru să fugă, dar în faţa ochilor nu văzu decât cercuri roşii. Când întinse braţele ca de vată, ele pătrunseră prin zidurile inconsistente, făcându-l să-şi piardă echilibrul. Căzu.

– Jimmu! strigă Masayoshi, aplecându-se sub arcada hrubei.

Sensei Fuchida intră şi îngenunche lângă trupul neînsufleţit.

– A fost şarpele sacru, spuse el pipăind carotida.

Se întoarse spre hanshi.

– Ce crezi?

– Nu există scăpare decât dacă şarpele o doreşte. Băiatul e puternic, dar nu e decât un băiat. Veninul lucrează în trupul său. Nu avem antidot pentru muşcătură. Trebuie să aşteptăm.

– Să-l ducem la mine în încăpere, spuse sensei Fuchida. Se va zbate între viaţă şi moarte. Îl vom veghea fără încetare.

Hanshi Masayoshi îl aprobă.

– Jimmu, îi şopti băiatului la ureche în vreme ce-l lua în braţe, trebuie să reziştI. Trebuie să trăieşti.

New York, Manhattan,
octombrie 1995

28 octombrie căzuse într-o marţi şi fusese o zi ploioasă. Miliarde de picături şiroiau pe oglinzile zgârie-norilor din midtown Manhattan, făcând inutile umbrelele, şi poposind sub gulerele trecătorilor. Fâşâitul lor atenua sunetul claxoanelor. Spre seară, reclamele de pe Broadway explodaseră în milioanele de oglinzi cu care ploaia acoperise asfaltul. În îngustimea străzilor cu sens unic tornadele smulgeau strigăte deznădăjduite ghinionIştilor goniţi din casă. Luaseră cu asalt barurile şi orice alt loc în care un chelner cât de cât uman îi miluia cu o ceaşcă de cafea. La New York, dacă-ţi petreci fiecare seară în alt local îţi trebuiesc vreo optzeci de ani. Cu condiţia să-i apuci.

Bărbatul care privea pe fereastră, la etajul nouăsprezece al unei clădiri de la intersecţia lui Fifth Avenue cu strada 45, părea că se apropie de această vârstă. Avea părul complet alb, iar faţa îi era brăzdată. Purta un costum elegant de culoarea tutunului şi butoni cu diamante. Pentru moment se arăta preocupat de Lincolnul negru care parca în faţa intrării. Una din acele maşini de comandă, care se taie la mijloc pentru a scoate din ele o limuzină interminabilă. Trei minute mai târziu, un tânăr deschise uşa biroului care, din pricina plantelor, aducea mai mult cu o seră decât cu sediul firmei de avocaţi „Cochran & Cochran".

– Afurisită vreme! spuse, scuturându-se ca un câine ud.

Vern Cochran făcu un gest de nerăbdare.

– Traficul e blocat lângă consulatul cubanez. O mulţime de femei s-au adunat cu pancarte şi strigă măscări la adresa lui Fidel. A trebuit să negociez cu jumătate din poliţia departamentului.

Bătrânul Cochran râse fără veselie.

– Viaţa merge înainte, aşa-i? Ce face Johnny?

– O alarmă falsă, tată. Doctorii spun că Leader nu-şi va reveni niciodată. Tulburări de metabolism. După patruzeci de ani de comă îl putem considera mai mult mort decât viu. Deşi se zice că din punct de vedere fizic e mai în formă decât Tyson.

Vern Cochran îl fulgeră. Depăşea limitele umorului negru.

– Patruzeci de ani de comă. Şi cu toate astea nu pare să aibă mai mult de douăzeci şi cinci. Un puşti căruia aş putea să-i fiu tată, deşi ne-am născut amândoi în 45.

– Evelyne şi Scott Leader mi-au fost mai mult decât prieteni, Aaron, spuse bătrânul. Când am aflat în ce împrejurări au pierit...

– Ai făcut tot posibilul să-l găseşti pe fiul lor.

– Pe unicul lor fiu. Ai fi făcut la fel în locul meu. Noi avem o datorie de împlinit, Aaron. Am avut un noroc extraordinar.

– Toate acele săptămâni de căutări prin junglă. Cadavre la fiecare pas, capcane. Aţi pierdut câţiva oameni atunci.

Bătrânul Cochran alunecă într-unul din fotolii.

– Şi în cele din urmă epava avionului. Morţii rupţi în bucăţi. Carbonizaţi. Peste trupurile lor o invazie de furnici şi viermi.

Aaron se strâmbă dezgustat. Auzea povestea a suta oară.

– În cele din urmă aţi renunţat.

– Nu mai puteam face nimic atunci. Ţi-am spus, am avut noroc. După unsprezece ani, într-un templu uitat, un preot...

– Îţi aminteşti asta din ce în ce mai des în ultima vreme, tată.

– Cred că a murit. Eram în '56 şi el avea cel puţin şaizeci de ani. M-a dus la locul în care îl adăpostise pe Johnny. Ploua. Eram uzi până la piele. Nu credeam să iasă ceva, însă nu mai aveam nimic de pierdut. Da, probabil că bătrânul s-a prăpădit de mult.

În anticameră soneria anunţă un vizitator. Aaron Cochran se aplecă şi schimbă prin interfon câteva vorbe cu şefa secretarelor.

– De fapt, spuse el întorcându-se spre tatăl său cu un gest teatral, tocmai despre asta aş fi vrut să-ţi vorbesc.

Uşile se deschiseră. În încăpere alunecă un personaj ireal.

Câteva secunde nu se mai auzi decât ploaia.

– Cine eşti dumneata? întrebă Vern Cochran cu glas răguşit.

Omul se apropie fără să scoată un cuvânt. Nu măsura mai mult de un metru şaptezeci, iar chipul brăzdat mărturisea o vârstă extrem de înaintată. Purta o haină de piele neagră încheiată până sub bărbie. Se aplecă respectuos fără să coboare privirea.

– Sayonara, Cochran san. Sunt Hachiro Masayoshi. Mă bucur să ne revedem după...

– Treizeci şi nouă de ani, spuse Aaron Cochran.

❖ ❖ ❖

La intersecţia străzii 38 cu Sixth Avenue, sergentul Gonzales din NYPD îşi suflă în pumnii îngheţati. Mai avea o oră până să iasă din schimb. Lângă bariera mobilă, un grup de hispanici făcea o larmă infernală. Sosirea lui Castro îi pusese pe jar.

– Gonzales, râse unul din poliţişti, tu nu strigi cu ei? Ia portavocea mea!

– Bagă-ţi-o-n cur, Williams, replică sergentul. Eu sunt mexicancă nu cubaneză.

O mexicancă destul de drăguţă, dar asta n-avea să dureze. Când ieşea din schimb şi lepăda pistolul, cătuşele, toate celelalte, redevenea fiica cea mare a unei familii numeroase, cu o puzderie de necazuri. Ridică ochii şi văzu la etajul nouăsprezece al blocului din faţă trei siluete. Existau pe o aşa vreme şi oameni norocoşi.

– Ceea ce-mi spui e tulburător, Masayoshi, zise Cochran.

Bărbatul din faţa sa avea o sută doi ani şi exercita aceeaşi fascinaţie ca în urmă cu patru decenii.

– Se va petrece în această noapte, spuse hanshi.

– Dar este lipsit de sens, făcu Cochran neconvingător.

Avea pentru asiatici un respect uriaş şi pentru Masayoshi unul întreit. Deşi cele spuse păreau de domeniul delirului, ceva mai presus de înţelegere îi spunea că nu pot fi puse la îndoială.

– Trebuie să crezi, Cochran san, zise Masayoshi. În toţi aceşti ani sensei Fuchida şi cu mine am fost una cu Jimmu. Când sensei a plecat, eu am rămas să visez cu discipolul. Seara asta e seara lui Jimmu. El se va trezi.

Vern Cochran era într-o stare de maximă excitaţie.

– Ceva se petrece în noaptea asta. Un

arc de întuneric se destinde. O săgeată mortală porneşte. Jimmu o va opri.

Aaron zâmbi ironic.

– Sezonul e propice producţiilor poetice. Aşadar, domnule Masayoshi, un organism aflat în comă de patruzeci de ani va lua viaţa de la capăt, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Spiritul nu e ceva peste care să arunci o pelerină pe o astfel de ploaie.

Masayoshi continuă să-i vorbească bătrânului Cochran.

– În somnul lui o singură lumină pâlpâia, cea a făcliilor aprinse în noaptea aceea. Şi mereu o umbră închide visul ca o aripă, pentru a-l lăsa să pornească iar. Umbra aceea e Ninja.

Aaron Cochran nu se mai osteni să-şi ascundă rânjetul.

– Întârziatul nu numai că se va trezi căscând şi va cere un Big Mac cu maioneză, dar va face şi câteva fapte bune. Nu ştiu dacă păcătoşii de newyorkezi merită osteneala.

– Aaron, se răsti Cochran, ştii ce înseamnă pentru mine...

Tânărul îl privi deodată serios şi compătimitor.

– Cu tot respectul pe care vi-l port amândurora, nu pot în ruptul capului să înghit încă o poveste cu samurai şi farmece, de data asta chiar pe terenul meu. Îmi ceri prea mult. Nu sunt două ore de când am schimbat impresii cu câteva somităţi ale medicinei americane. Johnny Leader nu se va mai trezi vreodată, decât poate într-un scaun cu rotile din care va cere plosca.

Câteva secunde nimeni nu mai spuse nimic.

– Ceva rău, pe care Jimmu îl poate împiedica, se petrece chiar acum, în timp ce discutăm. Ceva legat de trecutul său.

– Beth Zion Hospital pe linia doi, domnule, spuse secretara.

❖ ❖ ❖

În sfârşit, sergentul Rosita Gonzales ieşi din schimb udă leoarcă şi agăţă o patrulă spre Greenwich Village şi Little Italy. În maşină înghiţi glumele groase ale pistolarilor lui peşte, prea murată ca să riposteze. Viaţa în NYPD era de tot căcatul.

– Facem un rodeo sub plapumă, chiqita? strigă cel de la volan când ajunseră în dreptul dărăpănăturii de pe Canal Street în care locuia cu bătrânii şi încă trei surori.

Avea să se alăture milioanelor de trupuri prăbuşite în drogul somnului. Nici unul nu visa în clipa aceea la bărbaţii care se strecurau spre acoperişul lui World Trade Center, striviţi sub greutatea echipamentului. Aleseseră drumul de oglinzi al peretelui vestic. Înaintau greu, căci umezeala făcea ventuzele să alunece.

– Juan, strigă unul din ei, zi-i puştiului s-o lase mai moale!

Ploaia, zgomotul marelui oraş le acopereau vocile. Salopetele şi cagulele îi transformau în umbre. În infraroşu se vedeau unul pe celălalt ca pete tulburi.

– Eddy, spuse cel de-al doilea bărbat, chiar dacă ajungi primul, frăţioare, lozul se-mparte la trei. Iar dacă ajungi în partea opusă, din felia ta o să-ţi facem o înmormântare lux.

Eddy Costello se opri gâfâind la etajul patruzeci şi opt. Sub el curgea un râu de lumină. Peste zi îşi câştigau pâinea în costume de paiete, sub cupola unui circ. Noaptea şi-o petreceau tot la mare înălţime, de cealaltă parte a lumii, de data asta pentru bani adevăraţi. Fraţii nu se surmenau studiind legile.

La etajul şaptezeci, un tip căruia-i plăceau orele suplimentare sau avea acasă o scorpie de nevastă, veni în dreptul ferestrei să fumeze. Fraţii Costello încremeniră pe fâşia dintre două geamuri. Apoi acela se îndepărtă ca un somnambul.

– Urâtă vreme, zise Lou, încălecând parapetul.

Un bărbat suplu, înveşmântat în cafeniu, îi aştepta acolo.

❖ ❖ ❖

Beth Zion viermuia de poliţişti. În hol fură legitimaţi, pipăiţi, abordaţi cu ostilitate.

– Hei, făcu Aaron Cochran, am o UZI în buzunarul de la spate. Aţi pierdut un pacient. L-aţi căutat în toaleta damelor?

Vern Cochran îşi stăpâni tremurul picioarelor.

– Cochran? făcu un individ chipeş, afi-

şând un costum de opt sute de dolari. Vă aşteptam.

Scoase legitimaţia cu un gest cinematografic. FBI.

La etajul opt ascensorul se opri. Holul era plin de inşi fălcoşi, ascunzându-şi stângaci tocurile pistoalelor, foindu-se. Se agitau în rezerve, încercând să ia urma, să fie pe fază.

– Agent special Barnard, spuse un James Bond pensionar. Johnny Leader a dispărut de patruzeci de minute. Presupunem că a fost răpit pentru recompensă, domnule Cochran. I-un tip putred de bogat, chiar dacă n-are timp să se distreze, aşa-i?

– Johnny Leader nu e doar un client al domnului Cochran, interveni calm Masayoshi. Gluma dumneavoastră e deplasată.

Barnard coborî privirea fără să-şi poată explica stingherealа.

– Poate n-ar strica să-mi spuneţi ce se petrece, făcu obosit.

– Vrei să vii o clipă, Tom? îl strigă unul dintre colegii săi.

Se îndreptară spre rezerva şase.

– Aparent nimeni nu a intrat aici. Nici o urmă. Băieţelul a şters-o pe propriile-i picioare.

Aiurit, agentul le arătă o pijama aruncată într-un colţ.

– Partea hazoasă este că nu a ieşit pe uşă. Nici măcar n-a încercat s-o deschidă.

World Trade Center,
03:22 AM

Vântul şi ploaia le biciuiau feţele. Punctul de observaţie era singurul loc de pe pământ scăpat de al doilea potop.

– Barosane, strigă dispreţuitor Lou Costello, n-o să te zgârceşti la un pumn de mărunţiş. Cu mălaiul de pe treaba asta împuţită de-abia plătim cafeaua să ne scoatem ploaia din oase.

Umbra nu-i răspunse.

– Poate-a uitat să-şi ia portofelul, râse şi Eddy. Ştii cum e, frăţioare: schimbi nădragii, pleci în fugă de-acasă, beleaua-i gata.

– Datoriile sunt plătite, vorbi străinul pentru prima oară.

Juan, cel mic, chiui. Cu fraţii lui putea să urce până la cer.

– Păi asta-i, nu pricepeţi ce zice omul? 'Ce că valea, băieţi!

Dădu cu piciorul într-unul din sacii din faţa lor.

– Da' noi am avut mare grijă de sculele astea, nu? Chiar dacă mi-a intrat apă şi-n cur şi era să mă dau de-a berbeleacu' de paişpe ori. Da' dacă nu eram atent o secundă?

Luă sacul şi îl ţinu atârnat dincolo de parapet.

– Până jos să fiu al naibii de nu se făcea praf!

– Până jos, adăugă ameninţător Lou Costello, şi-un gagiu se schimbă la faţă de nu-l mai cunoaşte nici mă-sa.

Umbra se aplecă deasupra echipamentului.

– Vă dau ce vreţi. Să mă conving că n-aţi stricat nimic.

Desfăcură sacii la iuţeală.

– Să n-am parte, fluieră Eddy, am cărat un telescop. Da' urâtă vreme ţi-ai ales, vericule, să te chiombeşti la stele!

Lou Costello simţi primejdia, pentru că trăise toată viaţa în braţele ei şi fusese rănit de două ori la puşcaşii marini. Acolo mai învăţase un lucru: să recunoască o armă.

– Băi, Monte Cristo! scuipă, înşfăcând marginea mantiei.

Rămase cu ea în mână, prostit, şi vântul i-o repezi peste faţă, ca pe o palmă umedă. Când o îndepărtă furios, văzu că unul din capetele „telescopului" se afla în dreptul pieptului său.

– Pe el, băieţi! zbieră cu toate acestea.

Mercer Street,
03:45 AM

Simţea vocile milioanelor de oameni împresurându-l, auzea fiecare cuvânt rostit de ei şi mai rău, imaginile, visele le invadau pe ale lui, fără ca el să poată face ceva. Era ca un vas neîncăpător care avea să se spargă dintr-o clipă într-alta.

Chiar în timp ce vizualiza senzaţia, vasul se sparse şi se trezi în interiorul unui vas

Desen de Gabriel Ungureanu

mai mare în care îl aştepta înţelegerea deplină. Înţelegea vorbele, imaginile, visele. Înţelese că a avut loc o trezire şi că ieşise dintr-un înveliş de piele mortificată pentru a se mişca nestingherit într-un trup nou, acoperit de o epidermă strălucitoare, ca aceea a măicuţei sacre din hruba întunecată şi călduţă, cobra sfântă după fiecare purificare.

Se dezmetici în mijlocul străzii. Maşinile şuierau pe lângă el reci, periculoase.

– Măscărici nenorocit! zbieră un şofer de taxi care frânase la doi centimetri de genunchii lui. Mai bine i-ai trage-o mă-ti!

Se refugie pe cealaltă parte a străzii, într-un gang, tremurând încă de frig. Înţelesese tot ce-i strigase omul acela. Şi din nou milioane de cuvinte şi gânduri năvăliră pe ferestrele minţii sale, dar de data asta era pregătit. Cu un gest reflex le închise pe cele mai multe, lăsându-se pătruns doar de ceea ce-l trezise din somnul fără sfârşit: un gând negru-cafeniu care-i dăduse târcoale încercând să-l ucidă în braţele mamei sale şi apoi în singurul său vis, luminat doar de torţele discipolilor şi feţele maeştrilor.

Deodată frigul şi ploaia încetară să-l mai tortureze, iar tremurul îl părăsi. La ieşirea din gang cercetă cu ochi mari pieliţa fină care-i acoperise braţele până mai sus de cot şi continua să-l cuprindă. Îşi simţi întreg corpul supus acestei metamorfoze, iar când plimbă palma în sus, peste abdomen, simţi o uşoară împotrivire, ca şi cum suprafaţa ar fi fost acoperită cu mii de solzi minusculi, tăioşi. Îşi înăbuşi strigătul.

Canaal Street,
08:20 AM

Era chioară de somn. Kunzlick vedea asta, dar se feri să-i arate compătimire fiindcă şi altă dată îşi ascuţise ghearele pe pielea lui. De câte ori o fura cu coada ochiului îi venea s-o mănânce. Frână în ultima clipă, aproape buşind maşina din faţă.

– Ce faci, Kunzlick? îl întrebă când lovi parbrizul cu capul.

– Iartă-mă, se bâlbâi el. Iartă-mă, Rosita!

Era cel mai chipeş poliţist din secţie, dar când se aflau faţă-n faţă i se părea că uniforma stă pe el ca la uscat.

– Pentru tine sunt Gonzales, Kunzlick. M-a rugat O'Donell să-i ţin locul. De-asta am ieşit din plapumă, nu ca să-mi arunci ocheade de tăuraş în călduri. Şi dacă-ţi dai liber la mâini, ca ultima oară, rondul ăsta se termină urât pentru tine.

Măcar avea un pretext să oprească maşina şi s-o privească. Sânii ei ar fi putut ei singuri să aresteze un răufăcător periculos.

– E-n regulă, sergent, n-o să se mai repete.

Canal Street părea definiţia pentru mizerie. Ploaie, zgomote obscene. Spre West Broadway, în dreptul unei dughene cu efecte de-ale tuturor armatelor din lume, tresări aţâţată.

– Unde? întrebă Kunzlick frânând.

Ea i-l arătă cu degetul, pe partea cealaltă a străzii. Se clătina, ţinându-se de pereţi, dar asta nu e ceva care să rupă gura târgului, mai ales când târgul aduce cu un centru de dezintoxicare.

– Hei, sarge, un nenorocit ca atâţia alţii.

– E unul din fraţii Costello. Cel mai mare. Ziua ţin o trupă de zburători la „Mascagni". Noaptea încalecă pervaze.

– Fraţii cum? Gonzales, aici nu-i tarlaua noastră. Nici mie nu mi-ar plăcea să opereze altcineva arestări în sectorul meu.

– Nu facem întotdeauna ce ne place. Întoarce!

Nu-i fu deloc greu să-l repereze la capătul unui gang, într-o magazie părăsită. O intriga starea în care se găsea Lou Costello, omul cu nervi de oţel. Era imprudentă, dar Kunzlick ce păzea?

– Stai acolo, Costello! strigă, cu mâna pe patul pistolului.

O vedea prin ceaţă. Creierul era un terci călduţ în care bolboroseau gânduri. Şi aşa îşi amintea că-i urăşte pe poliţişti. De târfele din NYPD ce să mai zici? Duse mâna la buzunar.

Kunzlick îl prinse de încheietură şi-l răsuci, buşindu-l cu nasul de peretele din faţă. Apoi îi depărtă picioarele, îi întoarse mâinile la spate şi-i puse cătuşele.

– Grozav, făcu plictisită Gonzales. Acum mi-ai salvat şi viaţa.

Lou Costello tatonă realitatea. Era important ce i se întâmpla acum? Era mai importantă moartea fraţilor săi? Îşi aminti ca pe un fapt lipsit de importanţă, că după ce Eddy fusese tăiat în bucăţi, una din ele îi plânsese în braţe. Nu se întâmplase în urmă cu câteva ore, ci cândva, în alt secol. Tot ce voia era să doarmă.

Gonzales îl percheziţionă rapid şi descoperi, în afara petelor de sânge, urmele pe care curelele ventuzelor le lăsaseră în palme, ca nişte cicatrice roşii.

– Frăţiorii au lucrat azi noapte. Să-l ducem la maşină.

– Ce e cu el? întrebă curios Kunzlick.

– Habar n-am. Pare să fie şocat.

Johnny Leader ieşi atunci din umbra unei firide.

❖ ❖ ❖

De când intrase în afaceri, pe Frankie Saigon îl lovise înţelepciunea. „Ce-i viaţa?", se întreba între rafturile cu vechituri prin care sărăntocii care aveau pretenţia să-i numeşti clienţi îşi băgau degetele murdare. „Se nasc stele, mor galaxii. Speciile dispar de pe faţa pământului". Ajungea mereu la pasajul ăsta când constata resemnat că rafturi întregi de tricouri şi jeanşi peticiţi dispar din magazinul său fără să lase ceva în urmă. Îşi amintea clar că pusese aici un hanorac „Chicago Bulls", de bumbac, în bună stare. Frankie Saigon puse ochii pe unul mărunţel, dar hoţul ar fi putut fi oricare dintre ei. Toţi aveau mutre de hoţi.

O sută de metri mai încolo, Rosita Gonzales din NYPD evaluă rapid hanoracul. Nu făcea parte din preferinţele sale vestimentare, iar individul care-l purta avea mari şanse în finala Cupei suspecţilor. Lui Kunzlick nu-i purta de grijă. El era fan „Lakers", nu-i înghiţea pe cei de la „Chicago". Într-adevăr, Sidney Kunzlick veni lângă ea, masiv, ostil, stăpân pe situaţie.

– Pune-ţi mâinile pe ceafă şi apropie-te încet!

Johnny Leader făcu un pas, ridicând mâinile. Poliţiştii, suspicioşi şi atenţi, nu prezentau un pericol imediat. Femeia era calmă. În mintea bărbatului citi o puternică dorinţă de a-i plăcea ei, de a o proteja cu orice preţ. Mai făcu un pas.

– Rămâi acolo, îi ordonă Gonzales.

Atunci se petrecu ceva. Lou Costello se întoarse, cu privirea tulbure. Leader recunoscu emanaţia negativă, duhoarea care-l stârnise, trezindu-l din somnul îndelungat şi care îl mânase toată noaptea prin frig, prin luminile oraşului. În pupilele fixe şi dincolo

de ele recunoscu Răul. Trebuia să afle de unde vine.

Sid Kunzlick întinse braţul spre Costello. Când degetele ajunseră la orizontală, uită ce trebuie să facă. Încercă din nou.

– Bucăţi... murmură Lou Costello. Sânge... Bucăţi...

– Ce dracu', se înfurie Gonzales.

Nu-şi putea mişca picioarele. Vru să scoată arma din toc, dar nu-şi mai amintea unde o pusese.

– Nu mişcă nimeni, rosti greu. Kunzlick, cheamă ajutoare!

Ceva îi spuse că el n-o să cheme pe nimeni, nici acum, nici o sută de ani de acum încolo. Apoi nu se mai putu mişca deloc.

– Priveşte-mă, făcu Johnny Leader.

Glasul lui nu era ceva de care să nu ţii seama. Ascultându-şi-l, Leader însuşi trecu pragul unei alte lumi, accesibilă unor altfel de simţuri decât cele omeneşti. Lou Costello se repezi cu capul înainte în puţul care se căscase sub pleoapele ochilor aceia şi căzu multă vreme.

– Spune, îi ceru Johnny Leader.

Îi întinsese un fir de păr de care conştiinţa lui Costello, în picaj, se agăţă în ultima clipă.

– El... ucide..., zise de parcă ar fi fost ultimele lui cuvinte. Sus... cer... ploaia... Juan... Juan...

Johnny Leader nu mai avu nevoie de altceva. Nu vorbele îl interesau, ci ceea ce declanşaseră ele. O succesiune de imagini mai rapide chiar decât lumina. Citi lacom tot ce scriau ele.

„Juan, zi-i puştiului s-o lase mai moale!" Ninja aşteptându-i sub cerul duşmănos, ploaia aspră, furia. „Poate-a uitat să-şi ia portofelul." (Eddy) „Până jos ş-un gagiu se schimbă la faţă." (Lou Costello) „Datoriile sunt plătite." O împletitură lăptoasă iese din oglinda telescopului şi rupe bucăţi mari din Eddy. Eddy plânge. Viaţa i se scurge repede. Cu fraţii lui poate să urce până la cer. Juan e ajuns din urmă. Picioarele îi zvâcnesc mult timp după ce a murit. Ninja calcă pe spinarea lui, către cel de-al treilea frate. Dar Lou Costello nu mai e la locul său. Ninja ascultă ploaia. Picăturile ascund respiraţia vânatului. E moarte peste tot şi moartea acoperă zgomotul vieţii. Ninja fixează aparatul care a adus moartea pe un trepied. Priveşte multă vreme prin el, spre Empire State. Un cadran luminează. Un număr: 1132. Numărul pâlpâie. Lou Costello coboară peretele de oglinzi, nebun de spaimă. El strigă: „Doamne! Doamne!". Oraşul vine spre el în mare viteză.

– Ce este peretele de oglinzi? şopti Johnny. Care este acoperişul acela, aproape de cer?

„Nebun de spaimă."

– Unde este peretele de oglinzi? Arată-mi-l!

„Doamne! Doamne!" Oraşul vine spre el în mare viteză.

Johnny Leader clipi des, iar Lou Costello căzu încet, mai întâi în genunchi, apoi pe-o parte. Comunicaţia se oprise.

Se întoarse către Rosita Gonzales. Un frison puternic o scutură din cap până-n picioare.

– Trebuie să-l găseşti pe hanshi Masayoshi, îi spuse cu blândeţe irezistibilă, în timp ce-i modela ultima rămăşiţă de împotrivire în favoarea lui. Sunt Johnny Leader.

Ea dădu din cap ascultătoare.

– Trebuie să-i povesteşti lui hanshi Masayoshi. Trebuie să-i povesteşti asta.

Dirijă spre ea tot ce luase de la Costello. Imagini, senzaţii, teamă. O dădea peste cap, dar nu putea alege. Avea să reziste.

– Luăm maşina voastră, îi spuse Johnny Leader lui Sid Kunzlick. Nu mai este timp. Ceva rău se petrece.

Acesta îşi mişcă mai întâi o mână, apoi pe cealaltă. Pentru el, lucrul cel mai important de pe lume, mai important decât propria-i viaţă, era să-l asculte pe omul din faţa sa. Un licăr de luciditate îi dădu totuşi târcoale când Johnny Leader lepădă hanoracul. O epidermă fină, strălucitoare, îi acoperea trupul. La fiecare gest, ţesătura de muşchi făcea ape, unduia amintind de mişcarea continuă şi periculoasă a unui şarpe. A unei cobre.

❖ ❖ ❖

– Femeia aceasta spune adevărul, interveni calm în discuţie Hachiro Masayoshi. Omul acela este Jimmu.

– Johnny Leader, tălmăci Aaron Cochran pentru agentul special Barnard, care-i privea

pe rând încercând să descopere care dintre ei este autorul farsei.

Privi spre sergentul Gonzales. Văzu o femeie la capătul puterilor, căreia în mod sigur nu-i ardea de glume.

– O.K., spuse, dacă punem totul cap la cap nici nu se poate altfel. Avem un pacient, în comă de patruzeci de ani, care pleacă noaptea de la spital. Avem un şofer de taxi care-l întâlneşte gol puşcă, la trei dimineaţa, mai jos de SoHo. Avem doi ofiţeri de poliţie hipnotizaţi, în plină zi, de un fel de om-şarpe şi coşmarul unui găinar din care reiese că un fel de maşină infernală a fost instalată pe acoperişul unui zgârie-nori, de către un fel de ninja. Îmi plac „Dosarele X", dar nu cumva îmi cereţi prea mult? Urmează debarcarea micilor marţieni, aşa-i?

Îi cercetă din nou, şi renunţă la zâmbet. Rosita Gonzales adormise. Aaron Cochran evită să-l privească în ochi. Masayoshi şi Vern Cochran îl urmăreau gravi. Experienţa îi spunea că nu trebuie să-i neglijeze. Erau prea mulţi pentru a fi cu toţii nebuni.

– Bine, spuse. Ce înseamnă 1132? Ce înseamnă numărul de pe cadranul aparatului acela?

Îl câştigaseră.

– O clădire pe Broadway? sugeră Aaron Cochran.

– O oră, spuse Hachiro Masayoshi.

Barnard îl fixă deodată interesat. Ceva începea să se lege.

– Poate fi un punct de plecare. Spuneţi-mi, domnule Masayoshi, sunteţi convins că Johnny Leader e în deplinătatea facultăţilor mintale?

– Absolut convins.

Vern Cochran interveni iritat.

– Unde vrei să ajungi de fapt?

– Nu înţeleg de ce se ascunde de noi, mărturisi Barnard. La Beth Zion mi-aţi sugerat o istorie privitoare la un eveniment... neplăcut, care urmează să se petreacă şi care l-a determinat pe pacientul model să acţioneze. Nu înţeleg însă de ce nu ne lasă să-l ajutăm.

Hanshi Masayoshi pricepu că trebuie să răspundă.

– Este ceva care nu poate fi separat de trecutul lui Jimmu. Ceva atât de strâns legat, încât numai după ce îl va înfrunta el însuşi va putea să trăiască din nou printre noi. Şi apoi... Şi apoi, nu mai are timp. Se petrece acum, în vreme ce noi vorbim.

Instinctiv, Barnard îşi privi ceasul. Acele indicau 10:55.

– Undeva răul pulsează extrem de puternic. Nu înţelegi? E ca o chemare căreia el nu poate să-i reziste. E aspirat în direcţia aceea şi nu se poate împotrivi.

Vern şi Aaron Cochran schimbară o privire rapidă.

– O.K., făcu Barnard, ziceam că numărul acela poate reprezenta, de fapt, o oră. E logic că nu poate fi vorba decât despre 11:32. AM? PM? Ce reprezintă ea ?

– Din moment ce Johnny ne-a transmis că nu mai e timp, spuse Vern Cochran, presupun că e vorba de 11:32 AM. Dumnezeule, dacă am putea să aflăm unde se găseşte...

Unul dintre oamenii lui Barnard vârî capul pe uşă.

– Tom, au găsit maşina. Ofiţerul Kunzlick e confuz, dar medicul spune că se descurcă cu el.

– Arată-mi, ceru Barnard ridicându-se în picioare.

Se apropiară de unul dintre pereţi, care susţinea un plan uriaş al oraşului. Gonzales veni şi ea, clătinându-se.

– Aici, spuse agentul, intersecţia lui Third Avenue cu 40th Street.

Barnard făcu ochii mari. Acum chiar se lega ceva, dar era încă destul de confuz. O idee de milioane îi dădu târcoale. Îi mai lipsea un fleac, un ingredient, ca să facă explozie. Ridică receptorul şi formă rapid un interior. Pe măsură ce asculta, simţea tot mai acut lipsa aerului.

– Ce este? făcu Vern Cochran.

Barnard luă un creion şi se apropie aţâţat de plan.

– Au reuşit să scoată ceva de la Costello. Toată lumea e convinsă că şi-a pierdut minţile. Dacă e să luăm în seamă spusele lui, azi-noapte el şi frăţiorii lui au livrat o comandă la cererea bine susţinută financiar a unui soi de spadasin.

– Ninja, spuse simplu Masayoshi.

– Ce fel de comandă? întrebă Aaron Cochran.

– Au cărat un tun, sau cam aşa ceva, pe acoperişul lui World Trade Center. Fraţiorii sunt morţi, zice Lou.

– Un tun? strigă Aaron. E cea mai afurisită gogomănie...

Barnard îl opri cu un gest.

– Să presupunem că spune adevărul. Îi cunoaştem cazierul, e un tip prea dur ca să se piardă cu una, cu două. Să presupunem că pe World Trade Center se află o armă teribilă care se va declanşa la ora 11:32 AM.

Îşi privi din nou ceasul: 11:15.

– Mai repede, ceru bătrânul Cochran.

– Care este ţinta acestei arme?

Rosita Gonzales făcu un pas înainte.

– Lou Costello spune că asasinul a privit multă vreme spre Empire State Building.

– Asta-i. Dar aici nu ne potrivim. De ce am dat de urma lui Johnny Leader atât de departe de Empire State Building? Au abandonat maşina de poliţie în apropiere de Naţiunile Unite.

Atunci se produse explozia mentală.

– Isuse! zbieră Barnard.

Îl urmăriră uluiţi cum mâzgăleşte cu creionul săgeţi pe planul Manhattanului.

– Fraţiorii Costello au fost rupţi în bucăţi de un soi de rază, nu? Hei, să cheme cineva un elicopter! Raza pleacă de pe World Trade Center şi loveşte Empire State Building. Ce se întâmplă după aia? Ce se întâmplă dacă nu asta e ţinta?

– Ricoşează, spuse Aaron Cochran.

– Exact. Nu trebuie să fii un mare specialist în ricoşeuri ca să-ţi dai seama că urmează Rockefeller Center. Dar nu ne oprim aici. Vine la rând Trump Tower.

– Aceasta e ţinta? întrebă Vern Cochran.

– Nu, interveni Hachiro Masayoshi. Ultimul ricoşeu deviază raza spre sediul Naţiunilor Unite. În această zonă au descoperit maşina pe care a folosit-o Jimmu.

– Dar pentru ce toate astea?

– Hei, strigă din nou Barnard, a chemat cineva elicopterul ăla blestemat? Singura noastră şansă e să ajungem la timp pe World Trade Center.

Îl priviră aiuriţi.

– Domnilor, este o partidă de biliard de câteva mile bune. O partidă de biliard unică în istorie, cu o lovitură decisivă. Ţinta loviturii finale este sediul Naţiunilor Unite. Este ora 11:28 AM. La 11:30 AM, Preşedintele Statelor Unite şi Preşedintele Rusiei susţin în parcul Naţiunilor Unite o conferinţă de presă.

United Nations,
11:20 AM.

Peluza era răcoroasă şi moale. Trecu ca o umbră printre copacii de la marginea parcului şi se apropie de prima poartă improvizată, unde agenţii mânuiau detectoare şi verificau înmănuşaţi bagajele ziariştilor. Când ajunse în dreptul lor, îl priviră fără să-l vadă, fiindcă trupul său reflecta imaginea frunzişului şi a cerului pe care alergau scame fumurii de nor. Soarele prindea putere. Căldura lui îi făcea bine.

Simţi din nou atracţia răului. Pulsa undeva spre dreapta, tot mai distinct. Venea din spatele unui pâlc de mesteceni cu coaja albă, spălată de ploaia ultimelor zile. Porni într-acolo, mai iute ca vântul. Iarba îi înlesnea goana.

❖ ❖ ❖

„Înţelegem foarte bine temerile dumneavoastră, răspunse vocea de la celălalt capăt al firului. Totuşi, dispozitivul alocat pentru protecţia Preşedintelui este impecabil. Vă asigurăm că s-au luat toate măsurile necesare. Viaţa Preşedintelui nu va fi nici o clipă în pericol."

– Nu vă cer decât să amânaţi conferinţa de presă cu o jumătate de oră, zbieră Barnard în receptor.

În jurul său nu mai respira nimeni.

– Am dovezi că se pune la cale un atentat, spuse. Nu mai e nici o clipă de pierdut. Un elicopter de-al nostru se îndreaptă chiar acum spre World Trade Center. Se va trage de acolo asupra celor doi preşedinţi.

„Înţelegem foarte bine temerile dumneavoastră, reluă răbdătoare vocea. Totuşi, World Trade Center nu se află în zona de atenţie a dispozitivului de pază, fiind la mare distanţă de obiectiv. Toate celelalte clădiri înalte din jurul obiectivului se află în atenţia oamenilor noştri, conform procedurilor."

– Şi dacă într-o zi o să se tragă asupra ta din Lună, ai să spui că nu e regulamen-

tar? ţipă Barnard scos din sărite.

„Înţelegem temerile dumneavoastră. Un atentat având drept sursă Luna este foarte puţin probabil."

❖ ❖ ❖

– Nu încerca să mă pierzi din priviri, spuse Ninja. Am jupuit şerpi mai veninoşi ca tine când eram încă un băieţel. Ca să ţi se spună Cobra trebuie să fii la fel de temut ca ea. Iar ţie nu ţi-a mai rămas timp pentru asta.

Era înveşmântat ca şi atunci, la templu, în pânză cafenie, şi-şi purta săbiile pe spate. Trecuse şi el de primele filtre, iar paznicii nu-l văzuseră, pentru că nu voise să se lase văzut.

Johnny Leader se deplasă încet, fără să-l slăbească din ochi. O linişte uluitoare punea stăpânire pe fiecare moleculă a trupului său. Înţelese că în sfârşit şi-a întâlnit destinul.

– Ţi-l aminteşti pe tatăl meu? continuă monoton Ninja. Era un om de onoare. Se războia doar cu bărbaţii adevăraţi, deşi puţini dintre voi meritau numele ăsta. Poate că s-a gândit la mine, la propriul său fiu, atunci când v-a lăsat pe tine şi pe cea care-ţi dăduse viaţă să coborâţi pe pământ şi să ne aduceţi blestemul.

Soarele strălucea acum în spatele lui Johnny Leader.

– Erai un băieţel. Ca băieţelul care a adus urgia peste familia mea. „Little Boy". Mama şi surorile mele au pierit în chinuri îngrozitoare. S-au chinuit luni de zile. Am jurat să vă urmăresc, pe tine şi pe ai tăi, dincolo de timp. Dacă ai să trăieşti o mie de vieţi, eu am să trăiesc tot atâtea şi am să te învăţ o mie de morţi.

– Vorbeşti prea mult pentru un războinic, spuse Johnny întărâtându-l. Nu mai avem timp.

United Nations,
11:28 AM

Preşedintele Clinton îl privi câteva clipe fără să spună nimic. Italianul începea să-l scoată din sărite, dar era prea strâmtorat cu timpul ca să mai ţină seama de nuanţe.

– Ei bine, domnule Preşedinte, îşi reprimă primarul Giuliani un zâmbet amar, ştiţi bine că n-am să pun în pericol vieţile atâtor oameni, concetăţeni de-ai mei, pentru câteva capete încoronate şi un bairam cu pişcoturi.

– Ei bine, Rudy, îi răspunse cu tonul Preşedintelui Statelor Unite ale Americii, ce rahat mai vrei să răscoleşti? Aproape că i-ai dat papucii lui Fidel, iar pe arab l-ai scos din sala de concerte înainte de pauză. Vrei să trimit acasă o sută şi ceva de şefi de state doar pentru că tu nu eşti în stare să te ocupi de un tip scăpat de la balamuc?

Câteva secunde se înfruntară din priviri.

– O să accept bucuros astfel de predici, spuse Giuliani printre dinţi, când o să fiţi ales primar al oraşului New York.

Preşedintele prinse ideea din zbor.

– Cât timp sunt numai Preşedintele ţării am să ţin totuşi afurisita de conferinţă de presă la ora la care am stabilit-o. Ştii bine că rusului îi sare ţandăra ca unui urs înţepat de albine.

❖ ❖ ❖

Hanshi Hachiro Masayoshi avu un spasm involuntar. Aaron Cochran, al cărui umăr se nimerise sub degetele bătrânului, scoase un geamăt de durere.

– Jimmu, bolborosi Masayoshi. E timpul.

Ninja aştepta de prea multă vreme. Se arcui fulgerător pe spate, punând palmele pe pământ. Între degetele de la picioare ţinuse shaken stelate, care-şi luară zborul spre Johnny Leader. Acesta le opri cu uşurinţă. Când îi atinseseră pielea palmelor, scoseseră scântei mici, galbene.

Încercă din nou să-i prindă privirea. Ninja era prea puternic pentru asta. Abia avu timp să eschiveze prima lovitură de sabie, dar o prinse în timpul mort şi din săritură o frânse pe genunchi. La o sută de metri depărtare, unul dintre agenţi fu de acord că se întâmplă ceva printre mesteceni şi ceru un binoclu. Apoi renunţă să anunţe echipa mobilă.

– N-am să te omor repede, spuse Ninja. Am o veşnicie întreagă înaintea mea.

Un sunet sub limita audibilului îl paralizează pe Johnny o fracţiune de secundă. Prin

faţa ochilor îi trecură frânturi de imagini din noaptea aceea, ultima noapte a copilăriei sale, chipul lui sensei Fuchida, sângele ţâşnind din nările discipolilor când sensei născocise un astfel de sunet. Apoi reveni în realitate.

Era prins într-o plasă rezistentă, cu ochiuri dese, care-i împiedica mişcările. Ninja îi dădu ocol, cercetându-l mai degrabă curios şi amuzat.

– Noapte bună, şopârlă, îi zise.

Atunci soarele îi suflă în ceafă, îndemnându-l. Simţi că în el se petrece încă o metamorfoză. Ceva ca o sevă urca din adâncurile sale, croindu-şi drum către suprafaţă. Veninul. Când Ninja îl apucă de braţ, solzii minusculi şi strălucitori se deschiseră tăind, otrăvind.

Ninja urlă. O cantitate însemnată de venin îi intrase în sânge, îl simţea alergând acolo. Acum era o cursă pentru propria-i viaţă. Dispăru.

Johnny Leader se scutură. Plasa căzu zdrenţuită pe iarbă.

❖ ❖ ❖

Elicopterul se apropie în mare viteză de World Trade Center. Curenţii de aer erau atât de puternici, încât aparatul se clătină ca un om beat.

„Gonzales, mă auzi? răsunară din radio strigătele lui Barnard. Mai aveţi un minut. Vezi ceva ?"

– Negativ, răspunse Rosita Gonzales de pe scaunul din dreapta pilotului.

În spatele său, cei doi genişti cercetau şi ei terasa clădirii. .

– Dă-i ocol! îi spuse Gonzales omului care ţinea manşa. Trebuie să fim pe direcţie cu Empire State.

„Mai puţin de un minut. Gonzales, dacă ursul o mierleşte în bârlogul nostru, ruşii n-au să ne-o ierte niciodată. Sunt în stare să dezgroape războiul rece sau să scoată chiar diseară un submarin nuclear în rada portului New York. Gonzales..."

– Taci dracului odată, Barnard! ţipă sergentul. Acolo!

Pilotul dădu din cap. Văzură cu toţii „tunul" lui Costello.

11:31 AM

Alerga. În jurul său oamenii scoteau mici ţipete de uimire, dar era prea rapid pentru ca ei să fie convinşi că n-au avut o halucinaţie.

„Prieteni americani... această reuniune... un eveniment care confirmă bunele... e momentul să punem capăt... cu ocazia semicentenarului... prilej pentru... popoarelor prietene... jubileul..."

11:31:30" AM

Văzu de departe copertina foişorului în care se desfăşura conferinţa de presă. Fotografii îşi dădeau cu aparatele în cap, încercând să surprindă cât mai multe detalii pentru istorie.

„Mulţi dintre dumneavoastră, jurnaliştii, au afirmat zilele acestea că întâlnirea mea cu Preşedintele Clinton va fi un dezastru total. Ei bine, pot să confirm acum că dezastrul e numai în capetele voastre..." (Preşedintele Elţîn)

11:31:50" AM

Reuşise să ajungă neobservat în spatele foişorului. Când agenţii se întoarseră alertaţi de fâşâitul din iarba umedă, îi adună pe toţi într-o privire şi le porunci să stea liniştiţi. Ceea ce ei şi făcură.

„Preşedintele Clinton râde cu lacrimi când i se traduce gluma omologului său." (CNN)

11:32:00 AM

Trump Tower. Văzu raza ucigaşă, ca o împletitură lăptoasă de lumină, venind, reflectată de una dintre ferestre, la înălţime. Clipele se dilatară, particulele abia se mişcau, avea tot timpul din lume. Primi raza în coşul pieptului, ca pe o îmbrâncitură. Trupul se încordă, pielea intră într-o vibraţie scurtă. Totul dură doar o fracţiune de secundă. Raza fu reflectată înapoi, pe calea pe care o urmase la venire. Auzi aplauzele jurnaliştilor, râsete.

– Barnard, mă auzi? Credem că aparatul a fost minat. A sărit în aer înainte de a ne putea apropia de el. Ne întoarcem.

„Reuniunea s-a încheiat într-o atmosferă destinsă, cordială." (CNN)

EPILOG

– Oamenii nu mai prezintă nici un fel de încredere, se plânse Aaron Cochran. Umblă zvonul că la conferinţa de presă n-au fost prezente decât sosiile celor doi preşedinţi.

Lumina amurgului se cernea densă prin ferestrele încăperii. La „Cochran & Cochran" amurgurile nu prea erau luate în seamă.

– Schimbă asta cu ceva datele problemei? întrebă Vern Cochran.

– Nu, recunoscu agentul Barnard. Chiar dacă le-am fi omorât numai sosia preşedintelui, ruşii ne-ar fi plătit-o cu vârf şi-ndesat. Vorba aceea: „gestul contează". Şi-apoi, n-au destul simţ al umorului.

Hanshi Hachiro Masayoshi se apropie zâmbind protocolar.

– Regret că trebuie să vă părăsesc. Căile vieţii sunt nenumărate şi întortocheate. Într-o bună zi voi avea imensa bucurie de a vă revedea.

Făcu o plecăciune. Înainte de a ajunge la uşă se opri, aşteptând întrebarea.

– Nu înţeleg de ce a dispărut, spuse Barnard. Acum, când totul s-a terminat cu bine, nimic nu îl împiedică să trăiască printre noi, să ia viaţa de la început. Doar dacă nu cumva...

Hanshi Masayoshi duse un deget la buze.

– Jimmu nu a pierit. El este undeva, aproape, lămurind ceea ce mai este de lămurit cu sine însuşi. După o vânătoare bună, Cobra trebuie să se odihnească. Poate că întâmplările nu s-au terminat încă. Poate că va reveni atunci când va afla cine este şi încotro se îndreaptă, care este menirea lui pe lume. Poate că se va întoarce de câte ori va fi nevoie de el. Sau poate că va reveni, pur şi simplu, atunci când îi va fi frig şi foame. Trebuie doar să avem răbdare.

Se înclină din nou, politicos, şi ieşi.

– Nu vi se pare c-a-nceput să clipocească apa sub pervaz? suspină Aaron Cochran, cu degetele încleştate pe paharul de gin.

În biroul de la etajul 19 erau 70 de grade Farenheit, dar lui îi intrase frigul în oase. Primăvara newyorkeză nu e cea din clipurile publicitare care dublează vânzările la biscuiţi pentru câini. Ea se strecoară timidă printre clădiri, atât de timidă încât prima rafală de vânt o alungă dincolo de Houston, pe ţărmul Golfului Mexic. Oamenii îşi părăsesc greu aşternuturile, amăgiţi de faptul că până în dreptul etajului şase noaptea persistă ca mâzga. Sunt prinşi mereu pe picior greşit. Pe străzi, frigul le alunecă sub gulere şi prin burlanele mânecilor. În pieţe, soarele îi face să năduşească.

– Oricât de bun orator ai fi, tată, reluă mai bine dispus Aaron, încearcă să mă convingi că nu ne-ar prii acum o porţie zdravănă de soare, nisip fierbinte şi valuri, cât mai multe valuri!

Joel Barnard îl privi uimit. Nu se obişnuia cu felul lui de-a fi.

– Vern, se adresă el bătrânului avocat, e timpul să ne spui pentru ce ne-am adunat aici, astă-seară.

Vern Cochran veni mai aproape, părăsind peisajul ploios pe care i-l oferea fereastra. Ca de obicei, lăsase aprinse doar lămpile de birou, conferind încăperii un farmec misterios.

– Într-un fel, spuse, ai nimerit-o, Aaron. Azi dimineaţă, doamna Millis mi-a adus cu corespondenţa această telegramă.

Le înfăţişă triumfător petecul de hârtie. Aaron Cochran şi Barnard se aplecară şi citiră:

„Opt martie, hotel Corcovado, Rio de Janeiro, Matsushita".

– Să fiu al naibii, fluieră admirativ Aaron, bătrânul samurai e mai hoinar decât Charlot. Credeam că s-a retras pe vârful muntelui Fuji, cu câteva cărţi sfinte şi-un Playboy.

Barnard dădu din cap a dojană.

– Ce crezi că vrea să spună, Vern?

– După părerea mea, asta înseamnă un singur lucru. Prietenul nostru are veşti importante şi vrea să ni le împărtăşească.

Ca în finalul unui act de operetă, tunetul zgudui ferestrele.

– A, nu, protestă Aaron, nu-i adevărat. Mi se întâmplă din nou. Opreşte-te înainte să-mi spui că Matsushita vrea să ne întâlnim poimâine la Rio. Că va trebui să arunc într-o valijoară câteva cămăşi şi şosetele desperecheate pe care mai am timp să le găsesc în drum spre aeroport.

– Ai spus-o deja, observă Barnard, îndesând tutun în pipă.

– Aaron, îi explică răbdător Vern Cochran, Rio de Janeiro este în Brazilia. Cunoşti ceva despre clima acestei ţări?

Grimasa chipului fiului său se metamorfoză într-un zâmbet.

– Temperaturi între 68,5° F şi 89,9° F, turui el. Cer senin – 340 de zile pe an. Raiul iubitorilor de „tanga".

– Ce este „tanga"? se interesă Barnard.

– Varianta braziliană pentru bikini, îl informă intrigat Vern Cochran. Aaron, te simţi bine?

– Dacă mă simt bine? Stai puţin. Memoria îmi funcţionează ca ceasul. Avem avion mâine dimineaţă la 9,14. Durata zborului New York – Rio de Janeiro este de 9 ore şi 30 de minute. Ba, nu! Avem o cursă chiar în noaptea asta, la...

– Se pare, opină fostul agent FBI suflând primul fum, că uneori insolaţia o ia înaintea expunerii la soare. Despre ce crezi că vrea să ne vorbească Hachiro?

– Din parte-mi, poate să ne ţină un curs de surfing pe lama unei săbii, zise Aaron. Copacabana, fereşte că vin!

Nu mai era mare lucru de discutat cu el. Vern Cochran încetă, în sfârşit, să se plimbe prin cameră.

– Nu-i greu de ghicit de ce are nevoie de noi.

– De acord, făcu Barnard. Deşi laconic, mesajul lui e cel al unui om care a descoperit o urmă.

Aaron căzu din visul cu valuri, soare şi nisip.

– Staţi niţel, mormăi el, despre ce vorbiţi?

Tatăl său îi puse o mână pe umăr.

– Hanshi l-a găsit pe Johnny Leader. Cobra a ieşit din cuib.

❖ ❖ ❖

În holul hotelului Corcovado, larma oraşului cu opt milioane de locuitori încetă brusc. Drumul de la aeroport, în coloana automobilelor mai temperamentale chiar decât proprii şoferi, pe linia limpedei Lagoa, până sub colina Christului pietrificat, pălăvrăgeala omului de la volan, beţia de culori, îl storseseră pe Aaron Cochran ca pe o lămâie. Tatăl său era tot mai bine dispus.

– Am nevoie de răcoare şi o săptămână de somn, îi avertiză Aaron, repezindu-se în zâmbetele recepţionerilor.

Barnard dădu din umeri.

– Vreun mesaj pentru domnul Cochran?

Recepţionerul se întoarse să verifice.

– Nu e nevoie, zise Masayoshi, care răsărise ca din pământ.

Îl priviră uimiţi. Hanshi îmbrăcase o bluză cu mânecă scurtă, pe care se vărsase un curcubeu întreg. Pantalonii scurţi şi sandalele făceau din el unul dintre sutele de mii de brazilieni model. Cine ar fi crezut că bărbatul bronzat are o sută doi ani?

– Mă bucur nespus să vă revăd, prieteni, murmură el înclinându-se. E mai bine de un an de când ne-am despărţit.

– Ne bucurăm şi noi, hanshi, îi răspunse Joel Barnard, cu reflexe mai rapide. Ce vânt te aduce în Brazilia?

Masayoshi privi într-o anume direcţie.

– Un proverb spune: „Patru bărbaţi nu pot să aibă opt urechi". Ar fi mai bine să vă conduc în apartamentul rezervat.

Urmărindu-i privirea, observară un individ care se oprise la câţiva paşi, încercând să-şi ascundă interesul pentru discuţia lor.

❖ ❖ ❖

Zece minute mai târziu se sfătuiau la adăpost de urechile indiscrete. Prin fereastră ajungea până la ei muzica păienjenişului de artere, strigătele sutelor de mii de copii ai străzii. Seara îşi intra în drepturi. O feerie luminoasă se năştea încet.

– S-a întâmplat acum doi ani, prin iunie, spuse Hachiro Masayoshi. Presa s-a agitat atunci, dar nu prea mult. Era în plină desfăşurare a Cupei Internaţionale.

– Cupa Mondială, îl corectă zâmbind Aaron Cochran. Japonezii nu sunt pasionaţi de soccer, hanshi?

– Uneori. În sfârşit, cu ajutorul domnişoarei Gerais, m-am descurcat în mulţimea de ziare şi am găsit ce mă interesa.

Era copia unui articol de pagina întâi.

> ***Extratereştrii în excursie? Un OZN dispare înghiţit de junglă. Aterizare controlată sau catastrofă?***
>
> *Surse din comandamentul Forţelor Aeriene confirmă evenimentul petrecut noaptea trecută la 300 de kilometri vest de Manaus, pe cursul inferior al lui Rio Negro. Potrivit operatorilor radar, un obiect zburător neidentificat a survolat zona timp de şase minute, la o altitudine de opt sute de metri, după care a dispărut într-o regiune neexploatată a pădurii amazoniene. O patrulă a încercat fără succes să culeagă alte mărturii despre posibila aterizare a unei nave extraterestre. Nu au fost identificaţi deocamdată martori oculari. Cercetările sunt îngreunate de condiţiile dificile. Vom reveni cu amănunte.*

– Cine este domnişoara Gerais? se interesă Aaron Cochran.

– Astrud Gerais e cercetător la Institutul Naţional de Etnologie, îi răspunse Masayoshi. Tatăl ei este colonel de poliţie la Manaus. Mi-a fost discipol în urmă cu mulţi ani.

– Mică-i lumea! se minună Cochran.

– Oricum, Astrud mi-a dat de veste acum două săptămâni că un tânăr cu semnalmentele lui Johnny Leader a fost întâlnit de patrulele colonelului Gerais în apropierea unei aşezări a băştinaşilor de pe malurile râului Rio Negro.

Vern Cochran şi Barnard se priviră rapid.

– Excelent, făcu Aaron. Un sălbatic rătăcit în pădure, hrănindu-se probabil cu delicioase rădăcini şi furnici pané, seamănă cu Johnny Leader. De ajuns ca să dăm fuga dintr-o parte într-alta a globului pământesc.

Cineva ciocăni la uşa apartamentului.

– Musafiri? se miră Aaron.

Masayoshi se duse să deschidă. Reveni însoţit de o tânără mulatră a cărei frumuseţe îngheţă replica pe buzele lui Cochran.

– Sunt Astrud Gerais, spuse ea în engleză. Hanshi Masayoshi mi-a vorbit despre voi. Am să vă ajut să daţi de urma lui Johnny Leader.

– Hm, făcu Aaron. Lansăm peste Amazonia câteva fotografii de-ale dumneavoastră şi pariez că iese singur din bârlog.

Astrud îl privi amuzată.

– Mi-e teamă că lucrurile sunt mai serioase. Nu vom folosi fotografia mea, ci originalul. Noi doi vom străbate bazinul mijlociu al Amazonului, pentru a-i lua urma lui Johnny.

Aaron Cochran se înecă în mijlocul sorbiturii.

– Mi se pare că mă inviţi la plimbare printre şerpi anaconda.

Hachiro Masayoshi îi privi pe rând, pe măsură ce le vorbea.

– Astrud e o excelentă cunoscătoare a pădurii amazoniene. Pot spune că s-a născut într-un coş de liane. Nu ai de ce să te temi, Aaron. În plus, colonelul Gerais vă va susţine cu oameni.

– M-am mai liniştit, făcu Aaron. Mi-amintesc cum m-am urcat într-un pom, când eram mic. Nu e mare diferenţă, nu-i aşa?

Vern Cochran interveni în discuţie.

– Ai un plan, Hachiro?

– Vom profita de experienţa lui Joel şi vom acţiona aici, la Rio. Sunt şanse să descoperim pe plajă ceea ce ne interesează.

– Unde-i dreptatea? protestă din nou Aaron. Sunt convins că pe plajă aş putea descoperi şi eu ce mă interesează.

– Hanshi posedă informaţii conform cărora la Rio se află cineva a cărui simplă prezenţă înseamnă pericol pentru milioane de oameni nevinovaţi, zise Astrud. Cineva pune la cale o crimă.

– Ninja? şopti Vern Cochran şi numai şoapta îi făcu pe toţi să se înfioare. Credeam că nu vom mai trăi acest coşmar.

Masayoshi încuviinţă tăcut.

– Rămân altele de lămurit, nu se lăsă Aaron Cochran. Care-i legătura între obiectul căzut pe Rio Negro şi Johnny Leader? Şi încă o întrebare simplă: de ce credeţi că poliţia şi armata nu s-ar descurca mai bine decât micul nostru grup de comando?

Înţelese din tăcerea celorlalţi că pusese degetul pe rană.

– Atât Ninja, cât şi Cobra vor ceva care se află în acel obiect, vorbi japonezul. Oriunde s-ar afla, Jimmu simte prezenţa lui Ninja. Răul e singurul motiv pentru care

s-a trezit din somnul său.

– Poliţia nu a luat în serios ipoteza unei nave extraterestre, urmă Astrud. Fiecare clipă este preţioasă şi trebuie să ne pregătim imediat de drum. De acord, domnule Cochran?

– Cât mai suntem în civilizaţie, aş prefera să-mi spui Aaron, zise el fără vlagă.

❖ ❖ ❖

La Manaus află ce vrea să zică de fapt expresia „căldură infernală". Erau 82 de grade Farenheit. Dogoarea emana din asfaltul acestui oraş modern care mai păstra, pe alocuri, aerul târgului ce fusese cu un secol în urmă, înainte de explozia comerţului cu cauciuc. Aaron avu impresia că lichidul din paharele de coctail cu umbreluţe fierbe. Când colonelul Raul Gerais, cel mai corpolent bărbat din zonă, deschise capacul aparatului de gheaţă, îi veni să se arunce acolo cu capul înainte.

– Toate astea îmi amintesc de Melville, spuse Gerais. Taipi, de exemplu. L-aţi citit pe Melville, domnule Cochran?

Blestemând, Aaron dădu din cap. Transpiraţia îi înceţoşase privirea. Grăsanul din faţa lui părea că se simte ca peştele în apă.

– O ţigară de foi?

– Domnul Cochran n-ar fi de acord să mărească temperatura în încăpere nici cu o miime de grad, interveni Astrud Gerais fără ca vreun muşchi al feţei să-i tresară.

Pentru ea, la urma urmei, îndura toate chinurile iadului.

– Înţelegi că oficial nu-ţi pot oferi sprijinul, spuse colonelul. Armata n-a identificat obiectul, dar extratereştrii nu sunt preferaţii oficialităţilor, şi cu atât mai puţin ai poliţiei.

– Deci? făcu Astrud.

Afişa cele mai frumoase picioare care aveau să străbată vreodată pădurea amazoniană, gândi Aaron, departe de discuţie.

– Dacă e vorba despre o persoană dispărută, atunci sunt dator să-ţi dau tot concursul. Locotenentul Morena şi doisprezece oameni vă vor asigura protecţia.

– Protecţia? tresări Aaron.

– E ceva formal, râse colonelul. Babele povestesc despre un trib uitat de lume, care cică ar mai cocheta cu canibalismul. Basme. Oamenii mei sunt călăuze excelente. Ştiu să facă un foc, să vâneze, sunt bucătari pricepuţi. N-o să vă plictisiţi cu ei.

– Sunt sigur, mormăi Aaron. Detest să fiu mâncat, colonele. În ghidul turistic al frumosului Manaus sunt descrise alte specialităţi: „Tucunare", de exemplu. Şi „piracuru", cel mai mare peşte de apă dulce din lume. Mi-ar plăcea să devorez unul mâine.

– Şi conservele sunt delicioase, îl informă Astrud Gerais. Plecăm în zori.

❖ ❖ ❖

Umezeala le lipise hainele de corp. Înaintau din ce în ce mai greu. Şalupa îi lăsase în aval de confluenţa lui Rio Negro cu Rio Branco. Aaron o urmărise resemnat, îndepărtându-se. Cale de mai multe mile, apele întunecate ale unuia din râuri curgeau alături de cele deschise la culoare ale celuilalt, fără să se amestece.

Porni în urma grupului de militari şi o ramură elastică îl plesni peste faţă. Se simţea ridicol în hainele lui Indiana Jones. New York-ul îi părea acum un vis îndepărtat.

– Me Tarzan, you Jane, îi zise lui Astrud când veni râzând să-l scoată dintr-o groapă.

Ea se mişca extrem de uşor prin păienjenişul vegetal, stârnind admiraţia militarilor care văzuseră multe la viaţa lor.

Merseră până când poteca dispăru sufocată de explozia incredibilă a vieţii verzi. Din când în când unul din oameni lua legătura prin radio cu Manaus, comunicând traseul. Amazonul era o întindere imensă de ape şi insule de nepătruns, prelungi. Prin undele aproape nemişcate colcăia, de asemenea, viaţa.

Ziua n-o mai ducea mult. Locotenentul Morena alese locul de popas şi dădu ordine precise. În orele petrecute împreună, Aaron Cochran numărase şase cuvinte rostite de bărbatul acesta cu ochii duşi în orbite. Hotărât lucru, nu era o companie plăcută pentru un avocat obişnuit să se desfăşoare în săli arhipline.

Lângă foc simţi că i se închid ochii. Corpul îl durea ca şi cum tovarăşii de drum l-ar fi mărunţit metodic cu parul.

– Cum îţi place Amazonia? îl întrebă Astrud zâmbind.

El mormăi, sorbind ceea ce ei numeau cu generozitate ceai.

– Încă n-aţi văzut partea cea mai interesantă, interveni în mod cu totul neaşteptat locotenentul Morena.

Dar Cochran nu se mai mira de nimic. Peste tot în jurul său Amazonia se dezlănţuise cu mii de zgomote necunoscute americanului, înfricoşătoare. Ţipete, foşnete, urlete. Era prea obosit. Se târî în cort şi căzu răpus ca victima unei sarbacane.

Se sculă în mijlocul întunericului, cu o senzaţie îngrozitoare de vomă. Ceva, un zgomot mai puternic decât toate celelalte îl trezise. Avea capul greu şi un gust dulceag pe buze. Bâjbâind, răsturnând obiectele din jurul său, îşi dădu seama că ceea ce-l trezise fusese o bubuitură. Bubuitura unei arme.

Ieşi din cort clătinându-se. Auzi paşii oamenilor care fugeau dintr-o parte în alta a taberei. Cineva se opri în faţa lui.

– V-aţi trezit, Cochran? Îmi pare rău că v-am tulburat somnul. Poate v-ajută asta!

Primi o lovitură teribilă în tâmplă. Înainte de a recădea în întuneric, recunoscu vocea locotenentului Morena.

Când îşi reveni era ziuă. Câteva furnici îi explorau vârful nasului şi alte câteva sute îşi găsiseră adăpost sub hainele lui. Încercând să le scuture, îşi dădu seama că e legat ca un cârnat.

– Hei, strigă slab, ne jucăm de-a pieile roşii?

Morena veni lângă el. Cochran nu-i vedea decât vârfurile bocancilor. Simţi unul din ele între coastele a patra şi a cincea.

– Ticălos împuţit, spuse militarul într-o engleză adecvată. Ar trebui să vă dau piranhasilor, pe tine şi pe curva aia.

Aaron tăcu mâlc. Unul dintre oameni începu să-i vorbească locotenentului pe nerăsuflate. Apoi se opri.

– Spune! ordonă Morena. Porcul ăsta nu ştie portugheza.

N-ar fi putut rosti un neadevăr mai mare, îşi zise Aaron.

– Femeia a dispărut, locotenente, zise omul. Urmele duc la râu. Mai mult ca sigur că a ajuns hrană pentru piranhas.

– Imbecilule, zbieră Morena. Trebuia s-o prindeţi vie.

– Ne-a păcălit. Sărmanul Pedro a urmărit-o până la mal.

– De ce „sărmanul"?

– I-am găsit scheletul în apă mică. E lustruit, piranhas n-au mai lăsat nici o firimitură de carne.

– Şi scroafa?

– Chiar dacă a scăpat, nu ajunge departe fără provizii, locotenente. Pădurea o să aibă grijă de ea.

Morena îl mai premie cu un şut pe Aaron.

– Pune porcul ăsta pe picioare. Să fie întreg când îl ducem la târg. Şi transmite-i porcului de Gerais că totul e în regulă.

❖ ❖ ❖

Ieşind din lift, Joel Barnard fu izbit de senzaţia care-i salvase viaţa de nenumărate ori. Neliniştea din apropierea primejdiei.

Îl localiză pe individ. Era în bună parte mascat de o plantă exotică, dar pe fruntea lui scria cu litere de neon „iscoadă".

– Luaţi-o înainte, le spuse însoţitorilor săi.

Vern Cochran îl privi mirat. Masayoshi îl conduse spre ieşire. Îl văzuse şi el pe omul cu urechile prea mari. La o sută doi ani avea reflexe mai rapide ca ale unui războinic de şaisprezece.

Barnard trecu la studiu. Era un bărbat între două vârste, atletic. Purta jeanşi, tenişi, tricou, şi o geantă de umăr. Chipul nu-i spunea nimic, dar Barnard se simţi familiarizat cu gesturile. Fost CIA. Îi văzu pe Masayoshi şi Cochran pornind spre cea mai cunoscută plajă a Braziliei şi poate a lumii întregi: Copacabana. Urmăritorul sări, după o scurtă ezitare, într-o altă maşină. Barnard nu stătu nici el pe gânduri. Era o zi bună pentru taximetrişti.

Trecură în zbor pe Avenida Atlantica. Nisipul părea o diademă de aur turnată în mare, departe spre Recreio dos Bandeirantes şi Guaratiba, prin Ipanema şi dincolo de ea, sfârşind în Praia Vermelha, Botafogo şi Flamengo. Copacabana era un furnicar uriaş, fără odihnă.

Masayoshi şi Vern Cochran luară cheia unei cabine şi intrară să se schimbe.

Barnard îl văzu pe urmăritor aplecându-se deasupra genţii de umăr. Când individul îşi vârî mâinile înăuntru, fostul agent înţelese limpede ce se petrece. Alergă acolo.

Bărbatul intră în cabina alăturată. Se simţea uşor, bine dispus. Era o zi excelentă de plajă. Valurile îl chemau, femeile păreau mai frumoase ca oricând. Dar trebuia să-şi termine întâi treaba. Astfel îi creştea respectul de sine.

Se asigură că amortizorul e bine înşurubat. Fixă încărcătorul, trase piedica şi îşi lipi urechea de perete, ascultând câteva secunde. Nu-i trebui mult. O tuse, sunetul unui papuc pe podea. Se dădu înapoi şi apăsă pe trăgaci. În cinci secunde, cincizeci de gloanţe perforară tot atâtea orificii în peretele din faţă. Aerul se umplu de mirosul excitant al pulberii arse.

Ascultă din nou. Nu se auzea nimic. Muriseră înainte de a-şi da seama că au ratat o zi de plajă. Vârî arma la loc în geantă şi ieşi fluierând. Locul era pustiu. Ciocăni la uşa cabinei de alături. Pe urmă împinse uşa şi rămase cu gura căscată.

Nu era nimeni înăuntru. Fără să-şi creadă ochilor, făcu un pas înăuntru. Un reflex uitat reveni tardiv. Privi în sus, la timp pentru a-l vedea pe Joel Barnard repezindu-şi talpa în nasul lui.

– Eşti imprudent, îi reproşă mai târziu, pe plajă, hanshi Masayoshi lui Barnard. Un glonţ te putea atinge din întâmplare.

Vern Cochran pufăia tacticos dintr-un trabuc, la adăpostul unei umbrele. Era alb ca brânza, dar în bună formă fizică.

– De fapt, am fost împuşcat de mai multe ori în meseria mea, spuse modest Barnard. N-ar fi fost o senzaţie nouă. Dar un profesionist ca dânsul nu trage de obicei în tavan.

„Dânsul" îşi venea în fire. Zăcea îngropat în nisip. Doar capul îi ieşea la suprafaţă. Pe plajă mulţi se amuzau astfel. Bărbatul îl recunoscu pe Barnard. Mârâi ca un animal de pradă, aruncându-se asupra lui.

Nu se mişcă nici măcar un milimetru. Nici măcar un fir de păr nu i se clintise. Încercă din nou, dar numai ochii i se rotiră ameninţători în orbite. Cei trei îl priviră amuzaţi.

– Păstrează-ţi forţele, îl sfătui hanshi. O să ai multe de povestit şi nu vrem să oboseşti.

– Ai fost agent, nu-i aşa? spuse Barnard. Şi poate încă mai eşti. Gesturile te trădează. Cine ţi-a plătit vieţile noastre?

Bărbatul îi aruncă o privire încărcată de ură.

– Sunteţi morţi deja. Cum o să mă ţineţi aici, moşnegilor?

Masayoshi îi suflă grijuliu firele de nisip din preajma ochilor.

– Unui tânăr îi dăunează prea mult soare. Deocamdată te apără umbrela. Dar când o vom îndepărta...? E amuzant să te îngropi câteva minute în nisip, mai ales la umbră. Poate chiar o oră întreagă. Dar şapte, opt ore? Drept să-ţi spun, nu asta este imaginea mea despre confort.

Bărbatul îl asculta fără să-şi creadă urechilor.

– A, adăugă Masayoshi, să nu uit: ţi-am lucrat câţiva centri nervoşi. Eşti în întregime paralizat. Adică aproape în întregime. Poţi să vorbeşti cât vrei.

– Deci, povesteşte-ne, îl îndemnă Barnard, mutând umbrela. Şi nu striga după poliţişti. Geanta ta de umăr i-ar pune pe gânduri.

Vern Cochran ignoră cele ce se întâmplau la un metru de el. Ca avocat, nu agrea tortura. Copacabana era un show. Se îndreptă spre linia albă a valurilor.

❖ ❖ ❖

Astrud îşi veni în fire la auzul propriilor gemete. Simţea o durere în coapsă, dar gemetele porneau din spaimă şi furie la un loc. Îşi aminti. Palma grea a soldatului apăsându-i faţa în somn. Împuşcătura, încăierarea de pe malul râului. Se rostogoli pentru a-şi inspecta rana. „Morena, ticălos murdar!", murmură.

N-avea rost să-şi piardă capul. Făcu un scurt inventar. Găsi prin buzunare câteva lame de gumă de mestecat şi, aproape că-i veni să chiuie, cuţitul prins în centură. Se orientă rapid. Rana o incomoda la mers, dar nu mai sângera. Glonţul o zgârâiase.

La locul taberei nu mai era nimeni. Ce voia Morena? Ce făcuse cu Cochran? Se

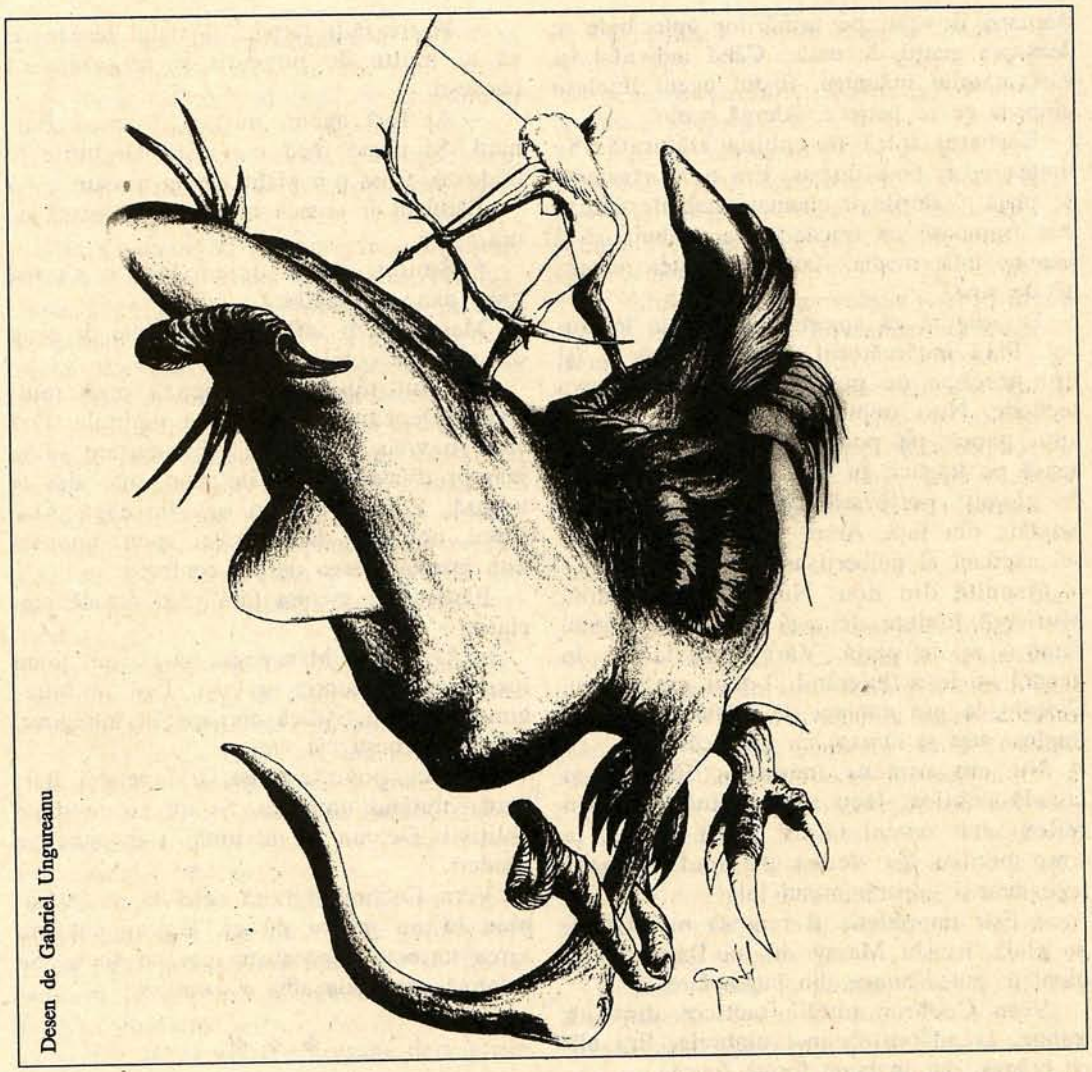

Desen de Gabriel Ungureanu

concentră asupra supravieţuirii. Cum era de aşteptat, în vatra focului nu mai licăreau tăciunii. Săpă mai adânc în cenuşă. Peste un sfert de ceas îşi usca hainele la un foc mic. Risca enorm în cazul că o aşteptaseră să se întoarcă. Dar n-avea ce face, şansele ei erau legate de focul ăsta.

Încinse lama cuţitului şi o apăsă peste marginile umflate ale rănii. Nu-şi permitea nici măcar luxul unui urlet. Când mirosul de carne arsă se risipi, improviză un pansament. Auzi un fâşâit în spatele ei. Se întoarse gata să-şi înjunghie adversarul.

– Nu-ţi vreau răul, spuse Johnny Leader. Poţi să laşi cuţitul.

Picăturile îi scânteiau pe umeri. Nu purta decât o fâşie lungă de pânză, înfăşurată în jurul şoldurilor. Zâmbetul lui deveni neclar pentru privirea lui Astrud Gerais. Ea se prăbuşi în iarbă.

❖ ❖ ❖

– Este medicul tribului.

Johnny Leader încuviinţă, impresionat de suferinţa ei. Rana se inflamase, dar ierburile macerate în salivă aveau să-i facă bine. Se aflau într-un adăpost precar de ramuri şi frunze. Astrud îl studie pe indianul care agita un pământuf magic de pene şi repetă:

– E medicul lor. Ce trib e ăsta?

– Aravaci, îi răspunse Johnny. Ei au descoperit nava.

Astrud se ridică. Durerea fu mai puternică decât voinţa.

– E la câteva ore de mers. Nu poţi...

– Pot. E în joc viaţa lui Aaron Cochran.

Fu rândul lui Johnny să tresară.

– Suntem aproape de Japura. Militarii se îndreaptă spre locul acela. Vor să-l folosească pe Aaron ca monedă de schimb.

– Ca să obţină ce?

– Obiectul a adus oameni din altă lume. Şi substanţe care pot otrăvi oceanele pentru un milion de ani. Un bărbat care mă urmăreşte de multă vreme e pe cale să pună mâna pe ele.

Astrud reuşi să se ridice în capul oaselor.

– Ce poveste e asta? Cine este el? De unde ştii?

– Vino, îi spuse Johnny Leader.

O ajută să păşească printre lianele împletite. Şase indieni aşteptau sprijiniţi de trunchiul uriaş al unui arbore. Erau goi, îşi vopsiseră feţele cu dungi roşii şi negre, iar în păr împletiseră oase subţiri. Johnny Leader o apucă pe Astrud de umăr, întorcând-o spre el.

– Ei spun că un zeu sau mai mulţi au coborât din cer, în mijlocul unui trib vecin. Acolo se află şi bărbatul care mă urmăreşte de-o viaţă. Îi vor da substanţele. Nenorocirea se va abate asupra tuturor.

– Trebuie să ne grăbim, îl îndemnă Astrud. În cât timp putem atinge Rio Negro?

– Veţi fi acolo la apusul soarelui. Eu am s-o iau puţin înainte.

Astrud se întrebă cum are să facă Leader asta. Medicul-vraci se agita, cu grimase fioroase, ameninţând-o cu pământuful.

– Cunoşti dialectul ăsta? îl întrebă Astrud pe Leader.

– Citesc gândurile. Spune ce spun toţi medicii din lume, zâmbi Johnny. Că n-ar fi trebuit să cobori din pat în starea ta.

❖ ❖ ❖

Era ora prânzului. Copacabana strălucea, iar vânzătorii de răcoritoare constatau o creştere spectaculoasă a cererii. Masayoshi îşi privi prietenii satisfăcut. Totul durase două ore.

– Pentru Dumnezeu, îl imploră nenorocitul îngropat în nisip. V-am spus tot ce ştiam.

Vern Cochran dădea semne de nervozitate.

– Mi-e greu să te cred, băiete, spuse Joel Barnard. Ninja? Spui că eşti în solda acelui individ? Ai mers la prea multe filme.

– Dar e adevărat, mugi bărbatul.

Trupul ţipa într-o strânsoare insuportabilă. Pielea era o haină de foc, transpirând acid, sfâşiindu-i carnea cu o mie de gheare.

– Spui că trebuie să vă întâlniţi? Unde?

– V-am spus, scânci prizonierul. Un iaht, „Boca de ouro". Lângă Arpoador. Ne întâlnim să-i anunţ moartea voastră.

Masayoshi îl trase în spada privirii. Bărbatul simţi o înţepătură în retină, apoi se linişti.

– Atunci aşa să faci, zise pe un ton alb japonezul. Te muţi din hotelul în care locuim noi. De câte ori ne întâlneşti, nu ne recunoşti. Te întâlneşti cu ninja şi îi vorbeşti despre moartea noastră. Suntem morţi. Tu ne-ai ucis.

– Sunteţi morţi. Eu v-am ucis, repetă ascultător bărbatul.

❖ ❖ ❖

Mergeau de sute de ani. Era sigur că în curând se va împlini mileniul. Cel puţin astea erau semnalele din partea tălpilor umflate, a braţelor pline de înţepături, a rănilor de pe faţă. Simţea o duhoare de pomină şi nu îndrăznea să se întrebe a cui e. Nu-i trecea prin minte nici un deodorant care s-ar fi putut lupta cu ea.

– Cum ne simţim, domnule Cochran? îl întrebă, suspect de amabil, locotenentul Morena.

– Mulţumesc, bine, spuse Aaron. Frumoasă vreme, nu?

Îi scoseseră legăturile. Militarii se mişcau uşor prin peretele de plante. Piciorul se scufunda la fiecare pas până aproape de gleznă. Aaron avea senzaţia penibilă că merge pe burta moale a unui animal. După ce-l plouase de două ori într-o jumătate de zi, tresărea când vedea o picătură de apă strălucind pe o frunză.

La amiază se petrecu ceva interesant. Poposiseră într-un luminiş. Oamenii lui

Morena, din ce în ce mai bărboşi, îşi făceau de lucru prin merinde. Aaron îl urmări pe unul în vârstă, corpolent. Leit „Rambo" îşi zise, privindu-l cum clefăie şi se scarpină între picioare. Militarul se duse să urineze satisfăcut printre tufişuri. În afară de Cochran, nu-l băgă nimeni în seamă.

O umbră trecu peste el într-o miime de secundă, chiar în vreme ce-l privea. Apoi nu mai fu nimeni acolo. Câteva frunze uscate căzură încet. Aaron sughiţă înspăimântat. Vru să spună ceva. Se răzgândi.

– Locotenente, zise unul dintre militari când veni vremea plecării, lipseşte Cabral.

– Cum adică lipseşte? făcu Morena aiurit.

Îl strigară o jumătate de ceas. Răscoliră tufişurile, din ce în ce mai speriaţi.

– De-ajuns, zbieră Morena. Plecăm în clipa asta. Cabral? Dacă furnicile nu-i mănâncă ochii, am să-i scot eu însumi.

Mai trecu o noapte. Dis de dimineaţă, Aaron se trezi cu ochii pe un grup de trei militari. Vorbeau în şoaptă.

– Locotenente, primi Morena raportul, lipsesc Alvares, Nelson şi Velho.

Puteai să auzi un strănut de ţânţar. Locotenentul îi privi pe toţi, apoi scoase încet pistolul din toc şi băgă cartuş pe ţeavă.

– Cine a stat de pază?

– Locotenente, spuse o cătană bătrână. Oamenii ăştia n-au dezertat. Armele şi raniţele lor cu merinde sunt aici. Nimeni nu-i nebun s-o ia prin pădure fără merinde şi arme.

Cei rămaşi se strânseră în jurul lui.

– Mişcaţi-vă, ordonă Morena. Plecăm!

Nimeni nu se mişcă.

– Locotenente, zise purtătorul de cuvânt al soldaţilor, Cabral spunea că prin locurile astea bântuie vânători de capete.

Ceilalţi murmurară. Morena râse, jucându-se cu pistolul.

– Ce capete să ia de la voi, viermilor? Cine vrea să plece?

Într-un gest spontan, Aaron Cochran ridică mâna. Nimeni nu zâmbi. Patru din cei opt soldaţi trecură de-o parte.

– Puteţi să mergeţi acasă, băieţi, le spuse blând Morena.

Când se aplecară să-şi ia raniţele, locotenentul trase un foc.

– Nu vă trebuie alea. Doar mergeţi la mama. Lăsaţi-le camarazilor voştri care au mai multă nevoie de ele.

Şi pentru că unul din ei nu dădu drumul armei, Morena găsi de cuviinţă să-i tragă un glonţ în cap. În aceste condiţii, cugetă Aaron Cochran, dialogul devenea destul de dificil.

❖ ❖ ❖

Cobra fulgera printre ramuri cu uşurinţa unei raze de soare. Auzi înjurăturile militarilor, undeva, în dreapta, din ce în ce mai în urmă. Pentru moment, Aaron Cochran era în siguranţă. El devenea extrem de preţios pentru locotenentul Morena, care începea să intuiască, în nebunia înconjurătoare, că viaţa avocatului ar putea să o cumpere pe a lui însuşi.

Deodată râul apăru în faţa sa, tulbure, lent, ascunzând capcane fără ieşire. Când plonjă, petecele de ierburi şi frunze care se roteau în vârtejuri se scufundară odată cu el. Trase aer în piept. Îşi simţi trupul căpătând elasticitatea unei panglici de oţel. Mădularele se pliară firesc într-o formă hidrodinamică. Înainta împotriva curentului. Nu vedea nimic, Rio Negro îşi merita numele. Fiecare centimetru de piele se lăsa mângâiat de şuviţele lichide, cât de departe sunt malurile îi vesteau meandrele.

Înainta cu o repeziciune uluitoare. Ieşi din nou să ia aer. De mai multe ori ocoli buşteni uriaşi, răpiţi din locurile în care zăcuseră liniştiţi zeci de ani, care veneau acum asupra lui ca nişte bivoli furioşi. Şi când ieşi a treia oară, cinci mile mai departe, simţi primejdia. Era o miasmă care venea pe şi prin apă. Era miasma morţii, pe care curentul i-o aducea cu repeziciune în întâmpinare.

Lovi bancul de piranhas ca o torpilă. Înaintaseră în turmă compactă, însă curentul nu-i lăsase să-l adulmece. Cobra simţi pe piele atingerea a sute, mii de înotătoare, de solzi, de colţi. Avu senzaţia că traversează un tunel interminabil, căptuşit cu lame. Acceleră, evadând din norul bolborosind. Nu apucaseră să se dezmeticească, funcţionau ca un singur organism care fusese luat prin surprindere. De-abia în ultimele clipe simţi câteva muşcături fugare. Curgea sânge, însă era deja prea târziu, nu puteau atinge viteza cu care el înainta împotriva curentului. Râul îl proteja.

Ieşi din apă într-o meandră largă, pe o semilună nisipoasă, cu pantă dulce. Câteva bărci din coajă de copac se legănau, pe jumătate scufundate. Vegetaţia se ridica în faţa lui ca un zid. Găsi o breşă prin care pătrunse la adăpostul marilor arbori. Mai multe păsări îşi luară zborul speriate.

Nava era acolo, dezechilibrată, prăvălită pe o parte. Asaltul pădurii se desăvârşea asupra conului care străbătuse atmosfera într-un torent de flăcări. Ierburile agăţătoare aruncaseră cârcei ca şerpii, încolăcindu-se în aer înainte de a se încolăci pe elementele învelişului exterior.

Johnny Leader se apropie. Indianul care şedea pe vine, sprijinit în suliţă, îl simţise, însă nu se sperie. Pentru el, Leader era un străin, dar un om din lume, aşa cum o pasăre necunoscută rămâne totuşi o pasăre a pădurii, iar şarpele e şarpe indiferent de culoarea solzilor. La şase metri se ridică, pregătit să-şi lanseze suliţa dacă era nevoie. Johnny îi porunci să stea liniştit.

„Unde sunt făpturile din această casă?" îi transmise, făcând totodată un gest cu mâna.

Era un băieţandru de paisprezece, cincisprezece ani, dornic să fie luat drept un bărbat viteaz şi înţelept. Îşi ascunse mirarea pricinuită de faptul că buzele lui Leader nu se mişcaseră.

– Morţi toţi patru. Erau slujitorii unui zeu. Noi am dat focului hoiturile. După ce i-a ucis, zeul ne-a lăsat să păstrăm capetele.

Johnny Leader avu o strângere de inimă. Se apropie de navă. Măsura zece sau doisprezece metri înălţime. Nu simţi nici o urmă de radioactivitate, iar înăuntru nici un semn de viaţă. Băiatul avusese dreptate. Ar fi vrut să arunce o privire înăuntru, însă, dându-i ocol, nu găsi nici o cale de acces.

– O, ce mânios mai era! turui mai departe băieţandrul. Slujitorii necredincioşi îi furaseră licoarea cu care zeul îşi prepară mâncărurile. El a rotit sabia o dată şi două capete s-au rostogolit în iarbă. Ceilalţi au căzut răpuşi de stelele pe care zeul le-a aruncat cu mâna lui. Am văzut toate astea cu ochii mei.

„Unde este acum zeul?"

– A plecat îndată ce şi-a recăpătat licoarea. Fratele tatălui meu şi unul din fraţi l-au coborât cu barca pe râu acum două zile. El se va urca la cer.

„Arată-mi capetele lor!", îi ceru trist Johnny Leader.

Băiatului i se păru că pălăvrăgise prea mult. Scoase un ţipăt care vârî din nou spaima printre păsările frunzişului. În câteva secunde locul era plin de războinici. Nu mai erau băieţandri, ci bărbaţi în toată firea, suspicioşi, puternici. Îl împresurară pe Johnny Leader, revendicându-şi privilegiul de a-i lua capul.

Şi fiindcă tot se punea problema propriului său cap, Johnny văzu patru trofee miniaturale atârnate la cingătorile a tot atâţia bărbaţi. Îşi păstraseră expresia ciudată pe care le-o dădeau ochii imenşi, excentrici ca ai insectelor. Indienii erau experţi în arta micşorării capetelor.

❖ ❖ ❖

„Boca de ouro" aştepta în ancoră, la o milă de ţărm şi, aparent, nu se afla nimeni la bord. Ceea ce hanshi Masayoshi şi tovarăşii săi erau gata să admită, dar nu pentru multă vreme. Jangadas, plutele pescarilor, nu îndrăzneau să se apropie.

– Nimic. Nici o mişcare, mormăi Barnard, abandonând binoclul după o jumătate de oră.

Vern Cochran le propuse pentru a cincea oară să închirieze o şalupă şi să cucerească iahtul.

– Marinarii ăştia sunt modeşti şi nu iubesc soarele, zâmbi Masayoshi. Dar dacă priveşti cu atenţie pupa, aerul tremură mai fierbinte acolo şi, din când în când, briza ridică un fir de fum.

– Ceea ce înseamnă că...? se miră Cochran.

– Când se ascunde, omului i se urăşte cu sandvişuri.

– Bucătăria! exclamară în acelaşi timp Vern Cochran şi Barnard. Sunt oameni acolo care gătesc.

– Înseamnă că ninja nu şi-a făcut apariţia încă. Îşi alege cu grijă ticăloşii. Sunt duri, dar în preajma lui n-ar îndrăzni să se gândească la somn ori la ale gurii.

Vern Cochran renunţă la planul privind asaltul iahtului.

– Nu ne rămâne decât să aşteptăm. Poate că ar fi mai bine să prevenim paza de coastă.

– Nu văd ce am putea să le spunem, făcu Joel Barnard. Dacă Astrud, Aaron şi, desigur, Johnny nu apar, nu avem nici un fel de dovezi că s-ar pune la cale o crimă.

– Vreo veste de la colonelul Gerais? se interesă Masayoshi.

– Am vorbit acum două ore cu el, îi răspunse Vern Cochran. Totul e bine. Morena transmite la orele stabilite.

În sfârşit, un marinar ieşi din ascunzătoare şi se duse încet la prova, unde pregăti o pereche de undiţe. Se mişca relaxat.

– Trebuie să-ţi dau dreptate, Hachiro, confirmă Barnard. Ninja nu e la bord.

❖ ❖ ❖

Locotenentul Morena era ceea ce se numeşte un pumn de oţel. Cel ce încăpea în strânsoarea degetelor sale spunea mulţumesc frumos morţii când venea să-i dea drumul. Se întâmplă că unul din cei patru oameni rămaşi îşi făcu de lucru în preajma unui cuib de albine sălbatice. Când terminară cu el, camarazii îl priviră îngreţoşaţi. Morena dădu ordin să-l răstoarne într-o groapă cu mâl. Numărătoarea oamenilor devenea din ce în ce mai simplă, îşi zise Aaron Cochran.

– Nu te bucura, yankee doodle, îl sfătui locotenentul. Carnavalul nu s-a sfârşit încă.

Pe la şase, unul din oameni fluieră scurt. Înaintară prudenţi. Lângă obiectul căzut din cer se afla doar băieţandrul cu chef de vorbă. Morena şi ai lui îl înconjurară. În timp ce restul cercetau fascinaţi nava, un militar îl descusu într-un dialect aravaci.

– Spune că ai lui sunt plecaţi toţi la vânătoare.

– Întreabă-l de un bărbat străin care trebuia să aştepte aici, ceru Morena. Să ne aştepte pe noi.

Băiatul ascultă cu mare atenţie traducerea.

– E aici, cu noi, încuviinţă el. Vă aşteaptă de azi dimineaţă. Trebuie să se întoarcă de la vânătoare. L-au luat cu ei. Dar nu vreţi mai bine să vă povestesc despre cum s-au furat licorile zeului care a coborât din soare?

Morena râse relaxat.

– Mai bine să ne povestească chiar el. Iar tu, băiete, nu vrei câteva bastoane pe spinare?

– Nu sunt prevăzute în programa pedagogică a indienilor, spuse Johnny Leader, răsărind ca din pământ.

Într-o clipă poiana se umplu de războinici.

– Fără prostii, îi avertiză Leader pe militarii care apucaseră puştile. Otrava din sarbacane e moarte sigură.

Priveliştea le înmuie braţele. Erau înconjuraţi fără scăpare, săgeţile aducătoare de chinuri îi pândeau din toate părţile. Aaron Cochran trecu sprinten în spatele lui Johnny Leader.

– Ninja te-a păcălit, Morena, spuse acesta. A vrut doar să te folosească pentru a-i îndepărta pe Cochran şi Astrud. N-avea nevoie de tine. Cu ce te-a momit? Care-i preţul tău?

Locotenentul Morena oftă, înţelegând că ajunsese la capătul drumului. Tânărul nu părea tot atât de periculos ca indienii, însă soldaţii cedaseră presiunii pe care o emanau vorbele sale.

– Deci tu mă aşteptai. Eşti Johnny Leader? întrebă calm şi se mişcă încet într-o parte. Ninja mi-a vorbit despre tine. Pare că eşti viteaz cu patruzeci de nespălaţi în spatele tău. Dar poate că am să te ucid până să se mişte ei.

– Ce târg aveai cu Ninja? întrebă din nou Johnny Leader.

– Să-i dau cei doi porci, răspunse locotenentul. Pentru o sută de mii de parai şi un paşaport. Mâine eram în State.

Ceva nu era în regulă. Cât timp vorbise, se deplasase lateral, fără să-l slăbească din ochi pe Leader. De ce renunţase atât de uşor? Aştepta ajutor de aiurea, spera să scape în ultima clipă?

– N-are rost să te împotriveşti, Morena, spuse Leader. Ninja nu mai e aici să te ajute. Puţin îi pasă de tine.

Încerca să pătrundă mintea celuilalt, însă locotenentul avea o voinţă de fier. Când se apropie de el, Morena făcu un salt.

– Nimeni nu te-ajută mai bine decât tu însuţi, rânji.

Înşurubă ţeava pistolului în tâmpla băieţandrului care rămăsese imprudent în apropiere. Acesta se zbătu, înciudat că s-a făcut de râs în faţa întregului trib. Indienii se clătinară ca bătuţi de vânt. Acum vedeau limpede care este duşmanul.

– Dă-i drumul, spuse Cobra.

Morena era prea tare pentru a-l frânge cu vorbe.

– Nu-mi trebuie decât o barcă, râse locotenentul. Şi băiatul să ţină cârma, pare priceput.

– Unde-ai să fugi? Colonelul Gerais o să te crucifice.

Morena îl trase pe băiat spre râu. Soldaţii îşi recuperară puştile şi-l urmară iute. Cobra măsură lucrurile cu repeziciune.

L-ar fi putut lovi înainte ca pleoapele să clipească o singură dată. Însă cea mai mică mişcare a arătătorului ar fi eliberat glonţul care ar fi curmat viaţa băiatului.

Morena şi ai lui se retrăgeau hăituiţi. În jurul lor, tăcuţi, indienii aşteptau momentul prielnic pentru a-i împăna cu săgeţi.

– Îmi scapă, îşi zise Leader. Trebuie să-i distrag atenţia.

Dar nu mai erau decât câţiva metri până la malul râului. Morena dădu un ordin. Soldaţii se urcară într-una din bărci. Apoi îşi descărcară puştile asupra celorlalte, scufundându-le.

– Domnilor, râse Morena, despărţirile mă înduioşează.

Se întoarse spre luntre şi încremeni.

O fiinţă înfricoşătoare se ridicase din apă, îndreptându-se spre el, gata să-l apuce. Era uriaşă. Mâlul îi mustea pe grumaz şi pe labele răşchirate şi duhnea îngrozitor. Deschise botul, scoţând un răget indescriptibil. Soldaţii zbierară la vederea colţilor albi, ascuţiţi. Într-o clipă se aflau în mijlocul râului, vâslind ca apucaţii.

Morena, alb la faţă, ridică pistolul, ţintind capul neaşteptatului adversar. Mâna nu-i tremura. Atunci îl izbi Cobra.

Nimeni nu apucase, într-adevăr, să clipească. Lovitura fusese atât de rapidă încât indienilor le păru că văd acelaşi om simultan în mai multe locuri. Se auzi fâşâitul tufişurilor străbătute parcă de o săgeată. Morena ţipă rostogolindu-se prin aer şi căzu cu un plescăit în apa tulbure.

Când se întoarseră în luminiş, Astrud Gerais îşi făcuse apariţia însoţită de grupul ei de indieni. Era o hărmălaie înfiorătoare. Fiecare avea de povestit câte ceva. Johnny Leader se retrase câţiva metri mai încolo.

– Puteai să fii ucis, îi reproşă lui Aaron Cochran. Dar îţi sunt recunoscător. Eşti un om curajos şi cu multă fantezie.

– În liceu am interpretat mai multe roluri pentru trupa de amatori. Cele de monştri îmi reuşeau cel mai bine, se confesă modest Cochran, ştergându-şi ultimele urme de mâl de pe faţă.

Băştinaşii îi împresurară temători. Văzuseră încă un zeu la lucru. Despre ziua aceasta aveau să ţeasă poveşti ani în şir.

– Ninja? întrebă Astrud Gerais.

– Departe. Are un avans de o zi. Din spusele indienilor, a coborât pe Rio Negro de îndată ce a ucis fiinţele pe care le-a adus nava şi a pus mâna pe recipientul mortal. Am ajuns prea târziu. Plecăm de îndată ce vom repara bărcile.

Astrud se apropie fascinată de obiectul care străbătuse spaţiul, de imaginea neclară a fiinţelor inteligente care-şi găsiseră sfârşitul aici, în inima Amazoniei, departe de lumea lor, de semenii lor. Avu o strângere de inimă. Cine urma să dezlege enigmele ţesute în jurul conului de metal? Vieţile a milioane de oameni erau în mare primejdie. Nu mai era timp pentru vise.

– Pornim într-un ceas, îi spuse Aaron Cochran din mijlocul unui grup de indieni, care-şi manifestau simpatia faţă de vicleanul om alb cu ghionţi în coaste cum nu mai primise în mediul select al baroului new-yorkez.

„Tarzan era un biet maimuţoi", gândi el.

❖ ❖ ❖

– Practic, n-avem nici un fel de dovezi.

Soarele se topea în undele Atlanticului, iar apa tremura sângerie. Zgomotul oraşului urca până la ei îmblânzit. În amurg, Rio mirosea a banane şi ananas.

– Nu pasăm pisica agenţilor brazilieni? întrebă Aaron Cochran. În film, o echipă de oameni-broască asediază iahtul, leagă fedeleş echipajul şi capturează recipientul mortal exact în clipa în care criminalul îi dă drumul din mână.

– Practic, n-avem nici un fel de dovezi că acolo se pune ceva la cale, repetă tatăl său. Nu vor autoriza o intervenţie.

– Nu putem sta cu mâinile în sân, zise Astrud Gerais. Ei otrăvesc poate oceanul chiar în timp ce noi discutăm.

Masayoshi nu rostise un cuvânt. De mai multe minute era atent la zgomotele străzii. Unul din ele îi comunica ceva important de

care trebuia să ţină seama. Recunoscu ritmul sambei.

– Nu, zise întorcându-se spre ceilalţi, încă nu s-a petrecut nimic. Pericolul e iminent începând de mâine seară.

– Ce spui? îl întrebă Vern Cochran.

– Carnavalul, spuse simplu Masayoshi, arătând spre terasă.

Aaron îşi trase o palmă peste frunte.

– Isuse! Începe cel mai mare carnaval din lume. Populaţia oraşului se dublează. Ninja nu va scăpa ocazia. Ce facem?

Nu-i răspunse nimeni. Masayoshi privi spre terasa pe care se scălda amurgul. Pe cerul purpuriu se contura silueta singurului personaj care nu intrase până atunci în discuţie. Johnny Leader.

❖ ❖ ❖

Oceanul adormise. Pe oglinda lui, până în larg, luminile dansau lent, ca şi cum metropola gigantică a adâncului se trezea.

„Boca de ouro" se legăna liniştit. Avea prova înaltă şi bordurile înţesate de hublouri. În vremurile bune vânturase sute de turişti de-a lungul coastei, de la Vitoria până la Santos, ancorând din când în când pentru ca ei să năvălească pe ţărm şi dea pe gât zece – douăsprezece coctailuri. Banii curseseră gârlă.

– Fernando, zise marinarul de cart, nu ţi se usucă gâtlejul?

Puţina lumină risipită de cornul lunii nu era suficientă pentru a-şi putea zări unul altuia chipurile.

– Joao, fecior de târfă, răspunse Fernando, eşti criţă. Şeful o să-ţi scoată maţele, să le dea peştilor.

– În regulă pentru mine, mormăi Joao. Peştii-s simpatici.

O umbră se aşeză între el şi bucata de lună. Respiraţia dădu rateuri, iar inima fu pe punctul de a-i exploda în piept.

– Fernando, Joao, zbieră cel de-al treilea om al echipajului. Treceţi la ancoră! Ne mişcăm!

Joao simţi din nou lumina cernută de lună. Umbra care-l speriase de moarte dispăruse. Ninja alunecă fără zgomot la pupa. În întunericul nu destul de adânc, el însuşi era plăsmuit din neguri. Îşi plimbă privirea pe linia luminoasă a litoralului, ascultă.

Carnavalul începuse. Sute de mii de oameni se revărsau pe străzi, cântând, dansând, ţipând. Şcolile de samba îşi trimiteau discipolii să se înfrunte pe viaţă şi pe moarte. Aveau să danseze până la epuizare. Sunetul muzicii creştea de la un minut la altul. Curând, samba avea să acopere până şi bătăile inimii. Curând, sub cupola focurilor de artificii, într-un Rio de lumină, toate visele curgeau pe străzi. Cele mai frumoase femei din lume, cele mai frumoase veşminte. Mulţimea era cuprinsă de frenezie.

Mulţimea. Ninja încremeni adulmecând. Cineva venea dinspre ţărm. Era încă departe, dar el o ştia deja, pentru că a trăi înseamnă a supravieţui şi dacă nu simţi schimbările din ordinea universului, eşti prea slab ca universul să ţină seama de tine. Cel care venea dinspre ţărm nu era un om obişnuit.

Nu putea spera la mai mult. Îi avea acum pe toţi în mână, mulţimea şi omul pe care-l urmărise o viaţă. Vârî mâna în faldurile pe care le făcea haori, mângâind cutia cilindrică pentru care străbătuse Amazonia şi amânase un contact între civilizaţii. Atingerea pereţilor reci, între care aştepta cea mai puternică doku, cea mai puternică otravă a lumilor, îi acceleră ritmul.

– Totul e pregătit? întrebă apărând în spatele marinarului de cart, care, înspăimântat, abia scânci o încuviinţare.

– Mânca-te-ar rechinii, îi ură acela când dispăru din nou.

❖ ❖ ❖

Cobra înainta constant, în linişte perfectă. Doar ochii rămăseseră la suprafaţă. Apa se vaporiza în preajma lui, valurile se despicau, ocolindu-l. Privi o singură dată în spate. Era la cinci sute de metri de ţărm. Pe faleză se dezlănţuise nebunia. Razele slabe ale lunii şi florile artificiilor se dizolvau în siajul său.

„Boca de ouro" răsări în faţa lui tăcut, pustiu. Simţea prezenţa oamenilor ca puncte de căldură. Şi o prezenţă de gheaţă, paralizantă, cu care se mai întâlnise.

Dădu ocol vasului, căutând locul cel mai potrivit pentru a urca pe punte. Hanshi şi ceilalţi aşteptau într-o şalupă, la mal, un

semn din partea lui. Se concentră din nou. Centrele de căldură se deplasaseră spre prova. Gheaţa era un hopot peste „Boca de ouro". Ţâşni fără zgomot din apă şi se căţără pe la pupa.

– Acum, spuse încet Ninja, în capătul celălalt al vasului.

Deodată se întâmplă. Cobra se arcui înainte de lovitură, instinctiv, intuind în ultima fracţiune de secundă ce vine din întuneric. Dar o fracţiune nu era de ajuns. O mantie grea îi căzu peste umeri şi se strânse pe trup. Din reflex ridică privirea. Faţa îi fu brăzdată de zeci de gheare. Urmă o smucitură şi răsuflarea i se tăie în strânsoare. Într-o clipă nu mai putu face nici o mişcare. Era prizonierul unui năvod de oţel, cu fire groase cât degetul şi ochiuri dese. Încă o smucitură. Puntea îi fugi de sub tălpi.

– Porniţi motorul, porunci Ninja, cu ochii pe ghemul întunecat care se zvârcolea în cârligul macaralei.

Un urlet de triumf se lupta să-i urce pe buze. Din două salturi fu lângă victima sa. Urmări efortul colosal pe care funiile de oţel îl zădărniceau. Una din ele plesni, pur şi simplu, cu un vaier, iar Ninja simţi cum îl înecă dispreţul. Un spin răsări în floarea neagră a palmei. Îl înfipse în umărul captivului.

Cobra simţi înţepătura uşoară. Spinul se rupse, forfecat de epiderma care se schimbase instantaneu, la apariţia pericolului, mai dură ca diamantul. Dar ştia că e prea târziu. Vârful rămăsese acolo, continuându-şi lucrarea. Făcuse o singură greşeală, pe care o plătea însă scump. O amorţeală irezistibilă îi cuprinse mai întâi picioarele, urcând pe şolduri, spre piept, îngreunându-i respiraţia. Cu un ultim efort, rupse încă două dintre funii. Veninul îl copleşi.

– Moartea nu te sperie, zise Ninja, apropiindu-şi obrazul de al său. Moartea e un prieten când chinul face viaţa un duşman.

Până şi răsuflarea îi era otrăvitoare. Cobra se descolăci în dulceaţa drogului. Nu putea să se mişte, dar simţurile îi erau incredibil de limpezi.

– Vreau să trăieşti tot ce urmează, spuse Ninja.

– Nu poţi scăpa, scrâşni Cobra cu un efort dureros.

„Boca de ouro" descria un cerc mare.

– Sigur că voi scăpa, făcu liniştit Ninja. Într-un sfert de ceas coaja de nucă va fi pe fundul oceanului şi, odată cu ea, amintirea ta. Cine mă va opri? Peste un sfert de ceas o bombă va exploda în cală. La spectacolul ăsta ţi-am rezervat bilet în primul rând.

Dispreţui din nou privirea clară îndărătul căreia pâlpâia viaţa.

– Moartea-i neînsemnată pentru tine? Poate o să însemne ceva dacă-i adăugăm milioane. Explozia va sparge cutia cu doku adusă dintr-o altă lume. Pentru ei, proştii, doar un leac. Valurile o vor duce la mal, curenţii o vor purta de la Salvador până la Porto Alegre. Oceanul va fi în câteva zile un lighean imens cu mortăciuni putrede. Iar când va atinge ţărmul se va ridica în aer, ucigând orice, oriunde o va purta vântul. Zile în şir, săptămâni de-a rândul. O să-ţi pese ştiind că ultimele tale lacrimi vor fi urmate de ale zecilor de milioane de morţi şi ale celor ce-i vor plânge.

Oroare. Durere. Se zvârcoli între cer şi ocean. Năvodul nu-i mai putea rezista mult. Dar era prizonier în propriul trup, sub propria epidermă. Ceea ce i se păruse o descătuşare fusese, la suprafaţa eului său, nemişcare.

– Luaţi-l, spuse Ninja.

Scripeţii scârţâiră, ridicându-l. O clipă se legănă deasupra apei mirosind a alge şi depărtări. Apoi, „Boca de ouro" îl înghiţi şi întunericul se închise peste el.

❖ ❖ ❖

– Ce aşteptăm ? întrebă Aaron Cochran.

Samba nu i se mai părea un dans celest. Aşteptau un semn de la Johnny Leader, dar semnul întârzia să vină. Carnavalul curgea ca un râu de foc şi nestemate, în care mii de dansatori înotau cu mişcări sincronizate, ritmice. Samba era acum un tunet.

– Să avem răbdare, zise Barnard. Va acţiona cum a plănuit.

Hachiro Masayoshi îl privi gânditor. De mai multe minute un sentiment ciudat nu-i dădea pace. Un sentiment ca o presimţire. În zadar încerca să se liniştească. Luptă cu propriile temeri, însă curând se abandonă lor şi le lăsă să se cristalizeze într-o imagine sumbră. Cobra căzuse în capcană.

– Mergem după el, hotărî. Dacă Vern şi Astrud au reuşit să-l convingă pe şeful po-

liţiei că nu mai e vreme de pierdut, vor fi aici foarte curând. Preşedintele statului e la ora asta în loja oficială. Nu vor voi să rişte nimic.

Atunci, în ciuda sărbătorii gigantice, auzi vâslele unei bărci care venea dinspre larg. Şi ştiu că în ea se află Ninja.

❖ ❖ ❖

Fiecare secundă îl apropia de moarte. Spiritul lupta cu disperare să urce la suprafaţă, împotmolindu-se în meandrele drogului. În vreme ce urca, un zgomot obsedant îi însoţea fiecare mişcare împleticită. Era un zgomot ritmic, monoton, continuu. Îl auzise în timpul somnului fără sfârşit, ştia ce înseamnă. Dar acum pânze de păianjen îi stăpâneau conştiinţa.

Făcu un efort uriaş. Lumea înconjurătoare era întuneric şi funii reci de oţel pe care braţele lui alunecară când încercă să se orienteze. Încet, simţurile îi aduseră informaţiile de care memoria lui avea nevoie. Mirosul de alge, balansul constant, clipocitul valurilor. Şi zgomotul acela ritmic, monoton, obsedant. Crezu mai întâi că e zgomotul propriei sale inimi.

Apoi îl recunoscu. Era ticăitul unui ceas.

Un kilogram de explozibil plastic avea să rupă în bucăţi „Boca de ouro" şi odată cu ea avea să dea mării substanţa conţinută de cutia adusă dintr-o altă lume. Un milion de ani moartea avea să bată ţărmurile, talaz după talaz, furtună după furtună. Soarele avea să se ridice un milion de ani deasupra unui ocean tot atât de neînsufleţit ca unul în adâncurile căruia ar fi bolborosit acizi. Nimeni, niciodată, n-avea să se mai apropie de nisipurile plajelor, acoperite de munţi de oseminte şi cartilagii ale miliardelor de făpturi moarte aruncate de valuri.

Cobra alungă cu un şuierat ultimele scame de ceaţă care-i mai stăruiau sub craniu. Auzea clar acum mecanismul bombei. Privi în întuneric. Întunericul nu mai exista pentru ochii săi. Văzu acele ceasului apropiindu-se de momentul în care totul avea să-şi înceteze existenţa. Iar el era prins în plasa de oţel.

Furia urca în el ca o melodie din ce în ce mai impetuoasă. Fiecare secundă care se scurgea era o picătură de forţă adăugată bicepşilor săi, osaturii care se dezmorţea după ce zăcuse moale. Muşchiul inimii începu să zvâcnească odată cu mecanismul de ceas care urma să sune deşteptarea morţii.

Sub presiunea formidabilă a degetelor sale, oţelul ţipă. Funiile plesniră una câte una, iar el alunecă şerpuind prin spaţiul liber. Dintr-un salt fu lângă maşina infernală şi o smulse de pe perete. Dar era prea târziu.

O ştia prea bine. Desprinse cutia cilindrică, neştiind ce trebuie să facă. Apoi o azvârli cât mai departe de el. Mai erau treizeci de secunde până la explozie. Se încolăci în jurul bombei, ascunzând-o sub trupul său. Fiecare tic-tac era o lovitură de tun care-i contracta dureros musculatura. Simţi din nou pielea metamorfozându-i-se în ceva mai dur ca diamantul. Strânse cu disperare explozibilul în dreptul sternului şi îşi concentră toată forţa în cutia toracică. Îşi opri respiraţia. Era un monolit din care nu mai putea răzbate nimic.

Nouă... opt... şapte... cinci... patru... doi... unu...

O forţă colosală încercă să-i smulgă măruntaiele şi să le împrăştie în cele patru colţuri ale lumii. Pentru o clipă încetă să mai existe. Apoi atomii care-i compuneau trupul se regăsiră unul pe celălalt şi îşi încetară tremurul. Suflul scăpă printr-o singură fisură, măturând obiectele din calea sa, izbindu-le în întuneric de pereţii vasului. Întorcându-se, unda îl împroşcă cu bucăţi metalice. Timpul se opri în loc.

Nu simţea nici o durere, ci o sfârşeală cumplită.

Totul încremenise.

Deodată vasul se aprinse. „Boca de ouro" se polei cu aur, căpătând în acelaşi timp transparenţa unei corăbii în întregime de sticlă. Cobra se răsuci cu greu pe o parte, încă sub şocul exploziei pe care o amortizase. Prin pereţii transparenţi ai vasului văzu peşti fosforescenţi, goniţi prin noaptea undelor de cleştar, venind să-l privească la rândul lor, dispărând speriaţi cu o singură mişcare a cozii. Pe urmă, odată cu coloana de raze din înalt, coborî asupră-i o voce subtilă şi pătrunzătoare.

„Ai alungat pericolul. Cutia nu e sortită deocamdată acestei lumi. Ea conţine lumină,

multă lumină. Ne vom vedea peste un secol. Atunci, ceea ce azi ar otrăvi oceanele va ajuta specia voastră să treacă graniţa unui nou regn, adaptat tuturor mediilor."

Cilindrul metalic se ridică uşor, purtat de o mână invizibilă, urcând scara de raze, străbătu puntea ca şi cum aceasta ar fi fost doar abur şi continuă să se înalţe spre ceva strălucitor, care aştepta în tăcere la mai multe zeci de metri deasupra oceanului. Johnny Leader îl urmări, la început orbit de lumina puternică. Apoi distinse conturul obiectului.

Era copia fidelă a celui care se prăbuşise în inima Amazoniei şi în curând avea să dispară sub asaltul indiferent al pădurii. Chiar în vreme ce-l privea, obiectul îşi spori strălucirea şi ţâşni spre larg, dizolvându-se în beznă.

Leader se ridică sprijinindu-se de lemnul din nou opac al vasului. Puterea îi revenea irezistibilă. Urcă scara din două salturi, fără să rateze o treaptă în întuneric şi ieşi de-a dreptul prin chepengul calei, într-o ploaie de aşchii. Inspiră adânc aerul tare al oceanului. Ascultă.

Nu se schimbase nimic în ordinea universului. „Boca de ouro" se legăna mai departe, în derivă. Stelele clipeau tăcute. Departe, pe linia de foc a ţărmului, carnavalul atingea apogeul. Ajunsă pe uscat, în ritmul sambei, briza lua foc ca gazul metan.

Cobra cântări elementele. Totul păstra echilibrul firesc. În afară de barca pe care o simţea îndreptându-se spre mal.

❖ ❖ ❖

Focurile de artificii le colorau feţele. Cu numai câteva secunde înainte, Ninja îi abandonase, păşind pe apă, spre mal, la adăpostul jocului înşelător de umbre şi lumini.

– Noi suntem oameni săraci, zise Joao, luptându-se să-şi menţină echilibrul în barcă. N-am avut bani de revolvere.

Fernando şi Luiz îl aprobară scoţând şişurile. Pentru ce aveau ei de făcut erau tocmai bune.

– Eu îl iau pe ăsta bătrânu', se hotărî Luiz, că părem de-o seamă. Voi vă ocupaţi de ăştilalţi.

Bărcile se legănau la unison, lipite una de cealaltă. Apa era atât de limpede, încât vedeau fundul chiar şi în lumina slabă a cerului. „Pentru o plimbare la malul mării, seara, contează mult anturajul", cugetă melancolic Aaron Cochran. Apucă una dintre vâsle şi o roti, încercând să-i atingă la mir. Când căzu plescăind în apă, ceva îi spuse că mişcarea fusese neinspirată.

– Taie-l! zbieră Luiz.

Vârful şişului desena arabescuri în aer. Hanshi Masayoshi păşi repede pe muchia îngustă a bărcii, ca şi cum s-ar fi aflat pe pământ solid. Cuţitarul se mişca prea încet. În interval de o secundă încasă o serie de trei mawashi. Primul îi dizlocă rotula, dezechilibrându-l. Cel de-al doilea îi strivi muşchiul umărului, făcând şişul să zboare. Ultimul atinse tâmpla, acţionând pe post de somnifer. Masayoshi îl văzu pe Barnard blocând cu succes împunsătura sfângace a mătăhălosului Fernando şi lovindu-l neregulamentar, dar eficient, între picioare.

– Fernando! Luiz! strigă derutat Joao.

Bâjbâind şi tuşind, Aaron ieşi la suprafaţă. Apucă primul lucru întâlnit, care întâmplător fu pantalonul brazilianului. Acesta se duse să-şi întâlnească tovarăşii în apă.

Două minute mai târziu sosi vedeta pazei de coastă. În vreme ce militarii îi pescuiau pe mateloţii ghinionişti, Vern Cochran, ajutat de Astrud, îşi recuperă fiul. Masayoshi le vorbi pe un ton scăzut.

– O să aruncăm o privire pe iaht. Dar mai mult ca sigur, Cobra a ieşit din nou la vânătoare.

❖ ❖ ❖

O clipă îl simţi aproape de el, o prezenţă încă invizibilă, dar extrem de periculoasă. Îl pierdu şi îl regăsi de mai multe ori, pentru că fluviul de oameni îi înghiţise pe amândoi, iar zgomotul depăşea orice închipuire. Înota din nou împotriva curentului, de data asta un curent de trupuri mişcându-se în ritmul muzicii, posedate de samba, note ale unei sambe interminabile.

Cobra străbătu coloana răsucindu-se, strecurându-se pe oriunde zărea o fisură. Oamenii îl îmbrânceau, i se agăţau de umeri, îi strigau în ureche. O femeie îl luă în braţe, dansând.

Un fior electric îl străbătu din nou, din cap până-n picioare, simţind iarăşi prezenţa

răului, a morţii, la numai câţiva paşi de el, în continuare nevăzută. Cei ce se aflau în preajma lui strigară încântaţi şi puţin speriaţi. Scânteile galbene care alergau pe trupul său aproape gol le provocaseră mici înţepături. Credeau că totul e carnaval, ei înşişi erau la fel de goi, sudoarea dansului făcea pielea să alunece.

Deodată se trezi în mijlocul unei mulţimi de fete înveşmântate în pene roşii şi albe, păsări de o frumuseţe fabuloasă, cu aripile pudrate cu diamant pisat. Ele se dădură la o parte. Un uriaş car alegoric, închipuind un dragon auriu, se opri în faţa sa. Dragonul era însoţit de treisprezece ninja.

Cobra profită de oprire şi urcă dintr-un salt. În aer se dădu peste cap, aterizând pe creştetul lighioanei. Aruncă o privire fulgerătoare în jur. Nebunia atinsese paroxismul. Cu toate acestea, auzi clar glasul care-i vorbea.

„Îmi calci din nou pe urme, dar eu sunt cel care te va hăitui până la sfârşit. Şi sfârşitul nu e departe."

Preşedintele se ridică pentru a vedea mai bine. Ghici în scenariul spectacolului care urma o confruntare între cei treisprezece ninja şi personajul misterios, învăluit în şerpi de lumină galbenă care-i muşcau muşchii tineri.

– Minunat, îi spuse unui însoţitor. Ce şcoală de samba e?

Cobra blocă atacul primului dintre cei treisprezece ninja, însă nu ripostă, fiindcă ghicise cu o fracţiune de secundă înainte de a reacţiona că nu este un asalt real. Celelalte douăsprezece umbre îşi schimbară rapid poziţiile pe corpul auriu al dragonului.

„Meriţi acest spectacol. Eşti un figurant conştincios. Meriţi ca odată cu spectacolul să se termine şi spectacolul vieţii tale."

Îşi puse palmele pe tâmple şi chemă în el forţa, dinspre tălpi spre buricele veninoase ale degetelor. Atacurile care urmară fură iuţi şi violente. Nu mai erau jocuri. Doi dintre ninja se prăbuşiră urlând de pe platforma de lemn, dar urletele fură acoperite de ritmul sambei. Cel de-al treilea rămase atârnând în botul căscat al dragonului, străpuns cu propriile-i lame.

– Magnific, aplaudă preşedintele.

„Un joc în joc, nu ţi-ai dat seama?"

„Dar jocul tău se sfârşeşte şi el aici", gândi limpede Cobra. „Ai pierdut."

Unul dintre adversari se opri în faţa sa, paralizat de privirea devastatoare. Apoi căzu ca o păpuşă dezarticulată.

„Am pierdut? Amazonul nu poate fi împiedicat să curgă spre mare. Ce stavilă ai să-i poţi pune? Conţinutul celei de-a doua cutii curge şi el încoace, cu fiecare clipă care trece. Au fost două recipiente. În noaptea în care am luat capetele călătorilor din stele, am încredinţat undelor unul dintre ele."

Carul alegoric se puse în mişcare. În vârtejurile sambei nimeni nu văzu roţile strivindu-l pe cel de-al şaselea ninja doborât.

„Tu lupţi cu umbrele mele, în vreme ce eu însumi sunt o umbră. Cum ai putea să înfrunţi umbrele umbrei? Cum ai să mă găseşti? Lasă-te în voia soartei. Peste ore, sau zile, sau luni, sau ani, otrava va ajunge aici. Lumina vine pe Amazon. Nu poţi opri lumina. Nu poţi opri marele fluviu. E ca destinul."

Cobra îşi prăbuşi ultimii adversari cu un kiai interior, acel kiai pe care i-l dezvăluise demult sensei Fuchida. În tribuna oficială, preşedintele îşi apăsă palmele pe urechi.

„Eu vin acum la tine", spuse Cobra. „Pentru că eşti răul, nu-ţi puteai găsi culcuş decât în spatele unei măşti a răului."

Şuierând, plonjă în gura căscată a dragonului auriu şi dispăru pe gâtlejul acestuia. Acolo îşi întâlni duşmanul.

– Magnific, repetă preşedintele, în vreme ce măruntaiele dragonului se zbuciumau, trădând o încleştare pe viaţă şi pe moarte.

Rio de Janeiro explodase sub ploaia de stele care se prăbuşise deasupra lui, vărsându-se apoi în mare.

– Magnific, spuse iarăşi preşedintele, pe când unul din ninja muribunzi lansă în urma Cobrei, pe gâtlejul fiarei, nage teppo – o grenadă artizanală.

Într-o clipă explozia învălui dragonul auriu cu o mantie de flăcări, iar mulţimea ţipă încântată.

Carnavalul abia începuse.

Traducerea:
Paula Negrea

FLORIN PÎTEA

Rave-O-Lution

Colaborator constant al revistei CPSFA, Florin Pîtea este asistent al Facultăţii de Engleză din Bucureşti şi pregăteşte apariţia primei sale cărţi, o culegere de povestiri, la o editură bucureşteană.

Vânătoarea de date e boală grea. Sigur, îţi trebuie scule serioase ca să ai cât de cât o şansă, iar majoritatea sculelor serioase au fost scoase în afara legii de bătrâneii ăia zaharisiţi de la Washington. Cum descoperă că ai sisteme ceva mai complicate decât un lacăt hardware, cum îţi lipesc eticheta cypherpunk. De-aia a devenit jenant de simplu să intri în băncile de date ale Pentagonului sau FBI-ului. Atât de simplu că nu se mai osteneşte nimeni să dea pe-acolo. E prea plictisitor.

Lumea bună se ocupă cu altceva. Se numeşte vânătoare de date şi are loc non-stop în reţea. Când erau ca mine, bătrânele mele aveau obiceiul să se încuie în camera lor şi să piardă nopţile căutând prin Internet tot felul de drăcii – pe vremea aia era mai mult text, eventual ceva poze şi secvenţe audio înfiorător de proaste. Săracele de ele trebuiau să se ferească de părinţii lor, nu cumva să-şi bage ăia nasul în ce accesau odraslele. De-asta zic că-ţi trebuie scule serioase. Pui frumos cognoboţii la lucru şi când vreunul din ăi bătrâni vrea să acceseze spaţiul tău virtual, te găseşte operând concentrat un model fractal pentru previziuni meteo sau altă chestie la fel de educativă. Dacă te-ntreabă ceva răspunzi, sau mai curând răspunde cognobotul care acţionează simularea. Desigur că tu eşti pe undeva între Bangkok şi Varşovia, urmărind un fragment din versiunea hipertext a memoriilor lui Vee Jay Slaughter, să zicem, dar ei nu trebuie să ştie asta.

În dimineaţa asta mama chiar mă găseşte lucrând ceva ce pare suficient de plictisitor ca să provină din reţeaua educaţională liceeală. Fizic stăm în aceeaşi cameră toţi trei, numai că mama şi mami rareori au timp să se intereseze de soarta mea. Fac naveta virtuală la Osaka, respectiv Frankfurt, şi patronii parcă s-au vorbit să le ţină peste program aproape în fiecare zi. Nu înţeleg la ce le-a mai trebuit un copil dacă tot n-au timp de el.

– Ce-i cu hexul ăsta împrăştiat pe-aici? zice mama uitându-se la programul pe care-l doftoricesc.

– A strecurat profu' nişte greşeli şi trebuie să le dibuim, răspund eu cu juma' de gură, şi mă umflă râsul când mă gândesc că parc-aş fi o imitaţie nereuşită a cognobotului.

– Bine, vrăjitorule. Diseară vin târziu, că am de lucru la birou. Dacă ţi-e foame, vezi că a umplut mami frigiderul.

Nu-i mai răspund, absorbit, chipurile, de hexul la care lucram. Wetware Wizard suna destul de bine când l-am ales, dar în gura alor mele porecla are un aer penibil, infantil.

Hexul e o planşă de cybersurfing din Minsk, versiune shareware, pe care Spider şi cu mine am reproiectat-o pentru transputerele noastre. Cred că autorul ei ar avea de căutat mult şi bine până să găsească vreo urmă din programul original.

– O mai bibileşti mult?

Spider, fireşte. Nici până acum n-a învăţat să bată la uşă înainte să dea buzna. Mai ales că spaţiul meu virtual are o uşă din lemn de nuc aşezată acolo special pentru Spider.

– De ce, a ta e gata?

– Am şi dat o tură cu ea.

Sunt convins că mă abureşte, dar fac pe prostul.

– Unde-ai fost?

– La Stanford. Merge brici.

Aş putea să arunc o privire pe planşa lui şi cognoboţii mi-ar spune dacă are urme ale codurilor din Stanford sau nu, însă nu merită efortul.

– Mai avem timp s-ajungem la vânătoarea lui Vee Jay Slaughter?

– Dacă te mai mocăi mult, fireşte că nu.

Planşa de cybersurf chiar arată ca o planşă. Reţeaua e singurul loc unde mai poţi practica sportul ăsta. Oceanul era mult prea poluat pentru surfing cu mult înainte să mă fi născut eu, iar cei care s-au încăpăţânat să continue au căpătat amintiri frumoase, de la exeme până la cancer de piele. Asta i-a convins pe doritori să se mute în ciberspaţiu.

Spider îşi apelează planşa, şi văd că nici de data asta n-a rezistat să nu pună pe ea tot felul de grafici 3D ale trupei Lethal Cobweb, care-o fac să semene cu un pom de Crăciun satanist proiectat în tunelul aerodinamic.

– Dă-i adresa.

Deschid în aer meniul cu adrese şi trec vârful degetelor prin şirul de alfanumerice al lui Vee Jay Slaughter. Planşa face un fast-forward prin câteva locuri din Action Net şi în cele din urmă împrejurul nostru se încheagă pavilionul de vânătoare. E ca un puţ gigantic în ai cărui pereţi se deschid nişe hexagonale, un fagure construit de albine cu pasiunea secretă a topologiei. În mijlocul puţului ne aşteaptă Vee Jay ca un King Kong în frac şi cu joben, un Fred Astaire simian care i-ar putea fi partener de step Statuii Libertăţii. Uneori ia forma unui liliac enorm, alteori e o siluetă vag umană, construită din fractali, sau o sculptură din deşeuri industriale, caricatură a vreunei celebrităţi multimedia. Vocea, însă, e aceeaşi, iar jobenul şi fracul sunt nelipsite, turnate pe măsurile lui năstruşnice de un imposibil croitor-matematician.

– Bine-aţi venit în Action Net, singurul loc unde puteţi găsi acţiune adevărată. Azi vă trimit la o vânătoare de gâşte sălbatice. Ştiţi cu toţii că s-au găsit clipuri compromiţătoare cu Anna Belle Hunt, adică voi le-aţi găsit şi Vee Jay Slaughter le-a difuzat, spre încântarea fanilor ei din toată lumea. Nici n-aş fi crezut că se pot face atâtea lucruri în imponderabilitate. Dar acesta a fost numai începutul. În lume se află mai multe cópii ale clipurilor, şi nu mă refer numai la acelea pe care vi le-aţi tras pe şest de la Action Net, uitând de farsa aia jenantă numită legea copyrightului. Mă gândesc la cópii zăvorâte bine, ascunse sub maldăre de cifruri prin ţări care nu se feresc de criptarea datelor. Cópii la care nu poate ajunge nimeni.

Zâmbeşte, iar grimasa e neliniştitoare pe figura lui de gorilă.

– Nimeni în afară de voi. Deci, pentru abonaţii la Action Net, Vee Jay Slaughter are o ofertă specială: premiul întâi va consta dintr-o săptămână în compania Anna Bellei Hunt, în versiunea wetware a companiei suedeze Hot-to-Trot. Premiul doi: două săptămâni. Dacă mai găsiţi materiale compromiţătoare despre prezentatorii altor reţele, vă aştept pe linia fierbinte de la Action Net, douăzeci şi patru de ore din douăzeci şi patru. Aveţi trei ore, după care sezonul de vânătoare al gâsculiţelor se încheie.

Fagurele cilindric explodează cu începutul, ca o staţie spaţială dinamitată, iar surferii se împrăştie în toate părţile. Numai că Spider şi cu mine n-avem timp să căscăm gura la ceilalţi surferi. Trecem prin zidurile de gheaţă ale arhivei 69 Net ca şi când nici n-ar fi, luăm cópiile descoperite aseară de Silver Netsurfer şi ciupim adresa unui satelit camerunez care le transmite periodic pachete cu date ilicite. Cognobotul incorporat în planşă ne şopteşte că Anna Belle şi-a turnat clipul compromiţător în Lagrange Hive, dar montajul s-a făcut într-un studio din Calcutta.

– Mă ocup eu de Lagrange, zice Spider.

Matarjee Studio are un nivel al criptării destul de ridicat pentru India, însă planşa traversează protecţiile lor fără prea mari probleme. În trecere dau peste o spălătorie de date cu legături în Kuwait şi Malayezia, numai că puţin îmi pasă, eu vreau clipul Anna Bellei şi repede, vă rog, dacă se poate. Cercetez rapid băncile lor de date şi înşfac tot materialul brut de la filmare, inclusiv bâlbele operatorilor şi indicaţiile de

regie. Habar n-aveam că se poate spune „Aaaah" în treizeci şi şapte de feluri.

– Mai durează? zice Spider din spatele meu.

Planşa lui arată cam zdrenţuită după trecerea prin protecţiile orbitale, iar de graficile lui hidoase s-a ales praful. Păianjenul-mascotă al trupei Lethal Cobweb arată acum ca o haină de blană roasă de molii. Dar avem versiunea Lagrange a clipului.

Cu o sută de ani în urmă, o vânătoare de acest fel ar fi fost mult mai grea, dacă nu chiar imposibilă. Aşa, însă, totul se păstrează în cavernele memoriilor digitale, în servere pe care poate strănepoţii noştri or să trăiască să le vadă umplute până la refuz. Toate versiunile clipului făcut acum treizeci şi trei de ani de Anna Bella Hunt se găsesc în reţea, unde nimic nu se pierde, nimic nu se rătăceşte, totul se digitalizează.

Regizorul italian al clipului trăieşte în Caraibe din motive de taxe, aşa că Spider dă iama în computerul apartamentului său din Roma, iar eu fac slalom printre protecţiile avocaţilor caraibieni. Ne alegem cu încă patru versiuni ale materialului, împreună cu nişte secvenţe inedite care i-ar provoca un atac de inimă soţiei regizorului.

Luăm apoi la rând echipa de filmare şi descoperim mici variaţiuni pe aceeaşi temă. Cei mai mulţi dintre ei au adevărate colecţii de la filmările la care au participat, însă aproape toate feţele şi numele implicate s-au scufundat în uitare. Cognoboţii scanează tot din scurt şi pun la păstrare nişte fragmente cu personalităţi obscure din reţele de mâna a treia. Nu se ştie niciodată pe cine o să i se pună pata lui Vee Jay data viitoare. Îi dă mâna să scotocească în trecutul jenant al altora. El e un IA produs de Seiun şi n-a trebuit să călărească kilometri de canapele cu toţi producătorii multimedia ca să devină vedetă.

– Hai, că s-a făcut târziu, mă zoreşte Spider.

De la operator dăm o tură pe la avocaţii Anna Bellei şi, nici o surpriză, au şi ei câte un exemplar al clipului, chipurile ca să poată demonstra la proces că era trucat. Luăm în trecere şi nişte scheme pentru evaziuni fiscale, pe care Spider o să le difuzeze diseară în reţea. Îi verificăm şi rudele, producătorii primelor emisiuni, foştii colegi de liceu. Ne mai alegem cu câteva copii.

– Ne-o fi scăpat ceva?

– Nu ştiu. Vezi cât e ceasul, să nu întârziem.

Mai avem exact timpul necesar ca să ajungem înapoi la pavilion. Nişele hexagonale gem de lume.

– Iată rezultatele concursului, bubuie vocea lui Vee Jay Slaughter.

Oricât de multă lume s-ar aduna în pavilionul de vânătoare, fiecare participant îl vede pe Vee Jay din faţă, cam de la nivelul pieptului. O şmecherie de software care ne face să ne simţim bine.

– Câte-am adunat?

Cognobotul numără versiunile clipului şi mi le afişează într-o fereastră care se deschide în aer (32), apoi se închide repede.

– Pe locul întâi Dervish D., cu treizeci şi trei de versiuni ale clipului Anna Bellei Hunt.

Deschid meniul pentru comunicare în mod vocal şi-l chem pe Dervish D.

– Unde l-ai găsit pe ultimul?

– La ea acasă, îmi răspunde dervişul.

Îmi vine să mă zgârii pe ochi.

– Pe locul al doilea, Data Phreak, cu treizeci şi una de versiuni.

Cum adică treizeci şi una?

– Hei, Vee Jay, ţipă Spider, avem treizeci şi două!

Privirea lui Vee Jay se fixează asupra nişei noastre, ţintuindu-ne ca pe nişte gângănii într-un insectar.

– Wetware Wizard şi Spider sunt descalificaţi pentru că au lucrat împreună. Fiecare trebuia să caute pe cont propriu.

– Nu-i cinstit! protestează Spider.

Îl apuc de mânecă şi-l liniştesc:

– Ce pierzi, la urma urmei? Două săptămâni cu simularea Anna Bellei Hunt? O fi făcut-o apetisantă chirurgia estetică, dar e mai bătrână decât mama şi mami la un loc. Şi plicticoasă pe deasupra.

❖ ❖ ❖

După ce ies din virtual mă duc la frigider să văd ce-a cumpărat mami. Cine semipreparate. Mami nu prea are imaginaţie şi mai e şi teribil de comodă. Încerc un

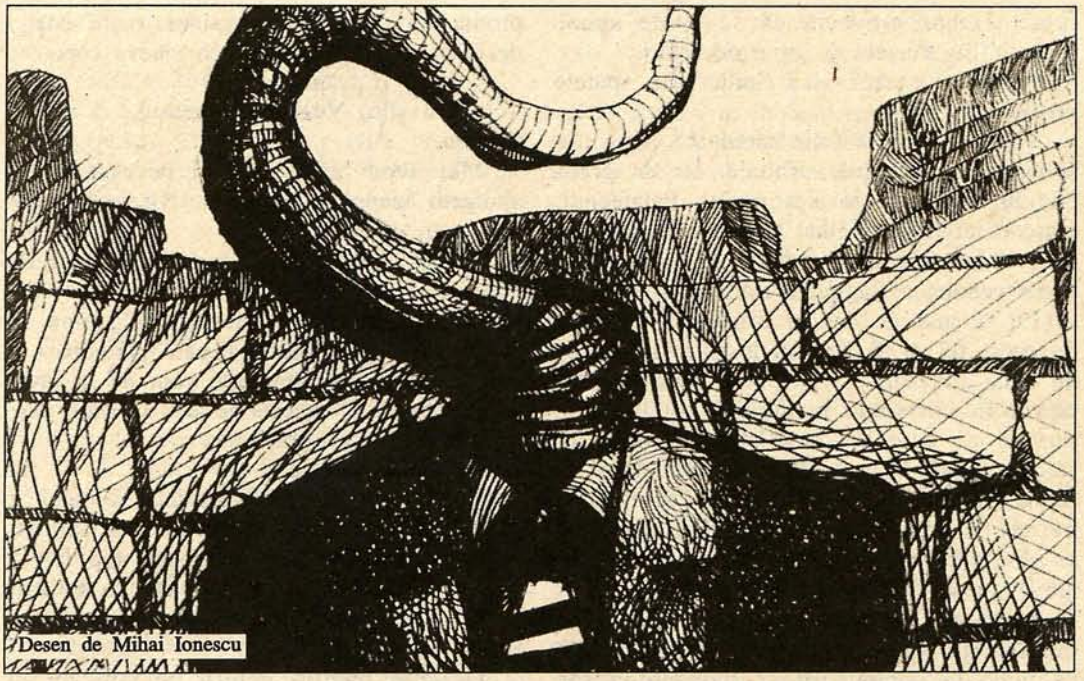

Desen de Mihai Ionescu

pachet de biscuiţi şi nişte suc de cereale neacidulat. De semipreparate mi s-a luat.

Casa nu e cine ştie ce, de-aia nici nu prea stăm pe-aici. Nu din punct de vedere senzorial. Pe lângă pereţi s-au adunat şobolani de praf, iar într-un colţ televizorul merge din inerţie, producând un zgomot slab pe care nu-l bagă nimeni în seamă. Mama taie în dreapta şi-n stânga, operând nişte programe virtuale, iar mami stă cuminte pe canapea, subvocalizând în germană pentru un auditoriu aflat în cealaltă emisferă.

N-apuc să-nghit mai mult de doi biscuiţi când din transputer începe să iasă fum. Dacă l-aş opera numai eu, n-ar fi nici o tragedie, numai că mititelul face multitasking şi toată familia are nevoie de el. Durează niţel până se prind ale mele, dar într-un târziu mama iese din virtual şi se repede glonţ la mine. Mă zguduie de-mi zornăie biscuiţii în stomac, cu aerul că vrea să vadă cum le-ar sta pereţilor cu Wetware Wizard pe post de tapet.

– Îţi defulezi insatisfacţiile profesionale agresându-ţi copilul lipsit de apărare? o întreb între două reprize de zgâlţâieli. Am să mă plâng lucrătorilor sociali şi-am să cer protecţia municipalităţii.

Nici una dintre ele n-ar merge până acolo încât să mă lovească, dar povestea cu lucrătorii sociali le face întotdeauna să se mai potolească. Tribunalele au tendinţa să ia copiii de sub tutela părinţilor chiar şi în cazurile când aceştia îi agresează verbal.

– Copil lipsit de apărare, zice mama cu năduf. De-asta am primit un virus de la un birou de avocatură din Caraibe, pentru că Grace şi cu mine am născut şi crescut un copil lipsit de apărare.

Vrând-nevrând, mami a trebuit să iasă şi ea din conferinţa virtuală în care se afla şi încearcă fără prea mare succes să stingă transputerul. Cred că n-a mai rămas nimic care să poată fi reparat.

– O fi vreo eroare de adresă. Se-ntâmplă.

Mami ridică nasul din transputer şi se uită la mine fix, până mi se taie tot elanul.

– Chiar crezi că ne duci de nas pe mine şi pe Cynthia? Îţi închipui că n-am văzut în viaţa noastră o planşă de cybersurfing, sau că ne uităm la hex ca mâţa-n calendar? Programul pentru modificările tale genetice l-am scris direct în hex, dacă vrei să ştii. Aşa că nu-ncerca să ne aburești cu erori de adresă şi alte gogoşi de-astea.

– La vârsta ta e jenant să te mai ţii de prostii pe Action Net, zice mama. Ai paişpe ani.

– Cinşpe luna viitoare.

– Cu atât mai rău dacă la aproape cincisprezece ani mai alergi prin reţea după tâmpeniile din tinereţe ale unei cotoroanţe care-a avut menopauza înainte să ne fi născut noi.

❖ ❖ ❖

– Şi ce să fac? Să mă duc la şcoală?

Se privesc una pe alta cu un aer jenat. Ştiu bine că nici lor nu le-a priit şcoala. Mama îşi face de lucru; dă un telefon la firmă să ne aducă alt transputer. Uneori constat că e bine să nu ai telefonul, computerul şi televizorul integrate într-un singur aparat.

– Du-te la petreceri, zice mami. Mai ieşi din casă, mai schimbi aerul...

Îmi vine să-i spun că petreceri de-alea cu plecat de-acasă nu se mai ţin de mult, însă dau din cap şi afişez zâmbetul de băiat cuminte. Oricum, mi se cam urâse de Vee Jay Slaughter.

❖ ❖ ❖

Mami şi mama au apucat ultimul tren pentru petrecerile alea stil vechi, de la sfârşitul secolului trecut. Se numeau raves şi erau organizate pe şest în spaţii industriale. Să zicem că un tip se angaja paznic de noapte la un depozit aflat undeva la mama naibii, pe cine ştie ce platformă industrială aproape părăsită, unde patrulele de poliţie nu apar decât la televizor. Bucuria găştii lui: se duceau acolo grămadă, puneau muzici la greu şi, după ce luau amfetamine, ţopăiau până cădeau laţi. Oricine intra pe uşă era binevenit. Distracţia ţinea până răsufla ştirea şi apărea poliţia. Uneori dura şi o săptămînă sau mai mult.

Mie însă şi ideea de-a pleca fizic de-acasă şi de-a mă întâlni cu o grămadă de străini într-o hală părăsită mi se pare neatrăgătoare. Sigur, în reţea mă întâlnesc zi de zi cu zeci de mii de tipi complet necunoscuţi, dar clenciul e că realitatea virtuală menţine între noi distanţa geografică. Şi cum o grămadă de alţi oameni care-şi petrec viaţa în reţea gândesc la fel ca mine, au început petrecerile stil nou. Raves s-au mutat şi ele în ciberspaţiu. Rave-O-Lution.

Dau o tură pe la Spider. Spaţiul lui virtual e un fel de paradis pentru amatorii de Donjoane şi Dragoni, plin cu tot felul de vârcolaci, lilieci-vampir, ziduri de piatră mucegăită şi pânze de păianjen prăfuite. Prima dată când am fost aici mi s-a părut impresionant, mai ales că bună parte din arătările-astea au prostul obicei să-ţi sară înainte de după câte-un colţ sau să te bată pe umăr când ţi-e lumea mai dragă. Dar cu timpul a început să mă calce pe nervi. Zidurile mă apasă, parcă nu pot respira în voie, iar cu toate bestiile alea care bântuie nu poţi sta de vorbă în linişte.

– Ce faci, Wizard? mă întâmpină Spider de pe tron care arată magnific, cu cranii şi colţi şi gheare, dar e teribil de incomod.

În loc de răspuns scot o puşcă ridicol de mare, cu mai multe ţevi decât o întreagă rafinărie, şi reduc substanţial menajeria din castel. Sala se umple de fum, miros de carne arsă şi fragmente de creaturi împrăştiate uniform pe tavan şi pe pereţi.

– Ce te-a apucat, omule? Ai idee cât am muncit la grafica asta?

– Las' c-o ai tu salvată pe undeva. Spider, băiete, am crescut destul de mari ca să mergem la petreceri.

– Ai luat vreo substanţă ilegală? mă întreabă el cu un aer circumspect. Nu-ţi mai place vânătoarea de date?

Arunc puşcociul cât colo, iar acesta dispare în aer.

– N-ai văzut ce figură ne-a făcut Vee Jay? Meritam premiul ăla, indiferent în ce consta.

– Dar ce distracţie poate fi la o petrecere? ridică Spider din umeri.

– De ce te gândeşti la o singură petrecere? Nu ne ţine nimeni într-un singur loc din reţea. Putem să mergem la mai multe raves în acelaşi timp. Zeci. Sute. Trimitem cognoboţii să le găsească şi programăm planşele să ne ducă două-trei minute la fiecare, secvenţial sau aleatoriu.

Pe măsură ce prinde ideea, Spider e din ce în ce mai interesat.

– Merită încercat, zice el, încercând să pară detaşat.

❖ ❖ ❖

La sfârşitul secolului trecut treaba cu petrecerea era destul de simplă. Te urcai în maşină, colindai cu geamurile deschise prin platformele industriale în descompunere şi te duceai oriunde auzeai muzică. În majoritatea cazurilor nu se deranja nimeni să te oprească la intrare şi să te-ntrebe de sănătate. În schimb, de cele mai multe ori te aştepta poliţia la ieşire, iar ăia aveau răbdare din belşug şi curiozitate aşijderea. Te luau la ei şi te întrebau pe îndelete de prafuri, de arme, de prieteni şi furnizori, până se-ndurau părinţii să achite cauţiunea şi să te scoată de-acolo.

Probabil că unii care-au ajuns prea des pe la secţie s-au gândit să taie accesul poliţiştilor la versiunea digitalizată a petrecerilor. Ideea era veche, dar de la denumiri înşelătoare gen *The Woodstock Music Arts and Fair: an Aquarian Exposition*, până la tehnicile de criptare utilizate pentru protejarea unui rave din reţea, e cale lungă.

Spider şi cu mine ne-am chinuit jumătate de zi numai ca să-i dăm de urmă unei singure petreceri. Principiul criptării se numeşte umbră. Chiar şi camerele digitale răspândite în ariile urbane împart biţii înregistrării în două şiruri care sunt trimise la procuratură, respectiv la barou.

O infracţiune minoră, ca de exemplu ieşirea din zona în care domiciliezi, declanşează de obicei o reacţie automată. Dacă locuieşti în Beverly Hills, să zicem, în centrul auditiv îţi sunt trimise impulsuri neurale pe care le percepi drept vocea vedetei tale preferate susurând: „Vă recomandăm să nu vă aventuraţi în afara zonei de maximă securitate." Cine are ghinionul să stea în Bronx şi vrea să se mute, încasează scurt o bombă logică wetware şi ajunge sub formă de piese de schimb în clinicile de stat.

Dacă însă are loc ceva mai acătării, de la jaf cu mână armată în sus, cele două umbre sunt puse laolaltă, biţii se întrepătrund ca zimţii unui fermoar şi toţi cei interesaţi, începând cu procuratura şi terminînd cu presa, pot urmări tărăşenia în şase milioane de culori, cu sunet stereofonic digital. O plăcere pentru jurii.

Cu un transputer mai de doamne-ajută poţi intra în băncile de date şi sintetiza filmul care-ţi trebuie. Dar amatorii de raves îşi împart petrecerea virtuală în mult mai multe umbre, de la treizeci la cinci sute, pe care le trimit în cotloanele cele mai dubioase ale reţelei. Vrei să iei parte, foarte bine. Le găseşti pe toate, le asamblezi în ordinea care trebuie şi, dacă transputerul are procesoare suficient de avansate, poţi accesa petrecerea în timp real.

Până-ţi reuşeşte toată şmecheria îţi vine să te urci pe pereţi. Dar şi când îţi reuşeşte...

❖ ❖ ❖

Aşa se face că Spider şi cu mine ne înfigem cu tot cu planşele de surf în mijlocul unei petreceri clasa una. Clipuri de la trei-patru duzini de formaţii, remixate şi distorsionate până la refuz, şi lume cât încape. Îmi dau seama, cuprins de jenă, că mulţi din cei de-aici ar putea câştiga detaşat concursurile lui Vee Jay Slaughter, însă nu se deranjează s-o facă pentru că e mult sub abilitatea lor. Ne agităm bine, urmând ritmul dominant, şi încercăm să ne obişnuim cu atmosfera. Mai rău e că până să ne dăm seama dacă partenerii de dans sunt persoane sau personaje din clipuri, ei oricum dispar şi sunt înlocuiţi de alţii.

– Merge, Wizard? mă întreabă Spider pe canalul audio.

– Merge, da' parcă lipseşte ceva.

N-am timp să mă lămuresc ce lipseşte, că dintr-o dată petrecerea se dizolvă într-un nor de paraziţi şi pârâit de electricitate statică.

– Ce-ai apăsat de data asta, moşule? pufneşte Spider exasperat.

– Ai să râzi, da' n-am apăsat nimic.

După câteva minute de gândire îi vine ideea salvatoare.

– Cât e ceasul, Wizard?

Deschid un meniu în aer, apelez ceasul.

– Şase fix.

– Atunci asta trebuie să fie. Ăştia schimbă codurile la oră fixă. Până nu le dibuim pe cele noi, adio petrecere.

Luăm toată treaba de la cap. O umbră de la Manila, alta de la Hanoi, una din Sao Paulo şi încă una din Cincinnatti. E al naibii de obositor să călătoreşti prin toată lumea, chiar dacă rămâi tot timpul pe loc.

– Vă mişcaţi greu de tot, măi băieţi.

Efigia virtuală care a apărut lângă noi în nodul de reţea de unde mai luam o umbră arată de parc-ar fi evadat dintr-un mediu manga. Accentul, însă, este inconfundabil. Fata-i de undeva din Midwest.

– Ne descurcăm destul de bine, mulţumesc, răspunde Spider pe un ton acru.

– Dacă n-ai încerca atât de tare să faci pe durul, ţi-ai da seturile de coduri şi orarul schimbării lor, continuă fata cu aceeaşi pronunţie leneşă. E păcat să vă pierdeţi timpul cu decriptarea, când am putea să ne distrăm împreună.

Ca să se afle-n treabă, Spider mai râcâie niţel gheaţa cu o unealtă software despre care ne-am lămurit de mult că nu-i bună de nimic. Ţesătura densă a codurilor e la fel de insensibilă ca înainte.

– Ăă... Mda, poate ne-ar ajuta.

Fără preaviz, spaţiul virtual se umple din nou cu agitaţia frenetică a petrecerii.

– Eu sunt Jackie, zice fata.

– De la Jacqueline?

– De la jack junkie. Haideţi, să vă prezint.

❖ ❖ ❖

Am mai văzut coduri ciudate, dar ceea ce fac băieţii ăştia seamănă îndeaproape cu vrăjitoria. Au toate motivele. Trag pe şest date de ordinul sutelor de terabiţi pe secundă din fiecare reţea multimedia de divertisment, adaugă propriile trăznăi lucrate pe sintetizatoare video şi audio, şi combină totul în mixaje năucitoare. Prin comparaţie, Vee Jay Slaughter pare un diletant. Aşa că e normal să se protejeze mai ceva ca o spălătorie de date.

Jackie ne prezintă în dreapta şi-n stînga, iar noi dăm din cap şi zâmbim ca idioţii până ne dor fălcile. Fireşte că nu pot reţine atâtea nume, şi nici măcar nu-ncerc. Oricum, unul dintre cognoboţi nu uită nimic, aşa că n-are sens să mă agit degeaba. Ne alegem cu saluturi, zâmbete, câte un ghiont în coaste şi maldăre de invitaţii la alte petreceri. Înghesuala e atât de mare că la un moment dat Spider şi Jackie dispar de lângă mine, iar eu rămân al nimănui, printre nişte măşti africane în culori acrilice. Mi-aş pune şi eu costumul mimetic irizat, dar nu se mai poartă aşa ceva de mai bine de trei săptămâni.

– Ai venit prima dată pe-aici, este?

O siluetă fluidă, dintr-un gel albastru, translucid.

– Sigur n-o să fie şi ultima.

– Şi stai aşa, pe uscat? Jumătate din distracţie se duce pe apa sâmbetei.

Trimit un cognobot să dea de urma tipului. Nu prea-mi fac iluzii c-o să reuşească, însă faptul că reprezentarea asta virtuală n-are nici un fel de faţă, nici măcar stilizată sau remodelată, mă calcă pe nervi.

– Cum adică pe uscat? întreb, prefăcându-mă că n-am înţeles.

– Hai, lasă vraja că nu ţine, mă dojeneşte omul fără faţă.

– Cu statul pe uscat?

– Cu cognobotul. Pe-aici nu se poartă treburi de-astea. Fiecare preferă să stea mai în umbră, mai ferit, fără să se afle cine e, unde stă şi-aşa mai departe. Vrei?

Aş trimite încă un cognobot, ba chiar şi un program mai agresiv care să-i dea de lucru, dar ceva îmi spune că n-ar fi chiar cea mai fericită idee. Pe de altă parte, oferta asta făcută cu atâta insistenţă mă agaseză.

– Dacă se înghite, se fumează sau se injectează, poţi să-ţi bagi liniştit în fund toate dozele pe care le ai.

Izbucneşte în râs, iar hohotele trimit vălurele pe suprafaţa gelului.

– Nu e cazul. Chestiile alea se vând la colţ de stradă, nu prin reţea.

Se înşeală. Majoritatea vânzărilor de droguri se efectuează prin reţea, numai că n-am venit la petrecere să discut în contradictoriu. Cu asta mă ocup suficient acasă.

– Atunci ce e?

– Ceva atât de nou că deocamdată e încă legal. Cel puţin în statul unde locuieşti, Wizard.

Cam asta ar fi cu anonimatul la petreceri.

– E ceva atât de nou că n-a primit încă nume?

– Wetstasy, zice omul fără faţă.

Da, într-adevăr nou. Wetstasy denumeşte o clasă de programe wetware care stimulează structurile neurale într-o manieră modelată după smart drugs. Ecstasy era LSD

fără halucinaţii. Versiunea wetware oferă transa drogului fără drog.

– Şi cât m-ar costa câţiva giga, aşa, de încercare? întreb, mai mult de formă.

– Prima oară-i gratis, răspunde silueta din gel.

Neurologii de la Matsushita Institute for Technology apreciază că utilizarea îndelungată a programelor wetstasy poate duce la modificări ireversibile pe scoarţa cerebrală. Bănuiesc că totuşi le-au încercat şi ei înainte să-şi dea cu părerea.

– Atinge-mă, îi zic traficantului.

Silueta întinde către mine un fel de pseudopod gelatinos în vârful căruia sclipeşte o bijuterie multifaţetată, sclipind cu toată strălucirea seducătoare a studiourilor Walt Disney. Cuprind giuvaerul în palmă şi dau să mă îndepărtez, numai că gelul pseudopodului mi se prelinge împrejurul braţului şi-mi închide toată efigia virtuală într-un cocon albastru, lipicios.

– Ai dreptul să păstrezi tăcerea. Tot ceea ce vei spune poate fi folosit împotriva ta în instanţă...

Am auzit Miranda de atâtea ori, în tot felul de spectacole de doi bani, încât acum, când mi se recită pe bune – şi ceva îmi spune că nu e opera cuiva cu un simţ al umorului cu totul deplasat – cuvintele propriu-zise se dizolvă într-un fel de ceaţă.

– Sunt minor, papagalule.

– Am aflat asta la trei secunde după ce-am dat cu ochii de tine, Wizard, mă linişteşte vocea omului fără faţă. Oricum, asta nu te apără împotriva acuzaţiei de deţinere a unor programe halucinogene ilegale.

Încerc să apelez un cognobot, sau măcar să dau o comandă pentru ieşirea din realitatea virtuală, însă planşa de surf e împotmolită de-a binelea în gelul translucid. În nici una dintre expediţiile prin reţea – şi Vee Jay ştie că m-am strecurat prin locuri care de care mai dubioase – n-am întâlnit aşa ceva. Mă simt ca o vrabie încleiată. Deşi, probabil, vrăbiile au mai multă minte şi nu se lasă prinse chiar aşa, cu una, cu două.

Bătrânele mele or să facă urât de tot când or afla.

❖ ❖ ❖

Am timp de gândire berechet în modulul de stază informatică. Aşa se numeşte oficial chestia asta gelatinoasă în care m-am lăsat prins. Face parte din procedura standard împotriva infracţiunilor informatice, unde toată treaba, de la arestare până la detenţie, are loc în realitatea virtuală. Spaţiul din închisorile reale a încetat de mult să mai fie suficient de încăpător.

Nu mai am acces la mediul rave, în schimb programatorilor de la poliţie li s-a părut amuzant să introducă un documentar despre consecinţele de tot felul ale utilizării substanţelor şi programelor halucinogene. După ce-l îndur cu stoicism, mă bucur când rulează genericul. Apoi, spre disperarea mea, documentarul se reia.

Am să depun o plângere la Amnesty International.

Încep să mă gândesc deja la o formulare adecvată când gelul zboară în ţăndări, iar Spider şi Jackie mă înhaţă şi mă duc cu ei într-o serie de translaţii prin reţea care-mi taie răsuflarea.

– Eşti teafăr? întreabă Spider în Nairobi.

– Teafăr în afară de onoare, răspund în Cape Town şi Marakech.

– Am uitat să te avertizez în legătură cu asta, îmi spune Jackie pe când sărim din Sidney în Lagrange Hive şi de-acolo în Buenos Aires.

Numai că la piept strânge giuvaerul wetstasy, iar pe trăsăturile manga i se citeşte bucuria egoistă a toxicomanului.

– Aşa vă folosiţi de fiecare nou-venit? Scoateţi castanele din foc...?

N-apucă să-mi răspundă, că în spaţiul virtual unde am ajuns se ivesc cognoboţii secţiei de stupefiante. Picături monstruoase de mercur, fluide şi iuţi, care scuipă cu acid peste tot ceea ce le opune rezistenţă. N-are rost să ne apărăm, mai ales că până acum am învăţat doar să pătrundem prin structurile defensive ale altora, aşa încât ne continuăm fuga prin reţea. Ne deghizăm rând pe rând în seriale online, arhive de reviste academice, statistici şi situaţii contabile. Trecem prin bursa din Tokio, biblioteca Congresului Americii de Est, sediul Asociaţiei Celor Care Nu şi o mie de alte spaţii virtuale.

Spider are talent la surfing, iar Jackie ar putea să ne dea lecţii, numai că lipitorile

alea cromate sunt mereu cu un pas în urma noastră, croindu-şi o brazdă largă prin câmpurile de date. Sper că nefericiţii prin ciberspaţiul cărora trecem au cópii de siguranţă stocate şi prin alte părţi.

– Cum mama zmeilor se ţin ăştia scai după noi? se întreabă Spider cu voce tare pe culoarele Ermitajului.

Parcurgem în viteză catedrala Sfântul Paul, iar cognoboţii poliţiei fac prăpăd în opera lui Sir Christopher Wren. Apoi, pe la mijlocul unei păduri amazoniene care de mult nu mai e luxuriantă decât în ralitatea virtuală, îmi soseşte răspunsul.

– Aruncă dracului programul, îi zic lui Jackie.

Figura sintetizată din milioane de pagini cu benzi desenate i se schimonoseşte pe neaşteptate.

– Crezi că mi-am riscat pielea pe degeaba? Nu renunţ la doza asta gratuită nici moartă.

– Dar asta le arată drumul cognoboţilor care ne urmăresc!

– O să li se urască până la urmă şi-or să ne lase-n pace!!

Nici ea nu crede aberaţia asta, dar îşi închipuie că dacă strigă suficient de tare ne convinge mai uşor.

– Staţi! latră în urma noastră vânătorii software.

Profit de diversiune ca să-i zbor din mână wetstasy-ul cu un dos de palmă. Diamantul se duce sclipind printre liane, pierzându-se în jungla virtuală. Jackie ar pleca să-l caute, însă lipitorile aproape ne-au încolţit şi numai de căutat diamante nu mai avem timp. Din fericire.

Ne reluăm goana bezmetică prin reţea, accesând fantezii orbitale, rapoarte diplomatice nepaleze şi loterii ilegale taiwaneze. Simt cum ciberspaţiul se strânge încet-încet, ca un năvod, în jurul nostru. Cognoboţii de la brigada stupefiante îşi cunosc bine meseria. Plantează detectoare prin toate locurile pe unde trec, aşa încât numărul zonelor prin care putem tranzita nereperaţi scade încet, dar sigur.

– Prea mult n-o mai putem duce aşa, Wizard, zice Spider cu o voce obosită. Ori ne topim naibii în peisaj, ori ne bagă ăştia la răcoare.

– Nu vezi că ne tot căznim de-atâta timp să-i pierdem, şi ei nimic?

– Dacă doar fugim de colo-colo, n-avem şanse, ne anunţă Jackie.

– Şi ce-ai vrea să facem?

– L-ai auzit pe Spider. Să ne topim în peisaj.

– Era o figură de stil, încearcă el să se apere.

– Am putea încerca la propriu, continuă Jackie netulburată, în timp ce planşele noastre trec cu viteza unui expres prin Guggenheim.

Când înţeleg ideea fetei, mă mir cum de nu ne-a dat şi nouă prin cap.

– Asta e, Spider. Efigiile noastre pot fi puse sub urmărire numai pentru că poliţia a înregistrat porţiuni din programele care le compun. Dacă împărţim programele în umbre şi le risipim în reţea...

– Ce hal de senzaţie ţi-ar putea da să simţi cum te împrăştii pe toate Infobahnurile? întreabă el pe un ton dezgustat.

Jackie apelează programul pentru codare şi biţii efigiilor ni se împart în şiruri ca nişte spaghete care au ajuns simultan la concluzia că nu-şi mai pot continua traiul în acelaşi snop. În sensul cel mai propriu al cuvintelor, devenim una cu peisajul.

Tranziţia are loc subit.

Fără gradaţie.

Fără anestezie.

Fără milă.

Tim Leary m-ar invidia dacă ar şti.

❖ ❖ ❖

E greu să exprim în cuvinte ceea ce simt, cu toate că am acces la toate cuvintele din toate limbile Pământului. Sau poate tocmai de aceea. De-a lungul nervilor mi se scurg convorbiri telefonice, iar muşchii îmi zvâcnesc în ritmul a zeci de mii de posturi multimedia. Vederea mi s-a spart în milioanele de faţete ale unor ochi de insectă, şi fiecare poligon minuscul prinde alt canal HDTV, într-un mozaic de o claritate cristalină. Pe limbă îmi apasă gustul fiecărei substanţe, de la aur la zirconiu, şi intensitatea fiecăreia în parte creşte sau scade, urmând fluctuaţiile bursiere. În loc de sânge, prin artere îmi pulsează miliarde de terabiţi. Iar

Spider şi Jackie îmi sunt mai aproape decât mi-am fost eu însumi vreodată. La fel de aproape ca suma datelor din întregul ciberspaţiu. Am încetat să mai fim în matrice. Acum suntem matricea.

Şi, aflându-ne aici, sau mai curând pretutindeni, totul devine transparent, dezgolit, obscen de vizibil. Aflăm imediat dedesubturile rentabilizării structurilor poliţieneşti, urmând privatizării forţelor de ordine. Luăm la cunoştinţă fiecare detaliu: fabricarea şi distribuirea drogurilor, scrierea programelor halucinogene, controlul pieţelor de desfacere. E mult mai mult decât gluma aceea veche despre cea mai mare bandă de pe străzi – gaborii. Avem material de-un Watergate. Am putea isca o avalanşă de capete tocmai din vârful piramidei.

Mă pregătesc să difuzez ştirea pe toate posturile multimedia când viziunea de insectă mi se umple cu imagini identice, care apoi se recompun într-una singură. Un schelet în frac şi cu joben. Baron Samedi, stăpânul cimitirelor, sau mai curând Vee Jay Slaughter cu o nouă înfăţişare.

– Aţi ajuns mai departe decât în secretele penibile ale Anna Bellei Hunt. Mult mai departe.

Rânjetul său e atât de larg, încât pune la încercare până şi fizionomia unui craniu.

– Ce-ţi pasă? îl înfruntă Spider, compunându-şi vocea din pârâit modulat de electricitate statică. Doar tu ne-ai învăţat să ne băgăm mereu nasul pe unde nu trebuie.

– E clar că tot îmi mai porţi pică pentru chestia cu premiul. Deşi, crede-mă, nu merita.

Pufnetul înciudat al lui Spider umple de paraziţi toate canalele HDTV din emisfera sudică.

– Dar am o ofertă mult mai bună pentru voi, continuă Vee Jay. V-aţi putea continua ocupaţia preferată scriind programe wetstasy, testându-le, oferindu-le şi altora, căutând secretele unor persoane bine alese şi mergând din petrecere în petrecere.

– Adică alăturându-ne cabalei, completează Jackie, imitându-i ironic intonaţia.

– Şi dacă-ţi spunem să-ţi iei oferta şi să ţi-o vâri în ceea ce le serveşte IA-urilor drept fund?

Vee Jay înalţă din umeri, iar craniul său izbuteşte să ia o înfăţişare posomorâtă.

– E regretabil cum uneori bombele logice din cipurile ID se declanşează într-un mod absolut inexplicabil.

– Asta se numeşte, probabil, înscriere voluntară în forţele de ordine, mârâie Spider.

– Dacă vrei.

Cred că cel care-a spus că nu poţi scăpa de moarte şi impozite nu-l cunoscuse pe Vee Jay Slaughter, altfel cu siguranţă că l-ar fi menţionat.

Tăcerea noastră începe să devină stânjenitoare. Din orbita stângă a lui Vee Jay se iveşte un vierme alb care porneşte unduind în jos. Un altul îi coboară din orbita dreaptă, urmat de încă doi. Apoi alţii şi alţii, care i se revarsă peste hârca rânjită şi pe reverele din mătase ale fracului. Îşi duce falangele descărnate la faţă, scrijelindu-şi pometii. Scrâşnetul osului pe os şi urletul IA-ului se răspândesc prin fibre optice în toată lumea, ca o intensificare subită a exploziilor solare, înecând transmisiile radio. Curând, Vee Jay nu se mai vede de sub mormanul colcăitor.

După un timp, viermii se împrăştie carencotro. Din Vee Jay Slaughter n-a mai rămas nici măcar jobenul.

– E regretabil cum uneori bombele logice se declanşează într-un mod absolut inexplicabil, ne şuşoteşte o altă voce ca amintirea unui vânt de toamnă rătăcind pe kilometri de coridoare pustii. Cum v-ar plăcea ca, în schimbul unor sume decente, să-i strângeţi niţel cu uşa pe potentaţii care au introdus cipurile ID şi restricţiile de circulaţie?

– După toată tevatura de azi, răspunde Jackie, am face-o şi gratis, domnule...

– Drifter, modulează vântul tomnatic. Numiţi-mă Drifter.

Identificarea Paradisului

valANTIm este pseudonimul literar al unui arhitect, agent literar şi animator SF din Timişoara, exeget al science fiction-ului francofon.

Spaţiul este o încăpere dreptunghiulară. Cuprinde întreaga suprafaţă a demisolului. Blindată de o cameră Faraday şi amenajată ca laborator, conţine aparatură de cercetare pe laturile lungi. Două alveole mobilate pentru relaxare accentuează simetria cu bazinul central, un pilon transparent gigantic, lipit de boltă printr-un capitel evazat din care se desprind un fel de liane. Sunt conductele de absorţie. În apa acestui acvariu monumental plutesc alge albastre şi bacterii de clonaj termostabilizatoare. Sistemul permite ca aerul condiţionat să nu fie produs de instalaţii zgomotoase şi perturbatoare. Purificarea se face de sus în jos în sensul invers mişcării bulelor de aer. În liniştea deplină, doar ele produc un susur abia perceptibil, cel al unui orologiu natural. Menirea lui pare a fi să măsoare *timpul*.

Încăperea oferă o ambianţă perfect calmă auzului. Numai simţul vederii e stimulat de culorile pereţilor marmoraţi: negru şi roşu, în combinaţii geometrice, echilibrate. Pe una din laturile înguste, cea opusă intrării, se află o firidă vopsită în alb. O firidă văruită. La o treime deasupra bazei, odată cu săparea ei în zid, fusese încastrată *fresca*.

Acolo, două orbite adânci, scufundate în umbra deasă care le ascunde ochii închişi, contrastează cu luciul metalic al portretului în basorelief. Este un chip de femie. Lumina amiezii îi redă cele mai mici detalii. Coafura împletită mărunt seamănă cu rădăcinile scorţoase ale pinilor. Două podoabe enorme formate din şerpi încolăciţi îi ascund urechile, deşi par mai degrabă a fi un accesoriu al lor. Poate nişte căşti ornamentale. Şiragurile cu frunze de ferigă dimprejurul gâtului se petrec peste gulerul tivit cu podoabe piramidale. Nu te poţi îndoi că sunt pietre preţioase veritabile pentru că transparenţa lor parcă vibrează pe suprafaţa metalului. Dedesubt, pe piept, în dreptul sânului, atârnată de gurguiul lucrat cu migală, iese în evidemţă efigia încrustată cu însemnul rangului celor patru forţe primordiale: *zvastica*.

Celălalt gurgui, de pe sânul pe jumătate dezgolit, este şi mai proeminent, cu porii deschişi. Se văd mici broboane pornind din el, îngheţate în matriţa turnătorului. Lichidul nu poate fi decât lapte.

Lumina pătrunde pieziş prin fereastra înaltă, paralel aproape cu peretele unde fusese încastrat basorelieful. Umbra lăsată de muchia firidei se opreşte chiar la marginea lui. În partea opusă este intrarea, o uşă din lemn masiv încadrată în geometria simetrică a celor două culori de marmoră cu care fusese placat peretele. Un tânăr o deschise şi o lăsă aşa după ce pătrunse în încăpere.

Aşteaptă. Pare calm privind fresca de la depărtare, însă timpul măsurat de bulele de aer ale acvariului se scurge după alte legi şi îi schimbă starea. Devine agitat. „Vine? Ce face? Vine?“ Gândurile reverberează şi furnică. Îşi dă seama că a început să guste din singurătate. Ca să înlăture senzaţia de gol din stomac, îşi masează buricul. Mişcă degetul în sus ţinându-l apăsat, săpând o adâncitură până sub osul stern. Acolo simte un nod plin cu nelinişte. Îl împinge către esofag în timp ce deschide gura. Se încordează pentru a-l elimina, dar nici măcar nu

râgâie. Îşi mută privirile. Ochii lui, care au stat prea mult aţintiţi pe frescă nu mai desluşesc detaliile. În cadrul uşii vede acelaşi dreptunghi întunecat păstrat pe retină. Cu cât priveşte mai insistent, negrul devine gri, îşi schimbă treptat nuanţa, ajunge brumos. Simte degradeurile pe retină şi le analizează: albul înglobează toate culorile, iar negrul e constituit din absenţa lor. Combinaţia celor două extreme ar trebui să restituie măcar o parte din spectru. Griul nu este culoare. Îl percepe ca pe o pată spălăcită asociată durerii tăcute de pe acelaşi traseu cu gândul. Senzaţia de disconfort devine mai puternică decât golul din stomac. Nu poate asimila paradoxul. Ştie însă că ochiul uman e imperfect şi se liniştеşte gândind că acele culori pe care le caută sunt absorbite de zona oarbă a retinei: *pata neagră*.

Abia după ce se calmează distinge pragul. Dincolo de el, pardoseala apare ca un căuş al unei văi în ceaţă, irizată indirect de lumina difuză a unui soare imaginar răsărit dincolo de versant. Poate fi la fel de bine o dorsală oceanică de mică adâncime. Relieful ei corespunde celei de la Est de Bimini, acolo unde se află oraşul calmarilor. „Aiurez" îşi zice şi închide pleoapele.

Când le deschide, dreptunghiul de pe retină a dispărut complet. Privirile lui devin şovăitoare şi agitate. De sub perdeaua irişilor albaştri, tocmai ele îi trădează nerăbdarea. Angoasa rămâne la nivelul celulelor şi mişună printre ele.

❖ ❖ ❖

– Viniye! strigă.

Vocea lui a fost destul de puternică pentru ca ecoul să răsune pe culoarul neantifonat. Femeia chemată a apărut după câteva clipe şi s-a oprit în prag. Era senină, exuberantă, mulţumită şi încântată.

– În sfârşit! a scăpat un oftat de uşurare.

Viniye îl fixa din priviri. Îl paraliza. Imaginea care înlocuise dreptunghiul întunecat de pe retină semăna cu un puzzle de culori vii recompus de pe imprimeurile florale ale rochiei ei. O vreme nu putu să-i distingă nuanţa privirilor. Rememoră că avea ochi verzi. În aranjamentul din mintea lui păreau acum frunze ale acelor flori de câmp de pe îmbrăcăminte. Prin desişul lor nu putea vedea mai departe, acolo unde ar fi vrut, în gânduri.

– Ce-ai simţit? îl întrebă.

– În glasul ei se descărcase ca de obicei, precipitată şi inconştientă, puţină răutate.

– Un gol, cred. Aici! îi arătă cu mâna către stomac, spre locul unde cămaşa fusese descheiată. Apoi un nod... Poate ceea ce tu numeşti nerăbdare. Dorinţa s-a transformat în obsesie fără să o mai pot controla. Eram prizonierul propriului meu gând: *să îţi arăt fresca*. Atât.

Prin acelaşi desiş al irişilor ei dilataţi, din pupile răzbăteau acum străfulgerări care se concentrau pe fruntea lui, la îmbinarea dintre sprâncene. Dureau.

– Nu te mai uita la mine. Priveşte-o pe EA!

Viniye şi-a întors doar capul, înclinându-l puţin înapoi. Părea că meditează în calmul relativ.

– E mult mai frumoasă decât mi-ai descris-o, vorbi fără să-l privească. Nu e doar ceea ce înţelegi tu prin „pur sânge", ci o adevărată... *deesă*!

❖ ❖ ❖

– Cerul tău cu grindină pare să se fi înseninat, observă Ost.

Ceea ce spune nu are nici o legătură cu atitudinea ei din momentul acela. Este, de fapt, o insinuare pe care o face inconştient. Aminitirile ies la suprafaţă mai repede decât bulele de aer din acvariu. Întregul proces se petrece altfel. În loc să se spargă, în loc să facă broboane în oglinda apei şi valuri împrejur, ele clocotesc în vorbe. Uneori se pot condesa într-un singur cuvânt şi e de ajuns. Alteori trebuie să descarci un întreg container. Totul depinde de consistenţa şi de impactul întâmplării, totul depinde de cât de greu ţi-a fost să nu răspunzi atunci.

Remarca ei îl face să retrăiască momentul exact al zilei când adusese fresca din adâncul oceanului, să revadă caii arăbeşti pur sânge ai lui Ugsid cum aleargă pe plaja îngustă şi cât de intens străluceşte negrul părului lor ud de transpiraţie.

Fusese prima imagine care i s-a fixat pe retină după ce ieşise din apă. Un „flash". A durat numai o fracţiune de secundă, dar o regăseşte la fel de clară ca să o poată contempla din nou.

Pentru a-şi scoate casca de scafandru, trebuie să îşi plece capul şi priveşte astfel în jos, către baliză. Fresca se clatină uşor pe ea şi produce o strălucire la fel de vie ca cea a cailor. În lumina începutului de amiază oricalcul nu mai pare metal. Are aceeaşi frumuseţe *pur sânge*.

❖ ❖ ❖

Cu Viniye se întâlnea întotdeauna la timpul când soarele apune. În seara aceea, deşi cerul era senin, orizontul se împurpurase, iar în mintea lui culoarea se lega de cea a oricalcului pentru că o văzuse pentru prima oară după treisprezece ani de aşteptare şi căutări. Era poate prea exaltat.

Descriindu-i portretul de pe basorelief nu s-a gândit nici o clipă că vorbeşte despre o femeie. Viniye, însă, da. A reacţionat cu violenţă intermitentă, exact ca grindina, bucăţi mărunte şi dese de reproşuri.

Cu gelozia te obişnuieşti mai greu, dar asta se întâmplă doar la început. Reacţionezi ca şi cum ai fi pus în faţa unei aberaţii. Nu ai timp să te gândeşti dacă este acelaşi lucru. Apoi uiţi. Îţi aminteşti numai atunci când este prea târziu.

Ost rememoră totul într-o clipă şi simţi iarăşi containerul plin de cuvinte. Pârghiile de închidere se desfăceau încet.

– Când soarele apune, urmăreşte dacă orizontul e roşu, repetă ceea ce îi spusese atunci. Unii încă mai cred că va bate vântul a doua zi.

– Nu-ţi fă griji, în spiritul meu crepusculul poate să fie şi dimineaţa şi la prânz. La orice oră.

– Şi grindina?

– Metafora îţi aparţine. Se află numai în imaginaţia ta.

– Ştii că doare totuşi când loveşte? Nu are nici un farmec...

– Femeia ta de oricalc e cea cu farmecele! l-a întrerupt Viniye.

Scena se repeta cuvânt cu cuvânt, doar că într-un alt decor. Era derutat. S-ar fi mulţumit cu explicaţia unei reminiscenţe în inconştient dacă pe creier n-ar fi simţit un fel de crustă solidă şi străină fiinţei lui. Intuiţia îi dicta că nu poate fi altceva decât un subansamblu al acestui mecanism ciudat care se suprapunea gândirii amândurora. Părea o încercare imperfectă de întoarcere în timp: omitea, sau nu era în măsură, să transfere şi spaţiul.

❖ ❖ ❖

– Acum aş vrea puţină linişte ca să contemplu deesa, decise Viniye. Trebuie să aflu de ce mi se pare atât de fermecătoare. ...Sau ciudată? adăugă parcă numai pentru ea.

De când apăruse în pragul uşii, a rămas tot timpul pe locul unde s-a oprit. Avea un sentiment straniu privind fresca. Se găsea tocmai la capătul celălalt al încăperii însă privirile ei distingeau cel mai mic detaliu, ca şi cum s-ar fi aflat la doi paşi. Extazul o inhibase într-atât, încât pe moment nu şi-a dat seama că era efectul de lentilă al apei din acvăriu. Mişcarea bulelor crea un spectacol fascinant şi incredibil de real. Pentru ea nu măsurau timpul, ci spaţiul care o despărţea de portretul deesei. O tulbura, o făcea să nu-i mai pese de nimic.

– Fii prudentă, îi atrase atenţia Ost înainte de a porni înspre reţeaua de ordinatoare. Ceea ce vezi *nu e doar un obiect de artă!*

– Ştiu, răspunse absentă, este o... „altă raţiune".

– Un spirit, Viniye! **Un spirit criogenizat.**

– Înseamnă că vom fi trei?

Întrebase pe un ton ambiguu, inocenţă şi acreală.

– Dacă voi descoperi tehnica folosită, s-ar putea. Nu văd cum aş rezista tentaţiei.

– Este foarte frumoasă..., insinuă Viniye.

❖ ❖ ❖

Alt „flash". Alte amintiri. Sunt şi mai îndepărtate în timp. Mai aproape de început. Aceleaşi cuvinte, „Este foarte frumoasă!", le gândise şi el când a văzut fresca ternă din adâncul oceanului. Acum foloseşte expresia: „am găsit-o", însă are motive întemeiate să o facă. Adevărul i-l spusese, atunci, Viniyei. I-a explicat că acolo unde îşi face el cerce-

tările descoperise un aşezământ de calmari. Un fel de oraş, foarte ciudat. Îl putea asemăna doar cu o ordonare concentrică de construcţii megalitice, singura deosebire faţă de cele pământene constând în folosirea lor ca adăpost. Erau dolmene rudimentare alcătuite din roci vulcanice, pe măsura taliei locuitorilor lor, înconjurate cu grădini de anemone de mare. Grădini plantate şi întreţinute. Frumuseţea lor presupunea un rafinament estetic. Ca biolog, ştia că ochii calmarilor sunt perfecţi. Ei nu au „pata neagră". Faptul putea explica, cel puţin în parte, gustul lor pentru aceste aranjamente florale care nu aveau o altă funcţie decât să le delecteze privirea. Erau *artă*. Un alt fel de ikebana.

I-a trebuit mult timp până să înţeleagă şi să admită ideea că cei care populau oraşul subacvatic sunt fiinţe inteligente şi sociale, că acele construcţii erau opera lor şi nici de cum vestigiile atlante în căutarea cărora pornise. Dovada o constituia tocmai fresca. Adusă din cine ştie ce abisuri, fusese pusă drept acoperiş pentru un adăpost al cărui ocupant murise cu o zi înainte. Calmarii i l-au oferit lui conducându-l cu toţii în acel loc retras unde nu avusese acces până atunci. Se afla la periferia dinspre vechiul aşezământ părăsit, probabil al unei alte colonii sau a unei generaţii anterioare.

A rămas descumpănit. Fresca era tot o operă de artă! Oare ochiul lor atât de sensibil la splendoarea anemonelor nu putea percepe frumuseţea, dacă acesta aparţinea viziunii unei alte specii? „Poate că tocmai perfecţiunea meşteşugului desăvârşit la care ei nu au acces în mediul acvatic le inhibă simţul artistic" a gândit înainte de a accepta proprietatea oferită. Mai târziu, când s-a hotărât să aducă fresca din adâncuri, înlocuind-o cu o lespede aidoma celorlalte de pe adăposturile din oraş, calmarii s-au oferit bucuroşi să îl ajute. Au venit cu toţii, *ca şi cum aceasta le-ar fi fost de la bun început intenţia*.

Vinyie a râs tachinându-l:

„Desigur, te-au considerat de-al lor, dragul meu octopod!"

Orice om e limitat de propria-i percepţie. Lumea lui, cea pe care o poate înţelege, se opreşte la frontiera aceea invizibilă, iar dincolo de ea începe neîncrederea, îndoiala, alteori frica. Şi-a dat seama că este inutil să spună un adevăr atâta vreme cât el este singurul care îl cunoaşte. De aceea îl povesteşte aşa cum ceilalţi l-ar putea percepe: spune că *a găsit* fresca pe fundul oceanului; că observase în lumina lămpii cu halogen sclipirea metalului printre ierburile solzoase şi încâlcite; că a fost într-una din zilele lui norocoase, doar mai trecuse de sute de ori înainte prin locul acela!...

De fapt, el nu minte. Traduce. Povesteşte fermecător.

❖ ❖ ❖

– Frumuseţea va rămâne pentru totdeauna atributul oricalculului, gândi cu voce tare după clipa de tăcere a amintirii.

– Şi dacă nu? Totul se destramă într-o bună zi, ripostă Vinyie.

– Spiritul este cel care crează forma, îi răspunse. Este matriţa biologicului.

– Asta nu-i o garanţie pentru eternitate, dragul meu. Ştii tu cum e când guşti din ea. Nu mai rămâne întreagă...

„...cu cât te înfrupţi mai mult..." Era una din teoriile ei frumoase şi sensibile. O cunoştea pe de rost.

– Trebuie să verific şi restul de date, se scuză Ost.

– Dar Ugsid şi ceilalţi? Ei ce-au făcut?

– Ei mă ajută, supraveghează.

Văzu nedumerire în privirile ei.

– Vor veni în curând, o asigură.

– Nu asta e important, ştiu foarte bine că numai tu ai parola de acces şi că ei nu pot să-ţi facă treaba. Aş fi preferat doar să petrecem un moment împreună. Atât.

Gândise imediat că într-o lume ca a ei, fără timp, nimic nu se schimbă, iar primul impuls a fost să i-o spună. Pe urmă a preferat să zâmbească ideii. Când îl văzuse intrând în încăpere, s-a oprit afară pentru că ştia ce se va întâmpla. El se va pironi, ca întotdeauna, dinaintea monitoarelor şi o va lăsa ore întregi singură, numai cu susurul bulelor şi cu florile de pe imprimeul rochiei. Îi fusese teamă. Nu avea de unde să bănuie că îi pregătise o asemenea surpriză. Era pentru prima oară că se simţea fericită în aceeaşi linişte, la fel de calmă şi

respirând aerul la fel de pur ca în toate celelalte dăţi când, puţin câte puţin, în timp, tocmai combinarea monotonă a celor două elemente îi crease o repusie organică pentru încăperea unde se afla. Acum era invers, o atrăgea. Liniştea, încăperea sau deesa? „Nu, misterul!" se jucă în gând. Ochii ei înfrunziseră iarăşi, un alt desiş umbros prin care străbăteau raze tremurătoare de teamă.

Era conştientă că orice vrajă piere. Ori se consumă singură, ori e alungată din exterior. Avusese rareori parte de ea şi de fiecare dată finalul s-a repetat.

– E nedrept, şopti.

Ost se întoarse.

– Ce-i cu tine, Viniye? Doar n-o să rămâi acolo o veşnicie!

„Cât de lungă poate fi o veşnicie?" se întrebă, dar spuse:

– Nu. *Stau şi mă bucur.*

❖ ❖ ❖

Femeia rămasă în prag face doi paşi, prinde clanţa cu amândouă mâinile şi închide uşa în urma ei. Tânărul stă pe primul scaun din stânga, întors cu faţa către ea. Îi urmăreşte mersul uşor, dârele de culori lăsate de imprimeul rochiei. În timp ce ea ocoleşte acvariul, el se ridică, vrea să spună ceva dar renunţa. Din poziţia în care a rămas, claia de păr roşcat îi este irizată de razele puternice ale ecranului. Pistruii nu i se mai disting în contralumină. Tot restul încăperii pare relativ întunecat în comparaţie cu haloul strălucitor care-i înconjoară creştetul ca o aură.

Femeia a făcut deja ocolul. Când ajunge în dreptul lui, la câţiva paşi de frescă, îl întreabă:

– Nu-i aşa că semănăm?

Tânărul e luat prin surprindere. Se uită când la ea, când spre firidă. Ochii oamenilor nu sunt asemănători.

– Hai, spune că da, ...octopodule! insistă femeia.

– Ai vrea tu! îi răspunde iritat.

Nu agrează tachinajul.

– M-am săturat să te inventez aşa cum aş vrea eu să fii! se descarcă Viniye.

Acum e sigur că o femeie geloasă poate urî.

– Ce-ar fi să închizi ochii? îi sugerează. Privirile tale ard!

Ea nu-i înţelege afirmaţia dar nici nu cere explicaţii. Pleoapele i se împreunaseră oricum, înainte ca el să fi terminat fraza. Ceea ce tânărul percepe din locul unde se află este doar că orbitele femeii se conturează la fel ca cele ale portretului în basorelief. Umbra lor devine la fel de deasă. Toate patru îi par identice.

După o clipă, privirile ei izbucnesc iar. Aşteaptă. În acvariu, bulele parcurg sensul contrar aerului purificat. De jos în sus.

– Semănaţi! cedează tânărul. Eşti mulţumită?

Femeia zâmbeşte.

– Ai putea să mă ajuţi, îi propune. Ar fi mai înţelept. N-aş vrea ca pielea ta caldă

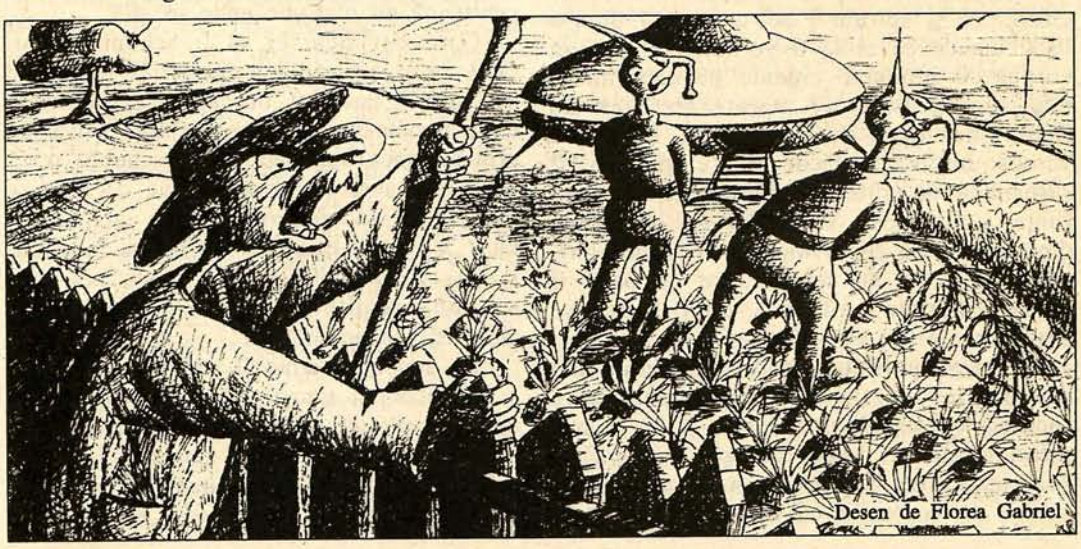

Desen de Florea Gabriel

şi fină să prindă strălucirea oricalcului.

– Adică, răceala lui, presupune ea pipăindu-şi faţa.

O simte fierbinte şi catifelată. Atingerea îi produce o stare de euforie. Apleacă uşor capul pe dosul palmei cu care îşi mângâie obrazul. Se alintă.

– Tocmai că nu! ripostează tânărul. Ţi-am explicat doar! Cu toate că are structură metalică, oricalcul păstrează o temperatură constantă, indiferent de mediul în care se află. Cea a corpului uman.

Ea tresare.

– Oricalcul e VIU? întreabă serioasă.

– Poate..., spune el într-o doară.

– Vreau să mă conving!

Replica femeii nu are echivoc. Face repezit cei câţiva paşi care o despart de firidă şi întinde mâna stângă, lipindu-şi dosul degetelor de fruntea deesei încrustată în oricalc.

Tânărul abia apucă să strige „NU!".

❖ ❖ ❖

Se linişti văzând că Viniye zâmbea în timp ce îşi plimba vârful degetelor pe suprafaţa şlefuită a basoreliefului. Pesemne că i s-a părut într-adevăr rece, altfel n-ar fi dus cealaltă mână la frunte. O apăsa uşor, cercetătoare, nu se masa.

– Metalul îl simt la fel de catifelat ca pielea. Dar nu e viu..., constată cu regret.

– Acum, că te-ai convins, retrage-ţi mâna, vorbi precipitat Ost. *Oricalcul e parşiv.*

Viniye nu reacţionă. Nici nu l-a auzit. Gândurile şi spiritul i se scurseseră dintr-o dată, înainte ca el să fi vorbit, îi umpluseră corpul cu miresme ciudate pe care nu le mai simţise încă, se amestecaseră cu un lichid mai dens decât sângele. Era ceva vâscos, lasciv şi plăcut în acelaşi timp. Îi răspândea un altfel de moleşeală în toată fiinţa. Curgea prin ea şi din ea, ca mierea dintr-un fagure ce se topeşte. Îi simţea gustul şi dulceaţa cu celulele, iar cu ochii îi auzea curgerea molcomă. Sânii parcă se umflaseră şi ei. Prin porii dilataţi ai sfârcurilor ieşeau broboane care nu erau nici transpiraţie, nici lapte. Ţesătura subţirea a rochiei le absorbea imediat. Şi-ar fi pus mâna pe locul umed, dar nu putea să o dezlipească de basorelief. Avea o senzaţie stranie de contopire cu metalul despre care spusese că nu era viu. Încetul cu încetul, nici ea părea să nu mai fie. Dar nici nu murea. Pleca doar, o dată cu vlaga, însă nu pe acele meleaguri fără timp care formau lumea de himere, numai a ei. Pleca *altundeva.*

Pleoapele îi alunecau, iar buzele abia se mişcară când şopti:

– Şi mai cald...

Acolo unde ajunsese simţea o toropeală cleioasă, la fel de dulce, însă fără gust pe limbă. Gustul era peste tot. Îi pătrundea în corp şi nu putea să-şi dea seama dacă vine de la razele acelui soare enorm care strălucea pe cerul lumii unde ajunsese şi care topea fagurele sau, dimpotrivă, din starea de emoţie ce se născuse o dată cu lumina lui în culori schimbătoare. Unde se afla? Vedea jur-împrejur doar stânci negre, pârjolite de arşiţă. Un perete înalt şi abrupt, sterp, mărginea platoul. Părea despicat. Numai aproape de capătul pierdut în ceaţa nisipoasă de deasupra lui se afla o scobitură de culoarea mierii. „Fagurele sunt eu", îi spunea un glas străin. „Fagurele din vârf, acolo unde nu se poate ajunge." Fagurele din scobitura în formă de zvastică. Cele patru forţe primordiale le simţea separat, în fiecare membru. *Cea a focului se afla în mâna lipită de oricalc.*

– E u-lu-i-tor..., spuse abia şoptit.

❖ ❖ ❖

Urmează un moment de întuneric. Fulgerător. Apoi derutant, după ce trecuse, pentru că nu mai ştie unde se află.

Oare cuvintele ei să fi schimbat canionul sterp cu pădurea de ferigi înalte cât arborii de eucalipt în care s-a regăsit în clipa următoare, după ce vorbise? Cuvântul, prin noţiunea înglobată, poate schimba realitatea. Nu avea de unde să ştie dacă ea se află numai în simţuri sau este una adevărată. „Cuvântul e magic", îi răsună în celule. Poate că tocmai uluirea ei este cea care schimbă realitatea aridă de dinainte în abundenţa luxuriantă.

Un frison puternic îi străbate corpul, cu toată răcoarea umedă a pădurii de frunze imense, aplecate sub greutatea pungilor roşii atârnate de lobi şi de nervuri. Ciuperci aproape la fel de mari, înşiruite, seamănă cu adăposturi naturale, într-un loc unde nu

există nici şosele, nici căi ferate, nici trafic. Toate cele trei noţiuni sunt amintiri. Ea se află în luminiş, pe malul unui râu cu apă limpede, fără peşti, fără alge sau ierburi. *Fără viaţă în el.*

Curge liniştit peste pietrele de diferite culori din albie. În aval formează un fel de ochi de apă, din care se ramifică pârâiaşe în toate direcţiile, strecurându-se în meandre printre ferigi. Ocolesc mai ales ciupercile cu picior subţire şi cu pălăria aplecată, ornată cu solzi ca scoarţa pinilor. Verdele lor, mai întunecat decât cel al frunzelor de ferigă, devine maroniu la extremităţi. Nu poate avea certitudinea că ceea ce vede e vis, halucinaţie sau realitate. Ştie doar că visele nu se aşteaptă. Când le ai, profiţi.

❖ ❖ ❖

Căldura din canion o făcuse să transpire abundent. Sub braţe, umezeala se impregnase în rochie până aproape de şolduri. O scoase de pe ea şi se cufundă în apă. Era caldă, iar aburii formaţi la suprafaţă purificau orice miros. Îndepărtase din nări până şi duhoarea de transpiraţie amestecată cu parfumul puternic al ferigilor.

Moleşeala din mădulare ieşea cu fiecare val mărunt prelins pe corpul ei. Celulele vibrau, se umpleau de energie. Nu reuşea să înoate în râul prea puţin adânc, aşa cum ar fi vrut, dar putea să se spele. Mai ales la subţiori şi în celălalt loc acoperit de pilozitate. Se aştepta să simtă unsoarea transpiraţiei şi scurgerile, însă palmele ei alunecau pe o epidermă mult mai fină, aşa cum îşi amintea că o avusese în adolescenţă. Senzaţia plăcută o incită să-şi atingă fiecare centimetru de piele. Sentimentul că mângâie fata care fusese odinioară se strecurase deja în inconştient. Observă că şi carnea era plină, sânii lăsaţi deveniseră fermi, iar pe obraz şi pe frunte nu mai regăsea nici o cută. Ridurile care o demoralizau când se privea în oglindă pieriseră. Părul subţiat de ani îşi recăpătase vigoarea. Chiar şi firele de pe pubis erau mai abundente. Coborî un deget pe sex. Atingerea valvelor o înfiora, fără să fie dorinţă carnală, numai tentaţie. Le-a desfăcut uşor, cu gândul să cureţe interiorul. Indexul, chiar apăsându-l, nu mai intra. Avusese un himen solid, iar acum îl simţea la fel. Simpla atingere o excitase. Continuă să se mângâie, să simtă plăcerea aceea mult mai fină decât actul sexual cu un bărbat. Făcea dragoste doar cu imaginea lui. Nu semăna cu Ost. *Era cea a bărbatului din mintea ei.*

Nici o clipă nu s-a gândit să numere orgasmele. În Paradis, chiar şi într-unul care poate fi iluzoriu, timpul nu se iroseşte. Când a deschis pleoapele, era uşurată şi calmă.

Ieşi din râu. Vru să îmbrace rochia, însă briza era atât de plăcută, încât nu rezistă tentaţiei de a merge goală la ochiul de apă care trebuie să fi fost mai adânc. Acum nu îşi putea stăpâni o altă dorinţă: să înoate. Iarba era moale, îi gâdila tălpile, o îndemna să fugă. Îşi legă rochia de talie şi porni. Energia din muşchi se dezlănţuise singură. Ţinea capul pe spate, fugind, adulmecând parfumul pădurii necunoscute unde lumea ei fără timp, îi pierduse urma. Câtă frenezie şi inconştienţă din nou!

Se privi în ochiul de apă de cum a ajuns la el. Dacă oglinda ei de acasă nu minţise arătându-i ridurile, atunci nici cea a apei nu putea să mintă. Era din nou adolescentă!

„Apă vie" îi veni în gând. „Izvorul tinereţii, fântâna...".

– ***Iată ceea ce am pierdut!*** auzi un glas în aer, deasupra poienii şi a pădurii, deasupra Pământului. Un glas de femeie.

Se uită jur-împrejur. Pădurea dispăruse. Văzu acelaşi canion dinainte, simţi din nou arşiţa soarelui enorm. Stâncile negre, scobitura de sub creastă, mierea care se scurgea prin vine... „Fagurele sunt eu", repetă. „Frisoanele şi energia sunt miere. Se scurge mai încet acum, după baie." Pe măsură ce înţelegea, dulceaţa ei aluneca înspre degetele lipite de oricalc, se prelingea prin ele. Hrănea metalul.

– NU! urlă, fără să-şi poată desprinde mâna.

❖ ❖ ❖

Ost vede fibre de lumină înconjurând tot corpul Viniyei. Pornesc din pântece şi se arcuiesc spre creştet. O parte din ele sunt atrase de suprafaţa basoreliefului. Oricalcul le absoarbe, iar pe măsură ce intensitatea lor slăbeşte, chipul turnat prinde viaţă. Nu-şi poate explica ce se întâmplă, dar vede.

Metalul se umanizează. Pielea feţei şi a sânului pe jumătate dezgolit devine ireal de albă, iar pieptul începe să pulseze ca şi cum ar răsufla. Coafura împletită dezvăluie părul roşcat, poate cu o nuanţă mai blond decât al lui. Podoabele enorme formate din şerpi încolăciţi sunt din mătase, pentru că sclipesc. Au mai multe culori, dar chiar şi negrul este strălucitor. Frunzele de ferigă devin transparente şi capătă luciul verzui al pietrelor de jad veritabile. Bluza e albastră. Are gulerul apretat. Podoabele piramidale cu care este tivit sunt roz. Muchiile ascuţite ale pietrelor şi transparenţa lor perfectă îl derutează. Par a fi totuşi diamante. Efigia de pe piept dezvăluie însemne ale unei scrieri ciudate. Efectul pe care îl produc seamănă foarte mult cu o hologramă. Doar zvastica, galbenă ca mierea, pare brodată pe gurgui. Stropii mărunţi, secretaţi prin porii dilataţi ai sfârcurilor *nu sunt lapte, ci lacrimi.*

Ost rămâne în contemplaţie. Nu-şi dă seama ce se întâmplă. Vede corpul Viniyei acoperit în întregime de albine. Îi par negre şi mari. În continuă mişcare. Se miră că freamătul lor nu produce nici cel mai mic sunet. Cunoaşte prea bine bâzâitul asurzitor al unui roi!

Instinctul nu-i lasă răgaz şi intră în panică. Se repede spre Viniye, o prinde de mână, strânge, apoi trage. Simte cum insectele se strivesc sub apăsare. Închisese pleoapele, dar acum le deschide. Se miră că nu vede nici o albină pe corpul ei sau pe rochia cu imprimeuri. Culorile sunt mai închise în câteva locuri, ca şi cum materialul ar fi umed. În timp ce o sprijină cu braţul stâng, îşi desface palma cu care o ţinuse. Un lichid galben se întinde cleios. Corpurile insectelor strivite reproduc întocmai forma palmei lui. I se pare ciudat, însă nu are timp să judece. Simte că Viniye va leşina. O ia în braţe şi o poartă până la alveola de repaus, din partea opusă peretelui cu fereastră. O întinde pe bancheta de bureţi de mare, îi ia pulsul, o mângâie.

– Viniye! încearcă să o readucă în simţire după ce panica trecuse.

Îi masează tâmplele cu palma nemânjită. Pielea ei degajă un puternic miros de ferigă. E şi mult mai fină, ca de porţelan.

Stă în genunchi, cu spatele la frescă. Nu are cum să vadă licărul misterios apărut în orbitele cufundate încă în umbră ale deesei. Sunt raze de un rubiniu deschis, aproape roz, încadrate de irişii verzi-albăstrui, ca apa oceanului *privită din adâncuri către suprafaţă.*

❖ ❖ ❖

Când Ugsid a apărut în uşă, purta un costum de scafandru galben-fluorescent, iar casca o ţinea în mână. Abia răsufla după ce o scosese.

– Fără calmarii tăi, Ost, nu v-aş fi regăsit niciodată! Bimini a dispărut de pe hartă, la fel ca toate navele şi avioanele din zona Bermudelor. Nimeni nu a văzut nimic!

„Doar calmarii", gândi pentru sine. „Ei au ochi perfecţi. Fără pete oarbe. Ochi insensibili la frumuseţea umană..." Aşa îi considerase, dar acum începe să se îndoiască. Poate că ei „văzuseră" de la bun început că ceea ce el considera artă era, de fapt, *tehnologie.*

❖ ❖ ❖

Viniye şi Ost îl văd şi îl aud. Amândoi îşi întorc capul şi se uită, în acelaşi timp, la fereastră. Impresia pe care o au este că privesc printr-un hublou. Afară văd apă întunecată şi mâl, ca pe fundul oceanului.

În încăpere, obscuritatea pare şi ea acvatică. E decupată, în formă de firidă, doar pe câţiva metri de la peretele opus intrării. La o treime de la bază, fresca de oricalc iradiază.

– Deesa zâmbeşte! exclamă Viniye.

Ost îşi aminteşte doar ultima imagine, cea a metalului umanizat. Răsuflarea pe care, parcă, o simţise. Lacrimile curgând din sân. Culoarea albă a pielii. Ochii.

Licărul lor misterios dispăruse fără ca cineva să-l fi văzut.

OVIDIU VITAN

Cimitirul nemuritorilor

Ovidiu Vitan a debutat în CPSFA cu „*Mikrobiokratos*“, o povestire temporală scrisă în stilul clasic prea puţin abordat de autorii români contemporani. Nuveleta ce urmează este un exerciţiu de stil pe tema universurilor paralele.

Pătrundem trişti cu raze reci
Prin lumea care ne desparte
În veci ne vom iubi şi-n veci
Vom rămânea departe...

M. Eminescu, *„Luceafărul“*

Soarele apunea în spatele munţilor, iar semiîntunericul construia fantastice peisaje iluzorii şi lumi paralele de o clipă în jurul ei. Contururile pereţilor de piatră, ale văii râului care însoţea şoseaua, ale pomilor, râpelor şi ale nişelor din stânci îşi pierdeau forma reală şi, sub efectul luminii slabe, al umbrelor şi al întunericului, se preschimbau în cu totul alte peisaje, iar mintea mea reclădea munţi, văgăuni, peşteri, catedrale, monştri gigantici şi imagini confuze. Poate că de vină era oboseala; conduceam de şase ore, fără nici o pauză. Sau poate că telefonul neaşteptat al Profesorului mă zăpăcise şi, chiar dacă raţional refuzam să cred că ceea ce îmi spusese era adevărat, poate că subconştientul meu constatase, printr-o nebănuită centrală telepatică, subconştientul Profesorului pentru a verifica dacă bătrânul geniu aiura sau tocmai realizase cea mai uluitoare descoperire ştiinţifică a lui Homo Sapiens Sapiens. Şi aflând că, într-adevăr, Profesorul străpunsese realitatea, subconştientul meu îmi trimitea semnale, obişnuindu-mă cu lumile paralele. Sau poate...

Desigur, mai era şi această posibilitate. Cea mai gravă dintre toate. Profesorul era un geniu, asta e limpede. Primise această etichetă cu două decenii în urmă, când obţinuse Premiul Nobel. Primul laureat nu numai român, dar şi trăind în România. Bani daţi anual pentru răscumpărarea păcatelor lui Alfred Nobel. „Probabil că dacă s-ar putea calcula raportul dintre numărul persoanelor ucise sau mutilate de dinamită, de-a lungul timpului, şi suma totală de bani a premiilor Nobel de până acum, am constata că viaţa unui om valorează, să zicem, vreo 2 dolari şi un sfert. Îmi pare rău, dar, cu tot respectul pe care îl port Academiei Regale Suedeze, nu pot să primesc acest premiu. Nu pot fi complice la crimă“, scria în mesajul Profesorului, spre stupefacţia unui mapamond întreg. Unii au spus că profesorul era un balcanic încuiat care ţinea, cu tot dinadinsul, să atragă atenţia asupra sa. Alţii, că el refuzase onoarea şi cei peste 100.000 de dolari deoarece ultima sa descoperire – pentru care obţinuse premiul – urma să fie folosită în scopuri militare, iar remarca din final, cea cu crima, se referea la acest aspect, şi nu la bietul inventator al dinamitei. „În realitate, este mult mai simplu“, îmi spusese Sabina. „Dacă acceptă premiul, va fi silit să-l închine partidului şi lui Ceauşescu. Şi atunci de-abia va deveni complice la crimă. Aşa, poate refuza Nobelul şi poate refuza şi colaborarea cu Securitatea şi Armata“.

La scurt timp după acest incident, Profesorul se retrăsese la vila lui din munţi, abandonând cercetarea ştiinţifică şi dedicându-se *poeziei*. Între timp, Ceauşescu dispăruse, dar Profesorul nu revenise la cercetări, cel puţin, nu oficial. Toată lumea

ştia însă că avea un laborator acolo, la vilă. Şi aici putea fi buba, posibilitatea de care mă temeam: Profesorul o luase razna. În fond, avea 86 de ani, dintre care ultimii 18 îi petrecuse citind poezii, ceea ce – orice om de ştiinţă recunoaşte acest lucru – te poate duce cu sorcova. De asta mi-era cel mai teamă: ca nu cumva Profesorul, senil, să fi putut pătrunde în lumi paralele graţie poeziei (aşa cum îmi spusese, suresc citat, la telefon), ceea ce n-ar fi o noutate. Ba chiar ar fi banal. O mai făcuseră atâţia înaintea lui, şi mult mai bine. În 1991 citisem o poezie a Profesorului, într-o revistă literară, şi mă îngrijorasem pentru starea lui mintală. Bun, în glumă recunosc, dar oricum era straniu pentru un fizician de elită să brodeze reverii siropoase despre primăvară şi fecioare.

Se întunecase de-a binelea când am ajuns la vilă. Părea neschimbată faţă de ultima dată când o văzusem, cu excepţia unei clădiri mai mici construite undeva în partea stângă. Brazii din curte deveniseră mai stufoşi sau poate de vină era întunericul. Am pătruns cu Cielo-ul meu pe aleea cu pietriş şi am rulat încet până am ajuns la intrarea în vilă, urmărit de un câine ciobănesc care părea să fie capabil de a răsturna un Lăstun. Nu avea cum să fie Grasu care, ultima dată când îl văzusem, avea aproape zece ani. Aşa că am aşteptat sosirea Profesorului, pentru a ieşi din maşină.

Ochii mă usturau, iar corpul îmi era înţepenit. În plus, ardeam de dorinţa de a bea un pahar de tărie. În plus, ţigările mi se terminaseră acum o oră. Pe scurt, eram frânt şi puţin irirtat. Mi-am luat geanta de pe bancheta din spate, mi-am pus scurta de piele şi am aşteptat vreme de un minut sau două. Liniştea patriarhală a reşedinţei Profesorului era tulburată numai de lătratul câinelui care mă pândea lângă maşină şi de al unui altuia, pe care nu îl vedeam. Vila era aproape lipită de stâncă, iar becul puternic de pe acoperiş lumina straniu peretele de piatră acoperit cu muşchi, care se înălţa la 200 de metri deasupra clădirii.

În partea stângă, lângă hambar, se aflau căsuţa cea nouă şi o mică seră. Lumina becului bătea dincolo de ele, luminând curtea, dar la un moment dat era înghiţită de întuneric. Eu ştiam însă că ceva mai departe, în beznă, curgea nevăzut pârâul.

Uşa vilei se deschise şi Profesorul, în cărucior, se uită spre mine. Îmi făcu semn cu mâna, apoi chemă câinele care escaladă agil treptele de la intrare şi se aşeză cuminte lângă căruciorul stăpânului. Am ieşit, am încuiat portiera şi am pornit către Profesor. Era destul de frig încât să scot aburi pe gură. Acum puteam auzi şi susurul pârâului. Iritarea începea să mi se topească, lăsând numai o oboseală cumva plăcută. I-am zâmbit.

– Bună seara, Profesore. Arăta foarte îmbătrânit. Avea părul alb, slăbise, era tras la faţă şi ochii îi erau roşii. Zâmbetul său era însă, curios, plin de energie.

– Bine ai venit, îmi spuse el. Câţi ani au trecut? Zece? Cincisprezece?

– Treisprezece, am precizat eu. Ştiam foarte bine că Profesorul, la rândul său, ştia cu exactitate cât timp trecuse de când ne văzusem ultima dată. Dar acesta era stilul lui – nu degeaba i se spunea Profesorul.

– Hai, intră, mă invită bătrânul geniu. Câinele ciobănesc – pe care gazda mea îl strigase Luţ – mă privea suspicios, mârâind înfundat, ca şi cum ar fi spus: „Te las să treci, dar sunt cu ochii pe tine!“ Era un câine splendid, uriaş şi cu nişte labe mai mari şi decât ale lui Grasu. Am intrat în vilă, după ce mi-am reprimat dorinţa de a-l mângâia.

❖ ❖ ❖

Am făcut rapid un duş, apoi, cât timp eu mâncasem, Profesorul îmi vorbise despre câte-n lună şi-n stele. Am trecut după aceea în bibliotecă. Profesorul ar fi putut deschide o bibliotecă de sector cu câte cărţi avea în această încăpere. Întotdeauna mă fascinase numărul mare de volume strânse aici, iar acum păreau de două ori mai multe. La loc de cinste erau, desigur, cărţile de ştiinţă scrise de el, în frunte cu „Lumi paralele“, un bestseller – după cum zicea el – „de popularizare ştiinţifică, dar nu pentru publicul larg, ci pentru specialişti“.

– Ce-ţi face nevasta, ce-ţi fac copii? mă întrebă profesorul în timp ce eu turnam gin în două pahare.

– Mulţumesc, bine. I-am zâmbit din nou, chiar cu sinceritate. Exceptând telefonul de azi, în cei 13 ani de când nu ne mai văzusem faţă în faţă vorbisem doar de trei ori – şi toate trei în ultimii doi ani. Prima oară îl sunasem eu, pentru a-l ruga să-mi acorde un interviu televizat. Nu a fost de acord să vin şi să-l filmez, dar mi-a dat interviul prin telefon; articolul a apărut în presa scrisă, însoţit de o fotografie a Profesorului de prin anii '80. Se schimbase mult de atunci. A doua oară mi-a telefonat el, pentru a mă ruga să public o scrisoare deschisă adresată comunităţii ştiinţifice din România. A treia oară îl căutasem tot eu, pentru a-l invita la o întâlnire – pe care a refuzat-o. Dar azi era prima dată că mă întreba de Daniela şi de copii, ceea ce însemna că reuşise să-şi înfrângă – măcar parţial – unele sentimente care ne ţinuseră la distanţă timp de 13 ani. Sau era doar o scăpare de moment, datorată bucuriei pretinsei realizări? Indiferent însă cum ar fi, îmi făcuse plăcere că mă întrebase.

– Mulţumesc, bine, am repetat. Daniela este acum editor-şef la „Look", iar Smaranda merge la şcoală. Felicitări pentru ultima ta carte de poezii. Are un succes nebun.

– Ai citit-o?

Am făcut o mutră de elev prins cu şoalda de către profesor.

– Recunosc, nu. Dar n-am citit *niciodată* poezii.

Ginul era de cea mai bună calitate; simţeam cum mi se împrăştie în trup şi mă îmbie la somn. Profesorul cred că îşi dăduse seama de cât de obosit eram, căci se oferi să mă conducă spre dormitorul meu.

– Poţi să te culci şi să vorbim mâine, îmi spuse el.

– O, nu, nu, în nici un caz! Crezi că după ce-mi las baltă interviul cu naşul mafiei din Constanţa, fac 400 de kilometri cu maşina, scap de două TIR-uri şi mă gândesc pe drum că omenirea începe o nouă eră, îmi mai arde să dorm? Hai, Profesore, te rog, spune-mi odată despre ce-i vorba!

Bătrânul oftă şi mă rugă să-i mai pun gin în pahar. M-am executat, mi-am aprins o ţigară, mi-am turnat şi mie, după care m-am tolănit în fotoliu. Prof. dr. Radu Moraru, laureat al Premiului Nobel pentru fizică, mă privea într-un anume fel – şi când îmi dădui seama *în ce fel*, am îngheţat. Mi-am adus aminte; aşa mă privise şi acum vreo 25 de ani, când i-am cerut mâna Sabinei: era privirea unui om care îţi încredinţează *o misiune*. Iar misiunea *aceea* o ratasem. Îi promisesem să am grijă de fiica lui, să o ocrotesc, ceea ce n-am reuşit până la capăt. Şi ştiu că Profesorul nu mă considera vinovat de accident – în definitiv, Sabina fusese la volan, nu eu – ci pentru faptul că nu reuşisem să am grijă de ea. Iar astăzi, din privirea lui am înţeles că voia să-mi încredinţeze o altă misiune. Şi despre ce misiune putea fi vorba, brusc, după ce vreme de 13 ani de la îngrozitorul accident nu-mi vorbise? Intuiam şi mă treceu fiorii. *Ticălosul ăsta bătrân o făcuse.*

– George... O să-ţi spun foarte concis ce am realizat. O să te scutesc de amănuntele de specialitate care oricum nu sunt foarte interesante pentru un, iartă-mă, profan. E vorba de nişte ecuaţii care nu ţi-ar putea spune nimic. În schimb, o să-ţi spun *eu* ceva. Ăă... Hm, cred că nu e om – dintre cei care au auzit de mine – care să nu creadă că m-am ţicnit când m-am dedicat poeziei.

– Ca întotdeauna, şi acum ai dreptate, am murmurat eu, strivind mucul ţigării în scrumieră.

– Ce naiba de legătură poate fi între fizică şi poezie? continuă Profesorul. Desigur, poţi închina un poem liric legii a doua a termodinamicii, dar ea va rămâne *poezie*. Eu am reuşit însă ceva mult mai important, esenţial şi profund. Totul a pornit de la univers...

– Credeam că universul e totul, inclusiv începutul şi sfârşitul, am ridicat eu din umeri.

– Tocmai aici e problema, dragă George. Tot ceea ce percepem noi se numeşte univers, dar noi nu percepem *totul*. De aceea, un termen mai adecvat realităţii ar fi cel de multivers. O lume care conţine mai multe universuri ce coexistă, ca să spunem aşa, în paralel, dintre care noi nu cunoaştem decât universul nostru.

– Până aici, nimic nou. Am mai auzit vorbindu-se despre multivers şi lumi paralele.

– Da, dar ai auzit vorbindu-se din punct de vedere ştiinţific. Probabil că erau nişte fizicieni sau nişte filosofi. Şi apoi, ai auzit vorbindu-se. Eu însă nu am vorbit, ci am aplicat. Şi nu am abordat problema dintr-un unghi ştiinţific, ci poetic.

Probabil că făcusem o mutră foarte expresivă, căci Porfesorul se grăbi să riposteze:

– Scuteşte-mă, te rog, de comentarii ironice şi ascultă-mă până la capăt. (Se aplecă spre mine, privindu-mă în ochi.) Recunoaşte, dacă ai fi crezut într-adevăr că am înnebunit sau m-am senilizat, n-ai mai fi venit aşa de repede aici!

De omul acesta nu te puteai ascunde. Am renunţat să comentez şi i-am făcut semn să continue.

– Aşadar, avem un multivers compus din mai multe universuri. Acum, nu trebuie să fii etimolog sau semantician ca să-ţi dai seama ce înseamnă şi din ce sunt compuse cuvintele „univers" şi „multivers". Dar ceea ce am fost întotdeauna extrem de curios să aflu este dacă, în lumea asta a noastră, lucrurile pot fi întâmplătoare sau există o legătură extrem de bine motivată, între absolut toate care există, chiar dacă, de regulă, imperceptibilă pentru om. Mă refer la faptul că „univers" m-a dus cu gândul la „un vers" dintr-o poezie. Mai precis, că fiecare univers este un fragment component al multiversului *aşa cum mai multe formează o poezie*. Multiversul este o poezie! O poezie a Creatorului, în care ne aflăm şi noi. Nu uita că o poezie, cel puţin în sensul clasic al cuvântului, este alcătuită din versuri care rimează, iar versurile au şi ele o structură bine definită – rimă, lungime, metru. Deci, ca o poezie să poată fi poezie, este nevoie să existe o structură a versurilor, un înţeles, un efect sau rezultat. În mod analog, pentru ca universul să poată exista, e nevoie să fie clădit după anumite reguli – să aibă versuri, cadenţă, rimă...

De aici am început totul, de la această similitudine. Am ajuns la un model matematic al lumii, al universului. Sunt nişte ecuaţii aparent seci, dar cred că bat de departe ca importanţă teoria relativităţii. Ele descriu cu precizie multiversul – lumea noastră, dar şi *lumile celelalte*, paralele, cum li se mai spune. Sunt lumi create de fiecare particulă subatomică în fiecare – să-i zicem – clipă; fiecare probabilitate se produce, evoluând paralel. Multiversul este o nesfârşită izvorâre de lumi paralele, mai mult sau mai puţin asemănătoare. Desigur, despre acest lucru probabil ai mai citit, nu este descoperirea mea.

– Dar care este descoperirea dumitale?

– Eu am fundamentat matematic existenţa celorlalte universuri. Am descoperit care sunt punctele prin care poţi trece într-o altă realitate, într-o altă probabilitate, produsă într-o altă variantă. Vezi tu, multiversul este o ţesătură neînchiput de fină şi de migăloasă. Lumile paralele, sau variantele, se împletesc una cu alta şi coexistă, dar fără a veni în contact sau a se influenţa în vreun fel.

Dar poate că, uneori, Creatorul a fost cam în pană de inspiraţie. N-a găsit o rimă sau n-a respectat metrul. Şi atunci au apărut disfuncţionalităţi. Poezia/multiversul are locuri în care lucrurile nu se comportă conform legilor naturale. Poezia n-are rimă, iar în multivers există regiuni de genul Triunghiului Bermudelor. În aceste locuri, ţesătura multiversului este alterată, rărită, şi lumile vin în contact, se influenţează. Ba chiar poţi trece dintr-una în alta.

– În ce mod?!

– Am vreo mie de foi cu ecuaţii, dacă vrei.

Ajuns aici, Profesorul lăsă paharul şi porni să se deplaseze cu căruciorul afară din bibliotecă. O clipă m-am temut că el chiar voia să-mi aducă teancul de hârtii, dar mă înşelasem.

– Vino cu mine, îmi spuse Profesorul, fără să se întoarcă, în timp ce mergea în faţa mea. E mult mai simplu să-ţi arăt decât să-ţi explic.

Am coborît la subsol, unde am intrat într-o cămăruţă mică şi goală. O altă uşă dădea mai departe.

– Rima face poezia, mai zise Profesorul. Iar multiversul are şi el nevoie de o „rimă", eu i-am spus rezonanţă. Iar aici este un loc în care, uneori, rezonanţa este alterată în aşa fel încât (uni)versurile se suprapun parţial, se încalecă, dacă vrei.

– Am început să te cred, dar mi-ar fi

mai uşor să nu mai am reţineri dacă mi-ai spune şi de unde ai obţinut o energie atât de înaltă, pe care o consider indispensabilă.

– Nota 10 pentru întrebarea ta, George. Numai că să ştii că nu mi-am construit nici vreun ciclotron în hambar, nici vreo centrală atomică în coteţul găinilor, cum poate ai fost tentat să crezi. (Profesorul râse scurt.) *Poarta spre multivers este naturală.*

L-am privit cu o mutră, cred, lipsită complet de orice urmă de expresie. Profesorul se întoarse spre uşa care dădea în altă încăpere. Mi se puse un nod în gât. Oricum ar fi stat lucrurile, nu eram în largul meu: ori stăteam în faţa unui fost geniu atins acum de demenţă senilă, ori uşiţa aceea de apartament de bloc muncitoresc dădea afară din Universul nostru.

– Era în vara lui 1976. Eram aici, singur. După cum ţii minte, temelia vilei este a unei case ţărăneşti ridicate în 1923. În 1962, un ştab comunist a construit vila deasupra. A murit în 1969, iar după doi ani, părinţii săi, oameni simpli, mi-au lăsat *mie* vila. Nu am înţeles niciodată de ce, nu-i cunoscusem, iar ei, sigur, habar n-aveau de faptul că eram un... mă rog, mare om de ştiinţă. M-am gândit însă că fuseseră aranjamente pe linie de partid, să-mi creeze „toate condiţiile de muncă şi de viaţă", şi explicaţia părea relativ rezonabilă. Mi-am continuat cercetările în domeniul fizici atomice, ceea ce ulterior mi-a adus Nobelul. Doamne, cât am fost de fericit şi de mândru! Nici nu mă gândeam să nu încasez premiul! Aveam nevoie de bani pentru cercetări şi chiar dacă, desigur, nebunul ăla nu mi-ar fi dat, efectiv, dolarii, oricum mi-ar fi asigurat nişte avantaje pe linie ştiinţifică. Apoi a căzut bomba. S-a întâmplat în 1978, cu două zile înainte de decernarea premiilor. Am coborât aici, în locul acesta, unde era crama. Voiam să iau câteva sticle de vin, ştiam că a doua zi urma să veniţi voi doi, tu şi Sabina. Am deschis uşa, şi când să aprind lumina am auzit o mişcare înăuntru. Am crezut că e vreun şobolan, dar am avut un şoc atunci când am distins, în întuneric, o umbră mult mai mare. Era *un om*. „Nu te speria", mi-a spus el. Îţi dai seama că eu înţepenisem! „Totul e în regulă, Radule. Nu sunt de la Secu, nu sunt un bandit. Vreau doar să vorbim".

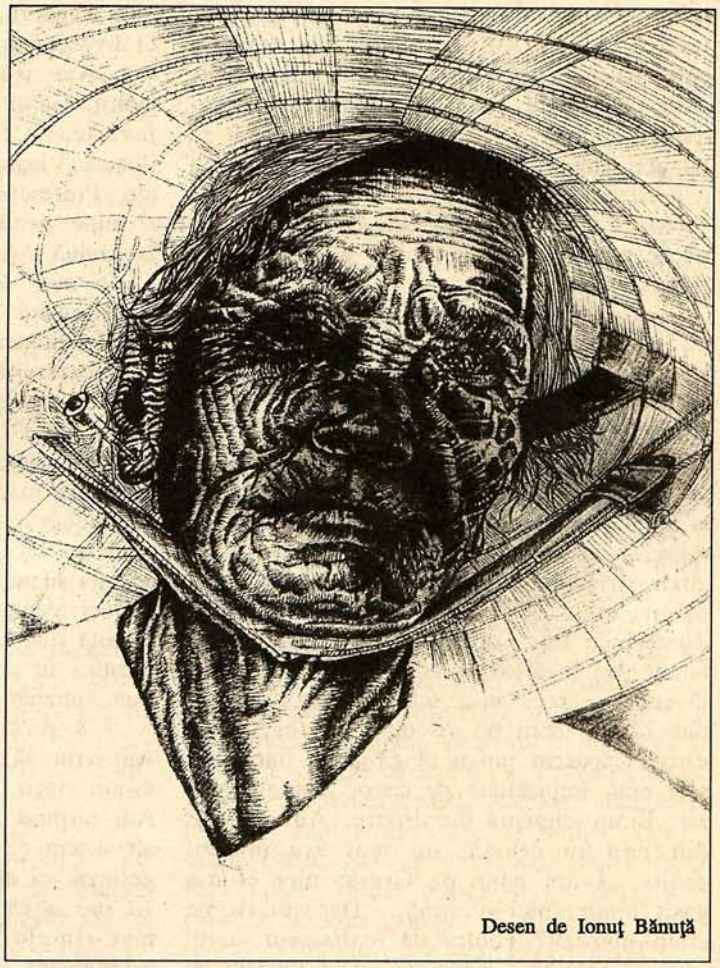

Desen de Ionuţ Bănuţă

Ce poate face un om de 66 de ani – şi nu genul atlet! – care se pomeneşte cu un individ dubios în pivniţa cu vinuri? Mai ales când ştiam că sunt urmărit în permanenţă de Securitate şi că fusesem şantajat să nu *doresc* să plec la Stockholm pentru a

primi Nobelul? În aceeaşi zi îl înjurasem la telefon pe un colonel care îmi explica, eufemistic şi politicos, că dacă *vreau* – nu dacă plec, dacă *vreau*! – să plec la Stockholm (de unde ştiau că aş fi fost tentat să nu mai vin), Sabina putea avea un accident, o nefericire...

Mi s-a strâns stomacul ascultându-l pe profesor. Nu, nu putea fi adevărat. Nu putea fi! Nu...

– Aşa că i-am spus foarte calm: „Nu, nu o să vreau să plec în Suedia. Dar te bag în pizda mă-tii pe tine, pe soţia ta, pe şeful tău, pe ministrul de Interne şi pe comandantul suprem, cu familie cu tot!" Iar acum, îmi apare unul în pivniţă, *unde nu ar fi avut cum să intre*! Aşa că am luat-o la fugă pe scări în sus. Tipul a ieşit după mine, i-am văzut faţa o secundă, şi l-am auzit strigând după mine. Am fugit către salon, unde aveam puşca de vânătoare. Tipul încă îmi vorbea, de jos; eram înnebunit. Am încărcat arma... apoi m-am oprit. O sudoare rece m-a scăldat, mi s-a făcut rău. M-am trezit pe jos după un timp oarecare. Scăpasem puşca lângă mine, iar cătuşele erau împrăştiate pe covor. Eram îngrozit. Eram cuprins de oroare. Am coborît din nou în cramă; nu mai era nimeni acolo. L-am adus pe Grasu; nici el n-a găsit nimic, nici o urmă... Dar ştii de ce eram îngrozit? *Pentru că realizasem ce-mi spusese individul acela, pe când fugeam de el.* Alergând speriat, auzisem fără să înţeleg. Pe când încărcam arma însă, înţelesul celor spuse m-a lovit ca un ciocan de forjă. Înţelesesem...

– La naiba, eu nu mai înţeleg nimic! l-am întrerupt pe Profesor. Ne aflam încă în cămăruţa goală de la subsol; el era în cărucior, eu în picioare, cu paharul de gin în mână. Mi-am dat seama că era absurd. Stăteam ca prostul ascultând cum mă fierbea. Bun, uşa dădea în alt univers. Nu ştiu ce legătură avea cu intrusul din pivniţă şi cu vila lui nea cutare, dar eu mă simţeam ca un ţânc pe care Profesorul îl joacă pe degete.

– Ţine-ţi vorba, i-am aruncat eu şi dintr-un pas am ajuns la uşă şi am deschis-o.

– NUU! urlă Profesorul, dar era deja prea târziu, mergeam pe stradă, pe bulevardul Magheru, cu paharul de gin în mână. O femeie se uită lung la mine, dezaprobator. Am aruncat paharul într-un coş de gunoi. Gâtul mi se uscase şi capul mi se învârtea. Ce naiba se întâmpla?! Era o iluzie? Visam? Murisem? Sau, pur şi simplu, Profesorul nu era senil, iar aceasta era o lume paralelă? Şi dacă era, *ce era*? Ce *înseamnă* o lume paralelă?!

În mod limpede, mă aflam în centrul Bucureştiului. Care Bucureşti? Încă un Bucureşti? Dumnezeule, câte Bucureştiuri există?! „O nesfârşită izvorâre de lumi paralele", spusese profesorul. Bun, şi eu în care mă aflam acum?

M-am aşezat pe o bancă din părculeţul de lângă magazinul „Eva". Pe altă bancă – un rocker cu o sticlă în mână, îşi săruta prietena. Începea să se întunece. Era lumea aceasta identică cu a mea? Nu, nu putea fi perfect identică. Teoretic, putea fi extrem de diferită (dar nu părea), după cum putea fi şi identică în proporţie de 99%, dar nu *la fel*. I-am întrebat pe tineri cât este ceasul.

– 8 şi 73 de minute, îmi spuse băiatul. Am vrut să mă ridic şi să-l pocnesc, dar m-am oprit. În fond, eram *în altă lume*. Am respirat adânc. Poate că aici există un alt sistem de măsurare a timpului. Nu sexagesimal, ci decimal. De pildă, fiecare zi are 10 ore a câte 100 de minute. Ar fi chiar mai simplu aşa. În lumea noastră, o zi echivalează cu 1440 de minute. Aici, ziua ar avea 1000 de minute; diferenţa nici n-ar fi extraordinar de mare.

– Vă rog să mă iertaţi că vă mai deranjez o dată, le-am spus. Mii de scuze. O întrebare şi am plecat. Îmi puteţi spune în ce dată suntem?

Cei doi se uitau la mine cam strâmb, dar probabil că privirea mea febrilă i-a înduioşat.

– Suntem în 21 pentie, anul aurului, spuse fata.

M-am ridicat, cam ameţit.

– Nu vă simţiţi bine? întrebă ea. Am vrut să fac un pas, dar brusc m-a cuprins o teroare de neimaginat. Şocul revelaţiei *diferenţei* mă paralizase. Nu al vreunei revelaţii anumite, dar ideea că eram *în alt univers*. Într-o lume pervertită, într-un fel ca a noastră, dar de fapt nu ca a noastră.

Ce alte surprize îmi mai rezerva? M-am întors către ei. Am scos din buzunar o hârtie de 10.000 de lei – singura pe care o aveam la mine când trecusem pragul acestei lumi.

– Recunoaşteţi asta, nu? i-am întrebat. Rockerul ridică din umeri, dând afirmativ din cap. Nu vreau să vă jignesc, dar v-o pot dărui dacă sunteţi amabili să-mi răspundeţi la câteva întrebări. Atâta tot.

– Omule, parcă eşti venit de pe altă lume! îmi spuse băiatul. Nici nu ştia câtă dreptate avea... Părea cam la 20-22 de ani şi purta, sub jacka de piele, un tricou negru cu un cap de mort peste care scria REPTILED. O fi existat trupa asta în lumea mea? În tinereţe cântasem într-o trupă de rock, aşa că, deşi rămăsesem la Beatles şi Barclay James Harvest, aveam o oarecare idee despre rockul actual. Despre Reptiled eu nu auzisem, dar acesta nu era un criteriu. Iar cunoştinţele mele despre rockul la modă nu erau suficiente pentru a-mi face o ideea despre diferenţa dintre universurile noastre.

– Ăă... spuneţi-mi, aţi auzit de Eminescu?

– Desigur. Toată lumea a auzit.

Bun. Am respirat uşurat. Nu ştiu de ce, dar faptul că existase Eminescu mă liniştea mai mult decât dacă ora ar fi avut 60 de minute.

– Şi când a trăit?

– În secolul trecut.

– E bine. De ce a murit?

– Glumiţi? A fost împuşcat.

– *Împuşcat?!* Ăăă... dar ştiţi vreo poezie de-a lui?

Tinerii se priviră. Fata avea ochi albaştri şi un năsuc obraznic. Poate că aşa va arăta Smaranda pe la 20 de ani, cine ştie?... Prietenul ei o sărută.

– Domnule, Mihai Eminescu nu a fost poet, a fost preşedintele României. Şi a murit împuşcat de un terorist turc, în anul glontelui, ceea ce a declanşat războiul de independenţă.

Când mi-am putut regla graiul, am spus:

– Vă cred. Dar aţi auzit vreodată de vreo poezie intitulată „Luceafărul"?

– Am învăţat-o şi la şcoală, e marfă, sări fata. E scrisă de Vitan. „Cobori în jos, Luceafăr blând/Alunecând pe-o rază..."

Nu mai aveam nimic de zis. Afară era deja întuneric. Le-am dat banii, le-am mulţumit şi am vrut să plec.

– Staţi o clipă, mă opri tânărul fan al trupei Reptiled. Chiar sunteţi venit de pe altă lume?

Cum naiba să-i explic aşa ceva?! Că veneam dintr-un alt univers, că Profesorul mă aştepta în subsol, că rezonanţa multiversului era alterată?! M-ar fi luat drept nebun. În plus, nu aveam nici o dovadă.

– Nu, sigur că nu. Sufăr... sufăr de amnezie. Am vrut să plec, dar tânărul mi se adresă din nou:

– Ba eu cred că veniţi din altă lume.

M-am întors către el puţin alarmat.

– Ce vrei să spui cu asta?

Mi-a fulgerat prin minte o lume xenofobă nu numai faţă de străinii de ţară, dar şi faţă de cei din afara universului.

– Duceţi-vă în faţă la „Eva" şi o să vă daţi seama la ce mă refer. Mult succes!

O ţineam din surpriză în surpriză. Ce naiba voia să spună mucosul ăsta? M-o fi trimis în braţele agenţilor de la Serviciul de Imigrare Extrauniversală! Precaut, m-am dus în locul indicat, în care, în lumea mea – unde Eminescu era cel mai mare poet român, iar Vitan, un cartier – se afla o casă de schimb valutar. Şi, deşi îmi propusesem să nu fiu şocat, am fost ŞOCAT.

„Transportor Automat Multiversal", scria acolo. Semăna izbitor cu o cabină fotografică automată. La exterior avea o tastatură, o fantă orizontală şi un afişaj, care îmi transmise următorul mesaj: „Acesta este un sistem automat de repatriere a paranauţilor. Dacă doriţi să vă întoarceţi în universul dumneavoastră, tastaţi numele sau codul acestuia."

Dacă era o glumă proastă, era extrem de proastă. Dacă însă nu era o glumă, eu eram un paranaut! Aşadar, am tastat: „Pământul, România, 20 septembrie 1996". Imediat am primit răspunsul: „Descrierea dumneavoastră corespunde unui număr de 99^{148526} universuri. Puteţi fi mai precis?" „Eminescu – poet român, Hitler – dictator nazist, Bugs Bunny – iepuroi obraznic, Radu Moraru, născut 1910 d.Hr. – laureat Nobel pentru fizică". Răspunsul veni prompt: „Descrierea dumneavoastră corespunde unui număr de

99^{110002} universuri. Puteţi fi mai precis?" Cum, fir-ar să fie, nu puteam fi mai precis; după 30 de secunde apăru un nou mesaj: „Dacă nu cunoaşteţi numele sau codul universului dumneavoastră, identificarea se va face automat, contra unei taxe de 10% din costul transportului. Introduceţi banii în fanta de sub acest afişaj şi intraţi în cabină."

Disperat, m-am căutat prin buzunare. *Nu mai aveam nici un ban!* Nu se poate, e stupid... Să rămân în alt univers, pentru că nu-mi pot plăti drumul prin hiper, hipo sau drăcică-spaţiu, cum s-o chema!

– Domnule...

M-am întors. Rockerul şi prietena sa, zâmbind cu gura până la urechi, stăteau acolo. El îmi întindea bancnota de 10.000.

– Mă gândeam că poate vă trebuie...

– La naiba! Mai mult decât orice...

– Atunci, luaţi-o!

Am apucat hârtia de parcă m-aş fi ţinut de ea să nu cad în prăpastie (de fapt, aşa şi era: aveam şanse să mă prăbuşesc în hăul multiversului...).

– Mulţumesc din inimă... Deci, sunt mulţi oameni din alte lumi pe-aici?

– Da, răspunse firesc tânărul. Dintotdeauna au fost, apăreau din neant, cam unul pe an, şi rămâneau aici. Dar acum câţiva ani au inventat cabinele astea. De-aia v-am întrebat dacă sunteţi de pe altă lume!

Am râs, cu tot haosul din capul meu.

– Încă ceva: banii ăştia sunt valabili aici, la voi?

– Da, sunt perfect identici.

– Atunci sunteţi cei mai de treabă extratereştri pe care i-am cunoscut vreodată!

– S-avem pardon, râse fata. *Dumneavoastră* sunteţi extraterestrul!

– O ultimă întrebare: cum arată calendarul vostru?

– Anul are 10 luni a câte 50 de zile, iar săptămâna are 10 zile. Lunile se numesc unie, dumbrie, trembrie, catrie, pentie, iar anii nu se mai numerotează, ci au fiecare câte un nume. De pildă, anul socotit înainte 1977 a primit denumirea de anul cutremurului, iar după 12 ani a fost anul regelui.

– La voi a mers mai bine, am mormăit eu şi am introdus bancnota în fantă; nu mi-a dat nici un rest. Uşa cabinei s-a deschis, am intrat, apoi uşa s-a închis. Cei doi tineri îmi făceau semn cu mâna. M-a străfulgerat o idee: nu cumva era nu un transportor multiversal, ci un fel de crematoriu? Era mai simplu să-i omori pe străini decât să-i trimiţi acasă. Prea erau veseli puştanii ăştia! Disperat, am început să dau cu pumnii în pereţii transparenţi ai cabinei. Profesorul mă privea uimit, iar eu izbeam cu pumnii în uşa deschisă, dar nu-mi dădea prin cap să păşesc dincolo de prag, în subsol. Am reuşit s-o fac, iar Profesorul a venit, a închis uşa în urma mea şi continua să se uite la mine stupefiat.

– *Cum* ai reuşit să te întorci? îngăimă el.

– Nu, i-am replicat eu. Vreau să-mi spui totul, ce naiba e chestia asta, unde am fost şi cine era tipul ăla din pivniţă?!

❖ ❖ ❖

Urcasem la loc în bibliotecă. Îmi luasem alt pahar, fumam, beam şi îl ascultam pe Profesor.

– Intrusul îmi strigase să nu fug, pentru că deţinea un mesaj urgent pentru mine şi nu avea mult timp, deoarece poarta între universuri nu putea sta deschisă decât extrem de puţin timp. Mi-a spus să nu primesc, *sub nici o formă*, Premiul Nobel sau propunerile Armatei. Mi-a mai explicat că poarta se va deschide în 1996, pe 20 septembrie.

– Astăzi! Acum!

– Da, astăzi şi acum. Şi mi-a mai zis să am mare grijă de Sabina, că o să... Atât a apucat să-mi spună, că o să... Apoi totul a încetat – fie că deja leşinasem eu, fie că poarta se închisese. Şi ţi-am zis că îi văzusem faţa, nu?

– Erai *chiar dumneata*, Profesore, aşa e?

– Exact, încuviinţă bătrânul din cărucior. Eu, în alt univers, reuşisem să creez un sistem de comunicare între lumi, ba chiar să prevăd viitorul în celelalte variante ale multiversului. Şi aşa eram obsedat de grija pentru Sabina, dar după ce mi-am spus eu mie, am fost de-a dreptul panicat.

– Crezi că a fost mâna securiştilor? l-am întrebat cu lacrimi în ochi.

– Nu ştiu, George. Tu ai fost acolo, tu ar trebui să-ţi poţi da seama mai bine.

Am tăcut amândoi vreme de câteva minute. Nu m-am uitat la el, dar sunt convins că avea şi el lacrimi pe obraji.

– Ulterior am înţeles că, nu ştiu exact cum, Profesorul celălalt îmi aranjase şi să primesc această vilă, continuă Profesorul. Probabil o fi apărut pe post de fantomă, convingându-i pe ţăranii aceia bătrâni că o să-i bântuie până îmi vor da casa.

I-am povestit şi eu ce văzusem pe lumea cealaltă. Profesorul se declară scos din minţi de faptul că avusesem o şansă, probabil unică – aceea de a găsi un sistem prin care să mă întorc în lumea mea.

– Iată de ce nu voiam să treci pragul, îmi spuse el. Întoarcerea în propriul univers este extrem, extrem de dificilă. De fapt, există şanse să nu te mai întorci *niciodată*. Poţi nimeri într-o lume foarte asemănătoare, dar nu în aceeaşi. De pildă, nu vei recunoaşte niciodată vreo diferenţă, dar, de exemplu, Oceanul Pacific va avea cu 100.000 de litri de apă mai puţin, sau peninsula Yucatan va avea doi metri pătraţi în plus – atât cât să nu-ţi poţi da seama! Vei sta lângă soţia ta, o vei recunoaşte, *dar nu va fi ea*. Vei sta lângă... oh, Doamne, iartă-mă. M-a luat gura pe dinainte. Te rog să mă ierţi. Ceea ce voiam să-ţi spun este că ai avut un noroc senzaţional că te-ai putut întoarce în lumea ta. Poate altă dată vei străbate mii şi mii de universuri până să...

– Hei, stai aşa! Ce te face să crezi că am de gând să mai trec de uşa aia nenorocită?!

– Păi de ce crezi că te-am chemat aici? Eşti cel mai potrivit om pentru a face asta. Eşti foarte curios, nu o dată ţi-ai riscat viaţa pentru a face nu ştiu ce fleac de reportaj. Şi eşti şi motivat: vrei să-mi demonstrezi că nu a fost vina ta atunci, cu accidentul, şi că îţi pot încredinţa o misiune. Şi, pe de altă parte, eşti singurul om în care am deplină încredere. Şi apoi, de ce discutăm noi atâta – în fond, eşti deja primul *paranaut!* încheie Profesorul şi râse din toată inima de acest cuvânt.

Adevărul este că, spaima odată estompată, mă şi vedeam în postura primului jurnalist din istoria jurnalisticii care transmite nu din altă ţară, nu de pe altă planetă – ci din altă realitate! Dar, chiar şi aşa, în nici un caz acum, astăzi.

– Iar astăzi este singura ocazie pentru încă cine ştie câţi ani, poate chiar ultima, cine ştie? Înţelegi? Poate fi acum sau niciodată.

– Şi crezi că îmi pot lăsa aşa, peste noapte, viaţa, soţia, copiii, cariera, totul – pentru a hălădui pe coclaurii multiversului? E nevoie de pregătire...

– Nu mai e timp, mă întrerupse Profesorul. Poarta va mai sta deschisă încă maximum 24 de ore, atât. După aceea, s-a zis. Acesta este motivul pentru care tu trebuie să te duci *acolo* şi să descoperi modalitatea de a deschide poarta multiversală la comandă şi de a-ţi putea alege exact lumea în care vrei să ajungi. Eşti, la ora actuală, singurul om de pe Pământ care poate face acest lucru.

– Fii serios. Vei găsi oricând pe altcineva.

– Dar nu vreau pe altcineva. Tu eşti cel mai potrivit. Cu altcineva nu discut. Nu am încredere în nimeni, şi nici timp.

– Atunci nu se va duce nimeni, acum, dar în mod cert se va duce peste câţiva ani.

– Glumeşti. Mie mi-au trebuit zeci de ani ca să elaborez teoria, ecuaţiile, totul... Lor le va trebui de câteva ori pe-atât. Poate nici măcar Stephen Hawking nu ar putea reface totul.

– Vrei să spui că nu vei dezvălui studiile tale?!

– Poate doar să fiu nebun! Primii care ar profita ar fi capetele alea seci de la Armată, care s-ar apuca să invadeze multiversul, să-l asasineze pe Hitler ori pe Stalin şi să vrea să schimbe lucrurile, ceea ce, crede-mă, s-ar sfârşi foarte neplăcut pentru armonia multiversului. Aşa că te conjur: du-te, chiar acum, caută-mă în multivers şi află ce trebuie aflat - şi întoarce-te!

– *Acum?* Mai avem 24 de ore, ziceai că...

– Da, dar te previn că vei face majoritatea drumurilor în timp real, aşa cum a fost şi cel de adineauri. În 24 de ore nu poţi găsi un om în Bucureşti, dar în miliardele şi miliardele de universuri din multivers?!

– Lasă-mă măcar s-o sun pe Daniela...

– N-ai timp, George. Crede-mă. Şi nici n-ai ce să-i spui, acum, la miezul nopţii. Mai rău o sperii. Află la timp secretul şi îi

vei spune „Bună“ mâine seară!

Fir-ar să fie! Bătrânul avea dreptate. Ce-i puteam spune Danielei la ora 1 noaptea? O sunasem după-amiază, când plecasem de la Constanţa.

❖ ❖ ❖

Eram din nou în faţa uşii de la subsol.

– Poarta aceasta se pare că face legătura între mai multe universuri, toate foarte asemănătoare. Seamănă mult între ele, dar nu sunt complet identice. Ţine minte că vei putea găsi multe universuri care ţi se vor părea perfect identice cu al nostru, dar nu va fi nici unul al nostru.

– Atunci să stabilim o parolă...

– N-are rost, George, oricum o vor mai stabili şi alte o sută de miliarde de Georgi şi Morari.

– Atunci cum voi putea şti că mi-am îndeplinit misiunea?

– Simplu: pentru că vei fi descoperit sistemul de orientare între lumi, între realităţi, între universuri! Iar când vei dori să pleci dintr-un univers, va trebui să te duci în apropierea unor porţi naturale. Acestea există în absolut toate universurile şi pot fi chiar prezise matematic în funcţie de anumiţi factori. Îţi voi da un aparat care măsoară anumiţi parametri – câmp electromagnetic, câmp gravitaţional, radiaţie remanentă etc. – şi, în funcţie de valorile acestora, calculează amplasarea punctelor de alterare a rezonanţei. Este suficient să te apropii de acele puncte, aparatul în cauză intensifică dizarmonia şi eşti „supt“ în poarta care te va arunca mai departe, în altă lume.

– Sper că aparatul e portabil..., încercai eu o glumă.

– Iată-l. Profesorul îmi întinse un lănţişor de care era prinsă o tăbliţă metalică, groasă de câţiva milimetri. Mă instrui cum s-o pun la gât şi cum să mă folosesc de ea, după care îmi mai dădu bani, o lanternă şi alte câteva obiecte utile. Apoi se îndepărtă de mine, iar eu am deschis uşa larg. Am *N-am* aşteptat *simţit* câteva *mare* clipe, *lucru*, după *nici* care *o* am *senzaţie* păşit *stranie*. dincolo de *De* prag, *data* încercând *aceasta* să *nimerisem* simt *într-o* cât *cameră* mai *plină* bine *de* trecerea *calculatoare*, dintr-o realitate *dar* în *în* alta. *care nu se afla nici un om.*

M-am uitat pe geam şi am remarcat spaţiul din faţa Casei Presei Libere – clădire în care mă şi aflam. Am ieşit din încăpere şi am mers pe un culoar lung, prin locuri în care păşisem zi de zi, altă dată, în lumea mea. Dar unde erau oamenii?

Am aflat răspunsul la întrebare când am ajuns la etajul unu. Pe hol avea loc o şedinţă sau ceva asemănător. O persoană congestionată vorbea cu un glas sonor şi pe un ton revoltat:

– ...este un poruncitor şi trebuie făptat în dreptuire!

– Da, da, să fie judecat! se auziră nişte voci.

– De plidă, el l-a învinuit pe Coparu că nu este un adevărat tăţist, că nu-şi iubeşte tăţia!

M-am îndepărtat. Indivizii păreau refractari la neologisme, iar eu însumi mă simţeam un neologism în lumea lor. M-am dus la portar şi l-am întrebat dacă pot să telefo... să, pardon, să sun de acolo. Omul îmi spuse că nu pot zbârnâi, pentru că audedepartele este stricat, dar că pot lua ridicătorul până la placa doi, *la mine* în cameră. Acolo m-am şi dus. La *mine*? Până acum nu-mi trecuse prin cap că, în multe din aceste lumi, aveam să mă întâlnesc cu mine însumi, că existam şi eu însumi.

În biroul pe a cărui uşă scria „Foaia ZILNICUL – Gheorghe Avram, întocmitor-căpetenie“ se găsea o blondă fermecătoare. Aşadar, nu numai limba română suna aiurea, iar eu nu mai eram George, ci Gheorghe, dar aveam şi o altă secretară. În fine, un avantaj în toată nebunia asta!

– Aa, jupâne Avram. V-aţi întors aşa de rep... Hei, dar când v-aţi şi schimbat?

Fata era sincer uluită. Am înţeles că eu-Gheorghe tocmai ieşisem, probabil de câteva clipe.

– Aşa sunt eu, iute. Zbârnâie-l, te rog, pe profesorul Moraru.

Blonda se conformă, apoi îmi întinse receptorul.

– Poftim primitorul, jupâne Avram. V-a mai zbârnâit şi cucoana Dumitriu, de la „Slobodenia“. Zicea că va tărăgăna întâl-

nirea, trebuie să facă acasă un tratament cu contravieţuitoare.

– Cu ce?! am întrebat. La Profesor nu răspundea nimeni, aşa că am închis.

– Contravieţuitoare! Ştiţi, penicilină, oxacilină...

Lumea asta sărise peste cal. Aveau o jenă grozavă de neologisme. Dar cine era Porüncitorul care trebuia, se pare, acţionat în justiţie? Am dat drumul la televizor, la ştiri.

– ...izvoare deznumite dinlăuntrul Vorbariului au adeverit oprirea logofătului Ionete, care a subtras apropiator zece mii de taleri din numărătorul cetei de coşbeşică...

Cea mai bună traducere pe care o ghiceam era următoarea: „Surse anonime din interiorul Parlamentului au confirmat arestarea ministrului Ionete, care a sustras aproximativ zece mii de dolari din contul echipei de baschet..."

– Paceverde a conblestemat întrevenirea în putere a orăşenilor împotriva opritorilor de la mijlocaşa nespargibilă de la lângă Îngerii, din SLA...

Asta era mai greu, dar şi mai fascinant. „GreenPeace a condamnat intervenţia în forţă a poliţiştilor împotriva greviştilor de la centrala amotică de lângă Los Angeles, Statele Lipite ale Americii..."

Am plecat de la serviciu în maşina mea numită aici Cer, şi m-am dus la Profesor acasă. Pe drum am văzut o groază de denumiri care m-au distrat de minune: „Mănâncăiutele Alu'donald", „Către ceruşă", „Către sineuliţa Bucureşti-Piteşti", „Margine de iuţeală: 60 miimetri la ceas". Am oprit la un stop să întreb un tânăr pietrar (v-aţi prins, un rocker!) ce naiba-i aia ceruşă şi să văd ce muzică ascultă.

– Ăăă, ceruşa e chestia aia unde se pământesc păsăroşii cu refaptă, mi-a spus el. Mi-a trebuit ceva timp să-mi amintesc că „avion" vine de la latinescul „avis", adică pasăre, şi să-mi dau seama că ceruşa era o uşă spre cer, probabil Otopeni, unde aterizau avioanele cu reacţie! Când l-am întrebat ce gen de muzică ascultă, mi-a răspuns:

– Piatră, miştişinvârţi... Ştiţi, Fecioara de Fier, Popa Iuda, Pupătura, Roşadânc, Fierotania, Tremurând Ştefănescu...

Amuzat peste măsură, am recunoscut Iron Maiden, Judas Priest, Kiss, Deep Purple, Metallica, Shakin' Stevens, despre care citisem în rubrica de muzică a ziarului la care lucram...

Ajuns la apartamentul din oraş al Profesorului, am sunat la uşă. Mi-a deschis chiar bătrânul savant. Am fost un pic surprins să-l văd că nu mergea în cărucior, ci se ţinea bine pe picioare. M-a primit bucuros. Dar ceva nu era în regulă! Urmărit de o presimţire care îmi încreţea pielea pe mine fără să ştiu de ce, l-am urmat în birou. Secretara lui, cu căştile walkman-ului pe urechi, îmi făcu un semn vesel cu mâna.

– Ai zbârnâit cumva la mine? mă întrebă Profesorul.

– Da, dar n-a răspuns nimeni.

– Eram sigur... Alina, închide-ţi, fir-ar să fie, mergeomu' ăla, să auzi când zbârnâie audedepartele!

Discuţia a durat o jumătate de oră şi am tot adus vorba despre lumi paralele, dar *acest* Radu Moraru nu ştia nimic despre o posibilă poartă între lumi. Şi, da, acceptase Premiul Boier pentru studiul părticelelor subnespargibile...

Am plecat. Ce naiba mă speriase însă aşa de tare în biroul Profesorului? Răspunsul l-am avut printr-o asociere stranie. Într-o vitrină era expus un „mergică-vorbică", adică un walkie-talkie – aşa cum avusesem eu şi Sabina, confecţionate de tatăl ei... Şi mi-am dat seama, îngrozit, că în universul acesta aş fi putut s-o întâlnesc pe Sabina, la 13 ani după ce murise... Ba chiar în *mai multe* universuri! Asta mă îngrozea, dacă atâtea lucruri erau schimbate, de ce nu şi situaţia ei?!

M-am apropiat de un telefon public, cu gândul nebunesc de a suna la mine acasă (la mine-Gheorghe, se subînţelege). Oare voi da de Sabina? Sau va fi o altă femeie? Sau, şi mai oripilant, va fi Sabina caricaturizată sau parţială? Şi chiar dacă ar fi Sabina cea pe care o ştiam eu, nu este împotriva legilor firii să vorbesc cu ea? De fapt, întrebarea era ipocrită. Împotriva legilor firii era, din capul locului, călătoria mea dintr-o lume în alta, împotriva legilor firii era faptul că vorbisem cu Profesorul *ăsta* dându-mă drept Gheorghe, în timp ce eu eram George, iar când Gheorghe se va întâlni cu Profesorul, va fi uluit să audă că l-a vizitat

fără să ştie... Aşa că ce mai conta dacă mă întâlneam cu o persoană care, în varianta mea a story-ului lumii, decedase în urmă cu 13 ani într-un accident de maşină? Păi conta, imbecilule, conta enorm. În primul rând, conta pentru mine. Trăind normal, într-o singură lume, ai certitudinea că cei care mor nu se mai întorc. Acest lucru atât de dureros este, însă, pe undeva, în mod paradoxal, pozitiv. Pentru că îmi închipui că mult, mult mai dureros ar fi ca persoana pe care o iubeai atât de mult să învie, de pildă, la 15 ani după ce închisese ochii, adică să fi economisit 15 ani, în timp ce tu eşti mai bătrân cu 15. Sau, o dată înviată, fiinţa aceea îţi va frânge inima din nou, părăsindu-te pentru că te învinuieşte de moartea ei...

După accident mi-a fost cumplit de greu să mă obişnuiesc cu pierderea Sabinei. Într-un fel, nu m-am obişnuit nici astăzi. Dar am reuşit să trec suferinţa într-un sertar mai de la fundul minţii şi să mă ocup de realitatea imediată; este, de altfel, singura modalitate de a nu înnebuni. Acum însă, a vorbi cu fosta mea soţie era ca şi cum durerea ascunsă s-ar transforma într-o bombă care mă va face praf şi pulbere.

Am stat lângă telefon, cu fisa în mână, aproape o jumătate de oră. Am răsucit problema pe toate părţile. Am ascultat – fără să aud pe moment – fragmente din conversaţiile altora. O tânără era fericită că îşi cumpărase „cuptor cu valuri mici" (cu microunde), iar un domn bine îmbrăcat încerca să-i vândă cuiva „un socotitor Aluintoş, cu clăpăraie, şoricel şi veghetor" (adică, se vede, un computer Macintosh cu tastatură, mouse şi monitor). Da, desigur, putea vinde şi făcăciuni de la Micmoale – de pildă Geamuri – despre care poate l-ar fi distrat să afle că la noi se numeau produse Microsoft, de pildă Windows... În cele din urmă, am renunţat să-i mai telefonez posibilei Sabina. Da, aşa era corect şi sănătos. Un bărbat trebuie să fie tare. Am început să caut o poartă către o altă lume. Aparatul mi-a indicat rapid una la 1,2 kilometri, undeva în zona Hanului lui Manuc. M-am dus pe jos, încercând să-mi mai aerisesc puţin creierul înfierbântat. Mi-am adus aminte că în limba croată cuvântul pentru helicopter este „aerovârtojnic", ceea ce mă amuzase nespus la vremea respectivă, dar aici, în patria – sau „tăţia" – aceasta, Creatorul chiar exagerase. Într-o „prăvălie de arme" se vindeau „învârtitoare Mânz, teapa 38, cu 8 focuri". În faţa unei „prăvălii de nuri", chiar am izbucnit în râs. Era un sex-shop ca oricare altul, dar denumirile m-au făcut să râd cu lacrimi, cu toată apăsarea din capul meu. Erau expuse „ştrembeleaguri prefăcute", „tremurici cu două iuţeli", „izmene muiereşti răsculătoare", „iruri pentru mădulare nevolnice", „păstrătoare", „jurnale cu cucoane despuiate" sau cu „jupâni pidosnici"...

Am plecat mai departe când mi-am dat seama că lumea se uita cruciş la mine cum râdeam în hohote în faţa vibratoarelor, fie ele şi cu două viteze! La mişcătorul „Luceafărul" rula filmul „Ziua neatârnării". Ai naibii, ajunseseră şi *aici!* La „Scara", văzusem mai devreme, era „Nii îndărăt cu mânie".

Mergând către locul cu pricina, sub ochii mei, o bucăţică din Hanul lui Manuc *lipsea*, prin locul respectiv văzându-se o porţiune dintr-un tren care trecea în viteză. Spărtura din han se mărea; acum erau două peisaje, în mod clar, dar întrepătrunse în aşa fel, încât nu puteai pricepe nimic. Apoi lumea cealaltă începu să predomine. Se făcea frig şi se întuneca rapid. Trecusem în alt univers.

Am tresărit când s-a apropiat de mine un om cu faţa diformă. De fapt, nu era atât diformă, cât caricaturală. Ochii porcini încadrau un nas ca o vânătă, iar la o privire mai atentă îţi pica fisa că unul dintre ridurile mai adânci de pe faţă era chiar gura.

– Actele la control, se răsti el cu o voce răguşită.

– Ăăă... da, desigur. Mi-am căutat buletinul în buzunar, rugându-mă la Dumnezeu să corespundă. Ghearele caricaturii umane mi-au smuls documentul, apoi îl băgară în buzunar fără să-l deschidă.

– Nu vă uitaţi în el?! l-am întrebat. El mă privi cu răutate – şi când s-au mai apropiat câteva persoane, am înţeles cu groază de ce. *Toţi* aveau chipuri groteşti, hâde, cu dinţi inegali, urechi blege de 10-15 cm,

nasuri borcănate sau lipsă, priviri crucişe, capete strâmbe şi smocuri de păr aruncate la nimereală pe craniu. Erau respingători.

– N-aveţi nici un drept să-mi reţineţi actele fără nici un motiv..., am început eu, dar m-am pomenit cu un pumn în faţă, ca o dovadă că avea dreptul. Eram năucit. Mi-a sucit mâinile la spate şi mi-a pus cătuşele. O femeie cu nasul până dincolo de bărbie s-a apropiat şi s-a uitat la mine cu dezgust:

– Ticălosule! Scârbosule! mi-a aruncat ea. Nu ţi-e ruşine să umbli aşa pe stradă?!

Ceva m-a lovit puternic în urechea stângă. Am început să mă zbat. I-am tras un cap în gură celui care mă arestase, doborându-l, apoi am luat-o la fugă. Dar femeia de adineauri şi încă vreo zece persoane m-au înconjurat. Cineva m-a lovit pe la spate, în rinichi, apoi am încasat un picior în burtă. Un cuţit sclipi în lumina felinarului. Mi-am văzut moartea cu ochii în noaptea din lumea aceasta grotescă, linşat pentru că nu eram respingător ca ei... Dar răsună un foc de armă şi agresorii mei se risipiră. Cu pistolul în mână, poliţistul mă ridică şi mă împinse lângă un zid, protejându-mă de furia mulţimii.

– Aici 041. Am un frumos şi o posibilă linşare, vorbi el precipitat în staţia radio. Nu ştiu de ce, dar îmi venea să râd. Bănuisem eu întotdeauna că sunt frumos, dar de data asta...

Prefăcându-mă că îmi pipăi locurile în care fusesem lovit, mi-am activat aparatul pentru a găsi cât mai urgent o poartă pe unde să ies din lumea asta nebună. Femeia care mă apostrofase mai devreme apăru din nou, în primul rând al celor care ne înconjurau. Scuipă spre noi, apoi aruncă o piatră care nu mă nimeri, în schimb îl lovi în obraz pe poliţist. Acesta înjură îngrozitor şi împuşcă femeia în frunte. Eu paralizasem. Bătrânica era pe jos, iar sângele îi ţâşnea ritmic, în mod oribil, din gaura din cap. Altcineva aruncă în noi cu o sticlă plină cu băutură, dar nu ne lovi, ci se sparse de perete. Atunci poliţistul trase câteva focuri în mulţimea care se risipi urlând; în urma lor rămaseră două alte cadavre, iar un tânăr rănit la genunchi încerca să se târască, ţipând de durere. Atunci apăru duba poliţiei. Aceasta ar fi putut să-l ocolească pe rănit, dar îl călcă cu bună ştiinţă; am închis ochii, nemaisuportând grozăviile. Aparatul îmi semnală că eram la 3,7 km de cea mai apropiată poartă! Dumnezeule, până aici mi-a fost! Din dubă şi din închisoare nu aveam cum să scap... Am vrut să privesc la cer ultima dată; atunci, omul meu avu o reacţie ciudată. Îmi puse labele sale greoaie peste ochi, urlându-mi în ureche să nu îndrăznesc să mă uit în sus. El şi un alt poliţist mă băgară în dubă, cu lovituri de baston în cap şi coaste.

– Cum de ai tupeul să te uiţi la zeul nostru, nenorocitule?! îmi şuieră Nas-de-Vânătă. Şi-mi mai trase un pumn care mă aruncă de pe banchetă. Uşile se închiseră, iar duba porni. Zeu? Ce rahat de zeu? Şi ce-i poate scoate din minţi în halul ăsta pe oamenii de aici? Duba gonea, eu eram pe jos bătut, legat şi zgâlţâit. Nas-de-Vânătă mă privea cu răutate. Mârâia ca un animal şi firişoare de salivă îi curgeau pe la colţurile gurii. Celălalt poliţist, slab ca un ţâr, dar cu pumni ososi, cu o faţă îngustă, tăioasă, care-mi amintea de Ciocănitoarea Woody, se deschise la şliţ. Oroarea mea crescu, pentru că asta ar fi pus capac la toate: arestat, bătut, cvasilinşat, iar acum şi violat – şi încă de un monstru! Dar Woody nu avea treabă cu mine. Nas-de-Vânătă se întoarse către el şi cei doi bărbaţi animalici se sărutară pe gură, cu violenţă, muşcându-se. Am profitat de ocazie pentru a încerca să mă uit în sus, prin geamul din plafonul dubei. Un bocanc în cap m-a rostogolit în colţul celulei ambulante, iar Woody, cu trăsăturile – şi aşa groaznice – deformate de ură, îmi spuse să nu mă uit în sus dacă nu vreau să-mi scoată maţele şi să mi le facă bretele. Apoi îl posedă cu sălbăticie pe colegul său, în duba care gonea şi se zgâlţâia în semiîntuneric şi nebunie halucinantă... Nu, nu era posibil. De unde atâta răutate, atâta demenţă?! Dumnezeule – aşa eram şi eu în lumea asta? Şi Daniela? Şi... Am vrut să mă ridic şi să mă arunc la ei, înnebunit, dar am simţit că aparatul îmi spunea ceva. În fine, o veste bună: datorită mişcării maşinii, mă apropiam de poartă, care era acum la numai 1,9 km! Cu ochii închişi, să nu văd abominabila sodomie vio-

lentă de pe banchetă, m-am rugat să ajung la poarta spre multivers înainte de a ajunge la închisoare. Mai aveam 900 de metri când duba se opri. Am început să plâng. Doamne, cât de neînchipuit de frumoasă este Daniela! Şi Smaranda, şi micuţul Alex... N-o să-i mai văd niciodată!

Uşa dubei se deschise. Eram pe o stradă bine luminată, unde două femei bine îmbrăcate snopeau în bătaie un mic cerşetor. Una îi sucise o mână la spate, iar cealaltă îi dădea capete în gură, până se umplură amândoi de sânge. Poliţiştii coborâră din dubă, nu înainte de a mă lega, cu alte cătuşe, de un mâner metalic. Bietul copil căzuse pe jos, iar cele două walkyrii în mizerie – cu obrajii plini de bube şi buhăiţi, cu dinţi care le ieşeau din gurile strâmbe – îl tocau mărunt cu tocurile. Lumea se adunase şi aclama frenetic. Nimeni nu-i lău apărarea cerşetorului. Probabil că nici gardienii mei n-ar fi făcut-o, dar aveau ordin. Nas-de-Vânătă îşi luă avânt şi o lovi cu bocancul în piept pe una dintre femei, proiectând-o prin aer în parbrizul unei maşini parcate, pe care îl sparse. Mulţimea era în delir; ochii le luceau în cap, le curgeau balele şi grohăiau satisfăcuţi. Woody o lovi pe cealaltă femeie cu bastonul în cap, dărâmând-o la pământ, apoi îi fractură un braţ cu o lovitură seacă de bocanc. M-am uitat pe cer – dar nu se vedea nimic deosebit din poziţia în care eram. Apoi mi-a picat fisa – pe cer, la ora asta, nu putea fi decât Luna. Să fie lună plină? Ar fi o explicaţie, dar nu a întregii situaţii. Totul era mult prea grotesc şi violent aici! Poliţiştii azvârliră în dubă cele trei corpuri inerte, urcară şi ei, închiseră uşile şi maşina porni. Mergea în direcţia cea bună; în curând mai aveam numai o sută de metri până la poartă. Woody şi Nas-de-Vânătă violau femeile leşinate, scoţând urlete animalice de plăcere şi uitându-se în sus, pe cer. N-am mai rezistat şi m-am ridicat de acolo, uitându-mă şi eu. Se pare însă că ajunsesem chiar lângă poartă, deoarece porţiuni din dubă şi din cer începură să fie ocupate de nisip şi valuri. Înainte de a dispărea din duba care trecuse chiar peste poartă, eliberându-mă spre stupoarea lui Nas-de-Vânătă, care mai lovi doar aerul cu bastonul, căci eu plecasem, am zărit Luna. Ca şi în lumea noastră, relieful de pe suprafaţa ei închipuia o figură omenească. Dar acesta era chipul unui om rău, pervers, crud, barbar, grotesc şi, fără îndoială, *nebun*.

❖ ❖ ❖

...Cu vremea, am pierdut numărul lumilor prin care m-am perindat. Cele 24 de ore trecuseră de mai multe ori; cred că rătăceam prin multivers de vreo săptămână. După incidentul din universul unde oamenii adorau chipul hâd al Lunii, care le indusese trăsăturile sale dar şi demenţa, nimerisem pe o plajă unde am dormit mai bine de o jumătate de zi, epuizat, bătut şi demoralizat. Au urmat apoi lumi mai paşnice, dar din ce în ce mai diferite de a noastră. Am vorbit cu zeci şi zeci de profesori Radu Moraru, m-am văzut pe mine însumi de câteva ori şi am reuşit să evit întâlnirea cu Sabina – acolo unde trăia. Dar despre ceea ce mă interesa, n-am izbutit să aflu nimic nou. În unele lumi Profesorul era medic, în altele nu exista deloc, într-una avea patru luni şi mi-a făcu pipi pe pantaloni!

Mă mai frământa un gând. Radu Moraru – cel de la mine de acasă – îmi spusese că în toate lumile existau porţi naturale de trecere între universuri. Înseamnă că acestea trebuiau să existe şi pe Pământ, şi atunci cea din subsolul vilei nu era singura! Mă minţise Profesorul când spusese că ni s-a oferit, poate, singura şansă a omenirii? Şi de ce? Era prea bătrân ca să mai aştepte? Sau avea alt plan cu mine?

Apoi, la un moment dat, ceva s-a mai reglat în maşinăria multiversului, deoarece am observat că începusem din nou să vizitez lumi mai asemănătoare cu cea din care proveneam eu. Gradul de asemănare cu universul meu descria o curbă asimptotică, ce le făcea din ce în ce mai asemănătoare, dar niciodată *perfect* identice. Oare aveam să mă întorc acasă din întâmplare sau pentru că îl voi fi găsit pe intrusul din pivniţă ori altul suficient de similar? Sau mai exact – oare aveam să mă întorc acasă? Câte lumi ca a mea ziceau supuşii preşedintelui Eminescu că există? Nouăjnouă la puterea o

sută patruzeci şi câte de mii?... Era ca şi cum aş fi căutat acul în carul cu lumi.

Într-una dintre lumile vizitate era însă să încalc, fără să vreau, interdicţia pe care mi-o impusesem în legătură cu Sabina. Găsisem un univers paralel în care regimul islamist (care deţinuse puterea între 23 august 1944 şi 15 noiembrie 1987, când revolta de la Braşov declanşase revoluţia – fusese înlocuit cu altul comunist, salvator, condus de un tânăr ambiţios, Ilie Iliescu, minerul din Valea Jiului care îl omorâse cu o piatră, în 1977, pe paşa Ali Ceauş şi fondase, după revoluţie, Partidul Democraţiei Minereşti – dar în rest lucrurile erau foarte asemănătoare cu cele de acasă. Eu însumi eram identic, iar Profesorul era leit cu „originalul" – doar că era ministrul Ştiinţei. Aşteptând în anticameră să fiu primit la el, am auzit deodată vocea Sabinei, dincolo de uşa care dădea în holul prin care venisem. A fost unul dintre cele mai puternice şocuri pe care le-am avut în decursul odiseei mele multiversale. Nu, nu trebuia s-o văd! Totul s-ar fi dus de râpă. Dar unde să fug?! Sabina spunea în gura mare că vrea să intre la tatăl ei. Uşa de la cabinetul acestuia s-a întredeschis, eu eram exact la mijloc. Încă o clipă şi eram pierdut... N-am avut încotro. Îmi imaginez mutra secretarei când n-a mai găsit pe nimeni acolo. „Unde o fi dispărut domnul acela bine – s-a *evaporat*?!" Ba bine că nu.

❖ ❖ ❖

Kalkulele mele erau korekte. Teoria era korektă. Şi totuşi, prin poarta kare dădea szpre multiversz nu sze yngheszuia nimeni. George nu mai revenisze yn cele 24 de ore sztabilite. Mai rău, trekuszeră şasze zile de kynd trekusze *dinkolo*, prin uşa de la szubszol. Oare va mai reveni vreodată? Oare va mai reveni, vreodată, *vreun* George, indiferent kare dintre ei, ynsză unul kare să-mi adukă răszpunszul mult aşteptat? Pentru a 12 oară am vrut să pun myna pe telefon şi sz-o szun pe szoţia lui kare, kred kă trecea prin klipe yngrozitoare. Ştirea fuszesze dată şi la televizor: un redaktor de la ziarul „Kotidianul" diszpărusze fără urmă, după ce i-a luat un interviu kapului mafiei din Konsztanţa... Dar ce să-i szpun bietei femei? Kă i-am trimisz szoţul yn multiversz?!

Myna mi-a yngheţat pe pahar kynd am auzit un zgomot yn szubszol. Dumnezeule, venisze! Kyt de repede ymi permitea kăruciorul, am ajunsz la szubszol. Da! El era, yn karne şi oasze. Adikă – cel puţin aparent...

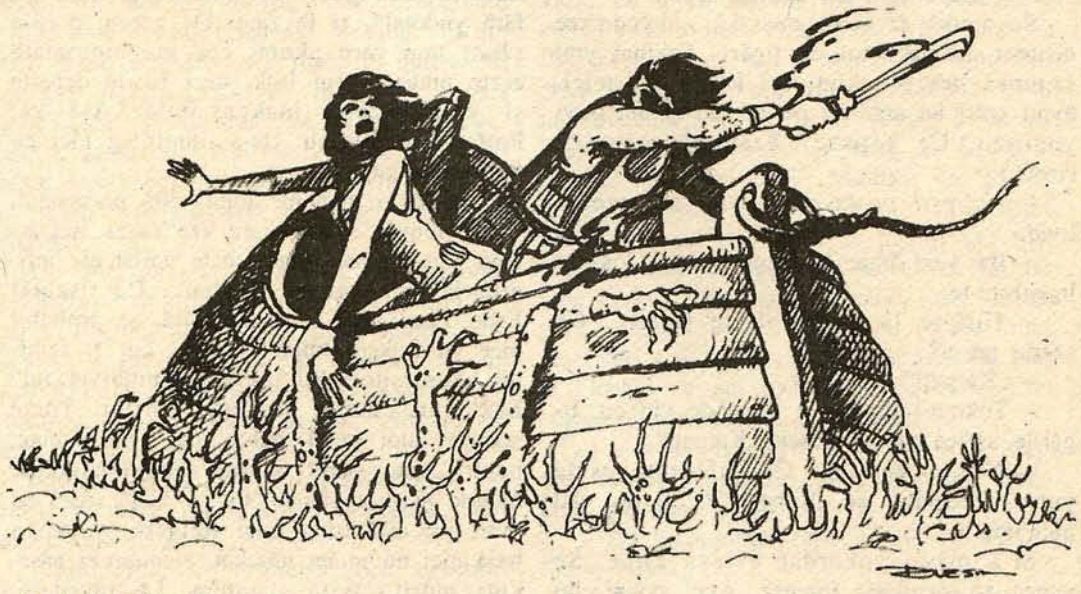

Desen de Walter Riess

– Profeszore?... yntrebă el neszigur.

Ne sztudiam ku priviri lakome, yncerkynd fiekare să ghicim dakă omul din faţa sza eszte cel kăutat – originalul.

– Tu eşti? Am reuşit? Am ajunsz bine ynapoi?

– Aşa kred, i-am răszpunsz. Aşa pare să fie.

– Cine a foszt Emineszku?

– Pardon?!

– Emineszku! Şi Vitan, şi... kynd a ynceput al doilea război mondial?

– Da, ynţeleg. Emineszku a foszt cel mai mare poet romyn, 1850-1889. Vitan, un kartier. Iar războiul a izbuknit la 1 szeptembrie 1939. Pentru Romynia, yn '41.

George a reszpirat uşurat. Şi eu la fel; deşi *ceva* mă rodea, ceva nu era yn regulă. Sau mi sze părea?

– Hai szusz, yn szufragerie, să-mi povesteşti. Ce-ai păţit la okhi? Te-ai bătut ku cineva?

– Am foszt aresztat pentru kă eram inszuportabil de frumosz, rysze oboszit fosztul meu ginere, tolănindu-sze pe kanapea, ku paharul yn mynă. Şi, te rog, dă-mi şi o ţigară. Nu găszeşti yn tot multiverszul tutun bun ka aici! Au o mahoarkă yngrozitoare prin realităţile alea paralele. (George yşi aprinsze ţigara şi trasze din ea cu neszaţ.) „Da, e limpede, szunt akaszâ. Bun..."

Se apukă să povesztească, jukyndu-sze neatent cu pakhetul de ţigări. Tokmai ymi szpunea deszpre kuptorul ku valuri mici, kynd szări ka arsz de pe szkaun şi mă privi yngrozit. Ce păţisze? Szau păţiszem eu ceva?

– *Nu eşti profeszorul,* ymi szpusze el livid.

– Ba vezi bine kă szunt! Sztai josz şi linişteşte-te.

– Uită-te la pakhetul de ţigări... Ce szkrie pe el?

– „Karpaţi", deszigur.

– Tokmai! În lumea de unde vin eu, ţigările asztea sze numeszk „Karpaţi".

– Nu te ynţeleg. Ce diferenţă eszte yntre „Karpaţi" şi „Karpaţi"? Eu nu văd nici una.

M-a privit ynkordat kyteva klipe. Se vedea kă gyndeşte intensz. Apoi pokni din degete.

– Aszta e! Nu kă nu *vezi* nici o diferenţă – nu *auzi* nici una. Dă-mi ceva de szkrisz.

Dumnezeule, avea dreptate. Szkriszesze pe hyrtie „Carpaţi". Aszta nu era yn romyna *mea.* Suna abszolut la fel, era limba romynă – dar limba romynă din limba lui. Univerzurile noasztre erau identice yn proporţie de 99,99%, doar kă unele szunete erau transzkrisze altfel. Deci nu era lumea lui. Am ynkhisz okhii, oftynd.

– Ymi pare rău, George. Ymi pare rău. Eszte o diferenţă szubtilă, dar *eszte.* Reală, inszidioaszâ. Orikum – ai aflat ceva? Lumile noasztre szunt totuşi atyt de szimilare, ynkyt ne putem ajuta unul pe altul. Sz-a yntymplat aici ce sz-a yntymplat şi la tine, ştim exakt ce ştiu şi ceilalţi doi George Avram şi Radu Moraru.

– Nu l-am găszit pe profeszorul din pivniţă, răszpunsze George şi ymi poveszti prin kyte trekusze.

– Îmi imaginez kă pot să-mi aszum akţiunile dublurii mele din univerzul tău, i-am răszpunsz eu la yntrebarea ku porţile yntre lumi de pe Pământ. Şi-ţi voi explika: yn anumite szituaţii, aceszte porţi sze atrag unele pe altele, unindu-sze yn nişte fenomene greu de explikat matematik şi ku alte efekte faţă de cele iniţiale. Aşa sz-a năszkut Triunghiul Bermudelor la mine şi, fără yndoială, şi la tine. De aceea, porţile szunt mai rare akum, cea mai apropiată eszte undeva prin Irak, deci foarte departe şi yntr-o zonă inakceszibilă. Aşa kă, Profeszorul tău nu te-a minţit, şi nici eu pe fosztul meu ginere.

– Eszte o nebunie totul, oftă paranautul. Toate lumile asztea kare sze naszk nekontenit din fiekare fleak, toate variantele infinite la orice geszt al meu... Ce riszipă! Kyte lumi apar, sze dezvoltă, şi probabil pier yn fiekare klipă – eszte, pur şi szimplu, kopleşitor. Ştii ce eszte multiverszul? Eszte un cimitir al nemuritorilor. Toate aceszte lumi szunt eterne, dar pentru mine, pentru tine, szunt moarte. Szunt năszkute moarte şi mor rămynynd yn viaţă. Aici eu mor, yn altă lume mai trăieszk, yntr-o a treia nici nu m-am năszkut. Nemuritori năszkuţi morţi, aszta szuntem. La revedere, Profeszore! Îţi doreszk tot szukceszul poszibil.

❖ ❖ ❖

Stăteam la pândă de două zile la copca din lacul înghețat al multiversului, dar nici un paranaut nu catadicsise să-şi scoată nasul. Acest lucru s-a întâmplat când începusem să cred că ecuaţiile nu erau bune şi că ma chinuisem în zadar. Paranautul care apăruse era un bărbat la vreo 45 de ani, care mă privea admirativ, dar admiraţia sa nu era de natură metafizică, ci de natură libidinoasă. Aşa că m-am grăbit să-mi trag în jos fusta scurtă, pentru a-mi acoperi picioarele bronzate, şi m-am prezentat:

– Rada Moraru, doctor în fizică.

Paranautul izbucni în râs şi n-am reuşit să-l opresc decât atunci când m-am dezbrăcat complet. Poate că aşa aveam să obţin o reacţie matură de la el!

– La naiba, spuse el. Poate crezi că, după una şi alta, mai am de gând să plătesc şi pensie alimentară în alt univers!

Şi, suspinând de râs, dispăru.

❖ ❖ ❖

Camioanele treceau ca nişte bolizi prin doamna dr. Rada Moraru. De-abia am avut timp să mă feresc, un Porsche care venea în mare viteză îmi şterse şoldul, iar curentul de aer mă aruncă jos, drept sub roţile unui camion uriaş. Urlând, m-am ferit, întinzându-mă între pneurile masive în aşa fel încât colosul de metal să treacă peste mine. O secundă eternă totul se întunecă, monstrul hurui peste mine, iar zgomotul îmi bubuia în timpane, apoi trecu, iar eu m-am rostogolit spre marginea drumului, gâfâind.

Un mic cerşetor aşezat pe carcasa unui televizor stricat, mânca, foarte calm, seminţe. Se uita la mine cu mare interes, dar fără să mişte un deget. În spatele său, un oraş uluitor îşi înălţa spre cer zgârie-norii construiţi în stil gotic şi turlele rotitoare ale unor catedrale care scânteiau.

– Cum se cheamă oraşul ăsta? l-am întrebat pe puşti, după ce mă ridicasem, scuturându-mă de praf.

– Eşti diliu, îmi răspunse micul cerşetor, după o pauză. Continua să mănânce seminţe.

– Zi-mi, te rog, e cumva Bucureştiul?

– Mda, aprobă el. Da' tu în unde vii?

– De unde? Ăăă... de la Constanţa.

– Habar n-am unde-i asta, ridică el din umeri. Am văzut că pe degete avea numai inele de tinichea.

– Cunoşti oraşul? l-am întrebat.

– Îhî.

– Îţi dau un lănţişor de aur, de 24 de carate, dacă mă duci la o adresă.

– Ţi-am spus că eşti diliu, repetă el.

Asta nu mai era diferenţă între universuri, era fix obrăznicie.

– Bine. Ce vrei să-ţi dau ca să mă duci unde am nevoie?

– Chelie. Îmi dai chelie?

Aveam un început de chelie, e adevărat, însă nu cred că la asta se referea seminţofagul din faţa mea! Şi, deşi argoul de peaici îmi era complet străin, ce-ar fi putut însemna „chelie" dacă nu bani?

– Da, sigur. Sunt un chelios.

– Nu prea pari, aprecie puştiul după ce mă măsurase rapid, din cap până-n picioare. Hai să mergem.

Alergând pe străzile straniului oraş, am avut brusc o revelaţie: *îmi plăcea să cutreier lumile*. Îmi plăcea să fiu paranaut. Îmi plăcea ce făceam! Începeam să-mi dau seama că, până mai acum câteva zile, trăiam o viaţă de o rutină îngrozitoare. Trăiam în cercul meu strâmt, cum zicea Vitan. Pardon, Eminescu – am luat-o razna! Pe când aici, eram fascinat de maşinile cu statuete sculptate pe caroserie, de cerul verde, de merele sub formă de banane şi chiar de faptul că oameni bine îmbrăcaţi, coborând din Mercedesuri luxoase, mâncau seminţe din palmă, obicei care-mi era odios la ţiganii sau ţiganizaţii de acasă, dar care aici avea un farmec aparte. Din când în când, câte un om plătea pentru a putea învârti un robinet mare, roşu, din miile amplasate pe străzi, dar până la plecare nu am reuşit să aflu cu ce-i încălzea chestia asta şi la ce ajuta.

– Mai avem mult? l-am întrebat, după vreo oră de peregrinări, pe ghidul meu zdrenţăros, pe nume Arhibron.

– Dacă ajungem repede, nu, filosofă el foarte serios.

Chiar atunci, ochii îmi căzură pe un titlu scris mare pe prima pagină a unui ziar:

„Ţeghe Şîţă a fost acuzat în complicitate la peretele Băncii BAncora". Acum, de-abia, îmi pică fisa. „Da' tu *în* unde vii?" mă întrebase micul cerşetor, iar eu am crezut că vorbeşte el aiurea. Dar el nu vorbea aiurea. *Eu* vorbeam aiurea. Era clar, în universul acesta, civilizaţia umană era extrem de asemănătoare cu a noastră, dar printre cele câteva deosebiri se număra şi denumirea diferită a aceloraşi lucruri. De pildă, „chelie" se pare că însemna „bani", iar prepoziţia „în" avea sensul de „de" şi invers. Româna de aici şi româna mea aveau acelaşi inventar, acelaşi lexic, dar conexiunile semantice erau făcute diferit, astfel încât erau practic două limbi străine. Acelaşi cuvânt în ambele limbi avea înţelesuri diferite în fiecare dintre ele. Hotărât lucru – îmi plăcea să fiu paranaut!

– Ce înseamnă „perete"? l-am întrebat pe Arhibron.

– Nu ştii? Atunci când pereţi o bancă. Intri cu puşca, le ceri filosofii, apoi fugi.

– Hei, ia-o blând! Ai uitat că sunt diliu? Deci, „perete" înseamnă „jaf"?

Arhibron mă privi suspicios.

– Nu, „perete" înseamnă „perete"! „Jaf" e atunci când mergi cu primăvara.

– Acum e limpede. Dar filosofii ce sunt?

– Doamne, dar chiar eşti diliu! Biştari, mălai, mangoţi.

– Biştari! Aşa se zice şi la mine! Ştii, acolo de unde vin eu, noi avem alt cuvânt pentru filosofi: le spunem „bani". Iar filosofii sunt nişte gânditori.

– Atunci sunteţi toţi dilii, ridică micul cerşetor din umeri. Exasperat, i-am arătat zidul unei clădiri şi l-am întrebat cum se numeşte în limba lor. Dar nu mai apucă să-mi răspundă, pentru că Andrei Popa, un fost coleg de serviciu, îmi apăru în faţa ochilor.

– Centură, ce mai faci? Nu te-am mai văzut în mult. Arăţi cam tăvălit!

– Ăă... da, fac un curs de arte marţiale. Dar tu? Ce mai zici?

– Deschid acum la o raluca de televiziune.

Am mai schimbat câteva replici la fel de absurde, apoi Andrei Popa, sau Coţofana Axiomă, cum l-o fi chemat aici, plecă, probabil de aceeaşi părere cu Arhibron. Acesta îmi arătă o clădire vopsită metalizat.

– Aici e adresa. Îmi dai chelie?

M-am scărpinat încurcat în cap. Chelie nu însemna numai bani, e limpede. De unde să-i scot acum chelie?

– Arhibron, te rog, ascultă-mă puţin...

– Să nu-mi spui că nu-mi dai chelie!

– Aş vrea, din toată inima, dar nu ştiu ce-i aia chelie. Ai uitat că sunt diliu?

– Mori! exclamă el cu lacrimi în ochi. M-am pus în gardă pentru că nu mă gândisem că micul paria ar putea fi violent. Dar fraza lui următoare mă linişti: Eşti un mort!

– Ba spun viaţa, i-am replicat eu şi se pare că nimerisem cuvântul cel bun. Nu te-am omorât, dar am crezut că „chelie" înseamnă „bani". Pardon, „filosofi"...

Arhibron se aruncă la mine, lovindu-mă cu pumnii, agăţându-se, trăgându-mă de haine, urlând:

– Eşti mort! Eşti mort!

Nu mă durea, dar lumea începuse să se strângă în jurul nostru. L-am desprins de pe mine şi el o luă la fugă, plângând. Deodată, o umbră mă acoperi şi a trebuit să mă stăpânesc să nu ţip. Un colos de vreo doi metri şi jumătate, cu braţe cât un trunchi de copac şi înarmat până-n dinţi, stătea la doi paşi de mine.

– Sergent Cosan Îspea, se prezentă el. Doriţi să faceţi o reclamaţie?

– N-nu, i-am spus eu. Nu, mulţumesc. Nu.

Poliţistul mă privi în ochi câteva clipe, apoi plecă. Dacă toţi oamenii legii erau aşa, cred că furtul era o crimă abominabilă! Am intrat în clădire. Îmi părea rău de micuţul Arhibron, dar realmente habar n-aveam ce putea însemna „chelie", aşa după cum nu ştiam cum se zice la „perete" sau ce înseamnă să mergi cu primăvara.

Slavă Domnului, pe Profesor tot Radu Moraru îl chema. M-a primit imediat, ronţăind seminţe din palmă.

– Aaa, Centură, rău ai venit! Intră, te rog. Ia loc. Dar ce e cu tine? Ai păţit ceva?

– Nimic serios, profesore. Apoi am tăcut brusc, căci văzusem în bibliotecă un volum pe care Profesorul meu nu-l avea: „Multivers şi lumi paralele".

– Profesore! Ai reuşit? Te poţi orienta

în multivers? Adică, de multivers?

– Centură, eşti sigur că n-ai păţit nimic? La cap, mai ales?

I-am povestit totul, de la început, fără să omit nimic. Însă, pe măsură ce vorbeam, îmi dădeam seama că nu crede nimic din tot ce-i spun, ceea ce însemna că nu este el cel căutat. Am renunţat.

– Într-adevăr, sunt fizician şi mă ocup în problema lumilor paralele, însă exclusiv teoretic. Dar nu am auzit de Premiul Nobel, Sabina trăieşte, slavă Domnului, iar tu eşti maşina ei.

– Sunt ce? A... adică m-am căsătorit cu ea.

– Dragă Centură, nu ştiu ce-i cu tine. Vorbeşti fără noimă, nu mănânci seminţe şi susţii nişte absurdităţi.

– Ba e totul adevărat! Dacă vrei, îţi arăt şi aparatul pe care...

Am înlemnit, îngrozit. O sudoare rece mă acoperi. Nu mai aveam medalionul la gât! Rămăsesem fără putinţa de a mă orienta. Eram condamnat să rămân aici.

– Ticălosul! am exclamat. Ticălosul ăla mic mi l-a furat, când a sărit la mine! Nu, nu se poate. Sunt distrus...

Nu mai puteam rămâne aici nici măcar o clipă, mă sufocam. Fără să-l salut pe Profesor, am ieşit ca din puşcă, am coborât în stradă şi am început să mă uit după Arhibron, în speranţa disperată că îl voi găsi înainte de a fi supt de vreo poartă. În timp ce rătăceam în căutarea lui, încercam să-mi alcătuiesc un mic vocabular român-român. Aşadar, dacă pe mine mă chema Centură, la brâu aveam un george. Primăvară putea însemna maşină, raluca era egal cu „post", iar a deschide părea să fie a lucra, a munci. Cât de fără sens trebuiau să fie cuvintele mele pentru ei! Avea dreptate Arhibron – în lumea lor eram nebun. Am cumpărat un ziar, încercând să mă mai lămuresc. Am aflat, astfel, că „a chema" la ei este echivalentul lui „a mânca". Acesta era motivul pentru care micul ticălos mă făcuse diliu. Practic, îl întrebasem: „Cum se mănâncă oraşul ăsta?!", iar propunerea cu lănţişorul i-a sunat în urechi cam aşa: „Îţi tânjesc un lănţişor în rimă, în 24 de carate, dacă mă duci la o adresă". M-am pomenit în faţa unui cinematograf care, în mod limpede, era echivalentul „Studioului" din Bucureştiul meu. O mulţime de tineri se înghesuiau să intre, iar când am citit ce film rula, am crezut că nu văd bine. Titlul filmului era compus dintr-un singur cuvânt, din patru litere, pe care nu-l pot reda aici, dar pe care, acasă, îl vedeam uneori scris pe garduri. Nu ştiu ce sens avea aici, dar dacă aş fi fost în stare, aş fi izbucnit în râs. Apoi m-am uitat pe afiş – şi chiar că m-a pufnit râsul. Scria: „Regia: Alan Parker, muzica: Pink Floyd". Aşadar, iată cum se spunea la perete, la zid!

– Vă rog să vă opriţi, răsună deodată o voce groasă în spatele meu. Într-o vitrină am văzut că mă urmărea un poliţist. Era cu un cap mai înalt decât celălalt şi la brâu îi atârna o sabie cât mine de lungă, cu care cred că ar fi putut tăia o Dacie în două. Nu era un om, era un monstru. Iar eu eram ilegal în România lui şi, probabil, considerat un nebun periculos. Am continuat să merg.

– Vă rog să vă opriţi, repetă el. Trebuie să vorbesc ceva cu dv.

Eram pierdut. Am vrut s-o iau la fugă, dar un alt poliţist, de vreo 200 kilograme, îmi apăru în faţă. Am renunţat şi m-am întors.

– Vă aparţine acest obiect?

Mi s-au înmuiat genunchii. În palma cât un platou de tort a poliţistului, medalionul meu părea o gămălie de ac.

– Da! Da, e al meu. Mi-a fost condus la câteva străzi distanţă, în un mic cerşetor, Arhibron, acum vreo oră şi ceva.

– Poftim, şi fiţi mai însorit data viitoare.

– Mulţumesc din inimă! O să fiu *foarte însorit* vă asigur.

– Ce doriţi să se întâmple cu făptaşul?

– Ce doresc *eu*? (Mintea îmi funcţiona repede, trebuia să le prind din zbor. Deci aici păgubitul stabileşte pedeapsa victimei.) Ăăă – eliberaţi-l. Este şi aşa amărât.

– Sigur. Cum doriţi. Dar trebuie să semnaţi pentru eliberarea sa.

Cu medalionul la gât, mă simţeam iarăşi atotputernic. Pe măsură ce mă apropiam de secţia de poliţie, medalionul îmi semnaliza apropierea a două porţi. Asta era bine.

Arhibron era închis într-o celulă strâmtă, umedă. Mi se făcu milă de el.

– N-ai cumva nişte seminţe? Ăştia nu ne dau, cică nu avem dreptul, îmi explică el.

– Arhibron, am cerut să nu fii pedepsit. Îţi vor da drumul.

– Da? Hm, eşti diliu, dar eşti în treabă.

– *Chelie*, am auzit deodată în stânga mea.

Un personaj important, probabil un ofiţer superior, îmi întindea mâna. În jos, pentru că avea şi el vreo doi metri şi jumătate. Am dat mâna cu el cam cum ar da-o un bebeluş cu un Magic Johnson acromegalic.

– Deci dorinţa dv. este să-l eliberăm? întrebă el.

– Desigur, cu orice preţ.

– Nici o problemă. Legea vă conferă acest drept.

Medalionul mă atenţiona că eram foarte aproape de poartă. Mi-ar fi părut rău să plec fără să-l eliberez pe bietul Arhibron. Poliţistul mi se adresă:

– Aşteptaţi aici, vă rog. Mă întorc imediat cu formularul ca să-l semnaţi.

Poliţistul a lipsit vreo două minute, cu care ocazie am văzut că pe biroul său exista un dicţionar explicativ. (Da, altă lume!) L-am răsfoit febril, căutând cuvântul „chelie". L-am găsit. Dumnezeule! Mă simţeam îngrozitor. Mi se rupea inima. Fusesem un nemernic de doi bani cu Arhibron, fără să ştiu...

Ofiţerul se întoarse, am semnat, apoi m-am dus din nou la celula lui.

– Arhibron?

– Î.

– Arhibron... Chelie, i-am spus eu cât am putut de solemn, înclinându-mă, apoi i-am întins mâna. Ochii băiatului se măriră, apoi în ei apărură lacrimi. Se ridică de pe pat şi veni spre mine. I-am întins mâna printre gratii, iar el mi-o scuturâ cu putere, fericit.

– Niciodată, în viaţa mea, nimeni nu mi-a spus „Chelie", suspină el. Mulţumesc, Centură!

Apărură gardienii. Unul dintre ei ţinea un topor gigantic în mâini. S-au oprit în faţa celulei micuţului cerşetor.

– Arhibron Sumifescu, conform Legii ochiul 32/1990, reclamantul Centură Avram a cerut eliberarea ta. Sentinţa va fi executată prin retezarea capului!

Nu, nu era adevărat. Nu putea fi adevărat.

– Ticălosule, şuieră cu ură Arhibron. Nenorocitule! Ţi-ai bătut joc de mine...

Eram disperat. Trebuia neapărat să-l salvez. Încă o clipă, şi ar fi fost prea târziu. M-am lipit de gratii şi l-am luat în braţe pe Arhibron, strivindu-mi medalionul de barele reci. Copacul creştea printre gratii, iar gardienii erau în apă până la brâu. O pasăre trecu prin tavan şi prin toporul din inox ridicat de unul dintre coloşi. Închisoarea dispăru şi ne-am prăbuşit amândoi într-un lac şi într-o nouă lume.

❖ ❖ ❖

Sub apă era linişte, iar lumina care venea de la suprafaţă sclipea în miile de bule de aer ce erupeau din plămânii care se goleau ai lui Arhibron. Partea mai proastă era că eu însumi nu ştiam să înot. Într-o secundă nesfârşită, plutind între două ape, ca într-un vis unde totul se desfăşoară cu încetinitorul, mi-a trecut prin minte gândul stupid (stupid pentru că nu era momentul de reflecţii) că, în filme şi romane, eroul principal este întotdeauna pregătit pentru cele mai diverse situaţii – el se luptă ca un ninja, trage cu pistolul ca şi Corneliu Leu, conduce maşini, tractoare sau autobuze ca Damon Hill, pilotează avioane, elicoptere sau chiar nave cosmice cu nonşalanţa lui Luke Skywalker, cunoaşte calculatoarele ca Bill Gates şi, desigur, înoată ca Johnny Weissmüller. Dintre toate aceste calităţi, pot să spun că eu îndeplineam, oarecum, doar două: aveam permis de conducere categoria B şi cunoşteam câteva programe de editare texte pe calculator şi cineva îmi întrerupse reveria subacvatică apucându-mă de cap şi trăgându-mă la suprafaţă.

Când mi-am revenit, stăteam pe iarbă, iar deasupra mea era aplecată, îngrijorată, o femeie destul de nehotărât îmbrăcată, cu părul şi cu hainele ude. Lângă mine, Arhibron tuşea îngrozitor. Uitându-mă în jur, am văzut că eram înconjuraţi de un grup de femei şi bărbaţi. Eram într-o pădure, dar un stâlp de felinar strica armonia imaginii. Apoi am văzut că, în locul în care ne materializasem, zăcea scufundată pe jumătate o clădire de beton cu geamurile sparte, care ar fi putut fi Teatrul Naţional.

– Amande cos pelimezi? mă întrebă roşcata care mă salvase de la înec.

– Centură, unde suntem? mă întrebă şi Arhibron, între două accese de tuse.

– Greu în spus exact. De tot cazul, ce pot să-ţi zic este că ne aflăm de altă lume. Nu o să te mai întorci niciodată de locul ăla în unde am venit.

– Eşti un diliu vrăjitor, zâmbi Arhibron.

– Inte pare buremiţi? întrebă roşcata. Nu pricepeam nimic din ce-mi spunea, deşi, în mod straniu, îmi făcea impresia că vorbeşte în limba română. În tot cazul, a română suna, dar o română în care literele erau dispuse cu totul altfel. I-am făcut semn că nu înţeleg. Tânăra râse, apoi ne duse pe amândoi într-o colibă extraordinar de curată şi ne dărui haine asemănătoare cu ale lor, iar pe ale noastre le puse la uscat. Între timp, i-am explicat lui Arhibron confuzia din cauza căreia era să fie decapitat. El însă uitase deja incidentul, fascinat de lumea în care ne aflam şi, mai ales, de o puştoaică nostimă căreia îi luceau ochii în cap de ghiduşă ce era.

– Vezi, îmi spuse el. Mi-a purtat noroc că mi-ai dat chelie. Aici îmi place, nu sunt blocuri, nu sunt primăveri care murdăresc aerul, nu sunt poliţişti...

Chelie nu avea nici o legătură semantică sau de alt fel cu lipsa pilozităţii capilare. Era o formula de salut care nu se adresa decât în împrejurări deosebite şi care exprima înaltul respect al celui care rostea cuvântul faţă de cel căruia îi era adresat. De pildă, dacă un tânăr o saluta de obicei pe mama logodnicei sale cu formula banală „Sărut mâna", în seara în care urma să ceară mână fetei era obligatoriu să dea chelie. De asemenea, şefii de state se salutau între ei în acest fel, funcţionarul public dădea chelia cetăţeanului în slujba căruia lucra etc. Dar nu era vorba numai despre o convenţie socială; părea să fie mai mult decât atât. Formulei i se atribuia puterea de a interveni în soarta celui salutat, pentru ca acesta, la prima bifurcaţie a sorţii, să aleagă drumul cel bun. Era un fel de a-i ura cuiva „noroc" în ideea că simpla exprimare îi va şi aduce norocul.

Ideea nici nu era foarte absurdă sau neverosimilă. În fond, ce era aceasta decât o incantaţie, o invocare, o magie? De la mormăiturile şamanilor, la „baftă" adresată studentului înaintea unui examen, se consideră că există anumite formule care trezesc energii misterioase şi pot influenţa desfăşurarea evenimentelor. Ce altceva sunt descântecele, decât un fel de a da chelie? Iar structura poetică a lumii, de care vorbea Profesorul, confirma eficienţa acestor cuvinte. Pe un plan încă necunoscut, ele intrau în rezonanţă cu structura lumii, influenţând-o, vindecând deochiul, despărţind soţi, aducând un subiect cunoscut la examen.

Nu ştiu cât era adevăr şi cât era mit, însă lui Arhibron se pare că îi ajutase. Unui cerşetor nu i s-ar fi adresat nimeni, niciodată în acest fel. Rostită în batjocură sau fără sinceritate, chelia nu avea efect. Seminţele şi darea cheliei distingeau cetăţeanul cu drepturi depline de un paria; şi dacă Arhibron putea ronţăi seminţe când şi câte voia, în schimb visul său fusese să i se spună o dată, din suflet, chelie, aşa cum un aurolac de la mine de acasă visa, poate, să aibă o mamă care să-i spună poveşti la culcare. Lui Arhibron, mult râvnita chelie îi folosise. Am fi putut nimeri într-o lume nebună, cum era cea dominată de Luna barbară. Dar ajunsesem într-un fel de paradis postatomic, o grădină a Raiului amplasată peste ruinele unui oraş distrus sau poate doar părăsit. Pentru Arhibron, însă, era perfect.

Am stat o zi întreagă în această comunitate fericită. Mai mult din semne, dar poate punând şi de la mine, am înţeles că, în urmă cu mult timp, aici era un oraş mare, modern, care însă nu fusese distrus, ci părăsit. Omul era născut în sânul naturii, „proiectat" să trăiască în pădure, să mănânce hrană naturală... Or, civilizaţia tehnologică îl condamnase să locuiască în clădiri din beton şi oţel, să meargă pe asfalt, să se deplaseze cu maşina, să respire, să bea şi să înghită substanţe artificiale, într-un cuvânt, să sufere un stres al artificialului tot mai puternic. De aceea, când foarte mulţi au început s-o ia razna, s-au hotărât să abandoneze betonul şi lumina becului şi s-au reîntors la viaţa în mijlocul naturii.

Dar de un şoc am avut parte şi aici. Unul dintre băştinaşi eram... eu. Exact tră-

săturile mele, statura, vocea, gesturile; doar că era îmbrăcat altfel şi îl chema Ghirian Peluţă. I-am arătat o cicatrice de pe braţul stâng, de când – în adolescenţă – mă tăiasem cu cuţitul pentru a mă face frate de cruce cu un prieten. Râzând încântat, mi-a arătat şi el urma lamei metalice, în acelaşi loc. Fascinant.

Româna lor respecta întocmai regulile noastre gramaticale; structura limbii era perfect identică, de la topică şi intonaţie la declinare şi conjugare. De pildă, „eu mă gândesc – tu te gândeşti – el/ea se gândeşte" suna la ei „iu că şatesc – bi zăşateşti – mi de şateşte". Bună ziua, bună seara se spunea peşar colomană – peşar bâcos. „La revedere", care implică o prepoziţie, un prefix şi un substantiv derivat din verbul „a vedea", avea următorul echivalent: „co ghemeleşine", compus din prefixul ghe (rechemare: ghedevine) şi substantivul de la verbul „i meleşi".

A doua zi, de dimineaţă, i-am spus lui Arhibron „co ghemeleşine". Sobru cum nu-l mai văzusem niciodată, mi-a întins mâna şi mi-a dat chelie.

❖ ❖ ❖

Se vede însă că urarea funcţiona numai în lumea sa, căci eu n-am prea nimerit bine de data aceasta. Mă aflam într-o încăpere luminată slab, în care două cadavre zăceau pe podea. Dar lucrul cel mai îngrozitor era că eu *nu aveam genunchi*. Stăteam în picioare, uitându-mă în jos cu o detaşare schizofrenică, cu o groază rece. Picioarele mele erau mai scurte, iar între şolduri şi glezne nu exista nici o articulaţie. Femurul, tibia şi peroneul se contopeau la mijloc. Am încercat să merg. Nu era prea greu, dar oroarea era mare. De ce nu aveam genunchi?! O explicaţie ar fi aceea că atunci când trec dintr-o lume în alta, corpul meu se dematerializează şi se rematerializează, de fiecare dată, dar de data aceasta intervenise ceva care îmi ştersese anumite informaţii din ADN, între distrugere şi refacere. În acest caz, eram pierdut definitiv.

Am ieşit din încăpere, păşind incomod de-a lungul unui hol lung, întunecos, din câte se pare de hotel. Când am ajuns la scări, cineva mi-a băgat o lanternă în ochi, urlând:

– Mâinile sus! Nu mişca! Poliţia!

M-am conformat. Din cauza luminii lanternei, nu vedeam decât o mână cu un pistol – îndreptat spre mine.

– Isuse, George, ce cauţi aici?! spuse omul cu lanterna.

Am tresărit puţin, dar eram obişnuit cu astfel de întâmplări care fac farmecul multiversului.

– Ăă... mă crezi că nu ştiu?

– George, te rog, nu te juca cu viaţa ta. Nu mă lua drept prost. Ce cauţi aici?

– Îl caut pe Profesor, i-am spus eu adevărul, în lipsă de ceva mai bun. Pe Moraru.

Poliţistul lăsă lanterna jos. Era totuşi suficientă lumină cât să văd că el era... chiar eu, dar mai tânăr. Deşi nu pot pricepe cine eram eu (paranautul) dacă eu (poliţistul) îmi spusesem George.

– Nu mă prosti cu aiurelile tale, îmi spuse celălalt crispat. Chiar dacă eşti fratele meu, îţi jur că dacă tu i-ai omorât pe amărâţii ăia doi, te închid. Şi, te rog, nu-l mai amesteca pe Profesor în predicile tale mincinoase. N-ai crezut niciodată în Profesor, George. Ţii minte, când eram mici, cum bunica ne citea din Biblie, ne spunea despre bătrânul care învârtea moara lumii, iar tu ziceai că-n ziua de azi există maşinării electrice pentru asta? Şi cum ne spunea despre învăţămintele Profesorului, iar tu...

– Opreşte-te, i-am spus. Ai dreptate.

– Dar bineînţeles că am dreptate. Iar tu, îţi jur, dacă eşti vinovat, ai toate şansele să-l întâlneşti pe Profesor, poate chiar în seara asta.

– Frate – i-am spus – nu înţelegi. Nu sunt vinovat. Şi îţi voi dovedi. Doar să nu te sperii...

– George, te previn, dacă faci ceva urât, te trimit drept în braţele Morarului!

– Nu, nu fac nimic. Vreau doar să-ţi arăt ceva. Uită-te la picioarele mele. Te rog.

Mi-a luminat picioarele, i-am arătat că erau ţepene.

– Înţelegi? *Nu am genunchi.*

Se holba la mine fără să poată spune

nimic. Când îi reveni vocea, mă întrebă:

– Ce naiba nu ai?!

– Genunchi, frate. Priveşte, nu-mi pot îndoi picioarele. Ştiu că e groaznic, ştiu că...

A fost rândul meu să amuţesc. Fratele meu păşi către mine – *şi nici el nu avea genunchi.*

– Nu ştiu despre ce aberezi, George, îmi şuieră el. Ştiu doar că hotelul e înconjurat, iar criminalul nu putea ieşi de aici. Iar dacă tu, un fanatic religios pe care eu însă îl consider doar un escroc, eşti aici, înseamnă că *tu eşti criminalul.* Altfel, n-ai fi putut ajunge aici decât... decât dacă treceai prin pereţi.

Chiar dacă, în realitate, eu nu aveam nici un frate, nu puteam să-l ucid pe acesta. Porunca a şasea era valabilă în tot universul, sunt convins de asta. Aveam un avantaj asupra lui: mi-ar fi fost mult mai uşor să-l omor, văzându-l pentru prima dată în viaţă, în timp ce pentru el era mai dificil: timp de o viaţă, fusesem fratele lui. Eu aş fi ucis un străin, el – un frate.

– Te implor, dă-mi o şansă. Vino cu mine în cameră şi-ţi voi arăta, i-am spus.

A acceptat. Poarta m-a tras afară din lumea lui pe când observam că nici cadavrele nu aveau genunchi, iar explicaţia era simplă: în lumea lor nu existau genunchi. E absurd pentru noi, chiar puţin ridicol, dar multiversul e compus din toate combinaţiile posibile ale unei istorii de miliarde şi miliarde de ani şi ani-lumină. Variantele sunt cvasiinfinite, iar în una din ele, „genunchi" nu însemna absolut nimic. Lumea aceasta nu recunoştea genunchii, şi nu i-a materializat.

❖ ❖ ❖

În următorul univers, genunchii mei erau la locul lor. De altfel, bănuiesc că fuseseră bine mersi şi în lumea precedentă, dar, după cum spuneam, aceasta nu-i recunoscuse. Dumnezeule! Nu ştiu cât timp îmi vor mai rezista nervii în ritmul acesta. Am făcut, cu o satisfacţie imensă, câteva zeci de genuflexiuni, aşa, în duşmănie. Mă aflam într-una dintre nenumăratele cămăruţe de la subsol ale miriadelor de Profesori. Prin minte îmi trecu să las baltă totul, căutarea aceasta fără nici o şansă şi să mă stabilesc într-o lume foarte apropiată de a mea. Eram epuizat. Fascinat, dar epuizat. Aveam nevoie de un repaus. Am urcat treptele către sufragerie când, deodată, Profesorul apăru în capul scărilor. Era leit Profesorul pe care îl lăsasem acasă... Aparent, nu era nici o diferenţă.

– Nu credeam că o să mai apari vreodată, îmi spuse el. Urcă, te aşteptam.

Era Profesorul din pivniţă, pe care îl căutam. Nu aveam nici o dovadă – dar ceva îmi spunea – nu, îmi striga că aşa este. Că mai am un singur pas până acasă, la Daniela şi la copii.

– De unde eşti atât de sigur că *eu* sunt? l-am întrebat pe Profesor, cu ginul de rigoare într-o mână şi Carpaţiul binemeritat în cealaltă.

– Dragă George, eu nu ghicesc, ci ştiu precis. Să nu crezi că eşti singurul George Avram care a trecut pe aici. Nu! Au mai fost vreo trei. Unul avea burtă, vreo 140 de kilograme şi vorbea finlandeza cu accent portorican, sau poate invers, habar n-am. Al doilea semăna leit cu tine, dar era însurat cu Sabina. Al treilea semăna şi el cu tine, dar nu venise pentru Sabina, ci ca să afle cum te poţi orienta în multivers.

– O clipă, am spus, încruntându-mă. Of, nu se poate...

– Nu-mi spune că nu eşti *tu* acela, rosti sigur de el Profesorul. Aparatele mele susţin că tu eşti - şi tu eşti!

– Profesore, habar n-am de aparatele dumitale, dar ştiu un lucru: nici eu n-am venit după Sabina, ci exact pentru a afla cum te poţi orienta în multivers.

– Într-adevăr, ceva nu e în regulă, spuse şi Radu Moraru.

– Te rog, povesteşte-mi exact ce ai făcut când l-ai contactat pe alter ego-ul dumitale din lumea mea.

Realitatea sa se dovedi perfect identică cu cea pe care o auzisem de la Profesorul *meu* – dar numai până la un punct. Dincolo de care diferenţa căpătă dimensiuni colosale.

– I-am spus să nu accepte Premiul Nobel, deoarece ştiam că va fi obligat să facă o armă de distrugere în masă, cu care

urma ca Ucraina să fie rasă de pe suprafaţa pământului. Şi, cel mai important lucru, i-am atras atenţia că în universul său Sabina se va prăbuşi cu maşina în prăpastie şi va muri. Tu trebuia să vii aici, s-o iei pe Sabina şi să vă duceţi...

Am sărit de pe scaun, dărâmându-l.

– Ticăloşilor, am rostit cu ură. M-aţi manipulat! Profesorul ştia precis că mă trimite să fac un lucru pe care nu vreau să-l fac, iar tu ştiai asta la fel de bine!

– Iartă-mă, George. Nu se putea altfel.

– „Iartă-mă"?! După atâtea prin câte am trecut, îmi spui „iartă-mă"?! Pentru dorinţa egoistă a unui muribund trebuia să mă distrugă pe mine?! Eu cum am răbdat fără Sabina?

– Te rog, linişteşte-te.

– Ba dimpotrivă, o să fac şi mai urât! Am înţeles: în lumea asta, a ta, Sabina nu a murit, ci trăieşte, poate că e chiar dincolo, iar eu sunt prostul aruncat cu mâinile legate într-o fântână că să găsească o gămălie în nisipul de pe fund ← dacă nu cumva mă înec între timp!

– Te rog, ascultă-mă. Nu înţelegi exact ce se...

– Nu vreau să mai aud nimic! Nu vreau s-o văd pe Sabina, n-am chef să mai hălăduiesc prin multivers. Trimite-mă naibii acasă, şi gata! Şi, apropo, spune-mi, te rog – de ce eu? De ce n-ai trimis-o pe Sabina cu George cel de aici?

– Asta am încercat să-ţi spun, George. Şi aici a avut loc accidentul, dar Sabina nu a murit...

– Asta ştiam deja!

– ...în schimb, *ai murit tu.*

Vestea mă lăsă fără grai. La asta nu mă gândisem. Da, aşa se leagă lucrurile. În realitatea de aici, eu am murit în urmă cu 13 ani. Sabina voia neapărat să mă vadă, şi a trebuit să aştepte aceste nesfârşite 5000 de zile şi nopţi, pentru ca poarta să se redeschidă şi să mă poată reîntâlni. Pe măsură ce-mi dădeam seama mai limpede ce se întâmpla, stomacul mi se strângea tot mai mult.

– Este aici Sabina? l-am întrebat pe Profesor cu glas tremurat. Este... măritată? Are copii?

– Este dincolo, într-adevăr. Probabil doarme la ea în cameră. Este unu noaptea. Şi nu, nu s-a recăsătorit.

– Te rog, înainte de a o trezi, vreau să ştiu exact ce se întâmplă. Dacă nu, plec chiar acum.

– Când m-am dus la Profesorul tău, poarta a fost deschisă foarte puţin, câteva minute, se grăbi să spună Profesorul Doi. Bănuiala mea este că, din cauza sperieturii lui şi a faptului că am pierdut timp alergându-ne, apoi el a leşinat, nu a mai auzit exact lucrul cel mai important: cum să ajungi tu aici. Iar eu nu mai puteam rămâne, poarta s-ar fi închis.

– Dar dumneata parcă rezolvaseşi problema călătoriei între lumile paralele...

– Inexact, dragă George. Eu mă pot orienta între aceste lumi, dar nu pot deschide poarta la comandă. Este necesară o energie colosală – imposibil de obţinut. În schimb, te pot trimite la o destinaţie precisă şi uneori, dar e foarte complicat, pot afla evenimentele trecute sau viitoare din alte lumi.

– În ce constă sistemul de orientare?

– Ecuaţii, zâmbi Profesorul Doi. Nu este un aparat propriu-zis. Se fac nişte calcule şi, în momentul în care treci prin poartă, eşti încărcat electric în aşa fel încât să fi atras exact de lumea pe care o vrei. Asta, în două cuvinte spus. De fapt, sistemul imaginat de mine este un fel de tomograf al multiversului. El radiografiază multiversul în „felii" foarte subţiri, de grosimea unei lumi, şi stabileşte potenţialul pe care trebuie să îl posede un paranaut pentru a ajunge într-un anumit loc.

– Tată, de ce nu dormi?

De-a lungul ultimelor zile îmi imaginasem de nenumărate ori cum va decurge întâlnirea noastră pe care, totuşi, făceam tot posibilul s-o evit. Încercasem să mă pregătesc pentru şoc, să amortizez ravagiile pe care, negreşit, urma să mi le producă forţa brutală a acestei întâlniri, o forţă care încalcă legile firii şi deformează destinul universului – şi căreia eu trebuia să-i rezist. Dar pregătirea nu mi-a ajutat la nimic. Vocea aceea caldă şi mică pe care nu o mai auzisem de 13 ani m-a izbit ca şi cum muntele de lângă vilă mi-ar fi căzut în cap. Aveam lacrimi în ochi. M-am uitat – avea şi ea.

Ultima dată când o văzusem avea 34 de ani. Acum trebuia să aibă 47. Desigur, se schimbase mult. Fără discuţie. Un pic de greutate în plus, o altă expresie a chipului, părul coafat altfel. Tenul era altfel. Dar m-a lovit şi m-a înduioşat aşa cum se întâmplase şi când o văzusem prima dată, cu vreo 25 de ani în urmă.

Nu ne-am apropiat prea mult unul de celălalt. Plângeam ca nişte copii, uitându-ne unul la altul. Eram un nemernic, cel mai josnic ticălos din tot multiversul, din nouăjnouă la puterea nouăjnouă de miliarde de ticăloşi! În lumea mea, Sabina murise. După cinci ani, hotărâsem s-o uit; m-am recăsătorit, locul ei a fost luat de o altă femeie. În lumea ei, eu murisem, dar ea nu se recăsătorise. Trăise timp de 13 ani numai pentru întâlnirea aceasta. Eu o trădasem; ea îmi rămăsese fidelă *dincolo de moarte*. N-am fost niciodată pasionat de poezie, dar Eminescu efectiv mă hăituia de când umblam printre lumi. „Tu-mi ceri chiar nemurirea mea/În schimb pe-o sărutare,/Dar voi să ştii asemenea/Cât te iubesc de tare"... Dacă m-ai fi întrebat, aş fi putut jura că nu mai ţineam minte aceste versuri. N-am ştiut ce s-o întreb pe Sabina, decât o banalitate.

– Ce mai faci?

– Te aşteptam. Îmi închipui cât de greu îţi este, îmi spuse tot ea. Apoi înaintă către mine.

– Eşti răpitor de frumoasă, Sabina. Te rog, nu te apropia de mine.

Ce crud sunau cuvintele mele! Fosta mea soţie – ba nu, nu era fosta, pentru că nu murise şi nici nu divorţasem – făcu ochii mari. Tremura toată de dorinţa de a mă strânge în braţe, de a mă simţi cald şi viu în braţele ei. Probabil visase accidentul în toate cele 5000 de nopţi, mă văzuse în maşina contorsionată, arsă – şi ar fi dat orice să mă ştie din nou lângă ea. Chiar şi 13 ani din viaţă! Ştiu, pentru că şi eu am trecut prin asta, doar că eu nu am dat nimic. O dată ce s-a stins, am uitat-o.

– Te rog, Sabina. Gândeşte-te că *nu sunt soţul tău*. Sunt altcineva, care doar seamănă foarte bine cu el. Vei suferi mai mult după aceea.

– Mai mult? Sunt 13 ani, George. Ce poate fi mai mult decât atât? Deja sunt bătrână, iar în curând voi fi *prea* bătrână.

– Nu, *iubito*. (Cuvântul mi-a scăpat fără să vreau. Ultimii 13 ani se duceau naibii; chipul Danielei se estompa, dispărând, durerea de atunci mă chinuia iarăşi.) Eşti frumoasă, orice bărbat, din toate lumile pe care le-am văzut, şi-ar da viaţa ca să fie lângă tine...

– Numai tu nu! Numai tu nu...

Era dur. Dar aveam dreptate: Sabina era moartă, aceasta nu era Sabina. *Oare ea nu pricepea ce făcea?*

– Ascultă-mă, Sabina. Ce a fost, a fost. Dacă cedăm acum, pentru o zi, ne vor mai trebui alţi 13 ani ca să uităm durerea... Ce-i?

De data asta era nu numai uluită, ci şi revoltată.

– *O zi?*

– Da, azi e 7 octombrie. Mâine, poarta se va închide...

– O zi?! George, încep să cred că, într-adevăr, nu eşti tu... Iubitule, eu voiam să rămânem împreună definitiv!... Nu mă mai iubeşti? Nu-ţi mai place de mine? Oh, Doamne, cât am aşteptat ziua asta!...

Da, era tentant, recunosc. Nu eram prea bătrâni ca s-o luăm de la capăt, în lumea mea sau a ei. Dar, în primul rând, mai erau implicate şi alte persoane; în al doilea rând, nu cred că este moral sau creştinesc să trăieşti cu cineva care s-a dus deja în Rai, care... Nu, trebuia tăiat nodul. Trebuia să fac ceva.

– Ascultă-mă, Sabina. *Eu nu sunt George al tău!*

– Ba eşti, şi o să-ţi dovedesc. Am cea mai bună dovadă!

Mi-a picat fisa pe când urcam scările la etaj. Mi-am dat seama şi am simţit că mă sufoc. Am intrat în dormitor; Alex dormea senin. Era mai mare decât Alex *al meu*, de acasă, care avea numai 5 ani. Logic, de fapt, *acest* Alex avea 12-13 ani, e firesc. Semăna perfect cu Alex de acasă, semăna izbitor cu mine. Iar Sabina şi Daniela aduceau, vag, una cu alta, aşa că cei doi fraţi vitregi puteau fi luaţi drept gemeni, dacă n-ar fi fost vreo şapte-opt ani diferenţă între ei – şi un miliard de lumi.

– Vino jos, i-am şoptit Sabinei. Am ieşit. Jos, în sufragerie, am scos din buzu-

nar o fotografie şi i-am arătat-o. Era puţin distrusă după baia din lacul în care zăcea Teatrul Naţional, dar chipurile noastre se distingeau bine.

– Daniela este soţia mea. Smaranda are şapte ani, iar Alex – cinci. Iartă-mă, Sabina. Asta este. Pricepe, te rog, că George *al tău* nu mai există. A dispărut din lumea ta şi din toate lumile posibile. Ca şi Sabina mea. Te rog, lasă-mă să plec. Şi eliberează-te şi tu de povara asta. Obişnuieşte-te cu gândul că George s-a dus, de tot, pentru totdeauna. Nu mai dori să-l vezi, dimpotrivă, porneşte de la faptul că s-a dus. Spune-ţi: iar *acum* ce trebuie să fac? Ăsta este secretul.

– Taci, îmi şopti ea. Se oprise din plâns. Îşi aprinse o ţigară şi se aşeză în fotoliu. Dădu din cap ca un om care, în ciuda tuturor avertismentelor, făcuse tot ce voise şi, ca rezultat, o păţise.

– Ai dreptate, îmi spuse. Poate că ai dreptate. Du-te. Du-te înapoi în lumea ta. O să mă descurc, n-avea grijă. Nu te gândi la mine.

– Mi se rupe inima, dar e mai bine pentru amândoi, Sabina. Într-o zi o să-mi dai dreptate.

Profesorul dispăruse din sufragerie. M-am îndreptat către subsol. Mă aştepta acolo şi înţelese din privirea mea că nu fusesem de acord. În mână avea un laptop. Fără nici o vorbă, fără să mă privească, îmi puse o dischetă în mână, apoi mă puse să ating cu picioarele şi mâinile tocul metalic al uşii care dădea *dincolo*. Apăsă tasta ENTER, apoi, tăcând în continuare, mă împinse uşor cu mâna. Am trecut în lumea mea.

❖ ❖ ❖

Lumea mea? De semănat, semăna izbitor. Acelaşi subsol, aceleaşi scări, aceeaşi sufragerie. Profesorul dormea cu capul pe masă. Afară răsărea soarele, încă timid. De două săptămâni şi jumătate, Daniela nu mai ştia nimic de mine. Eram nebărbierit, epuizat, ameţit. Dar sentimentul de a fi *acasă* îmi aducea o neaşteptată bucurie, un extaz în faşă. Însă... chiar eram acasă? Nu cumva Profesorul şi fiica sa se răzbunaseră, trimiţându-mă cine ştie unde, de pildă într-o lume în care soţiile îşi devorează soţii după proverbialii şapte ani de căsnicie?... N-aveam de ales. Trebuia să risc. Am aruncat discheta pe masă.

– Profesore, trezeşte-te. Am venit.

În aceeaşi zi, la prânz, Daniela, Smaranda şi Alex îmi săreau în braţe, fericiţi. Îi sunasem dimineaţa; Daniela începuse să plângă de fericire. Cum nu avusesem curajul să conduc până la Bucureşti în halul în care eram, îi chemasem pe ei aici. Nu mă temeam. Soţia mea conducea mai bine ca mine!

Între timp, verificasem tot ceea ce mi-a trecut prin minte. Vila, împrejurimile, agenda de telefoane, ziarele, am sunat în câteva locuri, am cerut, prin Internet, date generale despre România, despre Europa, despre toată planeta... Desigur, cifrele şi datele pe care le ţineam minte. Da – se pare că eram acasă. Recunosc, trăiam cu spaima că m-au trimis în altă parte, drept răzbunare, dar mi-am dat seama că va trebui să trăiesc tot restul vieţii cu angoasa asta în suflet – ceea ce nu era de acceptat.

Profesorul se afundase imediat cu discheta în laborator, scoţând din când în când exclamaţii de uimire pe măsură ce citea ecuaţiile pe monitor. Nu vorbisem prea mult; nici n-am fi avut ce. Evident, era mort de curiozitate să afle pe unde-am fost şi ce am făcut, dar ştia că nu avea să scoată nimic de la mine, deocamdată. Intenţionasem să dorm o oră-două, dar nu reuşisem. M-am bărbierit, m-am spălat şi m-am dus cu „Cerul" meu – cum îmi dădea mâna acum să-i spun – la gară, ca să-mi iau familia. Se vedea că plânseseră, mai ales Daniela, dar radiau de fericire.

După-amiază i-am lăsat pe copii să se plimbe cu Profesorul prin împrejurimi, iar noi doi am făcut dragoste. Eram fericit, iar umbra Sabinei dispărea rapid în iubirea luminoasă, caldă, a Danielei. Nu i-am povestit adevărul despre lipsa mea; i-am îndrugat o minciună cu o misiune secretă de la ziar, pe care, de altfel, nici n-a crezut-o. Dar era prea bucuroasă ca să mă mai bată la cap.

Seara, stăteam cu toţii la masă, sporovăind plini de veselie. Profesorul îi câştigase urgent pe micuţi, arătându-le câteva experienţe cu generatorul Vad der Graaf şi

alte trucuri asemănătoare. Picii erau fascinaţi.

– Profesore, i-am zis la un moment dat, când Daniela nu era atentă, dojenind obrăznicăturile. M-am temut mult că o să ajung în altă parte, şi încă nu mi-a trecut de tot.

– Fii serios, mă linişti el. Era imposibil să nimereşti în altă variantă. Ecuaţiile nu mint.

– Da, dar o teamă ascunsă tot am. Ştiu că n-ar trebui, deoarece sunt acasă, dar... mă înţelegi.

– Te înţeleg, George. Dar cu vremea o să-ţi treacă. S-a terminat. Eşti acasă, pe Pământusus.

Am sărit de la masă răsturnând farfuriile, îngrozit, holbându-mă la ei ca un om nebun, ca şi cum m-aş fi aşteptat să se transforme în nişte monştri. Daniela şi copiii înmărmuriseră. Smaranda, cu linguriţa în mână, la jumătatea drumului dintre farfurie şi gură, dar cu ochii la mine. Apoi, Profesorul avu o reacţie ciudată. *Izbucni în râs.*

– Doamne, George, ha-ha-ha-ha... George, *a fost o glumă!* Te rog, iartă-mă, a fost o glumă stupidă, dar nu m-am putut abţine. Sigur că suntem pe Pământ...

– Ce-are tata? întrebă Alex.

– Iartă-mă, iertaţi-mă cu toţii. Totul este absolut în ordine! Hai, băgaţi la jgheab, am râs eu. Gata, a trecut!

I-am făcut cu ochiul Danielei, apoi am ieşit pe verandă, în aerul rece de afară, să fumez o ţigară. Formele maiestuoase ele munţilor se ghiceau în întuneric, iar pârâul susura undeva la vale. Dumnezeule, Profesorul mă speriase de mă găsiseră toţi dracii!! Proastă glumă, zău aşa... Dar, pe undeva, paradoxal, parcă îmi mai trecuse teama. Nu de tot, dar se mai dusese un pic. Poate într-o zi avea să dispară cu totul.

Daniela veni şi ea afară. Se cuibări lângă mine, la pieptul meu. Cu ea în braţe, am aruncat ţigara pe trepte şi am strivit-o cu piciorul. Mult de tot, până ce filtrul se rupse, se sfărâmă, se făcu praf, dispăru. Am dat praful la o parte, apoi am dat un şut scăunelului de pe acea primă treaptă, proiectându-l în întuneric, pe iarbă. Am curăţat trapta cu piciorul, toată. Mi-am scos puloverul şi am început s-o frec cu el frenetic, până am facut-o lună. Am îmbrâncit-o pe Daniela şi am aprins şi celălalt bec, să văd mai bine.

Da, erau munţii mei, era pârâul meu, era ţara mea, era familia mea, era lumea mea; dar un singur lucru nu era al meu: prima treaptă a scărilor de la intrare. Ţin minte că, uitându-mă la labele mari ale lui Luţ, când venisem aici, remarcasem o fisură

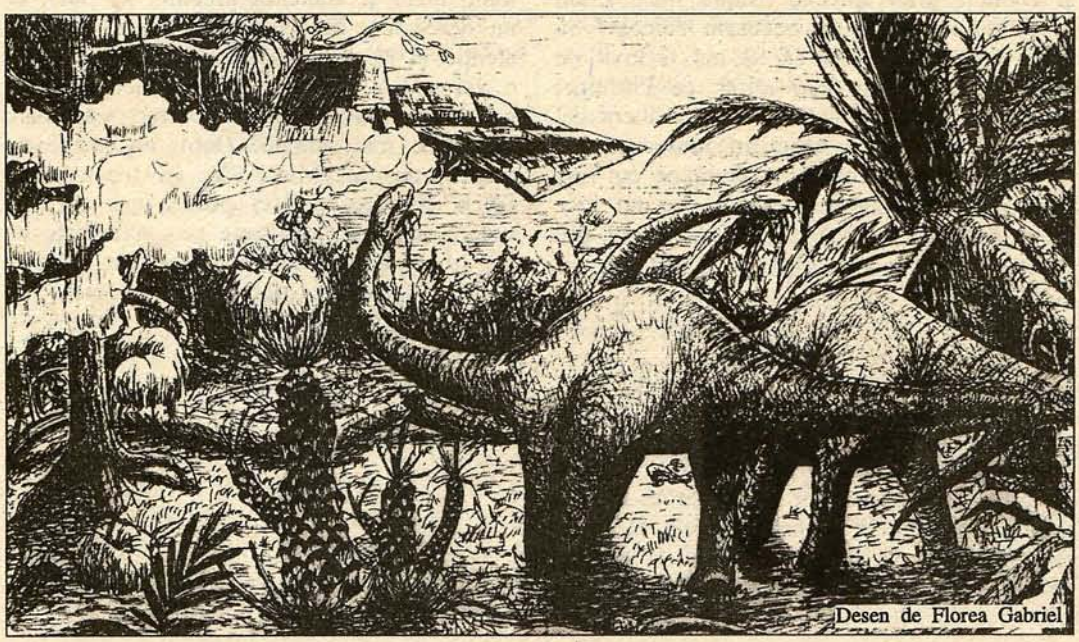

Desen de Florea Gabriel

în marmură, o fisură lungă de vreo şase-şapte centimetri şi foarte îngustă. *Acum, nu mai era.* Şi dacă nu mai era, treapta nu mai era a mea. Şi dacă treapta nu mai era a mea, nici lumea asta nu era a mea. Chiar dacă Daniela şi copiii erau perfect identici, nu de *ei* mă despărţisem acum 17 zile. La *aceia* voiam să ajung. Aceştia erau nişte roboţi, nişte păpuşi de ceară cu feţele, gesturile şi amintirile familiei mele, dar nu-i mai strânsesem în braţe niciodată până acum. Şi, straniu, până şi fleacul acela de fisură din prima treaptă, căreia nu-i dădusem atenţie vreodată, îl simţeam ca făcând parte din familia mea, din lumea mea. Fără ea, familia mea nu era completă. Degeaba Munţii Carpaţi erau identici până la ultima pietricică, dacă nu exista crăpătura aceea. Nu, voiajul meu către Itaca nu se terminase!

În cât eram azi? În 8 octombrie. Ultima zi! Cât era oare ceasul? M-am uitat – era 23 şi 59 de minute. Fără să-i spun nimic Danielei, care rămăsese înmărmurită, am rupt-o la fugă în casă, am traversat sufrageria ca un obuz şi m-am aruncat din capul scărilor drept prin uşa de la subsol, care se făcu fărâme, şi am trecut prin ea şi prin poarta către cealaltă lume...

...Când mi-am revenit, capul mă durea îngrozitor de la contactul cu uşa. Profesorul şi Daniela erau aplecaţi asupra mea. Eram în sufragerie. Oare nu trecusem dincolo? Să se fi închis poarta şi eu să mă fi lovit de beton? Am început să-l întreb pe Profesor; dacă el era cel cu tomograful, dacă era cel de adineauri, dacă eram în lumea mea... Le-am povestit totul. Pe măsură ce eu vorbeam, erau tot mai stupefiaţi. La un moment dat, Profesorul se ridică şi luă din bibliotecă una din cărţile scrise de el: „Lumi paralele".

– E totul aici, mă întrerupse el. Tot ce mi-ai povestit...

– Ştiu, asta şi încerc să-ţi explic. Ceea ce ai scris dumneata este adevărat, lumile paralele există!

– *...dar e science-fiction.* Dragă George, ai avut un şoc puternic după ce te-ai prăbuşit cu maşina în prăpastie şi era să mori. Uneori suferi de amnezie, alteori de paramnezie – ca şi, probabil, acum: îţi imaginezi lucruri şi crezi că, de fapt, îţi aminteşti. Fii raţional! Nu vii din nici o altă lume. *Nu există alte lumi.* Eşti doar o persoană cu tulburări psihice, iar acum îţi imaginezi ceea ce ai citit şi crezi că *aceea* este realitatea. Nu-i aşa, Simona? o întrebă el pe Daniela.

– Iubitule, odihneşte-te, îmi spuse ea, mângâindu-mă. O să-ţi revii repede, ai să vezi.

Putea fi adevărat, însă putea fi şi o altă lume. Dar eram deja prea obosit ca să mai lupt. Am cedat. Am rămas aici, indiferent dacă era o altă lume sau cea pe care o ţin eu minte acum, o lume a mea şi a ta, cititorule, lumea în care tu citeşti acum cartea şi lumina îţi bate pe hârtie, Eminescu este un poet român, Hitler a fost un dictator nazist, Bug Bunny un iepuroi obraznic, iar profesorul Radu Moraru a luat Premiul Nobel pentru fizică. Şi dacă nu eşti sigur de acest ultim lucru, cititorule, caută numele lui Radu Moraru pe lista laureaţilor Premiului Nobel; dacă îl vei găsi, multiversul merge strună. Dacă însă nu vei găsi nici un fizician român răsplătit cu Nobel, înseamnă că nu mai eşti în lumea ta, înseamnă că ai trecut, fără să ştii, în alt univers, probabil din cauza „Cimitirului nemuritorilor", pe care care tocmai o citeşti în acestă clipă, care intră în rezonanţă cu multiversul şi alterează armonia acestuia, ca un descântec. În acest caz, uită-te cu mare atenţie la prima persoană cunoscută pe care o vei vedea după ce îţi vei ridica ochii de pe aceste rânduri. Observi vreo schimbare la ea? E mai scundă? Ochii au o culoare puţin mai deschisă? (Te-au trecut deja fiorii? E firesc.) Vei putea jura că este ruda, prietenul, soţul/soţia sau cunoştinţa ta. Dar dacă Radu Moraru nu a luat Premiul Nobel, cititorule, persoana respectivă nu este cine crezi tu că este. Te afli într-un univers paralel. CHELIE!

PAVEL D. CONSTANTIN

Extra-terestrul

Un alt colaborator constant al CPSFA, Pavel D. Constantin se foloseşte de recuzita SF pentru a examina relaţiile dintre oameni aflaţi în situaţii neobişnuite, aşa cum se întâmplă şi în povestirea de faţă.

„Copiii voştri nu sunt copiii voştri. Ei sunt fii şi ficele dorului vieţii de ea însăşi îndrăgostită. Le puteţi găzdui trupul, dar nu şi sufletul, fiindcă sufletele lor locuiesc în casa zilei de mâine!"

Khalil Gibran – *„Profetul"*

Mama a fost o inconştientă! Afirm acest lucru cu o convingere de nezdruncinat, chiar dacă alţii ar putea-o categorisi doar o femeie lipsită – într-un anumit moment al vieţii – de responsabilitate. A da naştere unui copil în vremurile noastre înseamnă asumarea unor sarcini ce trebuiesc duse la bun sfârşit, indiferent câte greutăţi ar necesita acest lucru. Nu ştiu dacă întotdeauna a fost aşa, dacă toţi oamenii au gândit astfel de-a lungul timpului, însă este cert că mama, în urmă cu douăzeci şi opt de ani, n-a făcut-o!

Povestea venirii mele pe lume a fost, probabil, cea mai mediatizată de la Caesar încoace, căci sunt primul om născut în spaţiul extra-terestru. Sunt primul extra-terestru!

Naşterea mea nu a fost parte integrantă dintr-un program ştiinţific, aşa cum aţi fi tentaţi să credeţi ci, pur şi simplu, hotărârea nebunească a mamei de a păstra şi a duce până la final o sarcină, doar din plăcerea de a se numi cea dintâi femeie care a făcut acest lucru în spaţiul cosmic! Şi, pe lângă aceasta, de a se mândri cu progenitura ei – prima fiinţă umană născută în condiţii de imponderabilitate, departe de binefacerile gravitaţiei terestre.

Pentru asta o urăsc şi o voi urî întotdeauna! Pentru incredibila ei inconştienţă, pentru tot chinul la care m-a supus atâţia ani fără măcar să-i pese, fără măcar să se întrebe dacă eu aş fi fost de acord cu aşa ceva... Nici măcar tatăl nu mi-l cunosc cu precizie, fiindcă toţi cei cinci bărbaţi care formau echipajul staţiei orbitale au „contribuit", într-o mai mică sau mai mare măsură, la definitivarea planului diabolic al mamei. Tot acest complot a fost pus la cale fără ştirea celor de la sol şi nici acum nu-mi pot închipui cum de nu şi-a dat nimeni seama de sarcina mamei?! Din buletinele de analize ar fi trebuit să reiasă că ceva nu e în regulă cu starea ei fizică, dar poate că au conlucrat toţi şase la falsificarea lor, ori cine ştie la ce nenorocită de maşinaţie au recurs, căci eu n-am aflat niciodată.

Important e că până la urmă m-am născut, iar mama n-a mai apucat nici să se mândrească cu mine, primul copil extra-terestru, nici să se fălească cu fapta ei ieşită din comun. A murit la câteva zeci de minute după naştere şi nu ştiu dacă a fost cineva care să fi plâns după ea. Eu în nici un caz n-am făcut-o...

Cei cinci taţi ai mei au fost nevoiţi să dea în vileag tragica şi incredibila întâmplare, dar a mai durat încă nouă zile până ce o navetă a venit cu un echipaj de schimb pentru staţie. Eu, unul, nu ştiu cum am supravieţuit acele nouă zile şi nici n-am avut ocazia să-l întreb pe vreunul dintre taţi. Dar asta n-are prea mare relevanţă...

Ceea ce, într-adevăr, înseamnă ceva, este viaţa mea ulterioară. Este viaţa mea de până acum! Ceea ce contează şi a contat mereu a fost şi este chinul meu continuu, faptul că nu am fost niciodată altceva decât un exemplar de laborator, crescut de medici,

îngrijit de asistente, lipsit de apropierea unor prieteni adevăraţi, eliminat din viaţa normală, de zi cu zi, a oamenilor normali, aruncat cu bună ştiinţă undeva, în afara a ceea ce înseamnă existenţă umană adevărată... Lucrurile acestea dor extrem de tare, probabil că m-au durut dintotdeauna, iar rănile pe care le-au făcut sufletului meu nu vor fi în veci vindecate! Şi totul datorită iresponsabilităţii unei femei ce nu a meritat niciodată apelativul „mamă"...

Faptul că m-am născut în imponderabilitate a constituit cauza bolii mele de oase, o osteoză care nu mi-a permis niciodată să fiu un om întreg. Unicul meu univers cunoscut este o simplă cameră cu imponderabilitate creată artificial, şi toate preocupările mele se rezumă, în fapt, la una singură: aceea de a învăţa, de a acumula cât mai multe cunoştinţe, în baza unui program bine stabilit de către cei care mă au în grijă. Nu ştiu la ce-mi vor folosi lecţiile şi testările la care sunt supus zilnic, dar sunt convins că tot ceea ce fac ei cu mine are un scop bine definit. Am încercat deseori să ajung la o concluzie în ceea ce priveşte propriu-mi viitor, comparând domeniile de studiu în căutarea sensului ezoteric pe care ei îl dau vieţii mele, dar, din nefericire, nu am ajuns la nici un rezultat edificator; tot ceea ce am reuşit să aflu a fost faptul că deţin o grămadă de cunoştinţe din toate domeniile, că mă pot considera – fără teama de a greşi – unul dintre cei mai bine educaţi tineri de vârsta mea.

Însă lucrul acesta nu mă încălzeşte cu nimic. Chiar dacă pentru mulţi sunt demn de invidiat, chiar dacă în programul ştiinţific al cărui principal protagonist sunt s-au investit sume enorme de bani, cine-mi poate dărui contemplarea unui răsărit de soare în natură, ce poate înlocui picăturile clăduţe ale unei ploi de vară pe pielea-mi goală, cine-mi poate oferi plăcerea mersului desculţ prin iarba grasă şi umedă a unei câmpii sălbatice, ce om are puterea de a-mi dărui tot ceea ce ceilalţi oameni au doar prin simplul fapt că sunt născuţi pe Pământ şi nu în afara lui?

Aş putea fi întrebat: „Ce nevoie ai de toate acestea, dacă nu le-ai cunoscut niciodată?". Ei bine, în acest caz, aş răspunde strigând din toate puterile: „Vă înşelaţi! Vă înşelaţi cu toţii!! Port în mine dorinţa de natură, port în mine dorinţa de a fi asemeni celorlalţi, port în sufletul meu toate atingerile ploii şi ale ierbii, ale razelor de soare şi ale brizelor de primăvară! Toate acestea se transmit fiinţei umane dincolo de raţiune, în miezul fiecărei celule ce o compune, toate acestea reprezintă o verigă în lanţul de ADN, fără de care omul nu ar fi om cu adevărat!".

Nimeni nu poate cunoaşte mai bine decât mine cât de legat este omul de lumea sa, nimeni nu poate înţelege dezrădăcinarea pe care o resimt în fiecare clipă a vieţii, eu, un exclus fără de voie.

Deseori stau şi meditez la rostul meu pe lume, la incredibila povară ce mi-a fost dat să o port până la sfârşitul zilelor, şi singura ieşire din această situaţie mi se pare a fi părăsirea definitivă a Pământului. Nu-l pot avea, aici nu sunt întreg, aici nu-mi pot regăsi adevăratul eu, iar dacă Pământul reprezintă pentru mine intangibilul, atunci poate că spaţiul cosmic mi-ar putea reda împlinirea pe care n-o pot atinge niciodată aici... Sunt însă suficient de realist ca să-mi dau seama că nu-mi sunt propriul stăpân, că nu pot hotărî ceea ce voi face mâine, poimâine sau peste un an, aşa cum niciodată – încă înainte de a mă naşte – n-am putut-o face.

În pofida acestui lucru, sunt decis să-i propun doctorului Julles să mă trimită în spaţiu, undeva pe o staţie orbitală. Realizez că-i o copilărie, dar n-am de ales, altceva nu-i de făcut.

❖ ❖ ❖

N-a mai fost nevoie de intervenţia mea. Doctorul Julles mi-a transmis hotărârea Agenţiei în ceea ce mă priveşte: voi fi trimis pe noua staţie orbitală „Orpheus", cu statut de cercetător principal şi – cu acordul meu – locatar permanent.

Am primit ştirea cu o senzaţie ciudată de bucurie amestecată cu tristeţe, un amalgam de nostalgii după lucruri niciodată atinse, şi nu pot spune că mi-a fost uşor. După

douăzeci şi opt de ani într-o încăpere ermetic închisă, faptul că urmează să te muţi în alta, aproape identică, nu-i menit să te entuziasmeze peste măsură, chiar fiind în situaţia mea. Drept pentru care, cu fiecare oră ce mă apropie de momentul decolării, în sufletul meu se deschide un gol care nu-i suficient de rapid umplut de frenezia plecării... Şi doare! Al naibii de tare doare!...

Din clipa în care doctorul Julles mi-a adus vestea, am fost şi voi fi supus la tot felul de teste, am răspuns şi voi răspunde la o mulţime de întrebări şi abia acum realizez rostul anilor petrecuţi învăţând, abia acum îmi dau seama cât de folositoare îmi vor fi toate aceste cunoştinţe acumulate, nu de puţine ori, împotriva voinţei mele. Acolo, sus, voi avea o mulţime de sarcini de îndeplinit şi, cu puţin noroc, îmi voi putea găsi rostul pe lume...

Cu toate acestea, de pe acum simt o undă de tristeţe împresurându-mă din ce în ce mai puternic, gândindu-mă la despărţirea de cei care m-au crescut, de cei care au avut grijă de mine, de doctorul Julles, care m-a înţeles întotdeauna, de Diana – buna mea bonă –, care mi-a făcut copilăria mult mai uşoară, de Patrick, profesorul meu de educaţie fizică, în prezenţa căruia am petrecut poate cele mai fericite clipe, de... ei bine, de Fiona, tânăra asistentă care a venit acum doi ani...

M-am îndrăgostit de ea... Fiona s-a îndrăgostit de mine. Şi nimic nu poate egala plăcerea izvorîtă din durerea acelei iubiri imposibile! Acum un an, Fiona a plecat. Şi nu s-a mai întors niciodată...

Toţi aceştia... Şi mulţi alţii... Îmi vor lipsi. Dorul de ei mă va atinge odată şi-odată, şi-n acele momente sunt convins că voi plânge. Voi plânge ca un copil, voi vărsa lacrimi după ceva ce am avut şi nu voi mai avea niciodată... Dar poate c-o să fie mai bine aşa. Trebuie să fie! Va fi!

❖ ❖ ❖

A fost nevoie de un modul cu totul special, creat şi dotat cu instalaţii necesare numai mie, care să mă transporte pe orbită. Dar cu toate acestea, lansarea a fost un coşmar; trupul mi-a fost chinuit de dureri insuportabile de oase, fiindcă, oricât de izolat aş fi fost în cutia mea cu imponderabilitate, acceleraţia necesară pentru înfrângerea gravitaţiei mi-a provocat cele mai crunte chinuri pe care le-am simţit vreodată.

Dar au trecut, s-au dus... Aşa cum s-au dus şi cei trei coechipieri care m-au însoţit pe navetă şi m-au ajutat să mă instalez pe staţie. Cu toţii au fost îndatoritori faţă de mine, însă am simţit prin toţi porii fiinţei artificialitatea comportamentului lor, zâmbetele lor de complezenţă şi izul de superioritate pe care n-au reuşit să-l mascheze cu nimic, în pofida tuturor eforturilor lor. Din aceste motive m-am bucurat când naveta s-a îndepărtat de staţie şi s-a pierdut dincolo de discul uriaş al Pământului. Iar singurătatea în care am rămas mi-a umplut întreg sufletul, asemeni unui balsam universal pentru toate suferinţele mele. Şi m-am simţit liber. Liber cu adevărat!

Niciodată nu împărtăşisem senzaţia acestei singurătăţi totale, îmbătătoare şi excitantă pentru mine, cel care vreme de douăzeci şi opt de ani fusesem permanent înconjurat de oameni, de oameni diferiţi mie, care nu urmăreau decât finalizarea unui proiect al cărui principal protagonist eram *eu*, o altă maşină în inventarul deosebit de bogat al instalaţiilor lor spaţiale. O maşină umană, ce-i drept, însă doar o maşină. Şi realizarea acestui fapt mi-a aprins în cuget o sămânţă de aversiune faţă de ei, de pământenii adevăraţi; vreme de câteva clipe am fost gata să o accept, să o integrez în paleta de sentimente nutrite oamenilor născuţi pe Pământ. Însă sufletul meu s-a revoltat şi am respins unda aceea de ură ce-mi zdruncinase echilibrul interior.

Am tras adânc aer în piept şi m-am apucat de treabă. Mi-am cercetat habitaclul până în cele mai insignifiante unghere, vreme de câteva ceasuri, iar când am purtat prima convorbire cu cei de la sol, m-am simţit atât de integrat în decorul înconjurător, de parcă aş fi vieţuit acolo de ani de zile.

Cunoştinţele acumulate şi-au arătat repede roadele şi, cu fiecare oră care trecea, senzaţia că mi-am găsit, în sfârşit, rostul pe lume se accentua şi devenea liantul menit

să-mi închege sufletul. Deveneam tot mai puternic în interior, iar senzaţia că acum eram folositor omenirii întregi mă întărea, îmi dădea putere, îmi oferea forţa de care atâta amar de vreme avusesem nevoie. Eram prima fiinţă umană care-i putea spune spaţiului „acasă"!

❖ ❖ ❖

A trecut o lună de când mă aflu aici şi am sărbătorit evenimentul preparându-mi un tort cu multă frişcă şi căpşuni întregi, aşa cum îmi place mie. Povestea preparării ar putea figura în repertoriul de gaguri al celui mai celebru circ şi sunt convins că dacă managerul acestuia ar fi asistat la ea, m-ar fi angajat pe loc. În pofida eforturilor mele, n-am fost în stare să opresc frişca să se împrăştie peste tot, iar căpşunele, ei bine, ele au devenit mici planetoizi plutind liber prin bucătărie... Însă cel mai tare m-am amuzat atunci când am mâncat tortul, şi nimic din experienţele mele trecute nu poate egala enormul val de ilaritate în care m-am afundat în acele momente. M-am simţit bine, m-am simţit mai bine ca oricând şi nu cred că a existat vreodată o altă persoană căreia prepararea şi mâncarea unui tort să-i fi produs atâta haz...!

Dar bucuria mea a fost umbrită, în finalul acelei zile, de hotărârea Agenţiei de a trimite pe „Orpheus" un alt astronaut. Vestea mi-a parvenit prin gura unui tehnician rece şi distant, care nu mă cunoscuse niciodată şi care m-a tratat ca pe câinele său de acasă. L-am înjurat şi a făcut ochii mari, ascunzându-se în spatele obişnuitei afirmaţii: „Aşa am primit ordin!".

Naveta urma să sosească peste opt zile şi, în tot acest timp, mi se ordona să pregătesc habitaclul pentru încă o persoană. „Orpheus" avea o capacitate de cinci membri, care puteau supravieţui, cu rezervele de hrană, apă şi aer, timp de un an şi jumătate. Am cerut date suplimentare despre cel ce urma să-mi fie companion, dar tehnicianul mi-a răspuns că nu este abilitat să dea astfel de informaţii...

Lucrul ăsta m-a scos din sărite şi am întrerupt imediat legătura cu ei. Faptul că un om, un om *adevărat*, urma să intervină în viaţa mea asemeni unui musafir nepoftit, mă răscolea profund, aruncându-mă în apele negre şi reci ale disperării. Nu puteau să-mi facă aşa ceva! Nu aveau voie să-mi facă asta! Şi-am luat hotărârea să nu-i ajut nici măcar cu un deget. Cu ce drept îmi aruncau în spate un intrus, cu ce drept îmi băgau pe gât o persoană pe care n-o doream, pentru ce îmi violau existenţa care o apucase, cât de cât, pe un drum curat, lipsit de denivelările ce-mi marcaseră viaţa până atunci? Nu, nu aveau voie să-mi facă asta!...

Toate cele opt zile am stat degeaba, n-am făcut nimic altceva decât să citesc, să mă joc pe calculator, să mănânc şi să dorm. Am lăsat baltă toate cercetările, iar apelurile repetate ale celor de la Centrul de Comunicaţii al Agenţiei au rămas fără răspuns. Nu mai mă interesa nimic şi decisesem ca în clipa în care naveta avea să vină, să mă retrag într-o muţenie şi o imobilitate de nepătruns, să răspund printr-o incomunicabilitate extremă tuturor încercărilor lor de contact. Şi dacă, în pofida comportamentului meu, aveau să mi-l lase pe cap pe companionul anunţat, ei bine, eram ferm hotărât să-i fac viaţa aşa de amară şi imposibilă, încât să-şi dorească reîntoarcerea după numai o săptămână petrecută alături de mine.

În acelaşi timp, însă, singuraticul din mine îmi spunea că nu e bine ceea ce fac, că o a doua persoană pe „Orpheus" s-ar putea transforma într-un prieten deosebit, că singurătatea ce mă înconjura va deveni, la un moment dat, de nesuportat, că m-aş putea îmbolnăvi într-o zi nefastă şi el ar reprezenta salvarea vieţii mele, că împreună cu un alt individ viaţa pe staţie se va schimba în bine, şi nu în rău...

Senzaţiile contradictorii mă transformară într-un uriaş câmp de luptă şi, în clipa în care am zărit naveta, am deschis canalul de comunicaţie şi i-am asigurat că vor avea tot sprijinul din partea mea.

– Ce s-a-ntâmplat cu tine, băiatule? am auzit vocea caldă a doctorului Julles, îngrijorată.

Am oftat şi am înghiţit nodul de emoţie ce mi se oprise în gât. Îl aduseseră la Centrul de Comunicaţii. Şi abia atunci am realizat cât de dor îmi era de el, cât de mult îmi lipsea acel om.

– Nimic, i-am răspuns gâtuit şi am lăsat o lacrimă caldă să mi se scurgă în jos pe obraz. O toană, Julles! Numai o toană...

El a zâmbit uşor şi a clătinat dezaprobator din cap.

– O toană care a înnebunit o întreagă Agenţie Spaţială!...

– Îmi cer scuze, am murmurat. Acum totul e în regulă.

Doctorul m-a privit secunde lungi şi probabil că imaginea chipului meu pe ecranul din faţa lui trebuie că părea deosebit de jalnică, nebărbierit şi ciufulit cum eram, cu cearcăne mari în jurul ochilor.

– Mi-e dor de tine, Julles...

Şi-a strâns pleoapele cu putere, încercând să reţină lacrimile, însă n-avu sorţi de izbândă şi mărgelele transparente şi calde se scurseră pe obrajii bătrâni şi ridaţi. Nu avusese copii şi-şi dedicase, pot să spun, cea mai mare parte a vieţii creşterii şi educării mele. Şi am înţeles cât de pierdut se simţea fără mine.

– Te simţi singur, băiatule?

– Până acum nu, i-am spus adevărul. Până acum m-am simţit bine...

– Nu mă minţi, Shawn?!

– Pe tine, Julles, niciodată. Numai că... m-a tulburat revederea.

A încuviinţat din cap.

– Şi pe mine... Şi-a şters obrajii cu dosul palmei şi a continuat: Hai să ne ocupăm de lucrurile serioase acum, vrei?

Am aprobat printr-o înclinare a capului, dar n-am scos nici o vorbă.

– Naveta urmează să ajungă la tine peste... treizeci şi şapte de minute. Eşti pregătit pentru cuplare?

– Da, i-am răspuns cu siguranţă în glas şi, în acelaşi timp, degetele-mi au început să alerge peste butoanele şi comutatoarele de pe consola din faţa mea, readucând la viaţă sistemele externe de andocare.

Doctorul Julles surâse mulţumit şi în cadru apăru un al doilea chip, cel al generalului Hornet.

– Shawn! răsună glasul său strident, cu inflexiuni metalice. Ce naiba ai făcut acolo, băiatule, că ne-ai scos peri albi de o săptămână încoace!?

N-am ştiut ce să-i răspund şi nici el nu se obosi să aştepte aşa ceva de la mine. Urmă, cu o enervare prost disimulată:

– Am crezut că întreaga misiune va fi compromisă, dar, slavă Domnului, acum am convingerea că totul va ieşi bine până la urmă!

– Vă asigur, domnule general! am replicat rece şi am realizat că în joc sunt sute de milioane de dolari.

– Bun! Bine! Aşa te vreau, Shawn!...

– Acum, dacă nu vă supăraţi, am foarte mult de lucru! l-am expediat. Naveta se apropie şi trebuie să mă ocup de andocare...

– O.K., Shawn! acceptă Hornet. Ai grijă, să iasă bine!

– La revedere, Julles! i-am spus doctorului, surâzând cu tristeţe.

– Pe curând, băiatule!...

Şi am întrerupt legătura.

Peste o oră şi douăzeci şi opt de minute, am deschis uşa habitaclului, lăsându-i pe cei cinci astronauţi să pătrundă pe „Orpheus". Şi odată cu ei, pe Fiona!...

❖ ❖ ❖

Dacă există cineva care poate pune în cuvinte toate emoţiile care m-au bombardat, pur şi simplu, în acele momente, în nici un caz nu eu sunt acela.

Am rămas rece la salutările şi îmbrăţişările echipajului navetei, fără să-mi pot dezlipi ochii de pe chipul unicei femei pe care o iubisem în viaţa mea. Colonelul Cohen, şeful echipajului, a realizat primul starea de buimăceală în care mă găseam şi, cu un semn discret, şi-a îndemnat coechipierii spre modulul următor, lăsându-mă singur cu Fiona.

– Ce cauţi aici?!... am întrebat-o cu glas slab, gâtuit de emoţie.

S-a apropiat de mine şi plutirea ei m-a făcut să o asemuiesc, preţ de o clipă, cu o

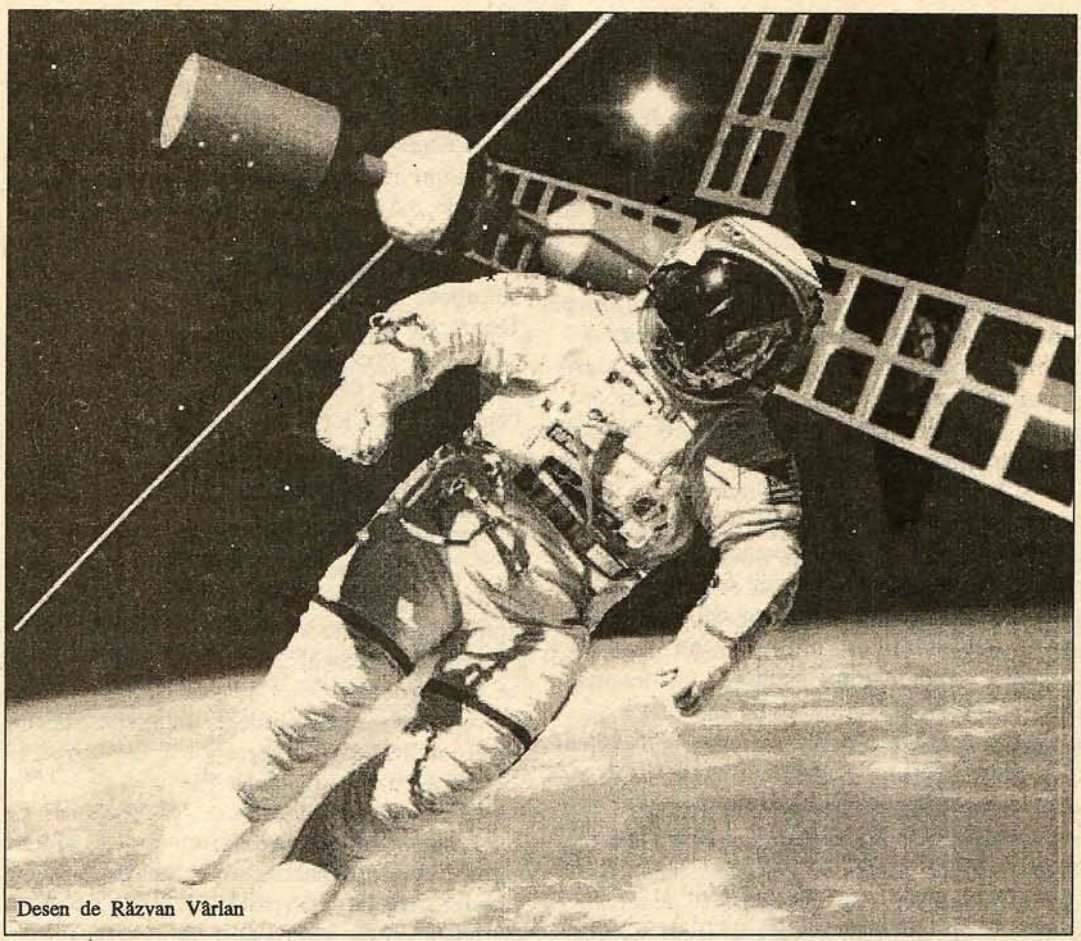

Desen de Răzvan Vârlan

zână din poveştile pe care mi le spunea „mama Diana“ în anii copilăriei. Pe faţă i se întipărise un zâmbet exprimând bucurie şi tristeţe în acelaşi timp, iar ochii îi străluceau datorită lacrimilor ce se zbuciumau în ei, gata să se reverse pe obrajii frumoşi.

– Shawn..., a murmurat stins şi braţele ei m-au înlănţuit, într-un gest exprimând tot dorul din lume.

Şi-atunci în mine s-a aprins din nou flacăra ce mocnise atâta vreme, de la plecarea ei în urmă cu mai bine de un an şi jumătate. Dragostea a reizbucnit, cu atâta forţă de astă dată, încât un vârtej minunat mi-a cuprins capul şi am lăsat buzele-mi dornice să se unească cu ale ei, într-un sărut pe care numai Romeo şi Julieta l-ar putea descrie în toată plenitudinea sa.

– Tu eşti companionul anunţat!? am întrebat-o după un minut lung cât veşnicia, dar întrebarea mea a sunat mai degrabă a constatare, o concluzie fără urmă de îndoială.

Iar ea mi-a răspuns simplu:

– Da.

❖ ❖ ❖

Lucrurile mergeau cum nu se poate mai bine. Viaţa mea îşi găsise făgaşul optim şi se părea că nimic nu va mai tulbura pacea ce cuprinsese staţia „Orpheus“, casa mea şi a Fionei. În faţa colonelului Cohen şi a tuturor celor din Centrul de Comunicaţii al Agenţiei Spaţiale, mă unisem cu Fiona pentru vecie prin sfântul simbol al căsătoriei. Primul om născut în spaţiu şi prima căsătorie în afara Pământului; eveniment epocal

pentru mass-media de pe toate meridianele şi ocazie de neratat pentru Agenţie de a mai scoate nişte bani, aşa că de-abia după câteva zile am aflat că ceremonia noastră fusese transmisă pe întreg Pământul, milioane de oameni participând la ea prin intermediul televizoarelor, martori de toate naţionalităţile păşind alături de noi într-o nouă etapă a vieţii unei fiinţe umane. Devenisem, astfel, două persoane extrem de cunoscute şi lumea întreagă avea să stea cu ochii pe noi luni de zile, până când un alt eveniment avea să le capteze atenţia, ceva cu mult mai interesant şi mai fascinant decât o căsătorie în spaţiul extraterestru.

La trei săptămâni după plecarea navetei, când lucrurile au început să se aşeze şi rutina a prins a-şi arăta colţii tociţi, am avut cu Fiona prima discuţie mai aprofundată asupra vieţii noastre viitoare. Ea nu simţise nevoia de aşa ceva, însă eu consideram că trebuiesc lămurite unele aspecte, pentru a evita mai târziu diferendele ce s-ar fi putut ivi datorită situaţiei speciale în care ne găseam. Şi, printre multele probleme pe care le-am supus dialogului, am ajuns, în cele din urmă, la cea care mă frământase în fiecare seară înainte de a adormi.

– Vrei să avem copii, Fiona? am întrebat-o direct.

A rămas o clipă pe gânduri şi a zâmbit cu căldură.

– Bineînţeles că vreau, Shawn! Ce poate fi mai minunat într-un cuplu, decât prezenţa unui copil?

Am tras-o mai aproape de mine şi am privit-o direct în ochi.

– Nu ştiu cum să încep...?! am murmurat. În mine există dorinţa de a avea urmaşi, însă, în acelaşi timp, ceva îmi spune că dacă vom face acest pas, vom da naştere unei fiinţe care nu se va bucura cu adevărat de viaţă, aşa cum se bucură orice copil născut pe Pământ...

– Te înţeleg, Shawn, m-a întrerupt ea. Ştiu foarte bine prin câte ai trecut şi mai ştiu că nu vei putea să suporţi ca fiul sau fiica noastră să îndure ceea ce ai îndurat, însă gândeşte-te la următorul lucru: trăim pe staţie şi de-acum încolo „Orpheus" va fi casa noastră, până la moarte. Aşa că, la fel de bine, poate fi şi casa copilului nostru!

– Lucrurile nu-s atât de simple, Fiona, am replicat. Ce-i putem oferi copilului aici? Un spaţiu locuibil insuficient, o hrană aproape cu totul diferită de cea normală, aer din rezervoare...

– Dar el nu le va cunoaşte pe celelalte, Shawn! interveni ea din nou. Se va naşte în acest mediu şi, pentru el, acesta va reprezenta firescul!

Am oftat şi am încercat să nu dau în vileag faptul că deja luasem o hotărâre.

– Vom mai discuta, Fiona...

– Eşti indecis, îmi reproşă ea. Ceea ce nu-mi convine, Shawn. Aşa cum am hotărât în privinţa celorlalte lucruri, hai să luăm o decizie şi în această problemă. Acum!

Am clătinat din cap în faţa încăpăţânării ei şi am oftat din nou.

– Ei bine, eu nu vreau ca acest copil să se nască! am spus.

M-a fixat cu o privire rece, pentru prima dată de când o cunoşteam şi lucrul acesta m-a durut, s-a înfipt în inima mea asemeni unui ghimpe uriaş şi trupul mi-a fost cutremurat de un fior.

– Este o hotărâre definitivă? m-a întrebat scrâşnind din dinţi.

Am încuviinţat din cap, fără să pot rosti vreo vorbă. Însă ea nu se mulţumi numai cu atât. Vru să mă audă şi insistă, la fel de rece.

– Răspunde-mi, Shawn!

– Da! i-am zis şi glasul mi-a răsunat straniu în incinta ermetic închisă.

S-a proptit cu piciorul în perete şi şi-a luat avânt, îndepărtându-se.

– Să te ia naiba, Shawn! am auzit-o, în vreme ce trecea prin uşa rotundă în cealaltă cameră. Să te ia naiba!!...

❖ ❖ ❖

Din acea zi, viaţa n-a mai fost aceeaşi. Fiona mă trata cu o răceală prost disimulată şi chiar dacă îşi îndeplinea obligaţiunile de soţie, între noi nu mai exista fiorul acela de dragoste pură, dincolo de raţiune, care ne umpluse sufletele de bucurie şi pace la început. Bineînţeles că o iubeam, ştiam că

şi ea mă iubeşte – dacă nu m-ar fi iubit, eram convins că ar fi cerut să părăsească staţia şi să se reîntoarcă pe Pământ –, însă relaţia noastră se contaminase de cel mai înspăimântător virus al unei căsnicii: diferenţa de opinie. Şi cum aceasta mai era secondată şi de o imposibilă rigiditate, nu prea vedeam cum aveam să ne continuăm viaţa împreună ani de-a rândul în asemenea condiţii.

Ştiam că dacă aş accepta ca ea să facă un copil, situaţia s-ar modifica într-o mare măsură, însă nu suficient pentru a reveni la ceea ce a fost şi tocmai de aceea încăpăţânarea mea continua să se menţină la acelaşi nivel. Şi-apoi, mă dedicasem prea mult experimentelor ştiinţifice care-mi reveneau pentru a mai putea acorda suficientă vreme acestei probleme.

După patru luni şi jumătate, viaţa noastră căpătase o anumită liniaritate, o monotonie acceptabilă şi se părea că amândoi căzusem de acord să trăim astfel. Fapt îmbucurător, Fiona începuse să mai cedeze din rigiditate şi să-mi acorde o mai mare atenţie. E posibil ca la această modificare să fi contribuit şi descoperirea făcută de mine în timpul unui experiment din programul de genetică, în urma căruia primisem o mulţime de asigurări că voi fi nominalizat pentru premiul Nobel. Satisfacţia pe care am avut-o în acea seară a mai destins atmosfera şi Fiona mi-a pregătit o surpriză extrem de plăcută: o masă copioasă din produse naturale şi o sticlă de vin bun, din rezerva adusă cu ea special pentru astfel de ocazii. Şi-apoi, acceptul ei de a face dragoste cu mine, după atâta vreme...

❖ ❖ ❖

De multe ori am citit că atunci când o femeie îşi pune în minte să realizeze ceva, nu există decât un procent dintr-o sută ca planul ei să nu izbândească. Dar niciodată nu mi s-a întâmplat să fiu eu însumi parte componentă a unui plan femeiesc... şi nici n-am crezut că voi fi vreodată.

Iată, totuşi, că s-a întâmplat. Şi nu ştiu cum de i-a reuşit Fionei!?...

Vreme de opt luni, viaţa noastră pe „Orpheus" s-a desfăşurat exact aşa cum mă aşteptam; se părea că fericirea cuplului nostru revenise şi că nu aveam de ce să-mi mai fac griji. Experimentele ştiinţifice mergeau cum nu se poate mai bine, iar Fiona îmi oferea ajutorul de fiecare dată când îl solicitam şi, nu de puţine ori, am rămas cu adevărat surprins de nivelul ridicat al cunoştinţelor sale în domeniul medical. Tot ceea ce ştiusem despre ea în această privinţă se rezuma la faptul că era calificată în meseria de asistentă, dar ulterior mi-a mărturisit că participase la o serie de cursuri intensive privind cercetarea medicală în spaţiul extraatmosferic, absolvindu-le cu cel mai înalt calificativ. Lucrul acesta nu putea decât să mă bucure, reprezentând încă un punct comun între noi.

Până în ziua în care, definitivând partea cea mai dificilă a programului de cercetări în domeniul molecular, am putut aloca oarece vreme şi vieţii noastre în doi.

Atunci am realizat un lucru care m-a bulversat cu totul: în ultimele luni nu mai remarcasem la Fiona nici o perioadă de ciclu menstrual!

Am „alergat", pur şi simplu, spre bucătărie – dacă pot folosi o astfel de descriere plutirii mele rapide prin modulele staţiei. Fiona era acolo, pregătind un prânz bogat.

– Ai rămas însărcinată?! am interpelat-o nervos.

S-a întors spre mine, uimită şi speriată în acelaşi timp.

– Ce te face să crezi asta!? m-a întrebat moale.

M-am apropiat şi am apucat-o strâns de braţ. Apoi am privit-o fix în ochi şi am mai întrebat-o o dată:

– Eşti însărcinată, Fiona?

Preţ de câteva secunde mi-a susţinut privirea, dar apoi a lăsat ochii în jos, într-un gest evident de recunoaştere.

În acea clipă am simţit un val de furie străbătându-mi întreaga fiinţă şi am făcut un efort considerabil de voinţă pentru a-l domoli. Parcă nu mai eram eu, parcă în interiorul meu se dezlănţuise o forţă ancestrală, dificil de ţinut în frâu, care mă în-

demna s-o lovesc, pur şi simplu, pentru nesupunere. De ce nu mă ascultase, de ce trecuse peste hotărârea tacită pe care o luasem împreună? De ce trecuse peste *decizia mea?...*

– Vreau acest copil, Shawn!! Îl *vreau*, înţelegi?! ţipă ea deodată, smulgându-se din strânsoare.

Se îndepărtă la mai bine de un metru de mine şi continuă, la fel de nervoasă:

– Nu mă interesează dacă eşti de acord sau nu! Nu-mi pasă de ce crezi tu, înţelegi?! Vreau un copil şi nimeni, dar *nimeni* de pe lume nu-mi poate interzice să-i dau viaţă! Nici chiar tu!!

– Ce viaţă?! am strigat la rândul meu. Ce mama dracului de viaţă îi poţi oferi aici?! Ai tu habar prin câte am trecut eu de la naştere şi până acum? Ai tu habar ce a fost şi încă mai este în sufletul meu? Nu! Tu nu vrei decât să naşti aici, să repeţi cu inconştienţă aceeaşi imensă gafă pe care, cu douăzeci şi nouă de ani în urmă, a mai făcut-o o femeie lipsită de responsabilitate...

– Nu mă interesează! repetă ea cu încăpăţânare.

Privirile îi fulgerau şi mi-am dat seama că în situaţia aceea nu aveam să ajung la nici un rezultat.

– Acest copil nu se va naşte, Fiona! am replicat cu răceală şi m-am întors spre ieşire.

– Şi ce-ai să faci?! nu s-a lăsat ea. Ai să mă trimiţi înapoi pe Pământ? Ai să mă *omori* pentru asta?!...

Am tras adânc aer în piept şi m-am întors pentru ultima oară:

– Da, i-am răspuns. Dacă va fi nevoie, am s-o fac!

Nu şi-a dat seama că eu mă referisem la prima variantă şi, cu un gest încărcat de ură, şi-a smuls cămaşa şi maioul din pantaloni, dezvelindu-şi pântecul.

– Hai! Fă-o acum, nemernicule! Fă-o, omoară-ne pe-amândoi, blestemat să fii!!

Tremura de furie, iar pântecul dezvelit, alb şi rotund, mă chema parcă pentru a săvârşi crima aceea abominabilă. Fierbeam de nervi ca un posedat şi am realizat că dacă nu părăsesc în acea clipă bucătăria, nu mai pot împiedica producerea nenorocirii...

M-am retras către ultimul modul, camera ce ţinea loc de depozit de materiale, dizlocând totul în calea mea, împrăştiind în aer aparatele şi uneltele agăţate pe pereţi, descărcându-mă astfel de mânia ce-mi cuprinsese cugetul.

Am încuiat uşa magaziei şi m-am retras într-un colţ, chircindu-mă ca un foetus în uterul mamei. „Un foetus în uterul mamei!" – comparaţia îmi provocă un alt vârtej de furie şi am lovit cu pumnul într-un recipient de plastic plin cu apă. Forţa loviturii mă făcu să resimt durerea până în măduva oaselor şi mi-am privit mâna cu îngrijorare. Arătătorul şi inelarul se duseseră dracului! Atârnau inerte, dislocate din încheieturi. Articulaţiile nu rezistaseră şi-am înjurat cu năduf, strângând din dinţi în faţa durerii. Asta-mi mai trebuia acum! Dacă mi s-ar fi întâmplat aşa ceva pe Pământ, cu siguranţă că toate oasele mâinii s-ar fi fracturat în sute de bucăţi, imposibil de reconstituit. Şi gândul mi s-a localizat iarăşi pe copilul pe care Fiona, în nesăbuinţa ei, dorea să-l nască. Nu, nu puteam fi de acord ca şi el să treacă prin ceea ce treceam eu acum! Nu!! Trebuia să fac ceva! Orice!

❖ ❖ ❖

Am rămas în modulul cu materiale vreme de mai multe ceasuri. Încetul cu încetul m-am liniştit, însă ideea de a scăpa de copilul încă nenăscut n-a dispărut, nici măcar nu s-a diminuat; ba din contră, mintea-mi a pornit să analizeze cu răceală toate variantele posibile de a duce la bun sfârşit planul diabolic. Din ce în ce mai pregnantă îmi apărea comparaţia cu Dumnezeu, faptul că îmi alocam cu de la sine putere nişte drepturi pe care nici o fiinţă umană nu le are. Să dispun aşa cum voiam de viaţa unui om, în lumina propriei mele experienţe, mi se părea, pur şi simplu, o blasfemie a legilor firii. Iar starea de incertitudine în care mă afundasem până peste cap nu făcea altceva decât să mă chinuie şi mai tare, dincolo de limitele suportabilului.

Când am deschis uşa şi am ieşit din magazie, aveam deja un plan pe care, în pofida zbuciumului sufletesc ce mi-l năştea,

eram decis să-l duc la bun sfârşit! Mai decis ca niciodată!

Am pornit în căutarea Fionei, traversând fiecare modul al lui „Orpheus" şi când am ajuns în camera de depresurizare, mi-am dat seama într-o clipă că ea nu se mai afla pe staţie. Lipsea un costum spaţial!

Am părăsit repede incinta şi m-am oprit în faţa primului hublou care mi-a ieşit în cale. Am privit afară, cu inima bătându-mi să-mi sară din piept. Pământul umplea întreaga imagine şi, în acel moment, mi s-a părut mai mare şi mai albastru ca niciodată. Ne aflam deasupra feţei luminate de soare şi oceanul Atlantic strălucea puternic, lipsit aproape total de nori. Însă Fiona nu era nicăieri.

Am plecat de-acolo şi m-am oprit în faţa unui hublou de pe cealaltă parte. Întunericul punctat de strălucirea vie a stelelor mi-a cuprins privirea aproape instantaneu, însă nici de astă dată n-am avut norocul s-o zăresc pe Fiona.

Rămăsese, probabil, în preajma lui „Orpheus", lipită de exteriorul vreunui modul. Era prima ei ieşire în spaţiul extraatmosferic şi, asemeni tuturor astronauţilor, nu avusese curajul de a se îndepărta de staţie, singurul lucru ce-i putea oferi senzaţia materială de siguranţă în hăul din jur...

Şi-atunci mi-a venit ideea, nebunească idee, şi-am ştiut că acesta este cel mai nimerit drum pe care-l puteam urma!

M-am întors în camera de depresurizare şi am îmbrăcat şi eu un costum. Apoi am acţionat comenzile de deschidere a trapei. Aerul a ieşit cu un sâsâit puternic, după care a fost rândul meu să plutesc afară. Era pentru a treia oară când mă aflam în exteriorul lui „Orpheus" şi deplasarea pe pereţii exteriori ai staţiei nu mai avea pentru mine nici un secret. Am legat cablul de siguranţă la centură şi m-am împins uşor în picioare. Impulsul mă proiectă numaidecât la o distanţă apreciabilă de „Orpheus" şi am realizat că-mi luasem un avans prea puternic; surescitarea ultimelor ore îşi spunea cuvântul. Am lăsat impulsul să mă poarte la mai bine de douăzeci de metri de staţie şi am tras de cablu. Forţele s-au echilibrat pentru moment şi, preţ de câteva clipe, am avut certa senzaţie că mă aflu pe o orbită „staţionară" – dacă o pot numi aşa – în jurul lui „Orpheus". Apoi am început să mă apropii din nou...

Şi am zărit-o pe Fiona, strâns lipită de suportul uriaşei antene parabolice îndreptată spre Pământ. Am deschis aparatul de emisie-recepţie şi am chemat-o:

– Fiona! Mă auzi?...

N-am primit nici un răspuns, ceea ce însemna ori că avea staţia închisă, ori că nu dorea să-mi vorbească. În orice caz, eram convins că nu va pleca de acolo până când nu ajungeam la ea.

M-am lăsat purtat de impuls şi, cu fiecare metru cu care mă apropiam, planul de a încheia definitiv problema copilului devenea mai pregnant, ocupându-mi toate gândurile. Calculam cu o răceală de care nu fusesem conştient că o deţineam fiecare mişcare pe care aveam s-o fac, fiecare gest, fiecare vorbă pe care aveam să o rostesc.

Deodată, difuzoarele din interiorul căştii au răsunat, făcându-mă să tresar:

– Lasă-mă în pace, Shawn!! Pleacă de-aici! Lasă-mă în pace!

– Fiona..., am încercat eu, însă ea mă întrerupse imediat.

– Du-te de-aici, nenorocitule! Nu mai am nevoie de tine! Nu mai am nevoie de nimeni!...

Am ajuns în apropierea modulului ce constituia laboratorul principal al lui „Orpheus" şi m-am prins cu mâna sănătoasă de un suport exterior. Apoi am pornit-o spre antena parabolică. Deplasarea părea deosebit de anevoioasă cu o mână rănită şi mi-am dat seama că drumul până la Fiona va dura minute bune.

Ea n-a mai scos nici un cuvânt. A stat acolo, nemişcată ca o statuie, până când am ajuns la ea.

I-am pus mâna pe umăr, dar nu a reacţionat în nici un fel.

– Fiona, am şoptit în microfonul costumului, Fiona, trebuie să-ţi dai singură seama că nu putem avea acest copil...

A tăcut, însă respiraţia ei slabă ce răzbătea în difuzorul căştii mele îmi confirma faptul că-mi auzise cuvintele. Am încercat

s-o întorc cu faţa spre mine. S-a smucit însă cu putere şi impulsul brusc ar fi aruncat-o departe de „Orpheus“ dacă n-aş fi ţinut-o strâns de braţ.

A scos un strigăt scurt de teamă şi m-a prins în braţe cu putere. Apoi a început să plângă.

– Vreau acest copil, Shawn!... a gemut printre suspine. Trebuie să-ţi dai seama ce reprezintă el pentru mine!... Trebuie!

Am clătinat din cap şi, chiar dacă nu mi-a observat gestul, l-a simţit, fiindcă a izbucnit într-un acces şi mai puternic de plâns, apoi o întreagă furtună de înjurături s-a abătut asupra mea.

– Potoleşte-te, Fiona! am strigat la ea şi, dacă am fi fost în navă, i-aş fi oprit isteric alele cu o lovitură răsunătoare de palmă. Încetează şi pricepe o dată pentru totdeauna că acest copil nu se va naşte aici, pe staţie! Niciodată!

Vehemenţa cu care strigasem ultimul cuvânt m-a uimit şi pe mine şi am tras adânc aer în piept, încercând să-mi revin. Dar sămânţa de nervozitate excesivă descoperise în sufletul meu un sol fertil şi acum creştea clipă de clipă, riscând să devină de necontrolat.

– Vom lua legătura cu cei de la sol şi vei naşte copilul pe Pământ, am mormăit către ea.

– Nu! a refuzat cu răceală.

– Atunci, la naiba, nu vei mai naşte deloc!

– E ultimul tău cuvânt?

– Da!

Ceea ce a urmat s-a petrecut atât de repede, încât cu greu poate fi descris. Fiona s-a smucit dintr-o dată şi, împingându-se cu picioarele în suportul antenei, s-a proiectat departe de „Orpheus“. Am încercat cu disperare s-o prind, însă tentativa mea n-a avut sorţi de izbândă. Din contră, mişcarea mă dezechilibră şi pe mine şi metalul îmi fugi de sub picioare. Preţ de câteva clipe am privit ca într-un film reluat cu încetinitorul cum eu şi staţia ne îndepărtăm reciproc într-o mişcare lentă, ciudată, menită să-mi dea fiori. Primul impuls a fost de teamă, dar imediat după aceea am realizat că eram legat cu coarda de siguranţă. Şi m-am liniştit. Însă Fiona nu era!

– Fionaaaa!! am urlat în microfonul căştii, făcând încercări disperate pentru a mă întoarce ca s-o pot vedea.

N-am primit nici un răspuns. Şi decizia ei mi s-a părut, în acel moment, al dracului de tâmpită! Cum de putuse să facă aşa ceva?! Avea să-mi ia cel puţin o oră pregătirea fotoliului zburător, pentru a reuşi să o recuperez. Iar buteliile de oxigen...

– Fiona!!! am strigat iar, simţind cum accesul de nervi revenea cu putere. Fiona, de ce-ai făcut asta!?

Am tras de cordon cu putere, cu ambele braţe, făcând abstracţie de durerea care-mi săgetă imediat mâna rănită, pentru a mă apropia de staţie. Iar mintea-mi lucra cu viteză, în căutarea celei mai eficiente soluţii de-a o readuce pe Fiona pe „Orpheus“. Şi cu cât mă apropiam, cu atât mi se părea mai evident faptul că femeia, femeia mea, nu avea să supravieţuiască. Rezerva completă de oxigen era calculată să ajungă o perioadă de şase ore, însă nu ştiam de câtă vreme se afla Fiona afară şi un gând întunecat şi rece ca gheaţa îmi spunea că nu voi putea ajunge în timp util la ea...

Am reuşit, în cele din urmă, să mă întorc şi s-o zăresc. Impulsul fusese atât de puternic încât chiar şi acum continua să se îndepărteze, aflându-se deja la peste şaizeci-şaptezeci de metri distanţă. Avea să se stabilizeze, din estimarea rapidă pe care am făcut-o, la vreo sută cincizeci de metri, apoi să intre într-o mişcare de rotaţie lentă, aproape insesizabilă, în jurul staţiei. Şi n-o puteam salva!... La naiba, n-o puteam salva!

Nu aveam suficientă vreme să intru în cala lui „Orpheus“, să scot fotoliul zburător şi să mă îndrept cu el spre Fiona, s-o iau de acolo şi s-o readuc pe staţie. Nu, n-aveam să reuşesc... Doar dacă...?! Da, oxigenul, oxigenul sub presiune din butelii, un jet controlat ar fi fost suficient să ne împingă pe amândoi spre staţie!

Am mai analizat o dată direcţia în care se afla Fiona şi când tălpile costumului au atins suprafaţa lui „Orpheus“, mi-am luat un avânt puternic, îndreptându-mă cu viteză spre ea.

– Fiona! am încercat încă o dată să iau legătura cu ea. Vin la tine!

Nu mi-a răspuns nici de data aceasta. Era posibil să fie paralizată de frică şi să regrete gestul nesăbuit de a se îndepărta de staţie fără cordon de siguranţă. Un astronaut în toate minţile n-ar face *niciodată* asta!...

O zăream ca pe un foetus alb, strălucitor, pe fondul întunecat al cerului punctat de o mulţime de stele, continuând să se răsucească incontrolabil, departe de mine. Însă mă aflam pe direcţia bună şi eram convis că în mai puţin de zece minute aveam s-o ajung din urmă.

Rostogolirile şi răsucirile trupului îmi aduseră aminte, preţ de o fracţiune de secundă, de antrenamentele pe care le efectuam la Centrul de pe Pământ, în compania doctorului Julles şi un surâs trist mi se agăţă de colţul gurii. Problemele pe care le aveam acum erau menite să-mi demonstreze încă o dată, dacă mai era nevoie, că viaţa mea fusese sortită să înglobeze atâta durere şi tristeţe cât pentru o duzină de oameni obişnuiţi, iar faptul că reuşisem să supravieţuiesc se datora, poate, inconştienţei mele de a accepta sarcini şi responsabilităţi puse în cârca mea de însăşi viaţa. Mă născusem în durere, suferisem toată perioada copilăriei şi adolescenţei, sufeream şi acum, când Fiona, soţia mea, voia să dea naştere unui al doilea Shawn, o fiinţă umană aparţinând unei rase umane noi, care-şi dovedise, prin mine, prin propria mea existenţă, incapacitatea de adaptare la mediul originar căruia îi aparţinea ca rasă. Şi ura pentru Fiona a revenit iarăşi, cu şi mai mare putere, cu o forţă care-mi devastă sufletul, făcându-mă să văd roşu în faţa ochilor.

Cu ce drept îmi producea ea aceste noi suferinţe? Cine era, de fapt, ea? O simplă femeie, la urma urmei, o altă eventuală mamă-nebună care nu mai gândeşte cu creierul din clipa în care sămânţa unui bărbat încolţeşte în pântecul său, la fel cum fac mii şi mii de femei de pe întreg cuprinsul Pământului, considerând că pot da viaţă unei alte fiinţe fără a ţine seamă absolut deloc de urmările acestei fapte. Mai ales că Fiona dorea să săvârşească nenorocitul acesta de lucru chiar aici, unde mă născusem, unde începuse calvarul care-mi ţinuse loc de viaţă...

Nu, n-aveam s-o las să facă aşa ceva!

Cu cât mă apropiam mai mult, cu atât dorinţa de a termina o dată pentru totdeauna cu această blestemată problemă devenea mai pregnantă şi soluţia la care aveam să recurg îmi apărea ca cea mai nimerită posibilă: dacă Fiona alesese cu inconştienţă sinuciderea, trebuia să-i respect alegerea şi să recunosc, nu fără o undă de bucurie răutăcioasă, că era, poate, singura cale de ieşire din impas. Da, aveam s-o las acolo, fără a mişca nici măcar un singur deget pentru a o readuce pe staţie. Numai astfel copilul n-avea să se mai nască. Numai astfel aveam să împiedic o nouă tragică şi chinuitoare viaţă...

Însă acolo era Fiona! Femeia mea, singura mea iubire şi dacă urmam impulsul soluţiei nebuneşti de a o lăsa să moară, nu o pierdeam numai pe ea, ci şi o mare parte din raţiunea mea de a trăi, căci devenise parte integrantă din mine şi viaţa fără ea ar fi fost searbădă şi lipsită de sens. Lupta din interiorul meu mă bulversa dincolo de limita suportabilului şi cu cât doream mai tare ca Fiona să nu se mai întoarcă niciodată pe „Orpheus", cu atât nevoia de ea creştea mai puternic în sufletul meu, aducându-mă în pragul disperării.

– Fiona, mă auzi?! am rostit în microfon şi mi-am simţit buzele ca lipite cu clei.

În pofida aşteptărilor, mi-a răspus:

– Da...

Un „Da" stins, abia audibil, ca şi cum s-ar fi aflat la o distanţă de sute de mii de kilometri de mine. Şi mi-am închipuit cât de frică trebuie să-i fie acolo, în vidul fără de viaţă, cu panorama uriaşă a Pământului în faţa ei, apăsând-o cu grandoarea şi frumuseţea lui.

– Ne vom întoarce pe „Orpheus", Fiona... Vin să te iau.

Câteva secunde lungi nu i-am auzit decât respiraţia sacadată, puternică. Apoi m-a întrebat:

– Te-ai răzgândit, Shawn?... Pot să nasc copilul?!...

Vorbele ei au declanşat din nou în mine ura aceea exasperantă, năvalnică, imposibil de ţinut în frâu. Aş fi vrut să-i pot spune că da, aş fi vrut să o asigur de înţelegerea mea, însă primul impuls m-a făcut să neg iarăşi, cu vehemenţă:

– Nu! Înţelege o dată că...

– Atunci... – m-a întrerupt ea – adio, Shawn!

Se afla la peste cincizeci de metri distanţă, însă o puteam vedea cu claritate. Şi gesturile ei îmi îngheţară sângele în vene...

– Fiona, nuuuu! am urlat din adâncul plămânilor, dar n-am reuşit s-o opresc.

Prin circuitul de emisie-recepţie lăsat deschis a ajuns până la urechile mele, ca o săgeată înroşită în foc, şuieratul sinistru în clipa în care aerul din costum s-a împrăştiat în spaţiu. Depresurizase costumul! Şi murise...

– Fiona... – am gemut stins. Fiona, de ce-ai făcut asta?!

Din ochi au început să-mi curgă lacrimi, însă chipul mi-a rămas împietrit şi dur, la fel ca sufletul golit de conţinut. Mintea mi s-a eliberat de orice gând, iar spaţiul din jurul meu a devenit negru ca smoala, ca şi cum întregul univers s-ar fi retras în faţa durerii paroxistice ce mă încerca. Fiona murise...

❖ ❖ ❖

Am ajuns la ea după mai bine de un sfert de ceas. Continua încă să se îndepărteze de staţie, cu braţele şi picioarele desfăcute în lateral, un trup inert şi mort... Dumnezeule, mort în spaţiu... Dispozitivele de siguranţă ale costumului erau scoase din uz, clamele de etanşeizare desfăcute şi, dincolo de sticla întunecată a căştii, mi-am închipuit ochii ei frumoşi, acum de gheaţă, fixându-mă cu ură şi reproş.

– Oh, Fiona! am murmurat gâtuit. De ce-ai făcut asta?!

Pierderea ei mă durea mai tare decât orice altceva, însă în adâncul sufletului o acceptam, recunoscând în ea unica soluţie care ne-ar fi putut scoate din impas. Iar faptul că Fiona fusese cea care îşi asumase responsabilitatea unui astfel de gest mă punea în postura de a-i mulţumi pentru că-mi luase de pe umeri povara crimei. Fiindcă, în cele din urmă, aş fi fost nevoit să apelez eu însumi la crimă pentru a rezolva problema. Aşa însă, aveam să duc cu mine, dincolo de moarte, numai spectrul unui sinucigaş... Şi, cu strângere de inimă, am realizat că şi în moarte găsisem un lucru în comun cu femeia iubită. Da, puteam închide mulţumit ochii pe veci, căci totul era acum clar, de o limpezime totală; destinul meu se apropiase de final, şi ce final mai nimerit poate avea o fiinţă umană decât acela de a păşi în moarte împreună cu persoana iubită?

Cu mişcări lente, cuprins de o seninătate fără de margini, am început să-mi desfac clamele de depresurizare ale costumului. În faţa ochilor mei „Orpheus" se zărea ca o jucărie de copil pe fondul albastru al unui Pământ care-mi fusese interzis încă înainte de a mă naşte. Alături de mine, trupul inert al Fionei părea un manechin de o grotescă imobilitate, chemându-mă să-i fiu partener în dansul veşniciei prin întunericul de gheaţă.

Iar când prima fisură a costumului a prins a fâsâi, am tras cu o mişcare puternică de cea de-a treia clamă şi frigul cosmic mi-a cuprins organismul. Mi-am ţinut respiraţia secunde lungi, lăsând durerea acerbă să-mi pătrundă trupul, cu mintea limpede şi calmă mai mult ca niciodată. Iar în clipa în care aerul mi-a ieşit din plămâni şi nările mi-au fost invadate de vid, am perceput explozia. Abdomenul nu rezistase la diferenţa de presiune şi acum maţele mi se împrăştiaseră în interiorul costumului... Urmate apoi de fiecare părticică a trupului...

Şi m-am stins uşor, în gând cu o singură imagine: copilul meu şi al Fionei, sâmburele acela de viaţă, eliberat brusc din strânsoarea pântecelui mamei lui, mort în costumul de protecţie...

Oare de ce făcusem asta? Şi spectrul crimei mi-a coborât peste ochi o dată cu moartea. Muream, totuşi, un criminal...

STEPHEN BAXTER &
ERIC BROWN

Puţul spaţio-temporal

ERIC BROWN

Scriitorul britanic Eric Brown (n.1960) a debutat în revista *Interzone* în 1987 cu povestirea **„Krash-Bangg Joe şi ecuaţia Zen-pineală "** (CPSFA 499/1993). Precum alte texte cuprinse în antologia sa **Omul defazat şi alte povestiri** (1990), fundalul este al unui viitor dominat de efectele bioingineriei şi abundând în personaje stranii ce aduc tulburător cu cele ale lui Cordwainer Smith. Considerat un exponent al ciberpunkului englez, primul său roman, **Meridian** (Editura Valdo, 1993), a apărut în anul 1992 lăsând să se întrevadă promisiuni de viitor.

STEPHEN BAXTER

Un alt scriitor britanic, Stephen M. Baxter, s-a născut în 1957 şi a debutat tot în 1987 în aceeaşi *Interzone* cu povestirea **„Floarea Xeelee"** (*„The Xeelee Flower"*). Exponent al genului hard science fiction, Baxter a publicat în 1991 primul roman, **Pluta.**

Naveta se înclină.

– Sistemul principal de control nu mai răspunde.

Pe monitor, Wake vedea cum ţâşneau fulgere din norii ca de vată. Pătrunsese mult în interiorul acestui îndepărtat puţ gravitaţional, chiar *în mijlocul* unei furtuni şi, cu iuţeală, cădea şi mai adânc.

– Treci pe sistemul auxiliar, Navetă. Confirmă.

Naveta străbătea în continuare turbulenţele atmosferice.

– Am spus «Confirmă»!

– Eventuală pierdere a echipajului.

Simţi cum, pe sub costumul de zbor, sudoarea începe să-i ţâşnească din piele.

– Detaliază.

– Probabilitate nouăzeci la sută ca sistemul auxiliar de control să de defecteze.

Rahat! Într-adevăr, conform manualelor, într-o asemenea situaţie nu erau prevăzuţi şi supravieţuitori.

– Treci pe sistemul de comandă manual. Spune-i Mamei că renunţ la asolizare şi mă întorc.

– Reactoare inoperabile. În rezervorul de carburant nu este presiune. Eventuală pierdere...

– ...a echipajului. Corect, murmură ea. *Şi acum?*

Naveta era veche, însă n-ar fi trebuit să se defecteze. Era ticsită cu sisteme redundante ce trebuiau s-o menţină în stare de funcţionare cel puţin încă vreo câţiva ani.

Cu toate acestea, în final, totul se defectase. De n-ar fi fost furtuna şi descărcările electrice pe care le încasase Naveta, până la urmă ar fi fost altă nenorocire afurisită, pe o altă planetă îndepărtată.

Wake trebuia să se descurce singură, aici, la frontiera expansiunii umane. Ca urmare a antrenamentului la care fusese supusă, îi intrase foarte bine în cap că, în cele din urmă, nu putea aştepta ajutor din partea echipamentului. Pentru a rămâne în viaţă, nu se putea bizui decât pe ea. *Dacă A nu merge, încearcă planul B! Dacă B nu merge, încearcă planul C!*

Dacă nu putea să revină pe orbită, avea să asolizeze. Va avea nevoie de materii prime pentru reparaţii şi de carburant. Nu putea vedea suprafaţa planetei, habar n-avea ce fel de condiţii va găsi acolo jos, însă asta era o problemă ce urma să fie luată analizată mai târziu.

Chiar în faţa Navetei ţâşni un fulger, luminând puternic chipul lui Wake, dezorientând-o. Naveta se înclină brusc, plonjând cu o mişcare ameţitoare.

– Coordonatele masei de uscat Alfa Unu.

– Confirmat.

Norii plumburii şi scămoşaţi s-au tras de-o parte, dând la iveală un ocean sur, ca

de oţel vechi. La orizont se zărea o insulă muntoasă, cu contur neregulat.

Trecea doar la câteva sute de metri de crestele valurilor.

Hristoase. Şi cu numai o oră în urmă eram în saună, în Mama.

– Deconectare iminentă a sistemului auxiliar de control.

– Procedeu de salvare?

– Eventuală pierdere a echipajului.

– Oh, pentru Dumnezeu...

Naveta se prăbuşea efectiv ca o piatră. *Îi mai rămăsese de făcut un singur lucru.* Se ridică din scaun şi înaintă cu greu către Capsulă. Podeaua Navetei i se înclină sub picioare, cu o mişcare sacadată, violentă; se dezechilibră şi se lovi de console şi de cutiile cu echipament.

Ajunse până la coşciugul hexagonal şi se strecură înăuntru. Subcutanate reci îi şerpuiră pe piele.

– Instrucţiuni, ceru Capsula.

– Foloseşte algoritmii euristici. Evaluează situaţia. Alege calea de risc minim. Raportează avariile, evaluarea situaţiei, scenariile de supravieţuire...

– Confirmat.

Capacul se închise peste ea. Îşi acoperi medalionul de la gât cu ambele mâini şi se gândi la Ben.

Simţi o izbitură în spate şi Capsula se ejectă din Navetă.

❖ ❖ ❖

Înainte de a se hotărî să se apropie mai mult, pentru a o cerceta mai îndeaproape, orbitase timp de două zile în jurul celei de-a cincea planete a acestei stele, aflată la o sută de ani-lumină depărtare de Pământ. În general părea să fie asemenea acestuia: un înveliş gros de nori, deasupra unei atmosfere compuse din oxigen şi azot, şi oceane de apă. Singura întindere de uscat importantă era insula cea mai mare a unui arhipelag ce se întindea de-a lungul ecuatorului. Pe insulă se zăreau ceva pete verzi, însă senzorii nu detectaseră nici urmă de clorofilă. Nu văzu semne ale unei societăţi extraterestre – smog industrial, construcţii mari, semnale radio sau de altă natură.

Era aproape sigură că, aşa cum se prezenta, planeta nu putea fi locuită şi că nu va exista nici un Contact aici. Rămânea însă posibilitatea terraformării ei.

Wake era plătită într-un mod foarte complicat, luându-se în calcul numărul lumilor folositoare pe care le descoperea în misiunile de recunoaştere, apoi apreciindu-se cât de folositoare era fiecare. *Posibil terraformabilă* se afla undeva pe la sfârşitul listei de priorităţi.

Poate că totuşi îndeajuns de bine pentru a justifica o coborâre, hotărâse ea în cele din urmă.

A doua zi după coborâre, ar fi trebuit să se întoarcă pe navă şi să se îndrepte spre casă. De fapt, era la numai trei zile de Pământ, folosind sistemul de propulsie supraluminic Alcubierre al Navei.

❖ ❖ ❖

Reuşi să răzbată din oceanul de anestezianţe.

– Raportul situaţiei.

– Supravieţuirea echipajului nu este asigurată.

Grozav. Se chinui să se ridice în capul oaselor. Capsula era înclinată, astfel încât capul i se găsea cu vreo 20 de grade mai jos decât picioarele, iar capacul de cristal era întunecat de ceva – faldurile paraşutei, pricepu ea cu întârziere. Prin cealaltă jumătate a intrării transparente observă un cer verde-albastru orbitor.

Verde? Bineînţeles. Prin dispersia luminii portocalii a soarelui de clasa G8...

– Unde este Mama?

– Elementele orbitei sunt: o sută douăzeci şi trei virgulă patru pe...

– Arată-mi.

Reticule fine au apărut în sticla capacului. Ghidată de acestea, zări un punct argintiu nemişcat în partea sud-vestică a cerului, strălucitor în ciuda luminii zilei: Mama, pe orbită staţionară, deasupra acestei întinderi de uscat. Se simţi mai uşurată.

Raportul Capsulei afirma că aerul din exterior era suficient de asemănător cu cel terestru pentru a-i permite să reziste câteva ore, însă existau şi câteva toxine slabe. Nu putea rămâne în afara Capsulei mai mult de

două ore, la o singură ieşire. Aşa că nu se putea deplasa prea departe.

Temperatura treizeci de grade Celsius. *O zi însorită de vară pe Alfa Unu.*

Mama ar fi trebuit deja să trimită în toate părţile balize cu „Pierdut Echipajul". Dacă Wake putea ajunge la Navetă, i-ar fi putut trimite Mamei instrucţiuni să înceapă să expedieze balize FTL, aducând astfel la cunoştinţa Universului că ea se găsea încă în viaţă. Nu exista nici o garanţie că avea să răspundă cineva, însă decât nimic, era o şansă.

Iar dacă va reuşi să ajungă până la Navetă, bineînţeles că va putea face chiar mai mult decât atât; poate că va reuşi să găsească o soluţie pentru a ajunge din nou pe orbită, la Mama.

Împinse capacul; acesta se deschise cu un suspin hidraulic, făcând paraşuta să alunece într-o parte.

Capsula asolizase la poalele unui lanţ muntos erodat. Acum se găsea pe un platou acoperit cu iarbă. *Cel puţin arată a iarbă.* Dincolo de marginea platoului, până la orizont, cobora o vale înverzită, lărgindu-se spre sud, unde se zărea o fâşie dintr-un ocean. Pe fundul văii, asemenea unui fir de argint viu, şerpuia un râu. *Vale în formă de U. Probabil de origine glaciară.* Existau şi plante asemănătoare arbuştilor: scunde, cu scoarţă groasă, cu o coroană de frunze purpurii. Soarele se zărea la orizont, gigantic, mult prea portocaliu.

Panorama era îndeajuns de *diferită* pentru a o face să se înfioare.

Îşi duse mâna la medalionul de la gât. Din interiorul cristalului în formă de inimă, Ben îi zâmbi. Cele două fetiţe ale lui Ben – nepoatele lui Wake, extrem de zvelte, urmare a microgravitaţiei – se ţineau de tatăl lor, fluturând mâinile. Holograma fusese făcută în Adăpost, în gigantica sală luminoasă, ce se găsea chiar în inima cilindrului L5, ai cărei pereţi erau acoperiţi cu iarbă, locul unde erau crescuţi copiii. Culorile Pământului, verdele clorofilei din iarbă şi din copaci, difereau extrem de mult de cele de pe Alfa Unu. Ca şi cum această planetă ar fi fost doar o machetă nereuşită.

Îngenunche şi rupse câteva fire de „iarbă". Semănau mai mult cu frunze având şase indentaţii. Iar verdele semăna mai degrabă cu al oxidului de cupru decât cu cel strălucitor al clorofilei.

– Capsulă. Informaţii despre floră şi faună.

– Cei mai numeroşi atomi sunt de siliciu, hidrogen, oxigen. Legăturile de siliciu formează arhitectura de bază a...

Nu ascultă mai departe. *Nemaipomenit. Am descoperit viaţă pe bază de siliciu.* Aşa ceva se presupunea a fi imposibil. Siliciul nu putea forma legături duble precum carbonul; siliciul nu putea forma componentele metastabile care încurajau dezvoltarea moleculelor mari şi complexe... În mod evident, aici natura găsise o cale pentru a face acest lucru.

Treaba asta nu valora câtuşi de puţin pentru ea. Problemele ştiinţifice făceau parte din contract, însă îi puteau aduce doar un minimum financiar. Foarte important era faptul că nici măcar inteligentele compartimente digestive ale Capsulei nu vor fi capabile să transforme această materie primă, bazată pe siliciu, în hrană pentru ea.

Întrerupse expunerea Capsulei.

– Situaţia proviziilor?

– La consumul actual, cinci zile.

Lichid nutritiv pentru cinci zile, administrat intravenos de subcutanate. *Trebuie să găsesc Naveta aia blestemată.*

Capsula îi oferi o aproximare a locului de prăbuşire a Navetei. În josul văii, cam la un kilometru spre sud.

Merse într-acolo, călcând pe pământul acoperit cu iarbă şi rupând din copaci frunze cu forma de diamant. Verdele nu arăta chiar cum trebuia şi nici cerul nu părea în regulă, însă era aproape imposibil de crezut că aici nu exista nimic comestibil.

Locul prăbuşirii era o cicatrice în coasta dealului, aproape acoperită de vegetaţie. Descoperi ceea ce trebuie să fi fost aparatul de telecomunicaţii; cutia era corodată şi sfărâmată, iar când încercă s-o ridice, din ea se desprinse un fel de lichen.

Se întoarse spre Capsulă.

– De câtă vreme sunt pe planetă?

– Doi ani locali.

Asta însemna aproape un an pământean.

– Un *an*? De ce aşa mult?

– Am încercat să asigur supravieţuirea echipajului. Acest lucru nu poate fi îndeplinit. M-am extins la limita algoritmilor euristici pentru a primi şi alte instrucţiuni.

Se ghemui pe iarbă şi-şi prinse genunchii cu mâinile. Nu anticipase un decalaj atât de mare. Nici măcar nu se gândise să întrebe Capsula câtă vreme fusese inactivă. *Al naibii de mult, prea mult timp;* atât de mult încât deja pierduse Naveta, în entropia accelerată a acestui puţ spaţio-temporal.

Se gândi la posibilităţile care-i mai rămâneseră.

Putea încerca să semnalizeze. Dar, la dracu', nu avea destulă putere pentru a transmite ceva ce putea fi recepţionat la distanţe interstelare. În plus, aveau să treacă zeci de ani până ce un semnal emis cu viteza luminii va ajunge într-o regiune locuită.

Putea încerca să construiască o Navetă, pentru a ajunge înapoi pe orbită. Mda... Ştia însă că resursele Capsulei nu-i permiteau să transforme minereul de fier neprelucrat într-o navă spaţială. Pe lângă asta, nici nu era inginer.

Era prinsă în capcană aici, într-un puţ gravitaţional, singură, la o depărtare ce o făcea de neajuns, iar toţi care o cunoşteau fuseseră pesemne anunţaţi că murise.

Pentru o secundă, se simţi învinsă.

Apoi îşi reveni. *La dracu.* Avea nevoie de soluţii.

...Spre marginea văii, la doi-trei kilometri depărtare, un firicel subţire de fum se ridica în aer.

❖ ❖ ❖

Se întoarse grăbită la Capsulă. Îşi puse pe cap un vocoder, fixându-şi microfonul în dreptul gurii, apoi îşi ataşă la centură un pistol laser.

Soarele urcase pe cer. *Înseamnă că acum, aici, e dimineaţă.* Un alt lucru despre care nu-i trecuse prin minte să întrebe Capsula. *Dacă vreau să scap cu viaţă, trebuie să fiu mai atentă şi mai puţin obsedată numai de propria persoană.*

Pătrunse în vale mergând în josul pantei abrupte a dealului.

Pe partea cea mai de jos a câmpiei se găseau loturi de pământ lucrate, delimitate prin ziduri scunde, construite din bolovani ce alcătuiseră morene glaciare şi care fuseseră dezgropaţi pentru a fi folosiţi la împrejmuiri. Observă mai multe fuioare de fum şi o adunătură de colibe de culoarea noroiului. Alieni.

Trecu pe lângă nişte patrupede mici şi cafenii: rumegătoare ce păşteau vegetaţia aceea ce ţinea locul ierbii. Păsări, cu metabolismul bazat pe siliciu, treceau în zbor, vâslind prin aer cu mişcări regulate, în vreme ce scoateau triluri ascuţite şi pătrunzătoare. Toată zona, îşi spuse, constituie o evoluţie convergentă.

După vreun kilometru, descoperi o potecă bătătorită ce cobora coasta dealului. Se ţinu după cursul întortocheat şi după culoarea de cupru coclit până ce ajunse pe fundul văii.

Prima aşezare în care a intrat, alcătuită din colibe cocoţate pe piloni şi construite din lemn şi cărămizi de lut nearse, se găsea de partea cealaltă a unei parcele de pământ cultivate cu rânduri ordonate de plante ce semănau cu sfecla de zahăr. Ici-colo se zăreau pluguri grosolane, construite dintr-un material analog lemnului.

Deci nu sunt avansaţi din punct de vedere tehnologic.

Bineînţeles, asta putea reprezenta un impediment. Trebuia să găsească un oraş, să localizeze dezvoltarea industrială.

Începuse să se gândească la un plan. Pentru a putea ajunge înapoi pe orbită, avea nevoie de resursele unei societăţi cel puţin parţial industrializate. Poate că alienii deţineau tehnologie spaţială. Dacă aşa stăteau lucrurile, trebuia să afle.

Nu era un plan prea grozav, însă însă nu avea altul.

❖ ❖ ❖

Chiar în faţa ei, pe câmp, observă ceva mişcându-se.

Alienul tocmai îngenunchease lângă un şir de plante similare sfeclaţei de zahăr, însă privea în altă direcţie şi n-o putea zări. Apoi se ridică şi-şi înălţă privirea spre cerul pustiu.

Descendent de amfibian, îşi spuse femeia îndată ce-l zări: mai exact, de broască. O broască cu metabolismul bazat pe siliciu. Era bilateral simetric: două braţe, două picioare. Toracele puternic se sprijinea pe picioare lungi şi subţiri; culoarea pielii sale era de un cafeniu lucios, aproape ca şi cum ar fi fost lăcuită. În jurul şalelor purta o fâşie de pânză cenuşie. Modestie? O centură cu scule?

Alienul se răsuci spre ea. Capul de forma unui dom semăna şi mai mult cu cel al unei broaşte: doi ochi bulbucaţi, despicătura largă a unei guri – însă ochii erau aşezaţi sub gură. Părea să aibă capul aşezat cu susul în jos. Pieptul gol îi era ornat cu trei dungi de culoarea muştarului, având forma unei litere V răsturnate.

Când îşi încrucişă privirea cu a lui Wake, îngheţă, cu ochii aţintiţi asupra ei.

Încet, femeia ridică mâna în semn de salut. Orice biped care făureşte unelte ar trebui să răspundă unui asemenea gest. Wake traversă câmpul, printre rândurile de plante bogate în frunze. La doi metri de alien începu să vorbească, făcând diferite gesturi de salut.

Alienul era scund, de-abia ajungându-i până la piept. Ochii lui galbeni îi scrutau cu atenţie chipul. Alienul scoase o serie de gângureli şuierate. După câteva minute vocoderul ţiui.

– ...câmpul meu? Ce vrei? Ai venit să distrugi recolta? Ce...

– Sunt o călătoare. Numele meu este Katerina Wake.

Arătă cu degetul spre sine.

– Tu cine eşti?

Alienul se uită la ea pe sub gură, ascultând cuvintele ce nu erau sincronizate cu buzele ei atât de straniu dispuse.

– Mă ocup cu însămânţarea şi creşterea plantelor. Eu sunt...

Urmă un gâlgâit. Vocoderul îi proiectă direct în ochi o transpunere grafică a sunetului.

– F'han Lha.

– Cum se numeşte poporul tău?

Nu-i răspunse, ci o privi în continuare.

Acesta era un semn rău. Lipsa unui nume care să-i desemneze pe localnici însemna că alienul nu cunoştea pe nimeni altcineva în afara grupului din care făcea parte. Nici măcar în teorie. Iar dacă credea că această minusculă aşezare mizerabilă adăpostea singurii oameni de pe lume, însemna că nu existau posibilităţi de a călători, a face schimburi sau de a comunica.

Ca urmare, prea puţin probabil să existe nave spaţiale.

Am nimerit într-un Ev Mediu bazat pe siliciu.

F'han îşi coborî privirea şi, părăsind chipul lui Wake se opri la medalionul pe care aceasta îl purta în jurul gâtului. Wake îl scoase şi îl ţinu în dreptul ochilor fascinaţi ai alienului, lăsând hologramă să-şi completeze ciclul.

F'han întinse mâinile cu trei degete către el. Nu exista deget mare, opozabil.

– Pentru mine?

– Nu. Îmi pare rău.

Îşi trecu din nou medalionul în jurul gâtului.

Alţi trei alieni coborâră cu greu din coliba suspendată, folosindu-se de o scară aflată chiar sub ea. Se îndreptară spre Wake, cu paşi măsuraţi.

– F'han!

F'han porni peste câmp către ei. Noveniţii trebuie să fi fost la fel de înalţi ca şi Wake; unul dintre ei puse cu un gest protector mâna pe capul lui F'han.

Am vorbit cu un copil.

Cu rapiditate, cei patru alieni urcară şubreda scară făcută din materialul analog lemnului şi dispărură în întunecimea de sub colibă.

❖ ❖ ❖

Wake sui înapoi coasta văii, până la Capsulă.

Utilizând jumătăţi de raţie, proviziile Capsulei puteau dura până la zece-cincisprezece zile. Îşi putea prelungi timpul aici, întorcându-se în interiorul Capsulei, în stare de anabioză. Capsula se putea autoîntreţine. Putea rezista aici, jos, luni întregi, ani dacă era nevoie, trăind doar câteva ore odată...

Dar pentru ce?

Ca să moară de foame anul viitor în

loc de anul acesta?

Bineînţeles, F'han era doar un copil. Nu avea cum să ştie totul. Poate că, imediat dincolo de culmea dealurilor, se întindea un oraş strălucitor... Însă l-ar fi observat de pe orbită.

Trebuie să priveşti adevărul în faţă, Wake. Asta este tot. Nişte agricultori cu metabolismul bazat pe siliciu, luptându-se pentru obţinerea unui minimum de subzistenţă: nimic mai mult sau mai puţin.

Aceşti alieni mai aveau de aşteptat trecerea câtorva generaţii până ce să aibă o tehnologie îndeajuns de dezvoltată ca s-o poată ajuta, să-i poată satisface complexele necesităţi biochimice, s-o aducă înapoi pe orbită.

Dacă A nu merge, încearcă planul B! Dacă B nu merge, încearcă planul C!...

Ei bine, dacă alienii n-o puteau ajuta *acum*, va trebui să aştepte până o vor putea face. Va intra în Capsulă şi va aştepta atât cât va fi necesar, până ce ei îşi vor dezvolta o tehnologie oarecare; putea rezista al dracului de mult timp în Capsulă.

Folosindu-se de laser, reuşi să sape în stânca din spatele Capsulei o mică firidă. În următoarea oră, împinse Capsula în adăpostul îngust. De-a lungul ei îngrămădi pământ şi bolovani; acum se găsea la adăpost de intemperii; atunci când vegetaţia care ţinea aici loc de iarbă va creşte pe pământul adunat în jur, va fi foarte greu de văzut.

Sui în Capsulă.

– Instrucţiuni?

Cât timp?

Trebuia să aştepte îndeajuns pentru a vedea dacă alienii se găseau sau nu pe o curbă ascendentă a progresului tehnologic. Totuşi nu atât de mult încât să se trezească în afara timpului său.

Cincizeci de ani?

Probabil că, peste cincizeci de ani, Ben va fi mort. Iar fetiţele lui vor fi în floarea vârstei – cam la fel cum era Wake acum. Descoperi că-i venea greu să accepte că în câteva secunde din timpul ei, persoanele pe care le iubea cel mai mult pe lume îşi vor fi trăit deja vieţile. Nu avea însă de ales, îşi spuse cu amărăciune.

– Cincizeci de ani, standard, tereştri.

Închise ochii şi se lăsă cuprinsă de îmbrăţişarea subcutanatelor.

❖ ❖ ❖

Se trezi şi rămase întinsă, aşteptând să se deschidă capacul.

Nu se simţea deloc diferit; parcă de-abia ar fi închis ochii. Şi cerul, privit prin capac, părea de asemenea neschimbat. Spre sud-vest o putea vedea pe Mama, o scânteiere nemişcată de lumină pe bolta verde-albăstruie.

Îşi puse vocoderul şi coborî din nou în vale. Porni pe o potecă ce tăia ogorul desţelenit ducând spre ferma unde, în urmă cu cincizeci de ani, vorbise cu F'han Lha.

Mai mulţi alieni munceau pe ogorul împrejmuit cu pietre. Fiinţele, asemănătoare unor broaşte cu picioare lungi şi subţiri, trăgeau plugurile din material similar lemnului, folosindu-se de un fel de harnaşamente prinse de spate, săpând brazde în solul roşiatic. Truditorii îşi ridicară privirea, o urmăriră timp de câteva secunde, apoi reveniră, lipsiţi de curiozitate, la munca lor anevoioasă.

Un număr mai mare de lucrători stăteau aşezaţi în şir indian de-a lungul râului. În vreme ce Wake îi privea, îşi treceau de la unul la altul recipiente făcute din coaja tare a unor fructe. Ultimii din şir stropeau pământul cu apa din acestea. Era o muncă extrem de grea şi fantastic de ineficientă.

Nu putea zări nici un semn de schimbare.

O încercă un dispreţ profund pentru alieni. De câte secole trăiau aşa, îndurând această existenţă bucolică a naşterii, a muncii pe ogoare, a morţii?

Soarele portocaliu o năucea; îi era cald, se simţea istovită, înfometată, singură.

Asta s-a ales de planul meu.

Ei bine, atunci trebuia pur şi simplu să-i atragă într-un fel pe afurisiţii de alieni în afara făgaşului confortabil şi monoton al existenţei lor, gândi ea cu o urmă de disperare mânioasă.

Se duse şi se aşeză la umbra casei construite pe piloni, aşteptând.

Ceea ce plănuia să facă nu era chiar

moral. Însă morala constituia un lux pentru o rasă umană care se întindea cu disperare înglobând noi planete.

Comportamentul moral nici măcar nu făcea parte din programul ei de antrenament.

❖ ❖ ❖

Când soarele atinse zenitul, lucrătorii de pe ogor şi de la râu se întoarseră spre mica aşezare, târându-se istoviţi. Se adăpostiră la rândul lor în umbra construcţiei suspendate şi începură să-şi îndese un fel de terci de sfeclă de zahăr în gurile din creştet.

Wake se aşeză în faţa lor. În vreme ce mâncau, o priveau cu ochi goi.

– Acolo de unde vin eu, facem lucrurile astea într-un mod diferit. Mai bine. Mai uşor.

Ridică o piatră ascuţită şi începu să schiţeze un desen grosolan pe pereţii colibei făcuţi din material similar lemnului. Reprezenta un tub ce se încolăcea în spirală, în jurul unui cilindru central. Dacă desenul nu dădea rezultate, avea să facă nişte modele simple.

Unul dintre alieni, un individ înalt, zvelt, cu un cerc de puncte verzi pe carapace, se apropie, curios.

– Scoatem apă cu asta. E mai uşor. I se spune Şurubul lui Arhimede...

❖ ❖ ❖

– Instrucţiuni.

Sărută medalionul.

– Îmi pare rău, Ben.

Aluneca şi mai adânc în profunzimile puţului spaţio-temporal. Dar ce altă posibilitate avea?

Mă scufund deoarece nu există nimic care să-mi oprească prăbuşirea...

Al naibii plan, Wake.

– Instrucţiuni, repetă Capsula.

Închise ochii.

– Două sute de ani, standard, tereştri.

Poate va fi o perioadă de timp îndeajuns de mare pentru ca sămânţa pe care a sădit-o să dea roade.

Dacă A nu merge, încearcă planul B!

Dacă B nu merge, încearcă planul C!

❖ ❖ ❖

Deschise ochii. Deasupra ei, capacul de cristal era crăpat.

Împinse în el până îl deschise, apoi ieşi. Înţepenise, membrele o dureau, stomacul i se strânsese ghem. Era noapte; norii de deasupra capului se arătau groşi, plini de ploaie, iar partea lor inferioară era iluminată de o lucire galben-sulfuros.

Schimbare, îşi spuse imediat, cuprinsă de exaltare.

Pământul pe care-l adunase lângă Capsulă dispăruse, iar Capsula însăşi fusese târâtă afară din firida din stâncă şi aşezată pe un terasament de pietre înconjurat de o balustradă înaltă de fier. De-a lungul lateralei argintii se vedeau zgârieturi şi urme de lovituri; se părea că cineva încercase să deschidă capacul.

Inima îi bătu mai repede.

Am reuşit să le trezesc curiozitatea.

Străbătu porţiunea acoperită cu pietre, se prinse de barele balustradei şi privi printre ele. Se găsea tot la poalele dealurilor, munţii tociţi se înălţau în spatele ei, întunecaţi, pustii, iar spre sud valea cobora de-abia întrezărită. Însă acum, de-a lungul văii, în pete galbene luceau lumini artificiale. Văzu că ceea ce mai înainte fusese o vale verde şi largă era acum o întindere intersectată de şosele. Clădiri din piatră umpleau fundul văii, strânse în jurul unor construcţii întunecate, ameninţătoare: mori sau, poate, fabrici. Cursul râului fusese îndreptat, îndiguit; construcţii spiralate uriaşe pe care le recunoscu drept îndepărtaţi descendenţi ai Şurubului lui Arhimede, se înşiruiau de-a lungul văii, pompând apă în jgheaburi drepte de irigare. Hăt departe, la gura văii, zări luminile unei aşezări cu străzi aglomerate şi cu aerul încărcat de fum.

Prin văzduhul înceţoşat, de-abia putea zări un port, destul de primitiv, situat pe ţărmul îndepărtatului ocean.

Îşi îndreptă privirea spre sud-vestul cerului, încercând s-o zărească pe Mama. Norii erau însă groşi, iar deasupra văii plutea o pâclă deasă.

– ...Stai! Nu te mişca!

Şuierăturile ce constituiau această comandă, urmate de şoapta vocoderului, se auziseră din spatele ei. Wake ridică mâinile, arătând că nu avea nimic în ele.

– Întoarce-te. Încet.

Din nou făcu ce i se spuse.

Doi alieni solizi, îmbrăcaţi în uniforme negre, mulate pe corp, o supravegheau din afara împrejmuirii. Aveau îndreptate spre ea nişte arme asemănătoare arbaletelor. Putea zări vârful săgeţilor; ascuţite, masive şi împodobite cu un ornament spiralat. Evident, îşi spuse cu neplăcere, revoluţia produsă prin introducerea Şurubului lui Arhimede avusese şi câteva aplicaţii neaşteptate.

Un alien deschise o poartă grea şi pătrunse în incintă. Îşi înălţă capul răsturnat şi o fixă pe Wake cu ochi aurii. După aceea se duse la Capsulă şi aruncă o privire prin capacul de cristal, închis. Şuieră ceva către tovarăşul său, prea rapid pentru vocoder, apoi ieşi din incintă şi începu să acţioneze maneta unei maşinării joase, aflată chiar la marginea văii. Femeia auzi trosnetul produs de curentul electric. Din aparat, o lumină sulfuroasă ţâşni către vale, într-o succesiune gen punct-linie.

Un semnal. Au stat de pază, aşteptându-mă să ies. Şi acum, că acest lucru s-a întâmplat, dau de veste.

După asta, au rămas în aşteptare. Alienii nu-i permiteau să se întoarcă la Capsulă, aşa că Wake se aşeză pe lespezi, prefăcându-se obosită.

❖ ❖ ❖

După o jumătate de oră, din vale se auzi huruitul unei maşini. Wake se ridică în picioare, iar alienii îi permiseră să vină lângă balustradă.

Un camion cu aburi, nu prea înalt, urca dealul. Doi alieni în haine strălucitoare, impozanţi, se aflau aşezaţi pe capotă, chiar înaintea a două ţevi ce scuipau aburi. Roţile erau mari, cu spiţe de lemn şi obade de fier. Orice fel de boiler ar fi adăpostit caroseria paralelipipedică a camionului, nu era îndeajuns de puternic ca să-l propulseze în susul dealului, şi din această cauză partea anterioară a vehiculului avea un fel de harnaşamente. Peste o duzină de alieni erau înhămaţi la ele, hurducând camionul peste terenul neregulat. Un şerb se uită în sus, spre Wake, cu o privire oarbă şi cu gura larg deschisă. Pe pieptul gol avea un semn de culoarea muştarului asemenea unei litere V întoarse şi în jurul gâtului – fu de-a dreptul şocată să vadă aşa ceva – purta un medalion grosolan din lemn, reprezentând evident o imitaţie stângace a celui purtat de ea. Poate că şerbul era un descendent al lui F'han Lha; oare era posibil ca amintirea scurtei sale apariţii să fi fost transmisă de-a lungul generaţiilor?

Cei doi alieni de deasupra erau voinici, bine îmbrăcaţi şi fercheşi. Prin comparaţie cu ei, şerbii înhămaţi arătau costelivi, epuizaţi, plini de vânătăi.

Ai devenit un şarpe în paradis, Wake, îşi spuse.

Vehiculul se opri în dreptul îngrăditurii.

Doi şerbi îl ajutară pe unul dintre alieni să coboare. Se apropie de Wake, cu un mers clătinat, arogant. Haina îi lucea purpurie, cusută de fire din aramă. Observă că pe carapacea superioară avea un semn, un cerc format din puncte verzi, şi purta un pandantiv deosebit, având forma Spiralei lui Arhimede.

Se simţi de-a dreptul copleşită. Aceste fiinţe trebuie să fi fost gata pentru a fi îmboldite. Fuseseră receptive. Luaseră fragmentele oferite de ea şi construiseră din ele adevărate subculturi; se simţi ca şi cum diferite aspecte ale personalităţii sale ar fi fost reflectate înapoi, însă extrapolate până la absurd.

Întinse mâinile cu palmele îndreptate în sus, întrebătoare.

– Ce vreţi?

Alienul arătă spre vocoderul ei, spre hainele ei, spre Capsulă. Spuse ceva; o încercare stângace de a pronunţa «Arhimede».

Wake simţi cum respiraţia îi devine mai anevoioasă; deja trebuia să se întoarcă în Capsulă. La naiba! Pur şi simplu, nu avea *timp* pentru a analiza totul ca lumea.

Fiinţele acestea nu păreau motivate s-o ajute în vreun fel. Doreau numai să aibă ceea ce avea ea. Trebuia să afle dacă reprezentau un pericol.

Arătă Capsula.

– E a mea, spuse brusc. Nu-i a voastră.

Şerbii, încă legaţi în harnaşamentele lor aspre, se agitară la auzul cuvintelor. Nu se putea considera o expertă în mimica alienă, însă i se păru că aceştia găsiseră un fel de iluminare în vorbele sale sfidătoare.

Interesant.

Poate că era un amănunt pe care-l putea exploata.

Cerc-Verde făcu un semn. Unul dintre cei ce semăna cu un soldat îşi ridică arbaleta spiralată şi o aţinti asupra capului femeii.

Inima lui Wake începu să bată nebuneşte şi simţi cum i se umple gura cu salivă.

Aşa, deci. Într-adevăr un pericol. Şi acum ce faci, Wake?

Trebuia neapărat să le schimbe atitudinea.

Fă-i să se concentreze asupra unui scop care să fie comun tuturor.

– Cheie. Pentru Capsulă – pentru mormântul meu, spuse ea.

Începu să-şi coboare mâinile încet spre centură, către pistolul laser fixat acolo.

Cerc-Verde păru să ezite. Cele trei degete ale soldaţilor se crispară în jurul trăgacelor arbaletelor.

Wake scoase pistolul. Îl ţinu în aşa fel încât să-l vadă cu toţii, mizând pe ideea că nu vor identifica în el o armă.

– Cheie. În regulă?

Se răsuci, ţinând pistolul sus, deasupra capului, şi porni spre Capsulă.

Apoi, dintr-o mişcare, se întoarse şi apăsă butonul de alimentare al laserului. O rază de lumină roşie, extrem de intensă în pâcla înconjurătoare, apăru deasupra capului ei, supranatural de dreaptă. Mai înainte ca alienii să poată face vreun gest, femeia coborî raza spre un soldat, retezându-i un braţ. Arbaletele zdrăngăniră lovindu-se de pământ.

Soldatul privi în jos spre ciotul din care ţâşnea un lichid întunecat, similar sângelui, apoi căzu pe spate, ochii i se dădură peste cap, iar celelalte membre îi fură cuprinse de spasme.

Wake înaintă în direcţia alienilor. Ridică medalionul şi porni secvenţa holografică, cu imagini ale Pământului verde şi albastru.

– Ascultaţi-mă bine! Mă voi întoarce peste... – calculă cu repeziciune – ...o sută de ani. Vă voi da vouă, copiilor voştri, această lumină, şi ceea ce adăposteşte mormântul meu. Însă, în schimb...

Îndreptă bagheta de lumină spre nori.

– În schimb, veţi construi o maşinărie care să mă ridice până la cer. Care să mă ducă până la lumina care orbitează.

Vocoderul nu putu traduce asta.

– Steaua care străluceşte tot timpul pe cer.

Destul. Vor avea la dispoziţie generaţii pentru a înţelege despre ce era vorba.

– Faceţi cum vă spun, de nu, voi pogorî şi mai multă lumină din cer şi vă voi nimici ogoarele şi fabricile, vă voi transforma râurile şi mările în aburi, şi vă voi tăia în bucăţi copiii...

Şerbii – poate descendenţi ai băiatului de ţăran F'han – strigau acum la ea, agitându-şi braţele, şi ridicând deasupra capetelor grosolanele lor cópii ale medalionului.

Dumnezeule, îşi spuse. *Mă cred un zeu.*

La asta nu se aşteptase. Oare îi va fi de folos sau îi va aduce necazuri?

Această cultură, această lume din vale, semăna cu un vas cu parafină în care, periodic, arunca chibrituri aprinse. Nu putea prezice cum vor evolua lucrurile, nu putea aprecia dacă acel ultim joc absurd îi va aduce vreun câştig.

Era prea târziu pentru a mai îndrepta ceva.

Se întoarse şi porni spre Capsulă, mergând crispată, aşteptându-se la fiecare pas să primească în spate săgeata unei arbalete.

Acceptă îmbrăţişarea subcutanatelor cu uşurare.

❖ ❖ ❖

Capsula se zguduia; bubuituri înfundate ajungeau până în cabina ei izolată.

Dincolo de sticla înstelată a capacului cabinei se zări o strălfulgerare luminoasă. Fulger? Nu, ardea cu o culoare roşie-portocalie.

Asemenea carburantului pentru aeronave.

Împinse capacul, deschizându-l, şi se ridică; se simţi bătrână, înţepenită, istovită.

Cerul era imens, acvamarin, din nou curat. O localiză pe Mama, o scânteie de lumină la locul ei în sud-vest, plutind senină deasupra tuturor. Însă cerul era brăzdat de urme de condensare lăsate de avioane, nori albi proveniţi de la explozii, bubuituri îndepărtate.

Bătrânele dealuri se înălţau ca şi până atunci în spate, dar ceva diferea în ele: în mai multe locuri, profilul le fusese modificat, acum prezentând multe crestături. Într-un loc zări lucirea depărtată a sticlei, rocă topită.

Merse până la marginea văii. Pietrele pavajului erau bolovani sparţi, iar grilajul înconjurător doar un morman de fiare vechi răsucite şi ruginite. În jurul Capsulei se afla acum un fel de baricadă extinsă: movile de pământ, şi ceva semănând cu baraje antitanc. Întăriturile de pământ se întindeau până în fundul văii: kilometri întregi, presărate cu amplasamente de tunuri şi ceva precum sârma ghimpată.

Soldaţi alieni murdari şi uzi se târau prin noroi. Văzu mai mulţi răniţi: cioturi ale membrelor amputate, carapace bandajate superficial. Multe răni păreau infectate. În mod clar medicina nu avansase tot atât de mult pe cât arta războiului.

Dincolo de întăriturile de pământ, valea era pustie, solul sfârtecat, iar din micuţii arbuşti mai rămăseseră doar cioturi arse. Oraşul-port despre care-şi amintea că se întindea undeva, în depărtare, fusese aplatizat, redus la fundaţii rectilinii ce se întretăiau. Focuri, pe care nimeni nu încerca să le stingă, ardeau mai peste tot şi i se păru că vede alieni în zdrenţe care încercau să-şi croiască drum printre ruine şi dărâmături. Totuşi smogul industrial dispăruse. Asta însemna că războiul dura de ani buni; în această vale nu mai existase industrie de foarte multă vreme. Acum, putea vedea cu uşurinţă până la ţărm...

Acolo zări un şir de eşafodaje, solide şi cenuşii, iar în fiecare o spirală zveltă, lucind asemenea unei perle albe în lumina soarelui, înconjurată de aburi.

I se opri respiraţia.

Din nou evoluţie convergentă.

Ar fi putut să fie Canaveral sau Tyuratam, Mergni sau Tanega Shima: oricare dintre spaţioporturile Pământului.

Pe Dumnezeu, a mers!

Se pregătesc să mă ridice pe orbită.

La câteva sute de metri mai jos, un soldat din tranşee o zări. Începu să vorbească agitat cu tovarăşii săi. Mai mulţi îşi ţiră capetele în carapace deasupra şanţurilor şi strigară. După aceea începură să iasă de acolo, unii chinuindu-se cu greutate din cauza membrelor lipsă, şi se apropiară de ea. Majoritatea purtau amulete în jurul gâtului, şi le ridicară, imitând gestul pe care-l făcuse Wake, chiar ieri... sau cu cincizeci de ani în urmă.

Începură să cânte, iar vocoderul îi şopti.

Voi pogorî şi mai multă lumină din cer şi vă voi nimici ogoarele şi fabricile, vă voi transforma râurile şi mările în aburi, şi vă voi tăia în bucăţi copiii...

Se adunaseră gloată şi urcau panta ce ducea la ea.

Wake se retrase, verificând că avea asigurată o cale liberă până la Capsulă. Aşadar stratagema ei dăduse roade. Era evident că aceste fiinţe o venerau, de fapt, ele apărau locul unde se găsea Capsula. *(De cine?)* Poate erau descendenţii şerbilor asupriţi pe care-i văzuse ultima oară. Poate, inspiraţi de amintirea ei, îşi răsturnaseră stăpânii.

Iar aceasta era vremea lor: cea de a doua venire, pe care o prezisese şi pe care acum o realiza.

În clipa de faţă se temea să nu fie venerată până ce va muri. Şi cu toată fervoarea lor, aceste fiinţe oricum nu-i erau de nici un folos. Trebuia să ajungă la staţia de lansare de pe ţărm...

❖ ❖ ❖

Solul se cutremură. Lespezi zburară prin aer. Se aruncă la pământ şi-şi acoperi capul cu mâinile; trupele aliene se retraseră, urlând.

Ce mai era şi asta? Artilerie? Dar nu văzuse nici o străfulgerare, nici fum şi, în mod sigur, ar fi auzit un proiectil ce se apropia. Atunci un cutremur?

Zgâlţâiturile continuau. Pavaj sfărâmat se

prăbuşea în jurul ei.

La nici trei metri de Wake, pământul se despică. Un vârf metalic ţâşni în sus din străfunduri, strălucind ca argintul şi învârtindu-se în vreme ce scotea un bâzâit de mecanism uzat. Maşinăria ieşi cu greutate din puţul săpat şi căzu în faţă, lungindu-se pe sol. Era un cilindru larg ce avea în jurul său o lamă spiralată, asemenea unui şurub, precum un Şurub al lui Arhimede, mare şi letal. Lama îşi încetă răsucirea şi din lateralele fuzelajului se deschiseră hublouri rotunde. Din carcasa metalică ce încă scotea aburi năvăliră afară trupe, răcnind, înarmate cu carabine de calibru greu; purtau uniforme arămii, strânse pe corp, peste care aveau banduliere cu muniţii şi alte piese de echipament.

Aşadar, clasa asupritoare mai există.

De fapt, era explicabil: staţia de lansare trebuie să fi fost construită de «opresori», mai dezvoltaţi din punct de vedere tehnologic decât soldaţii din tranşee.

Se ridică în picioare. Alienii atacatori o zăriră de îndată; arătară spre ea şi ţipară.

Mintea i se învârtejea. Oare ar fi trebuit să treacă de partea celor în uniforme, să-i lase s-o ducă la staţia de lansare de pe ţărm?

Nu păreau însă nici pe departe prietenoşi. Îşi aminti de lăcomia nestăpânită a lui Cerc-Verde. În mod clar, fiinţele acestea n-o venerau; pur şi simplu, voiau să pună mâna pe lucrurile ei. Şi, în ciuda existenţei acelei staţii de lansare, puteau fi gata s-o jefuiască. Cel puţin şerbii încercau să o protejeze.

Ce să fac? Cui să mă alătur?

❖ ❖ ❖

Dinspre tranşeele aflate dincolo de marginea platoului se auziră huruituri. Uniformele se răsuciră, ridicându-şi armele. O ţeavă largă de fier se ivi peste buza terasei; roţi uriaşe prinse în şenile zvârliră trombe de pământ peste lespezile zdrobite. Era un tanc primitiv ce se căţărase din tranşee până aici, scoţând aburi dintr-un întreg şir de ţevi verticale. În spatele lui se iveau trupele şerbilor din tranşee, urcând pe pavajul terasei, răcnind şi agitându-şi armele.

Ţeava celui mai mare tun al tancului se răsuci către vehiculul ce sfredelise pământul, în vreme ce uniformele se repeziră înainte pentru a intercepta trupele venite din tranşee. Lama sub formă de şurub a maşinăriei-sfredel începu să se rotească, parcă încercând să scape cu fuga.

Totul se petrecea cu prea multă repeziciune pentru Wake.

Când nu eşti sigur pe ceva, urmează-ţi instinctul.

Se hotărî. Alergă drept înainte, către hublourile sfredelului ce tocmai se închideau.

Mai înainte însă de a ajunge acolo, dinspre ţărm ţâşniră, orbitoare, mai multe străfulgerări albe şi portocalii. Încă o dată Wake se aruncă la pământ. Din tanc şi din trupele ce se luptau mai întrezări doar nişte siluete groteşti.

După aceea sosi şi zgomotul, un vacarm imens, atât de violent încât pieptul îi vibră.

Îşi înălţă privirea.

Lumina unei rachete.

Se ridică în picioare şi-şi croi drum înainte, printre trupele descumpănite, ameţite, până la marginea platoului.

Rachetele de pe ţărm fuseseră lansate. Din rampe ieşeau nori groşi de fum. Numără trei, patru, cinci ace albe şi subţiri, ce se avântau către cerul verzui, urmate de o lumină galbenă intensă.

Simţi cum pieptul îi era sfâşiat de ghearele panicii.

Prea devreme! Le-au lansat prea devreme! Nu sunt la bordul lor, fir-ar să fie!

Apoi privi cu mai multă atenţie. Rachetele aveau un design primitiv: cea mai mare parte o constituia rezervorul, în vârf găsindu-se un con mic pentru încărcătură. Prea mic pentru a adăposti un om, sau un alien.

Îşi dădu seama că nu erau nave spaţiale, ci rachete de luptă.

Era imposibil să fie sigură privind cu ochiul liber, însă părea că se ridicau pentru a ajunge la Mama, steaua luminoasă şi nemişcată din sud-vest.

Lucrurile deveniră dintr-o dată clare.

Alienii în uniforme n-au de gând să mă ajute. Vor doar s-o distrugă pe Mama. Aşa încât să nu pot pogorî asupra copiilor lor

focul, după cum i-am amenințat că o voi face... Iar când Mama nu va mai exista, va veni rândul meu.

Al dracului plan, Wake.

Însă chiar dacă rachetele își vor atinge ținta, în mod sigur acești primitivi nu-i vor putea face rău Mamei.

Apoi își aminti de dealurile despicate și de craterul sticlos.

Bombe atomice. Au bombe atomice. Și deja le-au folosit.

Mama nu putea supraviețui unui atac nuclear.

Folosea un sistem de propulsie bazat pe forța culorilor: cromodinamica, o forță nucleară puternică. Cu o energie densă, având un ordin de magnitudine superior forțelor slabe implicate în exploziile de fisiune. Dacă alienii reușeau să distrugă învelișul Mamei, dacă sistemul de propulsie exploda, atunci toată blestemata de planetă avea să fie curățată.

Rachetele aproape că se pierduseră din vedere. Wake se întoarse și o rupse la fugă către Capsulă. Era singurul loc în care putea fi în siguranță.

După ce și-au revenit din șocul provocat de lansări, cele două tabere de alieni au continuat lupta. Câțiva părăsiseră înfruntarea și se luaseră după femeie Sfredelul se strecura din nou în tunelul pe care-l săpase în sol.

Wake se repezi în Capsulă și trase rapid capacul în urma ei, închizându-l. O mulțime de alieni se strânseră în jur, izbind cu mâinile suprafața zgâriată și hârjâită a Capsulei.

– Instrucțiuni.

– Algoritmi euristici, comandă repede femeia.

Chipuri distorsionate de batracieni lipite de capacul de cristal. Subcutanatele o cuprinseră din nou în îmbrățișarea lor.

Deasupra cerul se lumină, cuprins de o strălucire mult mai mare decât a soarelui.

Mâini lipsite de degetul mare se învârtejiră pe capac, lăsând urme ce arseră și se evaporară.

Apoi până și umbrele se topiră, iar Wake s-a scufundat în lumină.

❖ ❖ ❖

Capacul se ridică. Interiorul Capsulei fu inundat de lumina portocalie a soarelui, însă un ger tăios o îngheță până la oase.

Wake se ridică. Se simți slăbită, fragilă. Trase de țesătura costumului său de zbor și rămase cu bucăți în mână.

Putrezit.

Se sculă în picioare. Trebuia să stea nemișcată, în vreme ce bolta se rotea în jurul ei. Se simțea de parcă ar fi fost scoasă din circuit timp de...

Cât timp?

Ieși din Capsulă. Soarele era suspendat pe cerul pustiu verde-albăstrui spălăcit. Nu radia nici un pic de căldură. Nu se zărea nici o urmă de condensare de la vreun avion cu reacție.

Nici Mama nu se vedea.

Câteva bucăți din pavaj supraviețuiseră, însă erau sfărâmate și tocite până deveniseră netede ca niște pietricele. Printre ele nu mai creștea planta asemănătoare ierbii. Pământul era în mare parte acoperit cu o pojghiță de gheață amestecată cu particule de cenușă și funingine.

Wake merse până la marginea platoului. Atmosfera era rarefiată, ca și cum s-ar fi găsit la mare altitudine; plămânii o dureau în încercarea lor de a extrage oxigen din aerul rece.

Dumnezeule! Zeci de mii de ani!

Îndeajuns pentru ca produsele radioactive ale acelui ultim război nuclear și cele rămase în urma distrugerii Mamei să devină inofensive. Îndeajuns pentru ca cenușa biosferei arse să ajungă din nou pe sol amestecată cu ploaie și, mai târziu, cu zăpadă; îndeajuns pentru ca planeta distrusă să-și găsească un nou echilibru climatic: o iarnă fără sfârșit, o crustă de gheață ce reflecta înapoi în spațiu cea mai mare parte a căldurii solare.

N-a mai rămas nimic viu. I-a ucis pe copiii lui F'han Lha. Am ucis până și pădurile, algele, planctonul sau oricare ar fi fost echivalentul lor pe bază de siliciu și care degaja oxigen în această atmosferă.

Într-adevăr, supraviețuirea echipajului nu putea fi asigurată.

Avea încă medalionul la gât. Îl ridică cu o mână, încercând să-l activeze. Rămase întunecat. Holograma nu mai apăru, minus-

cula baterie din interior se descărcase.

Se simţi cuprinsă de tristeţe.

Şi acum?

Gândul o făcu să râdă, gâfâind sub mască.

M-am rătăcit într-un puţ spaţio-temporal la o sută de ani-lumină depărtare de casă şi la 40.000 de ani în afara timpului meu. O durată mai lungă decât cea de când exista rasa omenească, înainte de a mă fi născut.

Şi acum iată planul meu.

❖ ❖ ❖

După un timp, Wake a descoperit că, de fapt, chiar *avea* un plan.

Bineînţeles că era absurd. Însă alternativa ar fi fost să se dea bătută.

Îşi petrecu o zi în stare de veghe, o întreagă zi preţioasă, punându-şi planul la punct.

Cu ajutorul laserului săpă o groapă în solul îngheţat. Îngropă un încălzitor în permafrost şi conectă un fir de alimentare de la acesta până la Capsulă.

Demontă sacul digestiv al Capsulei. Îl programă pentru a transforma solul inert în aminoacizi, baze nucleotidice, glucide; aminoacizii pentru proteine, bazele şi glucidele pentru acizi nucleici, pietrele de căpătâi ale vieţii terestre.

Îşi prelevă o mostră din propria floră intestinală şi o depozită criogenic. Programă Capsula să elibereze la intervale regulate mostre de floră bacteriană de la nivelul stomacal.

Planul era simplu, elementar. Va răspândi pe planetă forme de viaţă terestre.

Va ajuta natura, atât timp cât va fi nevoie, şi va repopula această lume. Data viitoare când va coborî din Capsulă ar trebui să existe biomasă pe bază de carbon pe care să o poată procesa pentru a o hrăni.

Era un plan minunat. Tot ce avea de făcut era să creeze viaţă, s-o ajute până la apariţia unei rase inteligente, după care să educe acele fiinţe pentru ca ei s-o poată duce acasă' indiferent de ce ar putea găsi acolo după 40 de milenii.

Simplu.

Dacă A nu merge, încearcă planul B! Dacă B nu merge, încearcă planul C!

În vreme ce aparatele se pregăteau pentru ceea ce aveau de facut, femeia se aşeză pe pământul îngheţat, ghemuită, cu genunchii strânşi la piept, şi îşi îndreptă gândurile spre F'han Lha, ai cărui descendenţi îi şterse de pe faţa pământului. Şi asta numai pentru a se salva pe sine.

Morala acţiunii era mult prea mare pentru ea. Tot ceea ce făcuse, făcuse conform antrenamentului pe care îl primise, fir-ar să fie.

Wake nu era o eroină. Nici măcar nu pretindea acest lucru. Se găsise în acest loc pentru a îndeplini o anumită sarcină, pe un termen limitat în schimbul unui salariu. Acum lucrurile luaseră o întorsătură proastă şi ea nu mai vroia nimic altceva decât să se întoarcă acasă. Eventualitatea în care ar fi fost mai bine să se întindă aici şi să aştepte moartea, nu era trecută în contractul ei.

Lucrul acesta ar fi trebuit să ţină loc de morală pentru oricine.

Suferea când se gândea la asta.

Intră din nou, fără regrete, în Capsulă.

– Instrucţiuni.

– Deschide-te la cerere.

La cererea echipei de salvare, aurii, inteligente, avansate.

– Sau atunci când apare o creştere a procentului de oxigen din atmosferă. Sau la detectarea unei cantităţi mari de biomasă terestră. Sau...

Ezită.

Capsula aşteptă, cu răbdare infinită.

– Sau după cinci milioane de ani.

Strânse în mână medalionul. Se simţi ruşinată când îşi dădu seama că o mâhnea mai mult faptul că acesta nu mai funcţiona decât moartea lumii străine. Îşi lăsă mâna strânsă să i se odihnească pe piept.

Închise ochii.

❖ ❖ ❖

O învăluia o lumină albă. Capacul Capsulei era atât de zgâriat şi de îngheţat, încât nu putea zări nimic afară.

Ridică mâna de pe piept. Din pumnul strâns curse un praf fin. Acela fusese medalionul.

La dracu'!

– Cât timp?

Vocea Capsulei sună neclar din cauza desincronizării.

– Cinci milioane...

Capacul se deschise, scârţâind. De pe marginea lui căzu gheaţă groasă, veche. Interiorul fu invadat de aer glacial.

În acest îndepărtat viitor era din nou zi. Cerul avea aceeaşi culoare, verzui-albăstruie. Wake se ridică. Cu excepţia cizmelor, era complet goală; costumul de zbor fusese de multă vreme făcut praf şi pulbere.

Solul continua să fie acoperit de gheaţă, şi era bocnă şi în adâncime. Acum se puteau zări o mulţime de straturi de gheaţă suprapuse, cenuşa biomasei arse fiind de multă vreme îngropată. Valea pustie cobora din dreptul ei către o mare presărată cu puncte albe, aparent neschimbată. Simţi cum plămânii luptă pentru a inspira. Putea controla cu ajutorul Capsulei, însă era sigură că procentul de oxigen din aer nu se îmbunătăţise.

În faţa Capsulei se găsea un cerc de noroi topit, foarte clar delimitat, având un diametru de treizeci de metri, aşezat în mijlocul întinderii albe. În timp ce-l privea, din interior se ridică o bulă enormă, care se sparse cu un zgomot neplăcut.

Ieşi cu greutate din Capsulă, mergând anevoie, şi luă cu sine o multiprobă.

Putea simţi răceala solului chiar prin tălpile cizmelor. Deja plămânii o dureau. Pielea îi amorţise şi putea vedea cum i se făcuse ca de găină pe braţe; respiraţia se distingea precum un abur. Nu putea rămâne afară multă vreme.

Ajunse lângă cercul de pământ topit şi introduse proba.

Înăuntru existau aminoacizi, nucleotide şi glucide. Erau organisme care evoluaseră în mod semnificativ, pornind de la flora ei intestinală.

Ca să vezi! Poate că planul va reuşi.

Goală, singură în puţul spaţio-temporal, aplecată peste supa organică primitivă şi tremurând de frig, găsi totuşi puterea să râdă de sine.

❖ ❖ ❖

Aici, la cinci milioane de ani în viitorul îndepărtat, era după-amiază. Wake se hotărâse să mai folosească alte câteva preţioase ore de viaţă conştientă pentru a asista la lăsarea nopţii. Se vârî în Capsulă şi încercă să se încălzească, strângându-şi trupul gol în braţe.

Căută prin memoria Capsulei detalii legate de fotosinteză. Asta avea nevoie mica ei colonie pentru a deveni de sine stătătoare; pentru a se hrăni cu lumina solară ce se găsea din belşug. Capsula o informă că primele organisme terestre care folosiseră fotosinteza fuseseră nişte colonii de bacterii. Ele lăsaseră în urmă fosile de mărimea unor mingi de baschet, cu numele de stromatolite...

Wake încercă să asculte, însă pricepea foarte puţin şi nu putea face nici un plan bazându-se pe aceste informaţii. Oricum nu avea nici un fel de materiale disponibile. Copiii florei sale bacteriene vor trebui să-şi croiască singuri drum în viaţă.

Se lăsă noaptea. Răsăriră stelele. Wake privi cu atenţie cerul. Cinci milioane de ani păreau de ajuns pentru colonizarea Galaxiei. Fiind atât de aproape de Pământ, se aşteptase să vadă ceva *semne:* stele rearanjate pentru a fi conforme nevoilor oamenilor, incluse în structuri imense, sfere Dyson.

Constelaţiile pe care le vedea fuseseră aranjate de hazard, spaţiile dintre ele erau goale, nestructurate.

Atunci, oare rasa omenească pierise? Sau revenise pe Pământ, renunţând la ambiţiile grandioase?

Era singură aici.

Se întinse pe spate în fotoliu şi lăsă subcutanatele să se târască peste ea, fără să-i pese.

– Instrucţiuni.

Când eşti într-un puţ şi nu poţi să ieşi de acolo, ce facei?

Sapi înainte.

– O jumătate de miliard de ani.

❖ ❖ ❖

De capac se izbeau picături mari şi grele de ploaie. Dincolo de Capsulă se întindea întunericul.

I se duseseră şi cizmele, ca şi majoritatea materialelor moi din Capsulă; rămăseseră numai suprafeţele dure.

Ieşi. Ploaia îi căzu pe faţă. Era caldă. Când puse mâna pe cap, descoperi că nu mai avea păr. Nici gene, nici sprâncene, nici păr pubian.

Părea să fie zi, însă norii erau grei şi groşi. Nu putea vedea nimic din vale, totuşi caracteristicile geologice generale păreau mai mult sau mai puţin neschimbate. Pe acest micuţ platou gheaţa se topise, solul fiind transformat într-o întindere monotonă de noroi. Piciorul i se cufundă în el; descoperi că la fiecare pas îi venea foarte greu să-şi scoată gleznele din clisă.

Nici măcar nu mai putea distinge locul unde se găsise supa ei organică, de viaţă primitivă.

Ridică faţa şi lăsă ploaia să-i umple gura. Apa era sărată şi avea în ea praf. Părea nămol de pe fundul mării.

Planeta fusese lovită de ceva; poate o cometă, sau un asteroid.

Asta se întâmpla în orice sistem solar dacă rămâneai îndeajuns timp prin preajmă. Mai înainte de a prinde rădăcini şi a se dezvolta, viaţa de pe Pământ fusese distrusă de zeci de ori, în urma unor coliziuni produse în cadrul sistemului solar primar. Poate că acelaşi lucru se întâmplase şi aici.

Mai căută prin Capsulă, în intervalele în care putea funcţiona ieşind din ea, încercând să recreeze acea supă nutritivă, însă majoritatea sistemelor interne se defectaseră sau începuseră să se deterioreze. Observă astfel cât de isteaţă fusese Capsula, deconectând diferite componente de la funcţiile lor iniţiale pentru a putea menţine operaţionale funcţiile de bază, ale menţinerii vieţii. Un sistem minunat, conceput de un inginer anonim, mort de o jumătate de miliard de ani. Prelungindu-i cele câteva zile de existenţă pe o perioadă de ere geologice, mereu mai reduse, dar fără a se termina vreodată, ca un paradox al unor serii convergente infinite... Nu era îndeajuns de expertă pentru a şti ce putea lua din amalgamul acela pentru a folosi la ideea ei, fără ca prin asta să distrugă Capsula în mod iremediabil.

Poate că nu conta. Dacă descendenţii florei sale intestinale supravieţuiseră coliziunii, poate că se dezvoltau, se înmulţeau, răspândiţi undeva pe suprafaţa acestei planete calde şi umede. Oricum, nu prea mai putea face mare lucru.

Se şterse cât putu mai bine de apa ploii şi reintră în capsulă.

– Instrucţiuni.

Ascultă ploaia ce lovea capacul. Îi amintea de L5: furtunile artificiale care izbeau pereţii, pe vremea când îl legăna pe Ben până îl adormea.

Acum începuse să facă salturi mari în puţul ei, îndepărtându-se de casă în gigantice sărituri logaritmice.

– Să vedem dacă seriile sunt convergente.

– Instrucţiuni.

– Îmi pare rău, Capsulă. Cinci miliarde de ani.

❖ ❖ ❖

Nu putea ieşi din Capsulă.

Afară era îndeajuns de cald pentru ca plumbul să se topească, atât de cald încât ar fi murit instantaneu. Şi, pe lângă asta, nu exista nici oxigen.

Plafonul de nori de deasupra era gros şi nu prezenta nici o spărtură. O lumină difuză, galbenă, strălucea deasupra solului fărâmiţat, ars. Până şi la nivel geologic se produseseră modificări: bazinul oceanic, acum golit de ape, se ridicase, în vreme ce munţii vechi se tociseră şi se scufundaseră. Capsula se odihnea acum pe o câmpie fragmentată în mai multe planuri.

Capsula fusese nevoită să repare subsistemele esenţiale cu materii prime luate de pe planetă. Wake putea vedea prin capac cum baza Capsulei părea să se fi topit şi să fi acoperit câţiva metri pătraţi de câmpie, contopindu-se cu epiderma acestei lumi.

Oxigenul din atmosferă dispăruse, iar bioxidul de carbon topise rocile din oceanul dispărut, până ce acestea formaseră o pătură întinsă peste întregul glob. Planeta devenise asemănătoare cu Venus; aplicase celălalt model clasic de climat stabil, însă asta în defavoarea unei lumi terestre.

Sămânţa vieţii nu încolţise.

Atât s-a ales de planul meu.

Capsula îi arătă imagini strânse fie atunci când cerul fusese vizibil printre nori, fie cu

ajutorul unor senzori ce nu foloseau sisteme optice. Soarele crescuse enorm şi se afla undeva deasupra orizontului sud-vestic. Planeta bătrână devenise strâns legată de părintele ei.

Şi i se păru că sunt mai puţine stele pe cer.

Ajunsese atât de departe în timp, încât până şi galaxia începuse să moară.

Se întinse. Subcutanatele nu mai reacţionau aşa bine şi trebui să le pună ea acolo unde era nevoie.

– Instrucţiuni.

O cuprinse o curiozitate morbidă.

Vreau să văd cum se termină.

– Dă-i drumul. Fără limită.

– Instrucţiuni.

– Până se schimbă ceva, fir-ar să fie!

Poate că va apărea ceva, pe măsură ce legile fizice îşi vor dezvălui secretele.

Sigur.

Situaţia ei era ridicolă. Pentru ea nu trecuse nici măcar o săptămână de când fusese în saună pe Mama, mai înainte de a coborî în această misiune obişnuită de supraveghere. Acum probabil că rămăsese ultimul om viu din tot Universul.

Aş vrea să fi murit când s-a prăbuşit Naveta. Cel puţin afurisiţii ăştia de alieni s-ar fi bucurat şi ei nişel de viaţă.

Închise ochii.

❖ ❖ ❖

Dincolo de capac ceva lucea roşu-închis. Se ridică, prinsă înăuntru ca un homuncul într-un borcan. Temperatura din exterior putea fi percepută prin capacul de cristal izolant.

Mult prea cald!

În sfârşit, Capsula începea să se defecteze. Aproape se simţea mulţumită.

Lucirea roşie nu avea nici o legătură cu norii de tip venusian, care oricum dispăruseră. De fapt, acelaşi lucru se întâmplase şi cu restul atmosferei. Acum, planeta semăna mai degrabă cu Luna: acoperită de crevase şi cratere suprapuse. Capsula se topise pe jumătate încrustându-se în regolitul care acoperea planeta, un praf fin produs de eoni de impacturi micrometeoritice.

Lucirea roşie era soarele de clasa G8, care ieşise din secvenţa principală. Nucleul său, rămas fără hidrogen, suferise un colaps; acum ardea heliul, pompând energie în straturile periferice, dilatându-le într-o ultimă zvâcnire. În scurt timp, toate planetele interioare ale sistemului solar urmau să ardă. Inclusiv aceasta.

Căldura era plăcută. Îi amintea de Adăpostul de pe L5.

– Eventuală pierdere a echipajului, articulă neclar Capsula.

– E-n regulă, îi răspunse ea. Nu-ţi fie teamă.

Capacul se topi, iar ea fu învăluită de lumină.

Traducerea
Sorin Casapu

Desen de Răzvan Vârlan

AURELIUS BELEI

La capătul speranţei

Reprezentant de vârf al SF-ului brăilean, Aurelius Belei a încercat să impună „tehnolirismul", un stil în aparenţă ciberpunk, dar obsedat de problemele spiritualităţii.

Opreşte-te pentru o clipă, Omule, şi priveşte adânc în jurul tău! Ţipa groaznic, clipă de clipă, umbra cumplit de rece şi pustie a Pământului.

Homo Universalis dispăruse de mult, fugărit atroce de suflurile genetice ale superbombelor. Dispăruse în scurgerea timpului, ca un laş incorigibil, lăsându-şi în urmă resturi mizere din crusta umană, sintetizate la nivel de hoardă primară de cei ce nu-şi ştiuseră niciodată definiţia, istoria, axa tulburătoare a genezei, de *ei*... Cei care nu se puteau opri, nu aveau timpul necesar, cei ce nu aveau nici măcar unde să mai privească, ce să mai privească... Rătăceau în haite, cenuşii, zdrenţăroşi, veşnic înfometaţi, scormonind cu scoabe ruginite şi grele mormanele de moloz, cenuşa, gurile mâluite ale canalizărilor dislocate. Rătăcind blestemaţi, să supravieţuiască totuşi, rătăcind de-a lungul cărărilor înguste bătătorite de înaintaşii ce se odihneau acum, probabil, liniştiţi lângă o urmă de rai, pe undeva, peste tot, prin rămăşiţele tenebroase ale civilizaţiei. Însetaţi de o fărâmă de speranţă. Rătăcind...

❖ ❖ ❖

Departe, foarte departe, perfect izolat de miasmele fetide ale lumii mustind de descompunere lentă, Creatorul-de-vise, tulburat de tăria acidulată a timpului, înăbuşindu-şi suspinele singurătăţii în valuri din ce în ce mai minuscule de speranţă, aştepta.

❖ ❖ ❖

Pe creasta înţepenită a unei dune înalte de metal şi sticlă calcinată, Tătucul se opri obosit, adulmecând. Adierea firavă a soarelui bolnav, eclipsat de imenşi nori de cenuşă şi praf radioactiv, îi înăsprise chipul, i-l lustruise cu furie, particulele carbonice tăindu-i urme adânci, ucigându-i încet, dar sigur, epiderma uscată, crestată ani de-a rândul de infecţii necunoscute, înfiorătoare. Anii se strângeau nevolnici pe părul vieţii. Nu peste mult timp, ştia prea bine, aproape că simţea clipa aceea dându-i neruşinată târcoale, va pleca şi el, aşa cum se pleacă întotdeauna *dincolo*, singur, plin de amintiri, vise şi speranţe deşarte... Tătucul! Datoria lui era să lase celorlalţi, drept moştenire, măcar siguranţa unui teritoriu bun, cu acoperişuri neumblate, care să le ferească ochii şi mufele-racordor de picăturile acide ale ploilor, un loc cu canale, gropi şi subsoluri cât de cât necercetate, să le lase măcar iluzia unei fărâme de speranţă pentru atunci, când el nu va mai fi... Aşa fusese dintotdeauna. Pentru un Tătuc, grija pentru comunitatea în care a văzut lumina plăpândă a vieţii era mai presus de toate. Chiar dacă viaţa era în permanenţă insipidă şi sortită rătăcirilor nesfârşite, obositoare şi pline de deziluzii amare.

❖ ❖ ❖

Departe, Creatorul-de-vise număra, cuprins de febra nerăbdării, clipele fierbinţi ce-i torturau aşteptarea. În lumea aceea sumbră, înnegrită de haos şi foamete deli-

rantă, era singurul care îi aştepta, asemeni luminiţei din capătul tunelului, simţindu-le venirea.

❖ ❖ ❖

Pierdut în gânduri, Tătucul îi privea liniştit, cu respectul bătrânului care a văzut şi ştie multe, dar şi cu multă, foarte multă milă. Jos, printre tonele de cabluri şi zgură, urlau, grohăiau, ţopăiau fericiţi când vreunul mai norocos dezvelea restul uscat al unui ciolan sau o piele infectă de animal, mutageni care de mult nu se mai încadrau şabloanelor zoologice ştiute cândva de bătrânii dintru început ai comunităţii.

Războiul se sfârşise în umbra anilor, pierdut în negura vremilor şi amintirilor ciopârţite de durere şi foame, asta o ştiau cu toţii, dar amintirea a tot ceea ce fusese înainte plutea, cioburi-cioburi, mereu nemuritoare, rece, înfiorător de inospitalieră, pretutindeni prin întunericul minţilor lor îngheţate, acuzându-i pe ei, parcă. Acuzându-i de eterna greşeală a omenirii ce dintotdeauna şi-a sfidat nepăsătoare limitele existenţei şi s-a jucat de-a Războiul, glumind lugubru, mizând mortal pe toate frumuseţile vieţii. Şi pierzând aiurea într-un final dementţial, aproape teatral, ireal de adevărat, fără nici o speranţă.

Iar foamea, nenorocita lor foame, nivelată cu greu de impulsurile neuronale ale ecranelor full-game, artefacte ce supravieţuiseră uimitor ploilor corozive şi care le mai colorau, din când în când, existenţa, îi târa acum necontenit, peste tot, cutreierând blestemaţi Pământul, rătăcind, căutând, rătăcind...

❖ ❖ ❖

Şi în acea zi, departe de locul naşterii sale, dincolo de munţii înfăşuraţi în ceţuri galbene, ucigătoare, printre drumuri crăpate şi îngrozitoare pustiuri, Tătucul zări o luminiţă. Îndepărtată, sclipind vie la capătul unei panglici fibroptice, luminând un panou de tablă pe care cineva mâzgălise cu creionul chimic:

ATENŢIE!
AICI SE GĂSEŞTE MINUNEA:
AICI E CEEA CE VA SALVA OMENIREA,
APROPIE-TE RĂTĂCITORULE!
NU-ŢI FIE TEAMĂ!

Dintre toţi, doar Tătucul mai reuşea să descifreze, cu mare încetineală, silabisind greoi, bolborosind cu limba printre dinţi, semnele acelea ciudate, aproape şterse de vreme şi ploaie, numite cândva litere. Cuvinte, sensuri, semnificaţii, mesaje... Tătucul se lumină dintr-o dată, cuprins de-o undă ascunsă de bucurie, da, asta era, un mesaj pentru el şi ai lui, sărmanii rătăcitori ai lumii.

– Bine aţi venit, preafericiţilor! Bucuraţi-vă de viaţă, supremul dar lăsat de mama natură, şi lăsaţi-mi mie, un biet muritor, şansa de a vă oferi minunea, şansa voastră de a supravieţui! Nu vă fie teamă!

Câţiva fugiră speriaţi la auzul cuvintelor acelea *rostite*. Ceilalţi, destul de nedumeriţi, încremeniră.

Îl vedeau. Cu toţii. Un bătrânel săltând uşor peste suta anilor, cu o nuanţă translucidă a părului şi cu tâmplele, ciudat, neperforate de mufe artizanale. Aşa ceva nu mai văzuseră niciodată. Nici măcar pe programele ce rătăceau neîntrerupt prin cablurile non-energetice. Nici în visele neurotice. Nicăieri.

Atât de necesarele mufe-racordor neuronale pe care le primeau ca semn de supravieţuire şi distincţie a hoardei imediat după naştere, şi pe care şi le înfigeau avizi în ramele intacte ale soft-urilor inteligente de pe marginile ecranelor full-game uitate de risipirea rânced a lumii, erau prima şi ultima dintre plăcerile gratuite pe care şi le puteau oferi în scurtele şi atât de rarele, clipe de popas. Şi erau mândri de ele. Toţi rătăcitorii, atâţia câţi mai rămăseseră, se bălăceau conştienţi, aiurând vise neurotice în mirajele programelor de saturaţie: foame, sex, sete, fericire...

Bătrânul acela era *altfel*.

„Toate lucrurile au o explicaţie", se surprinse Tătucul gândind şi ideea aceea, firavă şi molcomă ce-i mângâia logica inferioară, îl inhiba, îi producea o spaimă acută, neînţeleasă. Şi asta nu era bine. Nici pentru el, nici pentru ai săi. Trebuia să se calmeze, să fie atent, să emane demnitate,

să fie în continuare el însuşi. Tătucul.

De undeva, porniră melodioase acordurile pure ale unui complex muzical cibernetic. Grohăituri de admiraţie izbucniră la unison, pseudo-fredonând intonaţia sunetelor cristaline.

– Nu vă fie teamă! rosti cald Creatorul-de-vise. Apropiaţi-vă! Le făcea semne cu mâinile, semne de apropiere, prieteneşti.

Muzica curgea înăuntrul lor nepotolită şi, totodată, cumplit de liniştitoare.

Tătucul privi atent preţ de câteva clipe mogâldeaţa în straie strălucitoare, impecabile, trasate şi înflorate parcă de o mână nepământeană. Apoi, mângâindu-i pe toţi cu privirea, fluieră scurt, într-un anumit fel şi gloata înfometată se apropie cu grijă, cu ochii mari, cu palmele încleştate de cablurile mufelor, printre maldărele de sârme, beton şi filamente răsucite, de cupola semiîngropată în care intrase bătrânul. Un bunkăr.

Priveau lacomi prin gemuleţele prăfuite de plastolit, enorm de groase, ale filtrelor de aerisire. Mulţi dintre ei, în marea lor majoritate tineri, nu înţelegeau. Dar dacă Tătucul ordonase, orice, trebuiau să se supună orbeşte. Lui îi datorau totul, până şi viaţa, fărâma aceea de existenţă larvară.

– Ceea ce veţi vedea este, într-adevăr, o minune, o strălucită cucerire a ştiinţei, definitivată de geniul uman pus în slujba exclusivă a umanităţii şi păcii! Priviţi şi minunaţi-vă!

Vocea se auzea venind de peste tot, se infiltra călduţă prin trupuri, prin suflete... Şi mai era şi muzica aceea fantastică ce le tot îndulcea simţurile trezite dintr-o dată din amorţeală...

Priveau. O masă. Nu se putea! Nu le venea să creadă, nu, categoric nu, ceea ce vedeau nu era o hologramă publicitară. Lipseau inerentele fluctuaţii de nuanţe. Ceea ce vedeau era adevărat! O masă încărcată cu nenumărate feluri de mâncare, în încăperea aceea specială, izolată de poftele lor. Tătucul zâmbi, aşteptând ca din moment în moment să se dumirească în legătură cu sensul celor ce se petreceau acolo, în faţa ochilor lor tulburăţi, înăuntrul bunkărului, dincolo de gemuleţe. Intră în încăpere un bărbat, tot fără mufe-racordor, dar mult mai tânăr, şi se aşeză liniştit la masa încărcată cu bucate. Îşi frecă satisfăcut palmele privind cu interes mâncărurile, apoi trase către sine, printre salatiere şi prăjituri, un platou cu peşte frumos ornat în maioneză şi începu să mănânce.

Tătucul, fără să vrea începu să saliveze. Încercă să se împotrivească firii, dar nu era cu putinţă. Câţiva, mai slabi, prinseră să scâncească, agitându-şi capetele murdare, frecându-le de praful gemuleţelor.

Înăuntru, bărbatul mânca liniştit, pe chip îi apăruse urma unei senzaţii de plăcere, vedeau cu toţii că peştele îi place. Că nu era o hologramă, o simplă iluzie. Lângă bărbat apăru, pe neaşteptate, şi bătrânelul. Zâmbindu-le. Făcându-le semn să se apropie. Să intre chiar.

Însă, toţi, dar absolut toţi, priveau la chipul Tătucului. Erau complet nedumeriţi. Şi foarte înfometaţi.

Fără să mai stea mult pe gânduri, Tătucul intră printr-un culoar strâmt, întunecat, în lumea aceea miraculoasă, minunată, ce le adăpostea de atâta amar de vreme speranţa. Acolo era flacăra ce-i mânase peste faţa Pământului, chemându-i neîncetat, neobosită. Speranţa lor.

– Este, pur şi simplu, o minune! zâmbi bătrânelul, făcându-i semn, luându-l lângă el, lângă masă. Tătucul simţi un fulger spulberându-i măruntaiele şi pofta inundându-l lacomă, dar se abţinu. Din demnitate, din dragoste pentru cei de afară, ce-l priveau acum şi pe el. Aşteptând să-i soarbă reacţiile, să vadă cum se comportă. Trebuia să fie un exemplu.

Bărbatul terminase şi supa de legume şi trecuse la următorul fel de mâncare. Îşi turnă în farfuria albă, de porţelan, o porţie de paste aburinde. Era o gustare de roşii cu macaroane. Creatorul-de-vise împinse farfuriile goale printr-o deschizătură înăuntrul unei maşini. Trase de o manetă şi farfuriile urcară din nou, pe masă, încărcate. Bărbatul de la masă mânca cu poftă nedisimulată, îmbucătură după îmbucătură lingura-i lucra de zor, şi din când în când, dădea din cap, clipind, a mulţumire.

Tătucul îşi pironise în schimb privirea pe maşina în care intrau platourile golite. Zumzăia a hrană, strălucind de butoane şi

lumini, era ceea ce căutau, ceea ce aveau nevoie. Murmurul de nerăbdare al celor de afară se auzea din ce în ce mai intens, pulsându-i în cap ca un impuls full-game deconectat de reţea.

– Doar *asta* vă mai poate ajuta! *Asta* e minunea! Bătrânelul îl privea adânc în ochi, vorbindu-i mereu. Tătucul se fâstâci puţin. Rezultatul e aici, totul e simplu, o sinteză chimică a elementelor de pretutindeni, o transformare, înţelegi? O transformare, asta e totul. Pentru voi, pentru viitorul omenirii istoria va începe din camera asta!

Între timp, bărbătul terminase câteva şniţele cu ouă. Apoi trecu la savurarea unui castron cu salată de fructe.

– Ce zici, îţi place? Minunea e a voastră, ia-o, numai aşa omenirea va supravieţui. Ia-o!

Tătucul îşi simţea capul arzând. Sorbea avid maşina aceea nemaiîntâlnită, extraordinară. Speranţa lor. Reuşi cu mare greutate să articuleze:

– Ce... vrei... în... schimb?

Creatorul-de-vise îl privea intens, surâzând, cu inima plină de bucurie. Îl făcuse să vorbească! Îl forţase să gândească, să-şi deszăvoreze mecanismul logicii. Se potrivea perfect cu planurile sale.

– Alungaţi-vă cablurile! Ele vă înfometează, ele vă fac să tânjiţi după speranţă... Vă dau vise amare... Alungaţi-le şi veţi trăi liniştiţi! Minunea e aici, asta e singura voastră şansă!

Alături, la masă, bărbatul plin de satisfacţie şi saţietate aştepta să se ivească altă farfurie. Alt platou. Tort. Cafea. Limonade...

Tătucul strânse puternic din fălci, îşi duse mâna la tâmplă şi smulse firul, aruncând injectorul neuro-cablului prin zdrenţele unei ferestre. Aparatul însângerat se rostogoli, lovindu-se de fiare, şi se pierdu într-o gură de canal. Pe frunte i se zbătea violent o venă şi toată faţa îi era transpirată. Nu scosese un sunet, nici măcar nu icnise. Un firicel de sânge i se rostogolea pe tâmplă. Se întoarse demn către ferestruici şi ţipă de trei ori scurt, pocnind din degete, împungând aerul de câteva ori, în acelaşi sens. Urletele şi zbieretele celor de afară străpunseră dintr-o dată liniştea lumii, cutremurând-o printr-un vaier tânguitor, ce parcă implora o fărâmă de înţelegere neantului ce le împânzise minţile şubrede.

Bărbatul de la masă continua să mestece o felie de tort. Nu mai încăpea nici o îndoială. Era fericit.

– Gata. Acum e a voastră! Ia-o! Creatorul-de-vise îi întinse o cutie modulară învelită în fâşii laminate, lucitoare. Tătucul nu înţelegea. Luă cutia şi o privi nedumerit.

– E o mare realizare. Viitorul, toată omenirea de aici, din mâinile tale va porni!

Tătucul privi peste umărul bătrânului, arătându-i cu bărbia maşina ce servea felurile de mâncare. Îi apăruse un rictus de nervozitate.

– Aia... o... vreau!

Creatorul-de-vise începu să râdă încetişor, apoi îi vorbi calm. De fapt, el vorbea lumii întregi, lumii ce se năruise în propria-i delăsare, lumii ce se stingea înfometată de impulsurile ecranelor full-game, lumii în general.

– Aceea e o maşină cu hrană pentru demonstraţie. Toate felurile astea de mâncare, peştele, supa, legumele, macaroanele, prăjiturile, totul a fost păstrat într-o cantitate foarte mică, care, de altfel, s-a şi terminat, pentru acum. Pentru demonstraţie. Omul pe care-l vezi, bărbatul acesta, este în întregime sintetizat, complet artificial, scos de reactorul chimic pe care-l ţii acum în mână! Şi, atenţie, nu se hrăneşte cu nimic! Eh, chestia cu masa a ţinut de protocolul reclamei. Asta e minunea!

Tătucul albi instantaneu.

Alături, manechinul tuşea îngrozitor.

Se înecase cu apă.

LADISLAU DARADICI

Ciuta

Excelent stilist, Ladislau Daradici își dovedește o dată în plus calitățile în acest scurt text fantastic.

1.

Codrul e-ntunecat şi imens, e adânc ca un trecut înecat în spaime; acum Cosma îl simte străin. Îl simte ostil. Păsări uriaşe îşi fâlfâie aripile înfricoşătoare de întunecime, scoţând ţipete inutile şi fierbinţi; cerul pustiit s-apleacă peste frunzişul plumbuit, apăsând ca moartea braţele-ramuri încovoiate de uscăciune şi de aşteptare. Privind cerul întunecat, Cosma se opreşte lângă trunchiul uriaş al bătrânului gorun; simte apa şiroindu-i pe trup. Simte frigul nemilos al nopţii uscate – spaima germinează-n sufletu-i bolnav, chircit la rându-i undeva îndărătul inimii; spaimă crescândă, ţâşnind ca năpârca de printre pietrele încinse, pulverizându-şi otrava. Cosma îşi închide ochii. Îi deschide. Îşi strânge pleoapele, scuturându-se. I se pare, din nou, că o vede... O întrezăreşte cu ochii îndureraţi ai minţii: Oana delirând, Oana zbătându-se între viaţă şi moarte, înfometată, înspăimântată de propriile-i tenebre, gata să-şi jertfească viaţa pentru a naşte viaţă. De trei zile n-a mai mâncat. Seceta prelungă alungase vietăţile pădurii, pe cele care au rămas şi care n-au sfârşit în ghearele sălbăticiunilor. Murea totul, până şi iarba se uscase, păsările sfârşind pe crengile copacilor, rostogolindu-se şi dispărând în crăpăturile ameţitoare şi hulpave ale pământului. De trei zile Oana n-a mai mâncat. Dacă nici în noaptea asta – Cosma ştia – n-avea să reziste. Îşi strânse din nou pleoapele, zărind-o, ca prin vis: *Nu ucide ciuta,* îl implora imaginea ei. *Să n-o ucizi; nu mă ucide...* Delira. De-acum rămaseră singuri. Hăituiţi. Singuri cu spaimele, cu foametea. Oana!... Cosma îşi izbi capul de trunchiul gorunului, amintindu-şi. Şoaptele ei...

2.

Cum a început...

Ciuta îşi ridica ochii mari, aproape paralizându-l cu privirea-i adâncă şi fără de prihană. Pe urmă, când el îşi întinse deja arcul, se înălţă în aer, parcă plutind, topindu-se apoi ca o nălucă în desişul codrului. Cosma rămase cu săgeata între degete, cu arcul încordat, simţind cum soarele îl învăluie voit, pârjolindu-i trupul. Pe urmă frunzişul tresări din nou şi, printre lăstarii cruzi de stejar, se ivi o făptură suavă cu ochii mari, privindu-l cu teamă: „Vrei să mă ucizi?“ Aşa s-au întâlnit, în urmă cu un an. „Cine eşti?“ o întrebă atunci. „Oana. Iar tu eşti Cosma, haiducul. Cel vânat de cătane...“ De unde ştia? Glasu-i era catifelat şi blând. Ca de căprioară. Chiar şi ochii, ca de ciută, mari şi cuminţi. Era din cale afară de frumoasă, Cosma o privea împietrit, apoi, păşind spre ea, o prinse de mână; porniră alături spre coliba lui. Aşa începu dragostea lor. Fericirea şi nefericirea. O dată cu toamna se retraseră către munţi, până ce soldaţii le-au pierdut urma. Iarna o petrecură într-un sătuc, într-o casă părăsită. Focul ardea tot timpul în vatră, Oana era iubăreaţă şi parcă tot mai frumoasă. Era vrednică. Cosma lucra împreună cu tăietorii de lemne, vâna; trăiau în sărăcie, dar mulţumire. Apoi, spre primăvară, cineva chemase iarăşi cătanele, iar prigoana reîncepu. Doar că de-acum nu mai erau singuri: Oana

aştepta un copil. Tot timpul trăiau cu senzaţia că soldaţii sunt pe urmele lor. Vara sosise de timpuriu, aprigă şi uscată. Sosise fierbinte şi necruţătoare cu pădurile, cu vieţuitoarele. Obrazul pământului crăpase, izvoarele secaseră, era foamete şi prigoană. Cătanele când apăreau, când dispăreau; Cosma nu mai avea nici somn, iar Oanei i se apropia sorocul. Ziua se ascundeau prin râpele adânci şi doar noaptea o porneau la drum. Cosma plănuia să coboare, adăpostindu-se în vreun cătun de pe valea Mureşului; ar fi lăsat-o pe Oana în seama vreunei ţărănci, însă soldaţii erau pretutindeni, erau tot mai mulţi, nu mai era chip să te strecori printre ei. Oricum, nu mai e timp, îi şoptise în seara aceea Oana. De-acum pot naşte oricând. Mi-e sete, Cosma... Mi-e foame. Şi mi-e frică... Îi era frică. Era a treia zi de când nu mai mâncaseră, iar apa se terminase şi ea. Trebuia să plece şi să caute ceva, zărise o ciută de câteva ori prin preajma colibei improvizate. O ciută... *Nu ucide ciuta*, îi repetase însă Oana în fiecare zi. *Să n-o ucizi...* Să n-o ucid. În schimb, aşa, vom muri de foame. Pruncul tău, Oana, copilul nostru. Şi noi... Mai rabdă puţin, îi şopti sărutându-i fruntea înfierbântată. Plec după apă şi poate găsesc şi ceva de-ale gurii... Iar ea, delirând de febră şi de spaimă: „Te iubesc, Cosma..." „Mă voi întoarce curând", îi răspunse. Şi şoaptele ei: *Nu ucide ciuta. Să n-o ucizi...*

3.

La urma urmei, nici nu trebuia să ştie. Ce conta o inimă şi un ficat acolo... De mistreţ, la o adică... Oana n-avea să afle niciodată. Ciuta era acolo, Cosma ştia că o va întâlni lângă izvor. Se adăpa acolo. Codrul e-ntunecat, e imens. Este adânc ca un trecut încecat în spaime: acum îl simte straniu, aproape ostil. Soldaţii trebuie să fie departe, poate dorm şi ei, visând. Soldaţii visează tot timpul. Tot timpul ucid şi apoi visează că ucid. Cosma se furişează printre trunchurile imense ale gorunilor. Frunzişul uscat foşneşte sub picioarele lui. Ştie că nu e bine, izvorul e aproape şi ciuta l-ar putea simţi. Ar putea avea însă şi noroc, ar putea vâna şi *altceva*. O pasăre, poate. Orice. Poate dacă s-ar ruga. Însă Cosma nu mai ştie să se roage. Zăreşte o umbră mai întunecată decât întunericul, desluşeşte şi clipocitul apei. De după o perdea sfâşiată de nori luna surâde feciorelnic. Stelele strălucesc. Cosma îşi întinde arcul. Ţinteşte şi trage. Ciuta cea tânără se cutremură uşor, abia suspinând, ca un copil plăpând, prăbuşindu-se. Acum e acolo. Chircită. Frântă. Tandră în moarte. Neînvinsă totuşi. Căci el este cel învins, lui îi este teamă. Ţi-e teamă s-o atingi. De ce te temi? Ţi-e victimă ea, ciuta. E carne şi sânge, moarte şi viaţă. Luna îşi cerne tristeţea. Stelele cad pe pământ. Cerul e rece şi departe. Ar trebui să se simtă uşurat. Îngenunchind, o atinge. Săgeata e-nfiptă în pieptu-i cald încă. Îşi scoate cuţitul. Inima şi ficatul îi ajung. Eventual rărunchii... Inima şi rărunchii. Oana nici nu va şti. O-ntoarce cu teamă. Şi atunci îi vede ochii. Ochii morţii care-l privesc cu durere. Sunt ochii durerii. Ai durerii răsfrânte în moarte. Oana!... I se năzare c-ar fi ochii ei. Aleargă disperat, bolnav, luptându-se cu întunericul, agăţându-se de razele firave ale lunii. Înaintând prin codrul imens şi adânc. Codrul întunecat al mâhnirii şi nefericirii sale. Păsări întunecate îşi fâlfâie aripile deasupra ramurilor încremenite de spaimă. E spaima vieţii, a neputinţei. Uşa colibei e deschisă şi Cosma e izbit de tăcerea înaltă ca o moarte. Tăcere de poem. Tăcere care asurzeşte. Oana! Urletul sfărâmă cerul ca sticla. Stelele se sfarmă şi ele într-o ninsoare de lumină. Luna se rostogoleşte încet, atârnând în dreptul uşii. Oana... Trupul ei zace pe pământul colibei. Frânt şi înfrânt. Săgeata e acolo, în pieptu-i plăpând. Cosma îşi întinde palmele, atingând cu degetele tremurânde cămaşa-i însângerată. Iar ochii... Imenşi şi reci, răsfrânţi în durere. Întru moarte. O saltă în braţe, aşezând-o pe patul de crengi şi iarbă fragedă, înmiresmată. Şi-n liniştea înspăimântătoare a colibei, scâncetul iedului abia născut răsună firav, ca un fior nepreţuit de nouă viaţă.

MIRCEA BĂDUŢ

Să nu ne pierdem timpul

Mircea Băduţ este din Râmnicu Vâlcea şi debutează direct în Almanahul din acest an cu una dintre multele sale povestiri bine scrise, abordând acum posibilitatea călătoriei temporale.

Călătoria în timp – sau translaţia temporală – se dovedeşte a inspira idei curajoase poate şi pentru că scriitorului i se cere deseori o fantezie suplimentară în a descrie translaţia propriu-zisă. Însă – pentru a imagina aparatura şi principiul de funcţionare aferente maşinii timpului şi pentru a obţine un efect de „posibilitate transcedentală" – creatorul trebuie să dea dovadă de un foarte îngăduitor, şi totodată elastic, bun-simţ ştiinţific. Se întâmplă totuşi uneori ca cititorii să rămână nesatisfăcuţi din acest punct de vedere şi aceasta datorită dificultăţii deturnării bunului-simţ terestru; adică a ineficienţei în a crea iluzia posibilităţii de a zgudui sau chiar fisura monolitul convingerilor ştiinţifice existente.

❖ ❖ ❖

Fără a propune un studiu critic de sinteză a călătoriilor temporale, voi încerca o analiză cât de cât logică a saltului temporal în sine.

❖ ❖ ❖

Pentru a face posibilă înţelegerea celor pe care vreau să le arăt va trebui să pornesc de la un anumit fond de date iniţiale. Astfel: se consideră că translaţia temporală este posibilă atât înainte, cât şi înapoi în timp; se defineşte timpul din care se porneşte ca fiind timpul originar, iar cel vizat, destinaţia, ca timp secund (sau secundar).

Numele temponautului este All. Are părinţi, prieteni şi cunoscuţi – adică relaţii normale cu prezentul. Mai are şi secretul călătoriei în timp. Dar nu acesta interesează acum. Vrem să urmărim numai ce implicaţii poate avea saltul.

All porneşte înapoi cu câteva milenii. Ajuns în timpul vizat, el – să zicem involuntar – intră în conflict cu mediul. Conflictul poate fi de orice natură şi este inevitabil. Adică, de la simpla prezenţă în timpul secund, la implicarea intensă şi conştientă într-un proces care schimbă evident lumea (de la a mişca un fir de iarbă pe care altfel l-ar fi consumat o insectă, cu importanţa ei, într-un lanţ trofic, la a distruge o civilizaţie), conflictul există şi are ca efect modificarea discretă sau accentuată a mersului istoriei. Şi All, conştient de implicarea aceasta, se întoarce în timpul originar, fiind curios să vadă ce modificări a produs incursiunea sa în trecut.

Din fericire nu constată nici o schimbare. Un întreg univers – cu propriul echilibru energetic – nu se poate schimba brusc (căci pentru cei rămaşi în timpul originar schimbarea ar fi teribil de bruscă) datorită unui simplu atom ce a-ncurcat istoria. Totuşi, timpul secund a existat şi mai există, imposibilă fiind, de asemenea, dispariţia acestuia.

Singura explicaţie ar fi crearea unei lumi noi, variantă existentă în alt timp (să zicem aşa), a cărei formare a avut la bază lumea originară, evoluţia spre variantă fiind determinată univoc de incursiunea lui All.

Cu alte cuvinte, din momentul saltului istoria s-a bifurcat, în cea originară şi în variantă.

❖ ❖ ❖

All porneşte în viitor cu câţiva ani. Foarte puţini la număr. Sosit aici, implicaţia în noul mediu este la fel de sigură şi de logic-evidentă. De dragul experimentului, All se întâlneşte cu viitorul All, All secund (All''). Îi explică acestuia situaţia şi se întoarce în timpul originar.

Aşteaptă câţiva ani. Şi la data vizată în ultimul său salt are surpriza să nu se întâlnească cu nici un All. Chestie sigură, pentru că altfel ar fi amândoi All originari. Sau, mai pe înţelesul tuturor, All'' nu anticipă vizita lui All, pe când acum All o aşteaptă.

Ambele timpuri existând, rezultă că şi în cazul translaţiei înspre viitor se formează o variantă temporală.

❖ ❖ ❖

Se poate defini acum prima AXIOMĂ: **Dacă cineva (ceva?!) vizitează un timp trecut sau viitor, instantaneu ia naştere o variantă istorică ce evoluează – din momentul saltului – independent de evoluţia istoriei originare.**

❖ ❖ ❖

Faptul că se ia drept referenţial temporal istoria sau timpul originar este îndreptăţit atât de existenţa legică şi logică a lumii din care porneşte temponautul, cât şi de faptul că varianta este o derivată a timpului originar.

❖ ❖ ❖

Consecinţă: Temponautul se poate deplasa numai în trecutul şi viitorul timpului originar.

❖ ❖ ❖

Să urmărim cu atenţie firul!

All face un salt în trecut. Ei bine, odată ajuns în timpul secundar, în variantă, timpul acesta devine pentru el timp originar, fiind chiar timpul subiectiv al lui All. Şi, dacă ar vrea să se întoarcă – impunându-şi deci un salt în viitor – va ajunge în viitorul variantei, creând astfel o nouă variantă. Variantă a variantei. Toate acestea pentru că salturile (în trecut sau în viitor) au ca referenţial timpul subiectiv al intrusului temporal.

Să presupunem că All ar pleca în viitor. La fel şi aici timpul secundar ar deveni pentru el timp originar şi, astfel, întoarcerea s-ar face în trecutul variantei.

Deci, ceea ce este mai important pentru All, el nu se va putea întoarce niciodată în timpul din care a plecat. Iar pentru cei rămaşi în timpul originar, singurul lucru care ar putea confirma saltul temponautului ar fi dispariţia sa pentru totdeauna.

❖ ❖ ❖

A doua AXIOMĂ: **Variantele temporale sunt independente din momentul creării lor.**

❖ ❖ ❖

Consecinţă: Temponautul nu se poate întoarce în istoria şi în timpul din care a plecat.

❖ ❖ ❖

Cam asta ar fi.

Şi cred că oricine va filtra toate aceste imense implicaţii legate de crearea variantelor prin propriul bun-simţ de cetăţean onorabil, va fi de acord – decomandată – cu:

AXIOMA TIMPULUI: **Călătoriile în timp sunt imposibile, iar timpul este unic şi nerecuperabil.**

LARRY NIVEN

Lungul braţ al Legii

Pe numele său adevărat Laurence van Cott Niven s-a născut în 1938. Considerat marca speranţă a genului hard SF, a influenţat pe mulţi dintre scriitorii anilor '80. Premii SF: Hugo 1967 pentru povestirea *„Steaua neutronică"* (în antologia *Cronici metagalactice*, Editura Tehnică, 1990); Hugo 1971 şi Nebula 1970 pentru romanul *Lumea inelară* (în pregătire la Editura Teora); Hugo 1972 pentru povestirea *„Înşelătoare, Luna..."* (Almanahul Ştiinţă & Anticipaţie, 1993); Hugo 1975 pentru povestirea *„Omul gaură-neagră"* (**„The Hole Man"**); Hugo 1976 pentru nuvelcta *„La graniţa Sistemului"* (**„Borderland of Sol"**).

De câteva luni încoace în clădirea ARM era anormal de linişte. Ne prinsese bine odihna, la început. Însă în aceste ultime dimineţi acalmia devenise apăsătoare. Ne salutam unii pe ceilalţi în drum către birourile noastre, dar gândurile ne erau în altă parte. Unii dintre noi aveau înfăţişare de oameni nedormiţi. Alţii făceau în mod vizibil pe oamenii ocupaţi.

Nimeni nu dorea să ia parte la o vânătoare de mame.

În acest ultim an izbutisem să ne infiltrăm adânc în afacerile traficanţilor de organe din zona Coastei de Vest. Primisem aprecieri pozitive din toate direcţiile, însă rezultatele erau predictibile: alte activităţi urmau să ia amploare. Mai devreme ori mai târziu, telegazetele aveau să pornească să facă scandal, cerând o mai strictă aplicare a Legilor Fertilităţii, iar noi urma să ieşim la vânătoare de părinţi ilegali... toţi aceia dintre noi care nu aveau altceva de făcut.

Aşadar, sosise momentul să-mi găsesc ceva de făcut.

În dimineaţa aceasta am străbătut drumul către departamentul meu prin obişnuita tăcere chinuitoare. Mi-am turnat o cafea din filtru, am dus-o la birou, apoi am verificat pe terminalul computerului dacă aveam mesaje. Din fanta terminalului alunecă afară un dosar subţire. Un semn încurajator! L-am ridicat – cu o singură mână, pentru a-mi putea sorbi cafeaua în timp ce îl parcurgeam – şi l-am lăsat să se deschidă la mijloc.

Holograma color mă izbi cu putere. Priveam în jos, printr-o ramă dublă, spre două mese de morgă.

Stomacul către creier: Bleah! Ţi-ai găsit bine momentul să te uiţi la oameni cu feţele carbonizate! Pune ochii să privească în altă parte şi nu încerca să înghiţi cafeaua aia! Ce-ar fi să-ţi schimbi slujba?

Erau dezgustători. Două persoane, un bărbat şi o femeie. Chipurile le fuseseră arse cu ceva până la oasele craniene şi chiar dincolo de ele: dinţi şi oase calcinate, ţesut cerebral copt.

Mi-am înăbuşit reacţia şi am continuat să privesc holograma. Mai văzusem morţi înainte. Aceştia însă mă prinseseră la momentul nepotrivit.

Nu cu o armă laser, mi-am zis, deşi era discutabil. Există mii de aplicaţii pentru lasere şi mii de modele potrivite pentru aceste aplicaţii. În orice caz, nu fusese un laser manual. Raza de grosimea unui creion generată de un laser manual ar fi săpat canale prin carne. Aceasta fusese o rază largă şi stabilă.

Am dat la începutul dosarului şi am citit pe diagonală.

Detalii: Fuseseră descoperiţi pe trotuarul rulant Wilshire din vestul Los Angeles-ului, în jurul orei 4:30 AM. În general oamenii nu folosesc trotuarele rulante aşa de târziu. Le este teamă de traficanţii de organe. Este posibil ca cele două cadavre să fi parcurs

până la două mile înainte ca cineva să le fi văzut.

Autopsie preliminară: Erau morţi de trei sau patru zile. Nu prezentau semne de drogare sau otrăvire, nici răni punctiforme. Aparent, arsurile fuseseră singura cauză care le provocase moartea.

Atunci, pesemne că aceasta survenise rapid: o singură descărcare de energie. Altminteri victimele ar fi încercat să scape şi ar fi avut arsuri şi în alte părţi ale corpului. Nu aveau. Doar pe feţe şi nişte urme în jurul gulerelor.

Am găsit o notă de la Bates, medicul legist. După cum arătau, exista posibilitatea ca cei doi să fi fost ucişi cu un nou tip de armă. Aşa că trimisese dosarul la noi. Oare nu puteam găsi prin arhivele ARM ceva care să producă un flux de căldură sau lumină având diametrul de peste treizeci de centimetri?

Am rămas acolo, cu privirea aţintită pe hologramă, gândindu-mă.

O armă laser cu fascicul de peste treizeci de centimetri în diametru? Se produc lasere de calibrul acesta, însă ca arme de război, folosite pe orbită. Unul dintre acelea ar fi vaporizat capetele, nu le-ar fi carbonizat.

Mai erau şi alte posibilităţi. Moartea prin tortură, cu capetele ţinute de menghine în jetul de la reactorul unui avion comercial de mare altitudine. Sau cine ştie ce accident de muncă bizar: o explozie neaşteptată care îi surprinsese pe amândoi uitându-se pe deasupra unui birou sau aşa ceva. Sau chiar o rază laser reflectată de o oglindă convexă.

Să excludem posibilitatea accidentului. Modul în care fuseseră abandonate cadavrele făcea să miroasă a vinovăţie ori a ceva ce trebuia tăinuit. Poate că Bates avea dreptate. O armă nouă, ilegală.

Iar eu mă puteam ocupa cu căutarea ei când avea să se declanşeze vânătoarea de mame.

❖ ❖ ❖

ARM are trei funcţii fundamentale. Îi urmăreşte pe traficanţii de organe. Monitorizează tehnologia mondială: descoperirile ce a putea duce la crearea de noi arme, sau care ar putea afecta economia globală ori echilibrul de putere între naţiuni. Şi pune în aplicare Legile Fertilităţii.

Hai acum să fim sinceri cu noi înşine! Dintre aceste trei activităţi, protejarea Legilor Fertilităţii este cea mai importantă.

Traficanţii de organe nu agravează problema suprapopulării.

Monitorizarea tehnologiei este destul de necesară, însă e posibil să fi apărut prea târziu. Deja există suficiente centrale electrice de fuziune, motoare de rachete ce operează pe baza fuziunii, crematorii de fuziune şi instalaţii de desalinizare a apei marine acţionate de reactoare cu fuziune, pentru ca orice maniac sau grup de maniaci să arunce în aer Pământul sau oricare bucată din el.

Însă dacă mai multe persoane dintr-o regiune ar începe să nască copii în mod ilegal, restul lumii ar face mare tărăboi. Unele naţiuni ar putea chiar să fie suficient de inconştiente încât să renunţe la controlul populaţiei. Şi atunci ce am face? Deja suntem optsprezece miliarde pe Pământ. Mai mult nu se poate.

Aşadar, vânătorile de mame sunt indispensabile. Eu însă nu le suport. Nu-i deloc plăcut să hăituieşti nişte sărmane femei bolnave, atât de disperate în dorinţa lor de a avea copii încât să treacă şi prin iad ca să evite vaccinurile contraceptive semestriale. Voiam să mă eschivez de la asta dacă se putea.

Am făcut nişte lucruri standard. I-am trimis o notă lui Bates, la biroul medicului legist. *Expediază-mi toate celelalte detalii cu privire la autopsii şi anunţă-mă dacă cadavrele vor fi identificate.* Amprentele retiniene şi structura undelor cerebrale ieşeau clar din discuţie, însă se putea obţine ceva pe baza analizei ADN-ului şi a amprentelor digitale.

Mi-am petrecut ceva timp întrebându-mă unde fuseseră păstrate cele două trupuri vreme de trei-patru zile şi de ce anume, înainte de a fi abandonate într-un mod care ar fi putut fi aplicat şi cu trei zile mai devreme. Dar asta era o problemă pentru detectivii de la LAPD. Grija noastră era arma.

Astfel am început să realizez un program de sortare pe calculator: găseşte-mi o chestie care să emită o rază cu caracteris-

ticile date. Folosind modelul de penetrare a pielii, osului şi ţesutului cerebral, probabil că exista o cale de a exprima frecvenţa luminii funcţie de durata fluxului, însă nu mi-am bătut capul cu asta. Urma să plătesc pentru lenea mea mai târziu, când computerul avea să-mi ofere o listă kilometrică de dispozitive emiţătoare de radiaţii luminoase, pe care a trebuit s-o parcurg cu mare greutate.

Introdusesem instrucţiunile şi mă relaxam cu altă cafea şi o ţigară, când sună Ordaz.

Inspectorul-detectiv Julio Ordaz era un bărbat zvelt, cu pielea întunecată, păr negru, drept şi ochi negri, catifelaţi. Prima dată când îl văzusem pe ecranul videofonului îmi anunţase moartea unui bun prieten de-al meu. Acum, doi ani mai târziu, încă am tresărit când l-am văzut.

– Salut, Julio! Afaceri sau distracţie?

– Afaceri, Gil. Este ceva regretabil.

– Pentru mine sau pentru tine?

– Pentru amândoi! Este vorba despre o crimă, dar şi despre un aparat... Uite, îl poţi observa în spatele meu?

Ordaz ieşi din cadru, iar apoi reorientă obiectivul videofonului, fără să-l pot zări.

Priveam în camera de zi a cuiva. Pe mocheta de iarbă interioară se vedea un cerc mare, decolorat. În centrul cercului, o maşinărie şi trupul unui bărbat.

Oare Julio se juca cu mine? Trupul era învechit, pe jumătate mumificat. Maşinăria era mare şi complicată, judecând după formă, învăluită de o lumină albastră stranie şi estompată.

– Ai mai văzut vreodată aşa ceva? întrebă Ordaz pe un ton destul de grav.

– Nu, dar e un aparat pe cinste.

În mod cert, un dispozitiv experimental: fără carcasă cizelată, necompact şi nemontat pe linia de asamblare. Prea complex pentru a-l examina prin intermediul videofonului, am decis.

– Mda, pare ceva pentru noi. Poţi să mi-l expediezi?

Ordaz reapăru în cadru. Zâmbea.

– Mă tem că nu avem cum. Poate trimiţi pe cineva să-l studieze.

– Unde te afli?

– În apartamentul lui Raymond Sinclair, la ultimul etaj al clădirii Rodewald din Santa Monica.

– Voi veni personal, am spus şi dintr-o dată mi-am simţit limba cleioasă.

– Te-aş ruga să aterizezi pe acoperiş. Liftul este reţinut pentru cercetări.

– Bine, am zis eu, apoi am închis.

Raymond Sinclair!

Nu-l întâlnisem niciodată pe Raymond Sinclair. Era un fel de pustnic. Însă ARM avusese de-a face cu el o dată, în legătură cu una dintre invenţiile sale, dispozitivul FyreStop. Şi toată lumea ştia că în ultima vreme lucra la un propulsor interstelar. Firește, era doar un zvon... însă dacă cineva distrusese creierul ce deţinea acel secret...

Am plecat.

❖ ❖ ❖

Clădirea Rodewald era o prismă triunghiulară de patruzeci de nivele, cu câte un rând de balcoane triunghiulare la fiecare etaj, până la cel de-al treizeci şi optulea.

Acoperişul era o grădină. De-a lungul unei margini erau tufe de trandafiri înfloriţi, de-a lungul alteia nişte ulmi maturi se cuibăreau în iederă, iar pe cea de-a treia se găsea o pădure miniaturală de bonsai. Platforma de aterizare şi autoportul se aflau în centru. O maşină a brigăzii de poliţie cobora în faţa taxiului meu. Ateriză, apoi intră în autoport pentru a face loc taxiului.

Un poliţist într-o uniformă de un portocaliu viu ieşi pentru a mă urmări cum cobor. N-am putut să-mi dau seama ce ţinea în mână până ce nu m-am dat jos din maşină. Era o undiţă pentru pescuitul marin, încă în ambalajul său.

– Puteţi să vă identificaţi, vă rog? spuse poliţistul.

Aveam legitimaţia ARM în mână. El o verifică la consola din vehiculul poliţiei, apoi mi-o înapoie.

– Inspectorul vă aşteaptă jos, îmi zise.

– Undiţa pentru ce este?

Dintr-o dată poliţistul zâmbi, aproape misterios.

Am lăsat în urmă miresmele grădinii, coborând o scară din beton ce dădea într-o încăpere mică, pe jumătate plină cu unelte de grădinărit şi având o uşă masivă, cu

vizor. Ordaz ne dădu drumul înăutru. Îmi strânse mâna energic, apoi se uită în treacăt la poliţist.

– Ai găsit ceva? Bine!

– La şase cvartale de aici este un magazin de produse sportive, spuse poliţistul. Directorul mi-a dat voie să o iau cu împrumut. A avut grijă să ţin minte numele magazinului.

– Da, cu siguranţă că o să iasă ceva tam-tam în jurul poveştii ăsteia. Vino, Gill... (Ordaz mă apucă de braţ.) Trebuie să examinezi aparatul înainte să-l oprim.

Aici nu se simţea nici un miros de la grădină, dar era ceva... un iz de mortăciune pe care instalaţia de condiţionare nu îl eliminase cu totul. Ordaz mă conduse în camera de zi.

Acolo parcă cineva aranjase să-i joace o festă altcuiva.

Iarba de interior acoperea podeaua camerei lui Sinclair din perete în perete. Într-un cerc perfect, cu diametrul de peste patru metri, între canapea şi şemineu, mocheta era îngălbenită şi uscată. În rest, era verde şi proaspătă.

În mijlocul cercului zăcea culcat pe spate trupul mumificat al unui bărbat, îmbrăcat în pantaloni marinăreşti multicolori şi helancă. La o primă estimare, părea mort de circa şase luni. Avea la mână un ceas mare, cu mai multe cadrane şi o brăţară de platină din zale fine, acum prea largă în jurul încheieturii osoase, acoperită cu piele brună. Partea posterioară a craniului fusese spartă, poate cu acel instrument clasic, bont, care se afla lângă el.

Chiar dacă şemineul era fals – aproape sigur era; nimeni nu mai arde lemne – ustensilele sale erau piese veritabile din secolul al XIX-lea sau al XX-lea. Din rastel lipsea un vătrai. În schimb, în interiorul cercului, în iarba ofilită de lângă hoitul ce se descompunea rapid, se găsea un vătrai.

Maşinăria fantastică, învăluită în lumină, era poziţionată exact în centrul cercului magic.

Am făcut un pas înainte şi vocea tăioasă a unui bărbat se auzi imediat:

– Nu călca în interiorul cercului! Este mult mai periculos decât pare.

Era o persoană pe care o cunoşteam: locotenentul Valpredo, un tip înalt, cu o gură mică şi fermă şi o faţă prelungă şi îngustă, de italian.

– Mie îmi pare suficient de periculos, am răspuns.

– Aşa şi este. Credeam că pot acţiona comutatorul, ca să opresc aparatul, şi m-am pomenit cu tot braţul amorţit. Instantaneu. Nimic nu mai simţeam! L-am tras repede afară, dar timp de vreun minut după aceea mâna mi-a fost moartă. Credeam că am pierdut-o. Apoi a început să mă furnice şi să mă înţepe cumplit, de parcă aş fi dormit pe ea.

Poliţistul care mă condusese înăuntru aproape că isprăvise de asamblat undiţa pentru peşcuitul marin.

Ordaz arătă către cerc.

– Ei? Ai mai văzut vreodată aşa ceva?

Am scuturat din cap, studiind aparatul ce strălucea violet.

– Indiferent ce-ar fi, este o drăcovenie nou-nouţă. De data asta, Sinclair chiar a dat lovitura.

Un şir de solenoizi inegali era montat pe un cadru de plastic, cu lipituri artizanale. Locurile unde plasticul era ars indicau unde fuseseră ataşate alte componente, care mai târziu fuseseră înlăturate. Pe o placă metalică se aflau multe sârme şi cabluri, iar sursa de energie era reprezentată de şase baterii legate în paralel. O piesă mare şi ciudată, sculptată în ceea ce mai târziu aveam să descoperim că era argint pur, avea conectate fire în cele trei puncte de curbură. Argintul îşi pierduse luciul, devenind aproape negru, iar pe margini se observau semne vechi de marcaj.

Aproape de centrul montajului, exact în faţa sculpturii din argint, se găseau doi solenoizi concentrici, cuprinşi într-un bloc de plastic transparent. Străluceau albastru-violet. La fel şi bateriile. O aură violetă mai estompată emana din toate celelalte componente ale maşinăriei, ceva mai accentuată în părţile interioare.

Aura aceea mă deranja mai mult decât orice altceva. Era prea teatrală. Parcă era un efect special adăugat într-un film ieftin, de duzină pentru a sugera atmosfera din laboratorul savantului nebun.

M-am deplasat pe lângă cerc, pentru a vedea mai îndeaproape ceasul mortului.

– Ţine-ţi capul în afara câmpului! spuse Valpredo aspru.

Am încuviinţat şi m-am aşezat pe vine în faţa graniţei ce delimita iarba uscată.

Ceasul mortului o luase razna. Minutarul făcea o rotaţie la fiecare aproximativ şapte secunde. Secundarul nu se vedea deloc.

M-am dat înapoi din faţa cercului şi m-am ridicat în picioare. Pe naiba, propulsor interstelar! Monstruozitatea asta cu aură albastră părea, mai degrabă, o maşină a timpului scăpată de sub control.

Am cercetat comutatorul cu două poziţii care era lipit de cadrul din plastic, lângă baterii. De mânerul aflat în poziţie orizontală atârna un fir de nylon. Se părea că cineva declanşase aparatul din exteriorul câmpului, folosind acel fir; însă ar fi trebuit să fie agăţat de tavan pentru a-l opri în acelaşi mod.

– Acum pricep de ce nu-l puteai expedia la Comandamentul ARM. Nici măcar nu îl poţi atinge. Îţi bagi braţul sau capul acolo pentru o secundă şi te alegi cu zece minute în care ţesuturile nu-ţi sunt irigate deloc.

– Exact, făcu Ordaz.

– Am senzaţia că putem ajunge acolo cu un băţ, ca să acţionăm comutatorul.

– Posibil. Suntem pe cale să încercăm, rosti Ordaz şi îi făcu semn bărbatului cu undiţa. Nu era nimic în camera asta suficient de lung pentru a ajunge la comutator. A trebuit să trimitem...

– Stai o clipă! Avem o problemă.

El se uită la mine. La fel şi poliţistul cu undiţa.

– Comutatorul ar putea fi dotat cu un mecanism de autodistrugere. Se zice că Sinclair era un individ suspicios. Sau... câmpul ar putea să aibă o energie potenţială considerabilă. E posibil să explodeze.

– Trebuie să mergem la risc, oftă Ordaz. Gil, am măsurat rotaţia minutarului de la ceasul mortului. O oră la fiecare şapte secunde. Amprente digitale, urme de încălţăminte, semne pe lenjerie, mirosuri corporale reziduale, fire de păr rătăcite, toate se duc cu câte o oră la fiecare şapte secunde.

Inspectorul făcu un gest, iar poliţistul avansă şi începu să încerce să agaţe comutatorul.

– Deja este posibil să nu mai aflăm niciodată când a fost ucis, spuse Ordaz.

Vârful undiţei oscilă în cercuri mari, ajunse îndărătul comutatorului, intră în contact cu acesta. Mi-am ţinut răsuflarea. Undiţa se arcui. Comutatorul îşi schimbă poziţia şi, brusc, aura violetă dispăru. Valpredo băgă mâna în interiorul câmpului, temător, de parcă aerul de acolo ar fi putut să fie încins. Nu se întâmplă nimic şi el se relaxă.

După aceea Ordaz se porni să dea ordine şi se petrecură mai multe lucruri. Doi pameni în halate trasară cu creta conturul trupului mumificat şi al vătraiului. Apoi puseră cadavrul pe o targă, băgară vătraiul într-o pungă şi îl aşezară lângă mort.

– L-aţi identificat? am întrebat.

– Mă tem că da, rosti Ordaz. Raymond Sinclair avea propriul său autodoc...

– Zău? Chestiile astea sunt costisitoare.

– Da. Raymond Sinclair era o persoană bogată. Deţinea în proprietate ultimele două etaje ale acestei clădiri şi acoperişul. Conform înregistrărilor din autodocul său, îşi implantase un set nou de muguri dentali în urmă cu două luni.

Ordaz arătă înspre trupul dezhidratat, către buzele uscate şi zbârcite şi mugurii noilor dinţi, ce tocmai ieşeau.

Corect. Era Sinclair.

Creierul lui înfăptuise miracole, iar cineva îl spulberase cu o vergea din fier forjat.

Propulsia interstelară... oare dispozitivul acela ce strălucea bizar? Sau o păstra încă în minte?

– Indiferent cine a făcut-o, trebuie neapărat să-l prindem, am spus. Trebuie! Chiar şi aşa...

Chiar şi aşa... S-a terminat cu miracolele.

– S-ar putea să o fi prins deja, rosti Julio.

M-am uitat la el.

– În autodoc se află o fată. Credem că-i strănepoata de frate a doctorului Sinclair, Janice Sinclair.

❖ ❖ ❖

Era un autodoc obişnuit, din acelea pe care le găseşti în magazine, o chestie aidoma unui sicriu gigantic cu pereţii groşi

de-un cot şi un panou de comandă întesat cu cadrane şi luminiţe roşii şi verzi. Fata stătea culcată pe spate; chipul îi era senin, iar răsuflarea slabă. Frumoasa din pădurea adormită. Braţele îi erau băgate în măruntaiele autodocului, ascunse de manşoane mari, din cauciuc.

Fata era atât de gingaşă, încât îmi tăie respiraţia. Păr castaniu şi moale, ieşind din casca cu electrozi; nas şi gură mici, perfecte; piele catifelată, de un albastru pal, vârstată cu firişoare argintii.

Aceasta din urmă fusese colorată ca ţinută de seară. Fără ea, efectul pe care îl provoca fata ar fi fost mult micşorat. Nuanţa de albastru varia uşor, pentru a-i pune în evidenţă silueta şi delicateţea pometilor. De asemeni, variau şi firele argintii, fiind mai dese în anumite zone, atrăgând ochiul în anumite direcţii: către sfârcurile sânilor sau de-a lungul curbei uşoare a muşchilor abdominali, spre un buric oval încântător.

Plătise mult pentru operaţia aceasta de colorare. Însă ar fi fost frumoasă şi fără ea.

Unele dintre luminiţele de pe panoul de comandă erau roşii. Am cerut o diagnoză şi am fost uluit. Autodocul fusese nevoit să-i amputeze braţul drept. Cangrenă.

La trezire, fata avea să treacă printr-un şoc foarte puternic.

– În regulă, am spus. Şi-a pierdut braţul. Totuşi, asta nu înseamnă că, în mod automat, este ucigaşul.

– Dacă ar fi fost urâtă, ar fi însemnat? întrebă Ordaz.

– Îmi pui la îndoială judecata nepătimaşă? am râs eu. Au murit oameni şi pentru mai puţin.

Chiar şi aşa, m-am gândit că s-ar putea să aibă dreptate. Exista un motiv foarte bun care să ne facă să credem că în momentul de faţă ucigaşului îi lipsea un braţ.

– Ce crezi că s-a petrecut aici, Gil?

– Păi... indiferent cum am privi lucrurile, asasinul trebuia să dorească să ia cu el... ăăă... maşina timpului pe care o realizase Sinclair. Este inestimabilă, în primul rând. În al doilea, se pare că ucigaşul a încercat să-şi construiască un alibi pe baza ei. Ceea ce înseamnă că ştia de existenţa sa dinainte să ajungă aici. (Mă gândisem la asta mai înainte.) Să zicem că a avut grijă ca anumite persoane să cunoască unde se afla cu câteva ore înainte de comiterea crimei. L-a ucis pe Sinclair în raza de acţiune a... să spunem, a generatorului. După aceea l-a pornit. Şi-a închipuit că ceasul lui Sinclair avea să-i indice cât timp câştiga. Apoi putea să dea ceasul înapoi şi să plece cu generatorul. Nu exista nici o modalitate prin care poliţia să-şi dea seama că Sinclair nu fusese ucis cu şase ore mai devreme, sau câte vrei tu.

– Da, însă n-a făcut asta.

– Priveşte firul acela atârnat de comutator. Pesemne că asasinul a pornit aparatul din afara câmpului... probabil pentru că nu dorea să stea şase ore cu cadavrul. Dacă ar fi încercat să iasă din interiorul câmpului după ce îl activa, şi-ar fi zdrobit nasul. Să ieşi din timpul câmpului în timpul normal ar fi fost ca şi cum ai încercat să treci printr-un zid. Aşa că a oprit generatorul, a ieşit din raza lui de acţiune şi a folosit acel fir de nylon pentru a-l activa din nou. Probabil a comis aceeaşi greşeală ca şi Valpredo: a considerat că poate intra înăuntru ca să oprească aparatul.

Ordaz încuviinţă din cap satisfăcut:

– Exact! Era foarte important pentru el – sau pentru ea – să facă asta. Altminteri n-ar fi avut nici alibi, nici profit. Dacă a încercat de mai multe ori să pătrundă în câmp...

– Mda, şi-ar fi putut pierde braţul prin cangrenă. Asta ar fi avantajos pentru noi, nu? Dar gândeşte-te, Julio: fata ar fi putut păţi acelaşi lucru încercând să-l *ajute* pe Sinclair. Poate când a ajuns acasă nu era atât de evident că Sinclair e mort.

– Poate era chiar în viaţă, sublinie Ordaz.

Am ridicat din umeri.

– De fapt, fata a sosit acasă la 1:10, cu maşina personală, care se află încă în autoport. Există nişte camere de luat vederi pentru supravegherea platformei de aterizare şi a autoportului. Sistemul de securitate al doctorului Sinclair era minuţios. Fata e singura persoană sosită în noaptea trecută. N-a plecat nimeni.

– De pe acoperiş, vrei să spui.

– Gil, sunt numai două căi de a părăsi acest apartament. Una este de pe acoperiş, cealaltă este prin intermediul liftului. Liftul

însă se află la acest etaj, deconectat. Aşa era când am sosit. Nu există vreo modalitate de a-l activa din altă parte a acestei clădiri.

– Aşadar, este posibil ca cineva să fi urcat cu el până aici şi apoi să-l fi blocat... sau poate Sinclair l-a dezactivat înainte să fie ucis... pricep ce vrei să spui. În oricare dintre cele două cazuri ucigaşul trebuie să se afle încă aici.

M-am gândit la asta şi nu-mi mirosea prea bine.

– Nu, ceva nu se potriveşte, am continuat. Cum de-a putut fi atât de deşteaptă încât să pună la cale acel alibi, iar apoi atât de proastă încât să se închidă cu cadavrul?

Ordaz ridică din umeri.

– A oprit liftul înainte să-şi omoare unchiul. Nu voia să fie deranjată. După ce şi-a vătămat braţul, trebuie că era tare grăbită să ajungă la autodoc.

Una dintre luminiţele roşii deveni verde. M-am bucurat pentru asta. Fata nu părea să fie o ucigaşă.

– Nimeni nu arată a ucigaş când doarme, am zis, mai mult pentru mine însumi.

– Aşa e. Dar ea se află acolo unde trebuie să fie asasinul. *Qué lástima.*

Am revenit în camera de zi. Am sunat la Comandamentul ARM şi le-am cerut să trimită o camionetă.

Nimeni nu se atinsese de maşinărie. În timp ce aşteptam, am împrumutat o cameră de la Valpredo şi am luat imagini ale ansamblului *in situ*. Poziţiile relative ale componentelor se puteau dovedi de folos.

Tehnicienii erau în iarba veştedă, folosind sprayuri cu aerosol pentru a releva amprentele digitale şi pentru a face ca urmele fine de sânge să capete o strălucire galbenă. Pe aparat găsiră o grămadă de amprente, pe vătrai absolut niciuna. În iarba unde zăcuse trupul mumificat era o pată mare de galben, cu o ramificaţie lungă până la capătul din fier al vătraiului. Parcă cineva încercase să scoată din câmp vătraiul după ce acesta căzuse pe mochetă.

Apartamentul lui Sinclair era spaţios, confortabil, şi ocupa întregul etaj 40. Un nivel mai jos se afla laboratorul unde Sinclair îşi crease minunile. L-am străbătut împreună cu Valpredo. Nu era aşa impresionant. Semăna cu laboratorul unui amator bogat. Cu instrumentele acelea se puteau asambla componente deja produse, însă nu era posibil să se construiască ceva complex. Nimic spectaculos.

...Cu excepţia computerului. Acesta era un locaş strâmt, cu un scaun pliant înconjurat de un holoecran de 360° şi suficiente dispozitive de comandă pentru a zbura până la Alfa Centauri.

Probabil că în acel computer erau ţinute secretele! Însă nu am încercat să-l utilizez. Va trebui să trimitem un programator de la ARM pentru a sparge codurile de acces pe care Sinclair le introdusese în băncile de date.

Când sosi camioneta, am târât cu toţii „moştenirea" lui Sinclair pe scări până pe acoperiş, într-o singură bucată. Piesele erau bine fixate pe cadrul lor, iar scările erau largi şi nu prea abrupte.

Am plecat către sediu în partea din spate a camionetei, studiind generatorul. Bucata aceea masivă din argint avea ceva din aspectul sculpturii *Pasăre în Zbor*: un echer folosit de un student la topologie, cu fire ataşate în colţurile rotunjite. M-am întrebat dacă reprezenta componenta esenţială a aparatului, sau dacă era doar ceva care să inducă în eroare. Oare chiar mergeam alături de un dispozitiv de propulsie interstelară? Poate Sinclair dăduse chiar el tonul zvonurilor, pentru a-şi proteja chestia asta, indiferent ce era. Sau... ce, exista vreo lege care să stipuleze că este interzis lucrul simultan la două proiecte?

De-abia aşteptam reacţia lui Bera.

Jackson Bera dădu peste noi din întâmplare, în vreme ce se deplasă pe coridoarele Comandamentului ARM, apoi ne urmă, târşâindu-şi picioarele. Nonşalant. Am băgat maşina în laboratorul principal şi am început să o comparăm cu hologramele pe care le făcusem, în caz că rătăcisem ceva pe drum. Bera stătea sprijinit de tocul uşii, observându-ne. Din ochii săi se citea cum îşi pierde treptat interesul, până ce păru gata să adoarmă.

Făcusem cunoştinţă cu el în urmă cu trei ani, când mă întorsesem de pe asteroizi şi intrasem în ARM. Pe atunci el avea

douăzeci de ani şi era în ARM de doi, însă atât tatăl, cât şi bunicul fuseseră, de asemeni, agenţi ARM. Multe din ceea ce ştiu, de la Bera le-am învăţat. Şi în timp ce învăţam să vânez oameni care vânau alţi oameni, urmărisem ce i se întâmpla lui.

Un agent ARM are nevoie de empatie. Are nevoie de capacitatea de a reconstitui imaginea psihicului prăzii sale. Dar Bera avea prea multă empatie. Îmi amintesc reacţia sa când Kenneth Graham s-a sinucis: o singură supradoză de electricitate prin mufa din craniu, scurgându-se pe traectul nervos către centrul cerebral al plăcerii. Bera avusese spasme săptămâni în şir. Sau cazul Anubis, la începutul anului trecut. Când ne-am dat seama ce făcuse acel băiat, Bera a fost la un pas să-l ucidă pe loc. Nu l-aş fi învinut.

Anul trecut Bera se săturase şi trecuse la departamentul tehnic al instituţiei. Zilele sale ca hăituitor al traficanţilor de organe luaseră sfârşit. Acum conducea laboratoarele ARM.

Pesemne că dorea tare mult să ştie ce era invenţia asta trăznită. Am tot aşteptat să întrebe... iar el se uita doar, zâmbind uşor. În cele din urmă se supără pe mine. Credea că era o farsă, ceva ce pusesem cu toţii la cale pentru a-l încurca.

– Bera..., am zis.

– Ia spune, bătrâne, ce-i asta? întrebă el, privindu-mă optimist.

– Pui cele mai delicate întrebări.

– Just! Înţeleg că aşa simţi, dar ce este? Îmi place, e frumoasă, dar ce este chestia asta pe care mi-ai adus-o?

I-am relatat tot ce ştiam, aşa cum se întâmplase.

– Nu prea pare un nou tip de propulsor spaţial, zise el după ce am terminat.

– Oho, ai auzit şi tu, aşa-i? Nu, nu pare. Doar dacă nu... (Mă. gândisem la asta chiar de când văzusem maşinăria.) Poate este menită să accelereze un proces de fuziune. S-ar obţine un randament superior în motoarele de fuziune.

– Nu. Deja se scoate peste 90%, iar drăcovenia de aici pare de calibru mare.

Întinse mâna pentru a atinge triunghiul îndoit din argint, cu degetele lui lungi şi conice.

– Păi, scoatem noi la iveală răspunsul.

– Mult noroc! Eu mă întorc la locuinţa lui Sinclair.

– De ce? Bătălia aici se dă.

Mă auzise destul de des vorbind melancolic despre ideea de a face parte dintre membrii unei colonii interstelare. Probabil că ştia ce aş fi simţit vizavi de un propulsor mai bun pentru navele interstelare, atât de lente acum.

– Cam aşa este, am spus. Avem generatorul, dar nu cunoaştem nimic despre el. Am putea să-l stricăm. Am de gând să pun mâna pe cineva care ştie ceva despre aparatul lui Sinclair.

– Adică?

– Pe cel care a încercat să-l fure. Pe ucigaşul lui Sinclair.

– Dacă spui tu..., zise Bera, însă fără a părea convins; mă cunoştea prea bine. Înţeleg că se pune de-o vânătoare de mame.

– Zău?

– Doar un zvon, zâmbi el. Voi, tipilor, aveţi baftă. Pe vremea când tata a intrat în ARM, treaba organizaţiei consta în cea mai mare parte din vânătorile de mame. Traficanţii încă nu se organizaseră, iar Legile Fertilităţii erau de dată recentă. Dacă nu le-am fi impus noi, nimeni nu le-ar fi dat ascultare.

– Bineînţeles, şi lumea arunca cu pietre în tatăl tău. Bera, zilele acelea s-au dus.

– Ar putea să revină. Dorinţa de a avea copii este ceva fundamental.

– Bera, nu am intrat în ARM să hăituiesc părinţi neautorizaţi.

I-am făcut semn de „la revedere" şi am plecat înainte să-mi poată răspunde. Eram capabil să mă descurc şi fără chemarea la datorie a lui Bera, care isprăvise cu vânarea traficanţilor şi a mamelor.

❖ ❖ ❖

Avusesem o privelişte frumoasă a clădirii Rodewald, în dimineaţa asta, în timp ce coboram către acoperiş. Aveam o privelişte frumoasă şi acum, din taxiul meu robotizat. De data aceasta căutam căi de ieşire.

La etajele lui Sinclair nu existau balcoane, iar ferestrele erau încastrate în structura clădirii. Un spărgător ce ar fi coborât

pe frânghie ar fi avut probleme cu ele. Nu păreau să se poată deschide.

Am încercat să localizez camerele de luat vederi de care pomenise Ordaz, în vreme ce mă apropiam de acoperiş. Nu le-am putut găsi. Poate că erau instalate în ulmi.

Oare de ce mă deranjam? Nu intrasem în ARM ca să umblu după mame, maşinării sau criminali obişnuiţi. Intrasem pentru a-mi achita braţul. Noul meu braţ ajunsese la Banca Mondială de Organe din ascunzătoarea unor traficanţi de organe capturaţi. Un cetăţean cinstit îşi găsise moartea pe trotuarul mobil al unui oraş, iar acum braţul său făcea parte din mine.

Intrasem în ARM pentru a-i urmări pe traficanţii de organe.

ARM nu se ocupă cu crima *per se*. Aparatul nu mai era acum în mâinile mele, iar investigarea de omucideri nu m-ar fi ferit de participarea la o vânătoare de mame. Şi nu aveam să o cunosc niciodată pe fată. Nu ştiam nimic despre ea, cu excepţia faptului că se afla acolo unde trebuia să se afle criminalul.

Oare o făceam doar pentru că era drăguţă?

Sărmana Janice. Când avea să se trezească... Timp de o lună întreagă eu mă sculasem cu acelaşi şoc înebunitor, gândul că-mi pierdusem braţul drept.

Taxiul ateriză. Dedesubt aştepta Valpredo.

Meditam... Maşinile nu erau singurul lucru care zboară. Însă oricine ar fi folosit una dintre bicicletele alea zburătoare şmechere, cu aripi-evantai, deasupra unui oraş, unde era posibil să se prăbuşească peste un trecător, n-ar fi trebuit să-şi facă griji pentru o acuzaţie de ucidere. Ar fi fost fără nici o îndoială băgat imediat într-o bancă de organe. Şi orice vehicul zburător trebuia să lase nişte urme undeva, dacă nu chiar pe platforma de aterizare. Ar fi distrus o tufă de trandafiri sau un bonsai, ori ar fi fost deteriorat de un ulm.

Taxiul decolă, făcând aerul să şuiere.

Valpredo rânjea înspre mine.

– Gânditorule! Ce-ţi umblă prin minte?

– Mă întrebam dacă asasinul n-ar fi putut ateriza pe copertina autoportului, am răspuns eu.

Valpredo se întoarse pentru a studia situaţia.

– Pe marginea copertinei sunt instalate două camere de luat vederi. Dacă vehiculul criminalului ar fi fost suficient de uşor, desigur că ar fi putut ateriza acolo, iar camerele nu l-ar fi detectat. Copertina n-ar fi în stare să reziste sub greutatea unei maşini, totuşi. În orice caz, nimeni nu a încercat!

– De unde ştii?

– O să-ţi arăt? Apropo, am inspectat sistemul de supraveghere vizuală. Suntem foarte siguri că niciuna dintre camere n-a fost mătrăşită.

– Şi nimeni n-a pătruns în locuinţă de pe acoperiş în noaptea trecută, cu excepţia fetei?

– Nimeni. Nimeni nici măcar n-a aterizat aici până azi-dimineaţă, la ora şapte. Priveşte!

Ajunsesem la scările de beton ce duceau în locuinţa lui Sinclair. Valpredo arătă către un punct luminos din plafonul în pantă, la nivelul pieptului.

– Aceasta este singura cale de acces, continuă el. Camera înregistrează pe oricine intră sau iese. Poate că nu i-ar fi prins faţa, însă oricum ar fi arătat că cineva a trecut. Face şaizeci de cadre pe minut.

Am coborât înăuntru. Un poliţist mă lăsă să intru.

Ordaz era la videofon. Ecranul arăta un tânăr bronzat din plin, sub al cărui bronz se citea emoţia. Inspectorul îmi făcu semn să tac, apoi îşi continuă discuţia.

– Atunci ajungeţi aici în cincisprezece minute? Ne-ar fi de mare ajutor. Vă rog, aterizaţi pe acoperiş. Încă mai avem treabă cu liftul.

Închise şi se întoarse către mine.

– Era Andrew Porter, iubitul fetei. Susţine că el şi Janice şi-au petrecut seara la o petrecere. Ea l-a dus acasă în jurul orei unu.

– Apoi a venit direct aici, dacă cea din autodoc este ea.

– Cred că este. Domnul Porter spune că Janice purta o nuanţă a pielii albastră, zise Ordaz, încruntându-se. Dacă minte, înseamnă că este un actor desăvârşit. Am impresia că realmente nu se aştepta la nici un soi de necazuri. A fost surprins când i-a răspuns

un străin, uluit când a aflat de moartea doctorului Sinclair şi îngrozit când i s-a comunicat că Janice a suferit un accident.

Trupul deshidratat şi generatorul fiind acum îndepărtate, scena crimei devenise un cerc gol de iarbă uscată, marcat cu urme de substanţă galbenă dispuse la întâmplare şi contururi de cretă albă.

– Am avut noroc, rosti Ordaz. Astăzi suntem în data de 4 iunie 2124. Doctorul Sinclair purta la mână un ceas cu calendar. Indică ziua de 17 ianuarie 2125. Dacă am oprit maşina la 9:50, aşa cum s-a întâmplat şi dacă considerăm că ceasul a înregistrat câte o oră la fiecare şapte secunde trecute în exteriorul câmpului, atunci câmpul trebuie să fi fost activat azi-noaptea, în jurul orei unu, plu-minus o marjă de eroare.

– Atunci, dacă fata nu a făcut-o, pesemne că l-a ratat cu puţin pe criminal.

– Exact.

– Ce se mai aude cu liftul? Nu e posibil să fi fost „lucrat"?

– Nu. Am studiat meticulos problema. Era la etajul acesta, încuiat manual. Nimeni n-ar fi putut pleca cu liftul...

– De ce te-ai întrerupt în mijlocul frazei?

Ordaz ridică din umeri, jenat.

– Maşina asta ciudată mă deranjează cu adevărat, Gil. M-am pomenit gândindu-mă la ce s-ar putea face dacă ar fi capabilă să dea timpul înapoi. Atunci ucigaşul ar fi putut coborî cu liftul în timp ce acesta urca.

Râse spre mine.

– În primul rând, nu cred un cuvânt din asta, am zis eu. În al doilea, asasinul nu avea maşina cu el pentru a o folosi. Doar dacă... nu a fugit înainte să comită crima. La naiba, acum uite că m-am molipsit şi eu.

– Mi-ar plăcea să ştiu mai multe despre acel aparat.

– Bera îl studiază în clipa de faţă. Am să-ţi dau de ştire imediat ce descoperim ceva. Mie mi-ar plăcea să ştiu mai multe despre impedimentele pe care le-a întâmpinat ucigaşul când a vrut să iasă.

– Detalii?

– Nu era posibil să fie deschisă vreo fereastră?

– Nu. Apartamentele acestea sunt de acum patruzeci de ani. Când au fost construite, smogul era încă dens. Se pare că doctorul Sinclair prefera să se bazeze pe instalaţia de condiţionare a aerului.

– Ce ştii despre apartamentul de dedesubt? Presupun că avea un lift separat...

– Da, firește. Este al lui Howard Rodewald, proprietarul clădirii – al acestui grup de clădiri, de fapt. Momentan se află în Europa. A închiriat apartamentul unor prieteni.

– Există vreo scară care să ducă acolo?

– Nu. Am cercetat cu atenţie apartamentele.

– În regulă. Ştim că ucigaşul avea un fir de nylon, deoarece a lăsat o porţiune din el legată de generator. Oare nu putea coborî de pe acoperiş în balconul lui Rodewald?

– Zece metri? Da, bănuiesc că da. (Ochii lui Ordaz scânteiară.) Trebuie să studiem pista asta. Însă tot se pune întrebarea cum a trecut de camera de luat vederi şi dacă putea pătrunde înăuntru, pdată ajuns pe balconul lui Rodewald.

– Asta e!

– Ocupă-te de problema asta, Gil. Altă întrebare: Cum *se aştepta* să plece?

Îmi urmări reacţia, care trebuie să fi fost satisfăcătoare, căci era o întrebare a naibii de bună.

– Vezi, dacă considerăm că Janice Sinclair şi-a ucis unchiul, atunci nu apare nici una dintre aceste probleme, continuă Ordaz. Dacă căutăm pe altcineva, trebuie să pornim de la premiza că planurile i-au fost date peste cap. A fost nevoit să improvizeze.

– Nu! Încă este posibil să fi plănuit dinainte să se folosească de balconul lui Rodewald. Şi asta înseamnă că ştia o cale de a evita camera de luat vederi...

– Bineînţeles! Generatorul.

Just. Dacă venise să fure generatorul... şi indiferent de mobilul crimei trebuia să-l fure, căci dacă îl găseam noi aici, aceasta i-ar fi făcut alibiul fărâmiţe... Aşa că trebuia să plece cărându-l cu el pe scări. Să zicem că îi lua un minut; asta însemna doar o optime de secundă în timp normal. O şansă din opt să fie surprins de cameră şi, oricum, aceasta n-ar fi observat decât o nălucă...

– Mda! am făcut eu.

– Ce-i?

– În mod cert intenţiona să fure maşina. Oare chiar voia să o coboare în balconul lui Rodewald cu o frânghie?

– Puţin probabil, spuse Ordaz. Generatorul cântăreşte mai mult de douăzeci şi cinci de kilograme. Putea să-l care pe scări. Cadrul l-ar fi făcut portabil. Dar să-l coboare cu frânghia...

– Ar trebui să căutăm un atlet al naibii de puternic.

– Cel puţin nu va trebui să cauţi departe pentru a-l găsi. Presupunem că ucigaşul tău ipotetic a venit cu liftul, nu?

– Da, am răspuns, căci nimeni în afară de Janice Sinclair nu aterizase pe acoperiş în noaptea trecută.

– Liftul era programat să permită accesul doar unui număr limitat de oameni şi să-i refuze pe toţi ceilalţi. Lista este scurtă. Doctorul Sinclair nu era o persoană sociabilă.

– Îi verifici? Unde se găseau, dovezi şi aşa mai departe?

– Desigur.

– Mai e ceva ce ar fi bine să verifici, am spus, însă atunci intră Andrew Porter şi a trebuit să las pe mai târziu ce aveam de zis.

Porter era îmbrăcat lejer, într-o salopetă translucidă uzată, pe care pesemne şi-o trăsese pe el în vreme ce alerga după un taxi. Sub haina largă, muşchii i se profilau ca nişte bolovani, iar abdominalii semănau cu platoşa unui tatu. Constituţie de surfer. Soarele îi decolorase părul până aproape de alb şi îi arsese pielea, făcând-o la fel de întunecată ca cea a lui Jackson Bera. Ai fi tentat să crezi că un bronz atât de puternic putea acoperi paloarea feţei, însă nu este adevărat.

– Unde-i Janice? întrebă el.

Nu aşteptă un răspuns. Ştia unde se află autodocul şi se îndreptă într-acolo. Noi l-am urmat.

Ordaz nu făcu presiuni. Aşteptă cât timp Porter se uită la Janice, ceru o diagnoză şi o parcurse cu atenţie. Porter deveni acum mai calm şi îşi recăpătă culoarea. Se întoarse către Ordaz şi se interesă ce s-a întâmplat.

– Domnule Porter, *ştiaţi ceva despre* ultimul proiect al doctorului Sinclair?

– Chestia aia care comprimă timpul? Da. O plasase în camera de zi când am venit aici, ieri seară – chiar în centrul cercului acela de iarbă uscată. Este vreo legătură?

– La ce oră aţi sosit?

– Oh, pe la vreo... şase. Am băut ceva, iar unchiul Ray ne-a arătat aparatul său. Nu ne-a explicat prea multe despre el. Ne-a demonstrat doar ce putea face. (Porter îşi arătă dinţii de un alb strălucitor.) Funcţiona cu adevărat! Drăcia aceea chiar comprima timpul! În vreo două luni ţi-ai putea trăi toată viaţa acolo. Să-l urmărim pe unchiul Ray cum se mişcă în interiorul câmpului era ca şi cum am fi încercat să ne concentrăm atenţia asupra unei păsări colibri. Mai rău chiar. A aprins un băţ de chibrit...

– Când aţi plecat?

– În jurul orei opt. Am cinat la *Cziller's House of Irish Coffe* şi... Ascultaţi, ce s-a întâmplat aici?

– Mai întâi trebuie să aflăm nişte lucruri, domnule Porter. Dumneata şi Janice aţi petrecut împreună toată seara zilei de ieri? Mai au fost şi alte persoane de faţă?

– Evident. Am luat cina singuri, însă apoi am fost la un soi de petrecere. Pe plajă, la Santa Monica. Un prieten de-al meu are o casă acolo. O să vă dau adresa. Unii dintre noi s-au întors la la Cziller's pe la miezul nopţii. Apoi Janice m-a dus acasă.

– Aţi afirmat că sunteţi iubitul Janicei. Nu locuiţi împreună?

– Nu. S-ar putea spune că sunt logodnicul ei, însă nu-i controlez în nici un fel viaţa. (Părea jenat.) Ea stă aici, cu unchiul Ray. *Stătea* cu unchiul Ray. Ah, la naiba!

Aruncă o privire în autodoc.

– Uite, datele indică faptul că se va trezi dintr-un moment în altul, continuă Porter. Pot să-i aduc o rochie.

– Bineînţeles.

L-am însoţit pe Porter în dormitorul Janicei, de unde alese pentru ea un neglijeu de culoarea piersicii. Începea să-mi placă de tipul ăsta. Avea instincte bune. O nuanţă de seară nu-i cel mai potrivit lucru pe care să-l porţi în dimineaţa unei crime. Iar el *alesese un neglijeu cu mâneci largi. Bine!*

ce îi lipsea fetei nu avea să iasă prea mult în evidenţă.

– Îi spuneţi unchiul Ray, zise Ordaz.

– Da. Pentru că aşa îi spunea Janice.

– El n-avea nimic împotrivă? Era sociabil?

– Sociabil? Ei bine, nu era, însă noi doi ne simpatizam reciproc. Amândurora ne plăceau enigmele, înţelegeţi? Făceam schimb de povestiri poliţiste şi jocuri de puzzle. Ascultaţi, poate pare caraghios, însă sunteţi siguri că a murit?

– Din nefericire, da. A murit, asasinat. Aştepta să sosească cineva după plecarea dumneavoastră?

– Da.

– Aşa a spus el?

– Nu, dar purta o bluză şi pantaloni. Când era doar cu noi, de obicei stătea dezbrăcat.

– Aha!

– Oamenii în vârstă nu prea obişnuiesc, zise Porter. Însă unchiul Ray era în formă bună. Se întreţinea.

– Aveţi vreo idee pe cine putea aştepta?

– Nu. Oricum, nu o femeie; nu avea o întâlnire romantică, vreau să spun. Poate pe cineva cu aceleaşi preocupări.

În spatele său Janice gemu.

Într-o clipită Porter se aplecă deasupra ei. Îi puse mâna pe umăr şi o îndemnă să rămână nemişcată.

– Stai liniştită, dragoste. Te scoatem de aici cât ai zice peşte.

Ea aşteptă până ce Porter îndepărtă manşoanele şi celelalte accesorii.

– Ce s-a întâmplat? întrebă Janice.

– Încă nu mi-au spus, rosti Porter, cu o umbră de furie. Ai grijă când te ridici. Ai suferit un accident.

– Ce fel de...? *Vai!*

– Totul va fi bine.

– Braţul meu!

Porter o ajută să iasă din autodoc. Braţul fetei se termina cu o cicatrice roză la câţiva centimetri dedesubtul umărului. Janice îl lăsă pe iubitul ei să o acopere cu capotul. Încercă să-şi lege cordonul, apoi renunţă când îşi dădu seama că se străduia să o facă cu o singură mână.

– Ascultă, şi eu mi-am pierdut braţul cândva, i-am spus.

Fata se uită la mine. La fel şi Porter.

– Sunt Gil Hamilton. De la Poliţia ONU. Chiar nu aveţi de ce să va faceţi griji. Vedeţi? (Mi-am ridicat braţul drept, am deschis şi închis pumnul.) Băncile de organe nu prea au multă cerere de membre, în comparaţie cu rinichii, de pildă. Probabil că nici n-o să trebuiască să aşteptaţi. Eu n-am aşteptat şi am senzaţia că este exact braţul cu care m-am născut. Funcţionează la fel de bine.

– Cum l-aţi pierdut? întrebă ea.

– Mi-a fost smuls de un meteorit, am zis, nu fără mândrie. Pe vremea când mă ocupam cu mineritul asteroidic în Centură.

N-a trebuit să pomenesc că noi înşine provocasem avalanşa de meteoriţi, plasând greşit bomba pe un asteroid pe care doream să-l deplasăm.

– Dumneata îţi aduci aminte cum ţi-ai pierdut braţul? o întrebă Ordaz.

– Da, zise fata şi o trecu un fior. Am putea merge undeva unde să stau jos? Mă simt un pic slăbită.

Am trecut în camera de zi. Janice se lăsă să cadă un pic cam de sus. Poate de vină era somnul, ori poate braţul lipsă îi afectase simţul echilibrului.

– Unchiul Ray este mort, nu? se interesă ea.

– Da.

– M-am întors acasă şi l-am găsit în poziţia aceea. Întins lângă maşina timpului pe care o realizase, cu partea din spate a craniului năclăită de sânge. M-am gândit că poate trăieşte încă, însă am văzut că maşina era în funcţiune; avea aura aia violetă. Am încercat să apuc vătraiul. Voiam să decuplez maşina cu el, însă n-am putut să-l strâng. Mâna nu numai că mi-a amorţit, dar nu mai puteam să o mişc.

– Aţi continuat să încercaţi?

– Pentru o vreme, da. După aceea... m-am retras pentru a evalua lucrurile. Nu voiam să pierd timpul, căci unchiul Ray poate era pe moarte acolo. Îmi simţeam braţul mort, ca de piatră... Cred că aşa şi era, nu? (O trecu un frison.) Carne putrezindă... Aşa mirosea. Şi dintr-o dată m-am simţit atât de vlăguită şi de ameţită, de parcă eu însămi eram pe moarte. De-abia am izbutit să intru în autodoc.

– Bine că aţi izbutit! am spus eu.

Paloarea cuprinse din nou chipul lui Porter când acesta îşi dădu seama cât de aproape de moarte fusese fata.

– Unchiul dumitale aştepta vizitatori în noaptea trecută?

– Aşa cred.

– De ce credeţi asta?

– Nu ştiu. Pur şi simplu, se comporta altfel.

– Ni s-a spus că aţi ajuns împreună cu câţiva prieteni la *Cziller's House of Irish Coffe*, în jurul miezului nopţii. Este adevărat?

– Bănuiesc că da. Am băut ceva, apoi l-am dus pe Drew la el, şi am venit acasă şi eu.

– Direct acasă?

– Da, spuse Janice tremurând. Am parcat maşina şi am coborât scările. Mi-am dat seama că ceva nu era în regulă. Uşa era deschisă. Apoi l-am văzut pe unchiul Ray întins lângă maşină! Ştiam că nu trebuie să fug la el. Ne spusese să nu păşim în interiorul câmpului.

– Aşa? Atunci n-ar fi trebuit să vă întindeţi după vătrai.

– Nu, într-adevăr. Aş fi putut să folosesc cleştele, zise fata de parcă ideea tocmai i-ar fi venit în minte. Era la fel de lung. Nu m-am gândit la asta. Nu aveam timp. Nu înţelegeţi? El era pe moarte acolo, sau deja mort!

– Da, bineînţeles. Aţi alterat în vreun fel scena crimei?

Ea râse amar.

– Am impresia că am mişcat vătraiul vreo cinci centimetri. Apoi, când am simţit ce mi se întâmplă, am fugit imediat la autodoc. Era oribil. De parcă îmi dădeam sufletul...

– Cangrenă instantanee, rosti Porter.

– N-aţi încuiat liftul, de exemplu? întrebă Ordaz.

La naiba! Ar fi trebuit să mă gândesc la asta.

– Nu. De obicei o facem când ne asigurăm pentru noapte, însă ieri n-am avut timp.

– De ce? se interesă Porter.

– Când am sosit noi, liftul era încuiat, răspunse Ordaz.

Porter reflectă la asta.

– Atunci asasinul trebuie să fi plecat de pe acoperiş. Veţi descoperi fotografii ale lui.

Ordaz surâse iertător.

– Tocmai asta este problema noastră. Nici o maşină nu şi-a luat zborul de pe acoperiş în noaptea trecută. O singură maşină a aterizat. A dumneavoastră, domnişoară Sinclair.

– Dar..., făcu Porter, apoi se opri şi reluă raţionamentul. După ce a sosit aici, poliţia a dat drumul la lift?

– Nu. Nu este posibil ca asasinul să fi plecat după ce am venit noi.

– Ah!

– Iată cele întâmplate, începu Ordaz. Azi dimineaţă, în jurul orei 5:30, locatarii de la... (Făcu o pauză pentru a-şi reaminti.) ...de la etajul 36 au vorbit cu îngrijitorul clădirii, anunţând că prin sistemul de condiţionare a aerului vine un miros de carne putrezită. Îngrijitorul a căutat o vreme sursa mirosului, dar abia când a ajuns pe acoperiş a devenit evident. A...

– Cu cel fel de vehicul a ajuns pe acoperiş? se repezi Porter.

– Domnul Steeves afirmă că a luat un taxi de pe stradă. Alt mod de a coborî pe platforma de aterizare a doctorului Sinclair nu există.

– Da. Dar de ce a făcut asta?

– Poate că au existat şi alte ocazii când au ieşit mirosuri ciudate din laboratorul doctorului Sinclair. Îl vom întreba.

– Aşa să faceţi!

– Domnul Steeves s-a luat după mirosul ce ieşea pe uşa deschisă de la apartamentul doctorului. Apoi ne-a contactat şi ne-a aşteptat pe acoperiş.

– Dar taxiul său? (Porter avea într-adevăr nas de copoi.) Poate că asasinul a aşteptat până ce taxiul a ajuns aici, iar apoi a plecat cu el, după ce l-a lăsat Steeves.

– Taxiul a decolat imediat ce Steeves a pus piciorul pe pământ. Îngrijitorul avea un semnalizator de taxiuri, în caz că dorea altul. Camerele au supravegheat vehiculul tot timpul cât a staţionat pe acoperiş. Înţelegeţi problema noastră?

Aparent, Porter o înţelegea. Îşi trecu ambele mâini prin părul blond deschis.

– Cred că ar trebui să amânăm discuţia

până ce vom şti mai multe, propuse el.

Se referea la Janice. Fata părea încurcată; nu pricepuse. Însă Ordaz încuviinţă imediat şi se ridică în picioare:

– Foarte bine. Nu există nici un motiv pentru care domnişoara Sinclair să nu poată locui în continuare aici. S-ar putea să vă deranjăm din nou, îi spuse ei. Deocamdată, condoleanţele noastre.

Ordaz îşi făcu ieşirea din scenă. Eu l-am urmat. La fel, lucru neaşteptat, făcu şi Drew Porter. În vârful scărilor, acesta îl opri pe inspector, apucându-l cu mâna sa mare de antebraţ.

– Credeţi că Janice a făcut-o, nu-i aşa?

– Ce alternative am? Trebuie să iau în considerare această posibilitate.

– Nu avea nici un motiv. Îl adora pe unchiul Ray. În aceşti ultimi doisprezece ani a stat cu el. Nu avea nici cel mai mic motiv să-l ucidă.

– Nu exista o moştenire?

Expresia lui Porter deveni posacă.

– Bine, ar fi obţinut nişte bani, zise el. Însă Janice nu era absolut deloc interesată de aşa ceva.

– Daaa. Şi totuşi, ce altă opţiune avem? Tot ce cunoaştem până acum ne indică faptul că ucigaşul nu putea să părăsească locul crimei. Am cercetat locuinţa de cum am venit. Nu erau decât Janice Sinclair şi unchiul ei asasinat.

Porter se abţinu în ultima clipă să dea imediat un răspuns, reflectă asupra lui... Trebuie că îl ispitea rolul. Detectiv particular, întotdeauna cu un pas înaintea poliţiei. Da, Watson, jandarmii ăştia au un talent deosebit să scape din vedere esenţialul... Avea însă prea mult de pierdut.

– Şi îngrijitorul, domnul Steeves, spuse el în cele din urmă.

Ordaz ridică o sprânceană.

– Da, firește. Îl vom ancheta pe domnul Steeves.

– Cum a primit acel apel de la... apartamentul 36? Prin videofon fix sau mobil? Poate era deja pe acoperiş.

– Nu-mi amintesc să fi pomenit. Dar avem imaginile ce arată aterizarea taxiului său.

– Avea un semnalizator de taxiuri. Putea să-l cheme chiar de aici.

– Încă ceva, am zis şi Porter se uită la mine cu speranţă. Cum e cu liftul, Porter? Are montat un microprocesor, nu? Nu ia pe cineva dacă nu figurează pe listă.

– Sau dacă unchiul Ray nu-i permite accesul. În holul de la parter există un interfon. Însă la acea oră din noapte probabil că unchiul Ray n-ar fi lăsat pe nimeni să urce dacă nu era aşteptat.

– Aşadar, dacă Sinclair aştepta un partener de afaceri, acesta se află probabil trecut în memorie. Dar coborârea? Poţi coborî dacă nu eşti pe listă?

– Ăăă... cred că da.

– Poţi, spuse Ordaz. Liftul monitorizează numai intrările, nu şi plecările.

– Atunci de ce nu l-a folosit ucigaşul? Nu mă refer neapărat la Steeves. Mă refer la oricine a fost. De ce nu a coborât cu liftul? Ar fi fost cea mai la îndemână cale.

Se priviră, dar nu ziseră nimic.

– Bine, am rostit eu şi m-am întors către inspector. Când faci verificarea persoanelor de pe listă, vezi dacă vreuna dintre ele nu are un braţ vătămat. Ucigaşul ar fi putut comite aceeaşi greşeală ca şi Janice: să-şi rănească mâna în încercarea de a opri generatorul. Şi aş dori să arunc o privire asupra numelor din memoria liftului.

– Foarte bine, zise Ordaz şi ne-am îndreptat amândoi către maşina brigăzii, aflată în autoport.

Nu ne putea auzi nimeni când inspectorul adăugă:

– Cum este implicat ARM-ul în treaba aceasta, domnule Hamilton? De unde interesul dumitale pentru latura criminalistică a cazului?

I-am spus ce îi spusesem şi lui Bera: era posibil că asasinul lui Sinclair să fie singurul expert în viaţă în chestiunea maşinii timpului făcută de Sinclair. Ordaz aprobă din cap. Ce voia, de fapt, el să ştie era dacă aveam autoritatea legală pentru a ordona LAPD-ului într-o afacere locală. Iar răspunsul meu fusese da.

❖ ❖ ❖

Sistemul de securitate al liftului lui Sinclair fusese construit să memoreze amprentele digitale şi structura oaselor faciale (care era scanată cu un radar de profunzime,

evitându-se astfel inconvenientele ridicate de schimbarea stilului de bărbierit şi de petrecerile mascate) a până la o sută de persoane. Majoritatea oamenilor au în jur de o sută de cunoştinţe, plus-minus vreo zece. Sinclair însă introdusese numai douăsprezece nume, punându-l la socoteală şi pe al său.

RAYMOND SINCLAIR
GEORGE STEEVES
ANDREW PORTER
PAULINE URTHIEL
JANICE SINCLAIR
BERNATH PETERFI
EDWARD SINCLAIR JR.
LAWRENCE MUHAMMAD ECKS
EDWARD SINCLAIR III
BERTHA HALL
HANS DRUCKER
MURIEL SANDUSKY

Valpredo avusese de lucru. Folosise maşina poliţiei şi videofonul ei pe post de birou de secretariat în timp ce supraveghea acoperişul.

– Ştim cine sunt o parte din aceste persoane, spuse el. Edward Sinclair Al Treilea, de pildă, este nepotul lui Edward Senior şi frate cu Janice. Se află în Centură, pe Ceres, făcându-şi un nume ca designer industrial. Edward Senior este fratele lui Raymond. Locuieşte în Kansas City. Hans Drucker, Bertha Hill şi Muriel Sandusky îşi au cu toţii domiciliul în zona Los Angelesului extins; nu ştim ce legături aveau cu Sinclair. Pauline Urthiel şi Bernath Peterfi sunt un fel ce cercetatori asistenţi. Ecks este avocatul lui Sinclair în materie de brevete pentru invenţii. Bănuiesc că putem sta de vorbă cu Edward III la videofon...

Ordaz făcu o faţă... O convorbire cu Centura nu era ieftină.

– Cu ceilalţi..., continuă Valpredo.

– Pot să vin cu o sugestie? am întrebat.

– Desigur, zise inspectorul.

– Trimite-mă cu cel care va discuta cu Ecks, Peterfi şi Urthiel. Probabil că aceştia îl cunoşteau pe Sinclair din domeniul profesional şi prezenţa unui agent ARM vă va oferi şansa să puneţi nişte întrebări ceva mai amănunţite.

– Aş putea să mă ocup eu de sarcina asta, se oferi Valpredo.

– Foarte bine, zise Ordaz, părând încă posomorât. Aş fi fost mulţumit dacă lista asta ar fi fost completă. Din nefericire trebuie să luăm în considerare şi posibilitatea ca vizitatorul doctorului Sinclair să fi utilizat interfonul din hol şi să fi cerut să fie primit.

❖ ❖ ❖

Bernath Peterfi nu răspundea la videofon.

Pe Pauline Urthiel am prins-o la videofonul mobil. O voce ascuţită de contraalto, fără imagine. Am dori să stăm de vorbă cu ea în legătură cu anchetarea unei crime; o găseam acasă în după-amiaza aceasta? Nu. Ţinea o prelegere, dar ajungea acasă pe la şase.

Ecks răspunse ud leoarcă şi fără să zâmbească. Ne scuzaţi că v-am scos de sub duşş, domnule Ecks. Am dori să stăm de vorbă cu dumneavoastră în legătură cu anchetarea unei crime...

– Sigur, veniţi. Cine a murit?

Valpredo îi spuse.

– Sinclair? *Ray* Sinclair? Sunteţi siguri?

Da, eram.

– Of, Doamne! Ascultaţi, lucra la ceva important. un propulsor interspaţial, dacă se dovedea funcţional. În caz că există vreo posibilitate să conservaţi aparatura...

I-am dat încă o dată asigurări şi am închis. Dacă avocatul lui Sinclair în materie de brevete de invenţii credea că este un propulsor spaţial... poate că aşa era.

– Nu pare c-ar avea intenţia de a-l fura, observă.

– Nu. Şi chiar dacă ar fi pus mâna pe aparat, tot n-ar fi putut pretinde că el l-a creat. Dacă el este ucigaşul, nu după generator umbla.

Ne deplasam cu viteză mare, viteză de maşină de poliţie în misiune. Vehiculul era pe pilot automat, bineînţeles, însă era posibil să aibă nevoie de supervizare manuală în orice moment. Valpredo se concentra asupra decorului ce trecea pe lângă noi şi vorbea fără să se uite la mine.

– Ştii, tu şi inspectorul nu căutaţi acelaşi lucru.

– Ştiu. Eu caut un ucigaş ipotetic. Julio

caută o vizită ipotetică. Ar fi greu să demonstreze că nu a existat niciuna, însă dacă Porter şi fata spun adevărul, este posibil ca Julio să demonstreze că vizitatorul nu l-a omorât pe Sinclair.

– Şi atunci rămâne Janice, zise Valpredo.

– Tu de partea cui eşti?

– De partea nimănui. Nu fac decât să pun întrebări interesante. Tu însă eşti foarte sigur că fata este nevinovată.

– Mda!

– De ce?

– Habar n-am. Poate pentru că nu cred că are atâta minte. N-a fost un omor banal.

– E nepoata lui Sinclair. Nu poate fi complet idioată.

– Ereditatea nu acţionează în felul ăsta. Poate mă amăgesc singur. Poate braţul ei este de vină. Şi-a pierdut un braţ; are deja destule probleme pe cap.

Apoi am împrumutat videofonul maşinii pentru a scormoni prin baza de date a computerului ARM.

PAULINE URTHIEL. Născută Paul Urthiel. Doctorat în fizica plasmei, Universitatea Californiei din Ervine. Schimbare de sex şi de nume, 2111. Nominalizată acum şase ani pentru premiul Nobel, cu studiile în domeniul efectului de anulare a sarcinii într-un dezintegrator Slaver. Înălţime: 1,75 m. Greutate: 61 kg. Căsătorită cu Lawrence Muhammad Ecks, 2117. Şi-a păstrat, impropriu spus, numele de fată. Domicilii separate.

BERNATH PETERFI. Doctorat în fizică subatomică şi domenii conexe, MIT. Diabetic. Înălţime: 1,73 m. Greutate: 66 kg. Cerere de dispensă de la Legile Fertilităţii respinsă, 2119. Căsătorit – 2118, divorţat – 2112. Locuieşte singur.

LAWRENCE MUHAMMAD ECKS. Masterat în fizică. Membru al baroului. Înălţime: 1,85 m. Greutate: 86 kg. Braţ stâng artificial. Vicepreşedinte CIT (Comitetul pentru Interzicerea Transplanturilor).

– Ciudat cum tot apar braţele în cazul ăsta, remarcă Valpredo.

– Mda. (Inclusiv eu, un braţ al legii care nu prea aveam ce căuta pe aici.) Ecks are un masterat. Poate că ar fi fost în stare să-i convingă pe ceilalţi că generatorul îi aparţine. Sau poate credea că este în stare.

– Pe noi n-a încercat să ne aburească.

– Presupunând că ă dat greş în noaptea trecută, asta n-ar însemna neapărat să dorească ca generatorul să fie pierdut pentru umanitate, am dreptate?

– Cum a ieşit?

Nu i-am răspuns.

❖ ❖ ❖

Ecks locuia într-un turn conic, înalt de aproape o milă. La un moment dat, Săgeata Lindstetter trebuie că fusese cea mai mare construcţie ridicată vreodată, asta înainte să se introducă structurile tip arcă. Am aterizat pe o platformă situată la o treime de vârf, apoi am coborât zece etaje.

Avocatul era îmbrăcat când ne-a deschis; purta nişte pantaloni de un galben orbitor şi o cămaşă din plasă. Pielea îi era foarte închisă la culoare, iar părul – o lână neagră şi pufoasă, cu firişoare cărunte prin ea. La videofon nu putusem să-mi dau seama care braţ era cel artificial; nici acum nu puteam. Ne invită înăuntru, luă loc şi aşteptă întrebările.

Unde a fost noaptea trecută? Avea un alibi? Asta ne-ar ajuta considerabil.

– Îmi pare rău, nu. Mi-am petrecut noaptea lucrând la un caz destul de dificil. Nu v-ar interesa detaliile.

I-am spus că m-ar interesa.

– De fapt, este vorba despre Edward Sinclair, strănepotul lui Ray. Băiatul e imigrant în Centură şi a realizat o lucrare de design industrial ce ar putea fi adaptată pentru Pământ. Pivot pentru un motor cu reacţie. Necazul este că nu-i foarte diferit de modelele existente, ci doar mai bun. Brevetul său din Centură este valabil, însă legile Naţiunilor Unite sunt altele. Nici nu v-ar veni să credeţi dacă auzi toate încurcăturile juridice.

– Este probabil să piardă?

– Nu, treaba s-ar putea complica numai dacă o firmă numita Firestorm hotărăşte să intre în luptă. Vreau să fiu gata pentru asta. La nevoie e posibil chiar să-i cer puştiului să se întoarcă pe Pământ. Mi-ar displăcea profund să fac asta, totuşi. Are probleme cu inima.

A folosit liniile de comunicaţie, să spu-

nem pentru accesul la reţeaua informatică, în timpul nopţii de documentare?

Dintr-o dată Ecks se lumină la faţă.

– Da, sigur. Constant, toată noaptea. În regulă, am un alibi.

N-avea nici un rost să-i arătăm că asemenea apeluri puteau fi făcute şi din altă parte.

– Aveţi vreo idee unde a fost soţia dumneavoastră ieri noapte?

– Nu, nu locuim împreună. Ea stă la 300 de etaje mai sus. Avem o căsătorie modernă... poate prea modernă, adăugă el gânditor.

Exista o mare probabilitate ca Raymond Sinclair să fi aşteptat o vizită în noaptea trecută. Avea Ecks vreo idee...

– Întreţinea relaţii cu două femei, zise Ecks. Aţi putea să le întrebaţi pe ele. Bertha Hall are vreo optzeci de ani, cam de aceeaşi vârstă cu Ray. Nu-i prea sclipitoare, nu după standardele lui Ray, însă se menţine în aceeaşi formă fizică bună ca şi el. Făceau drumeţii, jucau tenis, poate se culcau împreună, poate nu. Să vă ofer adresa ei. Şi mai este şi Muriel nu-ştiucum. Ray făcuse o pasiune pentru ea cu câţiva ani în urmă. Acum are treizeci de ani. N-am idee dacă se mai vedeau sau nu.

Sinclair mai cunoştea şi alte femei?

Ecks ridică din umeri.

Pe plan profesional pe cine cunoştea?

– Vai, Doamne, o listă nesfârşită. Ştiţi câte ceva despre felul în care lucra Ray? ne întrebă, fără a aştepta răspuns. În cea mai mare parte a cazurilor folosea modele informatice. Orice experiment în domeniul său putea costa milioane, sau chiar mai mult. El se pricepea la programarea unor simulări ale experimentelor, care să-i arate ce voia să ştie. De pildă, oh... Sunt sigur că aţi auzit de lanţul molecular Sinclair.

Ba bine că nu! Îl folosisem la tractare în Centură; nici un alt material nu era suficient de uşor şi de rezistent. O buclă din lanţul molecular Sinclair era aproape invizibilă, însă putea să taie şi oţelul.

– N-a început să lucreze cu elementele chimice decât după ce, practic, terminase proiectul. Mi-a spus că şi-a petrecut patru ani realizând modele moleculare simulate pe computer. Partea dificilă au fost capetele lanţului molecular; lanţul începea să se dezintegreze de la extremităţi din momentul când era produs. Când în cele din urmă a obţinut ce voia, a făcut contract cu un laborator de chimice industrială pentru a-l executa în numele lui.

– La asta mă refer, continuă Ecks. De îndată ce descoperea soluţia, angaja alţi oameni pentru a se ocupa de aspectul concret al lucrării. Iar cei angajaţi trebuiau să ştie la ce lucrează. Îi cunoştea pe fizicienii, chimiştii şi specialiştii în teoria câmpului cei mai buni de pe Pământ şi din Centură.

Precum Pauline? Precum Bernath Peterfi?

– Da, Pauline a realizat ceva pentru Sinclair cândva. Nu i-a convenit că a trebuit să-l lase pe el să culeagă toate aprecierile. Pauline prefera să lucreze pe cont propriu. N-o învinuiesc.

Se putea gândi la vreo persoană care e posibil să fi dorit să-l asasineze pe Sinclair?

Ecks ridică din umeri.

– Aş zice că asta este meseria dumneavoastră. Ray nu împărţea niciodată onorurile cu nimeni. Poate că cineva cu care colaborase i-a purtat pică. Sau poate a fost cineva care încerca să-i fure ultima invenţie. Luaţi aminte, nu ştiu prea multe despre ce încerca să realizeze, dar dacă funcţiona ar fi fost ceva fantastic de valoros, şi nu doar în bani.

Valpredo scoase un sunet de parcă ar fi vrut să arate că el terminase.

– Vă deranjează dacă vă pun o întrebare personală? am zis eu.

– Puneţi-o!

– Braţul dumneavoastră... Cum l-aţi pierdut?

– M-am născut fără el. N-a fost o malformaţie congenitală, doar o situaţie prenatală dificilă. Am venit pe lume cu un singur braţ şi suferind de rahitism. La momentul când am fost suficient de mare pentru un transplant, am ştiut că nu vreau aşa ceva. Să vă ţin discursul standard?

– Nu, mulţumesc, însă ma întreb cât de bun este braţul dumneavoastră artificial. Am şi eu unul transplantat.

Ecks mă studie cu atenţie, căutând semne de degenerare morală.

– Presupun că de asemeni vă număraţi

printre aceia care continuă să voteze pedeapsa cu moartea pentru delicte din ce în ce mai neînsemnate.

– Nu, eu...

– La urma urmei, dacă băncile de organe rămân fără infractori, dumneavoastră ajungeţi la anaghie. Aţi putea fi nevoiţi să trăiţi cu consecinţele greşelilor pe care le-aţi făcut.

– Nu! Sunt unul dintre cei care s-au opus legii celui de-al doilea trup, pentru a interzice accesul acelei categorii la băncile de organe. Şi îmi câştig existenţa vânând traficanţi de organe. Însă nu am un braţ artificial şi bănuiesc că motivul pentru asta este că am o fobie.

– O tehnofobie? Am auzit de aşa ceva, rosti Ecks. Însă poţi avea şi alte fobii. Toate organele din mine îmi aparţin în întregime, nu sunt părţi dintr-un om mort. Recunosc că nuanţa nu este întocmai aceeaşi, însă este la fel de rezonabil. Şi... priviţi!

Mă apucă de antebraţ şi strânse.

Aveam senzaţia că oasele mele erau gata să cedeze. N-am ţipat, însă mi-a trebuit ceva efort.

– Asta nu-i toată forţa mea, zise avocatul. Şi pot să o ţin aşa toată ziu. Braţul acesta nu oboseşte.

Îmi dădu drumul.

M-am interesat dacă îl deranja să-i văd braţele. El spuse că nu. Pe atunci însă, Ecks nu ştia de mâna mea imaginară.

Am examinat plasticul de sinteză al braţului artificial, apoi osul şi muşchii celuilalt. Braţul adevărat era acela care mă interesa.

– Ei bine? întrebă Valpredo când ne aflam din nou în maşină.

– Nimic în neregulă cu braţul natural, am spus. N-are cicatrice.

Valpredo dădu din cap, aprobator.

Însă sfera de timp comprimat n-ar fi afectat plasticul şi bateriile, mi-am zis. Şi dacă Ecks ar fi plănuit să coboare două etaje cele douăzeci şi cinci de kilograme ale generatorului, braţul său artificial ar fi avut forţa necesară.

❖ ❖ ❖

L-am contactat pe Peterfi din maşină şi l-am găsit acasă. Era un bărbat scund, cu ten întunecat, chip blând, păr drept, de un negru strălucitor, tuns pierdut. Clipea din ochi şi se uita chiorâş, ca şi cum lumina ar fi fost prea puternică, şi avea aspectul dezordonat al unei persoane care dormise îmbrăcată în hainele de zi. M-am întrebat dacă nu-i întrerupsesem somnul de după-amiază.

Da, ar fi bucuros să ajute poliţia în anchetarea unei crime.

Peterfi stătea într-o clădire joasă, din sticlă şi beton, situată pe o faleză din Santa Monica. Apartamentul său dădea către mare.

– Scump, dar merită pentru privelişte, zise Peterfi, indicându-ne scaunele din camera de zi.

Draperiile erau trase, împiedicând razele soarelui de după-amiază. Am remarcat umflătura de sub mâneca dreaptă a bărbatului, acolo unde fusese fixat de osul braţului un perfuzor automat cu o capsulă de insulină.

– Ei bine, cu ce vă pot ajuta? Nu-mi amintesc să fi menţionat cine a fost ucis...

Valpredo îi spuse.

Peterfi se arătă zguduit.

– Vai... Ray Sinclair? Dar nu se poate stabili cum va afecta asta..., şi brusc se opri.

– Vă rog, continuaţi! zise Valpredo.

– Lucram la ceva împreună. Ceva... revoluţionar.

Un propulsor interstelar?

Peterfi fu surprins. Ezită un timp, apoi rosti:

– Da. Trebuia să fie secret.

I-am spus că văzusem maşina în funcţiune. Cum putea servi un câmp de comprimare a timpului drept sistem de propulsie interstelară?

– Nu era exact asta, zise cercetătorul, după care ezită din nou. Au existat întotdeauna câţiva savanţi optimişti care au susţinut că doar pentru că masa şi inerţia au fost permanent asociate în experienţa umană, nu este neapărat necesar ca aceasta să fie o lege universală. Ceea ce am facut eu şi Ray a fost să creăm condiţiile pentru reducerea inerţiei. Înţelegeţi...

– Un sistem de propulsie noninerţială...

Peterfi încuviinţă energic din cap.

– În linii mari, da. Aparatul este intact? Dacă nu...

I-am dat asigurări în această privinţă.

– Bine, atunci. Tocmai voiam să spun că dacă ar fi fost distrus, îl puteam reface şi singur. Eu am fost cel care s-a ocupat în cea mai mare parte cu construcţia lui. Ray prefera să lucreze cu mintea, nu cu mâinile.

Îi făcuse Peterfi o vizită lui Sinclair ieri noaptea?

– Nu. Am cinat la un restaurant din josul coastei, apoi m-am întors acasă şi m-am uitat la holovizorul mural. Pentru ce oră am nevoie de un alibi? întrebă el glumeţ.

Valpredo îi zise şi expresia sa glumeaţă se prefăcu într-o grimasă nervoasă. Nu, plecase de la Mail Shirt puţin după nouă; nu putea dovedi unde fusese după acea oră.

Ştia cine ar fi putut dori să-l asasineze pe Raymond Sinclair?

Peterfi declară că nu voia să facă acuzaţii explicite. Bineînţeles că îl înţelegeam. Poate cineva cu care lucrase în trecut, sau poate cineva pe care îl insultase. Ray considera că majoritatea omenirii era compusă din proşti. Sau... am putea cerceta chestiunea dispensei fratelui lui Ray.

– Dispensa lui Edward Sinclair? întrebă Valpredo. Ce-i cu ea?

– Sincer aş fi preferat să aflaţi povestea de la altcineva. Poate cunoaşteţi faptul că lui Edward Sinclair i s-a refuzat dreptul de a avea copii din pricina unei maladii cardiace ereditare. Şi nepotul său o are. Există anumite dubii dacă a făcut chiar el lucrarea pentru care a dobândit dispensa.

– Asta însă trebuie să se fi întâmplat acum patruzeci-cincizeci de ani. Ce legătură ar putea să aibă cu crima de acum?

Peterfi explică răbdător:

– Edward a avut un copil în baza dispensei de la Legile Fertilităţii. Acum există doi nepoţi. Să presupunem că problema este reexaminată. Atunci nepoţii şi-ar pierde dreptul de a avea copii. Ar fi ilegali. Poate şi-ar pierde chiar şi dreptul de a moşteni.

– Mda! aprobă Valpredo. O să cercetăm pista asta.

– Şi dumneavoastră aţi solicitat o dispensă, nu cu multă vreme în urmă, am zis eu. Bănuiesc că... ăăă...

– Da, diabetul. Nu mă deranjează deloc în viaţă. Ştiţi de cât timp se foloseşte insulina în tratamentul diabetului? De aproape două sute de ani! Ce contează dacă sunt diabetic? Ce contează dacă copiii mei sunt?

Ne fixă cu privirea, aşteptând un răspuns. Nu primi niciunul.

– Dar Legile Fertilităţii îmi neagă dreptul de a avea copii. Ştiaţi că mi-am pierdut soţia deoarece Consiliul nu mi-a acordat o dispensă pe care o meritam? Lucrările mele asupra circulaţiei plasmei în fotosfera solară... Ei, n-are sens să vă ţin prelegeri pe acest subiect, nu-i aşa? Însă studiile mele pot fi folosite pentru anticiparea structurii furtunilor de protoni din apropierea oricărei stele de tip G? Fiecare colonie datorează ceva muncii mele.

Era o exagerare, mi-am spus în gând. Furtunile de protoni afectau îndeosebi operaţiunile de minerit pe asteroizi...

– De ce nu vă stabiliţi în Centură? am întrebat. Acolo aţi fi stimat pentru lucrările dumneavoastră şi nici nu se aplică Legile Fertilităţii.

– Mă îmbolnăvesc în afara Pământului. E vorba despre bioritmuri, n-are nimic de-a face cu diabetul. Jumătate din omenire suferă din pricina tulburărilor de bioritm.

Îmi părea rău pentru el.

– Încă aţi putea obţine dispensa pentru activitatea dumneavoastră la propulsorul noninerţial. Asta v-ar aduce soţia înapoi?

– Ăă... nu ştiu. Mă îndoiesc. Au trecut doi ani. În orice caz, nu se poate prezice în ce sens va decide Consiliul. Data trecută credeam că am dispensa în buzunar.

– Vă deranjează dacă vă examinez braţele?

– Ce...? făcu Peterfi, uitându-se la mine.

– Aş dori să vă examinez braţele.

– Asta pare o solicitare foarte curioasă. De ce?

– Este probabil ca ucigaşul lui Sinclair să-şi fi vătămat braţul în noaptea trecută. Vă reamintesc că acţionez în numele Poliţiei Naţiunilor Unite. Dacă aţi fost afectat de efectele secundare ale unui posibil propulsor spaţial ce ar putea fi folosit de coloniştii pământeni, ascundeţi o dovadă pentru...

M-am oprit, căci Peterfi se ridicase în

picioare şi îşi scotea tunica. Nu era bucuros, însă se supuse. Braţele sale păreau în regulă. Le-am pipăit pe amândouă, am flexat încheieturile, am masat articulaţiile falangelor. Am palpat oasele de sub carne cu buricele degetelor mele imaginare.

La şapte-opt centimetri mai jos de încheietura umărului, osul fusese sudat. Am cercetat musculatura şi tendoanele...

– Braţul dumneavoastră drept a fost transplantat, am spus. Pesemne că asta s-a întâmplat acum şase luni.

El îşi stăpâni nervozitatea.

– Poate că nu va daţi seama, dar operaţia de reataşare a braţului propriu lasă aceeaşi cicatrice.

– Aşa s-a întâmplat?

Furia îl făcu să vorbească mai precis.

– Da. Efectuam un experiment şi a avut loc o explozie. Braţul mi-a fost aproape retezat. Mi-am legat un bandaj ca să fac hemostază şi am intrat în autodoc înainte să-mi pierd cunoştinţa.

– Există vreo dovadă în acest sens?

– Mă îndoiesc. N-am povestit nimănui despre acest accident, iar autodocul nu păstrează înregistrări. În orice caz, am senzaţia că sarcina probei vă revine dumneavoastră.

– Mda.

Peterfi îşi îmbrăcă din nou tunica.

– Aţi terminat aici? Sunt profund îndurerat de moartea lui Ray Sinclair, dar nu văd cum este posibil să aibă de-a face cu stupiditatea mea de acum şase luni.

Nici eu. Am plecat.

Din nou în maşină. Era 17:20; puteam să luăm o gustare în drum spre locuinţa Paulinei Urthiel.

– Cred că era transplantat, i-am zis lui Valpredo. Şi n-a vrut să recunoască. Pesemne că a fost la un traficant de organe.

– De ce ar fi făcut acest lucru? Nu-i atât de dificil să obţii un braţ de la băncile publice de organe.

Am reflectat la asta.

– Ai dreptate. Însă dacă era un transplant normal, ar fi existat o înregistrare. Poate că s-a întâmplat aşa cum a spus el.

– Da.

– Ce zici de asta? Făcea un experiment ilegal. Ceva ce ar putea provoca poluare sau chiar ceva în legătură cu radioactivitatea. S-a ales cu nişte arsuri din pricina radiaţiilor la braţ. Dacă s-ar fi dus la băncile publice de organe ar fi fost arestat.

– Şi scenariul acesta se potriveşte. Putem să o dovedim?

– Nu ştiu. Mi-ar plăcea să o facem. Poate ne spune cum să-l găsim pe cel cu care a tratat. Să facem nişte cercetări; poate aflăm la ce lucra acum şase luni.

❖ ❖ ❖

Pauline Urthiel ne deschise chiar în clipa când am sunat.

– Bună seara! Tocmai m-am întors şi eu. Pot să vă ofer ceva de băut?

Am refuzat amândoi. Ea ne pofti într-un apartament destul de mic, cu o mulţime de piese de mobilier ce se puteau plia în tavan. Acum erau vizibile doar o canapea şi o măsuţă de cafea; restul existau sub formă de contururi pe plafon. Perspectiva oferită de fereastra panoramică îţi tăia răsuflarea. Pauline locuia aproape de vârful Săgeţii Lindstetter, la vreo 300 de etaje deasupra soţului ei.

Era înaltă şi suplă, cu o structură facială ce ar fi fost efiminată la un bărbat. Unei femei însă îi dădea o tuşă de masculinitate. Sânii rotunzi puteau fi din carne sau sintetici, dar în orice caz implantaţi chirurgical.

Termină de preparat o băutură mare şi veni lângă noi pe canapea. Iar întrebările începură să curgă.

Ştia cine l-ar fi dorit pe Raymond Sinclair mort?

– Nu prea. Cum a murit?

– Cineva i-a spart craniul cu un vătrai, zise Valpredo.

Dacă nu avea intenţia să pomenească de generator, nici eu nu o aveam.

– Ce desuet! spuse Pauline şi vocea ei de contraalto deveni tăioasă. Propriul său vătrai, presupun. Din rastelul propriului său şemineu. Trebuie să căutaţi un tradiţionalist!

Ne cercetă cu privirea pste buza paharului. Avea ochi mari, cu pleoape ornamentate cu tatuaje semipermanente reprezentând două steaguri fluturânde ale Naţiunilor Unite.

– Indiciul ăsta nu vă ajută prea mult, nu? Aţi putea încerca să-i anchetaţi pe cei cu care lucra la ultimul său proiect.

Parcă se referea la Peterfi, mi-am zis.

– Este neapărat necesar să fi avut vreun colaborator? întrebă Valpredo.

– În general lucra singur în faza de început. Dar când proiectul avansa, angaja alte persoane pentru a stabili cum să realizeze partea tehnică. Niciodată n-a făcut ceva material cu propria mână. Totul era doar un program în memoria unui calculator. Era nevoie de altcineva pentru a transpune proiectul în realitate. Şi niciodată nu împărţea meritele cu nimeni.

Atunci ipoteticul său colaborator ar fi putut afla cât de puţin respect primea pentru activitatea sa şi... Însă Urthiel scutură din cap.

– Vorbesc despre un psihopat în toată puterea cuvântului, nu despre cineva care a fost tras pe sfoară. Sinclair nu oferea nimănui niciodată o cotă-parte din ceea ce făcea. Întotdeauna spunea pe faţă cum merg lucrurile. Ştiam în ce mă bag când am construit prototipul FyreStop pentru el şi ştiam din ce ies când am renunţat la colaborare. Îmi folosea pregătirea, nu şi creativitatea. Eu voiam să realizeze ceva original, ceva care să mă reprezinte.

Avea vreo idee despre proiectul la care lucra Sinclair?

– Soţul meu ştie despre asta. Larry Ecks, locuieşte în aceeaşi clădire. A făcut o dată nişte aluzii obscure, dar când am vrut să aflu mai multe a rânjit... (Din senin rânji şi ea.) Veţi considera că mă interesează subiectul, însă Larry nu mi-a spus nimic.

Sosise momentul să preiau controlul, altminteri nu aveam să aflăm niciodată răspunsurile la anumite întrebări.

– Sunt de la ARM. Ceea ce am să vă spun constituie un secret, am zis.

Şi i-am povestit ce cunoşteam despre generatorul lui Sinclair. Poate Valpredo se uită la mine dezaprobator, sau poate că nu.

– Ştim că acel câmp poate vătăma braţul unui om în câteva secunde. Ceea ce am dori să aflăm este dacă asasinul se plimbă acum cu o mână putredă pe jumătate – sau un picior, căci...

Ea se ridică şi îşi trase partea superioară a costumului colant în jurul taliei.

Semăna foarte mult cu o femeie adevărată. Dacă n-aş fi ştiut... şi de ce ar conta? În zilele noastre operaţia de schimbare a sexului era pusă la punct şi rezultatele perfecte. La naiba, eram în exerciţiul funcţiunii. Valpredo privea indiferent, aşteptându-mă.

I-am cercetat ambele braţe cu ochii şi cele trei mâini ale mele. Nimic. Nici măcar o vânătaie.

– Şi picioarele?

– Nu, dacă puteţi sta pe ele, i-am răspuns.

Următoarea întrebare. Oare un braţ artificial putea funcţiona în interiorul câmpului?

– Larry? Vă gândiţi la Larry? Sunteţi sărit de pe fix.

– Consideraţi-o ca pe o întrebare ipotetică.

Pauline ridică din umeri.

– Părerea dumneavoastră este la fel de bună ca şi a mea. Nu există vreun specialist în câmpuri noninerţiale.

– A existat unul. Acum este mort; i-am reamintit eu.

– Tot ce ştiu am aflat din programul lui Grey Lensman de la holovizor, pe vremea când eram mică, zise Urthiel şi pe neaşteptate zâmbi. Serialul acela vechi de aventuri spaţiale...

– Şi dumneavoastră? râse Valpredo. Mă uitam la emisiunea aceea în sala de studiu, la un videofon de buzunar. Într-o bună zi directoarea m-a prins asupra faptului...

– Bineînţeles. Apoi ne-a mărit şi l-am lăsat în urmă. Păcat! Navele acelea noninerţiale... Acum sunt sigură că o navă noninerţială reală nu s-ar comporta precum acelea. Nu s-ar putea evita efectul de comprimare a timpului.

Apoi luă o sorbitură din paharul ei, îl aşeză pe măsuţă şi continuă:

– Da şi nu. Ar fi putut băga braţul înăuntru, dar... înţelegeţi dificultatea? Impulsurile nervoase care activează motoarele braţului lui Larry ar fi ajuns în câmp prea lent.

– Desigur.

– Însă dacă Larry mai întâi ar fi închis pumnul în jurul unui obiect, iar apoi l-ar fi introdus în câmp, probabil că pumnul ar fi rămas închis. Ar fi fost posibil să-i spargă capul lui Ray... nu, n-ar fi fost! Vătraiul nu s-ar fi mişcat mai repede decât un gheţar.

Ray îl putea evita cu uşurinţă.

Şi nici n-ar fi fost în stare să scoată un vătrai din interiorul câmpului. N-ar fi reuşit să-l strângă în palmă. dar putea să încerce şi totuşi să rămână cu braţul intact, mi-am zis.

Ştia Urthiel ceva despre circumstanţele în care fusese acordată dispensa lui Edward Sinclair?

– Of, asta-i o poveste veche, spuse Pauline. Bineînţeles, am auzit şi eu. Ce legătură ar putea avea cu... cu uciderea lui Ray?

– Nu ştiu, i-am mărturisit. Doar tatonez terenul.

– Păi, pesemne că o veţi afla mai exact din fişierele ONU. Edward Sinclair a fundamentat aparatul matematic al câmpurilor ce colectează hidrogenul interstelar pentru remorcherele robotizate. Ăsta-i modul cel mai sigur de a obţine o dispensă: să realizezi o descoperire într-un domeniu ce are de-a face cu coloniile spaţiale. De fiecare dacă când determini plecarea unui om de pe Pământ, populaţia scade cu o persoană.

– Ce a fost necurat la mijloc?

– Nimic ce poate fi dovedit. Aduceţi-vă aminte, pe atunci Legile Fertilităţii erau de dată recentă. Nu puteau face faţă unor încercări adevărate. Edward Sinclair era însă specialist în matematicile pure. Se ocupa cu teoria numerelor, nu cu aplicaţiile practice. Am văzut ecuaţiile lui Edward şi seamănă mai degrabă cu cele pe care avea să le creeze Ray mai târziu. Iar Ray nu avea nevoie de dispensă. Nu şi-a dorit niciodată copii.

– Aşadar, credeţi...

– Nu mă interesează care dintre ei a reproiectat colectoarele remorcherelor spaţiale. E nevoie de multă inteligenţă pentru a fenta Consiliul Fertilităţii în acest fel. (Îşi sorbi restul băuturii şi puse paharul jos.) Conservarea inteligenţei nu este niciodată o greşeală. Şi nici pentru Consiliul Fertilităţii n-a fost un afront. Cei care se ascund când trebuie să facă vaccinurile contracepţionale, care nasc ilegal, iar apoi fac mare tămbălău când Consiliul trebuie să îi sterilizeze, aceia sunt cei care discreditează sistemul. Dacă-s prea mulţi, Legile Fertilităţii se duc pe apa sâmbetei. Şi asta...

Nu trebui să termine propoziţia.

Sinclair ştia că Pauline Urthiel fusese cândva Paul?

Ea făcu ochii mari.

– Şi, mă rog, ce legătură are asta cu crima?

Cochetam cu ideea că Sinclair ar fi putut-o şantaja pe Urthiel cu această informaţie. Nu pentru bani, ci pentru exclusivitate în privinţa unei descoperiri pe care o făcuseră împreună.

– Doar tatonez terenul, am spus.

– Păi... bine. N-am idee dacă Ray ştia sau nu. Nu a abordat niciodată subiectul, dar nici nu mi-a făcut curte, şi pesemne îmi studiase biografia înainte să mă angajeze. Larry nu ştie. V-aş fi recunoscătoare dacă nu v-ar scăpa vreun cuvânt în faţa lui.

– De acord.

– Vedeţi, deja are copii cu prima lui nevastă. Eu nu-i refuz acest lucru... Poate s-a căsătorit cu mine deoarece aveam un pic de... intuiţie masculină. Poate. Însă el nu ştie asta şi nici nu vreau să ştie. Nu-mi dau seama dacă ar primi vestea râzând sau m-ar ucide.

❖ ❖ ❖

L-am pus pe Valpredo să mă lase la Comandamentul ARM.

Maşina asta ciudată mă deranjează cu adevărat, Gil... Aşa şi trebuie, Julio. Poliţia din Los Angeles nu era pregătită să se ocupe cu coşmarul izvorât din mintea unui savant nebun, coşmar ce funcţiona liniştit în centrul scenei crimei.

În mod cert nu era stilul fetei. Nu această crimă. Drew însă era precis genul de persoană care să pună la cale o crimă perfectă folosindu-se de generatorul lui Sinclair, doar ca exerciţiu intelectual. Se poate ca el s-o fi îndrumat-o pe Janice; poate a fost chiar la faţa locului şi a folosit liftul înainte ca ea să-l deconecteze. Acesta fusese singurul lucru pe care uitase să i-l spună: să nu deconecteze liftul.

Sau: el i-a prezentat în linii mari fetei o crimă perfectă, doar ca divertisment, fără să-i treacă prin gând că ea o va pune în aplicare – greşit!

Sau: unul dintre ei l-a ucis pe unchiul Ray fără premeditare. Nu se poate stabili ce

spusese doctorul de provocase furia unuia. Însă maşina era chiar acolo, în cameră, iar Drew a cuprins-o cu braţul său mare pe Janice, zicându-i: *„Stai! Nu face nimic deocamdată, lasă-mă să mă gândesc...“.*

Considerându-l pe oricare dintre aceste scenarii ca fiind cel adevărat, un procuror ar avea mult de furcă încercând să-l dovedească. Ar putea arăta că nici un ucigaş n-ar fi fost capabil să părăsească locul crimei fără complicitatea Janicei Sinclair şi, prin urmare... Dar cum venea treaba cu maşina aceea a timpului construită de victimă? Oare permitea ieşirea unui asasin dintr-o cameră încuiată? Cum putea un judecător să aprecieze posibilităţile ei?

Bera poate ştia răspunsul.

Maşina era în funcţiune. Când am păşit în laborator, am prins cu coada ochiului o aură violetă estompată, apoi un licăr... iar după aceea maşina se opri şi Jackson Bera apăru din senin lângă ea, rânjind în tăcere şi aşteptând.

N-aveam de gând să-i stric distracţia.

– Ei bine? Este un propulsor interstelar? am întrebat.

– Da!

O lumină caldă mi se răspândi prin corp.

– În regulă, am spus.

– Este un câmp de inerţie redusă, zise Bera. În interiorul lui lucrurile îşi pierd cea mai mare parte din inerţie... nu din masă, doar din rezistenţa la înaintare. Cam în proporţie de cinci sute la unu. Suprafaţa de delimitare este foarte bine definită. Cred că sunt implicate nivelele cuantice.

– Aha! Câmpul influenţează în mod direct timpul?

– Nu, e... dar n-ar trebui să spun asta. Cine naibii ştie cu adevărat ce este timpul? Câmpul afectează reacţiile chimice şi nucleare, degajarea de energie în toate formele ei... Însă nu afectează viteza luminii. Ştii, este grozav să măsori viteza luminii cu instrumente nemăsluite şi rezultatul să fie de 600 km/s.

La naiba! Îmi făcusem speranţe că este un propulsor superluminic.

– Ai descoperit ce provoacă aura asta violetă? m-am interesat.

– Fii atent, zise Bera, râzând de mine.

Meşterise o telecomandă pentru a porni maşina. O folosi, apoi aprinse un băţ de chibrit şi îl aruncă înspre aura aceea albastră. Când traversă bariera invizibilă, băţul de chibrit provocă o strălucire alb-violetă preţ de o fracţiune de secundă. Am clipit. Fusese ca descărcarea unui blitz.

– Da, bineînţeles. Căldura degajată de maşină, am spus.

– Just! Aura este doar radiaţie infraroşie devenită violetă la intrarea în timpul normal.

N-ar fi trebuit ca Bera să-mi explice asta. Jenat, am schimbat subiectul.

– Spuneai însă că este un propulsor spaţial.

– Da. Are anumite neajunsuri, rosti Bera. Nu poate fi învăluită într-un astfel de câmp o navă întreagă. Echipajul ar considera că a fost micşorată viteza luminii, dar la ce folos? Oricum o navă spaţială nu ajunge atât de aproape de viteza luminii. S-ar reduce puţin din timpul călătoriei, dar cei de la bord ar trăi de cinci sute de ori mai repede.

– Dar dacă s-ar introduce în câmp numai rezervoarele de combustibil?

Bera încuviinţă.

– Probabil că asta va fi soluţia. Se vor lăsa în exterior motorul şi sistemele de menţinere a vieţii. În felul ăsta s-ar putea transporta o cantitate enormă de combustibil... Dar treaba aceasta nu ţine de competenţele noastre. Altcineva va proiecta astronavele, zise el puţin melancolic.

– Te-ai gândit la posibilităţile pe care le deschide drăcovenia asta în domeniul jefuirii de bănci? Sau al spionajului?

– Dacă o bandă criminală şi-ar putea permite să construiască o asemenea maşină, n-ar avea nevoie să jefuiască bănci, zise Bera, apoi rămase un timp gânditor. Îmi displace cumplit să facem din asta un secret ONU, însă cred că ai dreptate. Guvernul unei ţări medii şi-ar putea permite o droaie de asemenea aparate.

– Întruchipându-i astfel într-o singură persoană pe James Bond şi Omul-Fulger.

Bera bătu uşor în cadrul de plastic şi întrebă:

– Vrei s-o încerci?

– Fireşte, am spus.

Inima către creier: BUUF! Ce faci? O

să ne omori pe toţi! Ştiam noi că n-ar fi trebuit să-ţi dăm în grijă asemenea lucruri... M-am îndreptat către generator, am aşteptat că Bera să fugă din raza de acţiune, apoi am acţionat comutatorul.

Totul deveni roşu întunecat. Bera se transformă într-o statuie.

Ei bine, o făcusem. Secundarul ceasului de perete se oprise în loc. Am făcut doi paşi înainte şi am ciocănit cu degetele. Pe naiba, ciocănit; era ca şi cum aş fi lovit în mortar neuscat. Zidul invizibil era vâscos.

Am încercat să mă sprijin de el timp de circa un minut. Totul a decurs bine până ce am vrut să mă retrag; atunci am înţeles că făcusem ceva prostesc. Mă înţepenisem în zona de separaţie. Mi-a trebuit alt minut ca să mă eliberez, apoi am căzut pe spate, întinzându-mă cât eram de lung; acumulasem prea multă energie potenţială şi o preluasem pe toată cu mine în interiorul câmpului.

Avusesem baftă la faza asta. Dacă m-aş fi sprijinit încă puţin, mi-aş fi pierdut posibilitatea de a mă mişca. M-aş fi afundat tot mai adânc în zona de separaţie, incapabil să strig la Bera şi înmagazinând tot mai multă energie din exteriorul câmpului.

M-am ridicat în picioare şi am încercat ceva mai sigur. Mi-am scos stiloul şi i-am dat drumul. Căzu normal: 9,81 m/s^2, în timpul câmpului. Aceasta mă făcu să şterg de pe listă o teorie referitoare la modul în care criminalul considerase că va scăpa.

Am oprit generatorul.

– Aş dori să verific ceva, i-am zis lui Bera. Poţi suspenda maşina în aer, să zicem cu un cablu legat în jurul cadrului?

– Ce ţi-a venit în minte?

– Vreau să încerc să stau în partea inferioară a câmpului.

Bera se arătă şovăielnic.

Ne luară douăzeci de minute să facem pregătirile necesare. Bera nu mergea niciodată la risc. Ridică generatorul cam un metru şi jumătate. De vreme ce câmpul părea să-şi aibă centrul în piesa aceea din argint, cu formă bizară, asta însemna că partea inferioară a câmpului se va afla la doar treizeci de centimetri de sol. Am pus o scară în raza de acţiune a câmpului, eu am urcat pe ea şi am pornit generatorul.

După aceea m-am dat jos.

Coborârea spre exteriorul câmpului semăna cu mersul printr-o marmeladă din ce în ce mai groasă. Când am ajuns la bază de-abia mai atingeam comutatorul.

Pantofii mi se înţepeniseră. Mi-aş fi putut scoate picioarele din ei, însă nu aveam pe ce să stau, cu excepţia pantofilor. Un minut mai târziu mi s-au înţepenit şi picioarele, până la gleznă: îl puteam elibera pe unul, însă numai dacă îl fixam pe celălalt şi mai bine în zona de separaţie. Mă afundam din ce în ce mai mult şi nu-mi mai simţeam tălpile. Era înfricoşător, deşi ştiam că nu mi se poate întâmpla nimic teribil. Picioarele mele n-aveau să păţească nimic; aveau suficient timp.

Dar limita zonei de separaţie îmi ajunsese la gleznă acum şi am început să mă întreb câtă energie potenţială acumulasem. Am acţionat comutatorul. Luminile scânteiară, iar picioarele mele loviră puternic podeaua.

– Ei? Ai aflat ceva?

– Da. Nu vreau să execut un experiment adevărat, aş putea distruge maşina.

– Ce experiment adevărat...?

– Să o lasă să cadă de la etajul patruzeci în câmpul activat. Nu te îngrijora, n-am s-o fac.

– Corect! N-ai s-o faci.

– Ştii, efectul ăsta de comprimare a timpului ar putea avea şi alte aplicaţii în afară de astronave. Într-o colonie ai putea aduce la maturitate nişte vite din ovule fecundate şi îngheţate în doar câteva minute.

– Mda... mda!

Zâmbetul său optimist apăru din nou, punându-i în evidenţă dinţii de un alb orbitor, în contrast cu tenul întunecat, iar privirea îi deveni visătoare. Lui Bera îi plăcea să se joace cu ideile.

– Gândeşte-te la un aparat din ăsta instalat pe un camion, să zicem pe Jinx. S-ar putea explora regiunile de coastă fără să se mai pună problema atacurilor bandersnatchilor. Aceştia nu ar alerga suficient de rapid. Ai putea să treci ca fulgerul printr-o altă lume şi să strângi toată fauna ce te înconjoară, fără să-ţi fugă din camion vreun exemplar. Prădători la jumătatea săriturii, păsări în zbor, cupluri făcând dragoste...

– Sau grupuri mai mari.

– Cred că obiceiul ăsta îl au doar pământenii, zise Bera, uitându-se la mine dintr-o parte. Nu l-ai folosi ca să spionezi oameni, nu? Sau n-ar trebui să întreb?

– Raportul acela de cinci sute la unu este o constantă?

El reveni cu picioarele pe pământ.

– Nu ştiu. N-am reuşit să elaborăm o teorie care să explice funcţionarea generatorului. Mi-aş fi dorit al dracului de mult să fi avut însemnările lui Sinclair.

– Trebuia să trimiţi un programator acolo...

– S-a întors deja, zise Bera cu maliţie. Clayton Wolfe. Clay pretinde că fişierele din computerul lui Sinclair fuseseră şterse în întregime înainte ca el să fi ajuns la faţa locului. Nu ştiu dacă să-l cred sau nu. Sinclair era un individ suspicios, corect?

– Corect! O mişcare greşită din partea lui Clay şi computerul poate a şters totul.

– Spune că computerul era gol, un creier de nou-născut, gata pentru a fi învăţat. Gil, oare-i posibil? Să fi eliminat ucigaşul lui Sinclair înregistrările?

– Fireşte, de ce nu? Ce n-ar fi putut face este să fi plecat după aceea, am spus şi i-am povestit despre aceasta dificultate. Chiar mai rău decât atât, căci, după cum tot subliniază Ordaz, asasinul considera că va pleca cu generatorul. M-am gândit că poate intenţiona să împingă aparatul de pe acoperiş, să sară cu el şi să plutească până jos. Dar nu ţine, căci ar fi căzut de cinci sute de ori mai repede. Ar fi murit.

– Poate că pierderea maşinii i-a salvat viaţa.

– Dar cum naibii a dispărut?

Bera râse de frustrarea mea.

– Oare nu nepoata este vinovată de crimă?

– Desigur, este posibil să-şi fi omorât unchiul pentru bani. Dar nu văd motivul pentru care ar fi şters memoria computerului. Doar dacă...

– Ai găsit ceva?

– Poate. Nu contează.

Oare Bera dăduse greş vreodată într-o astfel de vânătoare de oameni? Dar nu eram încă pregătit să discut despre asta; nu ştiam suficient.

– Mai vorbeşte-mi despre generator. Pot fi modificate caracteristicile câmpului?

El ridică din umeri.

– Am încercat să mai adăugăm baterii. Credeam că asta ar putea spori intensitatea câmpului. Ne-am înşelat; doar a extins un pic limitele. Şi dacă folosim o baterie mai puţin, câmpul dispare de tot. Aşadar, raportul de comprimare a timpului pare invari-

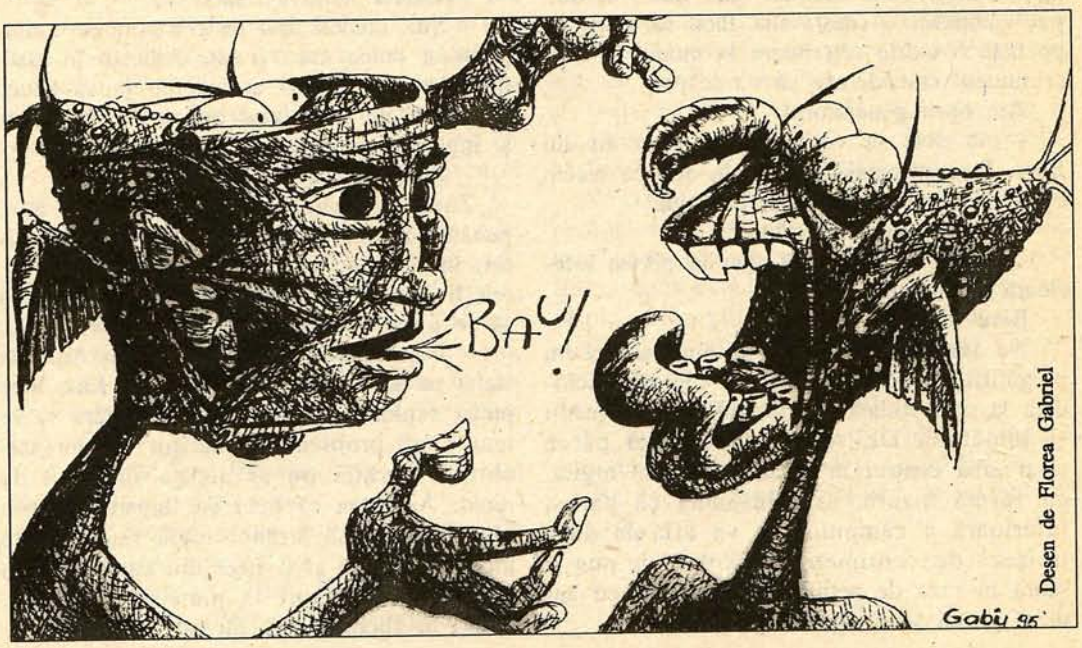

Desen de Florea Gabriel

abil. Există posibilitatea să se bazeze pe nivelele cuantice. Vom şti mai bine când vom construi alt dispozitiv.

– Cum aşa?

– Păi, există tot felul de probleme interesante, zise Bera. Ce se întâmplă dacă intersectăm câmpurile a două generatoare? Poate doar se compun, dar poate că nu. Efectul cuantic... Şi ce se întâmplă dacă generatoarele sunt plasate exact unul lângă celălalt, funcţionând fiecare în timpul accelerat al celuilalt? Viteza luminii ar putea scădea la un metru pe secundă. Dai un pumn şi te trezeşti cu mâna mai scurtă.

– Asta chiar c-ar fi trăznet!

– Şi periculos! Bătrâne, ar fi mai bine ca experimentul ăsta să se facă pe Lună!

– Nu pricep de ce?!

– Gândeşte-te! Cu o maşină în funcţiune, radiaţia infraroşie devine violetă. Dacă două maşini şi-ar amplifica una celeilalte performanţele, ce fel de radiaţie s-ar elibera? Orice, de la raze X la particule de antimaterie.

– Costisitor mod de a produce o bombă.

– Aşa-i, însă ar fi o bombă pe care o poţi utiliza la nesfârşit.

– Ţi-am găsit un expert, am spus râzând. E posibil să nu-ţi mai trebuiască fişierele lui Sinclair. Bernath Peterfi pretinde că lucra împreună cu Sinclair. Poate că minte – mai plauzibil să fi lucrat *pentru* el, sub contract – însă, cel puţin ştie ce face generatorul.

Bera păru uşurat când auzi vestea. Îşi notă adresa lui Peterfi. L-am lăsat în laborator, jucându-se cu noua lui jucărie.

❖ ❖ ❖

Dosarul de la morga municipală stătea deschis pe biroul meu, aşteptându-mă de dimineaţă. Cei doi morţi mă priveau prin găvanele de os carbonizat; însă nu acuzator. Erau răbdători. Puteau să aştepte.

Computerul procesase programul meu de sortare. Mi-am făcut curaj cu o ceaşcă de cafea, apoi am început să frunzăresc prin teancul gros de printuri. O dată ce ştiam cu ce au fost arse cele două chipuri umane, aproape că aveam să aflu şi cine o făcuse. Găseşti arma, găseşti criminalul! Iar arma trebuia să fie unică, sau pe aproape.

Lasere, lasere – mai mult de jumătate dintre propunerile calculatorului păreau a fi lasere. Era incredibil modul cum păreau să se înmulţească şi să se metamorfozeze laserele în întreaga industrie a omenirii. Laser radar. Sistem de ghidare cu laser pentru o maşină de săpat tuneluri. Câteva erau în mod vădit neaplicabile... iar una era prea aplicabilă.

Un laser pentru vânătoare obişnuit, ce emitea energia sub formă de impulsuri. Dar care putea fi modificat pentru a produce impulsuri mult mai lungi sau chiar o rază continuă.

Se fixează un laser de vânătoare pe impuls lung şi se aşează deasupra lentilelor o reţea optică cu ochiuri fine, de ordinul ängstromilor. Acum fasciculul va deveni divergent după ce va trece de reţeaua optică. Un impuls de o secundă vaporiza reţeaua, făcând să dispară orice dovadă. Şmecheria aceea nu era mai mare decât o lentilă de contact; dacă nu eşti un ţintaş bun, poţi să-ţi bagi o mulţime într-un buzunar.

Laserul dotat cu reţea optică ar fi fost mai puţin eficace, după cum şi o puşcă cu amortizor este mai puţin eficace ca una normală. Însă arma crimei ar fi fost imposibil de identificat.

Am cugetat asupra chestiunii şi m-au trecut fiori reci. Asasinatul deja era recunoscut ca ramură a politicii. Dacă se afla... dar tocmai acesta era necazul; se părea că cineva chiar aplicase metoda. Dacă nu, o va face altul. Întotdeauna se întâmpla aşa.

Am scris o notă pentru Lucas Garner. Nu mă puteam gândi la altă persoană mai bine pregătită pentru a se ocupa cu acest tip de problemă sociologică.

Nimic altceva din teancul de printuri nu-mi atrase atenţia. Mai târziu trebuia să-l parcurg pe îndelete. Acum însă l-am împins într-o parte şi am cerut computerului să afişeze mesajele primite.

Bates, legistul, îmi trimisese un alt raport. Terminase autopsierea celor două cadavre arse. Nimic nou. Însă Secţia Evidenţă identificase amprentele digitale. Doi oameni daţi dispăruţi, unul de şase luni, altul de opt. AHA!

Ştiam manevra asta. Nici măcar nu

m-am mai uitat la nume; am sărit direct la structura genetică.

Just! Amprentele digitale nu se potriveau cu ADN-ul. Toate cele douăzeci de burice ale degetelor fuseseră transplantate. Şi scalpul bărbatului era un transplant; părul său propriu fusese blond.

M-am lăsat pe spate în scaunul meu, privind bucuros la hologramele craniilor carbonizate.

Ai naibii ticăloşi nenorociţi! Traficanţi de organe, amândoi! Cu atâta material brut la dispoziţie, majoritatea traficanţilor îşi schimbau în mod regulat amprentele... şi retinele, însă în cazul acesta nu aveam fotografii ale ochilor arşi. Aşadar, indiferent dacă era vorba de o armă ciudată sau nu, cazul ţinea de competenţa ARM-ului. De competenţa mea.

Încă nu ştiam cu ce fuseseră ucişi, ori de cine.

Puţin probabil să fi fost o bandă rivală. În primul rând, nu mai exista concurenţă. Rămăsese suficient de lucru pentru toate organizaţiile care supravieţuiseră după ce ARM-ul lovise în plin anul trecut. Iar în al doilea rând, de ce i-ar fi aruncat pe un trotuar rulant? traficanţii rivali i-ar fi îmbucăţit pentru propria lor bancă de organe. Nimic nu se pierde, totul se transformă.

În baza aceleiaşi filosofii, acum aveam ceva de care să mă ocup când urma să se declanşeze vânătoarea de mame. Moartea lui Sinclair nu era treaba ARM-ului, iar câmpul său de comprimare a timpului nu se afla în domeniul meu. Cazul acesta însă îndeplinea ambele condiţii.

M-am întrebat în ce departament al organizaţiei acţionaseră cei doi morţi. Dosarul menţiona vârsta lor aproximativă: patruzeci de ani – bărbatul, patruzeci şi trei – femeia, cu o marjă de trei ani pentru fiecare. Prea vârstnici pentru a cutreiera străzile oraşului în căutare de donatori. Asta necesita tinereţe şi vigoare. I-am etichetat drept doctori, cultivând transplanturile şi efectuând operaţiile, sau negustori, având sarcina de a-i informa discret pe clienţii potenţiali că puteau face o operaţie fără a aştepta doi ani, până ce băncile publice de organe furnizau materialul.

Aşadar: încercau să-i vândă cuiva un rinichi nou şi au fost ucişi din pricina imprudenţei lor. Asta ar fi făcut un erou din cel care îi omorâse.

Deci de ce să-i ascundă timp de trei zile, iar apoi să-i abandoneze pe un trotuar mobil, în puterea nopţii?

Deoarece fuseseră omorâţi cu o armă nouă, înfiorătoare?

Am privit chipurile arse şi mi-am zis: înfiorătoare, într-adevăr.

Aşadar: un savant misterios şi ajutorul său diform, temători că vor stârni mânia sătenilor, tăinuiseră cadavrele timp de trei zile, apoi se descotorosiseră de ele în felul acela lipsit de eleganţă, deoarece îşi pierduseră capul când hoiturile începuseră să miroasă. Posibil.

Însă un potenţial client n-ar fi avut nevoie să-şi folosească arma sa supermortală. Ar fi trebuit doar să cheme poliţia după plecarea traficanţilor. Se potrivea mai bine dacă ucigaşul era un posibil *donator*; luptase cu tot ce găsise la îndemână pentru a scăpa.

Am dat înapoi la imaginile complete ale cadavrelor. Păreau să fie în condiţie bună. Fără prea mult strat adipos. Un donator nu se abordează strângându-l în braţe; se foloseşte un pistol cu ace. Dar tot ai nevoie de muşchi ca să ridici trupul şi să-l cari la maşină, şi asta al dracului de iute. Hmmm...

Cineva ciocăni la uşă.

– Intră! am strigat.

Drew Porter intră înăutru. Era destul de masiv pentru a umple toată încăperea şi se mişca cu o graţie deprinsă probabil pe scândura de surfing.

– Domnul Hamilton? Aş vrea să discut cu dumneavoastră.

– Desigur. Despre ce anume?

Porter părea că nu ştie ce să facă cu mâinile. Avea o expresie îndârjită.

– Sunteţi agent ARM, zise el. Nu anchetaţi în mod efectiv moartea unchiului Ray. Am dreptate?

– Aveţi! Problema noastră este generatorul. Cafea?

– Da, mulţumesc. Însă cunoaşteţi totul despre această crimă. M-am gândit că aş dori să discut cu dumneavoastră pentru a-mi clarifica unele idei?

– Continuaţi, am spus, cerând două cafele.

– Ordaz consideră că Janice a făcut-o, nu?

– Probabil. Nu mă pricep să citesc în mintea lui Ordaz, dar se pare că există numai două categorii distincte de posibili asasini: Janice sau oricare altă persoană. Poftiţi cafeaua!

– Nu Janice l-a ucis, rosti Porter, apoi luă cafeaua de la mine, sorbi lacom din ea, o puse pe biroul meu şi o uită acolo.

– Janice şi X, am zis. Însă X n-ar fi putut pleca. De fapt, X n-ar fi putut să plece nici dacă ar fi avut cu el generatorul pentru care venise. Şi, deocamdată, tot nu pricepem de ce nu a coborât cu liftul.

Porter se încruntă, ca şi cum s-ar fi străduit să găsească răspunsul.

– Să presupunem că a avut o cale alternativă de scăpare, spuse el. Dorea să ia maşina... *trebuia* să dorească asta, căci încercase să o utilizeze pentru a-şi crea un alibi. Însă chiar dacă n-ar fi reuşit să o ia, tot putea pleca fără probleme.

– De ce?

– Făcea din Janice ţapul ispăşitor, în caz că ştia că Janice va veni acasă. Dacă nu ştia, lăsa poliţia cu o enigmă a camerei încuiate pe cap.

– Enigmele cu camere încuiate sunt distracţii interesante, însă n-am auzit niciodată de una care să se fi întâmplat în realitate. În povestiri se produc de obicei din cauza unui accident. (Porter dădu să protesteze.) Nu contează, pledaţi bine. Dar care este acea cale alternativă de scăpare?

El nu răspunse.

– V-ar supăra să examinăm probele împotriva Janicei Sinclair?

– Ea este singura care ar fi putut comite crima, zise mâhnit. Dar nu a comis-o. Ea n-ar fi în stare să ucidă pe nimeni, nu în felul acela premeditat, cu un alibi bine pus la punct şi un dispozitiv ciudat pe care să se bazeze acesta.

– Nu, Janice Sinclair nu-i genul de persoană care să fi săvârşit un astfel de asasinat. Însă – fără să vă ofensez – dumneavoastră sunteţi.

El rânji când auzi asta.

– Eu? Mda, poate că sunt. Dar de ce aş fi vrut să-l săvârşesc?

– Sunteţi îndrăgostit de Janice. Cred că aţi face orice pentru ea. Şi, pe lângă asta, probabil că v-ar face plăcere să regizaţi o crimă perfectă. Mai sunt şi banii.

– Stranie idee vă faceţi despre crima perfectă!

– Consideraţi că am vrut să fiu diplomat.

El râse.

– De acord, să presupunem că am regizat o crimă din dragoste pentru Janice. La naiba, dacă ar fi avut atâta ură în ea, n-aş mai fi iubit-o! Însă Janice de ce ar fi dorit să-l ucidă pe unchiul Ray?

Am şovăit dacă să-i dau lovitura de graţie sau nu. Am hotărât să o fac.

– Ştiţi ceva despre dispensa lui Edward Sinclair?

– Da, Janice mi-a povestit puţin despre..., zise Porter şi se opri brusc.

– Ce v-a povestit?

– Nu sunt obligat să va răspund.

Aceasta era, probabil, o mişcare inteligentă.

– În regulă, am zis. De dragul discuţiei, să presupunem că Raymond Sinclair a fost cel care a elaborat aparatul matematic pentru noile captatoare ale remorcherelor robotizate, iar Edward şi-a arogat meritele, cu încuviinţarea lui Raymond. A fost, probabil, sugestia lui Raymond. Ce poziţie ar avea atunci Edward?

– Cred că ar fi recunoscător pe vecie, rosti Porter. Janice afirmă că aşa şi este.

– Poate. Oamenii însă sunt ciudaţi, nu? Să fii recunoscător timp de treizeci de ani îţi poate afecta nervii. Nu-i un sentiment natural.

– Sunteţi prea tânăr ca să fiţi atât de cinic, zise Porter compătimitor.

– Încerc să raţionez ca un avocat al acuzării. Dacă cei doi fraţi se vedeau destul de des, este posibil ca Edward să se simtă jenat în preajma lui Raymond. I-ar fi venit tare greu să fie destins cu el. Zvonurile nu i-ar fi fost de folos... oh, da, există zvonuri. Ni s-a spus că Edward nu ar fi fost capabil să realizeze ecuaţiile acelea. Dacă genul acesta de vorbe ar fi ajuns la urechea lui Edward, ce ar fi simţit acesta? Poate chiar ar fi început să-şi evite fratele. Apoi Ray

poate i-ar fi amintit fratelui Edward cât de mult îi datora... şi ăsta ar fi fost sărutul morţii.

– Janice zice că nu.

– Poate că Janice a preluat ura de la tatăl ei. Sau poate a început să-şi facă probleme în legătură cu ce s-ar fi petrecut dacă unchiul Ray s-ar fi răzgândit. Era posibil să se întâmple oricând, dacă relaţiile dintre bătrâni deveneau tensionate. Aşa că, într-o bună zi, i-a închis gura...

Porter îşi reţinu un mormăit.

– Încerc să vă arăt doar cu ce vă luptaţi. Şi încă ceva: există posibilitatea ca ucigaşul să fi şters fişierele din computerul lui Sinclair.

– Aşa? Într-adevăr, Janice ar fi putut face asta în eventualitatea că se aflau acolo nişte însemnări despre ecuaţiile câmpului colector realizat de Ed Sinclair. Însă şi X ar fi putut şterge aceste fişiere. Furtul generatorului nu i-ar fi adus nici un profit, dacă nu-l scotea şi din memoria computerului unchiului Ray.

– Foarte corect! Să ne întoarcem la probele împotriva lui X?

– Cu plăcere, rosti Porter şi se lăsă să cadă pe un scaun.

Observând cum chipul tânărului se destindea, am adăugat mental: *„şi cu mare uşurare"*.

– Hai să nu-i spunem X, am zis. Să-l numim U, de la ucigaş. (Deja era implicat un Ecks, iar numele său de familie fusese pobabil X cândva.) Am presupus că U a folosit efectul de comprimare a timpului pe care îl descoperise Sinclair pentru a-şi crea un alibi.

– Este o idee superbă, zâmbi Porter. Elegantă, cum ar spune un matematician. Ţineţi minte, eu n-am văzut adevărata scenă a crimei. Doar urmele de cretă.

– Era... macabră. Ca un decor suprarealist. O farsă ticăloasă. U poate a lăsat-o deliberat aşa, dacă avea o minte suficient de perversă. Pauline Urthiel crede că ar putea fi un psihopat. Cineva care a lucrat cu Sinclair şi a considerat că nu a fost suficient recompensat.

Ca Peterfi sau ca Pauline însăşi.

– Îmi place teoria alibiului.

– Pe mine mă deranjează. Prea multe persoane ştiau de maşină. Cum se aştepta U să poată trece neobservat? Lawrence Ecks ştia. Peterfi cunoştea suficiente despre ea încât să o reconstruiască de la zero. Sau aşa pretinde. Dumneata şi Janice aţi văzut-o funcţionând.

– Să spunem că era dement, atunci. Să spunem că îl ura pe unchiul Ray într-atât încât să-l ucidă, iar apoi să-l plaseze într-un decor efemer á la Dali. Dar tot ar fi trebuit să plece. (Porter îşi frământa mâinile. Pe braţe, muşchii i se umflau şi se unduiau.) Întregul caz depinde de lift, nu? Dacă liftul n-ar fi fost blocat la etajul unchiului Ray, n-ar fi fost nici o dificultate.

– Da?

– Da. Să presupunem că U a plecat cu liftul. Apoi Janice a sosit acasă, a chemat din obişnuinţă liftul şi l-a deconectat. Face asta fără să o conştientizeze. A avut un şoc puternic ieri noaptea şi de aceea azi dimineaţă nu şi-a mai adus aminte.

– Iar în seara aceasta s-ar putea să-i revină memoria.

Porter mă privi tăios.

– N-o să...

– Gândiţi-vă bine înainte să o faceţi! Dacă acum Ordaz este convins în proporţie de 60% că Janice şi-a ucis unchiul, va fi convins 100% când va veni la el cu chestia asta.

Porter îşi exersa din nou musculatura. Spuse pe o voce scăzută:

– Este posibil, nu?

– Desigur. În plus, ar face lucrurile mult mai uşoare. Însă dacă Janice ar face această declaraţie acum, ar părea că minte.

– Dar este *posibil*!

– Mă las păgubaş. Fireşte că-i posibil.

– Atunci cine-i criminalul nostru?

Nu exista nici un motiv pentru care să nu iau în considerare această întrebare. Nu era cazul meu. M-am gândit şi imediat am început să râd.

– Am spus că face lucrurile mult mai uşoare? La naiba, lasă cale liberă tuturor scenariilor. Oricine ar fi putut comite crima. Oricine, cu excepţia lui Steeves. Steeves n-ar fi avut nici un motiv să revină la locul faptei în dimineaţa asta.

Porter arăta mohorât.

– Steeves oricum n-ar fi făcut-o.

– A fost sugestia dumneavoastră.

– În termeni strict tehnici, el este singurul care nu avea nevoie de o cale de ieşire. Însă... nu-l cunoaşteţi pe Steeves. E un tip mare şi vânjos, cu un burdihan enorm din pricina berii şi fără pic de minte. Un tip de treabă, înţelegeţi, ţin la el, dar dacă ar omorî vreodată pe cineva ar face-o cu o sticlă de bere. Şi era mândru de unchiul Ray. Îi plăcea să-l aibă pe Raymond Sinclair în clădirea lui.

– O.K., să-l dăm la o parte pe Steeves. Ştiţi vreo persoană pe care a-ţi dori să o evidenţiaţi în mod deosebit? Ţinând cont că *oricine* ar fi putut comite acum crima?

– Nu oricine. Oricine era trecut în memoria liftului, plus cei pe care unchiul Ray i-ar fi lăsat să urce.

– Ei bine?

El scutură din cap.

– Sunteţi un detectiv amator grozav! Vă temeţi să acuzaţi pe oricine.

El ridică din umeri, zâmbind jenat.

– Ce părere aveţi de Peterfi? Acum că Sinclair e mort, poate pretinde că au fost parteneri egali la realizarea... maşinii timpului. Şi i-a picat fisa al naibii de repede. Din clipa când Valpredo a pomenit că Sinclair murise, Peterfi a fost partenerul său.

– Sună tipic!

– Este posibil să spună adevărul.

– Au aş zice că minte. Asta nu-l face ucigaş, totuşi.

– Nu. Dar Ecks? Dacă nu ştia de participarea lui Peterfi, ar fi putut încerca acelaşi lucru. Avea nevoie de bani?

– Nu foarte rău. Şi îl cunoştea pe unchiul Ray dinainte ca eu să mă fi născut.

– Poate umbla după excepţie. Are copii, dar nu de la actuala soţie. Este posibil să nu ştie că Pauline nu poate naşte.

– Pauline îi adoră pe copii. Am văzut-o cu ei. Şi nu consider că dreptul de a avea copii este un mobil aşa întemeiat.

– Sunteţi tânăr! Apoi mai este Pauline însăşi. Poate Sinclair ştia ceva despre ea. Ori poate Sinclair i-a spus aceasta lui Ecks, iar Ecks şi-a pierdut cumpătul şi l-a ucis.

– Turbat de mânie? scutură Porter din cap. Nu-mi pot închipui nimic care să-l facă pe Larry să comită aşa ceva... La Pauline, este posibil. La Larry, nu!

Însă, mi-am zis eu, există bărbaţi care ar face moarte de om dacă ar afla că soţiile lor suferiseră o schimbare de sex.

– Indiferent cine l-a ucis pe Sinclair, am rostit, dacă nu era scrântit, ar fi trebuit să intenţioneze să ia maşina. O posibilitate ar fi fost să o coboare cu frânghia...

M-am oprit în mijlocul frazei. Douăzeci şi cinci de kilograme coborâte două etaje cu un fir de nylon. Mâna de oţel şi plastic al lui Ecks... sau muşchii braţelor lui Porter, care acum se rostogoleau ca nişte bolovani. M-am gândit că Porter ar fi fost în stare.

Sau poate credea că este în stare. În realitate n-a trebuit să o facă.

Sună videofonul. Era Ordaz.

– Aţi făcut vreun progres cu maşina timpului? Mi s-a comunicat că ordinatorul doctorului Sinclair...

– A fost şters, într-adevăr. Dar nu-i nici o problemă. Am aflat destul de multe despre maşină. Dacă ajungem într-un impas, ne poate ajuta Bernath Peterfi. El a colaborat la construirea generatorului. Unde te afli acum?

– În apartamentul doctorului Sinclair. Mai avem nişte întrebări pentru Janice Sinclair.

Porter fu trecut de un fior.

– În regulă, venim imediat. Sunt cu Andrew Porter.

Am închis şi m-am întors către Porter.

– Janice ştie că este pe lista suspecţilor?

– Nu. Vă rog, nu-i spuneţi decât dacă nu aveţi încotro. Nu sunt sigur că ar putea rezista.

❖ ❖ ❖

Am pus taxiul să ne lase la parterul clădirii Rodewald. Când i-am zis lui Porter că doresc să urc o dată cu liftul, el doar încuviinţă din cap.

Liftul ce ducea la apartamentul lui Sinclair era o cutie cu o banchetă în ea. Ar fi fost confortabil pentru o persoană, intim pentru doi prieteni buni. Cu mine şi Porter înăuntru era supraaglomerat. Porter se ghemui şi încercă să se facă cât mai mic. Părea obişnuit cu asta.

Probabil că era. Majoritatea lifturilor pentru apartamente erau similare. De ce să

iroseşti spaţiu pentru puţul ascensoarelor când acelaşi spaţiu putea reveni pentru apartamente.

A fost o urcare rapidă. Bancheta era necesară, căci acceleraţia era de 2 g iniţial, după care urma o perioadă mai lungă de deceleraţie la 0,5 g, în vreme ce numerele luminate goneau unul după altul. Numere, nu şi uşi.

– Porter, dacă liftul se blochează, există vreo uşă pe care să ieşim?

El îmi aruncă o privire amuzată şi spuse că nu ştie.

– De ce îţi faci griji? Dacă s-ar bloca la viteza asta, s-ar face zob.

Liftul era suficient de claustrofobic ca să mă pună pe gânduri. U nu plecase cu liftul. De ce? Deoarece urcarea îl îngrozise? *Intelectul către memorie: cercetează dosarele medicale ale celor de pe lista suspecţilor! Vezi dacă vreunul dintre ei suferă de claustrofobie.* Păcat că microprocesorul liftului nu păstra înregistrări. Am fi descoperit cine folosise ascensorul sau dacă acesta nu fusese folosit deloc.

Situaţie în care îl căutam pe U2. Acum împărţisem potenţialii ucigaşi în trei grupe: U1 îl omorâse pe Sinclair, după care încercase să utilizeze câmpul de inerţie redusă pentru alibi şi să plece cu el. U2 era nebun, nu dorise absolut deloc generatorul, îl întrebuinţase doar pentru a aranja decorul său macabru. U3 erau Janice şi Drew Porter.

Când uşile glisară, am văzut-o pe Janice. Era albă la faţă şi cu umerii căzuţi. Însă când îl zări pe Porter surâse precum soarele şi alergă la el. Fugea împleticindu-se, descentrată din pricina braţului lipsă.

Cercul mare şi uscat era acolo, în iarbă, însemnat cu cretă albă şi substanţă galbenă ce punea în evidenţă petele de sânge. Contururile albe marcau trupul dispărut, generatorul, vătraiul.

În mintea mea se aprinse un bec. M-am uitat la contururile de cretă, la liftul deschis, din nou la contururi... şi o treime din enigmă îşi găsi rezolvarea.

Atât de simplu. Pe U1 trebuia să-l căutăm... iar eu aveam o idee foarte clară despre cine era.

– Cum de ai venit cu domnul Porter? mă întrebă Ordaz.

– A trecut pe la biroul meu. Am discutat despre un criminal ipotetic – mi-am coborât vocea – altul decât Janice.

– Foarte bine. Şi cum a plecat?

– Nu ştiu încă. Dar hai, intră în jocul meu! Să presupunem că există o cale.

Porter şi Janice li se alăturară, ţinându-se pe după mijloc.

– Foarte bine, zise Ordaz. Considerăm că există o modalitate de ieşire. Criminalul a improvizat-o? Şi de ce n-a utilizat ascensorul?

– Pesemne că o avea în minte când a ajuns aici. N-a folosit liftul deoarece intenţiona să ia maşina. Aceasta n-ar fi încăput.

Priviră cu toţii la urma de cretă a generatorului. Atât de simplu.

– Mda, făcu Porter. Apoi tot a uzat de acea cale de ieşire şi ne-a lăsat cu o enigmă a camerei încuiate.

– Poate asta a fost greşeala lui, spuse Ordaz înverşunat. Când vom depista modalitatea în care a plecat, este posibil să descoperim că numai o singură persoană ar fi putut recurge la ea. Dar, bineînţeles, acum nici măcar nu ştim dacă aceasta modalitate există.

– I-ai identificat pe toţi cei din memoria ascensorului? am schimbat eu subiectul.

Valpredo scotoci după carnetul său cu spirală şi răsfoi până la numele acelora cărora le era permis să utilizeze ascensorul lui Sinclair. I le arătă lui Porter.

– Le-aţi văzut? îl întrebă.

– Nu, dar bănuiesc că acestea sunt. Să ne uităm... Hans Drucker a fost iubitul Janicei înaintea mea. Încă ne mai întâlnim cu el. De fapt, chiar a fost la petrecerea aceea de pe plajă ce s-a ţinut noaptea trecută, la casa lui Randalls.

– A adormit pe covorul lui Randalls ieri-noapte, completă Valpredo. El şi alţi patru. Unul dintre cele mai bune alibiuri.

– Vai, Hans n-ar fi fost în stare să săvârşească o astfel de crimă! strigă Janice; ideea o oripila.

Porter încă se uita pe listă.

– Deja aveţi informaţii despre majoritatea acestor oameni. Bertha Hall şi Muriel Sandusky erau prietene cu unchiul Ray. Bertha făcea drumeţii cu el.

– Le-am chestionat şi pe ele, îmi spuse

Valpredo. Poţi asculta înregistrările dacă te interesează.

– Nu, fă doar un rezumat. Ştiu de pe acum cine este criminalul.

Auzind aceasta, Ordaz îşi ridică sprâncenele, iar Janice zise „Of, ce bine! Cine este?", întrebare la care eu am răspuns printr-un zâmbet misterios. Numai nu mă făcu mincinos.

– Muriel Sandusky locuieşte în Anglia de aproape un an. Căsătorită. Nu l-a mai văzut pe Sinclair de ani de zile. O roşcată înaltă, frumoasă.

– Într-un timp făcuse pasiune pentru unchiul Ray, spuse Janice. Şi viceversa. Cred că pasiunea lui a durat mai mult.

– Bertha Hall este alt tip de persoană, continuă Valpredo. De vârsta lui Sinclair, dar în formă fizică bună. Activă. Afirmă că atunci când Sinclair era obsedat de un proiect renunţa la toate celelalte: prieteni, viaţă socială, exerciţii sportive. După aceea o căuta pe Bertha şi pleca cu ea într-o drumeţie pentru a-şi reveni pe linia de plutire. A căutat-o acum două seri şi au fixat o întâlnire pentru lunea viitoare.

– Alibi? am întrebat eu.

– Nu!

– Lăsaţi-o baltă! rosti Janice indignată. Eu şi unchiul Ray o cunoşteam pe Bertha de când eram atâtica! Dacă ştiţi cine l-a ucis pe unchiul Ray, de ce nu spuneţi?

– Face parte din lista aceasta, în mod sigur, bazându-mă pe anumite presupuneri. Însă nu ştiu cum a scăpat sau cum se aştepta să scape, ori dacă îi putem dovedi vinovăţia. *Acum* nu pot acuza pe nimeni. Mare păcat că nu şi-a pierdut braţul, întinzându-se după vătrai.

Porter părea frustrat. La fel şi Janice.

– Nu prea te tentează să fii dat în judecată, sugeră Ordaz. Cum e cu maşina lui Sinclair?

– Este un propulsor noninerţial, sau aşa ceva. Prin reducerea inerţiei se accelerează timpul. Bera deja a aflat destule despre ea, însă o să mai treacă ceva înainte să poată cu adevărat...

– Ce ziceai? întrebă Ordaz când m-am întrerupt brusc.

– Sinclair *terminase* cu drăcovenia aia!

– Bineînţeles că terminase, spuse Porter. Altminteri nu ar fi arătat-o altora.

– Şi nici n-ar fi căutat-o pe Bertha pentru o drumeţie. Nici n-ar fi răspândit zvonuri despre ce făcuse. Mda! În mod cert ştia tot ce se putea şti despre acel dispozitiv. Julio, ai fost tras pe sfoară. Totul depinde de maşină. Iar ticălosul şi-a vătămat totuşi braţul şi o putem demonstra.

Stăteam îngrămădiţi în taxiul comandat de Ordaz: eu, inspectorul, Valpredo şi Porter. Valpredo fixase pilotul automat pe viteză convenţională, să nu mai trebuiască să ne batem capul cu condusul. Întorsesem scaunele pentru a ne putea privi cu toţii la faţă.

– Pentru partea aceasta nu bag mâna în foc, am spus, făcând repede o schiţă în carnetul împrumutat de la Valpredo. Însă nu uitaţi, avea un fir de nylon la el. Pesemne se aştepta să-l folosească. Iată cum intenţiona să scape.

Am desenat o cutie pentru a reprezenta generatorul lui Sinclair şi un omuleţ ce se ţinea de cadru. Un cerc în jurul lor simboliza câmpul. Un fir legat de maşină, al cărui capăt ieşea din câmp.

– Pricepeţi? Urcă scările cu câmpul activat. Camera de luat vederi are cam o şansă din opt de a-l surprinde în timp ce el se deplasează cu viteza aceea. Duce maşina până la marginea acoperişului, leagă firul de ea, aruncă capătul liber la o distanţă bunicică şi păşeşte în gol împreună cu generatorul. Firul de nylon cade cu 9,8 m/s^2, în timp normal, plus încă puţin datorită faptului că ucigaşul şi aparatul îl trag în jos. Nu prea puternic, deoarece se află într-un câmp de inerţie redusă. În momentul în care ucigaşul atinge pământul, se mişcă cu mai puţin de... 366 m/s împărţit la 500... să spunem mai puţin de un metru pe secundă în timp intern şi trebuie să tragă iute maşina la o parte, căci firul se va prăbuşi ca o bombă.

– Pare viabil, zise Porter.

– Sigur. O vreme am crezut că asasinul ar fi putut sta în picioare la baza câmpului. Puţintică joacă cu generatorul m-a lecuit de ideea asta. Şi-ar fi zdrobit ambele picioare. Însă ar fi putut să se agaţe de cadru, este suficient de rezistent.

– Dar asasinul nu a avut maşina, subli-

nie Valpredo.

– Aici aţi fost traşi voi pe sfoară. Ce se întâmplă când două câmpuri se intersectează?

Ceilalţi erau lipsiţi de orice expresie.

– Nu-i o întrebare banală. Deocamdată nimeni nu cunoaşte răspunsul. Însă Sinclair îl cunoştea. Trebuia să-l cunoască, căci *terminase*. Pesemne că realizase două generatoare. Ucigaşul l-a luat pe cel de-al doilea.

– Ahh, făcu Ordaz.

– Cine este U? se interesă Porter.

Acum aterizam pe autoport. Valpredo ştia unde ne aflam, însă nu spuse nimic. Am coborât din taxi şi ne-am îndreptat către lifturi.

– Asta-i mult mai uşor, am rostit. U se aştepta să folosească generatorul ca alibi. Lucru prostesc, având în vedere câte persoane ştiau de existenţa lui. Însă dacă nu aflase că Sinclair era gata să-l arate şi altora – adică ţie şi Janicei – cine mai rămâne? Ecks ştia doar că este un fel de propulsor interstelar.

Liftul era neobişnuit de mare. Am intrat în el cu toţii.

– Şi, spuse Valpredo, mai rămâne problema braţului. Cred că am priceput-o şi eu.

– Ţi-am oferit suficiente indicii, i-am răspuns eu.

❖ ❖ ❖

După ce am sunat, trecu mult până ce Peterfi ne răspunse. Poate ne observase prin vizorul uşii, întrebându-se ce era cu toată adunătura aceea de pe coridorul său. Apoi vorbi din difuzor.

– Da? Cine este?

– Poliţia. Deschideţi! zise Valpredo.

– Aveţi mandat?

Am făcut un pas înainte şi mi-am arătat legitimaţia în faţa vizorului.

– Sunt agent ARM. Nu am nevoie de mandat. Deschideţi! N-o să vă luăm mult timp.

Peterfi deschise uşa. Acum arăta mai îngrijorat, în ciuda pijamalei cafenii, lejere.

– Doar dumneata, zise el.

Mă lăsă înăuntru, apoi dădu să închidă uşa în nasul celorlalţi.

– Hei! strigă Valpredo, blocând uşa cu mâna.

– E în regulă, am spus.

Peterfi era mai scund decât mine, iar eu aveam şi un pistol cu ace. Valpredo ridică din umeri şi îl lăsă pe Peterfi să închidă.

Greşeala mea. Rezolvasem două treimi din enigmă şi îmi închipuiam că o dezlegasem în totalitate. Peterfi îşi încrucişă braţele şi întrebă:

– Ei bine? Acum ce mai căutaţi? Doriţi să-mi examinaţi picioarele?

– Nu, să începem cu perfuzorul de insulină de la mână.

– Sigur, spuse Peterfi, uimindu-mă serios.

Am aşteptat până ce şi-a scos cămaşa – un gest inutil, dar el nu trebuia să ştie asta – apoi am pipăit cu degetele mele imaginare perfuzorul de insulină. Era aproape plin.

– Ar fi trebuit să-mi dau seama, am zis. La naiba! Aţi procurat o doză de insulină pentru şase luni de la traficantul de organe.

– Ce traficant de organe? ridică Peterfi din sprâncene. Aceasta este o acuzaţie, domnule Hamilton? O înregistrez pentru avocatul meu.

Şi iată că era cazul să mă pregătesc pentru proces. La dracu' cu el!

– Da, este o acuzaţie! L-aţi ucis pe Sinclair! Nimeni altcineva n-ar fi putut încerca scenariul cu alibiul.

El se arătă nedumerit – în mod sincer, am crezut.

– De ce nu?

– Dacă altcineva ar fi încercat să producă un alibi folosind generatorul lui Sinclair, Bernath Peterfi ar fi povestit poliţiei totul despre construcţia şi funcţionarea lui. Dumneata erai singurul care ştia despre maşină, până ieri seara când Sinclair a început să o arate în public.

Era o singură replică pe care Peterfi o putea spune ca să răspundă la un asemenea raţionament şi acesta o spuse:

– Înregistrez încă, domnule Hamilton.

– Să te ia naiba cu înregistrarea ta! Mai există şi alte fapte pe care le putem verifica. Livrările de alimente. Nota de plată a apei.

El nu tresări. Zâmbea. Oare juca la cacialma? Am adulmecat aerul. Mirosurile

corporale pe timp de şase luni emise într-o singură noapte? Însă sistemul de condiţionare a aerului funcţiona prea bine.

Draperiile erau date în lături acum, lăsând vederii noaptea şi oceanul. După-amiază fuseseră trase, iar Peterfi privea cu ochii întredeschişi atunci. Dar aceasta nu era o dovadă. Becurile: acum avea aprins doar unul, însă ce-i cu asta?

Lanterna mare de drumeţie aflată pe o măsuţă lipită de un perete. N-o observasem în după-amiaza aceasta. Acum ştiam sigur ce folosise ca să... dar cum să o dovedesc?

Alimentele...

– Dacă n-ai cumpărat alimente pentru şase luni în noaptea trecută, atunci trebuie că le-ai furat. Generatorul lui Sinclair este perfect pentru furturi. Vom verifica magazinele din zonă.

– Şi veţi stabili o legătură între mine şi aceste furturi? Cum?

Era prea inteligent ca să fi păstrat generatorul. Însă dacă mă gândeam mai bine, unde putea să-l fi abandonat? Era *vinovat*! Nu era posibil să-şi fi acoperit toate *urmele*...

– Peterfi? Gata, am găsit...

El mă crezu. Am văzut asta din modul în care îşi strângea braţele pe piept. Poate că descoperise hiba înaintea mea.

– Vaccinul contraceptiv ţi-a expirat probabil cu şase luni înainte de termen. Traficantul tău de organe nu putea să-ţi procure aşa ceva; n-avea nici un motiv să ţină contraceptive. Eşti un om mort, Peterfi!

– Mi-este indiferent. Să te ia dracu', Hamilton! Din pricina ta am pierdut dispensa!

– Nu o să fi judecat imediat. Nu ne putem permite să pierdem informaţiile pe care le deţii... Ştii prea multe despre generatorul lui Sinclair.

– Generatorul nostru! L-am realizat împreună!

– Zău?

– N-o să fiu judecat deloc, rosti el mai calm. Cum intenţionaţi să prezentaţi curţii modul în care criminalul a părăsit apartamentul lui Ray?

Am scotocit după schiţa mea şi i-am înmânat-o.

– Cum a fost să te urci pe acoperiş? am întrebat, în timp ce Peterfi studia desenul. N-aveai de unde să ştii dacă va merge.

El îşi ridică privirea. Cuvintele îi ieşiră încet, fără entuziasm. Bănuiesc că trebuia să se destăinuiască cuiva, iar acum nu mai conta.

– În momentul acela nu îmi mai păsa. Braţul îmi atârna ca un vreasc şi mirosea rău. Mi-au trebuit trei minute pentru a ajunge pe pământ. Credeam că voi muri în timp ce cădeam.

– Unde ai dibuit un traficant atât de repede?

În ochii lui se citea dispreţul faţă de sine.

– Nu poţi să-ţi dai seama? Acum trei ani speram că diabetul poate fi vindecat printr-un transplant. Când spitalele guvernamentale nu m-au putut ajuta, nu am reuşit să mă abţin şi am apelat la un traficant de organe. Ieri noapte am avut baftă că încă mai lucra.

Apoi îşi pierdu toată vlaga. Parcă toată furia se scursese din el.

– După aceea am petrecut şase luni în interiorul câmpului, aşteptând vindecarea cicatricelor. În întuneric. Am încercat să iau cu mine lanterna aceea mare, de drumeţie. (Râse amar.) Am renunţat după ce am băgat de seamă că pereţii ardeau mocnit.

Peretele de deasupra măsuţei părea pârjolit. Ar fi trebuit să-l remarc mai devreme.

– Fără băi, continuă Peterfi. Mă temeam să nu consum prea multă apă. Fără exerciţii fizice, practic. Însă trebuia să mănânc, nu? Şi totul degeaba...

– Ne vei spune cum să-l găsim pe traficantul cu care ai tratat?

– Asta-i ziua ta norocoasă, am dreptate, Hamilton? În regulă, de ce nu? N-o să te ajute deloc.

– De ce?

El mă privi foarte straniu.

Apoi se răsuci şi o luă la fugă.

M-a prins pe faţă. Am sărit să-l capturez. Nu ştiam ce avea în minte; apartamentul avea o singură ieşire, nepunând la socoteală balconul, iar Peterfi nu se îndrepta într-acolo. Părea că se străduieşte să ajungă la un perete gol... cu o măsuţă lipită de el, şi pe care se afla o lanternă. Măsuţa avea un sertar. Când l-am observat, mi-am zis: *armă*! Am gonit după Peterfi şi l-am prins

de încheietura mâinii chiar când atingea comutatorul fixat în perete, deasupra măsuţei.

M-am lăsat pe spate cu toată greutatea şi l-am smuls de acolo... iar apoi se activă câmpul.

Strângeam o mână şi un braţ, până la cot. Dincolo de ele se vedea o sfârleză de lumină violetă: Peterfi zvârcolindu-se înnebunit într-un câmp de inerţie redusă. M-am proptit bine, în vreme ce mă străduiam să-mi dau seama ce se întâmpla.

Cel de-al doilea generator se afla pe undeva pe aici. În perete? Comutatorul părea să fi fost zidit de curând, acum că-l vedeam mai îndeaproape. Mi-am imaginat o boxă de cealaltă parte a peretelui, în care se afla generatorul. Pesemne că Peterfi găurise peretele şi montase acel comutator. Bineînţeles, ce altceva să fi făcut cu şase luni de timp liber?

N-avea sens să strig după ajutor. Izolaţia acustică din apartamentul lui Peterfi era prea modernă. Iar dacă nu-i dădeam drumul criminalului, acesta avea să moară de sete în câteva minute.

Piciorul lui Peterfi se îndrepta direct spre maxilarul meu. M-am aruncat la pământ şi marginea tălpii lui aproape că îmi sfâşie urechea. M-am rostogolit înainte la timp pentru a-l apuca de gleznă. Sfârleaza violetă continuă să se agite, iar celălalt picior se zbătea sălbatic în exteriorul câmpului. Prea multe impulsuri nervoase contradictorii asaltau musculatura. Piciorul zvâcnea aidoma unui animal pe moarte. Dacă nu-i dădeam drumul, Peterfi avea să se frângă în bucăţi.

Ucigaşul rostogoli măsuţa. N-am văzut-o căzând, dar brusc am observat-o prăbuşită pe o latură. Tăblia ei, inclusiv sertarul, se aflau acum în afara câmpului. Lanterna se găsea chiar lângă mâna violetă a lui Peterfi.

În regulă! Nu putea ajunge la sertar; mâna n-ar mai fi primit semnale coerente odată ieşită din câmp. Puteam să-i eliberez glezna. peterfi avea să dezactiveze câmpul când avea să-i fie suficient de sete.

Iar dacă nu îi dădeam drumul, urma să moară înăuntru.

Parcă aş fi avut un singur braţ şi m-aş fi luptat cu un delfin. Am rămas totuşi pe poziţii, căutând o greşeală în raţionamentul meu. Piciorul liber al lui Peterfi părea fracturat în cel puţin două locuri... şi eram pe cale să-i dau drumul, când ceva se cuplă pesemne în capul meu.

Cranii cu oase carbonizate îmi zâmbiră în bătaie de joc.

Creierul către mână: STRÂNGE BINE! Nu pricepi? Încearcă să ajungă la lanternă.

Am strâns bine.

Imediat după aceasta Peterfi încetă să se mai zvârcolească. Zăcea într-o rână, cu chipul şi mâinile emanând lumină albastră. Încercam să-mi dau seama dacă făcea pe mortul sau nu, când aura albastră dindărătul chipului său se stinse uşor, încetişor.

❖ ❖ ❖

Le-am dat celorlalţi drumul înăuntru. Cercetară apartamentul. Valpredo plecă să caute un băţ cu care să ajungă la comutator.

– Chiar a fost nevoie să-l omori? întrebă Ordaz.

Am arătat către lanternă. El nu pricepu.

– Am fost prea încrezător în mine, am spus eu. N-ar fi trebuit să intru singur. Deja a ucis două persoane cu lanterna aceea. Pe traficanţii de organe care i-au furnizat braţul cel nou. Nu dorea ca aceştia să vorbească, aşa că le-a prăjit feţele şi apoi i-a târât pe un trotuar rulant. probabil că i-a legat de generator, iar apoi a folosit firul de nylon ca să-l tragă. Cu câmpul activat, totul ar fi cântărit mai puţin de un kilogram.

– Cu o lanternă? cugetă Ordaz. Desigur. Emitea de cinci sute de ori mai multă lumină. Bine că te-ai prins la timp!

– Îmi petrec mai mult timp decât tine ocupându-mă cu dispozitive d-astea trăznite, de science-fiction.

– Şi aşa şi trebuie, zise Ordaz.

Traducere de:
Cătălin Teniţă

DORIN MERA

Morţii sunt morţi

Inginerul automatist, Dorin Mera se află acum în Canada, iar povestirea de faţă se constituie într-un omagiu *en passant* adus lui Philip K. Dick.

Negru şi imens, ca un petic lipit pe un balon văzut din interior, hubloul crea o senzaţie de fragil, singurătate şi nimicnicie. Frigul interstelar se transforma într-un şuvoi acvatic, imersând pilotul într-un ocean – oceanul primordial – care îi trezea false amintiri neplăcute. Zona din spaţiu pe care nava o traversa era tulburată de meteoriţi, care se aprindeau în fluxul de gaz, injectat de scuturi cu sute de kilometri înaintea navei, cei mai mari apropiindu-se mult, ca un peşte invizibil şi răbdător. Pilotul îşi întoarse capul şi privi atent pupitrul lung, acoperit de butoane pe care le putea apăsa numai gândindu-se la ele: culorile nu mai erau violente ca la începutul schimbului, le dispăruse strălucirea, semn că obosise.

– Am început să obosesc, îi spuse colegului.

– Bine.

– Cred că o să ne schimbe cineva, nu?

– În zece secunde vei fi schimbat.

Decuplarea de sistemul de comandă era lăsarea nopţii absolute: toată senzaţia de lumină, hubloul, pupitrul erau simplă butaforie, un mod prietenos al sistemului de comandă al navei de a reprezenta în mintea pilotului toate datele pe care le strângea de la senzorii externi, date pe care sistemul le transplanta în reprezentări accesibile minţii umane: butoane, grafice, semnale de avertizare luminoase şi acustice. În realitate era întuneric. Pilotul se lăsă pe vine şi atinse podeaua, răsuflând uşurat: contactul cu suprafaţa netedă îi elimină senzaţia că plutea în vid. Vechile obişnuinţe, mascate până atunci în procesul de conducere al navei, îi reapărură. Dibui cu mâna stângă butonul de start al AMC-ului şi îl apăsă: „Mai ai zece secunde şi poţi să aprinzi lampa". Pilotul se gândi că cifra zece se repetase de două ori într-un interval de timp foarte scurt şi că asta trebuie să însemne ceva, dar nu-şi aduse aminte ce şi nici n-avea senzaţia că există ceva în memorie care să explice repetiţia. Aprinse lampa.

– Stinge-o, te rog, mă dor ochii de mă ucid!

– Iartă-mă, la mine e pe dos, în primul moment, în întuneric, am avut impresia că m-au ejectat în spaţiu la sfârşitul schimbului, a trebuit să pun mâna jos şi să pipăi podeaua. Stinse lampa.

– Ei, na, de ce să te arunce?

– Cum de ce, conceptul e vechi, foloseşte şi aruncă... Pilotul tăcu, gluma nu i se părea reuşită, celălalt o luase în serios. Scuzabil, era epuizat.

– Nu m-au decuplat la timp, zise celălalt şi tăcu.

– Cine? Ah, da, sistemul de comandă!

– Nu, nu sistemul, ei, ei sunt de vină, m-au ţinut în plus, peste capacitatea mea de rezistenţă...

– Care ei?

– Ei, zise simplu celălalt şi tăcu.

– Pe mine mă cheamă Irun, zise pilotul.

– Ăstă e nume de femeie. Eşti hermafrodit?

– Nu, nu sunt hermafrodit şi ăsta nu e nume de femeie.

Irun îşi reaprinse lampa şi o îndreptă spre celălalt; plimbă fasciculul în sus şi în

jos, studiindu-l. Un om obişnuit, aşezat cu picioarele strânse în mâini şi bărbia rezemată pe genunchi, clipea în lumină. Era gol puşcă, hainele erau aşezate răsfirat pe lângă el, pantalonii desfăcuţi ca pentru purtat sugerând o atitudine lubrică în contrast cu poziţia corpului uman, de parcă acele haine s-ar fi dezis de stăpânul lor, pornind în căutarea unei libertăţi mult visate.

– Nu mi-ai spus cum te cheamă, zise Irun şi îşi aminti cum îl chema pe celălalt: Lucu. Vechiul său prieten Lucu Pandit, îi şopti memoria: un lucru rar pe lume prietenia, un afect pe cale de extincţie. Şi Irun nu-şi aduse aminte mai mult, nimic care să-i precizeze această şoaptă, izvorâtă din negura şi buimăceala momentului, nimic nu-l ajuta, întunericul exterior fiind ca o emanaţie a beznei nesigure care îi plutea în minte.

– Poţi să aprinzi lampa. zise Lucu, dar nu mă privi. Mi s-a întâmplat ceva monstruos, făcu o pauză... cum arăt?

– Păros, rânji Irun.

– Nu glumi, oh, nu glumi, mi s-a întâmplat ceva monstruos... M-am dedublat.

– Eu nu te văd decât pe tine, pe tine gol şi hainele întinse pe jos.

– Aprinde lampa, stărui Lucu.

– Am aprins-o de mult. Ce e cu tine, ai orbit acum pe loc?

Lucu îşi strânse tare pleoapele, cu o grimasă a feţei, apoi le deschise şi zâmbi:

– Nu, n-am orbit, mă simt mai bine. Eram în sala de comandă, priveam prin hublou, nava a intrat într-un roi de meteoriţi, am început să-i ochesc, îi simţeam de departe şi trimiteam norul de gaz al scuturilor din ce în ce mai localizat, am transformat norul într-un jet subţire, apăsam pe butoane în avans şi totul mergea bine, totul mergea bine, repetă Lucu pierzându-şi şirul,... apoi reveni, totul era perfect, aprindeam meteoriţii cu din ce în ce mai puţină energie, dar asta îmi cerea mult efort, nu dădusem nici o comandă de încetinire a navei şi asta m-a epuizat, am strigat: schimbaţi-mă şi sistemul de comandă nu mi-a răspuns, m-am uitat în spate şi am văzut trei umbre, una mi-a zis mai stai, mai poţi să stai, şi totul a început să crape, hubloul s-a fisurat, nu mai puteam apăsa butoanele, am încercat manual, auzeam şuierul gazului prin crăpături, am ratat doi meteoriţi care se apropiau, voiam să lăţesc norul de gaz al scuturilor şi brusc m-am dedublat.

– Cum adică, ce tot aiurezi?

– Atunci aiuram, acum nu, dar nu sunt sigur că atunci aiuram, m-am despărţit în două persoane, una îmbrăcată şi una dezbrăcată, am auzit umbrele din spate chicotind, mi s-a făcut brusc ruşine...

– Tot nu înţeleg, cum te-ai despărţit în două persoane?

– Mă vedeam simultan din ambele părţi, mă studiam simultan din ambele părţi...

– Şi ţi s-a făcut ruşine că erai dezbrăcat?

– Nu, nu de asta. Lucu tăcu, neräspunzând insistenţelor lui Irun. Nu încerca să schimbe subiectul, tăcea. Apoi brusc răspunse:

– Mi s-a făcut ruşine pentru că una din persoanele în care mă dedublasem era femeie.

– Şi cum s-a terminat?

– Femeia a plecat şi s-a lăsat întunericul.

Irun râse. „Prietenul meu Lucu a înnebunit: suntem doi oameni, singuri în Univers şi de fapt suntem trei: unul din noi e simultan bărbat şi femeie". Se simţi singur, situaţie destul de des întâlnită în perioadele inactive ale piloţilor, generată de ambientul artificial, de tranziţia bruscă de la lumină la întuneric, de epuizarea nervoasă, de lipsa unui grup mai mare de oameni prin preajmă. Doi nu sunt în general destui, iar în cazul de faţă trei erau prea mult. Buimăceala şi lipsa amintirilor i se scurseseră ca apa cu săpun din baie, la început nesesizabil iar la sfârşit un gâlgâit puternic făcându-te conştient că realitatea e alta: ai altceva de făcut, trebuie să dai drumul la vaporizator să scoţi murdăria din apă, şi apoi la ionizator să o cureţi de boale. Doi în general nu erau destui, exista riscul epuizării creierului piloţilor, dar cui îi păsa? Pilotajul nu era o meserie ci o funcţie, specializarea o făcea maşina.

Îi revenea memoria şi mediul înconjurător ar fi trebuit să devină prietenos şi protector, devenea o navă, amintirile luminând întunericul care ar fi trebuit să-şi

piardă atributele de înfricoşător şi măreţ ale nenumibilului în faţa căruia acţiona ca un ecran de proiecţie.

– Să mergem, Irun, m-am îmbrăcat, spuse Lucu. Vocea i se schimbase, pierduse accentele acute, devenise sigură, semn că şi el trecuse de perioada de adaptare.

– Să mergem!

Constructorii navei o gândiseră în ideea totalului inconfort, era vastă, rece şi tăcută, cu climatizoarele ţinute la un minim energetic, insonorizarea pereţilor tindea spre perfecţiune. Lipsa luminii, obscurul generat de lămpile personale, accentuau măreţia şi puterea, confereau o deplină autoritate oricărui transport efectuat cu ea. Nava fusese gândită ca o justificare. Şi nimeni nu trebuia să pună la îndoială acest adevăr: mişcarea este un scop în sine!

– Să mergem la cub, spuse Lucu, e timpul să ne retragem.

Irun îl privi atent pentru că i se păru ciudată repetarea îndemnului într-un interval de timp atât de scurt.

– Ţi-ai revenit cu adevărat?

– Nu. De fapt de asta vreau să mă retrag, nu mi-am revenit, spuse ezitant Lucu.

– Dar ce ai?

– Aud muzică, nu râde, nu e nimic de râs în asta, aud muzică simfonică, o bucată pe care o cunosc bine, andantele din a IX-a de Mahler, e interpretat prost, o măsură din trei e cântată fal, puţin mai jos şi mai gros, mai trenat. Să mergem la cub, e timpul să ne retragem. Aud muzică, nu e nimic de râs în asta, aud muzică simfonică, o bucată pe care o cunosc bine, andantele din a IX-a de Mahler, e interpretat prost, o măsură din trei e cântată fals, puţin mai jos şi mai gros, mai trenat.

În timp ce vorbeau continuau să meargă prin întunericul decompactificat de lămpile personale, a căror lumină slab galbenă arăta că sursa autonomă de energie era pe sfârşite; dar nu le puteau stinge pentru că lumina era singurul atribut uman al lumii înconjurătoare, lume reprezentată de navă, de întunericul ei care o făcea imensă, impunătoare: umanul e cald şi plin de îndoieli, e cunoaştere, întrebare şi răspuns. Mergeau temându-se de întuneric, într-o mişcare fără sfârşit, cu paşii îngreunaţi de gravitaţia artificială mai mare decât cea naturală, o altă invenţie a psihologilor proiectanţi ai navei, a celor care stabiliseră formula ambientală a unei călătorii spaţiale: mişcarea este un scop în sine. „Poate că nu m-am decuplat", se gândi Irun, „poate că sunt încă în sala de comandă, sub influenţa directă a S.C.-ului, am trecut de roiul de meteoriţi şi ceea ce-mi reprezint acum drept navă este spaţiul interstelar, aşa cum îl vede sistemul prin radiotelescoape, într-un spectru de frecvenţe în care totul e altfel, în care lumina pare că pleacă, nu că vine". Respinse gândul: Lucu auzea o simfonie reprodusă prost şi un andante cu greu putea reprezenta ceva în utilitarismul S.C.-ului. Ar fi însemnat cel mult că maşinii îi plăcea muzica şi îl folosea pe Lucu drept aparat de redare, un aparat dereglat în care contorul programului se plimba ţeapăn într-o buclă.

– Aud muzică, nu râde, nu e nimic de râs în asta... bolborosea mergând Lucu.

– Nu auzi nimic, Lucule, nu e nimic de auzit, e un simplu fenomen de remanenţă. Ai fost monitorizat prost, S.C.-ul te-a eliberat prea târziu, probabil că ai un creier comod de folosit şi uşurinţa cu care te folosea l-a indus în eroare, nu şi-a dat seama că ai obosit.

– ...o măsură din trei e cântată fals...

Irun îl apucă de umăr şi îl întoarse spre el. Uimit, observă că ochii lui Lucu nu aveau nimic schizoid: erau doi ochi albaştri, vioi şi veseli.

– Lucu, bunul meu prieten, fii atent, lasă muzica, e numai în capul tău totul, tot timpul cât ai fost în contact ai avut un corp străin în suflet, e un fenomen cunoscut, de remanenţă, pe care îl au toţi piloţii epuizaţi, atâta timp nava ţi-a făcut parte din corp, ai avut extensii mecanice de o forţă cu care nu erai obişnuit, scuturile navei erau ca plămânii tăi, nişte plămâni uriaşi, suflai şi creai nu un curent de aer ci un nor de gaz, o întreagă atmosferă care spulbera meteoriţii, compasul îţi arăta că aveai o viteză incredibil de mare, şi nu nava zbura, tu zburai, pentru deplasare nu aveai numai bietele tale picioare, aveai un reactor nuclear, linişteşte-te Lucule, nu poţi intra aşa în cub.

Discursul emfatic şi mincinos nu avusese nici un efect, ultimul cuvânt, cub, fiind cuvântul magic care îl făcu pe Lucu să tacă. Irun încercase să prezinte un tablou fals în speranţa că astfel i-ar fi oprit lui Lucu muzica din cap, pe principiul falsului care permite orice demonstraţie. Dar cheia fusese dată de un singur cuvânt. Îşi dădu seama că Lucu trebuia să se retragă. Pe navă nu existau provizii în adevăratul sens al cuvântului, hrana, medicamentele, fiind reprezentate de un lichid nutritiv, regenerator, care circula prin ţevile cubului către fiecare celulă, injectat apoi în circuitul sanguin al piloţilor, aflaţi undeva la jumătatea drumului spre anabioză. Cubul era o cloşcă de semimorţi cu activitatea cerebrală redusă la infim, gândurile acestora fiind reprezentate în audio de un bâzâit slab. Nava era un microunivers simplu, extrem de simplu, în care existenţele închise între pereţii ei erau bistabili organici, comandaţi de un ceas insesizabil, un ceas atât de discret încât nu puteai şti dacă este extern: aveai perfecta libertate de a alege una din cele două stări. Puteai să conduci nava. Cubul era alternativa.

Amintirile încolăceau realitatea, o umpleau de sunete, mirosuri, lumini, se suprapuneau peste senzaţiile prezente, constituiau din piese disparate un univers mai bogat, scoţând din potenţialitate legături leneşe, formând obiecte noi în întuneric. Se opriseră. Lucu tăcea în nemişcare, poate încercând să treacă de andantele alterat. Irun îşi amintea de Oraşul Uitat, de lungile sale coridoare subterane luminate strălucitor, de cotloanele lui întunecoase, de vehiculele care străbăteau oraşul într-o mişcare bezmetică, în mod real fără scop, de lungile sale peregrinări, de omul care, după ce îl luase de braţ cu un aer misterios, conspirativ, îl băgase într-un cotlon întunecat şi-i spusese pronunţând cu multă grijă cuvintele: „Noi aici nu avem nici un ţel", lăsându-l descumpănit, pierdut în imensitatea oraşului, îşi amintea de femeia care se lipise de el în întuneric şi-i şoptise senzual „Are dreptate, eu nu am nici un ţel, sunt disponibilă", îşi amintea de Oraşul uitat cu mecanismele sale ascunse, în care totul era haotic, întâlnirile, despărţirile, mereu noile cunoştinţe, alţi oameni, alte feţe, toţi erau disponibili, îşi amintea de paradoxurile prinse în conversaţia altora „Noi nu avem ce face, deci nu suntem născuţi, deci avem ce face, trebuie să ne naştem pentru că existăm înainte de a ne naşte", îşi amintea de imposibilitatea plictiselii, de groaza care le guverna tuturor minţile, sentiment neprecizat, fără început şi poate o primă cauză, dacă nu singura, a vânzolelii şi arbitrarului din Oraşul Uitat, îşi amintea de inexistenţa repetiţiilor şi a cenuşiului. Amintirea era pentru Irun un proces de cunoaştere, care păstra direcţia temporală, spre viitor, memoria era un oraş uitat, un ansamblu de care nu vrei să scapi pentru că îţi justifică existenţa, chiar dacă în interiorul lui nu ai nici o justificare.

Îl făcu atent orăcăitul unei broaşte. „Nu sunt pe navă, sunt în Oraşul Uitat", se gândi cu amărăciune Irun. Îl privi atent pe Lucu dar acesta nu schiţă nici un gest care să arate că auzise şi el animalul.

– Mai sunt oameni pe aici! Lucule, stai şi aşteaptă-mă, mai sunt oameni, mă duc să-i găsesc. Îl prinse de umeri şi apăsă, stai jos, apoi o luă din loc.

Întunericul modificase nava. În locul unei singure, imense săli, cum i se păruse în greoiul drum pe care îl străbătuseră, Irun descoperi că parcursese o serie de coridoare cu uşi la capete, uşi care se închideau şi deschideau automat. Pereţii întunecaţi ajutaseră la desăvârşirea mistificării. Broasca orăcăia cu regularitate de metronom, intensitatea zgomotului creştea.

Intră într-o sală şi se opri pentru că se aprinsese lumina. După ce i se obişnuiră ochii, desluşi în mijlocul sălii o fată tânără care ţinea în mână o broască. Fata era înaltă, blondă, cu părul lung şi des. Era îmbrăcată într-o salopetă zdrenţuită, dintr-un material vopsit în albastru, şi ţinea în mână o broască. Era fericită. Efectiv vedeai că e fericită: apăsa broasca pe spate şi broasca orăcăia. Irun se apropie de ea. „Bună!". Drept răspuns primi un orăcăit.

– Ce translator ciudat ţi-ai găsit, glumi Irun. Mai ştie şi altceva broasca asta? Drept răspuns fata apăsă din nou pe broască. Hai, lasă scârboşenia asta...

– E cretină, auzi o voce din spate.

– Cretină, cretină, rânji Irun fără să se întoarcă, dar arată bine.

– Nu e pentru ce crezi tu, pilotule, o fi ea marfă dar nu e pentru ce crezi tu.

– Ce cred eu?

– Ştii tu, zise omul ajungând lângă fată. E proprietatea mea, un rezervor de ţesut proteic de cea mai bună calitate. Dacă te uiţi atent ai să vezi tatuat pe obrazul stâng un logo, o broască şi două litere: M şi N. Logo-ul e proprietatea mea, l-am înregistrat la Oficiul Central, am plătit pentru el, pilotule, am plătit, aşa că am dreptul să-l pun pe orice marfă pe care o posed.

– Marfa asta, zise Irun lungind silabele finale ale cuvintelor, e un om! Nu e marfă şi nici rezervor, e o femeie.

– Nu te lua că se mişcă, pilotule, e un ţesut crescut in vitro, am scos-o din sticlă abia aici, pe navă, că era prea grea ca s-o car, e marfa mea, dacă vrei s-o cumperi, bine, dar altfel n-ai s-o foloseşti, o strici.

– Poate să rămână gravidă?

– Dar cine s-a gândit să încerce? retorizâ negustorul.

– Poate să rămână gravidă? repetă Irun.

– Da!

– Atunci e femeie. Şi dacă e femeie nu e marfă. Şi dacă nu e marfă atunci nu e proprietatea ta.

– Nu se poate, pilotule, nu se poate să mă nenoroceşti, rezervorul ăsta e toată averea mea, şi broasca e tot a mea, asta nu e ţesut proteic, e biomecanică, cu baterie, dar e a mea şi broasca asta costă o avere, dar pentru tine o las mai ieftin, ia să vedem, poate vrei cortex, nu vrei cortex, sau piele, nu vrei piele, pilotule, poate arzi undeva, o ai asigurată, eşti primul client, ţi-o dau cu reducere, cortexul e mai bun, ştiu şi un microchirurg, face sinapse, devii mai deştept, sau poate ai o nevastă şi trebuie că e în vârstă nevastă-ta, poate te-ai plictisit de ea, îi schimbi ţâţele sau capul, să vezi ce craniu frumos are fata asta, o tibie, un femur, tot ce vrei, are un schelet foarte frumos fata asta.

Negustorul scoase dintr-un sac, pe care îl ţinea agăţat de umăr, un mic proiector, îl aşeză pe podea şi îl declanşă. Proiecţia tridimensională înfăţişă la început un cilindru de un metru înalţime, în interiorul lui fiind distribuite o mulţime de litere strălucitoare care se strânseră într-un şir albastru deschis: „Mat Nie vă oferă". Literele dispărură şi în locul lor fură sintetizate câteva oase ale unui corp uman, apoi din ce în ce mai multe, completând un delicat schelet. Craniul apăru ultimul, pe el figurând, ca şi pe obrazul fetei, logo-ul negustorului: broasca şi literele MN. Apărură apoi organele interne, inima, ficatul, plămânii, fiecare pe rând, la început clipind pentru a atrage atenţia, apoi stabilizându-se în foarte frumoasele culori ale unei vitrine anatomice. Craniul fu decalotat, lăsând la vedere un creier verde palpitând.

– Pe mine mă cheamă Irun.

– Mat Nie, ăsta sunt eu, comentă negustorul proiecţia, ignorând prezentarea făcută, am marfă de cea mai bună calitate, ta naaaa, urmează tibia şi peroneul, excelente, testate biomecanic în laboratoarele FAX...

Prestaţia negustorului era penibilă. Alăturarea dintre supertehnica proiectorului şi vechitura umană nu lăsa loc nici măcar unui rânjet. Mat Nie mirosea puternic a urină şi când dădea din braţe miazma îl trăznea pe Irun.

– Nu mai da din braţe, te rog, puţi înfiorător.

Antrenul şi veselia i se topiră brusc lui Mat, fără urmă de zaţ.

– Mi s-a stricat rinichiul, de asta put, mi s-a stricat rinichiul. De când sunt pe nava asta nu mai pot să mă repar, nu mai are cine, pilotule, nu mai are cine, nu-i vina mea că put, dar trebuie să mănânc şi să beau, trebuie să rezist, eu nu sunt la fel de dotat ca moşul înţelept.

Mat băgă mâna în intestinele proiecţiei şi o stinse. Ridică aparatul şi îl băgă în sac.

– De altfel, continuă el, nici hainele nu mi le-am schimbat, nu am cu ce, nu am unde să mă spăl, sacul ăsta şi rezervorul sunt tot ce am luat din Oraşul Uitat. Şi acolo nu vreau să mă întorc. Şi acolo nu vreau să mă întorc.

– Deci nu suntem în Oraşul Uitat? tresări Irun.

– Adică nu mi s-a stricat mie rinichiul de tot, că altfel muream, dar nu mai pot să scap de săruri, sărurile, pilotule, sunt

pacostea mea, sărurile.

– Deci nu suntem în Oraşul Uitat, repetă Irun.

– Nu suntem, de ce să fim? Suntem în cutia milei de pe Excelsior.

– Cutia milei? Nu-mi amintesc de aşa ceva.

– Aşa-i spunem noi, pilotule, sunt camerele de lângă zona radioactivă a navei, izolate de voi, de camerele piloţilor. Am auzit că aveţi camere foarte frumoase, apartamente, cu ferestre prin care vezi marea. Aşa e?

– Şi cum am ajuns eu aici? se întrebă gânditor Irun.

– Habar n-am, pe mine mă întrebi, de unde să ştiu eu? Oricum, ai noroc, dacă nimereai în alte camere, de mai încolo, era rău, acolo nu poţi intra fără costum şi costum n-ai. Şi nu ar fi fost bine, pentru că tu, pilotule, eşti indispensabil. Noi toţi de aici, din cutia milei, suntem disponibili.

Un om bizar, negustorul. Ultimele cuvinte aproape că le şoptise, încet şi clar, cu o deznădejde rafinată. Era ceva nobil în acele cuvinte „... noi cei de aici, din cutia milei, suntem disponibili", nobleţe dată de ton şi de mimica feţei, o suprapunere pasageră a unui alt individ. Irun se gândi că pentru el cunoaşterea e încă un proces de rememorare şi simţi acest lucru cu toată fiinţa lui, simţi şi ciudăţenia acestui fapt, mai mult, simţi şi faptul că ciudăţenia era tot un proces de rememorare.

– Nu exişti, eşti o proiecţie, Mat Nie, un facsimil al altcuiva, nu contează nici măcar modul în care eşti realizat, dacă eşti un joc de lumini sau exişti numai în mintea mea. Uite, am să întind mâna şi am să încerc să te ating. Şi nu am să reuşesc pentru că nu exişti, mâna mea o să treacă prin tine ca prin aer, pentru că asta eşti, aer şi iluzie.

Negustorul se retrase până la perete, apoi nu mai avu unde şi mână lui Irun îi atinse haina murdară apoi se opri în burtă.

– Pentru un moment, pilotule, am crezut că ai dreptate, că nu exist.

– Exişti, eu te-am simţit şi tu mi-ai simţit mâna. Şi mi-ai împuţit mâna, zise Irun mirosind-o.

– Mai bine să put aici decât să stau curat în Oraşul Uitat, să nu ştiu ce va fi peste zece minute. Mai bine aici.

„E bine că mirosul îmi susţine vederea, că se potriveşte logic cu situaţia", îşi zise Irun. Parcă se trezise din nou, privea cu interes tot ce-l înconjura, era atent la detalii. Un alt văl i se ridicase de pe ochi şi începea să perceapă totul într-un nou context, exteriorul nu mai era o aglomerare amorfă de obiecte, căpăta o structură. Termeni inutili i se năşteau în minte. Mat Nie încetase să mai fie o simplă apariţie, un agregat care emite sunete articulate, se valoriza ca persoană: îmbrăcămintea lui zdrenţuită amintea de conjuncturi favorabile în Oraşul Uitat, o pereche de jaggeri pestriţi din AcronA se iţeau de sub pantalonii Horax StanDard prea scurţi, în picioare avea bocanci termoplast pentru zone de frig uscat, haina era o minunăţie, un Cameleon acvatic cu sursa energetică pusă în halt şi cu epoleţii scoşi, prin translucidul ei putându-se vedea o bluză Teiji Hara ignifugă, în mâna dreaptă avea o mitenă pe care era scris cu litere chirilice KRO-KODIL, totul exhalând mirosul pestilent.

– Ai stat mult în Oraşul Uitat?

– De ce mă întrebi, pilotule?

– Aşa...

– Păi cum, pilotule, tu nu ştii că în Oraşul Uitat timpul nu există? De unde să ştiu cât am stat... de când m-am născut şi până acum. Cât înseamnă asta, de unde să ştiu?

Broasca reîncepu să orăcăie. Fata, care stătuse liniştită, o apăsa cu aceeaşi expresie de fericire pe faţă. Mat Nie abandonă discuţia şi se aşeză în faţa fetei, având aceeaşi expresie ca a ei, într-o perfectă comuniune. Inducţie sentimentală. Stăteau faţă în faţă fericiţi, fata apăsa pe broască, broasca orăcăia şi le pompa fericire în sânge.

– Parcă mi-ai spus ceva de un moş înţelept, care le ştie pe toate. Unde îl găsesc?

Mat Nie nu răspunse. Stătea în faţa fetei, fata apăsa pe broască, broasca orăcăia şi le pompa fericire în suflet. Un sentiment palpabil, o activitate rutinieră. Ca prinşi într-o cuşcă, cei doi stăteau faţă în faţă, pradă unui joc de neînţeles prin lipsa sa de inteligenţă. Fata oferea ce avea ea mai bun, un semnal arierat pe care negustorul îl

primea în plin şi la care răspundea, deşi din exterior nu se vedea cum. Era posibil ca simpla repetiţie să fi fost un semnal, mişcând în Mat Nie resorturi amnezice şi emoţionale puternice. Irun se simţi inutil.

Se simţi ca într-o dimineaţă cu gratii, aerul pierind în fum şi ceaţă, încet, încet, într-o lume cuprinsă de amorţeală nevie, agitaţia infinitului mic zdrobindu-se de vidul plin de potenţe al probabilităţilor, al posibilului incert, al simultanului nefiresc, se simţi într-un punct al mai multor universuri scufundate unele în altele, cu proprietăţi contradictorii, el resimţindu-le pe toate, conformându-se lor simultan, se simţi ca în zorii unui soare negru, un soare fiu al întunericului, al absorbţiei şi hiperpresiunii, guvernator al sensului timpului, şi al morţii, şi al materiei, şi al ordinii, şi al echilibrului şi instabilităţii, se simţi ca pe dâra unei transformări neliniare, cu presentimentul unui dual, un soare negru şi o fântână albă, o fântână a tuturor radiaţiilor, a energiei şi a vieţii, a darului.

„Mai am de aşteptat, dar nu prea mult. Am fost orb şi inutil, voi fi totul". Cu credinţa că aşa va fi, ieşi din sală şi reintră în întuneric.

Nava îşi refăcu simţită prezenţa. Era frig. Lumina lămpii nu reuşi să ajungă la pereţi, o îndreptă în jos şi nu văzu podeaua. Lovi cu piciorul în ea şi o simţi, se aplecă şi o pipăi. Scronul din care era făcută schimba lungimea de undă a întregului spectru vizibil, făcându-l să dispară tot, undeva sub roşu. Aerul purificat al încăperii făcea restul. Zâmbi: mişcarea este un scop în sine.

Păşi înainte, mereu înainte, lovindu-se de pereţi, întorcându-se şi iar păşind înainte, până când realiză că se afla în cel mai bun labirint posibil, cel în care nu poţi să-ţi alegi calea. Mici trepidaţii îi arătară că nu ieşise din sala cu pereţi de scron, aceştia se mişcau, culisau nevăzut refăcând forma sălii. „Trebuie să merg, tot înainte, mai bine mă zdrobesc de pereţi decât să mă opresc, S.C.-ul mă monitorizează tot timpul, ceva din spectrul meu de biocurenţi nu-i place sau l-a speriat şi acum vrea să mă sperie şi el pe mine". Mergea înainte, lovindu-se de pereţi şi se opri când văzu un punct roşu pe mânecă. Făcu un pas la stânga şi strălucirea dispăru. Reveni cu un pas la dreapta. Continuă pe bâjbâite ca un automat cu inteligenţă redusă pus într-o lume de cuburi, până când văzu un perète. „Am ieşit, oare cât mi-a luat?"

Nava îşi făcuse simţită prezenţa, un organism viu care pulsa în ritmul unei furii stăpânite. Plin de contuzii, ameţit, Irun se uita la peretele salvator, întrebându-se când oare îşi va aminti tot. Şi atunci, va cunoaşte tot? Mătură cu lumina lămpii sala. Avea nevoie de lumină, de multă lumină, simţea că se pierde în întuneric.

– Am nevoie de lumină! spuse cu voce tare şi se simţi ridicol pentru că nu-l auzea nimeni. Sau cel puţin aşa credea, pentru că lumina se aprinse. Memoria îl ajuta în modul subtil al nivelului iconic al creierului, în care emoţiile de ordinul întâi, mânia, dorinţa, îşi spun cuvântul, realitatea fiind reprezentată ca tablouri mentale, formate într-un trecut pe care nu şi-l aducea aminte în totalitate. „Poate e o nimereală, un factor extern a aprins lumina, sau poate S.C.-ul şi-a schimbat tactica."

Camera era goală ca toate cele prin care trecuse, pereţii vibrau uşor. Aproape goală, pentru că în mijloc stătea un om, aşezat cu picioarele strânse sub el. Irun se apropie.

– Nu ne cunoaştem.

– Nu, spuse omul, dar asta nu m-a împiedicat să te scot din capcană. Nu mă pot sprijini de pereţi, vibrează.

– Deci tu ai fost lumina roşie?

– A, nu, cum să fiu aşa ceva, ridică amuzat omul din umeri. Te-am ghidat, doar, pentru că nu-mi place să văd un om intrând în capcană ca un şobolan. Te-am scos cu un laser, scronul are şi el bubele lui, e activ şi pentru frecvenţe mai mari decât cele vizibile, aşa că asta era pata roşie, o rază laser puternic dispersată, cu lungimea de undă dublată.

– Pe mine mă cheamă Irun.

– Simon, eu sunt Simon, în cutia milei mi se spune Moşul Înţelept. Stupid, nu-i aşa?

– Da, spuse Irun, nu există înţelepţi.

– Ba există, spuse Simon, şi eu sunt unul dintre ei. Eu ştiu adevărul şi, pentru că adevărul e unic, eu sunt singurul înţelept.

– Dacă ştii tot, atunci spune-mi ce caut eu aici.

– Habar n-am!

Irun îşi încreţi faţa a întrebare.

– N-am spus că ştiu tot, am spus că ştiu adevărul. Şi tu nu faci parte din el.

Irun tăcu. Simon închise ochii. „E îmbrăcat la fel ca Mat Nie, dar nu pute". Aceeaşi jaggeri, pantaloni Horax StanDard şi haină Cameleon, aceasta din urmă cu sursa energetică activă, decupând din Simon felia pe care o acoperea, scoţându-i în evidenţă capul alungit, cu părul ras pe jumătatea din stânga şi foarte lung pe cealaltă, jumătate din faţă era roşie, un roşu bolnav dat de o ciupercă, pe tâmpla stângă avea plantate trei plachete cu circuite, cu conectori intrând în pielea fără păr a capului, nu era ras ci i se electrolizaseră pe vecie bulbii, o bandă de Composit lega în serie cele trei plachete şi continua până în mijlocul frunţii unde susţinea o microcameră telescopică.

– Am spus că ştiu adevărul, continuă Simon cu ochii închişi. Şi adevărul e unic... şi indivizibil.

– Şi eu nu fac parte din el.

– Da, nu faci parte... nu faci parte pentru că nu-l cunoşti.

– Şi dacă am să-l cunosc, o să fac parte din el?

– Nu ştiu, zise Simon şi întredeschise ochii. Viitorul nu face parte din adevăr. Adevărul este o lege morală dată de cunoaşterea precisă a realităţii, iar realitatea este numai trecut, este numai istorie.

– Un solipsism ieftin, spuse Irun.

– Pentru un pilot ştii prea multe cuvinte.

– De unde şti că sunt pilot?

– Omule, se vede pe faţa ta, eşti palid şi cred lihnit de foame, du-te în cubul tău, printre nemorţi, nu ai ce căuta aici. Din păcate şi aici suntem cu toţii disponibili.

– Vrei să spui că sunteţi cu toţii morţi, voi, cei de aici?

– Nu, nu vezi că mă mişc? Nu vezi că mă mişc?

– Eşti îmbrăcat ca Mat Nie şi vorbeşti ca el, repeţi ca el cuvintele. Nu te cheamă Simon, ci Mat Nie şi ăsta e încă un truc ieftin pe care l-ai scos din săculeţ, ca proiectorul şi fata, rezervorul proteic.

Sursa Cameleonului se oprise, lăsând să i se vadă lui Simon burta, o burtă mare, rotundă, acesta stătea cu picioarele strânse sub el, cu ochii întredeschişi şi zâmbea, un zâmbet nedefinit, nici rău, nici bun, nici superior şi nici umil.

– Adevărul...

– Dacă tot bălmăjeşti despre adevăr, spune-mi, nava asta face parte din el?

– Da!

– Şi atunci ce căutăm noi în ea, cine suntem şi unde ne ducem, în ce scop?

– Adevărul este o lege morală, este el însuşi un scop şi nu are nevoie de alte scopuri, deci nu ştiu nimic din tot ce m-ai întrebat. De fapt... Simon făcu o pauză. De fapt ştiu, dar nu vreau, nu trebuie să ştiu. De fapt ştiu dar nu vreau, nu trebuie să ştiu...

– Atunci am să-ţi spun eu ce e cu noi, zise Irun. Nu suntem pe nici o navă, suntem în Oraşul Uitat, în cea mai nouă tehnologie, ultimul joc care ne-a fost pus la dispoziţie: schimbarea realităţii. E logic, dacă schimbarea este raţiunea de a fi a unui grup de oameni, atunci cel mai bine este să schimbi realitatea, să contracţi timpul şi să injectezi în subiecţi diverse scenarii. Avantajul major este că până şi repetiţia, rutina, au loc într-o astfel de schemă. Există câteva fisuri, generate de morală, dar dacă te împiedici de morală, te poţi scula uşor şi merge mai departe. Schema funcţionează. Eu sunt singurul om.

– Am câteva obiecţii. Eu sunt Simon şi ştiu precis că am existat înainte să te întâlnesc. Din punctul meu de vedere, eu sunt singurul om de pe navă. Eu sunt singurul om de pe navă.

Simon tăcu satisfăcut.

– Şi care sunt celelalte obiecţii?

– Celelalte obiecţii sunt mai multe, dar pot fi contopite în una singură: eu cunosc Adevărul. Simon vorbea şoptit, încet şi clar, cu o siguranţă rafinată. Era ceva spurcat în cuvintele sale" ...eu cunosc Adevărul...".

– Eşti Mat Nie. Eşti Lucu. În anii ăştia în care am cutreierat nava, pentru că aşa simt, că au trecut ani, nu am întâlnit niciodată mai multe persoane simultan. Şi am mers mult, de asta sunt ferm convins.

– Ei, hei, stai puţin, dacă l-ai întâlnit pe

Mat ai întâlnit-o şi pe fată.

– Fata cred că este un obiect.

– Nu este un obiect, este o fiinţă umană şi canibalul de Mat chiar aşa o foloseşte, ca pe o fiinţă umană. Ai remarcat că e blondă şi lucrul ăsta îi atrage mult pe cei de teapa lui Nie. Există din ce în ce mai puţine blonde, obţinute pe cale naturală vreau să spun. Nie e un canibal. A pescuit-o în Oraşul Uitat, a cumpărat stabilizatorul în care era menţinută, a scos-o, a antrenat-o şi a adus-o pe navă.

– Şi broasca aia scârboasă?

– Ăla e un traducător, pur şi simplu ceea ce face Sistemul de Comandă cu voi face şi Nie cu fata. Îi foloseşte porţiuni mari din creier ca să-şi intensifice senzaţiile. Vezi, eu nu sunt Mat Nie.

Zâmbetul nedefinit se aşternu din nou pe faţa lui Simon. Pata roşie de pe faţă începuse să se închidă, de parcă ciuperca s-ar fi activat. Îi cuprinse întreaga faţă şi coborî pe gât. Cameleonul intră în funcţiune, făcând să dispară burta balonată, microcamera începu să se agite. Simon închisese ochii. Parcă se auzea un sfârâit, dar era numai o impresie dată de progresia ciupercii. Pata se retrase la vechea mărime.

– Trebuie să mănânc, nu-i aşa? spuse Simon. Ciuperca asta îmi dă de mâncare, este şeptelul meu. Nu te-am şocat?

– Nu, îmi aduc aminte de aşa ceva. Dar nu poţi trăi numai cu ce-ţi dă ea.

– Da... şi îmi deranjează vederea, fără microcameră n-aş vedea nimic. E neplăcut să te bazezi numai pe senzori termici. Camera e dual, e şi sonar. E neplăcut să te bazezi numai pe senzori auditivi.

– Tot e bine, spuse Irun, eu nu mă bazam decât pe faptul că Lucu se comporta ciudat, pe memoria mea parţială, pe repetiţiile voastre. Practic nu ştiu unde mă aflu. Şi mai e nava asta, întunecată şi rece, căreia nu-i pot vedea marginile, ca într-un vis, văd totul ca într-un con, fără percepţii laterale. De ce ai plecat din Oraşul Uitat?

– Pentru că am descoperit Adevărul. Dacă vrei, îţi mai pot furniza trei scenarii. Unul simplu: a avut loc un conflict şi suntem cu toţii pe o navă de război, suntem gazaţi cu halucinogene. Argumente: îmbrăcămintea militară, a mea şi a lui Nie, nava. Alt scenariu: suntem o navă de transport la mare distanţă, am trecut pe lângă un obiect stelar de materie superconcentrată, datorită lungimii navei semnalele de ceas din Sistemul de Comandă nu mai sunt sincronizate şi acesta a luat-o razna, suntem în derivă. Argument: plimbarea ta, nesiguranţa ta. Alt scenariu: suntem îm plină bătălie galactică, cu toţii suntem piloţi, mai vechi – ca mine, sau mai noi – ca tine, pilotarea navei ne epuizează, nu mai suntem buni de nimic, suntem alienaţi, cubul e o rezervă de piloţi, când se termină rezerva se termină şi bătălia, şi nava. Argumente: nici unul. Dar nu contează...

– Şi ce contează? întrebă Irun.

– Adevărul: nimic nu e adevărat pentru că totul e fals. Dacă totul e fals atunci totul e posibil. Poţi să pleci, nu mai am nimic să-ţi spun.

– Mai există un scenariu, spuse decis Irun. Nu ştiu care, dar există. Îl voi descoperi. Şi mai există un dacă atunci, în afară de cel pe care mi l-ai spus. Dar ăsta nu mă interesează. Adevărul tău, Simon, e prea meschin. Şi să-ţi mai pun ceva: ceea ce văd, şi simt, este că ţi-e frică. Nu ştiu cauza. Dar asta mă interesează: de ce ţi-e frică?

– Nu mai am nimic să-ţi spun.

– Şi totuşi, de ce ţi-e frică? insistă Irun.

– Nu mai am nimic să-ţi spun. Nu mai am nimic să-ţi spun, şopti abia auzit Simon.

Iron ieşi din încăpere, dorind să ajungă la cub. Aerul se încălzise, pereţii deveniseră uşor luminescenţi. După mişcare urmează repaus. Era un gând nou, care îi făcu bine. „Dacă-l urmez, am să pierd, am să mă pierd. E tot nava, maşina asta universală, unealtă de supravieţuit, care vrea să mă înlanţuie, vrea să o ascult". Se simţea ca pe vârful unui munte, când i se arăta lumea. Mergea înainte, printre pereţii goi ai navei, la răspântii ghidându-se după luminescenţa lor. Dorea să nu mai fie singur, să iasă din pustiu, să scape de gravitaţia artificială, dorea alte prezenţe umane. „Orice, chiar şi o maşină, ceva care să se mişte singur". Se decise brusc şi o luă într-o parte, în frig şi întuneric.

Îl opri o picătură de ploaie. „Da, este ploaia din Oraşul Uitat, la suprafaţă, mă

plimb prin ploaia tăcută şi mă mir că nu aud răpăitul stropilor mari pe caldarâm, am luat trei doze de acid şi sunt undeva la limita morţii, la suprafaţă, în monotonie, fără sunete şi lumini, norii s-au strâns într-un cub imens. Plouă. Nu e nimeni prin preajmă şi văd şiroaiele curgând pe ziduri, strângându-se în băltoace, sar în ele şi nu aud nici un pleoscăit. Nu mă miră nimic, mă simt liniştit. Văd în zare turnurile mari ale aspiratoarelor, banda transportoare pe care se cară roca pentru a se scoate oxigenul din ea, zăresc, undeva departe, marginea difuză a atmosferei artificiale, colorată într-un roz tulbure de praful pustiului exterior. Nu aud nimic, nici răpăitul ploii, nini vâjâitul jeturilor de gaz al aspiratoarelor, am luat trei doze de acid şi sunt undeva la limita morţii".

Irun se trezi. Era căzut într-o rână lângă un perete care vibra. Încercă să se cureţe de materia cleioasă care îl acoperea şi se opri când văzu că acest lucru se realiza singur. La început ignorase micile bile de materie translucidă care i se rostogoleau în cale, apoi trebuise să fie atent la ele pentru că deveniseră mai mari, sărea să le ocolească şi abia apucase să vadă ieşind din întuneric bila cea mare, care îl înghiţise şi îl trântise lângă perete. Cleiul se scurse tot şi refăcu bila, care dispăru în întuneric.

Se simţea întreg. Nesiguranţa, şovăiala, memoria incompletă, percepţiile inexplicabile dispăruseră. Avea mintea limpede, ştia asta, cum nu o mai avusese până atunci. Mari porţiuni ale creierului, inactive până atunci, îl îmbogăţeau cu imagini, cunoştinţe, fapte, pe care le uitase. Se simţea întreg şi ştia că, spre deosebire de alţii, era întreg. Ştia că bila îl surprinsese departe de cub, că nu forma – adevărat, lungile cadre cu stabilizatoare care puteau culisa, formau un gigantic cub – ci iniţialele, Concentrator de Unităţi Brute, îi dădeau acestuia numele. Ştia că nu trebuie să se apropie de CUB.

„Îmi amintesc de Oraşul Uitat, de lungile sale coridoare subterane puternic luminate, de oamenii şi vehiculele care le străbăteau, de frenezia cu care acţionau în cele mai simple situaţii, de groaza lor, şi a mea, că va veni momentul în care rutina şi repetiţia îşi vor face din nou apariţia. Oraşul Uitat, o colonie fără istorie, fără început, în care toate evenimentele erau extraordinare, deci nu exista nici un eveniment extraordinar, nu ştiam de unde venim şi încotro ne ducem, pur şi simplu trăiam, nu aveam timp să ne interesăm de alţii, nu aveam timp să ne interesăm de noi, erm cu toţii fără nici un scop, disponibili, eram morţi".

Din multele scenarii posibile, unul singur i se părea plauzibil, era susţinut de navă, de Sistemul de Comandă, de întuneric şi frig, de căldură şi luminescenţă, de frica lui Simon, de Lucu şi andantele său alterat, de propria sa memorie, de imaginea CUB-ului, pe care şi-l reamintea precis – cu stabilizatoarele în care putea vedea un om întreg sau numai o bucată dintr-un corp, CUB-ul ca o cloşcă, din care la intervale precise de timp ieşea câte un pilot, un om fabricat din alţi oameni, oameni manufacturaţi, făcuţi să funcţioneze o anumită perioadă, plasaţi în contact eteral cu S.C.-ul, acesta folosindu-le numai cel mai de jos nivel al creierului, paleocefalonul, condiţionaţi să se întoarcă apoi în CUB, cu mari şanse de a fi hăcuiţi pentru a se produce din ei alţi piloţi.

Nu se potriveau în scenariu bila translucidă şi lipsa unui scop final. „Am să ştiu tot, voi fi totul". Irun se ridică în picioare.

Din sumar:

- LEADER COBRA – Dennis Marlock
- DUH MELANCOLIC PESTE LUMILE LUI RYAN – Dănuț Ungureanu
- RAVE–O–LUTION – Florin Pîtea
- TÂNĂRUL DETWELER – Tom Reamy
- DIN NOU DESPRE SCIENCE-FICTION ȘI RELIGIE – Cornel Robu

ISSN: 1453-2980

Prețul: 17.000 lei

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2025